

VERITAS

DOKUMENTACIONO-INFORMACIONI CENTAR
KNIN - BEOGRAD - BANJA LUKA
CENTRE FOR COLLECTING DOCUMENTS AND INFORMATION

август 2012. број 172
БИЛТЕН

Да се не заборава!

МУЧКИ УБИЈЕНИМА У ГОШИЊУ
27. 08. 1995

БОРАК	ВАСИЉ	1926
БОРАК	ТРОЗДАНА	1923
БОРАК	ДУШАН	1940
БОРАК	КОСОВКА	1918
БОРАК	МАРИЈА	1914
БОРАК	МИЛИЦА	1921
БОРАК	САВА	1925

U OVOM BROJU:

RIJEČ UREDNIKA	2
PREDMET "OLUJA" - ŽALBENO ROČIŠTE	3
ODBIJEN GOTOVININ ZAHTJEV ZA OBAVEZUJUĆI NALOG SRBIJI	29
ODBAČEN PODNESAK PRIJATELJA SUDA	44
ICJ: HRVATSKA PROTIV SRBIJE	73
TUŽBA KRAJIŠKIH SRBA	98
PROCESURANI U HRVATSKOJ I BIH ZA ZLOČINE POČINJENE U OLUJI I POSTOLUJI	121
EKSHUMACIJE, IDENTIFIKACIJE I SAHRANE OD 1. AVGUSTA 2011. DO 31. JULA 2012.	140
SPOMENICI ŽRTVAMA OLUJE	142
MILE NOVAKOVIĆ: KORDUNAŠKI CRNI AVGUST	150
STANKO NIŠIĆ: HRVATSKA OLUJA - DOKUMENTI	154
KAKO SU STRADAVALI SRBI U OLUJI I POSTOLUJI	159

bilten br. 172 - 4. avgust 2012.

glavni i odgovorni urednik: Savo Štrbac

saradnici: Biljana Trkulja, Korana Štrbac, Danijel Milanković, Mira Jovanović

dizajn i grafička priprema: Janko Velimirović

štampanija: COMESGRAFIKA Banja Luka

tiraž: 500 komada

bilten se distribuira BESPLATNO

adresa: DIC VERITAS, Beograd, Dečanska 8/4, Srbija, tel/fax: +381 11 3236-486

web: WWW.VERITAS.ORG.RS, E-mail: veritas@yubc.net

RIJEČ UREDNIKA

U Biltenu 114. iz avgusta 2007. godine, VERITAS je objavio osnovne dokumente Haškog tužilaštva (optužnicu i predraspravni podnesak) u predmetu "Operacija Oluja" (IT-06-90).

Pošto je u martu 2008. godine pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) počeo dugo očekivani glavni pretres u tom predmetu, VERITAS je u Biltenima 128. iz avgusta 2008., 141. iz avgusta 2009. i 153. iz avgusta 2010. godine objavio izvještaje iz više medija o iskazima svjedoka saslušanih pred MKSJ.

Glavni pretres u "procesu stoljeća" završen je u junu 2010. godine, a od 30. avgusta do 1. septembra iste godine, iznesene su završne riječi stranaka.

Tužiocu su zatražili da se, u skladu sa stepenom učešća u „udruženom zločinačkom poduhvatu“ (UZP) i težinom individualne odgovornosti, trojica optuženih generala osude na višegodišnje kazne zatvora, predloživši za generala Gotovinu 27, Markača 23 i Čermaka 17 godina zatvora.

Branioци su, kako se i očekivalo, zatražili slobodu za svu trojicu optuženih generala. Gotovini branioци su naveli da se radi o „hrabrom i čestitom vojniku kome svijet duguje zahvalnost jer je svoj život izložio opasnosti da bi porazio one koji su etnički očistili prostor bivše Jugoslavije“. Čermakovi branioци su, naveli da je „on osoba koja se u pogrešno vrijeme našla na pogrešnom mjestu, a nije učinila ništa loše“, dok Markačevi branioци smatraju da nije dokazana njegova veza sa zločinima na terenu.

Presuda tročlanog vijeća Alphonsa Oria, iako je bilo najavljeno da će biti donesena do kraja 2010. godine, pa onda do kraja februara 2011. godine, objavljena je tek 15. aprila 2011. godine.

Veritas je u Biltenu broj 166 iz avgusta 2011. godine objavio sažetak presude i reagovanja domaćih i stranih medija te domaćih i međunarodnih organizacija za ljudska prava i istaknutih pojedinaca koji se bave problemima ratnih zločina.

Pretresno vijeće prihvatilo je stavove tužilaštva te Gotovinu i Markača proglasilo krivim kao sudionike UZP za progon, deportaciju, ubistva, nečovječna djela i okrutno postupanje, kao zločine protiv čovječnosti, te za pljačku javne i privatne imovine, bezobzirno razaranje, ubistvo i okrutno postupanje, kao kršenje zakona i običaja ratovanja i osudilo ih na jedinstvene kazne i to: A. Gotovinu na 24, a M. Markača na 18 godina zatvora, dok je, u nedostatku dokaza, oslobodilo Čermaka po svim tačkama optužbe.

U međuvremenu, tek u aprilu ove godine, MKSJ je na svojoj internetskoj stranici objavio i prevod cijele prvostepene presude na BHS (bosanski-hrvatski – srpski) na oko 1.400 stranica, od kojih neke karakteristične stavove, uglavnom one koji su napadnuti žalbama optuženih generala, objavljujemo u ovogodišnjem specijalu.

Protiv prvostepene presude žalili su se nepravosnažno osuđeni generali, dok se Tužilaštvo nije ni žalilo. Žalbeno ročište je održano 14. maja 2012. godine.

Branioци optuženih generala negiraju zaključak prvostepene presude o UZP sa ciljem trajnog uklanjanja srpskih civila iz Krajine, ostvarenog uz pomoć nezakonitog napada na civile u Kninu i drugim krajiškim gradovima u avgustu 1995. godine. Ako nema protivpravnog granatiranja, nema UZP, pa ni Gotovininog i Markačevog učešća u njemu, stav je odbrane, zbog čega su i zatražili da ih se oslobodi po svim tačkama optužbe.

Optužba je, takođe, ukazala i da je protivpravni napad na Knin samo jedan od elemenata UZP i pozvalo Žalbeno vijeće da dokaze sagleda u cjelini – od planiranja na Brionskom sastanku da se civili protjeraju, do granatiranja tokom operacije "Oluja", potom i ubistva civila, pljačke i razaranja njihovih kuća i drugih zločina koje generali nisu istražili i spriječili, do spriječavanja povratka izbjeglih u kojem optuženi nisu direktno učestvovali, ali jesu drugi učesnici UZP na čelu sa predsjednikom Franjom Tuđmanom.

Po mom skromnom mišljenju, najvjerovatnija opcija ishoda žalbenog postupka je da će sud odbiti žalbene navode odbrane te potvrditi prvostepenu presudu i u činjeničnom opisu, u osnovi kojeg se nalazi pravna sintagma o UZP, i u pravnoj kvalifikaciji djela, a eventualno je preinačiti u odluci o krivičnoj sankciji na način da će optuženim generalima izreći nešto blažu zatvorsku kaznu.

Manje je vjerovatna opcija da će sud uvažiti žalbene navode odbrane te djelomično izmijeniti prvostepenu presudu i u činjeničnom opisu i u pravnoj kvalifikaciji djela, tako što optužene generale neće smatrati za članove UZP, a preinačiti je u odluci o krivičnoj sankciji na način da će optuženim generalima izreći znatno blažu zatvorsku kaznu ili ih osloboditi po svim tačkama optužbe.

I u slučaju kada bi došlo i do ovakvog ishoda, postoji realna opcija da Žalbeno vijeće potvrdi zaključke prvostepenog suda o postojanju UZP čiji je cilj bio trajno protjerivanje krajiških Srba sa područja Krajine, čiji članovi su bili hrvatski politički i vojni vrh (od mrtvih: Tuđman, Šušak, Bobetko, Červenko, a od živih: Norac, Domazet, Laušić, Kruljac, Jarnjak, Radić...).

Uvjeren sam da je potpuno nevjerovatna opcija ishoda žalbenog postupka po kojoj bi sud uvažio žalbene navode odbrane po pitanju zakonitosti napada na civile i izveo zaključak da su krajiški Srbi dobrovoljno napustili Krajinu na poziv Beograda i svojih lokalnih vođa te osloboditi optužene po svim tačkama optužbe,

što bi istovremeno značilo i negiranje postojanja UZP i od svih drugih članova.

Svoje uvjerenje temeljim i na svom ličnom doživljaju operacije „Oluja“, uključujući i artiljerijski napad na Knin tog 4. avgusta 1995. godine, i ubjedenju, potkrepljenom logičnim i objektivnim stavovima i zaključcima Pretresnog vijeća u prvostepenoj presudi, koje su profesionalno i korektno branili zastupnici optužbe i pred Žalbenim vijećem, da je etničko čišćenje Srba sa vjekovnih etničkih prostora planirano na najvišem državnom nivou, što samim tim predstavlja i najtipičniji primjer za pravnu sintagmu „udruženi zločinački poduhvat“

Glavni haaški tužitelj Serge Brammertz nedavno za jedan hrvatski medij reče: "Ne razumijem zašto hrvatska Vlada stalno govori 'optužili su nas', 'osuđili su nas'. To je teško razumjeti, osim ako nije nekako sama povezana s tim zločinima. Oluja, neovisno o tome je li bila legitimna ili nije, ne opravdava pucanje po civilima koji bježe pred granatama".

Ovoga puta mi se čini da Hrvati generalno, bolje od Glavnog haškog tužioca, razumiju značenje i posljedice pravne sintagme "udruženi zločinački poduhvat" i da sa punim pravom krivicu svojih generala doživljavaju kao kolektivnu. I mi prognani krajiški Srbi, kao njegove direktne žrtve, doživljavamo ga na isti način, tj. kao državni projekat za etničko čišćenje Hrvatske od Srba.

Prvostepena presuda je šokirala cijelu Hrvatsku javnost. Šok je zaista bio ogroman upravo zbog toga što je toj pravosudnoj istini prethodila velika laž. Po tome kako su hrvatski mediji izvještavali sa žalbenog ročišta, mogla bi ih pravosnažna presuda, u "dogledno vrijeme", još više šokirati.

Predsjednik Tribunala sudija Teodor Meron je u redovnom polugodišnjem izvještaju Savetu bezbednosti UN, u junu ove godine, izložio najnovije procjene rokova za okončanje preostalih haških suđenja. Umesto u julu ili avgustu sljedeće godine, kako je predviđeno u prethodnom predsjedničkom izvještaju Savetu bezbednosti, žalbena presuda generalima Anti Gotovini i Mladenu Markaču", biti će izrečena već u decembru ove godine. Pošto je Meron i predsjednik Žalbenog vijeća u predmetu "operacija Oluja", onda mu treba vjerovati da će presuda u ovom predmetu u najavljenom terminu zaista i biti izrečena.

Jedan od bitnijih događaja, koji je u direktnoj vezi sa "operacijom Oluja" je i spor pred MSP po tužbi Hrvatske protiv Srbije za agresiju i genocid nad Hrvatima u ratu 1991-1995. godine i po kontratužbi Srbije protiv Hrvatske za genocid protiv Srba iz Hrvatske u tom istom ratu..

Hrvatska svojom tužbom iz jula 1999. god traži da sud objavi da je Srbija, kao pravna sljednica SRJ, kriva za zločine genocida u Hrvatskoj; da naredi Srbiji da kazni sve odgovorne za ratne zločine počinjene na području Hrvatske u periodu od 1991. do 1995. godine, ako žive u Srbiji i ako su državljani Srbije; da naredi Srbiji da objavi podatke o nestalim licima i vrati oteto kulturno blago, te da Srbiji naloži da isplati

odštetu kako pojedincima tako i državi Hrvatskoj po utvrđenju suda.

Dva dana nakon što se MSP, u novembru 2008. godine, oglasio nadležnim po tužbi RH protiv Srbije za genocid i agresiju, Vlada Srbije je donijela Zaključak da na tužbu odgovori kontratužbom i tako nama Krajišnicima omogućila da pred najvišu pravosudnu ustanovu iznesemo dokaze i argumentaciju o stradanju Srba, i to ne samo u ratu 1991 – 1995., nego i prije i poslije toga vremena.

Kada je predstavnik pravnog tima Srbije, gospodin Saša Obradović, 4. januara 2010. godine, predao kontratužbu direktno sudu u Hagu, bio je to medijski, a rekao bih i pravni, politički i diplomatski događaj dana, vjerovatno i mjeseca, a za Srbe iz Hrvatske i bivše RSK i najznačajniji događaj od avgusta 1995. godine do tada.

Kontratužbeni zahtijev sastoji se iz dva dijela.

U prvom se predlaže sudu da odbije sve tužbene zahtjeve iz tužbe RH koji se tiču činjenja ili nečinjenja, bez obzira koja im je pravna kvalifikacija, a odigrali su se prije 27. aprila 1992. godine, tj. prije nego što je Srbija postala država, ili alteranativno, prije 08. oktobra 1991. godine, kad ni Hrvatska ni Srbija nisu postojale kao nezavisne države; odnosno, da se tužbeni zahtjevi iz tužbe RH koji se tiču navodnog kršenja obaveza iz Konvencije o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida (Konvencija), prije i poslije 27. aprila 1992. godine (alteranativno prije i poslije 08. oktobra 1991.) odbiju jer nemaju uporišta ni u pravu ni u činjenicama.

U drugom dijelu se predlaže da sud utvrdi da je RH prekršila obaveze iz Konvencije za vrijeme i poslije operacije "Oluja" u avgustu 1995. godine počinivši, u namjeri da uništi etničke Srbe koji su živjeli u regiji Krajina (u UNPA zoni Sjever i Jug) u Hrvatskoj, sljedeća djela: ubijanje pripadnika te grupe; uzrokovanje teških fizičkih i mentalnih povreda pripadnicima te grupe i namjerno ih podvrgavajući takvim životnim uslovima koji dovode do njihovog uništenja (alteranativno - da je RH prekršila obaveze iz Konvencije planiranjem izvršenja genocida nad etničkim Srbima u Krajini), te što je propustila i još uvijek propušta da kazni počinioc zločina genocida nad srpskom etničkom zajednicom koja je živjela u regiji Krajina.

Zatim, da se za kršenje međunarodnog prava utvrdi odgovornost RH tako što će joj se naložiti da: odmah preduzme neophodne mjere za suđenje počiniocima krivičnih djela genocida ili bilo kojeg drugog djela iz Konvencije, počinjene prije, za vrijeme i poslije akcije "Oluja" i da

snosi posljedice neodgovornog kršenja međunarodnog prava: plaćanjem odštete svim pripadnicima srpske etničke zajednice iz RH za svu pretrpljenu štetu prouzrokovanu činom genocida; da uspostavi sve neophodne mjere i da obezbjedi sigurnost za bezbjedan i slobodan povratak pripadnika srpske etničke grupe iz RH i da osigura uslove za njihov miran i normalan život, uključujući potpuno poštovanje njihovih nacionalnih i ljudskih prava i da izmjeni Zakon o blagdanima, spomenicima i neradnim danima, tako što će ukinuti "Dan pobjede i domovinske zahvalnosti" i "Dan hrvatskih branitelja" kao dan trijumfa u genocidnoj operaciji "Oluja", sa liste praznika.

Uslijedili si pismeni podnesci objiju parničnih strana: Hrvatska je u decembru 2010. godine dostavila MSP Odgovor na kontratužbu Srbije, a Srbija je u novembru 2011. dostavila Uzvratni odgovor na podnesak Hrvatske, a Hrvatskoj je sud odredio rok da do 30. avgusta ove godine dostavi Dodatni odgovor na posljednji podnesak Srbije. Smatra se da će ovim hrvatskim podneskom završiti faza pisanih podnesaka i da nakon toga slijedi postupak pripreme za glavni pretres, koji bi se mogao održati iduće godine.

Odmah po predaji kontratužbe sudu, počele su i špekulacije i sa jedne i sa druge strane o mogućoj i poželjnoj vansudskoj nagodbi, što podrazumjeva i povlačenje tužbe i kontratužbe, jer bi, navodno, ovaj spor mogao smetati i Hrvatskoj i Srbiji na njihovu putu ka EU.

Lično smatram da bi bilo pravednije i svrsishodnije da MSP, kao sud UN-a i najviša svjetska pravosudna ustanova, sprovede postupak po tužbi RH i kontratužbi Srbije za genocid do kraja. A presuda, ma kakva got da bude, po mom dubokom uvjerenju, prije bi dovela do istinskog pomirenja dvaju naroda, hrvatskog i srpskog, nego bilo kakvo, do sada više puta obostrano najavljivano, vansudsko poravnanje političkih elita dviju država.

U protivnom, bilo kakva nagodba pod pritiskom sa strane, samo bi glavni razlog sukoba dvaju naroda privremeno stavila pod tepih, koji bi, vjerovatno, jednog dana izronio i ponovno doveo do žestokog i krvavog sukoba. Na kraju sudovi i postoje da se sporovi pred njima rješavaju na najcivilizovaniji način. Pri tom treba imati na umu i da je genocid univerzalno i najteže krivično djelo o kojem jedino nadležan sud može donijeti meritornu i za članice UN-a obavezujuću odluku.

Jedan od značajnijih događaja koji je u direktnoj vezi sa operacijom Oluja je i parnični postupak pred Federalnim sudom u Čikagu po tužbi Kra-

jišnika protiv konzultantske firme MPRI (osnovani je penzionisani generali armije SAD) koju su američki advokati podnijeli u avgustu 2010. godine zbog naknade štete u iznosu od 10,4 milijarde dolara a po osnovu saučesništva u genocidu (ta firma je obučila, isplanirala i opremila hrvatsku vojsku za akciju „Oluja“).

Krajem avgusta prošle godine nadležni sudija Ruben Kastiljo ocjenio je da ta tužba ima i dubinu i ozbiljnost i odbacio zahtjev tužene strane da se predmet ustupi nekom drugom sudu, uz obrazloženje da tužena strana ima i na području ovoga suda razgranatu poslovnu mrežu gdje ostvaruje i znatni profit, te da na području Čikaga živi najbrojnija srpska zajednica u SAD-u i da su veoma dobre saobraćajne veze između područja bivše Jugoslavije i Čikaga, što će olakšati pristup sudu potencijalnih svjedoka. Sudija je istovremeno uputio strane i na mogućnost vansudske nagodbe.

Međutim, na prvom ročištu o nagodbi u ovom procesu, održanom krajem septembra prošle godine, do nagodbe nije došlo a sudija Ruben Kastiljo, prihvatajući tužbu u cijelini, naložio je obima stranama da do februara 2013. godine prikupe sve materijalne i nematerijalne dokaze, kada će odrediti datum početka suđenja u ovom za krajišnike veoma važnom sudskom procesu, koji bi se vjerovatno i održao iduće godine.

Sva tri postupka, iako se vode pred različitim sudovima, su međusobno povezani po sistemu "spojenih posuda", tako da će se zaključci iz jednog "prelijevati" u postupke pred druga dva suda. Zato je veoma bitno da drugostepena presuda pred MKSJ bude objavljena do kraja ove godine, prije nego počnu rasprave pred MSP i Federalnim sudom u Čikagu kako bi se zaključci toga suda o krivičnoj odgovornosti za etničko čišćenje koristili i u sporovima pred druga dva suda, pred kojima uspjeh u sporu zavisi od toga da li će srpska strana uspjeti dokazati genocid.

Ukoliko Žalbeno vijeće MKSJ potvrdi postojanje UZP čiji je cilj bio prisilno i trajno protjerivanje Srba sa područja Krajine, kako je to utvrdio prvostepeni sud, srpskoj strani će biti mnogo lakše dokazati i genocidnu namjeru hrvatske strane, što omogućava i potpuni uspjeh u parnicama.

Moglo bi se reći da je 2013. godina, upravo zbog očekivanih glavnih rasprava pred međunarodnim sudovima, veoma bitna, ako ne i presudna, godina za budućnost Krajišnika, ali i srpskog naroda uopšte.

PREDMET "OLUJA" – ŽALBENO ROČIŠTE

Presudom Pretresnog vijeća MKSJ, od 15. aprila prošle godine, hrvatski generali Ante Gotovina i Mladen Markač osuđeni su na 24, odnosno 18 godina zatvora zbog učešća u udruženom zločinačkom poduhvatu (UZP) u akciji "Oluja" s ciljem da se Srbi trajno protjeraju iz Krajine. U presudi se navodi da je artiljerijski napad na Knin, Obrovac, Benkovac i Gračac bio neselektivan i nezakonit, odnosno da je bio uperen protiv civila, a ne krajiške vojske.

Protiv ove presude žalili su se nepravosnažno osuđeni generali, dok se Tužilaštvo nije žalilo. Žalbeno ročište je održano 14. maja 2012. godine.

Branioци optuženih generala negiraju zaključak prvostepene presude o UZP sa ciljem trajnog uklanjanja srpskih civila iz Krajine, ostvarenog uz pomoć nezakonitog napada na civile u Kninu i drugim krajiškim gradovima u avgustu 1995. godine.

Nalaz prvostepene presude o UZP sa ciljem da se srpski civili protjeraju iz Krajine, prema tvrdnji odbrane, zasniva se na pogrešnom zaključku o nelegitimnosti svih artiljerijskih udara koji su pali na više od 200 metara od najbliže vojne mete. Branioци su naveli da je Pretresno vijeće "izmisli" takav standard i onda na osnovu njega donijelo zaključak o protivpravnom

napadu na Knin, Obrovac, Benkovac i Gračac, a potom i o postojanju UZP. Ukoliko Žalbeno vijeće prihvati da nezakonitog granatiranja nije bilo, neminovno će, smatra odbrana, zaključiti da nije bilo ni UZP sa ciljem da se Srbi proteraju iz Krajine. Ukratko – ako nema protivpravnog granatiranja, nema UZP, pa ni Gotovinog i Markačevog učešća u njemu, zbog čega su i zatražili da ih se oslobodi po svim tačkama optužbe.

Branioци kao dodatni dokaz u prilog zakonitosti napada navode i tvrdnju da tokom suđenja nisu ponuđeni nikakvi dokazi da je tokom granatiranja Knina ijedna osoba ranjena ili poginula, pa čak ni da se nakon 18 godina od tog događaja u javnosti nije pojavila “ni glasina” da je tada neko od civila stradao.

U odgovoru na izlaganje branilaca, tužioci su uzvratili da je zaključak Pretresnog vijeća o legitimnosti margine od 200 metara izveden na osnovu iskaza vojnog vještaka optužbe, ali da, čak ako ga Žalbeno vijeće odbaci, to ne znači da automatski “pada” i nalaz prvostepene presude o protivpravnom napadu. Optužba, naime, smatra da za to postoje brojni drugi dokazi, poput Gotovinog naređenja od 2. avgusta 1995. godine u kojem navodi da artiljerija treba da gađa neprijateljske linije fronta i druge vojne ciljeve, kao i da se “gradovi Knin, Benkovac, Obrovac i Gračac stave pod topničku paljbu”. Osim toga, u izvještajima Hrvatske vojske se navodi da su gradska područja neselektivno gađana.

Po pitanju Markača optužba navodi da je on krajem jula 1995. godine, kao i Gotovina, prisustvovao Brionskom sastanku na kojem je donesena odluka o protjerivanju srpskih civila, a potom izdao naredbu da se cijeli Gračac tretira kao vojna meta, doprinoseći tako ostvarenju cilja UZP. Pored toga, nije učinio ništa da spriječi pljačku i razaranje tog ličkog grada od strane specijalne policije 5. i 6. avgusta 1995. godine, iako je u to vrijeme bio na licu mjesta. Slična argumentacija, po optužbi, važi i za razaranja Donjeg Lapca i Ramljana, kao i za ubistvo civila i spaljivanje sela Grubori, što je zločin koji je, po optužbi ali i prvostepenoj presudi, Markač pokušao da prikrije.

Na tvrdnju Gotovine odbrane da granatiranje nije rezultiralo ranjavanjem i ubistvom nijednog civila, tužioci su odgovorili da su svjedoci govorili o leševima na ulicama Knina, ali da njihova obaveza nije bila da o tome ponude detaljne dokaze, budući da su dokazivali da je cilj napada bio pogubljenje civila, a ne njihovo ubistvo.

Optužba je, takođe, ukazala i da je protivpravni napad na Knin samo jedan od elemenata UZP i pozvalo Žalbeno vijeće da dokaze sagleda u cjelini – od planiranja na Brionskom sastanku da se civili protjeraju, do granatiranja tokom operacije “Oluja”, potom i ubistva civila, pljačke i razaranja njihovih kuća i drugih zločina koje generali nisu istražili i spriječili, do spriječavanja povratka izbjeglih u kojem optuženi nisu direktno učestvovali, ali jesu drugi učesnici UZP na čelu sa predsjednikom Franjom Tuđmanom.

Odjavljujući žalbenu raspravu predsjedavajući Žalbenog vijeća je najavio da će drugostepena presuda biti objavljena u “dogledno vrijeme”

Po mom skromnom mišljenju, najvjerovatnija opcija ishoda žalbenog postupka je da će sud odbiti žalbene navode odbrane po pitanju pravila “200 m” te potvrditi prvostepenu presudu i u činjeničnom opisu, u osnovi kojeg se nalazi pravna sintagma o UZP, i u pravnoj kvalifikaciji djela, a eventualno je preinačiti u odluci o krivičnoj sankciji na način da će optuženim hrvatskim generalima izreći nešto blažu zatvorsku kaznu.

Manje je vjerovatna opcija da će sud uvažiti žalbene navode odbrane po pitanju pravila “200 m” te djelomično izmijeniti prvostepenu presudu u činjeničnom opisu, zadržavajući i dalje pravnu sintagmu o UZP i pravnu kvalifikaciju djela, a preinačiti je u odluci o krivičnoj sankciji na način da će optuženim hrvatskim generalima izreći blažu zatvorsku kaznu.

Najmanje je vjerovatna opcija da će sud uvažiti žalbene navode odbrane po pitanju pravila “200 m” te djelomično izmijeniti prvostepenu presudu i u činjeničnom opisu i u pravnoj kvalifikaciji djela, tako što optužene generale neće smatrati za članove UZP, a preinačiti je u odluci o krivičnoj sankciji na način da će optuženim hrvatskim generalima izreći znatno blažu zatvorsku kaznu ili ih osloboditi po svim tačkama optužbe.

I u slučaju kada bi došlo i do ovakvog ishoda, postoji realna opcija da žalbeno vijeće potvrdi zaključke prvostepenog suda o postojanju UZP čiji je cilj bio trajno protjerivanje krajiških Srba sa područja Krajine, čiji članovi su bili hrvatski politički i vojni vrh (od mrtvih: Tuđman, Šušak, Bobetko, Červenko, a od živih: Norac, Domazet, Laušić, Kruljac, Jarnjak, Radić...). Čak bi i ovakva presuda bila korisna za krajiške Srbe – koristila bi se u sporu pred MSP po tužbi i kontratužbi Hrvatske i Srbije za genocid, kao i u sporu pred Federalnim sudom u Čikagu po tužbi proganih Krajišnika protiv MPRI za naknadu štete po osnovu sučesništva u genocidu.

Uvjeren sam da je potpuno nevjerovatna opcija ishoda žalbenog postupka po kojoj bi sud uvažio žalbene navode odbrane po pitanju pravila “200 m” i izveo zaključak da su krajiški Srbi dobrovoljno napustili Krajinu na poziv Beograda i svojih lokalnih vođa te osloboditi optužene po svim tačkama optužbe, što bi istovremeno značilo i negiranje postojanja UZP i od svih drugih članova.

Ovakva svoja uvjerenje i očekivanja temeljim i na dosadašnjim odlukama Žalbenog vijeća: odbilo je zahtjeve za davanjem statusa prijatelja suda Hrvatskoj, koja je željela odgovoriti na zaključke o postojanju UZP, i dvanaest zapadnih “vojnih i pravnih stručnjaka”, koji su željeli ponuditi svoje viđenje zaključaka prvostepene presude o nezakonitom korištenju artiljerije tokom “Oluje”; dva puta je odbilo zahtjev Gotovine odbrane za subpoenom Srbiji, kojom su tražili transkripte sa sjednica VSO SRJ koji, prema odbrani, dokazuju da je naredba o evakuaciji stanovništva Krajine uoči “Oluje” došla iz Beograda a nije bila posljedica pretjeranog granatiranja s hrvatskih položaja.

Vjerujem i da Žalbeno vijeće neće prihvatiti zahtjev odbrane generala Gotovine za uvođenjem novih dokaza u žalbenom dijelu postupka (među njima su zapisnici sa sjednica VSO odbrane SRJ koje su se održavale u Beogradu u vrijeme “Oluje”, američka diplomatska bilješka objavljena putem Wikileaks i ekspertske izvještaji američkih oficira) koji se tiču okolnosti odlaska srpskih civila prije “Oluje”, tokom i nakon nje te karaktera artiljerijskih napada HV-a tokom operacije.

Svoje uvjerenje temeljim i na svom ličnom doživljaju operacije „Oluja“, uključujući i artiljerijski napad na Knin tog 4. avgusta 1995. godine, i ubjeđenju, potkrepljenom logičnim i objektivnim stavovima i zaključcima Pretresnog vijeća u prvostepenoj presudi, koje su profesionalno i korektno branili zastupnici optužbe i pred Žalbenim vijećem, da je etničko čišćenje Srba sa vjekovnih etničkih prostora planirano na najvišem državnom nivou, što samim tim predstavlja i najtipičniji primjer za pravnu sintagmu „udruženi zločinački poduhvat”

Glavni haaški tužitelj Serge Brammertz nedavno za jedan hrvatski medij reče: “Ne razumijem zašto hrvatska Vlada stalno govori ‘optužili su nas’, ‘osudili su nas’. To je teško razumjeti, osim ako nije nekako sama povezana s tim zločinima. Oluja, neovisno o tome je li bila legitimna ili nije, ne opravdava pucanje po civilima koji bježe pred granatama”.

Ovoga puta mi se čini da Hrvati generalno, bolje od Glavnog haškog tužioca, razumiju značenje i posljedice pravne sintagme “udruženi zločinački poduhvat” i da sa punim pravom krivicu svojih generala doživljavaju kao kolektivnu. I mi prognani krajiški Srbi, kao njegove direktne žrtve, doživljavamo ga na isti način, tj. kao državni projekat za etničko čišćenje Hrvatske od Srba.

Prvostepena presuda je šokirala cijelu Hrvatsku javnost. Šok je zaista bio ogroman upravo zbog toga što je toj pravosudnoj istini prethodila velika laž. Po tome kako su hrvatski mediji izvještavali sa žalbenog ročišta, mogla bi ih pravosnažna presuda, u “dogledno vrijeme”, još više šokirati.

Beograd, 15.05.2012.

Savo Štrbac

5.8.2. PROTUPRAVNI NAPADI NA CIVILE I CIVILNE OBJEKTE

(I) PROTUPRAVNI NAPADI NA CIVILE I CIVILNE OBJEKTE

1892. Raspravnom vijeću su predočeni dokazi čiji prikaz se daje u poglavlju 4.4, u vezi s navodima o incidentima protupravnog napada na civile i civilne objekte u Benkovcu, Donjem Lapcu, Gračacu, Kninu i Obrovcu. U vezi sa svakim od tih gradova, Raspravno vijeće je razmotrilo svoje konstatacije o zapovijedima i topničkim izvješćima HV-a, u slučajevima u kojima su takva izvješća postojala, i usporedilo ih sa svojim konstatacijama u vezi s lokacijama topničkih udara kako bi utvrdilo što su bile mete HV-a prilikom otvaranja topničke vatre tijekom operacije Oluja. U istu svrhu Vijeće je razmotrilo količinu ispaljenih granata, tipove korištenih topničkih oruđa i način na koji su ta oruđa korištena tijekom napada. Raspravno vijeće je te dokaze ocijenilo u svjetlu vještačenja svjedoka Koningsa i Corna, među ostalim i u vezi s preciznošću topničkog oruđa i učinkom topničke vatre.

GRAD KNIN

... 1898. Raspravno vijeće sada će se osvrnuti na svoje konstatacije o mjestima topničkih udara u Kninu u odnosu na objekte koje je HV identificirao kao topničke ciljeve i o kojima je izvijestio da je na njih otvarao vatru. Raspravno vijeće je razmotrilo svjedočenje vještaka Koningsa, kao i svjedočenja svjedoka Rajčića i Lesliea, o preciznosti topničkog oruđa HV-a pri dometu koji se koristio 4. i 5. kolovoza 1995. prilikom granatiranja Knina. Raspravno vijeće primjećuje da je HV prilikom granatiranja Knina upotrebljavao topove kalibra 130 milimetara na daljinama od 25 do 27 kilometara i VBR-ove BM-21 kalibra 122 milimetra na daljinama od 18 do 20 kilometara. Konings je izjavio da kada se nenavoneni projektil kalibra 155 milimetara ispali na daljinu od 14,5 kilometara, interni faktori mogu dovesti do razlike u mjestu udara do 55 metara u pogledu dometa i pet metara u pogledu bočnog odstupanja. Istodobno određeni broj vanjskih faktora (poput brzine projektila na izlazu iz cijevi, brzine vjetera, temperature i gustoće zraka) može dovesti do razlike u mjestu udara od 18 do 60 metara po faktoru. Raspravno vijeće primjećuje da se određeni broj tih faktora može izmjeriti i uzeti u obzir prije ispaljivanja projektila. Nadalje, iz HV-ovog popisa topničkih ciljeva, koji su uvršteni u spis (P1271 i P1272), slijedi da je HV koristio deseteroznamenasti koordinatni sustav, što omogućava izračunavanje koordinata cilja s točnošću do jednog metra. Prema Rajčićevim riječima, top kalibra 130

milimetara na daljini od 26 kilometara ima raspon pogreške od oko 15 metara po pravcu i oko 70 do 75 metara po daljini, a uobičajeno rasprskavanje granate kalibra 130 milimetara je 35 metara u promjeru. I Konings i Rajčić su izjavili da VBR BM-21 kalibra 122 milimetra općenito pokriva šire područje od topa kalibra 130 milimetara. Leslie je iznio mišljenje da je prilikom upotrebe topova kalibra 130 milimetara ili VBR-ova pad projektila u okviru radijusa od 400 metara od cilja za prvi hitac "prihvatljiv". Raspravno vijeće smatra, prvenstveno na temelju Koningsovog svjedočenja, da je teško precizno odrediti granice varijacija u mjestima pogodaka topničkog oruđa koje je koristio HV budući da to ovisi o nizu faktora o kojima Raspravnom vijeću nisu predočeni detaljni dokazi. Raspravno vijeće primjećuje da, za razliku od Koningsa, Leslie u ovom predmetu nije bio pozvan kao vještak za topništvo i nije detaljno svjedočio o tome na temelju čega on može zaključiti da je pad projektila u radijusu od 400 metara od cilja prihvatljiv za prvi hitac. Zbog toga nije jasno koje je faktore od

onih koje je opisao Konings Leslie uzeo u obzir. Ocjenjujući sve te dokaze, Raspravno vijeće smatra da je razumno na osnovi dokaza zaključiti da su oni topnički projektili koji su pali na udaljenosti do 200 metara od identificiranog topničkog cilja bili namjerno ispaljeni na taj cilj.

1899. Raspravno vijeće je utvrdilo da je HV 4. kolovoza 1995. na Knin ispalio najmanje 600 projektila, a 5. kolovoza 1995. najmanje 300 projektila. Raspravno vijeće uspjelo je sa sigurnošću utvrditi točna mjesta udara samo za dio tih projektila. Raspravno vijeće podsjeća da je 4. i 5. kolovoza 1995. HV ispalio projekte koji su padali u radijusu od 200 metara od zapovjedništva SVK, Sjeverne vojarne, vojarne Senjak, željezničke postaje, policijske postaje i objekta u kojem je bio stan Milana Martića u Kninu. Hrvatska vojska je tih šest objekata identificirala kao topničke ciljeve prije operacije Oluja. Kao topnički cilj HV je identificirao i poštu u blizini zapovjedništva SVK. Hrvatska vojska je izvijestila da je na te objekte otvarala vatru 4. i/ili 5. kolovoza 1995. Raspravno vijeće je također razmotrilo svjedočenje vještaka Koningsa i Corna u vezi s vojnom ili civilnom naravi objekata na koje se u Kninu otvarala vatra. Raspravno vijeće se uvjerilo da zapovjedništvo SVK, Sjeverna vojarna i vojarna Senjak predstavljaju vojne ciljeve. Osim toga, a s obzirom na Martićev položaj u RSK i SVK, Raspravno vijeće se uvjerilo da je otvaranje vatre na objekt u kojem je bio njegov stan Martića moglo omesti u kretanju, komunikaciji i zapovijedanju, čime je ostvarena očita vojna prednost, pa je stoga taj objekt predstavljao vojni

		IT-06-90-T D1389 - 1/39314 TER 02 April 2012	1389/39314 TER SMS
	UJEDINJENI NARODI	Međunarodni sud za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriju bivše Jugoslavije od 1991.	Predmet br. IT-06-90-T Datum: 15. travnja 2011. Original: engleski
PRED RASPRAVNIM VIJEĆEM I			
U sastavu:	sudac Alphons Orié, predsjedavajući sudac Uldis Kīnis sutkinja Elisabeth Gwaunza		
Tajnik:	g. John Hocking		
Presuda od:	15. travnja 2011.		
TUŽITELJ			
protiv			
ANTE GOTOVINE IVANA ČERMAKA MLADENA MARKAČA			
JAVNO			
PRESUDA			

03.08.2011.

HAŠKI SUD priopćio je kako su žalbe na prvostupanjske presude Ante Gotovine i Mladena Markača, zaprimljene.

Podsjećamo, Markač je 15. travnja zajedno s generalom Antom Gotovinom nepravomoćno osuđen za zločine počinjene nad srpskim civilima tijekom i nakon Oluje. Gotovinu je sud osudio na 24, a Markača na 18 godina zatvora, dok je Ivan Čermak oslobođen optužbi i pušten na slobodu.

OBRANE POJAČANE S TRI STRANA PRAVNA STRUČNJAKA

Markačev odvjetnički tim je u žalbenom dijelu postupka pojačan londonskim odvjetnikom Johnom Jonesom i njemačkim profesorom prava Kaijem Ambosom. Jones je stručnjak za ratno pravo, izručenja i protuterizam. Jones je bio savjetnik u slučaju Rasima Delića, Nasera Orića i Mehmeda Alagića. Ambos je profesor prava iz Heidelberga, stručnjak za međunarodno pravo i pitanja zapovjedne odgovornosti.

General Gotovina također je pojačao svoj odvjetnički tim za još jedno ime. Riječ je o Guenaelu Mettrauxu,iskusnom haškom odvjetniku iz Švicarske koji je pred ICTY-jem bio branitelj u nekoliko predmeta kao što je bio slučaj Boškovski i Halilović. Obojica su bili oslobođeni.

Uvod žalbe u integralnom obliku:

1. Ante Gotovina izdavao je zapovijedi i poduzimao radnje u sklopu vojne operacije (Oluja) s ciljem oslobađanja okupiranog hrvatskog teritorija. U kontekstu Oluje, naredio je uporabu topništva na vojne ciljeve na crtama bojišnice te na vojne ciljeve u operativnoj dubini SVK u hrvatskim gradovima Knin, Benkovac, Obrovac i Gračac te Drvar u Bosni. Čak i primjenom vlastitih mjerila za procjenu vjerojatnosti pogrešaka, Raspravno vijeće pretpostavilo je da je od otprilike 1.205 topničkih projektila ispaljenih na te hrvatske gradove, oko 1.140 (ili 94.5%) usmjereno na vojne ciljeve. Pretpostavka od 94.5% u suglasnosti je s nemoljivom težinom dokaza:

UN proveo je tri istrage neposredno nakon završetka Oluje kojima su došli do istog zaključka da nije bilo neselektivnog ili namjernog granatiranja civila ili civilnih područja, te je spomenutim istragama zaključeno da je paljba bila "koncentrirana na vojne ciljeve,"

Nakon istrage provedene na licu mjesta, SAD je zaključila kako ne postoje dokazi koji bi upućivali na nezakonito granatiranje. □IZBRISANO□;

Glavni tajnik UN-a u svom izvještaju Vijeću sigurnosti rekao je da je granatiranje bilo "koncentrirano" (nije bilo neselektivno), te ni u kojem trenutku nije spominjao bilo kakve navode ili tvrdnje o nezakonitom granatiranju,

Marko Rajčić, Gotovinin načelnik topništva koji je provodio Gotovine zapovijedi, posvjedočio je na sudu da nikada ni u kojem slučaju nije protumačio Gotovininu zapovijed na način da ista znači da se "cijele gradove tretira kao ciljeve,"

cilj. Raspravno vijeće uz to uzima u obzir da iz svjedočenja svjedoka, uključujući Mrkšića, Novakovića, svjedoka 56 i Vuikašinovića, slijedi da je policija RSK sudjelovala u oružanom sukobu i bila angažirana na bojišnici zajedno sa SVK tijekom operacije Oluja. S obzirom na te dokaze, Raspravno vijeće se uvjerilo da je otvaranjem vatre na policijsku postaju u Kninu ostvarena jasna vojna prednost. Raspravno vijeće nadalje podsjeća na svoju konstataciju o mogućnosti da je SVK u srpnju ili početkom kolovoza 1995. upotrebljavala željezničku postaju za transport streljiva. Raspravno vijeće osim toga podsjeća na nedosljedne dokaze u vezi s ulogom pošte u sustavu veza SVK i/ili policije RSK. U svjetlu tih konstatacija, Raspravno vijeće smatra da dotični dokazi dopuštaju razumno tumačenje da je HV vjerojatno u dobroj vjeri zaključio da će otvaranjem vatre na željezničku postaju i poštu ostvariti jasnu vojnu prednost.

1909. Raspravno vijeće uzima u obzir činjenicu da se broj civilnih objekata ili područja u Kninu na koje je HV namjerno otvarao vatru može učiniti ograničenim s obzirom na sveukupni broj od najmanje 900 projektila ispaljenih na grad 4. i 5. kolovoza 1995. Međutim, Vijeće podsjeća da je samo za neke od tih 900 projektila uspjelo sa sigurnošću utvrditi točna mjesta udara. Od mjesta udara koje je Vijeće uspjelo utvrditi, značajan dio čine civilni objekti ili područja. Osim toga, iako Vijeće nije moglo točno utvrditi koliko je projektila palo na neke od tih civilnih objekata ili područja, Raspravno vijeće smatra da čak i mali broj topničkih projektila može imati ozbiljan efekt na civile koji se nalaze u blizini.

1910. Raspravno vijeće podsjeća da je HV izvijestio da je ispalio sveukupno dvanaest projektila kalibra 130 milimetara na stan Milana Martića, i to u dva navrata izmenu 7:30 i 8:00 sati 4. kolovoza 1995. Dalje, uvečer 4. kolovoza 1995. HV je ispalio nepoznat broj projektila kalibra 130 milimetara na lokaciju označenu slovom R u P2337, odnosno na mjesto za koje su vjerovali da se na njemu nalazi Martić. Raspravno vijeće je utvrdilo gore u tekstu da je otvaranje vatre na Martićev stan moglo Martića omesti u kretanju, komuniciranju i zapovijedanju i da se tako ostvarivala očita vojna prednost. Rajčić je bio svjestan činjenice da je šansa da se Martića topničkom vatom pogodi ili ozlijedi u njegovoj zgradi bila vrlo mala. Rajčić je izjavio da je HV želio uznemiriti Martića i izložiti ga pritisku, te da je HV imao u vidu pravila razlikovanja i proporcionalnosti cilja prilikom donošenja odluke da li da gađa tu stambenu zgradu. Raspravno vijeće ima u vidu da je Martićev stan bio u civilnoj stambenoj zgradi i da su se i stan i područje označeno sa R u P2337 nalazili na inače pretežno civilnim stambenim područjima. Raspravno vijeće je takvu upotrebu topništva razmotrilo u svjetlu dokaza o preciznosti topničkog oruđa, o čemu je bilo riječi gore u tekstu, kao i svjedočenja vještaka Koningsa u vezi s efektima eksplozije i rasprskavanja topničkih projektila. U vrijeme otvaranja vatre, odnosno izmenu 7:30 i 8:00 sati i uvečer 4. kolovoza 1995., moglo se razumno očekivati da će na ulicama u Kninu u blizini Martićevog stana i na području označenom sa R u P2337 biti civila. Ispaljivanjem dvanaest projektila kalibra 130 milimetara na Martićev stan i nepoznatog broja projektila istog kalibra na područje označeno sa R u P2337 s daljine od otprilike 25 kilometara stvoren je značajan rizik od velikog broja civil-

nih žrtava i ozljeda, kao i štetjenja na civilnim objektima. Vijeće smatra da je taj rizik bio pretjeran s obzirom na očekivanu vojnu prednost koja se mogla ostvariti otvaranjem vatre na te dvije lokacije, za koje je HV vjerovao da se na njima nalazi Martić². Ovaj neproporcionalni napad pokazuje da je HV tek u maloj mjeri ili uopće nije uzео u obzir rizik od stradanja i ranjavanja, odnosno oštećenja civilnih objekata, kada je u najmanje tri navrata 4. kolovoza 1995. otvorio topničku vatru na neki vojni cilj³.

1911. Raspravno vijeće smatra da namjerno otvaranje vatre na dijelove Knina u kojima nije bilo vojnih ciljeva nije u skladu s Rajčićevim objašnjenjem topničkih zapovijedi HV-a nego je u skladu sa samim tekstom dotičnih zapovijedi da se gradovi stave pod topničku vatru, što znači da se prilikom ispaljivanja topničkih projektila tijekom operacije Oluja cijele gradove, uključujući i Knin, tretira kao ciljeve. Ovakvo tumačenje topničkih zapovijedi HV-a, kao zapovijedi da se cijeli gradovi tretiraju kao ciljevi, potkrijepljeno je i izvješćima TS-4 o otvaranju vatre na Knin ili šire područje Knina u dva navrata 4. i 5. kolovoza 1995., kao i izvješćima 7. gardijske brigade o otvaranju vatre na ciljeve označene oznakom S na karti Ivančica. Istom tumačenju dodatno u prilog ide i opći dojam koji je steklo nekoliko svjedoka prisutnih u Kninu tijekom napada (na primjer Dreyer, Forand, Bellerose, Hendriks, Gilbert, Liborius i Stig Marker Hansen) da je granatiranje bio izložen cijeli Knin i da je ono bilo neselektivno. Osim toga takvo tumačenje u skladu je s nedovoljnim uzimanjem u obzir rizika od stradanja i ranjavanja, kao i od oštećenja civilnih objekata prilikom neproporcionalnog otvaranja vatre na dvije lokacije za koje je HV pretpostavljao da se na njima nalazi Martić. I konačno, Raspravno vijeće također upućuje na svoju konstataciju dolje u tekstu u vezi s projektilima koji su padali na civilne objekte, odnosno područja u Benkovcu, Gračacu i Kninu. Slijedom toga Raspravno vijeće konstatira da je 4. i 5. kolovoza 1995., na temelju Gotovinih i Rajčićevih zapovijedi, HV ispaljivao topničke projekte namjerno gađajući prethodno identificirane vojne ciljeve, kao i područja na kojima takvih vojnih ciljeva nije bilo. S obzirom na formulacije topničkih zapovijedi i budući da se HV nije ograničio na granatiranje područja s vojnim ciljevima, nego je namjerno gađao i civilna područja, Raspravno vijeće zaključuje da je HV sam grad Knin tretirao kao cilj prilikom otvaranja topničke vatre. Raspravno vijeće konstatira izvan razumne sumnje da je uslijed toga HV-a granatiranje Knina 4. i 5. kolovoza 1995. predstavljalo neselektivni napad na grad i stoga protupravni napad na civile i civilne objekte u Kninu.

1912. S obzirom na dokaze o nacionalnom sastavu Knina iz poglavlja 4.2.9 (Grad Knin), Raspravno vijeće konstatira da se protupravnim napadom na civile i civilne objekte u Kninu de facto diskriminiralo srpsko stanovništvo Krajine. Utvrđujući namjeru s kojom je izvršen taj protupravni napad, Raspravno vijeće je uzelo u obzir formulacije u topničkim zapovijedima HV-a i namjerno granatiranje područja na kojima nije bilo vojnih ciljeva. Vijeće je uz to uzelo u obzir i svoje konstatacije iz poglavlja 5.4.2, 5.8.2(d) i 6.2.7. Vijeće nadalje u obzir uzima i to da je protupravni napad na civile i civilne objekte počinjen u kontekstu šireg diskriminatornog napada na Srbe iz Krajine, što se opisuje u poglavlju 5.2.2. Raspravno vijeće zaključuje da

Raspravno vijeće nije moglo ustanoviti van svake opravdane sumnje da je ijedan civil usmrćen ili ozlijeđen tijekom granatiranja HV-a,

OŠTEĆENJA CIVILNIM OBJEKTIMA BILA SU MINIMALNA

Raspravno vijeće trebalo je zaključiti da je sav ovaj dokazni materijal podupirao njihove zaključke da je 94.5% ispaljenih projektila bilo usmjereno na gađanje vojnih ciljeva. Stoga je moguće i drugačije "razumno tumačenje dokaza" osim onoga da je Gotovina "naredio da se cijele gradove tretira kao ciljeve." Umjesto toga, Vijeće je nerazumno zaključilo da je preostalih 5.5% projektila koji su navodno pogodili "civilna područja", a ne civile ili civilne objekte, omogućilo Vijeću da u potpunosti zanemari pravilo, drugim riječima da je 94.5% bilo usmjereno na vojne ciljeve. Umjesto toga, Raspravno vijeće iskoristilo je iznimku od 5.5% kao temelj za svoj zaključak da su "cijeli gradovi tretirani kao ciljevi."

2. Na osnovu tog neracionalnog zaključka, Raspravno vijeće zaključilo je da su srpski civili napustili Knin, Benkovac, Obrovac i Gračac iz straha koji je nastao uslijed "topničkog napada," unatoč dolje navedenim neumoljivim dokazima koji ukazuju na suprotno:

U pogledu svih područja osim Knina, Benkovca, Obrovca i Gračaca, Raspravno vijeće samo je zaključilo da su Srbi napustili Krajinu iz razloga koji nisu imali veze s bilo kakvim mogućim nezakonitim postupanjem HV-a. Ipak, Vijeće je zaključilo da ti isti razlozi nisu mogli biti "razumno objašnjene" za to zašto su srpski civili napustili gore navedena četiri grada,

Zapovjednik UN Sektora Jug smatrao je da su Srbi otišli zbog zapovijedi za evakuaciju koju je izdalo njihovo vlastito vodstvo RSK. To je mišljenje svojim svjedočenjem pred Raspravnim vijećem potvrdio i [IZBRISANO], kao i [IZBRISANO] te američki veleposlanik u Hrvatskoj. Raspravno vijeće u svojoj je Presudi zanemarilo svjedočenja sva četiri svjedoka.

Niti jedan srpski civil nikada nije izjavio da je bio teroriziran nezakonitim granatiranjem HV-a, ili da je napustio Hrvatsku kao rezultat takvog nezakonitog granatiranja HV-a. Unatoč tomu, Vijeće je zaključilo da su deseci tisuća neimenovanih, neidentificiranih Srba prognani kao rezultat neselektivnog granatiranja, Međunarodne organizacije (UN i PMEZ) i organizacije za zaštitu ljudskih prava (Human Rights Watch i Hrvatski Helsinški Odbor) provele su istrage o Oluji a nitko od njih nije spomenuo topničku paljbu HV-a čak niti kao jedan od mogućih razloga za odlazak srpskih civila iz Krajine.

3. Raspravno vijeće je unatoč tomu nerazumno zaključilo da "nije postojalo nikakvo drugačije razumno tumačenje dokaza" osim onoga da su Srbi pobjegli iz Knina, Benkovca, Obrovca i Gračaca iz straha od nezakonitog granatiranja.

4. Raspravno vijeće zatim je zaključilo da nije postojalo dovoljno dokaza na osnovu kojih bi bilo moguće utvrditi da su hrvatske vlasti, uključujući i civilnu i vojnu policiju, provodile politiku neprovođenja istraga o zločinima. Raspravno vijeće također je zaključilo da je sam Gotovina izdao brojne zapovijedi da se zločini spriječe i sankcioniraju. Američki general pukovnik u miru, Anthony R. Jones, pozvan je kao stručni svjedok koji je trebao posvjedočiti o tome što su potrebne i razumne mjere, i isti je posvjedočio da je Gotovina poduzeo sve potrebne i razumne mjere u tim okolnostima, te je također rekao pred Sudom da se ne može sjetiti apsolutno ničega što bi on napravio drugačije.

5. Raspravno vijeće odbacilo je svaku "potrebnu i razumnu mjeru" koju je predložilo Tužiteljstvo u pokušaju da dokaže da Gotovina nije poduzeo "potrebne i razumne mjere." Usprkos tomu, Raspravno vijeće svojevoljno je zaključilo da Gotovina nije intervenirao u rad Vojne policije koja je radila u punom svojstvu, te da nije poduzeo tri mjere koje je konstruiralo Raspravno vijeće. Te mjere bile su toliko beznačajne da ih ni Tužiteljstvo niti Raspravno vijeće nisu spominjali tijekom suđenja. Usprkos tomu, Raspravno vijeće zaključilo je da je Gotovina, time što nije poduzeo te tri potpuno nebitne mjere u svrhu sprječavanja i sankcioniranja zločina koji nisu činili srž UZP-a, bio toliko "nemaran" da isto predstavlja drugi "značajan doprinos" UZP-u.

6. General Gotovina traži Žalbeno vijeće da intervenira i ukine njegovu osuđujuću presudu po svim točkama. Zaključci Raspravnog vijeća toliko su ozbiljno nerazumni da se Presuda mora poništiti a njegova osuda za odgovornost u svezi UZP-a ukloniti. Zbog toga što Raspravno vijeće nije donijelo nikakve druge zaključke vezano za bilo kakve druge oblike odgovornosti u skladu s Člankom 7(1) ili Člankom 7(3) Statuta, Žalbeno vijeće ne bi trebalo uzeti u obzir te alternativne tipove odgovornosti te bi trebalo donijeti Presudu kojom proglašava generala Gotovinu nevinim po svim točkama.

03.08.2011.

POSLATE ŽALBE HRVATSKIH GENERALA

Zagreb -- Advokatski timovi Ante Gotovine i Mladena Markača, koje je Haški sud osudio na 24, odnosno 18 godina zatvora, elektronskom poštom poslali žalbe.

Markačev advokat Goran Mikuličić izjavio je za Hrvatsku televiziju da su žalbe na prvostepene presude poslana imejlom, ali nije govorio o sadržaju žalbi.

Nakon što u ponoć istekne rok za podnošenje žalbe, počinje teći rok za odgovor tužilaštva, koje za to ima četrdeset dana.

U najavama žalbi nakon presude, odbrane dva generala pozvale su na poništavanje "pogrešnih zaključaka" raspravnog veća na osnovu kojih su donete osuđujuće presude i zatražile da ih apelaciono veće oslobodi svake odgovornosti.

Gotovinin tim je ocenio da je sudsko veće svoje zaključke u nepravosnažnoj presudi o postojanju udruženog zločinačkog poduhvata, progону srpskog stanovništva u "Oluji" i krivici hrvatskog generala izvelo iz neselektivnog granatiranja počinjenog sa ukupno 65 granata.

Markačev advokatski tim je ojačan, pa će ga uz glavnog Mikuličića i američkog advokata Tomislava Kuzmanovića zastupati i londonski advokat Džon Džons i nemački profesor prava Kai Ambos.

Gotovininom advokatskom timu, u kome su od početka postupka Luka Mišetić, Gregori Kiho i Pajama Akavan, priključio se Švajcarac Ženaël Metro, advokat koji je u Hagu bio branilac na nekoliko suđenja. U apelacionom veću su bivši predsednici Haškoga suda Teodor Meron i Fausto Pokar, kao i Mehmet Gini, Andresia Vaz i Karmel Agius.

je protupravni napad na civile i civilne objekte u Kninu počinjen s namjerom da se izvrši diskriminacija na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi.

1913. S obzirom na okolnosti kao što su nacionalnost žrtava i vrijeme i mjesto izvršenja djela, Raspravno vijeće zaključuje da je protupravni napad na civile i civilne objekte bio dio rasprostranjenog i sustavnog napada na civilno stanovništvo. Raspravno vijeće konstatira da je protupravni napad na civile i civilne objekte u Kninu 4. i 5. kolovoza 1995. predstavljao progon kao zločin protiv čovječnosti.

GRAD BENKOVAC

1920. Izmenu 5:00 i 7:00 sati 4. kolovoza 1995. HV je ispalio projektele koji su pali na tvornice Bagat i Kepol i na hladnjaču, objekte koji se nalaze otprilike 700 metara južno od najbližeg topničkog cilja u Benkovcu. U istom razdoblju HV je ispalio projektele koji su pali na najmanje tri područja sjeverno od Benkovca, odnosno na borovu šumu kod Ristića (označeno sa B u D1501), najmanje 500 metara od najbližeg topničkog cilja, i na zaseoke Ristići i Benkovačko Selo. Hrvatska vojska je 4. kolovoza 1995. ispalila projektele na područje Barice, otprilike 400 metara od stvarne lokacije policijske postaje i oko 250 metara od lokacije policijske postaje kako je navedeno na popisu Jagoda. Hrvatska vojska je 4. ili 5. kolovoza 1995. ispalila projektele na drugu kuću označenu sa X na P290, udaljenu oko 250-300 metara od stvarne lokacije policijske postaje i jednako toliko od lokacije policijske postaje prema popisu Jagoda. Raspravno vijeće je uzelo u obzir udaljenost spomenutih objekata i područja od topničkih ciljeva koje je identificirao Rajčić. Raspravno vijeće je uz to uzelo u obzir broj objekata i područja, njihove lokacije sjeverno i južno od Benkovca i u središtu grada, kao i dokaze da je na te prostore palo više projektila. S obzirom na te čimbenike, Raspravno vijeće ne smatra da je razumno tumačenje dokaza da su projektili na dotične prostore pali slučajno, uslijed pogrešaka ili nepreciznosti topničke vatre. Umjesto toga, Raspravno vijeće zaključuje da je HV namjerno ispaljivao topničke projektele gađajući ta područja u Benkovcu i u neposrednoj blizini grada.

1921. Od gore spomenutih objekata i područja, hladnjača i tvornica Bagat bili su na popisu Jagoda. Menutim, tvornice Bagat i Kepol, kao ni hladnjača, nisu služile za vojnu proizvodnju niti su se upotrebljavale u bilo kakve vojne svrhe. Ne postoje dokazi koji bi ukazivali na stalnu prisutnost SVK ili policije u gore spomenutim dijelovima Benkovca, odnosno u njihovoj blizini, a nema ni dokaza koji bi na drugi način ukazivali na to da bi se otvaranjem vatre na ta područja mogla ostvariti očita vojna prednost. Osim toga nema niti naznaka da su se tim područjima kretale jedinice ili vozila SVK ili policije bilo izmenu 5:00 i 7:00 sati 4. kolovoza 1995., bilo u neko drugo vrijeme 4. ili 5. kolovoza 1995., što bi predstavljalo takozvane oportunističke ciljeve (to jest ciljeve koji nisu unaprijed identificirani), a koji se nazivaju i taktičkim ciljevima (za razliku od operativnih ciljeva). Osim toga, izvješće 134. domobranske pukovnije, P1200, ukazuje na to da rano ujutro 4. kolovoza 1995. HV nije imao topničkih promatrača s izravnim pogledom na Benkovac. Iz tih razloga Raspravno vijeće ne smatra da je razumno tumačenje da je HV mogao u dobroj

vjeri zaključiti da će gađanjem dotičnih područja ostvario jasnu vojnu prednost.

1922. Raspravno vijeće uzima u obzir činjenicu da se broj civilnih objekata ili područja u Benkovcu na koje je HV namjerno otvarao vatru može učiniti ograničenim s obzirom na sveukupni broj od najmanje 150 projektila ispaljenih na grad. Menutim, Raspravno vijeće podsjeća da je samo za neke od tih 150 projektila uspjelo sa sigurnošću utvrditi točna mjesta njihovih udara. Od mjesta udara koje je Raspravno vijeće uspjelo utvrditi, značajan dio čine civilni objekti ili područja. Osim toga, iako Raspravno vijeće nije moglo točno utvrditi koliko je projektila palo na neke od tih civilnih objekata ili područja, Raspravno vijeće smatra da čak i mali broj topničkih projektila može imati ozbiljan efekt na civile koji se nalaze u blizini.

1923. Raspravno vijeće podsjeća na svoje pravne zaključke gore u tekstu o granatiranju Knina, a u vezi s Gotovininim i Rajčićevim zapovijedima topništvu, odnosno da su to bile zapovijedi da se prilikom ispaljivanja topničkih projektila u operaciji Oluja cijeli gradovi, uključujući i Benkovac, tretiraju kao ciljevi. Raspravno vijeće nadalje upućuje na dokaze koje je razmotrilo u vezi s topničkim projektilima što su pogađali civilne objekte ili područja u Gračacu, Kninu i Obrovcu. Namjerno otvaranje vatre na područja u Benkovcu na kojima nije bilo vojnih ciljeva u skladu je s konstatacijom Vijeća u vezi s tumačenjem topničkih zapovijedi HV-a. Raspravno vijeće konstatira da Firštove i Fuzulove topničke zapovijedi u vezi s Benkovcem valja tumačiti na isti način. Tim konstatacijama dodatno ide u prilog izvješće 134. domobranske pukovnije o otvaranju vatre na šire područje Benkovca. Shodno tomu Raspravno vijeće konstatira da je 4. i 5. kolovoza 1995., na temelju Gotovininih, Rajčićevih, Firštovih i Fuzulovih zapovijedi HV ispaljivao topničke projekte namjerno gađajući prethodno identificirane vojne ciljeve, kao i područja na kojima u Benkovcu takvih vojnih ciljeva nije bilo. S obzirom na formulacije u topničkim zapovijedima i budući da se HV nije ograničio na granatiranje područja s vojnim ciljevima, nego je namjerno gađao i civilna područja, Raspravno vijeće zaključuje da je HV sam grad Benkovac tretirao kao cilj topničke vatre. Raspravno vijeće konstatira izvan razumne sumnje da je uslijed toga HV-ovo granatiranje Benkovca 4. i 5. kolovoza 1995. predstavljalo neselektivni napad na grad i, prema tome protupravni napad na civile i civilne objekte u Benkovcu.

1924. S obzirom na dokaze o nacionalnom sastavu Benkovca iz poglavlja 4.2.2 (Grad Benkovac), Raspravno vijeće konstatira da se protupravnim napadom na civile i civilne objekte u Benkovcu de facto diskriminiralo srpsko stanovništvo Krajine. Utvrđujući namjeru s kojom je izvršen taj protupravni napad, Raspravno vijeće je uzelo u obzir formulacije u topničkim zapovijedima HV-a i namjerno granatiranje područja na kojima nije bilo vojnih ciljeva. Raspravno vijeće je uz to uzelo u obzir i svoje konstatacije iz poglavlja 5.4.2, 5.8.2(d) i 6.2.7 Raspravno vijeće nadalje u obzir uzima i to da je protupravni napad na civile i civilne objekte počinjen u kontekstu šireg diskriminatorskog napada na Srbe iz Krajine, što se opisuje u poglavlju 5.2.2. Raspravno vijeće zaključuje da je protupravni napad na civile i civilne objekte u Benkovcu počinjen s namjerom da se izvrši diskriminacija na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi.

Markač i Gotovina su 15. aprila osuđeni za zločine počinjene nad srpskim civilima za vreme i nakon Oluje. Generala Gotovinu sud je osudio na 24, a Markača na 18 godina zatvora, dok je general Ivan Čermak oslobođen optužbi i pušten na slobodu.

T · · Portal · · ·

03.08.2011.

HOĆE LI ŽALBA SPASITI GOTOVINU I MARKAČA?

Pobijanje postojanja zločinačkog poduhvata te neselektivnog granatiranja osnovne su točke žalbi obrana generala Ante Gotovine i Mladena Markača, koje su ih podnijele elektronskom poštom sinoć do ponoći, kada je istjecao rok, na prvostupanjsku presudu kojom je zbog ratnih zločina nad srpskim civilima, počinjenih tijekom i nakon Oluje, Haški sud Gotovinu osudio na 24, a Markača na 18 godina. Drugostupanjsku presudu očekuju za otprilike godinu dana, u jesen 2012. ili u proljeće 2013.

Obrane su podnijele žalbe, na 143 stranice ili oko 80.000 riječi, kojima traže oslobađajuću presudu za generale i sada tužiteljstvo ima rok od 30 dana za odgovor, kazao je jedan od Markačevih branitelja Goran Mikuličić. Žalbe su predane prije samog isteka roka zbog taktičkih razloga, naime, prvoga dana kolovoza tužiteljima počinje teći rok za pisanje odgovora na žalbu, pa ovako bez ustupaka i po zakonu imaju manje dana za odgovor nego da je žalba predana ranije.

Što se tiče sadržaja žalbi, s obzirom na njihovu opsežnost, teško je izdvojiti neki poseban detalj, ističe Mikuličić. Naime, kako kaže, riječ je o minucioznom poslu gdje se preko prava i dokaza pobija osuđujuću presudu, baš kao što se svakom ciglom gradi kuća i teško je sad izvući jedan dio i reći - to je to. Sve je povezano, naglašava Mikuličić, pa kao i u najavama žalbi, naglašava da se Markačeva obrana koncentrirala na pobijanje samog zajedničkog zločinačkog pothvata, dokazujući da je prvostupanjsko vijeće pogriješilo kada je presudilo da je takav zločinački pothvat postojao te da je njihov klijent u takvom pothvatu sudjelovao, uz, naravno, pobijanje i ostalih točaka optužnice po kojima je osuđen.

'NIJE BILO UDRUŽENOG ZLOČINAČKOG POTHVATA'

Markačeva obrana navela je u svojoj najavi žalbe i da je raspravno vijeće, u pogledu udruženog zločinačkog pothvata, počinilo pogreške i u primjeni prava i u interpretaciji činjenica. Raspravno vijeće moralo se prvo upitati je li operacija Oluja bila legitimna vojna operacija kojom je Republika Hrvatska vratila kontrolu nad svojim teritorijem, a zatim, ako je odgovor potvrđan, raspravno vijeće moralo je kao dokaze udruženog zločinačkog pothvata razmotriti samo one koje ne bi bilo moguće razumno objasniti kao dokaze legitimnog vojnog planiranja.

Obje su obrane, kazao je Mikuličić, zajednički radile na žalbama i one su komplementarne, pa tako Gotovininina obrana ne ponavlja dijelove Markačeve žalbe, nego se koncentrirala na pobijanje neselektivnog granatiranja bez kojega, smatra, ne bi bilo ni zločinačkog pothvata. Naime, smatraju da je sudsko vijeće svoje zaključke o postojanju toga pothvata izvelo iz neselektivnog granatiranja, utvrđujući ga temeljem udaljenosti pogotka od vojnog cilja, pritom

uzveši da su svi topnički projektili, koji su pali na udaljenost veću od 200 metara od vojnog cilja, nezakoniti jer su samim time nužno predstavljali napad na civilni cilj.

'NIJE BILO TOPNIČKIH NAPADA NA CIVILE'

HAŠKI SUD PRIMIO ŽALBE GENERALA

Haški sud u utorak poslijepodne objavio je da je zaprimio žalbe generala, a tekst Markačeve je nakratko objavio pa ga ponovno proglasio tajnim. Premda svoju odluku, sud nije objasnio, njegova je praksa da već objavljene dokumente proglašava tajnima. kad se utvrdi da pogreškom sadrže neki tajni podatak poput identiteta ili iskaza zaštićenog svjedoka. Tada se dokument redigira i objavljuje pročišćena verzija za javnost. Obrana generala Gotovine svoju je žalbu podnijela kao tajni dokument, a potom slijedi i verzija za javnost.

Međutim, čak i da bude prihvaćena takva teza Vijeća, iz dokaza izvedenih na suđenju proizlazilo bi da je cilj navodnog pothvata progon srpskog stanovništva neselektivnim topničkim napadima tijekom Oluje izveden pomoću 95 posto pogodaka za koje je vijeće zaključilo da su zakoniti, navela je Gotovinina obrana. Također, žalbama se ne osporavaju navodi presude o paležima, pljačkama i ubojstvima koji su se dogodili nakon Oluje na oslobođenom području, ali se upozorava da osuđeni s tim nemaju nikakve veze. Raspravno je vijeće ICTY-a u zaključku presude da su napadi hrvatskih snaga na srpske civile i civilne objekte u Oluji bili nezakoniti, pogriješilo i činjenično i pravno, stoji u žalbi Gotovinine obrane, koja radi na prikupljanju dokaza kojima će pobiti osuđujuću presudu. General Gotovina traži da žalbeno vijeće intervenira i ukine njegovu osuđujuću presudu po svim točkama. Zaključci raspravnog vijeća toliko su ozbiljno nerazumni da se presuda mora poništiti, a njegova osuda za odgovornost u svezi s udruženim zločinačkim pothvatom ukinuti, navodi se u žalbi, koju možete u cijelosti pogledati ovdje.

DRUGOSTUPANJSKA PRESUDA ZA GODINU DANA

U drugom dijelu žalbenog postupka u listopadu obrana bi mogla bi tražiti uvođenje novih dokaza, potvrdio je Mikuličić, dodavši da se na tome još radi, te objašnjavajući da stranka koja traži uvođenje novih dokaza mora zahtjev itekako obrazložiti, odnosno uvjeriti sud da nije ranije znala za te dokaze, premda je postupala u procesu s pozornošću pažljivog odvjetnika, te da su ti dokazi, da su bili poznati u vrijeme procesa, mogli bitno utjecati na odluku. Mikuličić je kazao da drugostupanjsku presudu očekuju u jesen 2012. ili proljeće 2013, dakle za otprilike godinu dana, a isto je kazala i Nerma Jelačić, glasnogovornica Haškoga suda.

Podsjetimo, u žalbenom dijelu postupka ojačani su i braniteljski timovi, pa se Gotovininu braniteljskom timu, u kojem su od početka postupka Luka Mišetić, Gregory Kehoe i Payam Akhavan, u međuvremenu priključio Švicarac Guenaël Mettraux, iskusen haški odvjetnik koji je pred ICTY-em bio branitelj u nekoliko predmeta, dok su se Markačevu timu, u kojem su glavni branitelj Goran Mikuličić i američki odvjetnik Tomislav Kuzmanović, priključili i londonski odvjetnik John Jones i njemački profesor prava Kai Ambos. U žalbenom vijeću sjede pak bivši predsjednici Haškoga suda: Theodor Meron i Fausto Pocar te Mehmet Guney, Andresia Vaz i Carmel Agius.

1925. S obzirom na okolnosti kao što su nacionalnost žrtava i vrijeme i mjesto izvršenja djela, Raspravno vijeće zaključuje da je protupravni napad na civile i civilne objekte bio dio rasprostranjenog i sustavnog napada na civilno stanovništvo.

GRAD GRAČAC

1927. Raspravno vijeće sada će se osvrnuti na svoje konstatacije u vezi s izvješćima HV-a o topničkoj vatri na Gračac. Raspravno vijeće podsjeća da u topničkom izvješću P2346 stoji da je na Gračac u tri navrata 4. kolovoza 1995. ispaljeno 17 projektila kalibra 130 milimetara, dok se u djelovodniku Specijalne policije P2385 izvještava o otvaranju topničke vatre na Gračac u dva navrata 4. kolovoza 1995., pri čemu se ni u jednom dokumentu konkretno ne navodi koji su se ciljevi gađali. Na temelju formulacija upotrijebljenih u tim izvješćima, ako se uzmu bez daljnje analize i izdvojeno od drugih dokaza, moglo bi se zaključiti da su hrvatske snage ispaljujući topničke projekte u najmanje pet navrata 4. kolovoza 1995. sam grad Gračac tretirale kao cilj. Menutim, Raspravno vijeće podsjeća na to da topnička izvješća uvrštena u spis sadrže tek djelomičan prikaz gađanih ciljeva u Gračacu. Shodno tomu, na temelju samo tih izvješća Raspravno vijeće ne može utvrditi jesu li doista hrvatske snage sam Gračac tretirale kao cilj ili se na temelju njihovih izvješća, zbog nedostatka detalja, zbog pogrešaka ili drugih netočnosti, stječe takav pogrešan dojam. Raspravno vijeće ta će izvješća dodatno ocijeniti u odnosu na svoje konstatacije o mjestima udara projektila u Gračacu.

1934. Raspravno vijeće uzima u obzir činjenicu da se broj civilnih objekata ili područja u Gračacu na koje je HV namjerno otvarao vatru može učiniti ograničenim s obzirom na najmanje 150 projektila ispaljenih na grad. Menutim, Raspravno vijeće podsjeća da je sa sigurnošću uspjelo utvrditi samo manji broj točnih mjesta udara, za samo neke neke od tih 150 projektila. Od mjesta udara koje Raspravno vijeće jest uspjelo utvrditi, značajan dio čine civilni objekti ili područja. Osim toga, iako Raspravno vijeće nije točno moglo utvrditi koliko je projektila palo na te civilne objekte ili područja, Raspravno vijeće smatra da čak i mali broj topničkih projektila može imati ozbiljan efekt na civile koji se nalaze u blizini.

1937. S obzirom na okolnosti kao što su nacionalnost žrtava i vrijeme i mjesta izvršenja djela, Raspravno vijeće zaključuje da je protupravni napad na civile i civilne objekte bio dio rasprostranjenog i sustavnog napada na civilno stanovništvo.

GRAD OBROVAC

1938. Raspravno vijeće sada će razmotriti svoje konstatacije iz poglavlja 4.4.6. u vezi s topničkim napadom na Obrovac 4. kolovoza 1995. Vijeće upućuje na svoju diskusiju o topničkim zapovijedima HV-a, iznesenu u sklopu pravnih zaključaka o granatiranju Knina. Vijeću nisu predočeni nikakvi dokumentarni dokazi koji bi sadržavali popise topničkih ciljeva pripremljene za operaciju Oluja, a u vezi s Obrovcem. Nekoliko objekata u Obrovcu popisano je na popisu Jagoda i na karti Poskok-93, iako se na temelju dokaza ne može utvrditi da li je HV ta dva dokumenta koristio za granatiranje Obrovca tijekom operacije Oluja i ako jest, na koji način i s kojom svrhom.

1940. Hrvatska vojska je takoner ispalila jedan ili više topničkih projektila koji su pogodili Dom zdravlja, udaljen nekih 200-300 metara od najbližeg topničkog cilja u Obrovcu. Uz to HV je ispalio i jedan ili više topničkih projektila koji su pogodili tvornicu Trio, koja se nalazi otprilike 450 metara od najbližeg topničkog cilja. Raspravno vijeće razmotrilo je udaljenosti izmenu spomenutih objekata i topničkih ciljeva koje je identificirao HV i upućuje na svoju diskusiju o preciznosti topničkih oruđa HV-a, iznesenu gore u tekstu u sklopu pravnih zaključaka u vezi s granatiranjem Knina. S obzirom na udaljenost od topničkih ciljeva i na lokacije ta dva područja u Obrovcu, Raspravno vijeće ne smatra da je razumno tumačenje dokaza da su projektili na ta područja u Obrovcu pali slučajno, uslijed pogrešaka ili nepreciznosti topničke vatre i zaključuje da je HV namjerno ispaljivao topničke projektele gađajući ta područja u Obrovcu.

1945. S obzirom na okolnosti kao što su nacionalnost žrtava i vrijeme i mjesto izvršenja djela, Raspravno vijeće zaključuje da je protupravni napad na civile i civilne objekte bio dio rasprostranjenog i sustavnog napada na civilno stanovništvo.

6.1.1 UDRUŽENI ZLOČINAČKI POTHVAT

1950. U kontekstu sudske prakse Menunarodnog suda, doktrina UZP-a prvi je put potanko obranena u drugostupanjskoj presudi u predmetu Tadić⁴. Žalbeno vijeće je u predmetu Tadić općenito utvrdilo da se osoba koja je u sklopu ostvarivanja zajedničkog zločinačkog cilja pridonijela kaznenim djelima koja je počinila skupina osoba može, pod izvjesnim uvjetima, smatrati kazneno odgovornom⁵. Analizom menunarodnog običajnog prava koju je tom prilikom provelo Žalbeno vijeće, utvrđena su i definirana tri oblika odgovornosti po osnovu UZP-a. U prvom obliku UZP-a, svi saoptuženi, djelujući u skladu sa zajedničkim planom, posjeduju istu zločinačku namjeru; na primjer, formulisanje plana menu saizvršiocima da se ubije, kada, sprovodeći u život taj zajednički plan (čak i ako svaki od saizvršilaca izvršava različitu ulogu u okviru plana), oni svi [...] imaju namjeru da ubiju.

Objektivni i subjektivni preduslovi za pripisivanje krivične odgovornosti učesniku koji nije, ili se ne može dokazati da je, izvršio ubistvo su sljedeći:

(i) optuženi mora dobrovoljno učestvovati u jednom aspektu zajedničkog plana (na primjer, izvršiti nefatalni nasilni čin nad žrtvom, ili pružiti presudnu pomoć saizvršiocima ili pomagati njihove aktivnosti); i

(ii) optuženi, čak i ako osobno ne izvrši ubistvo, mora ipak namjeravati taj rezultat⁶.

1951. Za drugi oblik UZP-a, koji se opisuje kao podvrsta prvog oblika, konstatirano je da je primjenjiv u situaciji kada se tereti za kaznena djela za koja se navodi da su ih počinili pripadnici vojnih ili upravnih jedinica, poput onih kakve djeluju u koncentracijskim logorima i sličnim "sistemima".

1952. Treći oblik UZP-a karakterizira zajednička zločinačka zamisao da se djeluje na takav način da jedan počinitelj ili više supočinitelja počine djelo koje je, iako je izvan okvira zajedničke zamisli, prirodna i predvidljiva posljedica provonjenja

**SLOBODNA
DALMACIJA**

04.08.2011.

MARKAČ: SRBI SU OTIŠLI ZBOG JADNIH ŽIVOTNIH UVJETA U KRAJINI

Srbi su napustili Krajinu iz više razloga, ali nikako zbog nezakonitog granatiranja, tvrdi general Mladen Markač u svojoj žalbi, koju je Haaški sud objavio u srijedu. Otišli su zbog siromaštva i jadnih životnih uvjeta u Krajini, zbog rastuće napetosti na tom području i zbog toga što su njihovi lideri širili anti-hrvatsku propagandu. Otišli su zbog etničkog auto-čišćenja, zbog postojećih planova za evakuaciju vodstva RSK i spontanog odlaska civila, kao i zbog želje Jugoslavije da popravi vlastitu etničku sliku uz pomoć izbjeglih Srba iz Hrvatske, ističe se u žalbi generala Markača, doznaje Jutarnji list.

Uz Markačeve dosadašnje odvjetnike Gorana Mikuličića i Tomislava Kuzmanovića, pod žalbu su potpisana dva nova odvjetnika, John Jones i Kai Ambos. Tim generala Ante Gotovine, čija je žalba objavljena u utork popodne, pojačao je odvjetnik Guénaél Mettraux. Gotovina je 15. travnja osuđen na 24 godine zatvora a Markač na 18 godina.

Najveću pažnju Markačevi odvjetnici posvetili su opovrgavanju udruženog zločinačkog poduhvata: suci su pogriješili u ocjeni da je on postojao, te da je Markač u njemu sudjelovao, ističu u žalbi. Suci su pogriješili time što su se koncentrirali na sastanak vojnog vrha na Brijunima krajem srpnja 1995., što je za njih glavni i jedini dokaz postojanja udruženog zločinačkog pothvata.

Uz to, suci su pretjerano značenje dali riječi "tobože", koju na Brijunima izgovara predsjednik Franjo Tuđman, kad kaže da će Hrvatska Srbima "tobože jamčiti građanska prava". Čitava presuda visi na riječi "tobože", što je nedopustivo, poručuju Markačevi odvjetnici, ističući da ne bi bilo presude o postojanju udruženog zločinačkog pothvata da nije bilo tog pogrešnog i pretjeranog davanja posebnog značenja riječi "tobože".

Obrana upozorava i da je vijeće pogriješilo jer nije razmotrilo mogućnost da se na Brijunima održao regularni sastanak na kojem se dogovarala legitimna vojna akcija. Brijunskom sastanku dana je pretjerana važnost, jer drugih takvih sastanaka nema, a suci su zanemarili i to što se na Brijunima uopće nije govorilo o sprečavanju povratka srpskog stanovništva, što je po tužiteljstvu bio sastavni dio udruženog zločinačkog pothvata.

04.08.2011.

HOROR... KAKO OSUĐENI HRVATSKI GENERALI ANTE GOTOVINA I MLADEN MARKAČ VIDE „OLUJU“

SRBI SE „ETNIČKI SAMOOČISTILI“

Hrvatski generali Ante Gotovine i Mladen Markač u svojim žalbama na presude Haškog tribunala tvrde da etničkog čišćenja u vojnoj akciji „Oluja“ nije bilo, odnosno da Srbi nisu pobjegli iz Krajine zbog napada i pod granatama Hrvatske vojske, nego su to uradili zbog „siromaštva i jasnih životnih uslova“

I Gotovina i Markač tvrde da se u avgustu 1995. godine 200.000 Srba „evakuisalo“ po naredbi krajinskog rukovodstva. Advokati Gotovine, između ostalog, tvrde da nije utvrđeno da je ijedna civilna žrtva usmrćena ili povređena zbog granatiranja HV-a (?!), ali je Markačeva odbrana u vredanju zdravog razuma otišla korak dalje. Markač, naime, tvrdi da je u „Oluji“ izvedeno „etničko autočišćenje“ i da se dogodio „spontani odlazak“ ljudi. Najgroteskija je njegova tvrdnja da su civili u jeku ratnih sukoba bežali „zbog želje Jugoslavije da popravi vlastitu etničku sliku uz pomoć izbeglih Srba iz Hrvatske“.

"NIKO NIJE STRADAO"

Gotovina je u Hagu osuđen na 24, a Markač na 18 godina zatvora zbog zločina nad Srbima u vojnoj akciji „Oluja“. Gotovina je 15. aprila proglašen krivim za učesće u udruženom zločinačkom poduhvatu, smišljenom da protera srpsko stanovništvo iz Kninske Krajine. Njegov pravni tim je u ponedjeljak podneo žalbu i zatražio da bude oslobođen i proglašen nevinim jer je Tribunal „pogrešio i činjenično i pravno“ u zaključku da su napadi na srpske civile bili nezakoniti.

UČIĆ: NAJTEŽI ZLOČIN ETNIČKOG ČIŠĆENJA

Zamenik predsednika SNS-a Aleksandar Vučić kazao je da ta stranka najoštrije osuđuje hrvatske političare koji veličaju „Oluju“.

- To je najteži zločin etničkog čišćenja posle II svetskog rata. Nigde tako brzo i tako brutalno nisu proterane stotine hiljada ljudi. Hrvatska Srbima mora da obezbedi elementarna ljudska prava i oni moraju da budu jednaki sa Hrvatima. U tome očekujemo podršku EU - rekao je Vučić.

- Nijedan srpski civil nikad nije izjavio da je napustio Hrvatsku zbog nezakonitog granatiranja HV-a, ali je sudsko veće ipak zaključilo, i to pogrešno, da su desetine hiljade Srba prognane zbog neselektivnog granatiranja. (...) Ipak, sudije su zaključile da su Srbi pobjegli iz Knina, Benkovca, Obrovca i Gračaca iz straha od granatiranja. To

te zamisli. Za taj oblik UZP-a postavljaju se dva dopunska uvjeta, jedan objektivni, a drugi subjektivni.⁹ Objektivni element neovisan je o stanju svijesti optuženika. Riječ je o uvjetu da je kazneno djelo koje je počinjeno bilo prirodna i predvidljiva posljedica izvršenja UZP-a. Taj element valja razlikovati od subjektivnog stanja svijesti, odnosno uvjeta da je optužena osoba bila svjesna da je kazneno djelo koje je počinjeno bilo moguća posljedica izvršenja UZP-a i da je u njemu sudjelovala sa sviješću o tomu.

1953. Ukratko, obilježja prvog i trećeg oblika udruženog zločinačkog pothvata su sljedeća:

(i) Množina osoba. Udruženi zločinački pothvat postoji onda kada više osoba sudjeluje u ostvarenju zajedničkog zločinačkog cilja. Nije potrebno da su osobe koje sudjeluju u zločinačkom pothvatu organizirane u neku vojnu, političku ili administrativnu strukturu.¹ One se moraju konkretno identificirati, primjerice imenom ili kategorijom odnosno skupinom kojoj pripadaju.¹

(ii) Zajednički cilj koji predstavlja ili uključuje počinjenje kaznenog djela predvinenog Statutom. Prvi oblik UZP-a postoji onda kada zajednički cilj predstavlja ili uključuje počinjenje kaznenog djela predvinenog Statutom. Tražena mens rea za prvi oblik UZP-a jest ta da su sudionici UZP-a, uključujući i optuženu osobu, imali zajedničku namjeru da se izvrše kaznena djela predvinena Statutom koja su dio cilja.

Da li postoji treći oblik UZP-a ovisi o tome je li prirodno i predvidljivo da će izvršenje UZP-a u prvom obliku dovesti do počinjenja jednog ili više drugih kaznenih djela predvinenih Statutom. Osim namjere tražene za prvi oblik, za treći oblik mora se dokazati da je optužena osoba pristala na rizik da bude počinjeno neko drugo kazneno djelo predvineno Statutom koje nije dio zajedničkog zločinačkog cilja, ali ipak jest prirodna i predvidljiva posljedica UZP-a.

Sukladno stavu Žalbenog vijeća, nije potrebno da zajednički cilj bude unaprijed dogovoren ili formuliran.¹ To znači da drugo obilježje UZP-a ne podrazumijeva pripremno planiranje ni eksplicitni dogovor među sudionicima UZP-a ili izmenu sudionika UZP-a i trećih osoba.

Osim toga, UZP može postojati i onda kada nitko od glavnih počinitelja kaznenih djela nije pripadnik UZP-a ili su to samo neki. Primjerice, UZP može postojati i onda kada nitko od glavnih počinitelja nije svjestan postojanja UZP-a ili njegova cilja, nego su se jedan ili više pripadnika UZP-a njima poslužili za počinjenje kaznenih djela koja doprinose realizaciji cilja UZP-a. Dakle, „kako bi se učesniku nekog UZP-a mogla pripisati odgovornost za zločine koje su počinile osobe koje nisu učesnici tog pothvata, mora da se dokaže da se dotični zločin može pripisati jednom učesniku udruženog zločinačkog pothvata i da je taj učesnik – kada se poslužio glavnim izvršiocem – postupao u skladu sa zajedničkim planom“.

(iii) Sudjelovanje optužene osobe u provoenju cilja. To obilježje ostvareno je kad je optužena osoba počinila kazneno djelo koje je dio zajedničkog cilja (i predvineno je Statutom). Alternativno, i bez počinjenja namjeravanog kaznenoga djela

u svojstvu glavnog počinitelja, postupci optuženika mogu ostvariti to obilježje ako uključuju pribavljanje ili pružanje pomoći u izvršenju kaznenoga djela koje je dio zajedničkog cilja. Doprinos optuženika UZP-u ne mora, u pravnom smislu, biti nužan odnosno bitan, ali mora biti barem značajan doprinos kaznenim djelima za koja je optuženiku utvrđena odgovornost.

1954. Što se tiče prva dva obilježja odgovornosti po osnovi UZP-a, zajednički cilj je ono što od množine osoba čini skupinu odnosno pothvat, zbog toga što je upravo taj konkretni cilj ono što je zajedničko toj množini. Očigledno je, međutim, da sam zajednički cilj nije uvijek dostatan za definiranje skupine, zbog toga što se može dogoditi da različite i međusobno neovisne skupine imaju istovjetan cilj. Stoga je interakcija ili suradnja među osobama – njihovo zajedničko djelovanje – ono što, uz njihov zajednički cilj, od puke množine osoba stvara skupinu. Drukčije rečeno, da bi osobe bile zajedno odgovorne za kaznena djela počinjena u sklopu UZP-a, mora se dokazati da su te osobe u zločinačkom pothvatu djelovale zajedno na provoenju zajedničkog cilja ili da su bile u međusobnom dogovoru.

1982. Potom su Markač i Gotovina govorili o taktičkim pojedinostima i vremenu potrebnom za operaciju.2 Tuđman je napomenuo da Gotovina, nakon što izbije u Otrić, treba nastaviti tako da "vidi[...]" kakva je situacija u Kninu, [dā] pomoć razaranjem jednog dijela i po mogućnosti [une]".2 Markač je izvijestio Tuđmana da će osvajanjem Čelavca uništiti njihov sustav veze, što će rezultirati totalnim rasulom u redovima neprijatelja. 21040 Domazet je do pojedinosti razradio razne faze plana izbacivanja iz funkcije sustava veze neprijatelja.2 Tuđman je potom spomenuo kako bi jako rado vidio vrtoletni desant na neke točke koje su važne, a gdje neprijatelj nema velike snage. Gotovina je rekao da se u prva 24 sata operacije namjerava služiti samo pješastvom, topničkim udarom i desantiranjem u relevantnim prostorima, a poslije se može desantirati unutar Ravnih Kotara, te nakon što se snage spuste s Otrića tako da neprijatelju mogu prići južnije. Tuđman je predložio i spuštanje na kninsku tvrnavu kako bi se zaštitio UNCRO.2 Šušak je potom govorio o mogućnosti da, u slučaju da neprijatelj bombardira Osijek i Vinkovce, prema Zagrebu krene i do 100.000 izbeglica. Rekao je i to da je zapovjednicima na terenu potrebno dati jasne naputke što da čine ako UNCRO počne djelovati, što nije isključeno, i da se netko postavi u Knin kao kontakosoba za odnose s UNCRO-m. Razgovaralo se i o dobivanju dviju brigada od Armije BiH.

1983. Nakon daljnje rasprave o taktičkim aspektima budućih operacija, u kojoj su sudjelovali Tuđman, Gotovina i Šušak, Šušak je predložio da se poslije prvog dana operacije u Benkovcu i Obrovcu bacaju leci s informacijom o tome koji se putovi mogu koristiti za izvlačenje, te da se poruka sročiti tako da pomutnja koja će ondje već vladati bude dvostruko veća.31045 Tuđman je predložio da se u lecima objavi pobjeda Hrvatske uz podršku međunarodne zajednice i stanje općeg rasula. Rekao je da bi valjalo reći i to da se Srbi već povlače, te one koji su ostali pozvati da se ne povlače: "Znači, na taj način im dati put, a jamčiti tobože građanska prava itd." Usvojeno je da se, osim televizijskih i radijskih objava, koriste i leci koji

je pogrešan zaključak - navedeno je u žalbi u kojoj se navodi da su Srbi otišli „zbog naredbe za evakuaciju koju je izdalo njihovo vlastito vodstvo“.

- To su potvrdili dva bitna zaštićena svedoka i tadašnji američki ambasador u Hrvatskoj Piter Galbrajt, ali su sudije ta svedočenja zane-marile - stoji u žalbi.

Advokati Gotovine negirali su postojanje „udruženog zločinačkog poduhvata“ s ciljem progona Srba, što je učinila i Markačeva odbrana. Markačeva odbrana navodi da je za sud „glavni i jedini dokaz“ postojanja zločinačkog poduhvata sastanak na Brionima koji se održao krajem jula 1995. godine, na kome je hrvatski predsjednik Franjo Tuđman rekao da će Hrvatska Srbima „tobože garantovati građanska prava“. Hrvatski general smatra da je sud pogrešio jer je dao previše značenja reči „tobože“ - da nije, ne bi bilo ni presude (?!).

SRAMNE TVRDNJE

Predsjednik Koalicije udruženja izbeglica Miodrag Linta kaže da su sramne tvrdnje Gotovine i njegove odbrane.

- Kako ih nije sramota da tvrde da su Srbi tobože sami i masovno otišli iz svojih kuća?! Pa, ko normalan napušta svoj dom i ide u izbeglištvu?! Ako je 200.000 prognanih Srba iz Hrvatske i ako je 700 civila ubijeno tokom „Oluje“, šta je to ako nije etničko čišćenje?! - navodi Linta.

TADIĆ: REŠITI SUDBINU NESTALIH

Predsjednik Boris Tadić izjavio je povodom godišnjice da je potrebno da se reše sudbina nestalih i problemi povratnika u Hrvatsku.

- Ti problemi su vraćanje stanarskih prava, obnova imovine, penzije, konvalidacija radnog staža, kao i problemi u procesu stambenog zbrinjavanja, nemogućnost otkupa stanova i problemi vezani za dobijanje državljanstva i ekonomsku održivost povratka - naveo je Tadić. On je dodao da građani Srbije 4. avgusta tuguju i odaju počast svim nevino stradalim u zločinima koji se ne smeju zaboraviti.

On ističe da naše rukovodstvo ima moralnu i ustavnu obavezu da insistira na utvrđivanju pune istine o progonu Srba iz Hrvatske „u cilju normalizacije odnosa dva naroda“.

Advokat Toma Fila kaže da Gotovina nema nikakve šanse da mu ova priča pred Tribunalom prođe i da uskoro bude na slobodi.

- „Oluja“ je za Hrvate legitimna vojna akcija HV-a kojom su oslobođili svoju teritoriju. Pa, godišnjica „Oluje“ im je državni praznik. Ali postoje svedoci i snimci koji ukazuju da HV nije gađala samo vojne ciljeve, nego i civilne. A to što se Gotovina setio da se žali baš pred godišnjicu „Oluje“ čista je provokacija za Srbe i poruka da ga je baš briga za našu tugu - ocenjuje Fila.

„Oluja“ je bila završna operacija u ratu 1991-1995, tokom kojeg je ubijeno i nestalo ukupno blizu 7.000 i proterano 404.887 Srba, od čega 141.887 iz gradova van ratnih dejstava. Samo 57.000 prognanih vratilo se u Hrvatsku.

Biljana Bojić

04.08.2011.

MARKAČ: SRBI SAMI SEBE POČISTILI IZ KRAJINE

Sudsko veće Haškog suda pogrešno je protumačilo transkripte sa sastanka predsjednika Franje Tuđmana i vojnih i političkih rukovodilaca uoči "Oluje" i na osnovu toga pogrešno zaključilo da je osmišljen udruženi zločinački poduhvat da se trajno uklone Srbi i da je tome značajno doprineo general Mladen Markač, navodi se u žalbi Markačeve odbrane. Markač u svojoj žalbi na presudu navodi da su Srbi iz Hrvatske otišli ne zbog granatiranja, već zbog loših životnih uslova, antihrvatske propagande i napetosti u regionu.

Generali Markač i Ante Gotovina 15. aprila su kao učesnici zločinačkog poduhvata nepravosnažno osuđeni u Haškom tribunalu za zločine nad srpskim civilima za vreme i nakon "Oluje", na 18, odnosno 24 godine zatvora, dok je general Ivan Čermak oslobođen.

Odbrana je žalbu poslala mejlom u ponedjeljak, poslednjeg dana roka i na 118 stranica i traži da Tribunal oslobodi Markača ili, alternativno, "smanjivanje preterane zatvorske kazne".

Markač i svojoj žalbi kaže da su Srbi iz Krajine otišli "zbog siromaštva i loših životnih uslova, kao i anti-hrvatske propagande koju su njihovi lideri vršili".

"Otišli su zbog etničkog auto-čišćenja, zbog postojećih planova za evakuaciju vođstva RSK i spontanog odlaska civila, kao i zbog želje Jugoslavije da popravi vlastitu etničku sliku uz pomoć izbeglih Srba iz Hrvatske", ističe se u žalbi Mladena Markača.

Markačeva odbrana se sastavljaajući ovu žalbu poziva na "novootkrivene dokaze" - zapisnike Vrhovnog saveta odbrane u Beogradu posle "Oluje" po kojima je uzrok masovnog odlaska Srba bila odluka lokalnih vlasti.

Više od pola Markačeve žalbe posvećeno je zaključcima sudskog veća u Hagu o postojanju udruženog zločinačkog poduhvata, pri čemu advokati ističu da je raspravno veće počinilo i pravne i činjenične pogreške u analizi sastanka na Brionima 31. jula, na kome je isplanirana operacija "Oluja".

U žalbi se iscrpno analiziraju ključni delovi brionskog transkripta, kao što je rasprava o otvaranju koridora za evakuaciju srpskih civila na početku "Oluje" i objašnjavaju greške veća u interpretaciji tog transkripta.

Odbrana, pored ostalog, navodi da su Markačeve opaske na sastanku ograničene na operativna pitanja i da nema nikakvih dokaza niti da je bio svestan nekog zločinačkog plana niti da se s njime saglasio, a ističe i da je pravno pogrešno iz samog prisustva sastanku izvlačiti zaključak o nužnom članstvu u udruženom zločinačkom poduhvatu.

"I GOTOVINA POGREŠNO INTERPRETIRAN"

Markačeva odbrana upozorava da Gotovinine reči na sastanku, a koje su jedan od važnijih temelja njegove osuđujuće presude, da veliki broj civila već odlazi iz Knina i da će se njihov broj smanjiti održavanjem pritiska, veće pogrešno intepretira kao dokaz njegovog učešća u udruženom zločinačkom poduhvatu, umesto da ih tumači u kontekstu Tuđmanove izjave da odlazak civila za sobom povlači odlazak neprijateljskih snaga i time vodi do brže vojne pobeđe.

će se bacati izravno menu Srbe. Potom je odlučeno da se ponovno uspostavi stožer za promidžbu.31046 Šušak je sugerirao da, uz Markača, i Norac izvede neku provokaciju i predložio da se na Gospić ili negdje drugdje ispale dvije granate po naseljenom mjestu.

1984. Tuđman je potom nazočne obavijestio da u četvrtak sa Šarinićem ide u Zagreb i da će se istoga dana voditi pregovori u Ženevi, a oni neka to vrijeme iskoriste za obavljanje priprema. Tuđman je posebno pojasnio da u četvrtak u Ženevu ide zato da prikrije njihove planove za dan poslije i da će poslati samo pomoćnika ministra vanjskih poslova. Donesena je i odluka da se u srijedu u 16:00 sati u Glavnom stožeru sastanu zapovjednici "Zbornog područja", radi koordinacije svih pitanja u vezi s operacijom. Tuđman je zaključio sastanak inzistirajući da zapovjednici sačine programe djelovanja za operaciju i da ih onda usuglase na sastanku zakazanom za sljedeću srijedu u Glavnom stožeru.

1985. Više svjedoka zamoljeno je da prokomentiraju dijelove transkripta tog sastanka. Primjerice, Marko Rajčić, načelnik topništva ZP-a Split u razdoblju od travnja 1993. do lipnja 1996. godine, u svom je svjedočenju izjavio da je bio sudionik sastanka na Brionima i osporio je dijelove Predsjedničkih transkripata koji se odnose na taj sastanak, rekavši da predsjednik Tuđman, Gotovina i Miroslav Tuđman nisu izjavili to što je zabilježeno u transkriptu. U razgovoru koji je s njim vodilo tužiteljstvo, Markač je izjavio da je i on bio na tom sastanku.3 Menutim, nije se sjećao da su Červenko i Šušak Tuđmanu predložili da se Markač zaduži da izazove provokacije srpske strane. Markač se nije sjećao ni rasprave u vezi s pregovorima u Ženevi.

1986. Komentar Mate Granića, potpredsjednika Vlade RH 1991.-2000. i ministra vanjskih poslova 1993.-2000. godine,3 bio je da su hrvatske vlasti pod svaku cijenu nastojale izbjeći nepotrebne žrtve menu civilima, u čemu su uglavnom i uspjele time što je otvoren koridor za evakuaciju civilnog stanovništva i Srpske vojske Krajine. Dana 31. srpnja 1995., u neko vrijeme između 12:00 i 13:00 sati, svjedok je, za vrijeme predaha tijekom Brijunskog sastanka, Tuđmana telefonom informirao o diplomatskim okolnostima i o stavu međunarodne zajednice glede moguće vojno-redarstvene akcije napodručju Republike Srpske Krajine. Granić je izjavio da je Tuđmanu rekao da je najvažnije u vojnoj operaciji poštovati Ženevske konvencije, poštovati obveze Hrvatske prema UNCRO-u i štiti vojnike snaga UNCRO-a, te operaciju izvesti "čisto" i tako da traje što kraće. Tuđman je Graniću rekao da će dati sve od sebe da se poštuju civili, vojnici UNCRO-a i imovina. Tuđman je rekao i to da će Granićevu poruku prenijeti Šušku i vojnicima.4 Granić je u svom svjedočenju izjavio da je Hrvatska od vlada više zemalja dobila upozorenja glede pokretanja eventualne vojne akcije. Prema riječima svjedoka, najvažniji razlog za kretanje u operaciju Oluja bilo je oslobađanje okupiranih teritorija Hrvatske, a drugi razlog bio je Bihać. Treći razlog bilo je okončanje rata u Bosni i Hercegovini.

6.2.7 ZAKLJUČAK

2303. Raspravno vijeće podsjeća na optužbe u vezi s udruženim zločinačkim pothvatom iz Optužnice, sažeto prenesene

u poglavlju 6.2.1. Na osnovi zaključaka u poglavljima 6.2.2-6.2.6 i s obzirom na zaključke o kaznenim djelima počinjenim u Krajini tijekom razdoblja na koje se odnosi Optužnica, Raspravno vijeće će utvrditi jesu li dokazana obilježja udruženog zločinačkog pothvata, počevši od zajedničkog cilja koji je predstavljao ili je uključivao počinjenje jednog ili više kaznenih djela predviđenih Statutom. Vijeće će potom utvrditi je li postojala množina osoba koje su sudjelovale u ostvarenju zajedničkog zločinačkog cilja i, ako jest, koje su to konkretne osobe bile, poimence, po kategorijama ili po skupinama. Nadalje, Raspravno vijeće će utvrditi kojim su se osobama ili kategorijama osoba, ako ih je bilo, pripadnici UZP-a poslužili kako bi se izvršila kaznena djela u okviru cilja udruženog zločinačkog pothvata.

2304. Na sastanku na Brijunima održanom 31. srpnja 1995., na kojem su bili Franjo Tuđman i više visokih vojnih dužnosnika uključujući Šuška, Červenka, Gotovinu i Markača, Tuđman je naglasio da je važno da se civilima ostavi "izlaz". On je rekao:

S tim što sam rekao, i ovo što smo kazali, da im ovdje treba dati izlaza da mogu... Jer, važno je da im ti civili, da ponu, pa će onda vojska, i kada kolone ponu, to djeluje psihološki jedni na druge.

Gotovina je na to odvratio:

Već sada ima veliko iseljavanje civila iz Knina, koji odlaze za Banja Luku i Beograd. Znači da mi, ako nastavljamo ovaj pritisak, vjerovatno za neko vrijeme, neće biti toliko civila, nego onih, koji moraju ostati, koji nemaju mogućnosti otići.

2305. Raspravno vijeće je u poglavlju 6.2.2. pomno razmotrilo zapisnik s Brijunskog sastanka. Ovdje će ga dodatno razmotriti u kontekstu događaja koji su uslijedili, prema onom što je Raspravno vijeće utvrdilo (vidi posebno poglavlja 4.4 i 5.8.2(i)). Nekoliko dana poslije razgovora na Brijunima, Gotovine riječi postale su stvarnost. Operacija Oluja započela je rano ujutro 4. kolovoza 1995., topničkim napadima na više gradova i sela u Krajini, uključujući i Knin. Kako je Raspravno vijeće utvrdilo u poglavljima 4.4 i 5.8.2(i), barem u nekim od tih napada, kao topnički ciljevi tretirani su cijeli gradovi. Ti napadi stoga su bili protupravni napadi na civile i civilne objekte. Njihova posljedica bilo je to da je velik dio civilnog stanovništva iz Knina, Benkovca, Obrovca i Gračaca, njih najmanje 20.000, nasilno raseljen iz njihovih domova i da su oni pobjegli preko granice u Bosnu i Hercegovinu te u Srbiju. Kako je konstatirano u poglavlju 4.5 i 5.4.2, Raspravno vijeće to smatra deportacijom.

2306. Nekoliko tjedana poslije operacije Oluja, Tuđman je održao govor na javnom skupu u Kninu. O samome gradu rekao je sljedeće:

Sve do [...], dok ga nisu osvojili turski osmanlijski osvajači i dok zajedno s njima nisu došli i oni koji su do jučer bili u tom našem hrvatskom Kninu. Ali danas, to je hrvatski Knin. I nikada više nema povratka na ono što je bilo, da nam usred Hrvatske šire rak koji je razarao hrvatsko nacionalno biće, koji nije dopuštao da hrvatski narod bude zaista sam svoj na svome, da Hrvatska bude jednom sposobna za samostalan i suveren život [...]. Nestalo ih je za dva – tri dana, kao što rekoh

U žalbi se pominje i da ta Gotovinina rečenica, izrečena nekoliko dana pre "Oluje", potkopava glavnu tezu sudskog veća u presudi o progonu civila u velikom broju artiljerijskim napadima hrvatskih snaga tek u prvim danima "Oluje".

ODREDITI SE O LEGALNOSTI "OLUJE"

Odbrana Markača smatra i da je veće povredu prava počinilo jer nije ni razmatralo kao moguću interpretaciju činjenicu da su Brioni bili sastanak na kome se dogovarala legitimna akcija oslobađanja koja je onda navodno provedena nezakonito.

Veće se moralo odrediti u pogledu legalnosti "Oluje", jer to može proizvesti međunarodno-pravne posledice po Hrvatsku, smatra odbrana. U žalbi se upozorava i na greške u tumačenju brionskog sastanka u svjetlu kasnijih događaja, jer artiljerijsko gađanje civila i sprečavanje njihovog povratka nisu nikad ni pomenuti na samom sastanku.

Pored ostalog, odbrana Markača obrazlaže i zašto je sud pogrešio u zaključcima da je specijalna policija razorila i opljačkala Gračac i razorila Donji Lapac, dve varoši u južnoj Lici.

ODBRANA OSPORAVA DEPORTACIJE KAO ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI

Odbrana osporava i zaključke veća o počinjenom zločinu deportacije kao zločinu protiv čovečnosti i zaključke veća da je sve vreme koje obuhvata optužnica vladao oružani sukob.

VJESNIK
04.08.2011.

HAAG ŽALBENI POSTUPAK

DOKUMENTI SA SUĐENJA MILOŠEVIĆU OSLOBAĐAJU GOTOVINU I MARKAČA?

U listopadu odvjetnici dobivaju pravo žalbenom vijeću podnijeti zahtjev o novim dokazima. Riječ je o činjenicama koje su dosad bile pohranjene u dokumentima sa suđenja Miloševiću, a dijelom i u novoobjavljenim spisima srpskih obavještajnih službi

Ključni dio žalbenog postupka u slučaju Gotovina - Markač odvijat će se u listopadu. Tad, prema postupovnim pravilima, odvjetnici dobivaju pravo žalbenom vijeću podnijeti zahtjev o novim dokazima. Dakle, o onom skupu činjenica koje nisu bile poznate u vrijeme suđenja, a koje bi bitno utjecale na drukčiju odluku sudskog vijeća. Te su činjenice dosad bile pohranjene u dokumentima sa suđenja Slobodanu Miloševiću, a dijelom i u novoobjavljenim spisima srpskih obavještajnih službi.

Sadržaj dokumenata na koje se ekipe Luke Mišetića i Gorana Mikuličića namjeravaju pozvati mogao bi dokrajčiti optužnicu: Ante Gotovina i Mladen Markač

Ključni dio te priče, kako se može saznati iz šturih izjava odvjetnika obrane, tiče se stava srbijanskih službenih tijela i samog Miloševića o okolnostima odlaska stotina tisuća građana srpske nacionalnosti u najavi vojno-redarstvene akcije »Oluja«. Milošević je tada optužio

vlastite zapovjednike paravojnih formacija i njemu odane komandante bivše JNA i za kukavičluk i za izvedbu operacije iseljavanja. Sadržaj tih dokumenata, barem u dostupnom obimu i sadržaju, obaraju optužnice protiv Gotovine i Markača u ključnom dijelu: sudjelovanju u zločinačkom pothvatu.

Dakle, odvjetnici Ante Gotovine, osuđenog na 24, i Mladena Markača, osuđenog na 18 godina zatvora, pripremaju dokaze za tu fazu žalbenog procesa. Naime, pred njima je i problem što sudsko vijeće Alphonsea Oriea pri izricanju presude uopće nije uzelo u obzir navode svjedoka Petera Galbraitha, koji je odlazak srpskih građana opisao kao organiziranu akciju paravojnih i zapovjednika JNA. Hoće li sudac Theodor Meron i njegovih četvero sudaca u žalbenom vijeću prihvatiti zahtjeve branitelja, tek treba vidjeti. Stoga ekipe branitelja pripremaju posebnu strategiju za listopad. Osim toga, prihvati li žalbeno vijeće taj dokaz, od optužnice ne ostaje gotovo ništa. A to je golema odgovornost baš za suca Merona, jer je tužiteljstvo, pa onda i cijeli tribunal, velik dio svog autoriteta uložilo u predmet Gotovina, Čermak, Markač. Čermak je već oslobođen svih, treba reći, teških optužbi. Sadržaj dokumenata na koje se ekipe Luke Mišetića i Gorana Mikuličića namjeravaju pozvati mogao bi dokrajčiti optužnicu. A s tako narušenim autoritetom valja u nastavku rada tribunala suditi Šešelju, Karadžiću, Mladiću i Hadžiću.

U braniteljskim planovima, koliko se može iscijediti od zatvorenih odvjetničkih usta, na prvom je mjestu srušiti tezu o zločinačkom pothvatu. Dakle, da je cilj »Olujek« bio etnički čista Hrvatska na što se, prema optužnici i prema presudi, nadovezuju zapovijedi Gotovine i Markača. Milošević i njegovi točno pokazuju što se događalo sa srpskim građanima u to vrijeme i pod čijim su to pritiskom oni napustili svoje kuće. Zapravo, došlo bi do apsurdna da je baš Slobodan Milošević sa svitom i u Haagu prisutnih sljedbenika »etnički očistio Hrvatsku«.

Prihvati li žalbeno vijeće taj dokaz i činjenice koje sadržava, za Gotovinu otpada optužba i presuda za prekomjerno granatiranje Knina. Ta tribunalska odluka, uza sva svoja ograničenja, drži vodu samo u kontekstu zločinačkog pothvata poduzetog radi »obeshrabrivanja Srba da se i pomisle vratiti u svoje kuće u Hrvatskoj«, kako otprilike optužnica tumači Gotovinin krimen. Koga je to granatama strašio ako nikog nema i ako su na odlazak narod prisilile njegove vođe, a ne hrvatske granate. Ionako apsurdna teza, što se tiče Mladena Markača, da je član zločinačkog pothvata jer je bio nazočan famoznom brijunskom sastanku Tuđmana i vodstva Hrvatske, time bi bila oborena.

Braniteljima na ruku ide i sve glasnija pravna struka, pa i kad je riječ o bivšim sucima tribunala, koja tvrdi da je zločinački pothvat kao kazneno djelo, odnosno zapovjedna odgovornost kao podloga za kažnjavanje, zapravo konstrukcija koja ni u jednoj normi Suda ni u međunarodnom kaznenom pravu nema uporišta. Nitko u braniteljskim krugovima nije naivan pa da povjeruje da bi takve kritike mogle imati praktičnog utjecaja na odluke žalbenog vijeća. Ali, nije baš lagodno donositi odluke koje će kasnije izazvati podsmijeh kolega.

[kao da ih nikad nije bilo] [...] Nisu imali vremena, nisu imali vremena ni da pokupe ni svoje prljave pare – devize, niti gaće!

2307. U trenutku kad je Tuđman držao taj govor, operacija Oluja bila je okončana. Menutim, hrvatske vojne snage i Specijalna policija nastavile su djelovati u Krajini, posebno u smislu akcija čišćenja terena. Nadalje, srpsko civilno stanovništvo Krajine ostalo je na meti tih snaga. Kako je Raspravno vijeće konstatalo u poglavljima 4 i 5, tijekom cijelog kolovoza i rujna 1995., hrvatske vojne snage i Specijalna policija nad srpskim su civilima u Krajini počinile velik broj ubojstava, nehumanih djela, djela okrutnog postupanja, te djela uništavanja imovine i pljačkanja.

2308. Tijekom tih mjeseci, članovi hrvatskog političkog i vojnog vodstva aktivno su uvodili diskriminatorne mjere protiv Srba, a meta su im bili osobito Srbi koji su napustili ili su napuštali Krajinu. U poglavlju 5.8.2(a), Raspravno vijeće je konstatalo da uvonenje restriktivnih i diskriminatornih mjera u vezi s imovinom i domovima koje su Srbi iz Krajine ostavili, uzeto zajedno s deportacijom i drugim zločinima nad Srbima iz Krajine, predstavlja progon kao zločina protiv čovječnosti. Raspravnome vijeću predočeni su mnogi dokazi u vezi s hrvatskom politikom useljavanja Hrvata u kuće Srba koji su otišli u kolovozu i rujnu 1995. kako bi se bivša srpska područja naselila Hrvatima i istodobno Srbima onemogućio povratak. Ova tematika iznijeta je i analizirana osobito u poglavlju 6.2.3. O temi naseljavanja opustjelih dijelova Krajine Hrvatima opširno se raspravljalo na sastancima kojima su sudjelovali Tuđman, Radić i vojno vodstvo uključujući Šuška i Červenka. U vezi s tim, Raspravno se vijeće posebno poziva na dokazne predmete P463 i P464, detaljno prikazane u poglavlju 6.2.3. Nadalje, Tuđman je tu ideju izrazio u svojim raznim izjavama za javnost. Primjerice, u televizijskom obraćanju 26. kolovoza 1995. (D1451), Tuđman je hrvatski narod pozvao da ne uništava kuće Srba koji su otišli jer to sada hrvatska imovina.

2309. Neki od svjedoka izjavili su da su postojali sigurnosni razlozi za sprečavanje povratka Srba u Krajinu. Raspravno vijeće prihvaća da su sve tadašnje mjere poduzimane u kontekstu oružanog sukoba u bivšoj Jugoslaviji koji je trajao već više godina, kao i situacije u Hrvatskoj, suočenoj s činjenicom da joj je dio teritorija okupiran. Menutim, njihova meta bilo je srpsko civilno stanovništvo i ono je silom istjerano iz Krajine. Činjenica da članovi hrvatskog političkog i vojnog vodstva nisu pravili razliku između civilnog stanovništva i vojnika tiče se same srži ovog predmeta.

2310. Kako bi donijelo ocjenu kojim je zločinima bila svojstvena namjera i koji su od njih ulazili u okvir cilja udruženog zločinačkog pothvata, Raspravno vijeće je uzelo u obzir dokaze prikazane u poglavljima 6.2.2 - 6.2.6 i podsjeća na u tim poglavljima donesene zaključke. Nadalje, Vijeće podsjeća na svoje zaključke u vezi sa zločinima počinjenim u Krajini tijekom razdoblja na koje se odnosi Optužnica (vidi poglavlja 4 i 5). Raspravno vijeće uzima u obzir rasprave vonene na Brijunskom sastanku, na kojem su sudionici raspravljali o važnosti toga da Srbi iz Krajine odu, što treba biti rezultat i komponenta predstojećeg napada. Nadalje, na osnovi masovnog odlaska srpskog stanovništva iz Krajine u nekoliko dana

nakon početka operacije Oluja, te na osnovi odmah potom poduzetih akcija, na političkoj i zakonodavnoj razini, da se one-mogući povratak tog stanovništva, Vijeće zaključuje da su članovi hrvatskog vojnog i političkog čelništva namjeravali Srbe iz Krajine prisiliti na odlazak iz njihovih domova. Na osnovi rečenoga, Raspravno vijeće konstatira da su kaznena djela deportacije i prisilnog premještanja bila srž udruženog zločinačkog pothvata. Mjerama što su ih članovi političkog i vojnog vodstva u vezi s tim poduzimali u namjeri i u provedbi ciljani su Srbi iz Krajine te su one stoga diskriminatorne. Raspravno vijeće zbog toga konstatira da je cilj udruženog zločinačkog pothvata predstavljalo i kazneno djelo progona (deportacija i prisilno premještanje).

2311. Zapisnik Brijunskog sastanka pokazuje da su sudionici bili svjesni težine položaja u kojem su se našli Srbi iz Krajine, a posebno oni u Kninu, i da su znali da neće biti preteško istjerati ih. U tim okolnostima, članovi hrvatskog političkog i vojnog vodstva odlučili su cijele gradove tretirati kao cilj inicijalnog topničkog napada. Deportacija Srba iz Krajine velikim je dijelom ostvarena putem protupravnih napada na civile i civilne objekte u Kninu, Benkovcu, Obrovcu i Gračacu, za koje je Raspravno vijeće utvrdilo da su izvedeni na diskriminatornim osnovama. Na osnovi rečenoga, Raspravno vijeće konstatira da su protupravni napadi na civile i civilne objekte takoner uključivali namjeru i da ulaze u okvir cilja udruženog zločinačkog pothvata.

2312. Čim su Srbi istjerani iz Krajine, članovi hrvatskog političkog i vojnog čelništva poduzeli su razne mjere na političkoj i zakonodavnoj razini, cilj kojih je bio da se spriječi njihov povratak. To je uključivalo restriktivne i diskriminatorne mjere u vezi s imovinom i domovima Srba iz Krajine. Intencija tih mjera bila je postići da uklanjanje srpskog stanovništva Krajine postane trajno. Raspravno vijeće stoga konstatira da je udruženi zločinački pothvat takoner predstavljao ili je uključivao uvonenje restriktivnih i diskriminatornih mjera kao progon, zločin protiv čovječnosti.

2313. Raspravno vijeće je u poglavljima 4.2, 5.5.2 i 5.6.2 konstatiralo da su hrvatske vojne snage i Specijalna policija, tijekom razdoblja na koje se odnosi Optužnica, u Krajini počinili djela uništavanja imovine i pljačkanja širokih razmjera. Međutim, dokazi, posebno izjave date na sastancima i pred javnošću, prenesene u poglavljima 6.2.2-6.2.5, ne ukazuju na to da su članovi hrvatskog političkog i vojnog vodstva imali namjeru da imovina čiji su vlasnici ili stanari bili Srbi iz Krajine bude uništena ili opljačkana. Nadalje, ti dokazi ne ukazuju ni na to da su članovi čelništva inicirali ili podržavali ta djela. Naime, u dokazima se mogu naći primjeri više sastanaka i izjava (vidi primjerice D409, P470 i D1451) koji ukazuju na to da čelništvo, uključujući Tuđmana, nije odobravalo uništavanje imovine. Na osnovi rečenoga, Raspravno vijeće ne zaključuje da je cilj udruženog zločinačkog pothvata uključivao uništavanje i pljačkanje imovine.

2314. Na osnovi gore rečenoga, Raspravno vijeće konstatira da su članovi hrvatskog političkog i vojnog vodstva dijelili zajednički cilj trajnog uklanjanja srpskog civilnog stanovništva

14.08.2011.

ŠTRBAC: OČEKUJEM POTVRĐIVANJE PRESUDE HRVATSKIM GENERALIMA

BEOGRAD- Predsednik Dokumentaciono - informacionog centra "Veritas" Savo Štrbac izrazio je uverenje da će u drugostepenom postupku pred Haškim tribunalom biti potvrđena suština presude hrvatskim generalima optuženim za "udruženi zločinački poduhvat" u kojem je izvršeno etničko čišćenje Srba iz Krajine.

"Prvostepena presuda Haškog tribunala utemeljena je na čvrstim dokazima pa je nezamislivo da bi njena suština, odnosno kvalifikacija počinjenih zločina mogla biti revidirana, a posto se tužilac nije žalio na presudu, moguće je da optuženi dobiju nešto manje kazne, ali to je manje bitno", izjavio je Štrbac.

Štrbac je istakao da je za Srbe iz Hrvatske od istorijske važnosti to što je Tribunal utvrdio da operacija "Oluja" predstavlja udruženi zločinački poduhvat. Na čelu zločinačkog poduhvata su, podsetio je on, predsednik države i vrhovni komandanta oružanih snaga Hrvatske Franjo Tuđman, ministar odbrane Gojko Šušak, načelnici generalštaba i Glavnog štaba hrvatske vojske Janko Bobetko i Zvonimir Červenko...

"Oni su izbegli krivičnu odgovornost, ali je od toga mnogo važnija kvalifikacija zločina", rekao je Štrbac i dodao da se na taj način "sudi i Tuđmanu i svima koji su pobrojani, imenom i funkcijom, kao članovi udruženog zločinačkog poduhvata" koji nisu više među živima.

Štrbac je podsetio da se ne radi samo o broju od blizu 2.000 ubijenih Srba, nego o tome da je, prema Haškoj presudi, u "Oluji" počinjeno etničko čišćenje, a to znači, "prisilno i trajno proterivanje naroda s jednog teritorija na kojem je dotad živeo".

"Etničko čišćenje nije isto što i genocid", objasnio je on, jer se u tom slučaju mora dokazati i genocidna namera, odnosno namera fizičkog uništenja pripadnika jednog naroda ili verske, rasne, odnosno nacionalne grupe.

TIHI EGZODUS SRBA JOŠ TRAJE

Štrbac je naglasio da za Srbe iz Hrvatske "Oluja" nije završena, već nastavljena drugim sredstvima.

"Srbima nije vraćen status konstitutivnog naroda koji je protivustavno ukinut, i dalje su izloženi različitim, pa i najekstremnijim oblicima diskriminacije, a vrlo malo je u proteklih 16 godina učinjeno na poboljšanje njihovog položaja i povratku".

Prema njegovim rečima, Hrvatska je sistemski otežavala položaj i povratak Srba tako što je umesto povrata imovine nudila stambeno zbrinjavanje, a tvrdnje vlasti u Zagrebu o 130.000 povratnika, kako kaže, nisu tačne.

"Reč je o broju ljudi koji su uzeli hrvatska lična dokumenta", kazao je Štrbac i dodao da su "prognani Srbi u Hrvatsku odlazili na tri dana, tri meseca, pa i tri godine, ali nikada nisu pustili korenje, nisu se mogli održati." "Hrvatska država je sve uradila da povratak Srba bude minimalan, odnosno negativan, što potvrđuju zvanični podaci Statističkog zavoda Hrvatske o migracijama stanovništva prema kome se od 2002. do kraja 2009. vratilo oko 11.000, a u obrnutom smeru, u Srbiju, otišlo više od 21.000 Srba," kazao je Štrbac.

On je rekao da će taj broj potvrditi i podaci aprilskog popisa stanovništva, jer "procene govore da u Hrvatskoj sada živi oko tri odsto Srba, što je i bio cilj Tuđmanove strategije nasilnog rešenja srpskog pitanja." Štrbac smatra apsurdom da je EU u takvoj situaciji, a samo dva i po meseca posle presude Haškog suda hrvatskim generalima zaključila da je Hrvatska ispunila sve standarde i odredila datum njenog prijema u Uniju.

On je objasnio da je, pred zatvaranje Poglavlja o pravosuđu i osnovnim ljudskim pravima, hrvatska država morala da sačini plan i navede koji će zločini biti procesuirani.

Štrbac je podsetio da su hrvatski sudovi završili predmete "Gospić 1991.", "Medački džep", suđenje Glavašu za zločine u Osijeku, kao i za zločine počinjene nad Srbima u Marinom selu.

U najdužem suđenju za masakr pripadnika JNA na Koranskom mostu, pravosnažnom presudom je oslobođen optuženi Hrastov, ali je Vrhovni sud presudu poništio i očekuje se ponovno suđenje.

Pravosnažna presuda je doneta za zločine u slučaju "Lora I", predmetu "Lora II", a u toku je istraga za zločine počinjene nad Srbima u Sisku, naveo je Štrbac i podsetio da je osumnjičeni general Đuro Brodarac bio uhapšen, ali je u julu preminuo. U međuvremenu, kako je kazao, uhapšen je Tomislav Merčep, glavni optuženi za zločine nad Srbima na području Vukovara, podignuta je optužnica za zločine u Gruborima.

"Očekujem da će vrlo brzo biti procesuirani i slučajevi Gošić i Varivode u kojima je bila doneta oslobađajuća presuda, ali je ukinuta i predmet vraćen na ponovno suđenje, rekao je Štrbac i objasnio da su zločine nad Srbima u tim selima počinili hrvatski vojnici na redovnom odsluženju vojnog roka, ali da njima verovatno neće biti suđeno, već samo onima po komandnoj odgovornosti.

"Tada ćemo videti ko je kome naredio da se meseca dana po završetku 'Oluje' izvrše zločini u Gošiću i dva meseca posle te akcije masakr staraca u Varivodama" ukazao je Štrbac.

iz Krajine putem sile ili prijetnje silom, što je predstavljalo ili je uključivalo progon (deportacija, prisilno premještanje, protupravni napadi na civile i civilne objekte, te diskriminacijske i restriktivne mjere), deportacija i prisilno premještanje. Cilj udruženog zločinačkog pothvata bio je broj Srba koji će ostati u Krajini svesti na minimum, ali ne potpuno ukloniti srpsko civilno stanovništvo.

2315. Na osnovi zaključaka iz poglavlja 6.2.2 u vezi s Brijunskim sastankom i zaključaka u vezi s protupravnim napadima na civile i civilne objekte 4. i 5. kolovoza 1995., Raspravno vijeće konstatira da je udruženi zločinački pothvat počeo postojati najkasnije na kraju srpnja 1995. godine. Nadalje, uzimajući u obzir zaključke u poglavljima 6.2.3 i 6.2.4 i zaključujući na osnovi dokaza o zločinima počinjenim u Krajini u kolovozu i rujnu 1995. (vidi poglavlja 4 i 5), Raspravno vijeće konstatira da je taj udruženi zločinački pothvat postojao tijekom cijelog razdoblja na koje se odnosi Optužnica.

2316. Franjo Tuđman bio je glavni sudionik svih važnih sastanaka na kojima se raspravljalo o pitanjima u vezi s udruženim zločinačkim pothvatom. On se pobrinuo da se njegove ideje pretvore u politiku i djelovanje zahvaljujući moći svog položaja predsjednika države i vrhovnog zapovjednika oružanih snaga. Menutim, neke od njegovih ideja i planova doživjele su preinake uslijed bojazni od oštrog kritike međunarodne zajednice ili zbog toga što bi njihova provedba podrazumijevala nedvosmisleno ignoriranje osnovnih zakonskih načela. Kako pokazuju mnogobrojne izjave iznijete u javnosti ili na sastancima, prenesene osobito u poglavlju 6.2.3, Tuđman je Krajinu namjeravao naseliti Hrvatima. Uzimajući u obzir raspravu vođenu na Brijunskom sastanku i događaje što su uslijedili, Raspravno vijeće konstatira da je on, u tu svrhu, namjeravao ukloniti srpsko civilno stanovništvo putem sile što je uključivalo i kaznena djela u okviru cilja udruženog zločinačkog pothvata. Za ostvarenje tog cilja Tuđman je angažirao, regrutirao i koristio dijelove hrvatskog političkog i vojnog aparata. To je uključivalo hrvatske vojne snage, HV (i VP), te Specijalnu policiju. Na osnovi rečenoga, Raspravno vijeće konstatira da je Franjo Tuđman, koji je bio glavni politički i vojni vona u Hrvatskoj prije, tijekom i nakon razdoblja na koje se odnosi Optužnica, bio ključni pripadnik udruženog zločinačkog pothvata.

2317. Tuđman je oko sebe okupio skupinu političkih i vojnih dužnosnika koji su radili zajedno s njim na ostvarenju tog cilja. Među njima su bili Gojko Šušak, ministar obrane i blizak Tuđmanov suradnik, i Zvonimir Červenko, načelnik Glavnog stožera Hrvatske vojske. Šušak i Červenko bili su sudionici važnih sastanaka s Tuđmanom na kojima se raspravljalo o tom cilju i njegovoj provedbi. To se osobito odnosi na Brijunski sastanak, ali i na kasnije sastanke održane u kolovozu i rujnu, na kojima su se vodile rasprave o pitanju kakvu ulogu može vojno i upravno ustrojstvo te angažiranje vojnih postrojbi odigrati u rješavanju "demografske situacije Hrvatske", to jest, u ponovnom naseljavanju Hrvatima Krajine u kojoj više nema Srba. Na osnovi rečenoga, Raspravno vijeće konstatira da su i Šušak i Červenko bili pripadnici udruženog zločinačkog pothvata.

ПОЛИТИКА

14.08.2011.

ШТРБАЦ: ПРЕМА ДЕФИНИЦИЈИ УН, „ОЛУЈА“ ИМА „ПУН КАПАЦИТЕТ ГЕНОЦИДА“

Процене су да у Хрватској живи око три одсто Срба, што је и био циљ Туђманове стратегије решења српског питања

Председник Документационо-информационог центра „Веритас“ Саво Штрбац изразио јуче веровање да ће у другостепеном поступку пред Хашким трибуналом бити потврђена суштина пресуде хрватским генералима оптуженим за „удружени злочиначки подухват“ у којем је извршено етничко чишћење Срба из Крајине. „Првостепена пресуда Хашког трибунала утемељена је на чврстим доказима па је незамисливо да би њена суштина, односно квалификација почињених злочина могла бити ревидирана, а пошто се тужилац није жалио на пресуду, могуће је да оптужени добију нешто мање казне, али то је мање битно“, изјавио је Штрбац у интервјуу Танјугу. Хашки трибунал је 15. јула донео пресуду којом је командант операције „Олуја“, генерал Анте Готовина осуђен на 24 године и заповедник специјалне полиције Младен Маркач на 18 година затвора, а браниоци су уложили жалбу 2.августа ове године.

Штрбац је истакао да је за Србе из Хрватске од историјске важности то што је Трибунал утврдио да операција „Олуја“ представља удружени злочиначки подухват. На челу злочиначког подухвата су, подсетио је он, председник државе и врховни командант оружаних снага Хрватске Фрањо Туђман, министар одбране Гојко Шушак, начелници Генералштаба и Главног штаба хрватске војске Јанко Бобетко и Звонимир Червенко... „Они су избегли кривичну одговорност, али је од тога много важнија квалификација злочина“, рекао је Штрбац и додао да се на тај начин „суди и Туђману и свима који су побројани, именом и функцијом, као чланови удруженог злочиначког подухвата“ који нису више међу живима.

Он сматра да од свих ратних догађаја у којима су страдали и Срби и Хрвати, према дефиницији из Конвенције УН, једино „Олуја“, има „пун капацитет геноцида“.

Штрбац је подсетио да се не ради само о броју од близу 2.000 убијених Срба, него о томе да је, према Хашкој пресуди, у „Олуји“ почињено етничко чишћење, а то значи, „присилно и трајно протеривање народа с једне територије на којој је дотад живео“. „Етничко

2318. Jure Radić je bio sudionik mnogih sastanaka s Tuđmanom i drugima, na kojima se raspravljalo o pitanjima u vezi s udruženim zločinačkim pothvatom. U svojstvu tadašnjeg potpredsjednika Vlade i ministra obnove i razvitka, Radić je imao važan položaj i koristio ga je za promicanje Tuđmanovih ideja o ponovnom naseljavanju Krajine Hrvatima. Njegova je zadaća bila ustrojavanje programā „povratka“ Hrvata u Krajinu. Prema tim programima, Hrvati su imali dobiti imovinu i domove Srba iz Krajine koji su otišli. Dokazi ne potvrđuju nikakvu umiješanost Radića u operaciju Oluja ili u vojnu problematiku. Njegova uloga i djelovanje postali su važni nakon što su Srbi iz Krajine napustili svoje domove i Hrvatsku. Raspravno vijeće konstatira da je i Radić bio pripadnik udruženog zločinačkog pothvata.

2319. Raspravno vijeće konstatira da su, osim gorespomenutih, pripadnici udruženog zločinačkog pothvata bile i druge osobe iz hrvatskog političkog i vojnog vodstva, to jest, sudionici sastanaka s Predsjednikom prikazanih u poglavljima 6.2.2-6.2.4, koji su bili bliski Tuđmanovi suradnici. Raspravno vijeće će se pitanjem jesu li optuženici bili pripadnici udruženog zločinačkog pothvata baviti u poglavljima 6.3-6.5.

2320. Raspravno vijeće konstatira da su hrvatski visoki vojni dužnosnici, uključujući Tuđmana, Šuška i Červenka, hrvatske vojne snage i Specijalnu policiju koristili za počinjenje kaznenih djela u okviru cilja udruženog zločinačkog pothvata. Hrvatske vojne snage uključivale su HV i VP, ali i postrojbe HVO-a stavljene pod zapovjedništvo zapovjednika HV-a. Na Brijunskom sastanku, Tuđman i visoki vojni dužnosnici raspravljali su o načinu na koji valja upotrijebiti vojne snage kako bi se osiguralo da ne samo Srpska vojska Krajine, nego i srpsko civilno stanovništvo, napusti Krajinu. Jedan od načina, koji je na kraju i upotrijebljen, sam je po sebi kazneno djelo, odnosno, protupravni napadi na civile i civilne objekte u više gradova u Krajinu. Ti napadi izvedeni su topništvom HV-a s postrojbama Zbornog područja Split pridodanim Specijalnoj policiji. Raspravno vijeće ne konstatira da su pripadnici udruženog zločinačkog pothvata za počinjenje kaznenih djela koristili snage MUP-a, uz iznimku Specijalne policije. Raspravno vijeće stoga neće uzeti u obzir incidente za koje je utvrdilo da su počinitelji bile snage MUP-a, uz iznimku Specijalne policije.

2321. Raspravno vijeće zaključuje da zajednički cilj nije predstavljao ni uključivao počinjenje kaznenih djela progona (nestanak osoba, bezobzirno razaranje, pljačkanje, ubojstvo, nehumana djela, okrutno postupanje i protupravno zatočivanje), uništavanja imovine, pljačkanja, ubojstva, nehumanih djela i okrutnog postupanja. U poglavljima 6.3-6.5, Raspravno vijeće će utvrditi jesu li optuženici bili pripadnici udruženog zločinačkog pothvata te, ako to jest slučaj, jesu li imali svijest o tome da su gorenavedena kaznena djela moguća posljedica ostvarivanja udruženog zločinačkog pothvata i jesu li u njemu sudjelovali sa svijesću o tome.

чишћење није исто што и геноцид", објаснио је он, јер се у том случају мора доказати и геноцидна намера, односно намера физичког уништења припадника једног народа или верске, расне, односно националне групе. То се може остварити применом различитих метода, од окрутног третмана до физичких ликвидација и подвргавања таквим животним условима који ће кроз краће или дуже време да доведу до нестанка тог народа, односно групе.

Хашки трибунал је хрватске генерале прогласио одговорним за прогон, депортацију, пљачку, убиства, безобзирно уништавање, нехумана дела и окрутни третман којима је извршено етничко чишћење, подсетио је Штрбац, оценивши да има много чињеница и аргумената којима је у том случају могуће доказати и геноцидну намеру, „поготово у контексту геноцида који је над Србима извршен у усташкој НДХ за време Другог светског рата, што ће бити задатак српског правног тима у спору с Хрватском пред Међународним судом правде”.

Штрбац је нагласио да за Србе тихи егзодус још траје, јер је Хрватска системски отежавала положај и повратак

Срба. „Хрватска држава је све урадила да повратак Срба буде минималан, односно негативан, што потврђују званични подаци Статистичког завода Хрватске о миграцијама становништва према коме се од 2002. до краја 2009. вратило око 11.000, а у обрнутом смеру, у Србију, отишло више од 21.000 Срба,” казао је Штрбац. Он је рекао да ће тај број потврдити и подаци априлског пописа становништва, јер „процене говоре да у Хрватској сада живи око три одсто Срба, што је и био циљ Туђманове стратегије насилног решења српског питања”. Штрбац сматра апсурдом да је ЕУ у таквој ситуацији, а само два и по месеца после пресуде Хашког суда хрватским генералима закључила да је Хрватска испунила све стандарде и одредила датум њеног пријема у Унију. Наводећи да за све злочине над Србима „доказа има у изобиљу”, Штрбац је нагласио да, уколико у Хрватској не буде спремности да се починиоци и одговорни процесуирају, то може да учини Веће за ратне злочине Тужилаштва Србије, јер је свим тим институцијама, када су основане, дата надлежност на подручју целе бивше Југославије.

07.09.2011.

DOKUMENTI KOJI RAZOTKRIVAJU ISTINU O OČAJNIČKOJ POTRAZI ZA TOPNIČKIM DNEVNICIMA IZ AKCIJE OLUJA

ISTINA O TOPNIČKIM DNEVNICIMA: HAAG OBMANUT NEČITLJIVOM KOPIJOM

Hrvatska je manipulirala istragom o topničkim dnevnicima iz Oluje kako bi pred glavnim haaškim tužiteljem Sergeom Brammertzom ostavila otvorenom sumnju da su te dnevnikе otuđili ljudi bliski Gotovini, proizlazi iz dokumenata koje je Večernji list dobio na увид nakon što smo objavili izvješća s WikiLeaksa o aferi s topničkim dnevnicima.

"AGRESIVNO ISPITIVANJE"

I američke diplomatske note s WikiLeaksa i ovi novi dokumenti pokazuju koliko su u posljednjoj fazi suđenja generalima u Haagu Gotovina i hrvatska Vlada bili na suprotnim stranama.

Pod teškim pritiskom glavnog haaškog tužitelja, hrvatska je Vlada, suočena s mogućnošću da pitanje topničkih dnevnika odgodi otvaranje 23. poglavlja i ugrozi pregovore s EU, 2009. povelа istragu o topničkim dnevnicima. Kako pokazuju diplomatske bilješke s WikiLeaksa koje smo jučer objavili, premijerkin savjetnik Davor Stier američkim je diplomatima govorio da je ta istraga "agresivna" te da se istražitelji služe "neprijateljskim ispitivanjem" svjedoka.

Gotovina obrana u dokumentima podnesenima sudu 2010. sugerira da je u tom agresiv-

nom neprijateljskom ispitivanju hrvatska Vlada manipulirala istinom.

U travnju 2009. hrvatska Vlada obavijestila je Haaški sud o nalazima svoje istrage. Časnik po imenu Željko Hučić, navodi hrvatska Vlada, prilikom ispitivanja je naveo da ga je Gotovina tijekom 1999. ili 2000. poslao u zapovjedništvo Zbornog područja u Knin te mu dao popis dokumenata koje treba donijeti. Hučić je, tvrdila je dalje Vlada, smatrao da ga Gotovina šalje po te dokumente jer se "već tada govorilo da Haag traži određenu dokumentaciju". Drugim riječima, Vlada optužuje Gotovinu da je 2000. otuđio vojne dokumente koje je poslije tražio Haag.

ZEMLJOVIDI ZA KNJIGU

Ali već u lipnju 2009. Gotovina obrana kontaktira s hrvatskom Vladom.

"Vaše su tvrdnje o Hučiću lažne", govore im Gotovini branitelji i Vladi pokazuju zapisnik o predaji dokumentacije koju je Hučiću 7. travnja 2000. u Kninu predao general Mirko Šundov. Iz tog zapisnika jasno proizlazi da je Hučić uzeo zemljovide koji su upotrebljavani u prvom izdanju knjige generala Gotovine te da nije uzeo nijedan originalni zemljovid iz operacije Oluja.

Unatoč tome, tvrdila je Gotovina obrana pred Haaškim sudom, Hrvatska je obmanula raspravno vijeće i tužiteljstvo. Od lipnja 2009. imala je zapisnik Hučić-Šundov, ali Haagu je dostavila njegovu nečitljivu kopiju. Upravo zbog nečitljivosti tog dokumenta, tužitelji i Haaški sud navedeni su da lakše povjeruju u mogućnost da je Hučić uzeo planove uporabe topništva u Oluji, iako se šest od sedam dokumenata koje je uzeo Hučić uopće ne odnosi na Oluju, a ovaj sedmi koji se odnosi već je bio objavljen u prvom izdanju Gotovine knjige.

Dostavljanjem nečitljivog zapisnika, tvrdila je Gotovina obrana, hrvatska Vlada namjerno je ostavila otvorenom sumnju da je riječ o "topničkim dnevnicima" koje je tražio Haag, premda to nije istina.

Hrvatski istražitelji imali su i tzv. internu dostavnu knjigu iz Zbornog područja Knin u kojoj je točno zabilježeno koje je Hučić dokumente kopirao. Navedeni su i klasa i urudžbeni broj svakog dokumenta.

Gotovina obrana dokazala je da Vlada ima tu "knjigu" jer ju je pokazala jednoj svjedokinji koju su istražitelji ispitivali u Hrvatskoj.

OPSTRUJANJE ISTINE

Unatoč tome što je znala klasu, urudžbene brojeve i nazive svih dokumenata koje je Hučić uzeo iz Knina, hrvatska Vlada svejedno je Haaškom sudu tvrdila da je Hučić uzeo još neku drugu dokumentaciju bez pisanog zapisnika. Gotovinina obrana sudu je objasnila da je i to obmana.

Obrana je u tom trenutku 2010. vrlo otvoreno optužila hrvatsku Vladu da opstruira utvrđivanje istine, prikriva relevantne dokaze i krio tvori druge dokaze koje dostavlja tužiteljstvu i raspravnom vijeću Haaškog suda.

KAKO SU IZ ORIGINALNIH ZAPISNIKA NASTALE LAŽNE KOPIJE ZA HAAG

Zapisnik o predaji dokumenata pokazuje da je Željko Hučić, za kojeg je hrvatska Vlada u Haagu tvrdila da je otuđio "topničke dnevnike" po Gotovininj zapovijedi, zapravo preuzeo sedam zemljovida za Gotovininu

knjigu. Gotovinina obrana dala je Vladi taj zapisnik, ali Vlada je Haaškom sudu predala nečitljivu kopiju. Gotovininj odvjetnici upozorili su da je to učinjeno namjerno.

BRAMMERTZ SNAŽNO PRITISKAO VLADU ZBOG TOPNIČKIH DNEVNIKA, DUŽNOSNICI SU BILI OČAJNI

Prema američkim diplomatskim bilješkama koje je objavio WikiLeaks, jasno je da je Serge Brammertz snažno zapeo za pitanje topničkih dnevnika i bio je spreman kočiti Hrvatsku sve dok mu ih ne dostavi. Hrvatska ih nije mogla naći, a za neke od tih dokumenata nije ni bilo sigurno da postoje, pa su stoga hrvatski dužnosnici bili očajni zbog nemoguće situacije u kojoj se nalaze. Kako se Amerikancima povjeravaju i premijerkin savjetnik Stier i ministar Šimonović, hrvatska Vlada zna da Brammertza neće zadovoljiti ništa drugo nego pronalaženje dokumenata – a dokumenata nema! Amerikanci, koji su

spremnj pomoći Hrvatskoj, predlažu ovo: provedite oštru i uvjerljivu istragu kojom možda nećete pronaći dokumente, ali ćete otkriti kada su nestali i kako su nestali. Hrvatska vlada to i čini, čime otvara neprijateljski front s Gotovinom. Njegovi branitelji u tom trenutku raskrinkavaju istragu

hrvatske Vlade kao čistu obmanu. Je li zato, u prosincu 2009., ministar pravosuđa Ivan Šimonović praktički priznao američkom veleposlaniku Foleyu da se predstavnici hrvatske Vlade boje pogledati Gotovini u oči? U depeši objavljenoj na WikiLeaksu to je, podsjetimo, ovako formulirano: "Optužiti Gotovinu i njegov tim u sudnici vrlo je osjetljivo za Hrvatsku..."

Prema bilješki od 12. 12. 2008. koju je objavio WikiLeaks, jasno je da je Serge Brammertz snažno pritiskao Hrvatsku da pretražuje urede i privodi članove tima. Bio je spreman kočiti Hrvatsku sve dok mu ne dostavi topničke dnevnike.

Hrvatska ih nije mogla naći, a za neke od tih dokumenata nije ni bilo sigurno da postoje, pa su stoga hrvatski dužnosnici bili očajni zbog nemoguće situacije u kojoj se nalaze. Kako se Amerikancima povjeravaju i premijerkin savjetnik Stier i ministar Šimonović, hrvatska Vlada zna da Brammertza neće zadovoljiti ništa drugo nego pronalaženje dokumenata – a dokumenata nema!

Amerikanci, koji su spremni pomoći Hrvatskoj, predlažu ovo: provedite oštru i uvjerljivu istragu kojom možda nećete pronaći dokumente, ali ćete otkriti kada su nestali i kako su nestali. Hrvatska vlada to i čini, čime otvara neprijateljski front s Gotovinom. Je li zato, u prosincu 2009., ministar pravosuđa Ivan Šimonović praktički priznao američkom veleposlaniku Foleyu da se predstavnici hrvatske Vlade boje pogledati Gotovini u oči? U depeši objavljenoj na WikiLeaksu to je, podsjetimo, ovako formulirano: "Optužiti Gotovinu i njegov tim u sudnici vrlo je osjetljivo za Hrvatsku..."

07.09.2011.

HAG/DEN HAAG

OBNOVLJEN ZAHTEV GOTOVININE ODBRANE ZA POMOĆ SRBIJE

Odbrana hrvatskog generala po drugi put od Žalbenog veća zahteva da Republici Srbiji izda nalog za dostavljanje dokumentacije koja bi navodno mogla biti od pomoći Anti Gotovini u pokušaju da obori prvostepenu presudu

Branioци Ante Gotovine obnovili su danas zahtev Žalbenom veću da Republici Srbiji izda nalog za dostavljanje dokumenata za koje smatraju da bi mogli biti od pomoći optuženom u žalbenom postupku. Radi se o izveštajima pripadnika 40. kadrovskeg centra Vojske Jugoslavije, koji su činili oficiri angažovani u vojsci krajinskih Srba, o događajima iz perioda operacije "Oluja". Branioци veruju da izveštaji postoje i da sadrže informacije koje bi mogle biti od pomoći za dokazivanje teze da krajinski Srbi nisu napustili svoje kuće iz straha od granatiranja od strane Hrvatske vojske, već zato što su kninske vlasti naredile njihovu evakuaciju.

Gotovini branioци su se sa zahtevom za dostavljanje dokumenata obratili srpskim vlastima 15. juna ove godine i, budući da u narednih nedelju dana nisu dobili nikakav odgovor, uputili su zahtev Žalbenom veću za izdavanje obavezujućeg naloga Srbiji da odbrani dostavi tražene dokumente. U tadašnjem podnesku su naveli da se iz zapisnika Vrhovnog saveta odbrane SR Jugoslavije iz avgusta 1995. godine može videti da su svi oficiri 40. kadrovskeg centra, uključujući i komandanta, imali obavezu da načelniku Generalštaba VJ Momčilu Perišiću dostave "izjave o događajima u zoni odgovornosti svojih jedinica tokom hrvatske agresije na RSK". Te izjave, po odbrani, "verovatno bi mogle" da sadrže informacije o odlasku Srba iz Krajine koje idu u prilog osuđenom generalu. Tačan popis dokumenata, ili makar indicije o njihovom postojanju, branioци su dostavili u poverljivom dodatku.

Žalbeno veće je, međutim, 19. jula odbacilo zahtev branilaca, navodeći da Srbiji "nije dato dovoljno vremena da odgovori na zahtev odbrane" i da se "još uvek ne može reći da srpske vlasti odbijaju da odgovore na zahtev" Odbrana je ekspresno, istog dana, uputila pismo Rasimu Ljajiću, predsedniku Nacionalnog saveta za saradnju sa Međunarodnim sudom u Hagu, u kojem se još jednom zahteva dostavljanje dokumenata. Pošto do sada iz Srbije nije stigao nikakav odgovor, odbrana se odlučila da obnovi zahtev Žalbenom veću.

U današnjem podnesku se traži da Žalbeno veće naloži Srbiji dostavljanje tih dokumenata "bez odlaganja", a najkasnije do 30. septembra. Branioци smatraju da sudije takvu odluku treba da donesu "bez prethodnog davanja prilike Srbiji da bude saslušana".

Podsetimo, generali Ante Gotovina i Mladen Markač osuđeni su na 24 odnosno 18 godina zatvora zbog učešća u udruženom zločinačkom poduhvatu na čelu sa predsednikom Hrvatske Tuđmanom a sa ciljem nasilnog i trajnog proterivanja srpskog civilnog stanovništva iz Krajine za vreme i nakon operacije "Oluja" u leto 1995. godine. Istom presudom general Ivan Čermak je oslobođen svih optužbi. Na presudu su se žalile odbrane Gotovine i Markača, ali ne i tužilac.

"08.09.2011.

UPORNA OBRANA GOTOVINE

Odbrana generala Ante Gotovine ponovno je od Haškoga suda zatražila izdavanje naloga Srbiji za dostavu pojedinih zapisnika sa sjednica vrhovnog savjeta odbrane. Oni pokazuju da uzrok masovnog odlaska lokalnih Srba u Oluji nije bio topnički napad hrvatskih snaga na civile nego odluka lokalnog vodstva u tzv. Krajini.

Odbrana Gotovine je 30. svibnja i 16. lipnja preko srbijanskog veleposlanstva u Haagu zatražila te dokumente i nije dobila nikakav odgovor. Zatim je 21. lipnja podnijela zahtjev Žalbenom vijeću za izdavanje naloga Beogradu za dostavu traženih dokumenata. Žalbeno vijeće je u srpnju odbilo takav zahtjev smatrajući da još treba dati vremena Beogradu da dobrovoljno ispuni zahtjev Gotovine odbrane.

U ponovljenom zahtjevu odbrana navodi da Srbija ni na koji način nije odgovorila na sve dosadašnje zahtjeve odbrane za dostavu dokumenata već tri mjeseca. Od suda odbrana traži da rok za stavljanje na raspolaganje tih dokumenata njima bude do 30. rujna.

STATUSNA KONFERENCIJA JE 29. RUJNA.

Podsjetimo, Haški sud je 15. travnja dvojicu hrvatskih generala Antu Gotovinu i Mladena Markača nepravomoćnom odlukom proglasio krivim i osudio na kazne zatvora od 24 i 18 godina zatvora za sudjelovanje u udruženom zločinačkom pothvatu čiji je cilj bio tijekom i nakon Oluje prisilno i trajno ukloniti srpsko stanovništvo s okupiranih područja u Hrvatskoj.

Odbrane generala Gotovine i Markača 1. su kolovoza predale žalbu na prvostupanjsku presudu u kojoj je vijeće zaključilo da je tijekom Oluje počinjen progon srpskog stanovništva neselektivnim granatiranjem.

08.09.2011.

GOTOVINA TRAŽI DA TRIBUNAL NALOŽI SRBIJI DA DOKUMENTA

Advokatski tim Ante Gotovine zatražio je od Žalbenog veća Haškog tribunala da naloži Srbiji da dostavi dokumenta branioциma Gotovine koja su relevantna za U zahtevu je ukazano da Srbija duže od tri meseca, kada je Gotovina prvi put uputio zahtev Srbiji da dostavi relevantna dokumenta, nije odgovorila.

U najnovijem zahtevu traži se od Žalbenog veća da se Srbiji naloži da dostavi tražena dokumenta Gotovininom timu odbrane "bez odlaganja i ne kasnije od 30. septembra".

Gotovinin tim je dokumenta zatražio od Srbije 30. maja i potom je, pošto nije bilo odgovora, zatražio 21. juna od Žalbenog veća da naloži Srbiji da im dostavi tražene dokumente, što je Žalbeno veće 19. jula odbilo.

Žalbeno veće je 19. jula odbacilo taj zahtev advokata koji brane Gotovinu uz obrazloženje da nema osnova za to, jer Srbija nije imala dovoljno vremena da odgovori na zahtev.

Gotovina je nepravosnažno osuđen na 24 godine zatvora za zločine počinjene nad srpskim civilima tokom operacije "Oluja", 1995. godine.

SLOBODNA DALMACIJA

09.09.2011.

NA TRGU MALIEVELD, U SUBOTU 24. RUJNA, NAJAVLJEN JE DOSAD
NAJVEĆI MASOVNI PROSVJED PROTIV PRESUDE GENERALIMA

TISUĆE BRANITELJA ZBOG GOTOVINE ODLAZE U HAAG

Željko Dilber

U Zadru su se u srijedu sastali predstavnici braniteljskih udruga i razgovarali o samo jednoj temi: masovni odlazak u Haag na prosvjed u znak potpore haaškim uznicima. Do sada najveći prosvjed protiv teze o Oluji kao zločinačkom pothvatu održat će se u Haagu 24. rujna, s početkom u 14 sati, na lokaciji Malievelde, na otvorenom prostoru većem od deset hektara. Na sastanku sa zadarskim braniteljima u srijedu je bio i Željko Dilber, najbolji prijatelj i suborac generala Ante Gotovine.

– Prosvjed inicira i organizira Hrvatski svjetski kongres. Kao prijatelj Ante Gotovine, a i u ime njegova odvjetničkog tima, mogu samo reći da očekujemo da sve protekne dostojanstveno i pristojno, a osobito da bude bez političkih konotacija. Volio bih da to bude izraz hrvatskog čovjeka, a ni u kom slučaju neke političke opcije – rekao je Dilber.

Boris Mužanović, predsjednik zadarske podružnice braniteljske udruge "Zavjet" i koordinator za organizaciju prosvjeda, kaže da ne može predvidjeti masovnost skupa u Haagu jer će branitelji krenuti iz cijele Hrvatske, a ne samo iz Zadarske županije.

– Mi smo u Zadru već održali sastanak i utvrdili plan rada do dana polaska, no u Haagu će biti i Hrvati iz brojnih drugih zemalja, s obzirom da to organizira Hrvatski svjetski kongres. Mi ćemo se lako organizirati u braniteljskim udrugama, no dakako da poziv za odlazak u Haag vrijedi i za one branitelje koji nisu učlanjeni u neku udругu. Oni se mogu obratiti na kontakt 098/55-44-91 do 14. rujna – rekao je Boris Mužanović.

Financijska potpora za put u Haag bit će tražena od Grada Zadra i Zadarske županije. HSK je prosvjed nazvao "Pravda izgubila ra-

vnotežu", te se u pozivu navodi: "Pokažimo zajedništvo i s Hrvatima diljem svijeta recimo 'ne' haaškim ocjenama Oluje kao udruženog zločinačkog pothvata!"

U ime Hrvatskog svjetskog kongresa, koji prosvjed organizira iz Njemačke, kao "ravatelj prosvjeda" navedeni su Danijel Lučić i Petar Čosić. Prvi je, među ostalim, zadužen za tehniku, pozornicu i organizaciju dolaska iz Europe i svijeta, a drugi za govornike, sigurnosna pitanja i organizaciju dolaska iz Hrvatske i BiH. Hrvatski svjetski kongres (HSK) nevladina je međunarodna organizacija hrvatskog naroda, koja je od 1998. članica Ujedinjenih naroda u svojstvu savjetodavnog tijela.

LADA KALMETA

CRVENI KARTONI ZA HAASKE SUCE

"Serija mirnih prosvjeda u organizaciji Hrvatskog svjetskog kongresa protiv prvostupničke presude Haaškog suda hrvatskim generalima Anti Gotovini i Mladenu Markaču, te ocjene Oluje kao 'zločinačkog pothvata' doživjet će svoj vrhunac u Den Haagu. U subotu, 24. rujna 2011., s početkom u 14 sati (Den Haag, Het Malievelde) najavljen je novi, dostojanstveni skup kojim se želi ukazati na činjenicu da Hrvatska nije utemeljena na zločinima ni etničkom čišćenju, da su Hrvatska vojska i policija branili suverenitet i integritet svoje zemlje te da je Oluja bila legitimna vojna operacija kojom je zaustavljen rat i otvoren put prema trajnom miru u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Istodobno je ovaj prosvjed namijenjen kao skup potpore svim haaškim uznicima iz BiH i Hrvatske.

I ovaj će se put prosvjednicima obratiti niz govornika, među ostalima mons. dr. Mile Bogović, biskup gospičko-senjski, te Marko

Lukić, dopredsjednik braniteljske udruge 'Zavjet', umirovljeni general Specijalne policije i prvi zapovjednik ATJ-a Lučko.

Sukladno željama svih naših haaških uznika, u Den Haagu se neće dopustiti politiziranje prosvjeda niti profiliranje bilo koje političke stranke ili pokreta uoči predizborne kampanje u Hrvatskoj. Očekujemo do sada najveći odziv prosvjednika, a naravno da su već pripremljeni upečatljivi crveni kartoni koji će biti pokazani haaškim sucima, i to ovaj put na njihovu, domaćem terenu.

Za sada imamo najavljene organizirane dolazke iz Hrvatske, Švedske, Švicarske i Njemačke", navedeno je na portalu.

BANDIĆ: NAŠIM JUNACIMA UVIJEK ĆU POMAGATI

Zagrebački gradonačelnik Milan Bandić već se pohvalio kako je dio organizacije prosvjeda u Haagu.

"Dragi prijatelji, pitate me hoću li pomoći pri organizaciji odlaska poštovatelja generala na prosvjed u Haag, naravno da ću pomoći kao što sam i dosada pomagao i uvijek ću pomagati kada su u pitanju naši generali", objavio je Bandić na svojoj službenoj Facebook stranici.

Valja podsjetiti kako je Bandić još u travnju ove godine odobrio donaciju od 27.000 kuna Udruzi "Hrvatska pravica" za organiziranje prosvjeda u Haagu. No afera je nastala jer se nije na kraju znalo je li taj novac zaista i bio potrošen za tu namjenu, a najavljivalo se da će se tim novcem platiti autobus.

"Uvijek će dobiti oni koji to budu istinski željeli, i ako budu htjeli ići, opet ću im dati autobus", kazao je tada Bandić kada su ga upitali je li doniranih 27 tisuća kuna zaista utrošeno na prijevoz do Haaga.

12.09.2011.

"DAĆEMO DOKUMENTACIJU ADVOKATIMA GOTOVINE"

VESTI online

Predsjednik Nacionalnog saveta za saradnju sa Haškim tribunalom Rasim Ljajić izjavio je da će Srbija ispuniti zahtev branilaca hrvatskog generala Ante Gotovina i do 30. septembra dostaviti "određenu dokumentaciju".

Predsjednik nacionalnog saveta za saradnju sa Haškim tribunalom: Rasim Ljajić

"Taj njihov zahtev je u proceduri i mi ćemo na njega blagovremeno odgovoriti. Između ostalog, moramo proveriti i da li uopšte po-

sedujemo sve dokumente koji se od nas traže", rekao je Ljajić za današnji novosadski "Dnevnik".

Dodao je da pojedini zapisnici, za koje je zainteresovana odbrana Ante Gotovine, "nisu kod nas", što znaju i predstavnici Haškog tribunala.

Ljajić je kazao da u ovom trenutku Srbija nema nijedno otvoreno pitanje ili nerešen zahtev Tužilaštva tribunala.

"Naša saradnja je sada rutinska i zasniiva se na dostavi dokumentacije, pristupu arhivama, zaštiti svedoka i našem aktivnom učešću u postupcima koji se vode pred tribunalom", naveo je Ljajić.

On je ocenio da nakon prvostepene presude generalu Momčilu Perišiću nema osnova da Bosna i Hercegovina obnovi tužbu protiv Srbije za genocid.

TUŽILAC: "ODBACITI GOTOVININ ZAHTEV ZA OBAVEZUJUĆI NALOG SRBIJI"

20.09.2011.

Optužba smatra da nema osnova za usvajanje ponovljenog zahteva Gotovine odbrane kojim se traži izdavanje naloga srpskim vlastima da dostave dokumente za koje branioci veruju da bi im mogli biti od pomoći u žalbenom postupku

Tužilac smatra da treba odbaciti zahtev odbrane Ante Gotovine da se Republici Srbiji izda obavezujući nalog za dostavljanje dokumenata za koje branioci smatraju da bi im mogli biti od pomoći za obaranje prvostepene presude hrvatskom generalu. Gotovina odbrana je nedavno podnela "obnovljeni zahtev" za izdavanje naloga Srbiji za dostavljanje dokumenata, nakon što im je u julu ove godine identičan zahtev odbijen uz obrazloženje sudija Žalbenog veća da Srbiji "nije dato dovoljno vremena da odgovori na zahtev odbrane" i da se "još uvek ne može reći da srpske vlasti odbijaju da odgovore na zahtev".

Optužba u odgovoru navodi da se ponovljeni zahtev ne može podnositi tako što se iznova navode isti argumenti kao i u zahtevu iz jula. Čak ako Žalbeno veće i pristane da razmotri iste argumente, optužba smatra da bi ih trebalo odbaciti iz istih razloga kao i prvi put.

Tužilac se naročito usprotivio delu podneska odbrane u kojem se zahteva da se Srbiji izda obavezujući nalog bez mogućnosti da se saslušaju argumenti njenih predstavnika. Odbrana nije pokazala da srpske vlasti odbijaju dobrovoljno da dostave izveštaje, a procenu branilaca da se ne radi o dokumentima od interesa po nacionalnu bezbednost Srbije tužioc nazivaju "preuranjenom i neosnovanom". Takođe, optužba smatra "spekulativnom" Gotovininu tvrdnju da će "zbog Srbije" žalbeni postupak biti prolongiran.

Podsetimo, odbrana od Srbije potražuje izveštaje pripadnika 40. kadrovske centra Vojske Jugoslavije, koji su činili oficiri angažovani u vojsci krajinskih Srba, o događajima iz perioda operacije "Oluja". Branioci veruju da izveštaji postoje i da sadrže informacije koje bi mogle biti od pomoći za dokazivanje teze da krajinski Srbi nisu napustili svoje kuće iz straha od granatiranja od strane Hr-

14.09.2011.

RASIM LJAJIĆ: SRBIJA NEMA DOKUMENTE KOJI BI MOGLI POMOĆI ANTI GOTOVINI

POMOĆ haškoj obrani Ante Gotovine vjerovatno neće stići iz Srbije. Rasim Ljajić, predsjednik Nacionalnog vijeća za suradnju s Haškim sudom izjavio je za TV Pink da Srbija nema dokumente koje je od nje tražila Hrvatska.

Od Srbije je Hrvatska službeno zatražila da Haškom sudu isporuči zapisnike s Vrhovnog savjeta odbrane SR Jugoslavije, koji bi mogli razjasniti ulogu Srbije u ratovima u Hrvatskoj i u BiH.

"Ne možemo isporučiti ono što nemamo. Kad sam vidio zahtjev Hrvatske, odmah sam zaključio da mi te dokumente nemamo. Službeni odgovor o tome što Srbija može ili ne može isporučiti dat ćemo do kraja rujna", kazao je Ljajić.

vatske vojske, već zato što su kninske vlasti naredile evakuaciju.

Generali Ante Gotovina i Mladen Markač osuđeni su na 24 odnosno 18 godina zatvora zbog učešća u udruženom zločinačkom poduhvatu na čelu sa predsjednikom Hrvatske Tuđmanom a sa ciljem nasilnog i trajnog proterivanja srpskog civilnog stanovništva iz Krajine za vreme i nakon operacije "Oluja" u leto 1995. godine. Istom presudom general Ivan Čermak je oslobođen svih optužbi. Na presudu su se žalile odbrane Gotovine i Markača, ali ne i tužilac.

T · Portal · · ·

AKO NE GOTOVINA I MARKAČ, TKO ONDA?'

21.09.2011.

Aktivisti za ljudska prava Zoran Pusić i Vesna Teršelić reagirali su na izjavu predsjednika Ive Josipovića da nije siguran da u Haagu sjede pravi ljudi pitanjem 'Tko bi onda trebao odgovarati za zločine?' dok povjesničar i političar Josip Jurčević smatra upravo njega jednim od najodgovornijih ljudi za sudbinu generala Gotovine i Markača

Zoran Pusić iz Građanskog odbora za ljudska prava kaže da je na sudu da odluči radi li se o pravim ljudima. 'Glavna optužujuća činjenica što je sud koristio kod izricanje kazne, sudjelovanje u zločinačkom poduhvatu, slijedom izjava Ive Josipovića izgleda kao da su, diplomatskim rječnikom rečeno, najodgovorniji oni koji su stajali na čelu toga poduhvata, a to su političari', zaključuje Zoran Pusić. U predizbornoj kampanji vidjet ćemo kako će dalje razvijati u odnosima s HDZ-om koji se vraća zaslugama Franje Tuđmana. HRT je u

Dnevniku 3 u utorak navečer još jednom objavio izjavu predsjednika Josipovića u kojoj je on zaključio da u Haagu ne sjede pravi ljudi misleći na generale Gotovinu i Markača.

'Ne znam na koga je mislio, ali ne znam tko bi to bio, ako nisu Gotovina i Markač', kaže Pusić.

Tuđman i Šušak više nisu živi, nastavlja, Markačev direktni nadređeni bio je Jarnjak, a Gotovini su to bili Bobetko i Červenko koji također više nisu među živima. 'Mislim da sud neće smatrati, ako glavni odgovorni nisu više među živima, da treba odustati od svega', smatra Pusić.

Josip Jurčević kaže da je Josipovićeva izjava još jedan dokaz izgubljenosti hrvatske politike. 'Početkom 2000. godine, što javnost često zaboravlja, Ivo Josipović bio je jedan od glavnih ljudi koji su sjedili u Vladinu uredu

za suradnju s Haškim sudom i on je dobrim dijelom zaslužan za to tko sada sjedi u Haškom sudu', rekao je Josipović dodavši da budući da u nas nema nikakve odgovornosti za izrečenu riječ političari svaki dan mogu davati svakakve izjave pa još k tome i kontradiktorne.

Vesna Teršelić iz Documente kaže da bi se izjava predsjednika Josipovića mogla tumačiti kao nepoštivanje suda jer je komentirao nepravomoćnu presudu. 'Naglasio je da griješe i domaći i strani sudovi. Riječ je o zločinima koji su počinjeni, ljudi su ubijani sela spaljena. Ne znam da li je netko postavio dodatno pitanje ako ne Gotovina i Markač tko onda?' zapitala se Teršelić. Bolno je, napominje, da odgovaraju ljudi iz vojnih struktura, a neke su odluke donesene u političkoj sferi, to ostaje pitanje i Haagu i domaćem pravosuđu i nama u Hrvatskoj.

ODBRANA: "OSLOBODITI GOTOVINU UPRKOS TUŽIOČEVOM PROTIVLJENJU"

03.10.2011.

Branici smatraju da tužilac u odgovoru na žalbeni podnesak odbrane nije ponudio argumente koji bi mogli da odvrte Žalbeno veće od poništavanja presude kojom je hrvatski general osuđen na 24 godine zatvora

Branici generala Gotovine smatraju da njihova žalba treba da bude usvojena jer tužilac u svom odgovoru, po njihovoj oceni, nije ponudio argumente koji bi osporili navode žalbenog podneska. General Gotovina je, podsetimo, u aprilu ove godine osuđen na 24 godine zatvora zbog učešća u udruženom zločinačkom poduhvatu sa ciljem proterivanja srpskih civila iz Krajine za vreme i nakon operacije "Oluja" 1995. godine, a odbrana u žalbi traži poništavanje te presude i oslobađanje bivšeg zapovednika Zbornog područja Split.

Odbrana smatra da se tužιοčev argument o postojanju udruženog zločinačkog poduhvata zasniva na četiri pojedinačno "nedokazana argumenta" od kojih se svaki koristi "da bi dokazao onaj drugi" – Brionski sastanak, neselektivno granatiranje, zločini hrvatske vojske i policije i mere da se spreči povratak srpskih izbeglica nakon "Oluje".

U odgovoru Gotovinih branilaca se navodi da tužilac nijednim citatom transkripta Brionskog sastanka od 31. jula 1995. godine nije potkrepio svoju tvrdnju da je tom prilikom "eksplicitno razmatrano da se nezakonitim artiljerijskim napadom Srbi nateraju na odlazak iz Krajine". Odbrana tvrdi da i tužilac priznaje da na sastanku nije bilo "formalne odluke" da se artiljerija upotrebi protiv civila, niti "ijedna izjava" učesnika ukazuje na to.

Odbrana osporava i tužιοčev argument da je u presudi ispravno zaključeno da je cilj Gotovininog naređenja od 2. avgusta 1995. godine – kojim nalaže da se pod "topničke udare stave Knin, Benkovac, Obrovac i Gračac" - bio da se "celi gradovi tretiraju kao mete". Branici smatraju da je prevodilačka služba Tribunala pogrešila kada je reč "udari" prevela kao "fire" (vatra, paljba) umesto kao "strikes", što po njima značajno menja situaciju, jer reč "udari" ukazuje na to da su artiljerijski napadi bili usmereni na vojne mete. To se, po braniocima, vidi i iz kasnijih naređenja Gotovine i njegovog zapovednika topništva u kojima su svaki put navodili koje vojne ciljeve u pomenutim gradovima treba gađati. Zato smatraju da ne postoje dokazi o neselektivnom napadu na civile, zbog čega, po njima, "pada cela presuda".

U presudi se, ukazuju branici, izričito navodi da cilj udruženog zločinačkog poduhvata "nije podrazumevao niti uključivao počinjenje zločina koji su bili predvidivi", dok tužilac tvrdi da su zločini bili planirani. Da su zaista bili planirani predstavljali bi deo cilja udruženog zločinačkog poduhvata, ali veće je, smatra odbrana, utvrdilo

GOTOVININA OBRANA: GDJE SU ŽRTVE 'NEZAKONITIH' NAPADA?

04.10.2011.

»Potpuno je nerazumno da je Ante Gotovina osuđen na 24 godine zatvora na temelju zaključka o nezakonitom napadu na civile, a da pritom nije identificirana nijedna žrtva granatiranja«, poručuje se u replici odbrane generala Gotovine, podnesene 30. rujna, koju je u ponedjeljak objavio Haaški sud

ZAGREB - Odbrana generala Ante Gotovine poručila je u završnom podnesku pred Haaškim sudom kako je hrvatski general proglašen krivim za nezakoniti napad u Oluji, a da u prvostupanjskoj presudi nije identificirana ijedna žrtva takvog napada.

»Potpuno je nerazumno da je Gotovina osuđen na 24 godine zatvora na temelju zaključka o nezakonitom napadu na civile, a da pritom nije identificirana nijedna žrtva granatiranja«, poručuje se u replici odbrane generala Gotovine, podnesene 30. rujna, koju je u ponedjeljak objavio Haaški sud.

Odbrana generala Gotovine u replici analizira tužiteljski odgovor na žalbu odbrane na prvostupanjsku presudu kojom je zbog zločina počinjenih tijekom i nakon Oluje osuđen general Gotovina na 24 godine zatvora.

Tužiteljstvo u svojem odgovoru na žalbu generala Gotovine na prvostupanjsku presudu nije dovelo u pitanje ijednu od ključnih tvrdnji odbrane, ističe se u replici kojom je završen pisani krug argumenata u žalbenom postupku.

Nakon toga slijedi zakazivanje usmenog ročišta u žalbenom postupku.

Odbrana generala Gotovine navodi da sudsko vijeće u presudi nije utvrdilo ijednu smrt ili ranjavanje civila uslijed granatiranja, niti je utvrđeno da je ijedan civil teroriziran ili je napustio Hrvatsku zbog granatiranja onoga što vi-

jeće opisuje kao »civilna područja«

Odbrana generala Gotovine navodi da sudsko vijeće u presudi nije utvrdilo ijednu smrt ili ranjavanje civila uslijed granatiranja, niti je utvrđeno da je ijedan civil teroriziran ili je napustio Hrvatsku zbog granatiranja onoga što vijeće opisuje kao »civilna područja«.

Odbrana navodi da tužiteljstvo nije osporilo ni tvrdnju odbrane da na Brijunima nije donesena nikakva formalna odluka o progonu Srba te da nijedna rečenica na brijunskom sastanku ne naznačuje da je postojala namjera ciljanja srpskih civila topništvom.

Tužiteljstvo nije opovrgnulo ni tvrdnje odbrane da nije utvrđeno da su civili namjerno gađani te da sredstva korištena u napadu nisu bila nezakonita.

Odbrana ističe da se tužiteljstvo nije osvrnulo na nalaz vijeća da su Gotovina i njegov zapovjednik topništva Marko Rajčić zapovijedili napade na vojne ciljeve u četiri grada jer se taj zaključak ne može pomiriti s drugim zaključkom da su čitavi gradovi tretirani kao ciljevi.

Odbrana navodi da tužiteljstvo nije opovrgnulo ni tvrdnje odbrane da su istražitelji UNMO-a, UNCIVPOL-a i SAD-a zaključili da nije bilo neselektivnog napada, kao i da Human Rights Watch i HHO nisu pronašli nijednog civila koji je tvrdio da je teroriziran granatiranjem.

Također nije osporena tvrdnja odbrane da je Gotovina izdavao zapovijedi za sprječavanje zločina.

Tužiteljstvo time priznaje da vijeće nije utvrdilo da su civili bili mete, zaključuje odbrana.

»To priznanje pokazuje da je presuda nerazumna«, poručuje odbrana generala Gotovine.

suprotno. Što se tiče sprečavanja povratka srpskih izbeglica, odbrana smatra da "ukoliko se dokaže da oni nisu deportovani iz krajinskih gradova, onda ni demografska politika nakon "Oluje" ne može biti nezakonita".

Branioci tvrde da Gotovina nije bio član udruženog zločinačkog poduhvata, što se, po njima, vidi i iz navoda žalbenog podneska koje

tužilac navodno nije ni sporio: da je u brojnim naređenjima zahtevao granatiranje samo vojnih meta, da tokom granatiranja krajinskih gradova nije bilo civilnih žrtava, da naknadne istrage međunarodnih posmatrača nisu pokazale da je bilo neselektivnih artiljerijskih napada na civile, kao i da je general Gotovina uoči i nakon operacije "Oluja" izdavao naređenja da se spreče zločini protiv civila i njihove imovine.

GOTOVININ ODVJETNIK OSLOBOĐEN JER JE SUD ZAUZELO STAV DA PRIKUPLJANJE DOKUMENTACIJE ZA OBRANU NE MOŽE BITI KAZNENO DJELO

Večernji list
06.10.2011.

IVANOVIĆU POTVRĐENA PRESUDA ZA TOPNIČKE DNEVNIKE

ZAGREB – Marin Ivanović, odvjetnik iz tima Ante Gotovine, pravomoćno je oslobođen optužbi za prikrivanje ili uništavanje arhivske građe. Županijski sud potvrdio je presudu sutkinje Sande Bramberger Ostojić, koja je Ivanovića oslobodila optužbe da je 29. siječnja 2008. od Ante Karduma preuzeo popis ciljeva topničke skupine tri, zemljovid iz Oluje i Kardumov rokovnik te ih 1. veljače predao zaposlenicima zagrebačkog ureda za Gotovi-

ninu obranu umjesto u Vojni arhiv. Podsjetimo, stav suda je bio da u slučaju Ivanovića, zaduženog za prikupljanje i predavanje dokumentacije uredu za Gotovinu obranu, to ne može biti kazneno djelo te da je pitanje je li vođenjem postupka protiv Ivanovića narušeno pravo Gotovine na pravedno suđenje jer je njegov odvjetnik zbog procesa bio u nepovoljnijem položaju.

NACIONAL
NEOVISNI NEWS MAGAZIN

GOTOVININA OBRANA KAO DOKAZ NUDI MILOŠEVIĆEVE RIJEČI I WIKILEAKSOVE DEPEŠE

04.11.2011.

Izlaganje predsjednika Srbije Slobodana Miloševića na jednoj od sjednica Vrhovnog savjeta obrane na kojoj govori o "bežaniji" vodstva pobunjenih hrvatskih Srba i stanovništva prije ikakvog kontakta s hrvatskim snagama na početku Oluje te američka diplomatska bilješka, koju je objavio Wikileaks, u kojoj tadašnji veleposlanik Peter Galbraith izvještava Washington da je odlazak srpskog stanovništva uzrokovan zapovijedi Milana Martića za evakuaciju, tek su dio dokaza kojima obrana generala Ante Gotovine pred Haaškim sudom u žalbenom dijelu postupka namjerava osporiti zaključke prvostupanjske presude.

Izlaganje predsjednika Srbije Slobodana Miloševića na jednoj od sjednica Vrhovnog savjeta obrane na kojoj govori o "bežaniji" vodstva pobunjenih hrvatskih Srba i stanovništva prije ikakvog kontakta s hrvatskim snagama na početku Oluje te američka diplomatska bilješka, koju je objavio Wikileaks, u kojoj tadašnji veleposlanik Peter Galbraith izvještava Washington da je odlazak srpskog stanovništva uzrokovan zapovijedi Milana Martića za evakuaciju, tek su dio dokaza kojima obrana generala Ante Gotovine pred Haaškim sudom u žalbenom dijelu postupka namjerava osporiti zaključke prvostupanjske presude.

"Dokazi pokazuju da glavni razlog odlaska civila iz Knina, Benkovca, Obrovca i Gračaca nije bilo nezakonito granatiranje HV-a nego zapovijed za evakuaciju koju je izdalo vodstvo tzv. RSK kao i strah od suočavanja s hrvatskim snagama", poručuje u petak obrana u podnesku kojim na oko 200 stranica traži uvođenje dodatnih dokaza.

Obrana navodi kako se novi dokazi tiču ključaka nepravomoćne travanjske presude da su srpski civili otišli iz tzv. krajine a posebno Knina, Benkovca, Obrovca i Gračaca zbog straha od topničkih napada HV-a te da nikakva evakuacija u izvedbi vlasti lokalnih Srba niti neki njihovi drugi potezi nisu izazvali odlazak srpskih civila. Također tiču se i ključaka sudaca da je hrvatski vojno državni vrh dijelio namjeru progona civila i to planirao na Brijunskom sastanku održanom pred Oluju, kao i da je Gotovina posjedovao zločinačku namjeru i sudjelovao u tom udruženom zločinačkom pothvatu.

Tako obrana citira Miloševića sa sjednice VSO-a od 14. kolovoza 1995. u kojem on kaže: "Kao što znate, tamo je palo naređenje da svi izađu iz Krajine toga istog dana bez čak stvorenog kontakta s hrvatskom vojskom na najvećem dijelu fronta. Da smo tog istog dana napravili idiotsku glupost da im pomognemo, ko bi to stigao do Knina do večeri da im pomogne?! Pa tamo ne bi moglo da se stigne od njihovih kolona kojima su zakrčili sve puteve

u bežaniji zajedno sa stanovništvom. Više su izginuli u bežaniji sa stanovništvom nego što su izginuli držeći linije".

Milošević na sjednici postavlja i pitanje tko je zaista donio odluku da krajiško vodstvo napusti krajinu te dodaje da su takvu odluku donijeli kad su imali sve uvjete da se brane i time "izazvali egzodus".

"Sad to treba da bude razlog da Jugoslavija jurne tamo da brani te teritorije sa kojih su utekli kao zečevi?", pita Milošević i zaključuje da su "čim je prestala artiljerijska priprema u sedam uvečer naredili bežaniju".

Obrana upozorava da ti zapisnici osvjetljavaju i okolnosti u kojima su pisana izvješća jugooficira na posudbi tzv. krajinskim snagama u kojima oni umanjuju značaj zapovijedi za evakuaciju, svjesni da su izvješća u funkciji disciplinskih postupaka protiv njih zbog izdavanja tih zapovijedi. Prvostupanjska se presuda oslanja na jedno od tih izvješća ono - generala Mile Mrkšića. Obrana upozorava i da Mrkšićevo umirovljenje upućuje na zaključak da VSO nije vjerovao njegovu izvješću.

Tvrđnju da je odlazak stanovništva rezultat odluke lokalnog vodstva, obrana potkrijepljuje i bilješkom ministra vanjskih poslova tzv. RSK Slobodana Jarčevića u kojoj se navodi da kolaps srpskih snaga nije rezultat hrvatske

pobjede nego odluke o povlačenju zajedno sa stanovništvom te izviješćima obavještajne službe jugoslavenske vojske u kojoj se govori o provedenoj evakuaciji stanovništva, kao i drugim izviješćima vojnih snaga pobunjenih hrvatskih Srba u kojima se Martićeva odluka o evakuaciji naziva izdajničkom.

Među dokazima kojima obrana namjerava osporavati zaključke o progonu civila te zločinačkim namjerama hrvatskog vojno-državnog vrha uključujući generala Gotovinu je i

devet koji su u verziji za javnost zahtjeva obrane zaštićeni oznakom tajnosti.

Iz Galbraithove diplomatske bilješke upućene 10. kolovoza obrana citira dio u kojem veleposlanik podsjeća Washington da se i prije Oluje predviđalo da će doći do odlaska srpskog stanovništva. Taj dio potvrđuje tezu obrane da na Brijunskom sastanku nije bilo govora o planiranju progona nego o zapažanju onog što se očekivalo a to je da bi mogao uslijediti odlazak stanovništva.

Galbraith u toj bilješci navodi da se na temelju viđenog u Petrinji, Kninu i Glini čini da je malo dokaza o zločinima hrvatskih snaga ili dokaza o protjerivanju stanovništva iz njihovih domova.

"Prije bi se reklo da su pobjegli prije dolaska hrvatskih snaga ili su im vlasti RSK zapovijedile da odu", navodi se u diplomatskoj bilješci, a obrana ističe da i to potvrđuje njihovu tezu da uzrok odlaska nisu bili nezakoniti postupci hrvatskih snaga ili vojno-političkog vodstva.

Danas GOTOVINA SE BRANI REČIMA MILOŠEVIĆA

04.11.2011.

Hag - Odbrana hrvatskog generala Anta Gotovine, nepravosnažno osuđenog pred Haškim tribunalom na 24 godine zatvora zbog progona Srba iz Kninske krajine 1995, uložila je juče dopunu žalbe na tu presudu u kojoj citira reči tadašnjeg predsjednika Srbije Slobodana Miloševića da je egzodus Srba bio posledica odluke tamošnjih srpskih lidera.

Na zasjedanju Vrhovnog saveta odbrane SR Jugoslavije, 14. avgusta 1995 Milošević je, prema dopuni žalbe, rekao da je „postojalo naređenje da svi napuste Krajinu toga dana čak i bez kontakta sa Hrvatskom vojskom na najvećem delu fronta“.

Gotovina odbrana se poziva i na Miloševićeve reči da je više vojnika Republike Srpske Krajine poginulo dok su bežali zajedno sa stano-

vništvom nego što bi ih stradalo da su držali liniju fronta. „Pitanje je ko je doneo odluku o napuštanju Krajine za krajiško rukovodstvo. Doneta je odluka koja je izazvala egzodus, a doneta je u situaciji kada su bili obezbeđeni svi uslovi za odbranu. To je trebalo da bude razlog da Jugoslavija jurne u to područje i brani te teritorije koje su oni napustili bežeći što su brže mogli“, citira Miloševićeve reči Gotovina odbrana u podnesku na engleskom jeziku.

U podnesku su navedene i Miloševićeve reči da su „prema izveštajima policajaca, građana i drugih, oni (rukovodstvo RSK) naredili ljudima da počnu da beže čim je artiljerijska priprema prestala“. Gotovini branioci Luka Mišetić i Gregori Kiho u podnesku ocenjuju da su Miloševićeve reči dokaz da egzodus srpskog stanovništva „nije bio povezan“ sa napadima Hrvatske vojske koji su, po prvostepenoj presudi, bili nezakoniti.

**SLOBODNA
DALMACIJA**

ŽALBENO VIJEĆE POZVALO TUŽITELJSTVO DA RAZRADI SVOJE TEZE O GOTOVINI I MARKAČU

21.07.2012.

Žalbena vijeće Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (ICTY) pozvalo je u petak tužiteljstvo da razradi svoje teze o mogućoj krivnji generala Ante Gotovine i Mladena Markača po alternativnim oblicima odgovornosti.

Smatrajući da dodatne informacije o mogućnosti proglašenja njihove krivnje po alternativnim oblicima odgovornosti mogu pomoći u pravednoj odluci o njihovim žalbama, Žalbena vijeća tužiteljstvu daje rok do 10. kolovoza za podnesak kojim će objasniti vjeruje li da dvojica generala mogu biti odgovorna po zapovjednoj odgovornosti ili kao pomagači u slučaju da se utvrdi da nisu krivi za nezakonito granatiranje ili da nisu članovi udruženog zločinačkog pothvata.

Podnesak bi se trebao baviti time "da li bilo koji od preostalih za-

ključaka prvostupanjskog vijeća ispunjavaju pravne kriterije tih alternativnih oblika odgovornosti", navodi se u nalogu Žalbenog vijeća objavljenog u petak poslijepodne.

Žalbena vijeća u podnesku ističe da ovaj nalog tužiteljima ni na koji način ne predstavlja izražavanje stajališta žalbenih sudaca o bilo kojem aspektu žalbe dvojice hrvatskih generala nepravomoćno osuđenih prošle godine za zločine u Oluji na 24 odnosno 18 godina zatvora.

Vijeće je do 31. kolovoza dalo rok obrani dvojice generala da odgovore na podneske tužitelja o alternativnoj odgovornosti.

Žalbena vijeća Haškoga suda prema planu rada pravomoćnu bi presudu trebalo objaviti krajem godine. (Hina)

KOJI OBLIK ODGOVORNOSTI ZA GOTOVINU I MARKAČA?

20.07.2012.

Ako bi Gotovina i Markač u žalbenom postupku bili oslobođeni krivice za artiljerijski napad na krajinske gradove ili za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu, treba li ih proglasiti odgovornim po komandnoj odgovornosti ili za pomaganje i podržavanje zločina? Tužilaštvo ima rok do 10. avgusta ove godine na zahtev Žalbenog veća odgovori na ta hipotetička pitanja, kako bi sudijama pomoglo u "pravičnom razrešenju" žalbenog postupka

Žalbeno veće je naložilo tužilaštvu da se izjasni da li smatra da hrvatske generale Antu Gotovinu i Mladena Markača treba proglasiti odgovornim po komandnoj odgovornosti ili za pomaganje i podržavanje zločina, u slučaju da budu oslobođeni optužbi za artiljerijski napad na civilno stanovništvo ili

za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu sa ciljem trajnog proterivanja srpskog stanovništva iz Krajine. Podnesak tužilaštva treba da bude dostavljen do 10. avgusta, a potom se do 31. avgusta očekuje odgovor odbrana Gotovine i Markača.

Bivši zapovednik Zbornog područja Split Ante Gotovina i komandant specijalne policije Mladen Markač su u aprilu prošle godine proglašeni krivim za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu i osuđeni na kazne od 24 i 18 godina zatvora. Cilj tog poduhvata je, prema presudi, između ostalog ostvaren neselektivnim granatiranjem Knina, Obrovca, Benkovca i Gračaca u okviru operacije Oluja u leto 1995. godine. Odbrane su se žalile na presudu, tražeći od Žalbenog veća da poništi "proizvoljni" nalaz o postojanju udruženog zločinačkog poduhvata, koji se, po njima, za-

sniva na "nedokazanim argumentima".

U današnjem nalogu Žalbeno veće se poziva na prethodnu pisanu i usmenu argumentaciju strana o mogućnostima za osudu po alternativnim oblicima odgovornosti. Po oceni veća, "dodatna uputstva" na tu temu bi pomogla sudijama u "pravičnom razrešenju" žalbenog postupka. Od tužilaštva se očekuje da ukaže da li "preostali nalazi Pretresnog veća" zadovoljavaju pravni standard koji potvrđuje postojanje alternativnih oblika odgovornosti.

Kako se ne bi pomislilo da ova neuobičajena hipotetička pitanja tužilaštvu nagoveštavaju da je oslobađajuća presuda hrvatskim generalima "gotova stvar", žalbeno veće naglašava da današnji nalog "ni na koji način ne izražava stav sudija o žalbi Gotovine i Markača".

IT-06-90-A
A6 - 1/3713 TER
14 February 2012

6/3713 TER

SMS

UJEDINJENI
NARODI

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriju bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-06-90-A

Datum: 16. studenog 2011.

Original: engleski

PRED ŽALBENIM VIJEĆEM

U sastavu:

sudac Theodor Meron, predsjedavajući
sudac Mehmet Güney
sudac Fausto Pocar
sutkinja Andréia Vaz
sudac Carmel Agius

Tajnik:

g. John Hocking

Odluka od:

16. studenoga 2011.

TUŽITELJ

protiv

**ANTE GOTOVINE
MLADENA MARKAČA**

JAVNO

**ODLUKA PO GOTOVININOJ PONOVLJENOJ MOLBI ZA IZDAVANJE
NALOGA NA TEMELJU PRAVILA 54bis KOJIM SE NALAŽE VLADI
REPUBLIKE SRBIJE DA DOSTAVI DOKUMENTE**

Tužiteljstvo

gđa Helen Brady i g. Douglas Stringer

Obrana Ante Gotovine

g. Gregory Kehoe, g. Luka Mišetić, g. Payam Akhavan i g. Guénaél Mettraux

Obrana Mladena Markača

g. Goran Mikuličić, g. Tomislav Kuzmanović, g. John Jones i g. Kai Ambos

5/3713 TER

Prijevod

1. Žalbeno vijeće Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriju bivše Jugoslavije od 1991. (dalje u tekstu: Žalbeno vijeće, odnosno Međunarodni sud) rješava po "Ponovljenoj molbi Ante Gotovine za izdavanje naloga na temelju pravila 54bis, kojim se nalaže Vladi Republike Srbije da dostavi dokumente", koju je Ante Gotovina (dalje u tekstu: Gotovina) podnio 7. rujna 2011. godine (dalje u tekstu: Molba). Tužiteljstvo je 19. rujna 2011. dostavilo svoj odgovor.¹ Gotovina je repliku podnio 21. rujna 2011. godine.²

I. KONTEKST

2. Dana 22. lipnja 2011. Gotovina je podnio molbu Žalbenom vijeću za nalog Republici Srbiji (dalje u tekstu: Srbija) da dostavi dokumente koji se, između ostalog, odnose na odlazak srpskih civila iz Krajine u kolovozu 1995. godine.³ Dana 19. srpnja 2011. Žalbeno vijeće je odbilo Prvu molbu uz obrazloženje da Srbiji nije dano dovoljno vremena da razmotri Gotovinin zahtjev za dostavu dokumenata i da se njezin propust ne bi mogao razumno protumačiti kao odbijanje da dobrovoljno dostavi zatražene dokumente.⁴

II. MJERODAVNO PRAVO

3. Žalbeno vijeće podsjeća na to da svaki zahtjev za nalog državi da dostavi dokumente podliježe odredbama pravila 54bis Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), koja stranku koja traži izdavanje naloga obvezuje, između ostalog, da: (1) točno navede dokumente na koje se zahtjev odnosi; (ii) navede na koji su način ti dokumenti relevantni za svako eventualno sporno pitanje i

¹ Odgovor tužiteljstva na Ponovljenu molbu Gotovine na temelju pravila 54bis, 19. rujna 2011. godine (dalje u tekstu: Odgovor).

² Replika Ante Gotovine u prilog Ponovljenoj molbi na temelju pravila 54bis za Nalog Srbiji, 21. rujna 2011. (dalje u tekstu: Replika).

³ Molba Ante Gotovine za izdavanje naloga na temelju pravila 54bis kojim se nalaže Republici Srbiji da dostavi dokumente (javno, s povjerljivim dodacima), 22. lipnja 2011. (dalje u tekstu: Prva molba), par. 1-9, 13-17, 19-20, 24, Dodatak C (povjerljivo). V. i Odgovor tužiteljstva na Gotovininu molbu na temelju pravila 54bis (povjerljivo), 4. srpnja 2011. (dalje u tekstu: Prvi odgovor); Replika Ante Gotovine u prilog Molbi za izdavanje naloga na temelju pravila 54bis kojim se Republici Srbiji nalaže da dostavi dokumente (povjerljivo), 11. srpnja 2011. (dalje u tekstu: Prva replika).

⁴ Odluka po Molbi Ante Gotovine za izdavanje naloga na temelju pravila 54bis kojim se nalaže Vladi Republike Srbije da dostavi dokumente, 19. srpnja 2011. (dalje u tekstu: Prva odluka), str. 1-2.

4/3713 TER

Prijevod

potrebni za pravično presuđivanje stvari; i (iii) objasni koje je korake poduzela da osigura pomoć države u pribavljanju zatraženih dokumenata.⁵

III. DISKUSIJA

A. Preliminarne napomene

4. Preliminarno, Žalbeno vijeće napominje da Gotovina od Žalbenog vijeća traži da argumente u Prvoj molbi podrazumije.⁶ Žalbeno vijeće primjećuje da taj zahtjev nije u skladu s formalnim kriterijima za dostavljanje podnesaka Međunarodnom sudu i podsjeća Gotovinu na važnost poštivanja tih kriterija.⁷ Usprkos tome, Žalbeno vijeće će, u interesu sudske ekonomičnosti, te uz napomenu da je pitanje sada zrelo za razmatranje⁸ i da je jasno da se Molba poziva na tvrdnje navedene u Prvoj molbi i Prvoj replici, iznimno ispitati utemeljenost argumenata navedenih u Prvoj molbi, Prvom odgovoru i Prvoj replici.⁹

B. Argumenti stranaka

5. Gotovina tvrdi da bi Žalbeno vijeće odmah trebalo izdati nalog Srbiji da dostavi zatražene dokumente, ne dajući joj priliku da bude saslušana na temelju pravila 54bis(E) Pravilnika.¹⁰ Konkretnije, Gotovina tvrdi sljedeće: (i) da je valjano specificirao tražene dokumente;¹¹ (ii) da su ti dokumenti relevantni i neophodni za pravično presuđivanje o predmetnim pitanjima budući da bi "mogli potvrditi ili potkrijepiti" druge dokumente koje je pribavio putem svoje istrage, koji objašnjavaju zašto su srpski civili otišli iz Krajine;¹² (iii) pokazao je dužni mar tokom žalbenog postupka pokušavajući osigurati

⁵ Pravilo 54bis(A) Pravilnika.

⁶ V. općenito Molba, par. 2-8. Tužiteljstvo tvrdi da se Molba neprimjereno poziva na ranije argumente i uzme u obzir. Odgovor, par. 2, 4-5.

⁷ V. Uputstvo o postupku podnošenja pismenih podnesaka u žalbenom postupku pred Međunarodnim sudom, IT/155 Rev. 3, 16. rujna 2005., par. 12(c). Usp. *Mladen Naletilić protiv tužitelja*, predmet br. IT-98-34-R, Odluka po Zahtjevu Mladena Naletilića za preispitivanje, 19. ožujka 2009. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Naletilić*), par. 7.

⁸ Usp. Prva odluka, str. 1.

⁹ Usp. Odluka u predmetu *Naletilić*, par. 7-8.

¹⁰ V. Molba, par. 1, 5-8; Replika, par. 5-8.

¹¹ Prva molba, par. 13-17; Prva replika, par. 15-16.

¹² Prva molba, par. 18-20; Prva replika, par. 17-22. V. također Prva molba, par. 2-8.

2/3713 TER

Prijevod

suđenje *de novo* i stoga se ne može smatrati prilikom za ispravljanje [...] propusta ili previda koje je neka stranka napravila za vrijeme predraspravne i raspravne faze".²² Uzimajući u obzir takav kontekst, Žalbeno vijeće će naložiti dostavljanje dokaza na temelju pravila 54bis Pravilnika samo u "izvanrednim okolnostima".²³ Takve okolnosti nastupaju ako postoji mogućnost da će propust da se izda nalog za dostavljanje dokumenata dovesti do nepravednog rješenja. Analizom pojedinačnih molbi, Žalbeno vijeće također može uzeti u obzir da li je stranka koja podnosi molbu mogla uz dužni mar pronaći tražene informacije na suđenju.²⁴

8. Materijal koji Gotovina traži odnosi se, u širim okvirima, na razloge zbog kojih su srpski civili otišli iz Krajine u kolovozu 1995. i, konkretnije, na zapisnike razgovora članova srpskog rukovodstva u vezi s evakuacijom civila s područja, kao i na izvještaje koje su podnosili časnici Vojske Savezne Republike Jugoslavije, prepotčinjeni snagama na području Krajine.²⁵ Gotovina vrlo šturo iznosi opravdanja za svoj zahtjev za nalog na temelju pravila 54bis Pravilnika, napominjući u općim crtama da bi dodatni zatraženi dokumenti "mogli potvrditi ili potkrijepiti" druge dokaze kojima već raspolaže.²⁶ Žalbeno vijeće napominje da je Raspravno vijeće pregledalo velik broj dokaznih predmeta koji se odnose na razloge odlaska srpskih civila iz Krajine, uključujući, u relevantnim dijelovima, svjedočenja i izvještaje srpskih časnika u Krajini, svjedočenja koja su srpske izbjeglice dale uživo, te dokaze o važnosti uloge sjednica Vrhovnog saveta odbrane Savezne Republike Jugoslavije.²⁷ U tim okolnostima, Žalbeno vijeće se nije uvjerilo u to da bi novi dokazi koji se ovdje traže bili odlučujuće utjecali na odluku Raspravnog vijeća.

9. Prema tome, Žalbeno vijeće se nije uvjerilo u to da je Gotovina pokazao da postoje izvanredne okolnosti koje opravdavaju intervenciju Žalbenog vijeća na temelju

²² *Ildephonse Hategekimana protiv Tužitelja*, predmet br. ICTR-00-55B-A, Odluka po Molbi Ildephonsea Hategekimane za suradnju i sudsku pomoć, 5. svibnja 2011. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Hategekimana*), par. 4 (fusnote izostavljene).

²³ V. Odluka u predmetu *Hategekimana*, par. 4.

²⁴ Usp. Odluka u predmetu *Hategekimana*, par. 4.

²⁵ Prva molba, par. 2, 4-8, Dodatak C (povjerljivo).

²⁶ Prva molba, par. 18, V. također Prva molba, par. 19-20.

²⁷ V. *Tužitelj protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-T, Presuda, 15. travnja 2011. (dalje u tekstu: Prvostupanjska presuda), svezak II, par. 1511-1535, 1549-1558. V. općenito Prvostupanjska presuda, svezak II, par. 1536-1668, 1742-1745.

1/3713 TER

Prijevod

pravila 54bis Pravilnika. Stoga nije potrebno razmatrati ostale Gotovinine argumente o ovom pitanju.

IV. DISPOZITIV

10. Iz gorenavedenih razloga, Žalbeno vijeće **ODBIJA** Molbu.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se mjerodavnim smatra engleski tekst.

*/potpis na originalu/
sudac Theodor Meron,
predsjedavajući*

Dana 16. studenog 2011.
U Den Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

Predmet br. IT-06-90-A

5

16. studeni 2011.

ODBIJEN GOTOVININ ZAHTEV ZA OBAVEZUJUĆI NALOG SRBIJI

16.11.2011.

Žalbeno veće zaključilo da je tokom prvostepenog postupka već izvedeno dovoljno dokaza o razlozima za odlazak Srba iz Krajine i da Gotovina odbrana nije pokazala da bi dodatni dokumenti koje traži od Republike Srbije mogli "odlučno uticati" na zaključke Pretresnog veća

Žalbeno veće sudije Teodora/Theodor Merona odbacilo je danas zahtev hrvatskog generala Ante Gotovine da se Republici Srbiji izda nalog za dostavljanje dokumentacije za koju odbrana smatra da joj može biti od pomoći u žalbenom postupku. Radi se o izveštajima pripadnika 40. kadrovske centra Vojske Jugoslavije, koji su činili oficiri angažovani u vojsci krajinskih Srba, o događajima iz perioda operacije "Oluja". Na osnovu uvida u nedavno obelodanjene zapisnike Vrhovnog saveta odbrane SR Jugoslavije, branioci su zaključili

da izveštaji postoje i da sadrže informacije koje bi mogle biti od pomoći za dokazivanje teze da krajinski Srbi nisu napustili svoje kuće iz straha od granatiranja i napada Hrvatske vojske, već zato što su kninske vlasti naredile njihovu evakuaciju.

U obrazloženju odluke se podseća da izdavanje naloga suverenim državama za dostavljanje dokumenata "nije nešto za čim Tribunal olako poseže" i da žalbeni postupak ne predstavlja novo suđenje na kojem se mogu ispravljati "greške i previdi" strana iz prvostepenog postupka. Navodi se i da je Gotovina odbrana navela "vrlo ograničeno obrazloženje" koje bi opravdalo izdavanje obavezujućeg naloga.

U odluci se, takođe, podseća da se u Gotovininom zahtevu navodi da bi traženi dokumenti "mogli potkrepiti ili podržati" već postojeće dokaze koje odbrana poseduje. Žalbeno veće navodi da su tokom suđenja prezentovani opsežni dokazi u vezi sa razlozima za odlazak

Srba iz Krajine, uključujući iskaze oficira krajinjske vojske i njihove vojne izveštaje, zatim, svedočenja žrtava, kao i dokaze o sastancima Vrhovnog saveta odbrane SR Jugoslavije. Pod tim okolnostima, žalbene sudije se nisu uverile da će traženi dokumenti "odlučno uticati" na zaključke Pretresnog veća. Zaključeno je da Gotovina odbrana nije pokazala "vanredne uslove" koji bi opravdali intervenciju Žalbenog veća.

Podsetimo, generali Ante Gotovina i Mladen Markač osuđeni su na 24 odnosno 18 godina zatvora zbog učesća u udruženom zločinačkom poduhvatu na čelu sa predsednikom Tuđmanom a sa ciljem nasilnog i trajnog proterivanja srpskog civilnog stanovništva iz Krajine za vreme i nakon operacije "Oluja" u leto 1995. godine. Istom presudom general Ivan Čermak je oslobođen svih optužbi. Na presudu su se žalile odbrane Gotovine i Markača, ali ne i tužilac.

Jutarnji list hina.hr

ICTY OBRANA ZA SADA BEZ KOMENTARA

HAAŠKI SUD GOTOVNI PONOVO USKRATIO PRISTUP DOKAZIMA

17.11.2011.

Žalbeno vijeće u objašnjenju navodi da je Sudsko vijeće već razmotrilo opširan dokazni materijal o razlozima odlaska srpskih civila iz tzv. »Krajine«, uključujući i svjedočenja i izvještaje koje su sastavili srpski oficiri u »Krajini«, izravna svjedočenja srpskih izbjeglica i dokaze o ulozi koju su mogli imati sastanci Vrhovnog savjeta obrane SRJ

ZAGREB - Žalbeno vijeće Haaškog suda u srijedu je ponovno odbilo zahtjev odbrane hrvatskog generala Ante Gotovine da republici Srbiji izda obavezujući nalog (sub poena) za dostavu dokumenata koji bi pomogli obrani u pokušaju da u prizivnom postupku sruši prvotupanjku presudu po kojoj je Gotovina dobio 24 godine zatvora.

U obrazloženju odluke se navodi da obavezujući nalog nekoj suverenoj državi (po pravilu 54 bis Haaškog suda) nije nešto što »sud shvaća olako« i da se ta iznimna mjera određuje ako strana koja je zahtijeva nepobitno dokaže da tijekom sudskog postupka nije bila u mogućnosti osigurati dokaze koje traži tom mjerom.

Tužiteljstvo Haaškog suda je u odgovoru na zahtjev Gotovine odbrane, kako se navodi u obrazloženju odluke, istaknulo da je odbrana »imala mogućnost već prije utvrditi postojanje dokumenata, ali ih zbog nemarnosti nije prikupila u predraspravnoj i raspravnoj fazi«.

»Žalbeni postupak nije novo suđenje i stoga se ne može smatrati prilikom za ispravak

neuspjeha ili previda stranke u postupku tijekom predraspravne i raspravne faze«, stoji u objašnjenju odluke Žalbenog vijeća ICTY-a

»Žalbeni postupak nije novo suđenje i stoga se ne može smatrati prilikom za ispravak neuspjeha ili previda stranke u postupku tijekom predraspravne i raspravne faze«, stoji u objašnjenju odluke Žalbenog vijeća ICTY-a.

Gotovina odbrana »pruža vrlo ograničeno opravdanje za to da traži obavezujući nalog prema pravilu 54, jer tek općenito tvrdi da bi zatraženi dodatni dokumenti 'mogli potvrditi ili poduprijeti' druge dokaze koje već ima«, stoji u odluci.

GOTOVINA TRAŽI "TOPNIČKE DNEVNIKE" OD UN

05.12.2011.

Odbrana traži od Žalbenog veća izdavanje naloga Ujedinjenim nacijama za dostavljanje "topničkih dnevnika" HV iz vremena operacije "Oluja" koji navodno sadrže informacije od značaja za obaranje prvostepene presude kojom su Ante Gotovina i Mladen Markač zbog zločina nad srpskim civilima osuđeni na 24 odnosno 18 godina zatvora

Branioci hrvatskog generala Ante Gotovine smatraju da se u arhivama Ujedinjenih nacija (UN) može naći deo takozvanih topničkih dnevnika koji bi im mogli biti od pomoći u žalbenom postupku. Radi se o dokumentima Hrvatske vojske (HV) iz perioda operacije "Oluja" koji sadrže informacije o artiljerijskim metama u Kninu i drugim krajinskim gradovima izloženim topničkoj paljbi. Dokumentaciju o tome je tokom suđenja tužilac безуспешно potraživao od Republike Hrvatske,

smatrajući da će time dokazati neselektivnost artiljerijskog napada na Knin i druge gradove, dok odbrana sada tvrdi da nedostajući dokumenti kriju informacije koje bi mogle pokazati suprotno - da su mete artiljeraca HV bile isključivo vojne.

Tvrđnja odbrane da je deo "topničkih dnevnika" u posedu UN temelji se na delovima iskaza bivšeg vojnog posmatrača UN, ruskog pukovnika Aleksandra Černjetskog/Alexander

Tchernetsky, koji je pred Tribunalom rekao da je u septembru 1995. godine na napuštenom komandnom mestu HV u BiH pronašao deo artiljerijskih dokumenata. Tvrdio je da ih je predao šefu UN posmatrača u Zagrebu, Britancu Piteru Vilijamsu/Peter Williams, a ovaj ih prosledio šefu Vojnog informativnog centra – ruskom oficiru Viktoru Tarusinu. Nakon toga, navodi se u današnjem podnesku odbrane, dokumenti "od velike važnosti su neobjašnjivo izgubljeni".

Branionicima je u nekoliko navrata dozvoljen pristup arhivama UN u Ženevi i Njujorku, ali nisu uspjeli da lociraju traženu dokumentaciju. Zbog toga zahtevaju da Žalbeno veće naloži Ujedinjenim nacijama da pronađu i dostave "topničke dnevnike" koje imaju u svom posedu. Ako u tome ne uspeju, odbrana traži od sudija da nalože dostavljanje detaljnog izveštaja o istrazi UN u kojem bi, između ostalog, trebalo navesti i saznanja Černjetskog, Vilijamsa i Tarusina o dokumentaciji koja je nestala.

Podsetimo, Žalbeno veće je nedavno odbacilo zahtev Gotovine odbrane da se Republici Srbiji naloži dostavljanje izveštaja Vojske Ju-

goslavije koji navodno sadrže informacije o tome da su srpski civili svojevotno a ne pod pritiskom napustili Krajinu. Ocenjeno je da te dodatne informacije neće "odlučno uticati" na pobijanje presude Pretresnog veća kojem su Ante Gotovina i Mladen Markač zbog učešća u udruženom zločinačkom poduhvatu sa ciljem trajnog proterivanja Srba iz Krajine osuđeni na 24 odnosno 18 godina zatvora. Istom presudom svih optužbi je oslobođen hrvatski general Ivan Čermak.

terijal o razlozima odlaska srpskih civila iz tzv. »Krajine«, uključujući i svjedočenja i izvještaje koje su sastavili srpski oficiri u »Krajini«, izravnim svjedočenja srpskih izbjeglica i dokaze o ulozu koju su mogli imati sastanci Vrhovnog savjeta odbrane SRJ.

»U tim okolnostima, Žalbeno vijeće nije uvereneno da bi traženi novi dokazi imali odlučujuću ulogu u zaključcima Sudskog vijeća«, te »iz gore navedenih razloga ... odbija zahtjev« odbrane generala Gorovine za izdavanje obvezujućeg naloga Srbiji, stoji na kraju odluke koju je potpisao predsjedavajući Žalbenog vijeća, sudac Theodor Meron.

Tako je Haaški sud već drugi put odbio zahtjev za subpoena Srbiji. Gotovina odbrana iste je dokumente, transkripte sa sjednica Savjeta odbrane SRJ koji, po obrani, dokazuju da je naredba za evakuaciju stanovništva »Krajine« uoči Oluje došla iz Beograda, a nije bila posljedica pretjeranog granatiranja, prvotno zatražila od Srbije 30. svibnja.

Ne dobivši nikakav odgovor u predviđenom roku, 21. lipnja je od Žalbenog vijeća odbrana zatražila da Srbiji izda obvezujući nalog, što je Žalbeno vijeće 19. srpnja odbilo, objašnjavajući tu odluku stajalištem da »Srbija nije imala dovoljno vremena za razmatranje Gotovininog zahtjeva za dokumentima i kako se činjenica da nije odgovorila na zahtjev ne može razumno tumačiti kao odbijanje da svojevotno preda tražene dokumente«.

Gotovina odbrana je potom u rujnu ponovila zahtjev, koji je na današnjoj sjednici odbijen.

Na Hinin telefonski upit da prokomentira odluku Žalbenog vijeća Haaškog suda, odvjetnik generala Gotovine Luka Mišetić odgovorio je da »nema komentara«.

SLOBODNA DALMACIJA

OBRANA ANTE GOTOVINE PONOVO OD HAAŠKOG SUDA TRAŽI PRIHVATANJE NOVIH DOKAZA

20.12.2011.

Odvjetnici generala Ante Gotovine u novom su podnesku ponovno zatražili od Haaškog suda da se u žalbeni dio postupka uvede 25 novih dokaza koji bi promijenili prvostupanjsku odluku da su prilikom izricanja presude bili na raspolaganju sudu, objavljeno je danas iz Haaškog suda.

Obrana je uvođenje novih dokaza prvi put zatražila 4. studenog.

Među dokazima su zapisnici sjednica Vrhovnog savjeta odbrane održanih u Beogradu za vrijeme vojno-redarstvene akcije "Oluja", američka diplomatska bilješka objavljena putem WikiLeaksa te ekspertna izvješća američkih časnika.

Dokazi se tiču okolnosti odlaska srpskih civila prije "Oluje", tijekom akcije i nakon nje, karaktera topničkih napada HV-a tijekom "Oluje" i vlasti Ante Gotovine u vezi s javnim nastupima.

Kako pravila Haaškog suda dopuštaju uvođenje samo onih dokaza koji u vrijeme suđenja nisu bili na raspolaganju obrani, a mogli su utjecati na ishod prvostupanjske presude.

Tužiteljstvo tvrdi da je većina tih dokaza bila na raspolaganju obrani tijekom suđenja, te da odbrana u zahtjevu nije pokazala da bi ti dokazi promijenili presudu da su prezentirani tijekom glavne rasprave.

Obrana odbacuje navode tužiteljstva, te tvrdi da dokazi nisu bili na raspolaganju obrani,

ali ističu da je tužiteljstvo imalo uvid u njih te ih propustilo predati obrani kao oslobođajući materijal, iako su dužni to učiniti.

"Odgovor tužiteljstva ignorira glavnu poruku većine novih dokaza. U danima i tjednima nakon "Oluje" svi Srbi koji su tada imali saznanja znali su da odlazak srpskih civila iz Hrvatske nije bio uzrokovan hrvatskim topništvom. Od Slobodana Miloševića preko obavještajnih službi Jugoslavenske armije, zapovjednika "SVK" i političara, nitko nije spomenuo topništvo kao povod odlaska. To zajedničko mišljenje potvrdio je i američki veleposlanik Galbraith", stoji u podnesku Gotovine odbrane Haaškom sudu.

sense Tribunal

13.01.2012.

Dvanaest vojnih eksperata, među kojima i veštak odbrane generala Ante Gotovine, pozvali Žalbeno veće Tribunalu da odbaci navode prvostepene presude o protivpravnom artiljerijskom napadu na civile u krajinskim gradovima za vreme operacije "Oluja" i ujedno upozorili na važnost žalbene presude za razvoj međunarodnog humanitarnog prava

Predstavljajući se kao "prijatelji suda", grupa vojnih stručnjaka obratila se danas Žalbenom veću pred kojim je predmet hrvatskih gene-

AMERIČKI EKSPERTI: "ODBACITI NAVODE O PROTIVPRAVNOM ARTILJERIJSKOM NAPADU NA KRAJINU"

rala Ante Gotovine i Mladena Markača sa zahtevom da "razmotri i odbaci" nalaze prvostepene presude o protivpravnom artiljerijskom napadu na civile u Kninu i drugim krajinskim gradovima za vreme operacije "Oluja" početkom avgusta 1995. godine. Podnesak veću je potpisalo 12 osoba koje, kako sami navode, "dele interes za vezu između vojne prakse i međunarodnog prava". Većina su Amerikanci, a među njima je i Džefri Korn/Goefrey Corn, vojni veštak odbrane Ante Gotovine.

Podsetimo, presudom Pretresnog veća od 15. aprila prošle godine generali Ante Gotovina i Mladen Markač osuđeni su na 24 odnosno 18 godina zatvora zbog učešća u udruženom zločinačkom poduhvatu sa ciljem da se Srbi proteraju iz Krajine. U presudi se navodi da je artiljerijski napad na Knin, Obrovac, Benkovac i Gračac bio neselektivan i nezakonit, odnosno da je bio uperen protiv civila a ne krajinske vojske. Neselektivni artiljerijski napad je tek jedan od elemenata udruženog zločinačkog poduhvata na čijem je čelu, po presudi, bio hrvatski predsjednik Franjo Tuđman.

U uopštenom uvodu podneska "prijatelji suda" upozoravaju žalbeno veće da će konačna presuda hrvatskim generalima u vezi sa artiljerijskim napadom biti od velike važnosti za buduću primenu međunarodnog humanitarnog prava u oružanim konfliktima. Upozorava se, takođe, i da "nijedan vojni komandant ne može da garantuje apsolutno savršenu primenu" zakonskog plana artiljerijskog napada.

Potpisnici navode da su "zabrinuti" zbog odluke Pretresnog veća da sve udare granata udaljene više od 200 metara od vojnih meta u krajinskim gradovima tretira kao deo namernog napada na civilne ciljeve. Tvrde da vojnom praksom nikada nije određena granica od 200 metara i da se radi o standardu koji "nije u skladu sa realnošću". Čak

ako se i usvoji takva granica, presudom je, po potpisanim vojnim ekspertima, utvrđeno da je svega četiri odsto granata palo mimo vojnih ciljeva, što po njima nije dokaz namere zapovednika Gotovine da napad usmeri na civile. U presudi Pretresnog veća je, podsetimo, navedeno da je tačno mesto udara utvrđeno tek za jedan manji broj granata koje su 4. i 5. avgusta 1995. godine pale na Knin, ali da je od tog broja "značajan deo pogodio civilne ciljeve".

Jedini konkretan primer kojim se 12 eksperata bave u podnesku je artiljerijski napad Hrvatske vojske na stan predsjednika krajinskih Srba Milana Martića koji je u prvostepenoj presudi ocenjen kao neproporcionalan. Zapovednik operacije "Oluja" Ante Gotovina je, smatraju eksperti, tada imao pravo da napadom pokuša da umanjí mogućnost predsednikovog uticaja na donošenje vojnih odluka, i "veoma je vodio računa" da izbegne civilne ciljeve iako je "mogao razumno verovati" da je većina stanovnika već napustila područje oko Martićevog stana.

Današnji podnesak je dostavljen na osnovu pravila Tribunala koje omogućava svakoj državi, organizaciji ili pojedincu da u svojstvu "prijatelja suda" pozvani ili nepozvani upute svoje mišljenje Tribunalu. Odbrana i optužba imaju pravo na odgovor.

VERITAS
ДНЕВНИ
БИЛТЕН

19.01.2012.

ПРИЈАТЕЉИ СУДА

да „размотри и одбаци“ налазе првостепене пресуде о протуправном артиљеријском нападу на цивиле у Книну и у другим крајишким градовима за вријеме операције „Олуја“ 4. и 5. августа 1995. године.

„Пријатељи суда“ упозоравају Жалбено вијеће да ће коначна пресуда хрватским генералима у вези са артиљеријским нападом бити од велике важности за будућу примјену међународног хуманитарног права у оружаним конфликтима, те да „ниједан војни командант не може да гарантује апсолутно савршену примјену“ законског плана артиљеријског напада.

Поднесак је достављен на основу Правила Трибунала, које омогућава свакој држави, организацији или појединцу да у својству „пријатеља“ суда, позвани или непозвани, упуте своје мишљење Трибуналу. Одбрана и оптужба имају право на одговор.

Овај поднесак је потписало дванаест особа, које, како сами наводе „дијеле интерес за везу између војне праксе и међународног права“. Међу њима су генерали Хофман (Хуффман) и Ромиг, главни адвокати америчке војске, затим Џефри Корн (Гоеффреу Цорн), војни вјештак одбране Анте Готовине и Вилијам Фенрик (Виллијам Фенрицк), бивши савјетник Главне хашке тужитељице Лујзе Арбур (Лоуисе Арбоур).

Медији у Хрватској су овом поднеску дали велики медијски значај, називајући његове потписнике „међуна-

родна војна и кривично правна крема“ (ТВ Нова, Дневник 14.1.2012. године).

Адвокат Микуличић, бранилац оптуженог Маркача, наводи да „аргументација да није било прекомјерног гранатирања Книна годи, али значајније би могло бити од користи једино кад би Жалбено вијеће прихватило њихову иницијативу и признало их као ‘пријатеље суда’, додајући да је поред јаке аргументације још битнија „тежина њихових имена и великих каријера која се иза њих крију“ (Т-портал.хр, 16.1.2012.).

Да ли су подносиоци предметног захтјева заиста, како их представљају хрватски медији, „међународна војна и кривично правна крема“?

Једнога од потписника знам лично још из ратних времена и није ме баш увјерио да спада у „међународну крему“. Ради се о Вилијаму Фенрику, који је, прије него што је постао савјетник Главне тужитељице Трибунала Лујзе Арбур, био у Книну, гдје сам га и упознао. Наиме, управо је он као члан Експертске комисије Савјета безбједности УН-а (Р-780/1992), руководио истрагом и саставио Завршни извјештај о операцији „Медачки џеп“ (28.12.1994.), која се одиграла од 9. до 17. септембра 1993. године, када су оружане снаге РХ, по доктрини „спржене земље“, уништили три подвелебитска српска села Дивосело, Читлук и Почитељ, иако су у то вријеме били под заштитом УНПРОФОР-а, којом приликом је убијено или нестало 88 лица, међу којима 36 цивила, од којих је 17 жена. У том извјештају „стручњак“ Фенрик предлаже Савјету безбједности „да се нико не оптужи за било које убиство, мучење и сакаћење које се догодило у току операције. Нико није идентификован да је био одговоран за такве злочине. Постоје неке сумњиве околности и чак нека очигледна убиства. Међутим, нема

убједљивог модела који би доказао да је тај комадант индиректно одговоран.“

Колико је овај „стручњак“ стручан види се и по томе што је тужилаштво Трибунала, у којем је он био савјетник Главне тужитељице, након проведене истраге, подигло оптужницу чак против тројице хрватских генерала Бобетка, Норца и Адемија, која првом није ни уручена због смрти, а против остале двојице предмет је уступљен хрватском правосућу, које је такође подигло своју оптужницу против њих, по којој је Норац од стране Жупанијског суда у Загребу правоснажно и осуђен за неспречавање, подржавање и охрабривање убиства цивила и пљачкање имоивне, те убијање и мучење ратних заробљеника.

Други потписник је Џефри Корн, који је, као вјештак одбране Анте Готовине, већ износио истовјетни став на главном претресу. Колико је био неуверљив види се и по томе што је Расправно вијеће одбацило његово мишљење.

С обзиром да је америчка невладина организација МПРИ, која окупља пензионисане генерале америчке војске, оспособила и наоружала софистицираним оружјем хрватску војску и испланирала акцију „Олуја“, због чега се против ње пред Федералним судом у Чикагу води грађански поступак за накнаду штете због саучесништва у геноциду по тужби прогнаних Крајишника, онда је потпуно разумљив и интерес Хофмана и Ромига, главних адвоката америчке војске, да потпишу овакав поднесак и да на тај начин одбране колеге из МПРИ-а, који су заправо продужена рука званичне америчке администрације.

За друге потписнике нисам ни чуо, али није тешко претпоставити да их је све ангажовала одбрана Анте

Готовине преко његовог бранитеља Мишетића, који је такође амерички држављанин. И није тешко закључити да потписници нису напрасно и „ничим изазвани“ почели водити бригу о хрватским генералима и о будућности ратовања само из хуманитарних разлога, већ да су (или ће бити) за своје мишљење добро награђени. Довољно се присјетити да је одбрана Анте Готовине, до изрицања првостепене пресуде потрошила 32 милиона еура (Јутарњи лист, 19.4.2011.), што имплицира да им није проблем издвојити и „мало бакшиша“ и за дванаест стручњака „међународне војне и кривично правне креме“.

Пресудом Претресног вијећа од 15. априла прошле године, Анте Готовина и Младен Маркач осуђени су на 24 односно 18 година затвора због учешћа у удруженом злочиначком подухвату с циљем да се Срби трајно протјерају из Крајине. У пресуди се наводи да је артиљеријски напад на Книн, Обровац, Бенковац и Грачац био неселективан и незаконит, односно да је био уперен против цивила, а не крајишке војске.

Вјерујем да поднесак дванаест „свјетских мудраца“ неће утјецати на жалбено вијеће да промјени тезу о удруженом злочиначком подухвату.

Своје увјерење темелим на мом личном доживљају операције „Олуја“, укључујући и артиљеријски напад на Книн тог 4. августа 1995. године, и убјеђењу, поткрепљеном мноштвом валидних доказа изведених пред Претресним вијећем, да је етничко чишћење Срба са вјековних етничких простора планирано на највишем државном нивоу, а самим тим и најтипичнији примјер за правну синтагму „удружени злочиначки подухват“.

Саво Штрбац, Предсједник ДИЦ ВЕРИТАС

NACIONAL

PREOKRET U HAAGU

PODNESAK ZA GOTOVINU I MARKAČA MOŽE UTJECATI NA SUDSKU ODLUKU

19.01.2012.

Nakon što je skupina pravnih i vojnih stručnjaka nedavno zatražila u podnesku Haškom sudu status prijatelja suda u slučaju generala Ante Gotovine i Mladena Markača, odvjetnica Vesna Alaburić rekla je Hini kako nema dvojbe da se pojedinci ili institucije mogu pojaviti kao prijatelji suda i u žalbenom postupku jer to jasno propisuju pravila tog suda, a odvjetnica Jadranka Sloković smatra da za to nema uporišta u žalbenoj fazi, no obje se slažu da podnesak može utjecati na sudsku odluku.

Nakon što je skupina pravnih i vojnih stručnjaka nedavno zatražila u podnesku Haškom sudu status prijatelja suda u slučaju generala Ante Gotovine i Mladena Markača, odvjetnica Vesna Alaburić rekla je Hini kako nema dvojbe da se pojedinci ili institucije mogu pojaviti kao prijatelji suda i u žalbenom postupku jer to jasno propisuju pravila tog

suda, a odvjetnica Jadranka Sloković smatra da za to nema uporišta u žalbenoj fazi, no obje se slažu da podnesak može utjecati na sudsku odluku.

"Postoji niz predmeta pred Haškim sudom u kojima su se kao prijatelji suda u žalbenom postupku pojavile određene institucije, kao što su predmeti Florence Hartmann, Brđani i Milutinović", rekla je Alaburić.

Ona smatra da je podnesak u predmetu Gotovina i Markač pravovremen pa ga se doista može razmatrati kao potencijalni podnesak, o čemu će, dodala je, žalbeno vijeće donijeti odgovarajuću odluku.

Iako sud nema obvezujućih rokova za donošenje odluke, Alaburić drži da sud o podnesku mora odlučiti u tijeku žalbenog postupka. "Nezamislivo je da se netko obrati sudu sa zamolbom ili zahtjevom, a da sud ne donese odluku već da to prešuti", ustvrdila je.

Pravilo je, napomenula je Alaburić, da sud kao prijatelje suda prihvaća one podneske za koje ocijeni da mogu pomoći u analizi i potpunijem sagledavanju pravnih aspekata pitanja o kojima treba odlučiti presudom.

Prema javnosti dostupnim informacijama o sadržaju podneska skupine vojnih i pravnih stručnjaka u predmetu Gotovina i Markač, Alaburić zaključuje da se radi o pravnim aspektima inkriminiranih događaja i pokušaju obrazlaganja sudu pravila postupanja jedne vojske prema vojnim pravilima.

U toliko bi ta pravna obrazloženja, ako sud prihvati analizu prijatelja suda, mogla pozitivno utjecati na ishod žalbenog postupka u korist naših generala, zaključila je Alaburić.

Ona je objasnila zbog čega Republika Hrvatska u istom predmetu nije dobila status prijatelja suda, ustvrdivši da je situacija bila bitno drugačija.

Hrvatska se, kazala je Alaburić, zapravo upuštala u raspravljanje o činjeničnim aspektima predmeta što ne može biti predmet doprinosa jednog prijatelja suda zato što se prijatelj suda mora ograničiti na pravne teme. Drugi je razlog, dodala je, da se Hrvatsku, s obzirom na involviranost vrha državne vlasti u inkriminirane događaje nije moglo smatrati dovoljno nepristranom, što se od prijatelja suda očekuje.

Odvjetnica Jadranka Sloković ocijenila je za Hinu da će podnesak, bio pravovremen ili ne, imati nekog utjecaja na odluku.

Iako, po njenom mišljenju, nema uporišta da skupina stručnjaka bude postavljena kao prijatelj suda u žalbenoj fazi postupka, drži da oni svojim autoritetom i znanjem, makar neizravno i s nekim neslužbenim utjecajem mogu utjecati na sudsku odluku u pogledu

procjene zakonitosti granatiranja tijekom akcije Oluja.

To smatra mogućim iz razloga što je raspravno vijeće u prvostupanjskoj odluci restriktivno primijenilo kriterije koje ne poznaje kaznena sudska praksa, a koji bi mogli imati utjecaja i na druge predmete, te na praksu Međunarodnog kaznenog suda i druge kaznene sudove.

Sloković smatra da će žalbeno vijeće u svojoj odluci morati stavove suda prilagoditi sudskoj praksi.

Činjenica po kojoj skupina stručnjaka može neizravno ostvariti određeni značaj za Sloković znači da bi mogla doista dovesti do druguće presude. No, drži da nije odlučna u pogledu utvrđivanja postojanja udruženog zločinačkog poduhvata.

Sloković također smatra da se u žalbenoj fazi može koristiti institut prijatelja suda ako žalbeno vijeće o tome otvori raspravu i usuglasi se da mu je potrebna pomoć radi razjašnjenja.

Podnesak Haaškom sudu podnijela je 12. siječnja skupina uglednih zapadnih pravnih i vojnih stručnjaka pozivajući žalbeno vijeće da na temelju njihova stručnog mišljenja preispita zaključke prvostupanjske presude generalima Gotovini i Markaču o nezakonitim topničkim napadima tijekom operacije Oluja.

Podnesak je sastavila skupina od 12 pravnih i vojnih uglednih svjetskih stručnjaka. Među njima su profesori međunarodnog humanitarnog prava i umirovljeni časnici američke vojske, kao i bivši član haškog tužiteljstva do 2004. godine, William Fenrick.

Novosti:

19.01.2012.

Cilj podneska nije samo osloboditi Gotovinu krivnje, već je primaran motiv spriječiti Tribunal da donese presudu koja bi u međunarodnom pravu bitno ograničila pravo vojnih zapovjednika da nekažnjeno ispaljuju granate po civilima

Hrvatski su mediji, uključujući i javnu televiziju, kao veliku senzaciju prenijeli vijest o podnesku koji je Haškom tribunalu predala skupina od 12 "vrhunskih i uglednih" stručnjaka za međunarodno humanitarno i ratno pravo iz SAD-a, Kanade i Velike Britanije, a koji tvrde da je prvostupanjskom presudom pogrešno zaključeno da je napad na Knin bio nelegalan.

Sud se pri odlučivanju služio kriterijem po kojem je svaki udar granate udaljen više od 200 metara od najbliže opravdane vojne mete tretiran kao namjerni napad na civilna područja, dok 12 eksperata tvrdi da je kriterij trebao iznositi 400 metara, kolika je, prema njima, zapravo bila nepreciznost HV-ove artiljerije.

Koji su motivi ove skupine da se obrati Tribunalu i koja je njihova povezanost s generalima Mladenom Markačem i Antom Gotovinom, mediji nam se nisu potrudili objasniti, iako se poveznica vrlo lako može pronaći. Jedan od autora podneska, umirovljeni pukovnik američke vojske i teksaški profesor prava Geoffrey S. Corn, bio je svjedok Gotovine obrane, a prvostupanjska presuda uvažila je vojni dio njegove ekspertize, no odbacila njegov doprinos u pravnim pitanjima. Zanimljivo je i da podnesak stranih stručnjaka ni ne spominje Markača. Što se tiče motiva, vidljivo je da tu nije prisutna tek želja da se Gotovinu oslobodi krivnje za nelegalno gra-

IZA UGLEDNIH EKSPERATA 12 VOJNIČINA

natiranje, što bi značilo i pobijanje cijele presude, pa tako koristilo i Markaču, već je primaran motiv spriječiti Tribunal da donese pravomoćnu presudu koja bi u međunarodnom pravu bitno ograničila pravo vojnih zapovjednika da nekažnjeno ispaljuju granate po civilima.

Kada se pogledaju biografije 12 eksperata, nalazimo da su svi osim jedne profesorice služili domovini, pa zajedno imaju, kako su se pohvalili – 290 godina vojnog iskustva. Među njima su i trojica sudionika američke okupacije Vijetnama, gdje je generalmajor Walter B. Huffman komandirao topništvom, profesor Gary Solis bio zapovjednik topničke satnije, a pukovnik Raymond C. Ruppert pripadnik ratne avijacije, inače nadaleko poznate po primjeni humanitarnog prava tijekom spaljivanja širokih područja Vijetnama napalm bombama. U medijskim izvještajima zane-mareni, ali ključni 13. ekspert, generalmajor Robert H. Scales, koji je izradio priloženu analizu HV-ovog granatiranja Knina, također je veteran Vijetnama, gdje je kao komandant artiljerije stekao jedno od najviših ratnih odličja.

Cilj je ove skupine vojničina, kako navode u podnesku, doprinijeti razvoju međunarodnog humanitarnog prava tako da ono odražava "balans humanitarnih interesa s mogućnošću vojnih snaga da efikasno ispunjavaju svoje strateške, operacijske i taktičke zadatke". Budući da strahuju kako bi presuda Gotovini mogla postati pravni presedan u području "kompleksnog procesa gađanja u naseljenim područjima", uvaženi eksperti navode da su "zabrinuti da će svaka presuda koja potiče primjenu tog standarda sa 200 metara u budućim vojnim operacijama podrediti vojne zapovjednike standardu brige koji je nemoguće zadovoljiti i koji je operativno neodrživ".

Oni su svjesni, doduše, da treba postojati neko mjerilo prihvatljive pogreške, ali preporučuju da se ono odredi na 400 metara, u kojem bi radijusu bilo dopušteno zakačiti i civile. Taj je radijus izračunao njihov vijetnamski heroj, iako je nizozemski ekspert Harry Konings na suđenju utvrdio da je nepreciznost HV-ova topništva bila tek 50 metara, a uz vanjske faktore nešto više, pa je sudački kriterij od 200 metara čak bio i široke ruke.

ruga bojazan vrhunskih eksperata vezana je uz činjenicu da je Gotovina osuđen iako je čak i uz primjenu pravila od 200 metara 96 posto ispaljenih granata pogodilo legalne mete, a samo četiri posto (50 od ukupno 900 granata) civilna područja, što je prema njima doza projektila koja zadovoljava zahtjeve međunarodnog humanitarnog prava, kako ga oni shvaćaju. Međutim, takva statistika, koja je preuzeta direktno iz žalbe Gotovine obrane, nema veze sa zaključcima suda, koji nije odredio mjesto udara svih 900 granata, već samo manjeg dijela njih, od kojih je 50 nelegalnih predstavljalo značajan udio.

Na koncu, vojničina je zabrinulo što presuda Gotovini ograničava njihovo pravo da bez obzira na nevine žrtve raketiraju ljude poput Gadafija, jer je sud zaključio kako je u danim okolnostima i gađanje sjedišta krajiškog vođe Milana Martića bilo nelegalno, s obzirom na to da se nije očekivalo da će ga se time ukloniti, a bio je smješten u civilnom području koje je time svjesno izloženo pogibelji.

Uvaženi eksperti smatraju da je sud ovdje prekršio pravilo proporcionalnosti između važnosti mete i rizika za civile, a argument im je krajnje jednostavan. Kažu da gotovo i nema značajnije mete od neprijateljskog zapovjednika, dakle bez obzira na civile.

Nikola Bajto.

TUŽILAC: ODBACITI ZAHTEV AMERIČKIH EKSPERATA

24.01.2012.

Odgovor tužilaštva na podnesak 12 vojnih veštaka koji u svojstvu "prijatelja suda" traže da se odbace navodi prvostepene presude u predmetu hrvatskih generala Ante Gotovine i Mladena Markača. "Tužilaštvo smatra da podnesak ne može da bude od koristi Žalbenom veću", da je njegov sadržaj "irelevantan" a da podnosioci "nisu objektivni i nepristrasni"

Tužilaštvo traži da Žalbeno veće pred kojim je predmet hrvatskih generala Ante Gotovine i Mladena Markača ne prihvati podnesak 12 vojnih stručnjaka koji se u svojstvu "prijatelja suda" zalažu za odbacivanje nalaza prvostepene presude o protivpravnom artiljerijskom napadu na civile u Kninu i drugim krajinskim gradovima za vreme operacije "Oluja" u avgustu 1995. godine. Generali Gotovina i Čermak su osuđeni na 24 i 18 godina zatvora zbog učešća u udruženom zločinačkom poduhvatu čiji je cilj bilo proterivanje Srba iz Krajine.

Tužilaštvo smatra da podnesak "prijatelja suda" "ne može da bude od koristi Žalbenom veću" jer je veći njegov deo "irelevantan". Značajni delovi, pak, "samo ponavljaju ekspert-ska svedočenja" koja je prvostepeno veće čulo tokom dokaznog postupka odbrane.

U tužiočevom podnesku se navodi da podnosioci zahteva "pokreću pitanja vezana za činjenično stanje" i "razmatraju nesporne pravne principe" poput principa da se krivična odgovornost utvrđuje na osnovu celine dokaza, da je neophodno utvrditi svest optužnog da čini krivično delo kao i princip pretpostavljene nevinosti. Veće je, navodi tužilaštvo, te principe uzelo u obzir u prvostepenoj presudi.

Tužilaštvo dalje ukazuje da vojni eksperti ne razmatraju "pravna pitanja", što bi "trebalo da čine kao prijatelji suda", već se bave "činjeničnim stanjem" i nude "zaključke da je prvostepeno veće pogrešilo u brojnim pitanjima". Oni, tako, nastoje da preuzmu uloge

"advokata odbrane, veštaka i presuditelja o činjenicama" što, po tužilaštvu, "ne može da pomogne Žalbenom veću".

Dalje, podnesak "prijatelja suda" se zasniva, smatra tužilaštvo, na "pogrešnom razumevanju značenja i sadržine presude" a njegovi podnosioci "nisu objektivni". Tužilaštvo navodi primer Džefrija Korna/Goeffrey Corn koji je bio vojni veštak odbrane Ante Gotovine a sada se potpisuje kao "prijatelj suda" koji bi "trebalo da bude objektivni i nepristrasni".

Tužilaštvo traži da se podnesak "prijatelja suda" odbaci. Ipak, ukoliko Žalbeno veće odluči da ga prihvati, tužilaštvo traži da im se da prilika da detaljno odgovore na suštinska pitanja pokrenuta u tom dokumentu kao i da "testiraju činjenične navode" koje su izneli vojni eksperti.

Jutarnji LIST

MILIJUNI ZA LOBIRANJE U HAAGU

OTKRIVAMO UGOVOR KOJI DRŽAVA SKRIVA: STUDIJU O GOTOVINI PLATIT ĆEMO 4,2 MILIJUNA KUNA

Autor: Slavica Lukić

24.01.2012

Vlada Jadranke Kosor stavila je oznaku tajnosti na ugovor koji je u ljeto 2011. s lobistima iz Washingtona potpisao Dražen Bošnjaković

Patton Boggs LLP velika je američka odvjetničko-lobistička tvrtka koju je potkraj srpnja prošle godine bivši ministar pravosuđa Dražen Bošnjaković angažirao za pisanje podneska Haaškom sudu za ratne zločine kojim Hrvatska u žalbenom postupku generalima Gotovini i Markaču traži status prijatelja suda (amicus curiae).

Da je Hrvatska u žalbenom postupku dvojici generala, nepravomoćno osuđenih za ratne zločine u akciji Oluja, zatražila status "amicus curiae" potvrdio je ovih dana HTV-u i novi ministar pravosuđa Orsat Miljenić. No, kako je bivša Vlada na taj posao nalijepila oznaku tajnosti, Miljenić ne želi otkriti o kojoj se tvrtki radi ni koliko će taj angažman stajati porezne obveznike.

LOBIRANJE U HAAGU

Međutim, pretraživanjem internetske stranice američkog ministarstva pravosuđa na kojoj su registrirane sve lobističke tvrtke u SAD-u i objavljeni ugovori koje su do sada sklopile, pronašli smo faksimil ugovora koji je bivši ministar pravosuđa Bošnjaković sklopio s Patton Boggsom.

Ugovorom se bivši ministar obvezao da će hrvatska Vlada od 1. kolovoza 2011. iz proračuna svakoga prvog u mjesecu na račun Patton Boggsa uplaćivati paušalni iznos od 60.000 dolara. Hrvatska se Vlada obvezala spomenutoj tvrtki nadoknađivati i dodatne troškove, ali u ugovoru dostupnom na internetu nije precizirano koji su to dodatni troškovi i koliko oni mogu iznositi. Sukladno ugovoru, tvrtki

Patton Boggs za prošlih šest mjeseci iz hrvatskog je proračuna uplaćeno najmanje 360.000 američkih dolara. Najmanje toliko dosad je stajalo pisanje podneska Haaškom sudu kojim se za Hrvatsku traži status prijatelja suda. Ugovor je sklopljen na godinu dana, dakle do 1. kolovoza 2012., s mogućnošću produžetka, što znači da ćemo Patton Boggsu platiti najmanje 4,176.000 kuna. Zanimljivo je, međutim, da u ugovoru stoji da hrvatsko Ministarstvo pravosuđa Patton Boggsu plaća ne samo savjetovanje o pravnim pitanjima, već i političko lobiranje. Kako je moguće na Međunarodni sud za ratne zločine u bivšoj Jugoslaviji u Haagu utjecati političkim lobiranjem ako se zna da bilo koji sud, pa i taj, mora biti osjetljiv isključivo na pravne argumente, posve je drugo pitanje, na koje je, zbog tajnosti ovoga posla, također nemoguće dobiti odgovore.

UGOVOR IZ 1999.

No, ugovor sklopljen u ljeto 2011. nije i prvi između hrvatske Vlade i Patton Boggsa. Na internetskim stranicama američkoga ministarstva pravosuđa može se pronaći i ugovor između hrvatske Vlade i Patton Boggsa potpisan početkom 1999. U ime hrvatske Vlade potpisao ga je tadašnji hrvatski veleposlanik u Washingtonu Mimir Žužul, a u ime Patton Boggsa Stephen Diaz Gavin, koji je potpisao i prošlogodišnji ugovor s ministrom Bošnjakovićem.

Ugovorom iz 1999. Patton Boggs se obvezao za mjesečnu naknadu od 20.000 američkih dolara u Kongresu i američkoj izvršnoj vlasti lobirati za hrvatske interese, pripremati mogući Tuđmanov posjet SAD-u te dojavljivati hrvatskim predstavnicima o odlukama američkih vlasti koje mogu biti zanimljive za hrvatske državne interese.

Odvjetnička lobistička tvrtka Patton Boggs, sa sjedištem u Washingtonu, jedna je od vodećih američkih tvrtki te vrste koja zapošljava oko 600 odvjetnika i lobista s uredima u osam gradova SAD-a i na Bliskom istoku.

LOBIRANJE ZA GOTOVINU U HAGU

25.01.2012.

Zagreb -- Vlada Jadranke Kosor sklopila ugovor s lobističkom kompanijom koja je trebalo da za generale Gotovinu i Markaču traži status prijatelja suda u Haškom tribunalu.

Kako objavljuje "Jutarnji list", veliku lobističku firmu "Paton Bogs LTD" angažovao je tadašnji ministar pravde Dražen Bošnjaković, za pisanje podnesaka Haškom tribunalu u žalbenom postupku nepravosnažno osuđenim generalima Anti Gotovini i Mladenu Markaču, a u kom Hrvatska za njih traži status "amicus curiae".

Na ceo dokument, kako piše "Jutarnji list", vlada je "nalepila" oznaku tajnosti. Međutim, "Jutarnji" je, pretraživanjem internet stranice američkog ministarstva pravosuđa, na kojoj su registrovane sve lobističke kompanije u SAD i objavljeni ugovori koje su do sada sklopile, pronašao faksimil ugovora koji je bivši ministar pravosuđa Bošnjaković sklopio s "Paton Bogsom".

Ugovorom se bivši ministar obavezao da će hrvatska Vlada od 1. avgusta kolovoza 2011. svakoga prvog u mesecu na račun "Paton Boga" uplaćivati paušalni iznos od 60.000 dolara, uz obavezi nadoknade dodatnih troškove.

U skladu s tim ugovorom, kompaniji "Paton Bogs" za prethodnih šest meseci sa hrvatskog računa uplaćeno je najmanje 360.000 američkih dolara.

Ugovor je sklopljen na godinu dana, dakle do 1. avgusta 2012, s mogućnošću produženja, što znači da će Hrvatska "Paton Bogsu" platiti najmanje 4.176.000 kuna.

Zanimljivo je, kako piše "Jutarnji list", da u ugovoru piše da hrvatsko Ministarstvo pravosuđa "Paton Bogsu" plaća ne samo savetovanje o pravnim pitanjima, već i političko lobiranje, zbog čega se taj list zapitao kako je moguće na Međunarodni sud za ratne zločine u bivšoj Jugoslaviji u Hagu uticati političkim lobiranjem ako se zna da bilo koji sud, pa i taj, mora biti osetljiv isključivo na pravne argumente.

30.01.2012

Branioци hrvatskog generala Ante Gotovine navode da se podnesak 12 američkih vojnih eksperata o (ne)zakonitom artiljerijskom napadu na krajinske gradove podudara sa njihovim žalbenim podneskom i traže da ga Žalbeno veće američkog sudije Teodora Merona uzme u razmatranje

Za razliku od tužioca koji je nedavno zahtevao da se zbog neobjektivnosti i pristrasnosti odbaci podnesak 12 vojnih veštaka koji su u svojstvu "prijatelja suda" tražili da Žalbeno veće poništi nalaze prvostepene presude generalima Anti Gotovini i Mladenu Markaču, odbrana se u današnjem podnesku zalaže za prihvatanje stavova vojnih veštaka. Hrvatski generali Gotovina i Markač su, podsetimo, osuđeni na 24 odnosno 18 godina zatvora zbog učešća u udruženom zločinačkom poduhvatu sa ciljem proterivanja srpskih civila iz Krajine za vreme i nakon operacije "Oluja" 1995. godine.

Odbrana smatra da bi podnesak američkih eksperata - u kojem se zahteva odbacivanje zaključaka presude o protivpravnom artiljerijskom napadu na Knin i druge krajinske gradove - mogao biti od pomoći Žalbenom veću za "razumevanje odnosa vojnog prava i tehničkih aspekata sprovođenja vojnih operacija". Branioци naglašavaju veliko vojno iskustvo 12 "prijatelja suda" i njihovu "nezavisnost i objektivnost" koju, smatraju, ne narušava ni činjenica da je jedan od potpisnika - profesor Džefri Korn/Goefrey Corn - svedočio kao vojni veštak na poziv Gotovine odbrane.

GOTOVININA ODBRANA: "PRIHVATITI STAVOVE AMERIČKIH EKSPERATA"

U današnjem podnesku se navodi da bi stavovi američkih stručnjaka, među kojima je i jedan bivši pravni savetnik kancelarije haškog tužilaštva i nekoliko profesora prava, mogli biti od pomoći sudijama Žalbenog veća u vezi sa donošenjem odluke o (ne)zakonitom artiljerijskom napadu na krajinske gradove. Podseća se na stavove "prijatelja suda" po kojima se Gotovina navodno pridržavao odredaba međunarodnog humanitarnog prava kada je naredio napad na Knin, uključujući i granatiranje stana bivšeg predsednika takozvane Republike Srpske Krajine Milana Martića.

Žalbeno veće bi, smatraju branioци, trebalo da se osloni i na stavove američkih eksperata u vezi sa zaključkom prvostepene presude da sve udare artiljerije Hrvatske vojske koji su pali na udaljenost veću od 200 metara od vojnih meta tretira kao deo namernog napada na civilne ciljeve. "Prijatelji suda" su, podsetimo, naveli da su "zabrinuti" zbog tog dela presude, navodeći da "nije u skladu sa realnošću".

Gotovini branioци u svom podnesku na nekoliko mesta navode da 12 američkih eksperata zajedno imaju "290 godina vojnog iskustva" i ukazuju da se njihovi zaključci u bitnim delovima poklapaju sa navodima žalbenog podneska odbrane.

Zbog svega navedenog, branioци zahtevaju da Žalbeno veće prihvati podnesak "prijatelja suda" i omogući stranama da podnesu svoje detaljne komentare na taj dokument.

hina.hr HAAG POZIV GOTOVININA OBRANA: ŽALBENOM PRIHVATITE ZAHTJEV VIJEĆU 12 AMICUSA

30.01.2012.

»Predloženi zahtjev za dodjelom statusa prijatelja suda nudi vijeću neovisnu i objektivnu procjenu vodećih stručnjaka na tom području«, ističe odbrana u verziji za javnost očitovanja podnesenog 27. siječnja poručujući da »oni nude analizu presude kroz prizmu 290 godina vojnog iskustva«

Odbrana generala Ante Gotovine pozvala je Žalbeno vijeće Haškoga suda da prihvati zahtjev za dodjelom statusa prijatelja suda koje je podnijelo 12 zapadnih vojnih i pravnih stručnjaka poručujući da haaški suci time dobijaju neovisnu i objektivnu procjenu vodećih stručnjaka o pitanjima vezanima uz ratno pravo i njegovu primjenu u vođenju vojnih operacija, objavio je u ponedjeljak ICTY.

»Predloženi zahtjev za dodjelom statusa prijatelja suda nudi vijeću neovisnu i objektivnu procjenu vodećih stručnjaka na tom području«, ističe odbrana u verziji za javnost očitovanja podnesenog 27. siječnja poručujući da »oni nude analizu presude kroz prizmu 290 godina vojnog iskustva«.

Skupina 12 pravnih i vojnih stručnjaka zatražila je u podnesku Haškome sudu 13. siječnja status prijatelja suda u predmetu »Gotovina-Markač« kako bi iznijela svoja stajališta o zaključcima prvostupajnske presude koja se tiču nezakonitosti topničkih napada tijekom operacije Oluje.

Haaško tužiteljstvo pozvalo je prošlog tjedna suce da odbaci zahtjev smatrajući da je njihov podnesak u najvećem dijelu irelevantan ili se bavi činjeničnim pitanjima te ne može biti od pomoći žalbenome vijeću u razmatranju podnesenih žalbi na prvostupajnsku presudu.

Obrana generala Gotovine u svom očitovanju navodi da bi zahtjev trebalo prihvatiti jer se radi o 12 stručnjaka sa znanjima na području praktične primjene ratnog prava u vojnim operacijama čija bi stajališta mogla pomoći žalbenim sucima u razumijevanju pitanja koja se nalaze na razmeđu ratnog prava i tehničkih aspekata vođenja vojnih operacija a posebno pitanja da li je nepravomoćnom presudom na pogrešan način razmatrana legalnost zapovijedi za napad generala Gotovine te da li se napad na zapovjednika neprijateljskih snaga može smatrati nesrazmjernim.

Stručnjaci također mogu pomoći vijeću da utvrdi da je prvostupajnskom presudom pogrešno utvrđen kriterij zakonitosti topničkog pogotka uz odstupanje do 200 metara, navode Gotoviniini branitelji.

Obrana pri tom dodaje da je malo sumnji oko toga jesu li njihova stajališta od pomoći žalbenome vijeću i relevantna za pitanja koja su predmet žalbe.

Činjenicu da je jedan od podnositelja zahtjeva bio stručni svjedok obrane, a što je tužiteljstvo navelo kao jedan od svojih prigovora, nije od značaja, poručuje obrana jer tužiteljstvo nikad tijekom ili nakon svjedočenja toga stručnjaka nije uložilo prigovor na eventualnu njegovu neobjektivnost.

Obrana kao argument dodaje i da je jedan od podnositelja zahtjeva bio članom tima bivše glavne haaške tužiteljice.

»Ugled tih 12 pojedinaca ne bi trebalo okaljati kao pristrane ili one kojima manjka objektivnosti jer nema dokaza koji podupiru takve optužbe«, poručuje obrana.

»Sud bi nanio nepravdu tim pojedincima kad bi bez osnova doveo u pitanje njihovu objektivnost«, navodi obrana.

Na kraju obrana dodaje da se zahtjev za dodjelom statusa prijatelja suda ispravno oslanja na zaključak nepravomoćne presude da je barem 95 posto svih granata HV-a ispaljeno na Knin imalo za cilj vojne objekte, a što tužiteljstvo ne niječe.

Ništa u presudi ne sugerira da je bilo koja od tih 95 posto granata pogodila bilo što osim vojnih ciljeva ili njihovu neposrednu blizinu, navodi obrana i dodaje da podnesak vojnih i pravnih stručnjaka u kojem se navodi da je 96 posto topničkih projektila zakonito pogodilo vojne ciljeve naprosto ponavlja ono što je sud utvrdio presudom.

»Žalbeno vijeće treba odobriti zahtjev jer su podnositelji zahtjeva zadovoljili standarde za prihvaćanje toga zahtjeva«, navodi obrana i dodaje da pitanje težine stajališta potencijalnih prijatelja suda ne može biti faktor u ovoj fazi u kojoj se određuje prihvatljivost zahtjeva.

Obrana u podnesku ujedno poziva suce da dozvoli objema stranama u postupku da iznesu svoja stajališta o težini koju bi žalbeno vijeće trebalo pridati stajalištu potencijalnih prijatelja suda nakon što njihov zahtjev bude prihvaćen. [Hina]

ŠTRBAC: PRIJATELJI SUDA NE MOGU PROMENITI ČINJENICE

Agencije - 31.01.2012 14:28

BEOGRAD - Stavovi 12 zapadnih stručnjaka, koji od Haškog tribunala traže status "prijatelja suda" (amicus curiae) u slučaju Gotovina i Markač, neće uticati na Žalbeno vijeće da promijeni zaključak o postojanju "udruženog zločinačkog poduhvata" u operaciji "Oluja", izjavio je danas Savo Štrbac, predsjednik Veritasa.

"Uveren sam da Žalbeno veće, čak i da prihvati podnesak stručnjaka koji se predstavljaju kao 'prijatelji suda', neće prihvatiti njihove zaključke, jer nude razmatranje činjenica koje je Sud već ispitalo, istražio i ocenjivao", ukazao je Štrbac.

Ovo uvjerenje zasniva na ličnom iskustvu u operaciji "Oluja", uključujući i artiljerijski napad na Knin 4. avgusta 1995. godine, i mnoštvu validnih dokaza izvedenih pred Pretresnim vijećem Tribunala.

Prvostepenom presudom kojom su generali Ante Gotovina i Mladen Markač osuđeni na 24, odnosno 18 godina zatvora, utvrđeno je da je etničko čišćenje Srba na tom prostoru "planirano na najvišem državnom nivou", a samim tim i najtipičniji primjer za pravnu sintagmu "udruženi zločinački poduhvat", kazao je Štrbac.

Grupa od 12 pravnih i vojnih stručnjaka zatražila je 13. januara status prijatelja suda, a tim odbrane hrvatskih generala tvrdi da oni nude "nezavisnu i objektivnu procjenu" kao vodeći stručnjaci iz oblasti ratnog prava.

"Prijatelji suda" u podnesku upozoravaju Žalbeno vijeće da će presuda hrvatskim generalima u vezi sa artiljerijskim napadom na Knin i druge gradove biti od velike važnosti za buduću primjenu međunarodnog humanitarnog prava u oružanim konfliktima.

Podnesak je dostavljen na osnovu pravila suda koja omogućavaju svakoj državi, organizaciji ili pojedincu da u svojstvu "prijatelja suda", pozvani ili nepozvani, upute svoje mišljenje Tribunalu, objasnio je Štrbac i dodao da odbrana i optužba imaju pravo na odgovor.

Podnesak je potpisalo 12 stručnjaka koji, kako sami navode "dijele interes za vezu između vojne prakse i međunarodnog prava". Među njima su: generali Hofman i Romig, glavni advokati američke vojske, zatim Džefri Korn, vojni vještak odbrane Ante Gotovine, i Vilijam Fenrik, bivši savjetnik glavnog haškog tužioca Luiz Arbur.

Mediji u Hrvatskoj potpisnike nazivaju "kremom međunarodnog vojnog i krivičnog prava", a branilac optuženog Markača, advokat Mikuličić, tvrdi da je, pored jake argumentacije, bitnija "težina njihovih imena i velikih karijera koja se iza njih kriju".

DA LI SE ZAISTA RADI O "MEĐUNARODNOM KREMU"?!

"Jednog od potpisnika, Vilijema Fenrika, lično znam još iz ratnih vremena i nije me baš uverio da spada u 'međunarodni krem' u ovoj oblasti", rekao je predsjednik Veritasa.

On je objasnio da je Fenrika upoznao u Kninu za vrijeme rata, prije nego što je postao savjetnik Arburove, istakavši da je upravo Fenrik

kao član Ekspertske komisije SB UN, rukovodio istragom i sastavio Završni izvještaj o operaciji Medački džep 28. decembra 1994.

U toj operaciji, koju su hrvatske snage sprovele po sistemu "spržena zemlja" od 9. do 17. septembra 1993. godine, uništena su tri podvelebitska srpska sela, Divoselo, Čitluk i Počitelj, koja su u to vrijeme bila pod zaštitom UNPROFOR-a, pri čemu je ubijeno ili nestalo 88 lica, od toga 36 civila, a među njima 17 žena, naveo je Štrbac.

U svom izvještaju, međutim, Fenrik predlaže Savjetu bezbjednosti UN "da se niko ne optuži za bilo koje ubistvo, mučenje i sakaćenje koje se dogodilo u toku operacije", jer, citira Štrbac, "niko nije identifikovan da je bio odgovoran za takve zločine".

"Postoje neke sumnjive okolnosti i čak neka očigledna ubistva. Međutim, nema ubjedljivog modela koji bi dokazao da je taj komadant indirektno odgovoran", naveo je Fenrik u izvještaju.

Tužilaštvo Haškog tribunala ipak je, nakon sprovedene istrage, podiglo optužnicu čak protiv trojice hrvatskih generala i to načelnika generalštaba Janka Bobetka, i komandujućih na tom području - generala Mirka Norca i Rahima Ademija, istakao je Štrbac.

Bobetku optužnica nije uručena, jer je u međuvremenu preminuo, podsjetio je on, a kada je predmet ustupljen domaćem pravosuđu, Županijski sud u Zagrebu je Norcu izrekao pravosnažnu zatvorsku kaznu za nesprečavanje, podržavanje i ohrabrivanje ubistava civila i pljačke imovine, te ubijanje i mučenje ratnih zarobljenika.

"Drugi potpisnik zahtjeva je Džefri Korn, koji je kao vještak odbrane Ante Gotovine već iznosio istovjetni stav na glavnom pretresu. Raspravno vijeće je tada odbacilo njegovo mišljenje, naglasio je predsjednik "Veritasa".

Što se tiče glavnih advokata američke vojske, Hofmana i Romiga, koji se nude kao "prijatelji suda" u slučaju Gotovine i Markača, njihov interes u ovom predmetu je potpuno razumljiv s obzirom na to da je, tvrdi Štrbac, američka nevladina organizacija MPRI, koja okuplja penzionisane američke generale, "osposobila i naoružala sofisticiranim oružjem hrvatsku vojsku i isplanirala operaciju "Oluja".

On je podsjetio da se protiv MPRI, po tužbi prognanih Srba iz Krajine, vodi građanski postupak pred Federalnim sudom u Čikagu za naknadu štete zbog saučesništva u genocidu.

"Za druge potpisnike nisam ni čuo, ali nije teško pretpostaviti da ih je sve angažovala odbrana Ante Gotovine preko njegovog branitelja Mišetića, koji je takođe američki državljanin", dodao je Štrbac.

Prema njegovim riječima, angažman tih ljudi sigurno nije volonter-ski.

On podsjeća na pisanje zagrebačkog "Jutarnjeg lista" koji je 24. januara objavio da je vlada Jadranske Kosor u ljeto 2011. godine sklopila ugovor s advokatsko lobističkom firmom "Patton Boggs" iz Vašingtona.

Prema ugovoru, koji nosi oznaku tajnosti, Hrvatska je za pisanje podneska Haškom tribunalu, kojim traži status "prijatelja suda" u žalbenom postupku generalima Gotovini i Markaču, u proteklih šest mjeseci trebalo iz budžeta da isplati najmanje 360.000 dolara.

Kako navodi "Jutarnji list" u tekstu od 19. avgusta 2011, odbrana Gotovine je do izricanja prvostepene presude potrošila 32 miliona evra, pa prema tome nije problem izdvojiti još nešto sredstava i za ovih 12 stručnjaka.

ŽALBENO VEĆE: PRESUDA GENERALIMA NIJE OSUDA HRVATSKE

08.02.2012.

Odbačen zahtev Hrvatske da se uključi u predmet generala Gotovine i Markača koji se trenutno razmatra pred Žalbenim većem Tribunala. Zaključci prvostepene presude se, navodi se u današnjoj odluci, odnose se isključivo na individualnu krivičnu odgovornost konkretnih optuženih, a ne i na hrvatsku državu

Žalbeno veće odbacilo je danas zahtev Hrvatske da joj se dozvoli da se uključi u predmet hrvatskih generala Ante Gotovine i Mladena Markača i obrazloži u čemu se ogleda njen interes u tom slučaju.

U presudi od 15. aprila 2011. godine Pretresno veće je zaključilo da su Gotovina i Markač učestvovali u udruženom zločinačkom poduhvatu i značajno doprineli njegovom cilju - trajnom uklanjanju srpskog stanovništva iz Krajine, tokom i nakon operacije Oluja u avgustu 1995. Pored optuženih, veće je kao članove udruženog zločinačkog poduhvata označilo i bivšeg predsjednika Hrvatske Franju Tuđmana, ministra odbrane Gojka Šuška kao

i druge osobe u vojnom i političkom vrhu Hrvatske.

Hrvatska je u svom zahtevu iz decembra prošle godine navela da zaključak Pretresnog veća o učešću optuženih u udruženom zločinačkom poduhvatu označava i Hrvatsku odgovornom za zločine koji su počinjeni u njegovom okviru, te smatra da joj zbog toga treba dozvoliti da "interveniše i objasni svoj interes".

Hrvatska navodi da su njeni interesi različiti od interesa optuženih i ukazuje da će presuda veća "negativno uticati na sposobnost hrvatskih zvaničnika da donose odluke o spoljnoj politici i odbrani zemlje". Ta presuda, navodi se u podnesku, takođe može da ugrozi legitimitet Zagreba pred međunarodnim organima i "umanji" veru hrvatskog naroda u legitimitet međunarodnih institucija. Hrvatska je takođe navela da se zaključci veća koriste kao "negativan presedan" u drugim slučajevima pred međunarodnim i domaćim sudovima.

Odbacujući zahtev i argumentaciju Hrvatske, Žalbeno veće u današnjoj odluci ukazuje da

su tribunalovi nalazi o krivičnoj odgovornosti obavezujući samo za optužene, u ovom slučaju Gotovinu, Markača i Čermaka. Veće takođe navodi da nalazi o udruženom zločinačkom poduhvatu "ni na koji način" ne utvrđuju odgovornost Hrvatske i nisu obavezujući u drugim slučajevima pred Tribunalom. Konačno, Veće smatra da važeća pravila Tribunala ne daju osnova Hrvatskoj da učestvuje u postupku pred tim sudom.

Veće je, na kraju, takođe odbacilo alternativni zahtev Hrvatske da se u žalbeni postupak uključi u statusu "prijatelja suda". Hrvatska je u podnesku ukazala da će kao "prijatelj suda" pokrenuti nova pravna pitanja te da će njen doprinos pomoći Žalbenom veću. Po oceni sudija, hrvatski nacionalni interes je "izvan opsega pitanja koja se raspravljaju u žalbenom postupku" zbog čega smatra da dozvola Hrvatskoj da se pojavi u postupku kao "prijatelj suda" ne bi pomogla Veću u oceni žalbe na prvostepenu presudu.

09.02.2012.

HAŠKI SUD ODBIO ZAHTEV HRVATSKE ZA STATUSOM PRIJATELJA SUDA

Žalbeno veće Haškog suda odbilo je zahtev Hrvatske da dobije status prijatelja suda u žalbenom postupku na presude hrvatskih generala Ante Gotovine i Mladena Markača, koji su 2011. proglašeni krivim za ratne zločine nad Srbima za vreme i nakon "Oluje", osuđeni na 24, odnosno 18 godina zatvora.

Zahtev je podnela vlada bivše premijerke Jadranke Kosor putem jedne američke advokatske kompanije.

Sredinom decembra prošle godine iz Zagreba je sudu poslan poverljiv akt u kome se traži da njihovi argumenti u korist osuđenih generala budu razmotreni u okviru postupka o žalbama koje su oni podneli.

Sudsko veće je juče taj zahtev odbilo kao neosnovan, a odbijen je i zahtev Hrvatske da u žalbenom postupku protiv Gotovine bude saslušana kao prijatelj suda.

Žalbeno veće sadržaj zahteva Hrvatske još nije obelodanilo, ali je njihov negativan odgovor javan.

U odluci koju je Haški sud objavio danas piše da je Hrvatska u svom zahtevu protumačila da je prvostepenom presudom i sama označena kao odgovorna za zločine na bivšem UN sektoru "Jug", koji je pokrивao severnu Dalmaciju i južnu Liku, odnosno šire područje Knina.

Hrvatska je istakla da se u presudi kao članovi udruženog zločinačkog poduhvata, osim

JutarnjiLIST HAAG ODBIO ZAHTJEV: HRVATSKA NE MOŽE BITI PRIJATELJ SUDA, KRIVNJA GOTOVINE I MARKAČA JE INDIVIDUALNA

08.02.2012.

Žalbeno vijeće suda smatra kako hrvatski nacionalni interesi, a koji su bili srž zahtjeva, nisu u opsegu pitanja koja se razmatraju u žalbi.

Hrvatska je od Haškoga suda u prosincu zatražila da joj se dodijeli status prijatelja suda. Njime bi, smatrala je vlada, pomogla žalbenom vijeću po pitanju udruženog zločinačkog pothvata, prekomjernog granatiranja i standarda krivnje prilikom donošenja presude.

Hrvatska je u svom zahtjevu također zatražila da u svojstvu prijatelja suda podnese izjavu jer je nepravomoćna presuda u slučaju Gotovina, Čermak i Markač, dovela do toga da se i Hrvatsku proglasi odgovornom za zločine počinjene udruženim zločinačkim poduhvatom.

To je, bila je uvjeren hrvatska strana, napravljen negativan presedan.

ICTY je odbio takvo tumačenje te ustvrdio kako se taj sud bavi isključivo individualnom odgovornošću.

- Presudom utvrđeno postojanje udruženog zločinačkog pothvata ni na koji način ne predstavlja utvrđivanje odgovornosti države Hrvatske - zaključio je ICTY.

Žalbena rasprava o nepravomoćnoj presudi od 24 godine za Antu Gotovinu i 18 godina za Mladena Markača zakazana je za ožujak.

vojni i politički zvaničnici hrvatskih vlasti, zbog čega je smatrala da ima pravo da učestvuje u žalbenom postupku.

Odbacujući taj zahtev, veće na čelu s Teodorom Meronom, koji je i predsjednik Haškog suda, navelo je da to što je u prvostepenoj presudi utvrđeno da je postojao udruženi zločinački poduhvat protiv Srba iz Krajine ne znači da je utvrđena i odgovornost hrvatske države, već samo individualna odgovornost Gotovine i Markača.

Zahtev za statusom prijatelja suda podnelo je i 12 međunarodnih vojnika i pravnih stručnjaka, ali žalbeno veće o tome još nije donelo odluku, izveštava Nova TV.

Obrana generala Markača pred Haškim sudom pozvala je žalbeno veće da odbije predlog haškog tužilaštva o odbacivanju zah-

generalu Gotovine i Markača 13. januara zatražili status prijatelja suda, kako bi izneli svoje stavove o zaključcima prvostepene presude koji se tiču nezakonitosti artiljerijskih napada tokom operacije "Oluja".

General Gotovina je 15. aprila nepravosnažno osuđen na 24 godine kao glavnokomandujući u vojno policijskoj operaciji "Oluja" provedenoj početkom avgusta 1995. godine, a Markač je osuđen na 18 godina, kao komandant policijskih snaga koje su označene kao počinio zločina nakon "Oluje". General Ivan Čermak, koji je bio upravnik Knina nakon "Oluje", oslobođen krivice.

Rasprava o žalbama odbrana Gotovine i Markača u Haškom tribunalu trebalo bi da bude održana na proleće.

IT-06-90-A
A8 - 1/4572 TER
08 March 2012

8/4572 TER

SMS

UJEDINJENI
NARODI

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriju bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-06-90-A
Datum: 14. veljače 2012.
Original: engleski

PRED ŽALBENIM VIJEĆEM

U sastavu:

sudac Theodor Meron, predsjedavajući
sudac Carmel Agius
sudac Patrick Robinson
sudac Mehmet Güney
sudac Fausto Pocar

Tajnik:

g. John Hocking

Odluka od:

14. veljače 2012.

TUŽITELJ
protiv
ANTE GOTOVINE
MLADENA MARKAČA

JAVNO

ODLUKA PO MOLBI I
PRIJEDLOGU PODNESKA AMICUS CURIAE

Tužiteljstvo

gđa Helen Brady i g. Douglas Stringer

Obrana Ante Gotovine

g. Gregory Kehoe, g. Luka Mišetić, g. Payam Akhavan i g. Guénaél Mettraux

Obrana Mladena Markača

g. Goran Mikuličić, g. Tomislav Kuzmanović, g. John Jones i g. Kai Ambos

Podnositelji molbe

gđa Laurie R. Blank, g. Bill Boothby, g. Geoffrey S. Corn, g. William J. Fenrick, g.
C.H.B. Garraway, g. Donald J. Guter, g. Walter B. Huffman, g. Eric Talbot Jensen, g.
Mark E. Newcomb, g. Thomas J. Romig, g. Raymond C. Ruppert i g. Gary Solis

6/4572 TER

Prijevod

diskriminacijskih i restriksijskih mjera), deportacije i prisilnog premještanja.⁵ Nadalje, Raspravno je vijeće zaključilo da su Gotovina i Markač krivi za ekscesna kaznena djela, tj. za ubojstva, nehumana djela, okrutno postupanje, pljačkanje, razaranje i protupravno zatočavanje, pripisavši im odgovornost po osnovi trećeg, šireg oblika udruženog zločinačkog pothvata.⁶ Gotovina i Markač uložili su žalbe na Prvostupanjku presudu.⁷

II. MJERODAVNO PRAVO

3. Pravilo 74 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) predviđa da "[a]ko to smatra poželjnim za pravilno presuđivanje o predmetu, [...] vijeće može pozvati državu, organizaciju ili osobu, ili im odobriti da pristupe [...] vijeću i iznesu stavove bilo o kojem pitanju koje odredi [...] vijeće". Izdavanje odobrenja za takve podneske temeljem pravila 74 Pravilnika stvar je diskrecijske odluke Žalbenog vijeća.⁸ Primarni kriterij po kojem Žalbeno vijeće odlučuje hoće li odobriti da se uložiti podnesak *amicus curiae* jest bi li taj podnesak Žalbenom vijeću pomogao u razmatranju pitanja koja su predmet žalbenog postupka.⁹ U pravilu, "podnesci *amicusa* moraju biti ograničeni na pitanja prava i nikako ne smiju uključivati činjenične dokaze koji se odnose na obilježja terećenog djela".¹⁰ Vijeća su obično odobravalala podneske *amicusa* o pravnim pitanjima.¹¹

III. PRELIMINARNA PITANJA

4. Žalbeno vijeće napominje da Molba, iako u njoj nije deklariran broj riječi, očevidno sadrži više od 3000 riječi.¹² Tužiteljstvo je navelo da Odgovor tužiteljstva

⁵ Tužitelj protiv Ante Gotovine i drugih, predmet br. IT-06-90-T, Presuda, 15. travnja 2011. (dalje u tekstu: Prvostupanjka presuda), sv. II., par. 2369–2371, 2375, 2579–2583, 2587.

⁶ Prvostupanjka presuda, sv. II., par. 2372–2375, 2584–2587.

⁷ Najava žalbe Ante Gotovine, 16. svibnja 2011.; Najava žalbe Mladena Markača, 16. svibnja 2011. (povjerljivo).

⁸ V. Tužitelj protiv Nikole Šainovića i drugih, predmet br. IT-05-87-A, "Odluka po zahtevu Davida J. Scheffera da podnese podnesak *amicus curiae*", 7. rujna 2010. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu Šainović), str. 2; u postupku protiv Florence Hartmann, predmet br. IT-02-54-R77.5-A, "Odluka po molbi za odobrenje za podnošenje podneska *amicus curiae*", 5. veljače 2010 (dalje u tekstu: Odluka u predmetu Hartmann), par. 4.

⁹ V. Odluka u predmetu Šainović, str. 2; Odluka u predmetu Hartmann, par. 4.

¹⁰ Informacija u vezi sa podnošenjem podnesaka *amicus curiae*, IT/122, 27. ožujka 1997. (dalje u tekstu: Smjernice za *amicus curiae*), točka 5(b). Vidi i Odluku u predmetu Hartmann, par. 5.

¹¹ Odluka u predmetu Hartmann, par. 5 i u njemu citirani izvori.

¹² V. cijeli tekst Molbe.

5/4572 TER

Prijevod

sadrži 5842 riječi.¹³ Naputak o duljini podnesaka i zahtjeva (dalje u tekstu: Naputak o duljini podnesaka) predviđa da zahtjevi ne smiju biti dulji od 3000 riječi, osim ako se izričito ne odobri odstupanje od tog ograničenja.¹⁴ Žalbeno vijeće nadalje podsjeća da stranke u postupku moraju unaprijed zatražiti odobrenje za prekoračenje ograničenja broja riječi i objasniti posebne okolnosti uslijed kojih je potrebno da podnesak bude većeg obujma.¹⁵ Molba i Odgovor tužiteljstva prekoračuju ograničenje od 3000 riječi propisano Naputkom o duljini podnesaka, a Žalbeno vijeće smatra da su podnositelji molbe i tužiteljstvo bili dužni unaprijed zatražiti odobrenje za prekoračenje propisane duljine. Međutim, s obzirom na potrebe ekspeditivnosti suđenja, Žalbeno vijeće utvrđuje da će te podneske razmotriti u cijelosti.¹⁶

5. Naputak o postupku podnošenja pismenih podnesaka u žalbenom postupku pred Međunarodnim sudom (dalje u tekstu: Naputak za žalbene postupke) propisuje da se odgovor na podnesak u postupku po žalbi na presudu mora podnijeti u roku od deset dana od podnošenja dotičnog podneska.¹⁷ Žalbeno vijeće napominje da je Markačev odgovor uložen 20 dana poslije zavođenja Molbe, što znači da nije podnijet u skladu s Naputkom za žalbene postupke. U interesu sudske ekspeditivnosti i s obzirom na to da je šteta proistekla iz tog zakašnjenja zanemariva, Žalbeno će vijeće Markačev odgovor smatrati valjano podnesenim.¹⁸

IV. ARGUMENTI STRANAKA U POSTUPKU

6. Podnositelji molbe traže da im se odobri da dostave podnesak u svojstvu *amicus curiae* (dalje u tekstu: Prijedlog podneska *amicus curiae*) u ovom predmetu.¹⁹ Podnositelji molbe tvrde da mogu pomoći Žalbenom vijeću time što će podastri "saznanja vojnih i civilnih stručnjaka [u oblasti međunarodnog humanitarnog prava] koji su proučavali, a u mnogim slučajevima i primijenili taj složen proces [biranja ciljeva u

¹³ Odgovor tužiteljstva, par. 3.

¹⁴ IT/184 Rev. 2, 16. rujna 2005., par. 5.

¹⁵ V. Naputak o duljini podnesaka, par. 7.

¹⁶ Usp. "Odluka po Gotovininom zahtjevu za odobrenje za prekoračenje broja riječi", 26. listopada 2011., str. 1.

¹⁷ IT/155 Rev. 3, 16. rujna 2005., par. 13. Žalbeno vijeće napominje da se Naputak za žalbene postupke eksplicitno i beziznimno odnosi na "pismene podneske u žalbenom postupku pred Međunarodnom sudom".

¹⁸ Usp. Naputak za žalbene postupke, par. 19.

¹⁹ Molba, str. 3.

4/4572 TER

Prijevod

naseljenom području] za vrijeme neprijateljstava".²⁰ Oni tvrde da se ne može "precijeniti važnost analize i zaključaka presuđivanja u svakoj kaznenoj stvari koja se odnosi na izbor ciljeva u kontekstu poput ovoga koji se razvidi u činjenicama ovoga predmeta".²¹

7. U Prijedlogu podneska *amicus curiae* obrađena su različita pitanja što dotiču oblast međunarodnog humanitarnog prava i operativnog izbora ciljeva. U tekstu se, među ostalim, daje pregled prihvaćene sudske prakse u vezi s legalnošću ciljeva, posebnih operativnih faktora relevantnih za vojno osoblje, te interakcije između prvoga i drugoga.²² U podnesku se iznose i gledišta o tome jesu li u pojedinom topničkom napadu koji je analiziralo Raspravno vijeće ispoštovana specifična načela međunarodnog humanitarnog prava.²³

8. Tužiteljstvo tvrdi da bi Žalbeno vijeće moralo odbaciti Molbu.²⁴ Kaže da Prijedlog podneska *amicus curiae* Žalbenom vijeću ne može pomoći u razmatranju ovog predmeta²⁵ jer su teme obrađene u Prijedlogu podneska *amicus curiae* u većini slučajeva irelevantne za pitanja o kojima je riječ u ovom žalbenom postupku, ili se ponavljaju dokazi izvedeni na suđenju.²⁶ Osim toga, tužiteljstvo tvrdi da se u Prijedlogu podneska *amicus curiae* obrađuju samo činjenična pitanja,²⁷ te da je Podnesak odraz pogrešnog shvaćanja Prvostupanjske presude.²⁸ Tužiteljstvo nadalje tvrdi da podnositelji molbe nisu objektivni.²⁹ Konkretno, kaže se da se u Molbi ne spominje da je Geoffrey S. Corn (dalje u tekstu: Corn) u prvostupanjskom postupku radio kao vještak za Gotovininu obranu, ni da je Talbot Jensen (dalje u tekstu: Jensen) radi za Gotovinu kao "stručni konzultant

²⁰ Molba, par. 1.

²¹ Molba, par. 2.

²² V. cijeli tekst Molbe, par. 3–27.

²³ Molba, par. 19, 24–27.

²⁴ Odgovor tužiteljstva, par. 1. V. također Odgovor tužiteljstva, par. 30.

²⁵ Odgovor tužiteljstva, par. 1.

²⁶ Odgovor tužiteljstva, par. 1, 4–8.

²⁷ Odgovor tužiteljstva, par. 1, 9–14.

²⁸ Odgovor tužiteljstva, par. 1, 15–25.

²⁹ Odgovor tužiteljstva, par. 1, 26–29. V. također Odgovor tužiteljstva, par. 10.

3/4572 TER

Prijevod

obrane".³⁰ Naposljetku, tužiteljstvo tvrdi da bi usvajanje Molbe zapravo bilo mimoilaženje postupka za prihvaćanje dopunskih dokaza u žalbenom postupku.³¹

9. Gotovina tvrdi da bi Žalbeno vijeće moralo usvojiti Molbu jer su podnositelji molbe zadovoljili kriterije za prihvaćanje podneska *amicus*.³² Gotovina kaže da će iskustvo podnositelja molbe Žalbenom vijeću pomoći, među ostalim, u pogledu zaključaka Raspravnog vijeća o tome je li ispunjena obveza dokazivanja da je Gotovina izdao protupravnu zapovijed, da su napadi bili nerazmjerni, te u razmatranju "kriterija od 200 metara" koji je primjenjivalo Raspravno vijeće.³³ Gotovina nadalje tvrdi da je Molba objektivna i neovisna ocjena³⁴ i da tužiteljstvo ni tijekom suđenja ni u okviru rješavanja žalbi nikad nije nagovijestilo da je Corn pristran ili neobjektivan.³⁵ Gotovina tvrdi i to da Jensen nikad nije bio savjetnik Gotovinina tima obrane i da Jensenov *curriculum vitae* valja shvatiti na način da se spomenute usluge konzultacije podrazumijevaju samo usluge pružene podnositeljima molbe u vezi s Prijedlogom podneska *amicus curiae*.³⁶

10. Markač tvrdi da bi Žalbeno vijeće moralo odbaciti Odgovor tužiteljstva.³⁷ On tvrdi da tužiteljstvo predlaže odveć restriktivan pristup prihvaćanju podnesaka *amicusa* čemu se potvrda ne nalazi u sudskoj praksi Međunarodnog suda.³⁸ Markač obrazlaže da ne postoji uvjet da se podnesci *amicusa* moraju ograničavati samo na pravna pitanja³⁹ ili na dokaze iz spisa.⁴⁰ On tvrdi da bi Prijedlog podneska *amicus curiae* pomogao Žalbenom vijeću u razmatranju pitanja po kojima se vodi žalbeni postupak.⁴¹

³⁰ Odgovor tužiteljstva, par. 27–29. Tužiteljstvo napominje da se problem pristranosti Podneska *amicus curiae* neće riješiti pukim uklanjanjem Corna i Jensena iz skupine podnositelja molbe. Odgovor tužiteljstva, par. 29.

³¹ Odgovor tužiteljstva, par. 2. V. također Odgovor tužiteljstva, par. 10, 12; pravilo 115 Pravilnika.

³² Gotovinin odgovor, par. 1.

³³ Gotovinin odgovor, par. 1, 9.

³⁴ Gotovinin odgovor, par. 2, 3, 11.

³⁵ Gotovinin odgovor, par. 2, 12.

³⁶ Gotovinin odgovor, par. 2, bilješka 3.

³⁷ Markačev odgovor, par. 18.

³⁸ Markačev odgovor, par. 8–10.

³⁹ Markačev odgovor, par. 11–13.

⁴⁰ Markačev odgovor, par. 14.

⁴¹ Markačev odgovor, par. 15–17.

1/4572 TER

Prijevod

13. Imajući u vidu sve što je rečeno, Žalbeno se vijeće nije osvjedočilo da bi argumenti podnositelja molbe bili od pomoći u rješavanju pitanja po kojima se vodi žalbeni postupak te stoga ne prihvaća izdati odobrenje za ulaganje Prijedloga podneska *amicus curiae*.

VI. DISPOZITIV

14. Slijedom gore rečenog, Žalbeno vijeće **ODBIJA** Molbu.

Sastavljeno na engleskome i francuskome jeziku, a mjerodavan je engleski tekst.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, a mjerodavnim se smatra engleski tekst.

/potpis na originalu/
sudac Theodor Meron,
predsjedavajući

Dana 14. februara 2012.
U Den Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

Međunarodni sud za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjenih na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991.	Slučaj broj: IT-06-90-a Datum: 14 februar 2012. Original: na engleskom
--	--

U Žalbenom vijeću

Pred: sudija Theodor Meron, Predsjednik
sudija Carmel Agius
sudija Patrick Robinson
sudija Mehmet Güney
sudija Fausto Pocar

pisar: G. John Hocking

Odluka od: 14. februara 2012

Tužilac

v.

Ante Gotovina
Mladen Markač

Javna

Odluka na zahtjev i obrazloženje na Prijedlog za prijatelje suda

Tužioca

Ms. Helen Brady and Mr. Douglas Stringer

Branioци za Antu Gotovinu

Mr. Gregory Kehoe, Mr. Luka Misetic, Mr. Payam Akhavan, and Mr. Guenaël Mettraux

Branioци za Mladena Markača

Mr. Goran Mikulicic, Mr. Tomislav Kuzmanovic, Mr. John Jones, and Mr. Kai Ambos

Predlagači

Ms. Laurie R. Blank, Mr. Bill Boothby, Mr. Geoffrey S. Corn, Mr. William J. Fenrick, Mr. C.H.B. Garraway, Mr. Donald J. Guter, Mr. Walter B. Huffman, Mr. Eric Talbot Jensen, Mr. Mark E. Newcomb, Mr. Thomas J. Romig, Mr. Raymond C. Ruppert, i Mr. Gary Solis

1. Žalbeno vijeće Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjenih na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991 ("Žalbeno vijeće" i "Tribunal", dalje) zasjedalo je povodom "Zahtijeva i Prijedloga za prijatelje suda" koji se odnosi na presudu Pretresnog vijeća od 15 aprila 2011. i Zahtijeva Žalbenom vijeću da se preispitaju zaključci o nezakonitim artiljerijskim napadima u toku operacije "Oluja", a koje su podnijeli Ms. Laurie R. Blank, Mr. Bill Boothby, Mr. Geoffrey S. Corn, Mr. William J. Fenrick, Mr. C.H.B. Garraway, Mr. Donald J. Guter, Mr. Waiter B. Huffman, Mr. Eric Talbot Jensen, Mr. Mark E. Newcomb, Mr. Thomas J. Romig, Mr. Raymond C. Ruppert, and Mr. Gary Solis (zajdnički nazvani "Kandidati") 13. januara 2012. ("Prijedlog"). Kancelarija Tužioca ("Tužilaštvo") podnijelo je odgovor 23. januara 2012.,¹ i odbrana Ante Gotovine ("Gotovina") predala je odgovor 27. januara 2012.,² i odbarana Mladena Markača ("Markač") predala je odgovor 2. februara 2012.,³ Tužilaštvo je potom podnijelo prijedlog da odgovori na Markačev odgovor 07. februara 2012.,⁴

I. Pozadina

2. Dana 15. aprila 2011. Sudsko vijeće I Tribunala ("Sudsko vijeće") je ustanovilo da su Gotovina i Markač učestvovali u udruženom zločinačkom poduhvatu znatno doprinoseći sprovođenju njegove svrhe, a koja je trajno iseljenje srpskih civila sa područja Krajine u Hrvatskoj silom ili pretnjom sile, kako bi se izvršio progon (deportacije, prisilna preseljenja i diskriminacione i restriktivne mjere), deportacije, i prisilna preseljenja.⁵ Sudsko vijeće je dalje zaključilo da su Gotovina i Markač krivi za ubistva, nehumana djela, okrutno postupanje, pljačkanje, uništavanje i nezakonito zarobljavanje, pripisujući im odgovornost na osnovu proširenog tumačenja udruženog zločinačkog poduhvata.⁶ Gotovina i Markač su se žalili na presudu suda.⁷

¹ Odgovor Tužilaštva na "Zahtev i prijedlog za prijatelje suda" predat 13. januara 2012, 23. januara 2012 ("Odgovor Tužilaštva")

² Odgovor odbrane Ante Gotovine "Zahtev i prijedlog za prijatelje suda" predat 13. januara 2012, 27. januara 2012. (javna skraćena verzija) ("Gotovinin odgovor")

³ Odgovor Mladena Markača na "Zahtev i prijedlog za prijatelje suda" predat 13. januara 2012. "2. februar 2012. ("Markačev odgovor"). Žalbeno veće napominje da je Markačev odgovor formalno opisan kao odgovor na Odgovor Tužilaštva a ne na Zahtev. Žalbeno vijeće, ipak, smatra da se Markačev odgovor odnosi i direktno tiče Zahteva. Stoga će Žalbeno vijeće uzeti u obzir Markačev odgovor kao odgovor na Zahtjev.

⁴ Tužilačev Poziv na djelovanje, 7. februara 2012 (javni sa povjerljivim aneksom) (poziv na djelovanje)

⁵ Tužilac v. Ante Gotovina, Slučaj Broj IT-06-90-T, Presuda 15. April 2011 ("Sudska Presuda") Vol. II paragrafi 2369-2371, 2375, 2579-2583, 2587.

⁶ Sudska presuda, Vol. II paragrafi 2372-2375, 2584-2587

⁷ Obavštenje o žalbi Ante Gotovina, 16.05.2011; Obavštenje o žalbi Mladen Markač 16. maj 2011 (povjerljivo)

II Primjenjeni (važeći) zakon

3. Pravilo 74 Pravilnika o postupku i dokazima pred Tribunalom ("Pravilnik") kaže da "(a) Ukoliko to smatra poželjnim za pravilno odlučivanje o predmetu, Raspravno vijeće može pozvati ili odobriti državi, organizaciji ili osobi da se pojavi pred Raspravnim vijećem i iznese stavove o bilo kojem pitanju koje odredi Raspravno vijeće". Davanje dozvole za takav podnesak po pravilu 74 iz Pravilnika je u nadležnosti Žalbenog vijeća.⁸ Primarni kriterij Žalbenog vijeća u odlučivanju da odobri Prijedlog za prijatelje suda jeste da li će to pomoći Žalbenom vijeću u razmatranjima pitanja koja se tiču žalbe.⁹ Opšta je stvar, "Prijedlog za prijatelje suda treba da bude ograničen na pitanje prava, i nikako ne smiju da uključuju faktičke dokaze vezane za elemente krivičnog djela koje se stavlja na teret."¹⁰ Vijeće je generalno odobrilo Prijedlog za prijatelje suda u vezi sa pitanjima prava.¹¹

III Uvodne odredbe

4. Žalbeno vijeće primjećuje da iako se u Prijedlogu za prijatelje suda ne navodi broj riječi, očigledno je da prelazi 3.000 riječi u dužinu.¹² Tužilaštvo potvrđuje da Odgovor Tužilaštva ima 5.824 riječi.¹³ Uputstvom o dužini podnesaka i zahtjeva (Uputstvo o dužini) se predviđa da oni ne prelaze 3.000 riječi osim ako su posebno izuzeti od ovoga limita.¹⁴ Žalbeno vijeće dalje predviđa da strane trebaju da traže odobrenje pre nego prekorače broj riječi i da daju objašnjenje zašto je to izuzetak i zašto je potrebno više riječi.¹⁵ Prijedlog i Odgovor Tužilaštva prelaze limit od 3.000 riječi koji je postavljen u Uputstvu o dužini, Žalbeno vijeće smatra da su obe strane trebale da traže odobrenje za ova produženja unapred. Ipak, da bi se olakšala ekspeditivnost postupka, Žalbeno vijeće konstatuje da će razmotriti oba podneska u cijelini.¹⁶

5. U uputstvu o postupku o podnošenju pisanih podnesaka u Žalbenom postupku pred Međunarodnim sudom ("Uputstva o Žalbenom postupku") navodi se da Odgovor na zahtijev podnijet u toku žalbe na

⁸ Vidi Tužilac v. Nikola Šainović, Slučaj broj. IT-05-87-A, Odluka za David J. Scheffer -ov prijedlog za prijatelja suda od 7 septembra 2010. ("Šainovićeva odluka") p.2; U slučaju protiv Florance Hartmann, Slučaj broj IT-02-54-r77.5-A. Odluka po molbi za odobrenje Prijatelja suda, 5. februar 2010 (Hartmanova Odluka) paragraf 4

⁹ Vidi Šainovićevu odluku paragraf 2; i Hartmanovu odluku paragraf 4

¹⁰ Informacije koje se tiču Podnošenja prijedloga za prijatelje suda IT/122, 27 marta 1997 (smjernice za Prijatelje suda), paragraf 5 (b), Vidi takođe Hartmann-ova odluka, paragraf 5

¹¹ Hartmann-ova odluka, paragraf 5 i reference citirane ispod

¹² Vidi uopšteno Prijedlog

¹³ Tužilačev odgovor, paragraf 3

¹⁴ IT/184 Rev. 2, 16 septembar 2005, para. 5

¹⁵ Vidi Uputstva o dužini, para. 7

¹⁶ Cf. Odluka na Gotovinin Prijedlog na produženje limita u broju riječi, od 26 oktobra 2011, p.1.

presudu podnosi se u roku od deset dana od dana podnošenja prijedloga.¹⁷ Žalbeno vijeće konstatuje da je Markačev odgovor podnet 20 dana nakon Prijedloga, i stoga nije u skladu sa praksom koja je navedena u žalbenom postupku. U interesu sudske svrshodnosti, i bez obzira na kasno podnošenje, Žalbeno vijeće će razmotriti Markačev odgovor kao da je valjano podnijet.¹⁸

IV Argumenti strana

6. Podnosioci zahtijeva zatražili su podnošenje Prijedloga za prijatelje suda (Prijedlog za prijatelje suda) u ovom postupku.¹⁹ Podnosioci tvrde da oni mogu da pomognu Žalbenom vijeću i da im pruže uvid "vojni i civilni (međunarodno humanitarno pravo) eksperti koji su izučavali i u mnogim slučajevima učestvovali u ovakvim komplikovanim procesima (granatiranja u naseljenim područjima) neprijateljstva."²⁰ Oni tvrde da je "nemoguće prenglasiti značaj analize i zaključaka i jedne krivične presude koja se bavi određivanjem ciljeva u kontekstu koje se reflektuje u ovom slučaju."²¹

7. Predlagači za Prijatelje suda bave se raznim pitanjima vezanim za međunarodno pravo i operativno gađanje. Prijedlog razmatra, između ostalog uspostavu precedentnog prava koje se tiče legalnosti gađanja, naročito razmatra određena operativna razmatranja relevantnih vojnih lica, i interakcije među njima.²² Prijedlog takođe daje razmatranje o tome da li se artiljerijski napadi koje je navelo pretresno vijeće slažu sa specifičnim načelima međunarodnog humanitarnog prava.²³

8. Tužilaštvo tvrdi da Žalbeno vijeće treba da odbije zahtijev.²⁴ Ono tvrdi da Predlagači ne mogu pomoći Žalbenom vijeću u razmatranjima u ovom konkretnom slučaju²⁵, s obzirom na 25 pitanja kojima se bave u Prijedlogu prijatelja suda, i smatra da se uglavnom bave irelevantnim pitanjima za slučaj ili da ponavljaju dokaze iznijete na suđenju.²⁶ Pored toga Tužilaštvo tvrdi da se Predlagači bave samo faktičkim pitanjima²⁷ i da

¹⁷ IT/155 Rev 3, 16 septembar 2005, para 13. Žalbeno vijeće napominje da uputstvo o Žalbi postupak se sksplicitno usmerava ka "pismenim primedbama u žalbenom postupku pred(...) Tribunalom" bez izuzetaka. Vidi Uputstva iz prakse u Žalbenom postupku, p. 2

¹⁸ Vidi Uputstva iz prakse u Žalbenom postupku, p. 2

¹⁹ Prijedlog, p.3.

²⁰ Prijedlog, para 1.

²¹ Prijedlog, para. 2.

²² Vidi uopšteno Prijedlog, paragrafi 3-27

²³ Prijedlog, paragrafi 19, 24-27

²⁴ Odgovor Tužilaštva, para. 1, Vidi takođe Odgovor Tužilaštva, para. 30

²⁵ Odgovor Tužilaštva, para 1.

²⁶ Odgovor Tužilaštva, paragrafi 1, 4-8.

²⁷ Odgovor Tužilaštva, paragrafi 1, 9-14

reflektuje suštinsko nerazumjevanje prvostepene presude.²⁸ Tužiteljstvo dalje tvrdi da predlagači nisu objektivni.²⁹ Preciznije, predlagači propuštaju da napomenu da je Geoffrey S. Corn ("Corn") kao ekspert bio svjedok Gotovinine odbrane i da je Eric Talbot Jensen ("Jensen") bio "ekspert savjetnik odbrane" za Gotovinu.³⁰ I konačno, Tužilaštvo tvrdi da bi se na ovaj način zaobišla procedura za prijem dodatnih dokaza.³¹

9. Gotovina odbrana Tvrdi da bi Žalbeno vijeće trebalo da odobri zahtijev zato što Predlagači zadovoljavaju kriterije u prijem za prijatelje suda.³² Gotovina tvrdi da će iskustvo Predlagača pomoći Žalbenom vijeću između ostalog, da razumje razmatranja Pretresnog vijeće u pogledu tereta dokazivanja da li je Gotovina izdao nezakonit nalog, i da li su napadi bili nesrazmjerni, i primjenu standarda Pretresnog vijeća od "200 metara".³³ Gotovina dalje tvrdi da su Predlagači objektivni i nezavisni³⁴ i da tužilac nikad na suđenju nije spomenuo da Cornu nedostaje objektivnosti.³⁵ Gotovina takođe tvrdi da Jensen nikad nije savjetovao Gotovininu odbranu i da se njegova biografija treba posmatrati samo u kontekstu ovoga Prijedloga za prijatelje suda.³⁶

10. Markačeva odbrana tvrdi da Žalbeno vijeće treba da odbaci navode tužilaštva.³⁷ Dalje tvrdi da Tužilac predlaže previše restriktivan prilaz prijemu podneska za prijatelje suda koji ne podržava sudska praksa Tribunala.³⁸ Markač tvrdi da ne postoji zahtijev da se prijedlog prijatelja ograniči samo na pravna pitanja³⁹ ili na dokaze.⁴⁰ On smatra da bi Predlagači za prijatelje suda pomogli žalbenom vijeću da razmotri pitanja žalbe.⁴¹

V Diskusija

11. Žalbeno vijeće podsjeća da se žalbeni postupak pred Tribunalom uglavnom oslanja na stranke koje će pomoći žalbenom vijeću da pređe kroz podneske i pitanja o činjenicama.⁴² Žalbeno vijeće konstatuje da se Prijedlog prijatelja suda odnosi na brojna faktička pitanja⁴³ i daje tumačenje

²⁸ Odgovor Tužilaštva, paragrafi 1, 15-25

²⁹ Odgovor Tužilaštva, paragrafi 1, 26-29, vidi takođe Odgovor Tužilaštva para. 10

³⁰ Odgovor Tužilaštva, paragrafi 27-29. Tužilaštvo je takođe pomenulo da čak i isključene Corn-a i Jensena iz Prijedloga neće obezbejediti nepristrasnost Prijedloga za prijatelje suda, Odgovor Tužilaštva .

³¹ Odgovor Tužilaštva, para. 2. Vidi takođe Odgovor Tužilaštva paragrafi 10,12; Pravilo 115 Pravidnika

³² Gotovinin odgovor, para 1.

³³ Gotovinin odgovor, paragrafi 1,9

³⁴ Gotovinin odgovor, paragrafi 2,3,11

³⁵ Gotovinin odgovor, paragrafi 2,12

³⁶ Gotovinin odgovor, para. 2, n. 3

³⁷ Markačev odgovor, para 18.

³⁸ Markačev odgovor, paragrafi 8-10

³⁹ Markačev odgovor, paragrafi 11-13

⁴⁰ Markačev odgovor, para. 14

⁴¹ Markačev odgovor, paragrafi 15-17

⁴² Hartmann Odluka, para 7

⁴³ Vidi, e.g., Prijedlog, paragrafi 2, 19, 24-27 i tri dodatna izvještaja

dokaza. U tom smislu, on ponavlja zadatak Pretresnog vijeća i žalbenih sažetaka Gotovine i Tužilaštva.⁴⁴ Žalbeno vijeće takođe primjećuje da su tri ekspertska izvještaja koji su uključeni u Prijedlog uključeni i u izvještaje priložene zahtevu Gotovine za priznanjem dodatnih dokaza po Pravilu 115 Pravilnika.⁴⁵

Žalbeno vijeće konstatuje da će ovi izvještaji biti adekvatno razmatrani u odnosu na Gotovinino pravo po Pravilu 115 i da Pravilo 74 Pravilnika nije namjenjeno da služi kao sredstvo za prezentaciju dokaza.

12. Žalbeno vijeće dalje primjećuje da se nigdje u Prijedlogu ne navodi ranija uloga Predlagača Corn-a kao svjedoka eksperta koji je svjedočio za Gotovininu odbranu. Žalbeno vijeće podseća na paragraf 3 (f) smjernica za kandidovanje prijatelja suda u kojem se navodi da se u kandidaturi mora navesti "izjava kojom se identifikuje i objašnjava bilo kakav kontakt ili veza koju je kandidat imao ili ima sa bilo kojom stranom u slučaju." Žalbeno vijeće smatra da je u prijedlogu izostavljeno u kakvoj je ranijoj vezi bio Corn sa Gotovininom odbranom i tvrdnjom da je Jensen bio konsultant odbrane otvaraju se neke dodatne zabrinutosti u vezi objektivnosti Prijedloga prijatelja suda kao dokumenta koji bi trebalo da pomogne Žalbenom vijeću.⁴⁶

13. S obzirom na gore navedeno Žalbeno vijeće nije uvjereno da ovaj Prijedlog može pomoći u razmatranju pitanja o žalbi i zato odbija da Predlagačima dodjeli status prijatelja suda.

VI Dispozitiv

14. Shodno tome, Žalbeno vijeće **ODBIJA** Prijedlog.

Sastavljeno na engleskom i francuskom, tekst na engleskom je merodavan.

Sudija Theodor Meron
Predsedavajući

Datum: 14. Februar 2012
U Hagu
Holandija

⁴⁴ Uporedi Prijedlog, paragrafi 2, 7-9, 13-27 sa Žalbenim prijedlogom Ante Gotovine od 2. avgusta 2011 (verzija redukovana za javnost) paragrafi 11-22, 86-87, 101-109, 129-135; Presuda Vol I, paragrafi 1161-1508; Presuda, Vol II paragrafi 1892-1947, 2368-2375

⁴⁵ Vidi Žalba ante Gotovine Zahtjev za prihvatanjem novih dokaza po pravilu 115, od 4 novembra 2011 (verzija redigovana za javnost) (Gotovina pravila 115), Aneksi, Dokazi 20-22

⁴⁶ Žalbeno vijeće bilježi da je namjera Podnosioca "da podnese Prijedlog iz samo jednog razloga da ponudi Žalbenom vijeću neke vojne i civilne (međunarodno humanitarno pravo) eksperte. Prijedlog, para 1 (dodat naglasak)

"14.02.2012.

Sudije "nisu ubeđene" da bi im u žalbenom postupku mogao biti od pomoći podnesak u kojem 12 prevashodno američkih eksperata traže odbacivanje dela presude Anti Gotovini i Mladenu Markaču o protivpravnom artiljerijskom napadu na srpske civile. Ključni razlozi za odbacivanje podneska – upitna objektivnost potpisnika i pokretanje pitanja koja su već obrađena od strane Pretresnog veća i u žalbenim podnescima strana

Žalbeno veće sudije Teodora/Theodor Merona odbacilo je danas podnesak 10 američkih te po jednog kanadskog i britanskog vojnog i pravnog eksperta koji su, predstavljajući se kao "prijatelji suda", tražili odbacivanje nalaza prvostepene presude hrvatskim generalima Anti Gotovini i Mladenu Markaču o protivpravnom artiljerijskom napadu na civile u toku operacije

ODBAČEN PODNESAK "PRIJATELJA SUDA" U PREDMETU HRVATSKIH GENERALA

"Oluja" u leto 1995. godine. Presudom Pretresnog veća Gotovina i Markač su, podsetimo, osuđeni na 24 odnosno 18 godina zatvora zbog učešća u udruženom zločinačkom poduhvatu sa ciljem da se proteraju srpski civili iz Krajine.

Uz podsećanje da se sudije u žalbenom postupku prevashodno oslanjaju na argumente strana, u današnjoj odluci se navodi da se podnesak "prijatelja suda" bavi "brojnim činjeničnim pitanjima" i "interpretacijama do sada usvojenih dokaza". Na taj način, smatra Žalbeno veće, oni iznova pokreću pitanja koja su već obrađena od strane Pretresnog veća, kao i u žalbenim podnescima strana. Žalbene sudije primećuju da se tri ekspertska izveštaja koji su uključeni u podnesak "prijatelja suda" nalaze na popisu dopunskih dokaza čije je usvajanje tražila Gotoviniina odbrana.

Primećeno je, takođe, da u podnesku američkih eksperata nigde nije obelodanjeno

da je jedan od 12 potpisnika – vojni ekspert Džefri Korn/Goefrey Corn ranije svedočio kao veštak Gotovinine odbrane, iako je pravilima o radu "prijatelja suda" predviđeno da se "identifikuje i objasni svaki kontakt koji je podnosilac imao ili ima sa bilo kojom od strana u postupku". Veće podseća i da je, pored toga, još jedan od potpisnika radio kao savetnik tima odbrane što "pokreće dodatnu zabrinutost" po pitanju objektivnosti "prijatelja suda".

Zbog svega navedenog, sudije u zaključku odluke navode da "nisu ubeđeni" da bi im predloženi podnesak 12 eksperata "mogao biti od pomoći" u žalbenom postupku, pa je odlučeno da se on ne prihvati.

Ranije je najavljeno da će se žalbena rasprava u predmetu hrvatskih generala održati "na proleće", a tačan datum bi mogao da bude određen uskoro.

15.02.2012.

"VERITAS" OČEKUJE POTVRDU PRESUDE HRVATSKIM GENERALIMA ZA "OLUJU"

BEOGRAD - Direktor Dokumentaciono-informacionog centra "Veritas" Savo Štrbac ocenio je da se nakon odbacivanja podnesaka Hrvatske i njenih američkih lobista u Haškom tribunalu, može očekivati potvrda presude dvojici hrvatskih generala Anti Gotovini i Mladenu Markaču za "Oluju" i to za udruženi zločinački poduhvat.

Savo Štrbac

Štrbac je rekao da bi se, u odlučivanju o prvostepenoj presudi u aprilu, eventualno moglo očekivati malo smanjenje kazne za Gotovinu i Markača, koji su osuđeni na 24 i 18 godina zbog učešća u udruženom zločinačkom poduhvatu, koji je predvodio Franjo Tuđman, a konačna presuda do kraja godine.

- To što je Žalbeno veće Haškog tribunala odbacilo, nakon hrvatskog, i podnesak 12 hrvatskih lobista, govori da se može očekivati da se potvrdi prvostepena presuda po pitanju udruženog zločinačkog poduhvata, čiji je cilj bio trajno i prisilno protjerivanje Srba iz Krajine, iz Hrvatske - rekao je Štrbac.

On je izrazio zadovoljstvo što je Žalbeno veće Haškog suda odbacilo zahtev 12 američkih navodnih pravnih i vojnih stručnjaka, uz ocenu da su pristrasni i da nisu objektivni, te da su dvojica iz te grupe već bila ranije uključena u ovaj slučaj, od kojih jedan kao veštak odbrane Gotovine, a drugi kao izveštač UN, koji je tvrdio da nije bilo zločina nad srpskim civilima u akciji Medački džep.

- Ova sudska odluka potvrđuje da je sve ovo Hrvatska izlobirala i da su platili tih 12 veličanstvenih, kako su ih predstavljali u Hrvatskoj. Mislim da su ih haške sudije dobro naučile pameti - ocenio je Štrbac,

dodajući da "prijatelj suda" ukazuje na pravne propuste, a ne na činjenično stanje nekog slučaja.

On je ocenio da bi potvrda kvalifikacije zločina "Oluja" kao udruženog zločinačkog poduhvata zadovoljila hrvatske Srbe i dala im mogućnost da se izbore za svoja izgubljena prava, ali i da pokrenu sporove protiv Hrvatske za nadoknadu štete za svoje ubijene najmilije.

Štrbac dodaje da bi potvrda presude sa ovom kvalifikacijom bila i "vetar u leđa" kontratužbi Srbije protiv Hrvatske za genocid, kao i tužbi oko 200.000 krajiških Srba pred sudom u Čikagu protiv američke kompanije MPRI i grupe penzionisanih američkih generala, koji su planirali "Oluju".

- Hrvatska i dalje polaže nadu da će uspeti da spase generale i hrvatsku državu, jer se boji posledica presude o udruženom zločinačkom poduhvatu, jer tada više ništa neće biti kao pre - naveo je Štrbac.

Žalbeno veće Haškog tribunala odbacilo je juče podnesak 12 američkih stručnjaka, koji su tražili da se preispitaju nalazi u vezi sa nezakonitim artiljerijskim napadima tokom operacije "Oluja" iz prvostepene presude hrvatskim generalima Anti Gotovini i Mladenu Markaču.

Veće je uvrđilo da je artiljerijski naprad na Knin, Obrovac, Benkovac i Gračac bio neselektivan i nezakonit i da je bio usmeren protiv civila.

FOKUS 15.02.2012.

NEOBORIV ZLOČINAČKI PODUHVAAT U HRVATSKOJ

Haške sudije naučile su pameti Hrvatsku i 12 američkih lobista koji su se Tribunalu požalili na kvalifikaciju "Oluje" kao udruženog zločinačkog poduhvata. Tribunal je odbacio njihov podnesak, čime je dao nadu oštećenima, prije svih protjeranim Srbima i porodicama ubijenih u toj vojno-policijskoj akciji, da će "Oluja" na kraju i zvanično biti okvalifikovana kao udruženi zločinački poduhvat. To bi zadovoljilo

hrvatske Srbe i dalo im mogućnost da se izbore za svoja izgubljena prava, ali i da pokrenu sporove protiv Hrvatske za nadoknadu štete za svoje ubijene, rekao je Savo Štrbac direktor Dokumentaciono-informacionog centra "Veritas".

- Ovakav razvoj događaja može biti vjetar u leđa tužbi Srbije protiv Hrvatske za genocid. I dalje smatram da to pitanje treba riješiti na sudu, jer su političke elite promjenjiva kategorija - rekao je Štrbac u intervjuu za "Fokus".

FOKUS: Kako ste vi dočekali vijest o odbacivanju hrvatskog podneska od strane Haškog tribunala?

ŠTRBAC: Nakon odbacivanja podnesaka Hrvatske i njenih američkih lobista u Haškom tribunalu, može se očekivati potvrda presude dvojici hrvatskih generala Anti Gotovini i Mladenu Markaču za "Oluju" i to za udruženi zločinački poduhvat. Gotovina i Markač su osuđeni na 24 i 18 godina zbog učešća u udruženom zločinačkom poduhvatu, koji je predvodio hrvatski predsjednik Franjo Tuđman. To što je Žalbeno vijeće Haškog tribunala odbacilo, nakon hrvatskog, i podnesak 12 lobista, govori kako se može očekivati da se potvrdi prvostepena presuda po pitanju udruženog zločinačkog poduhvata, čiji je cilj bio trajno i prisilno protjerivanje Srba iz Krajine, iz Hrvatske. Dobro je što je Žalbeno vijeće Haškog suda odbacilo zahtjev 12 američkih, navodnih pravnih i vojnih stručnjaka, uz ocjenu da su pristrasni i da nisu objektivni, te da su dvojica iz te grupe već bila ranije uključena u ovaj slučaj, od kojih jedan kao vještak odbrane Gotovine, a drugi kao izvještač UN, koji je tvrdio da nije bilo zločina nad srpskim civilima u akciji "Medački džep". Ova sudska odluka potvrđuje da je sve ovo Hrvatska izlobirala i da su platili tih 12 veličanstvenih, kako su ih predstavljali u Hrvatskoj.

MISLIM DA SU IH HAŠKE SUDIJE DOBRO NAUČILE PAMETI

Hrvatska se i dalje nada da će uspjeti da spase generale i hrvatsku državu, jer se boji posljedica presude o udruženom zločinačkom poduhvatu, jer tada više ništa neće biti kao prije.

FOKUS: Šta je, zapravo, to na čemu se temelji udruženi zločinački poduhvat u Hrvatskoj?

ŠTRBAC: Prvostepni sud u Hagu je najvećim dijelom presude od 1.400 strana obrazložio tu kvalifikaciju. To je jedna pravna sintagma, koja je originalni proizvod Haškog tribunala. Ona podrazumijeva da aktuelna vojna, državna i policijska vlast odluči šta će učiniti s protivnim stranom. Najkonkretnije. Tuđman je s najodgovornijim ljudima nekoliko dana pred "Oluju" napravio plan kako protjerati Srbe za sva vremena s područja Krajine. Čuvena je njegova rečenica da treba udariti tako da nestanu za sva vremena. Po tom scenariju s Briona, o čemu postoje transkripti, odigralo se sve na terenu. Desilo se etničko čišćenje Srba. Udruženi zločinački poduhvat ima svoj nastavak u presudi Haga, koji kaže da je hrvatski vrh organizovao etničko čišćenje. To se i ostvarilo.

FOKUS: Akcija hrvatske vojske u akciji "Oluja" nastavila se i u BiH, ali epiloga do danas nema. Kako to doživljavate?

ŠTRBAC: Mnogi zločini nad Srbima nisu procesuirani. Pred Hagom nema više šansi za procesuiranje, za ono što do 2004. godine nije podignuta optužnica.

Zato ostaju nacionalni sudovi. Međunarodna zajednica pomogla je nacionalne sudove za nastavak suđenja za ratne zločine. Ako hoćemo istinsko suočavanje s prošlošću, onda se svi slučajevi koji upućuju na zločin moraju procesuirati. Do tog nismo došli, ni u Hrvatskoj, a posebno u BiH. Sudovi za ratne zločine na ovim prostorima imajuće posla u narednih nekoliko decenija.

FOKUS: Kakav je položaj Srba u Hrvatskoj i da li skoro članstvo te zemlje u EU donosi neki osjetno bolji položaj srpskim povratnicima?

ŠTRBAC: Nažalost, za sada taj položaj se ne popravlja. Istina, kratak je mandat ove vlade. U projektima vlade, kao i budžetu, koji je tek usvojen ne vidim stavke koje bi nešto bitnije promijenile položaj Srba u Hrvatskoj, kao i onih, koji su trenutno izvan zemlje. Ima mnogo neriješenih problema.

NEMA ODUSTAJANJA OD KONTRATUŽBE

FOKUS: Spadate u red ljudi koji se zalažu da se međusobne tužbe za genocid između Srbije i Hrvatske riješe pred sudom. Koliko odbijanje podneska Hrvatske zapravo pomaže Srbiji?

ŠTRBAC: Apsolutno zastupam ideju da se to pitanje riješi na sudu. Potvrda presude s ovom kvalifikacijom bila bi i vjetar u leđa kontratužbi Srbije protiv Hrvatske za genocid, kao i tužbi oko 200.000 krajiških Srba pred sudom u Čikagu protiv američke kompanije "MPRI" i grupe penzionisanih američkih generala, koji su planirali "Oluju". Ako imate dva naroda s prošlošću kakvu imaju Srbi i Hrvati, u kojem je 20. vijek obilovao sukobima koji su se ciklički ponavljali, onda to treba raščistiti. Hrvatska je tužila Srbiju za genocid u posljednjem ratu, Srbija je uzvratila tužbom s argumentima da "Oluja" jedina ima pun kapacitet da se okvalifikuje kao genocid. Ništa više ne može da opterećuje dva naroda nego što je genocid. Ne treba zaboraviti ni šta se desilo u NDH, za vrijeme Pavelića, što takođe nije procesuirano, onda mislim da tako ozbiljna stvar ne bi trebalo da se ostavi odlukama političkih elita, koje su trenutno na vlasti, jer su one promjenjiva kategorija. Bio bi to kratkotrajni efekat, ali dugoročno gledano najbolje bi bilo da Međunarodni sud pravde kaže svoje mišljenje, iako smo svjesni da odluka može biti trojaka. Kakva god da bude odluka, bila bi bolja nego vansudska poravnjanja.

Novosti: 22.02.2012.

DRŽAVA PREUZELA GOTOVININU KRIVNJU

Hrvatska vlada je američkoj odvjetničko-lobističkoj tvrtki Patton Boggs do danas platila najmanje dva milijuna kuna za sastavljanje izravne samooptužbe, koja predstavlja dosad neviđenu vrstu priznanja, i to pred jednim međunarodnim sudom, da današnja hrvatska država stoji iza svih djela počinjenih od strane njenih generala i bivših dužnosnika

Angažiranjem američke odvjetničko-lobističke tvrtke Patton Boggs i sadržajem svojeg podneska u predmetu Ante Gotovine i Mladena Markača, koji je Žalbeno vijeće Haškog tribunala odbilo prošlog tjedna, vlada Jadranke Kosor snažno je demonstrirala kontinuitet s vladavinom Franje Tuđmana, a vlada Zorana Milanovića, koja je nakon izbora taj postupak nastavila, kontinuitet sa smijenjenom HDZ-ovom vladom.

Naime, centralna tvrdnja u tom podnesku, kojim se vlada htjela umiješati u proces ili dobiti status prijatelja suda, jest tvrdnja da je prvostupanjskom presudom dvojici generala osuđena sama Republika Hrvatska. Štoviše, ta tvrdnja u podnesku predstavlja preliminarni argument, na kojem vlada zasniva svoj zahtjev da se umiješa u proces generalima, i ona će se u tom dokumentu pojaviti u nizu varijanti. Već se u uvodu tvrdi da je Sudsko vijeće, kada je u presudi od 15. travnja 2011. godine navelo čelnike tadašnje hrvatske vlade kao članove udruženog zločinačkog pothvata, time "donijelo eksplicitne zaključke protiv hrvatske vlade". Potom obrazložene podneska

počinje tvrdnjom da je Tribunal, kada je Gotovinu i Markača proglasio krivima da su kao članovi udruženog zločinačkog pothvata počinili brojne ratne zločine, "time utvrdio da je Republika Hrvatska odgovorna za iste zločine".

IZRAVNE SAMOOPTUŽBE

Hrvatska vlada u svojem podnesku podsjeća da je presudom definirano da taj zločinački pothvat, uz dvojicu generala, kao članove uključuje i bivšeg hrvatskog predsjednika Tuđmana, ministra obrane Gojka Šuška, šefa Glavnog stožera Zvonimira Červenka i potpredsjednika vlade Juru Radića pa, podcrtavajući da je Tuđman uz to i utemeljitelj hrvatske države, ovako rezonira: "U suštini, zaključak da je udruženi zločinački pothvat bio podržavan od strane vodećih članova hrvatske vlade rezultira zaključkom protiv same vlade i, stoga, uključuje samu Republiku Hrvatsku kao pripadnika udruženog zločinačkog pothvata".

Hrvatska vlada je Patton Boggsu, koji je angažirala početkom kolovoza prošle godine, do danas platila najmanje dva milijuna kuna za sastavljanje ove izravne samooptužbe, koja predstavlja dosad neviđenu vrstu priznanja, i to pred jednim međunarodnim sudom, da današnja hrvatska država stoji iza svih djela počinjenih od strane njenih navedenih bivših dužnosnika. Vlada, doduše, tvrdi kako se oni nisu udružili u zločinački pothvat i da se zločin opisan u presudi nikada nije dogodio, no istovremeno, kako smo naveli, tvrdi i da će, ako ta presuda bude potvrđena, to značiti da je sama Hrvatska ratni zločinac.

Nema sumnje, taj stav hrvatske vlade ima puno smisla kada vidimo da se ni 16 godina od operacije "Oluja" i protjerivanja srpskog stanovništva nije u stanju distancirati od inkriminiranih postupaka svojih ratnih vođa, primjerice onako kako se vlada Jadranke Kosor distancirala od Ive Sanadera. No na sreću onih u Hrvatskoj koji se odbijaju identificirati s tim postignućima "utemeljitelja države", Žalbeno vijeće odbacilo je takvo rezoniranje kao potpuno irelevantno za proces.

Današnja hrvatska vlada, kao i vlade koje su joj prethodile od Tuđmanove smrti naovamo, mogla je prema tim događajima zauzeti i drukčiji stav, primjerice onaj koji joj je lani ponudilo samo Sudsko vijeće, kada je u presudi navelo, dosljedno se držeći principa individualizacije krivnje, da su "neki pripadnici hrvatskog političkog i vojnog rukovodstva imali zajednički cilj trajnog uklanjanja srpskog civilnog stanovništva iz Krajine", za što su "zloupotrijebili položaj vlasti" i "upotrijebili hrvatske vojne snage i specijalnu policiju". Međutim, ni jedna hrvatska vlada nikada nije u javnosti promovirala ideju da meritoran pravorijek o postojanju ili nepostojanju udruženog zločinačkog pothvata valja prepustiti nadležnom međunarodnom sudu. Umjesto toga, hrvatske su vlasti stalno podilazile onima koji su tvrdili da kriminalizacija pojedinih aspekata vojnog oslobađanja Hrvatske znači kriminalizaciju Domovinskog rata i hrvatske države u cjelini, pa u to isto godinama zdušno uvjeravale građane.

ŠOK I NEVJERICA

Nakon što je objavljena prvostupanjska presuda, vlada Jadranke Kosor objavila je kako je kvalifikacija o udruženom zločinačkom pothvatu za nju neprihvatljiva, a tadašnji šef opozicije i današnji premijer Milanović izjavio je da je ta inkriminacija nešto što ne priznaje niti će ikada priznati. Predsjednik Ivo Josipović, iako je izrazio uvjerenje da zajednički zločinački pothvat nije postojao, reagirao je odmjereno, nije koristio izraz "neprihvatljivo" i jedini se u državnom vrhu potrudio pojasniti da teza o zajedničkom zločinačkom pothvatu ne podrazumijeva da su svi pripadnici vojske i policije bili njegovi sudionici. No svoju balansiranu izjavu Josipović je započeo kazavši kako je osobno "šokiran" presudom. "Premijerka i predsjednik šokirani presudom", širili su eterom hrvatski mediji,

međutim, dok su forsirano izvještavali o "šoku i nevjerici" među građanima, na najmasovnijem prosvjedu protiv presude generalima okupilo se tek desetak tisuća ljudi, što je pokazalo da su građani danas znatno manje prijemčivi od političara za preuzimanje kolektivne odgovornosti.

Jadranka Kosor odmah je najavila da će vlada ponovno tražiti uključenje u proces u statusu prijatelja suda, a tim se obećanjima obraćala svojem dijelu biračkog tijela, koje je u narednim predizbornim mjesecima nastojala elektrizirati evociranjem 1990-ih. Tada se činilo da se istom dijelu biračkog tijela želi dodvoriti i Milanović, no do danas je postalo jasno da taj bivši Tuđmanov diplomat zapravo razmišlja kao ona.

Početak kolovoza 2011., kada su obrane generala već predale žalbe na prvostupanjsku presudu, vlada je objavila da će svoj podnesak predati na jesen, iz taktičkih razloga, koje nije pojasnila. Tada je tajno sklopila ugovor s Patton Boggsom, za koji smo doznali tek prije mjesec dana, kada je "Jutarnji list" informaciju o njegovom postojanju pronašao u američkom registru stranih lobista. Tamo je priloženo pismo o uvjetima suradnje koje je Patton Boggs poslao bivšem ministru pravosuđa Draženu Bošnjakoviću, a iz kojeg je vidljivo da će Hrvatska toj tvrtki tijekom godine dana mjesečno plaćati 60.000 dolara, plus dodatne troškove, što znači da su joj dosad isplaćena najmanje dva milijuna, a da bi do isteka aranžmana trebalo biti plaćeno više od četiri milijuna kuna.

Patton Boggs, koji je 1999. angažirao i Tuđman, u pismu navodi da će Hrvatskoj pružiti savjetničke i odvjetničke usluge u vezi haške presude, no jedina stvar koju specificira jest da je taj angažman usmjeren na rješavanje određenih pravnih pitanja od velikog međunarodnog značaja u tom predmetu, "što uključuje vojne standarde i pravila, te običajno pravo u vezi operacije 'Oluja'". Zanimljivo je da se predviđalo da aktivnosti Patton Boggsa uključuju i pomoć u komunikaciji s američkim dužnosnicima te političko lobiranje, za koje nije jasno što znači kada je riječ o podnesku Tribunalu.

MILJENIČEV TAJNI POSAO

No poznato je da je mjesec dana nakon tajnog podneska hrvatske vlade, Tribunalu stigao i javni podnesak 12 mahom američkih vojnih i pravnih stručnjaka, čiji je jedini cilj bio pokazati da je Tribunal krivo primijenio vojne standarde i pravila te običajno pravo kada je ocjenjivao o legalnosti granatiranja u operaciji "Oluja". Kako je upravo to bila jedina stvar specificirana u pismu o angažmanu Patton Boggsa, otvara se pitanje je li hrvatska vlada putem te lobističke tvrtke zapravo platila izradu i tog podneska, koji je Žalbeno vijeće ovog utorka također odbacilo. "Novosti" imaju određena saznanja da je tako i bilo, no ministar pravosuđa Orsat Miljenić oglušio se na naš upit o tome, ne odgovorivši ni na jedno od pitanja u vezi s tim podnescima.

Vladin podnesak predan je u prosincu, tjedan prije formiranja nove vlade, a Miljenić je kao novi ministar taj tajni posao nastavio, potpisavši dva dokumenta u daljnjem postupku. Osim što je bivša vlada tajno angažirala američke lobiste, čija je stvarna uloga i dalje nepoznata hrvatskoj javnosti, ona je daleko od očiju javnosti izradila podnesak u kojem je u ime hrvatskog naroda zastupala nešto vrlo slično načelu kolektivne krivnje, izjednačujući hrvatsku državu s Tuđmanom i okrivljenicima te izvodeći iz toga zaključak da će eventualnim potvrđivanjem njihove krivnje sama Hrvatska biti proglašena ratnim zločincem. Za taj sadržaj doznali smo tek nakon što je Tribunal, ne uviđajući razloge za tajnost podneska, prošlog tjedna naložio da ga se objavi.

Ne samo da je podnesak koncipiran oko ove sramotne teze, već je zbog toga unaprijed bio osuđen na neuspjeh, jer je potpuno promašio adresu kojoj se obratio. On se sastojao od zahtjeva vlade da se

umiješa u haški postupak te izjave o interesu vlade u tom postupku, a alternativno se tražilo da, ako Tribunal to odbije, odobri Hrvatskoj da preda dokument u svojstvu prijatelja suda. Podnositelji su, kao što su sami više puta naznačili, bili itekako svjesni da ni statut ni pravila Tribunala ne predviđaju da se države mogu umiješati kao stranke, ali su temeljem svoje teze da je u Haagu osuđena Hrvatska pokušavali objasniti da bi države na to trebale imati pravo, pa su doslovno tražili od Tribunala da promijeni svoja pravila.

Poistovjetivši se s Tuđmanom, Radićem i drugima koji su u prvostupanjskoj presudi bili navedeni kao članovi zločinačkog pothvata, Hrvatska je u svojoj izjavi tvrdila da joj je osporeno pravo na poštenu obranu. Tvrdila je, nadalje, da će potvrđivanje takve presude protiv njenih bivših dužnosnika dovesti u rizik i sve buduće hrvatske dužnosnike u sferi obrane i vanjske politike, što može paralizirati državu. Ustvrdila je ne samo da će takva presuda naštetiti ugledu Hrvatske u međunarodnim institucijama, nego i ugledu međunarodnih institucija "u očima hrvatskog naroda". Manipulirajući još jednom tim narodom, vlada je Tribunalu izjavila da će, ako joj se ne dozvoli miješanje u postupak, to štetiti legitimitetu presude u Hrvatskoj, jer će produbiti percepciju da je presuda mogla biti drukčija da je vlada imala mogućnost sudjelovanja.

BLAMAŽA S PODNESKOM

Žalbeno vijeće u svojoj je odbijajućoj odluci naprosto odgovorilo da je u nadležnosti Tribunala samo individualna odgovornost i da zaključci iz presude ni na koji način ne predstavljaju zaključke u pogledu hrvatske države. Primijetilo je da se vlada u svojem zahtjevu nije pozvala ni na jednu relevantnu odredbu statuta Tribunala, nije pronašla ni jedan presedan, uvjerljiv argument ili citat kojim bi potkrijepila svoju tvrdnju da bi države trebale imati pravo miješanja u individualni krivični postupak. Tribunal je konstatirao da mu Hrvatska zapravo predlaže da proširi svoju jurisdikciju, pa zaključio da bi to značilo nedopustivo udaljšavanje od teksta i duha njegovog statuta. Stoga je kratko odbio i alternativni zahtjev za statusom prijatelja suda, zaključivši da argumentacija o hrvatskom nacionalnom interesu iz podneska nije jedno od pitanja koja se razmatraju u žalbenom postupku Gotovine i Markača.

Između ostalog, vlada je u svojem podnesku ustvrdila da će presuda, kojom je po njenom mišljenju osuđena Hrvatska, vjerojatno biti iskorištena protiv nje u drugim postupcima, primjerice u sporu sa Srbijom oko genocida na Međunarodnom sudu pravde. No ni Tribunal ni Haško tužiteljstvo nisu povlačili takve zaključke o krivnji Hrvatske. To je nešto što je učinila sama hrvatska vlada, i ako će netko u drugim postupcima takvu tezu htjeti koristiti protiv nje, sada za to ima spreman argument: dokument koji je hrvatska vlada sastavila sama protiv sebe.

PIŠE: Nikola Bajto

VJESNIK 31.03.2012.

BRAMMERTZ: TUŽITELJSTVO NE USTRAJE NA DOKUMENTIMA O OLUJI

Brammertz je rekao kako je jedan broj vojnih dokumenata koji se odnose na Oluju tražen tijekom suđenja Gotovini i drugima, no s obzirom da je donesena prvostupanjska presuda, više se ne inzistira na tome da se ti dokumenti dostave u kontekstu postupaka koji se vode pred sudom

Tužiteljstvo Haaškog suda više ne ustraje u dostavi dokumenata koji se odnose na Oluju, što je dugo opterećivalo suradnju Hrvatske sa sudom, ali taj problem može riješiti hrvatska vlada zbog vlastitih potreba, izjavio je glavni haaški tužitelj Serge Brammertz u intervjuu za t-portal.

Rekao je kako je jedan broj vojnih dokumenata koji se odnose na Oluju tražen tijekom suđenja Gotovini i drugima, no s obzirom da je donesena prvostupanjska presuda, više se ne inzistira na tome da se ti dokumenti dostave u kontekstu postupaka koji se vode pred sudom.

»No, hrvatski dužnosnici su izjavili da će nastaviti istragu o tome gdje se ti dokumenti nalaze bez obzira na naš stav, tako da za svoje potrebe mogu riješiti taj problem«, dodao je prvi čovjek haaškog tužiteljstva.

Najavio je da uskoro planira posjet regiji, da će se u svibnju vrlo vjerojatno susresti s novom hrvatskom vladom i razgovarati o otvorenim pitanjima.

Haaški sud je počeo s radom u trenutku kada nacionalni sudovi nisu htjeli i nisu mogli izvesti ratne zločince pred lice pravde. Da nije bilo Haaškog suda, vjerojatno ne bi bilo ni pravde za žrtve, rekao je Brammertz

Upitan kako ocjenjuje Zakon o ništetnosti određenih pravnih akata pravosudnih tijela bivše JNA, bivše SFRJ i Republike Srbije koji je usvojio Hrvatski sabor u prošleme sazivu, Brammertz je rekao da zakonodavna inicijativa prethodne vlade predstavlja nesretan razvoj događaja i prepreku regionalnoj suradnji.

»Međutim, novi prijedlog vlade da se taj zakon ukine vidimo kao dobar korak prema nastavku suradnje sudskih vlasti Hrvatske i Srbije«, istaknuo je.

Ocjenjujući nasljeđe Haaškoga suda Brammertz je ustvrdio kako je sud odigrao ključnu ulogu u procesuiranju ratnih zločinaca u regiji.

»Haaški sud je počeo s radom u trenutku kada nacionalni sudovi nisu htjeli i nisu mogli izvesti ratne zločince pred lice pravde. Da nije bilo Haaškog suda, vjerojatno ne bi bilo ni pravde za žrtve«, rekao je.

Smatra da je ICTY doprinio procesu pomirenja i suočavanja s prošlošću te drži da je na lokalnim institucijama i političarima da preuzmu vodeću ulogu kako bi se taj proces nastavio.

31.03.2012.

HAG NEĆE TRAŽITI DOKUMENTA O OLUJI

Glavni tužilac Haškog tribunala Serž Bramerc kaže da haško tužilaštvo više ne insistira na dostavljanju dokumenata koji se odnose na "Oluju".

Ovaj zahtev je dugo opterećivao saradnju Hrvatske sa sudom u Hagu.

"Tokom suđenja Gotovini i drugima, tražili smo jedan broj vojnih dokumenata koji se odnose na operaciju Oluja. Međutim, sada kada je donesena prvostepena presuda u tom predmetu, više ne insistiramo na tome da se ti dokumenti dostave u kontekstu postupaka koji se vode pred sudom", rekao je Bramerc.

Prema njegovim rečima, hrvatski zvaničnici izjavili su da će nastaviti istragu o tome gde se ti dokumenti nalaze bez obzira na stav Haga, "tako da za svoje potrebe mogu rešiti taj problem".

Bramerc je najavio da planira posetu regionu i da će se u maju vrlo verovatno sresti s novom hrvatskom vladom i razgovarati o otvorenim pitanjima.

On je ocenio i da je Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju doprineo procesu pomirenja i suočavanja s prošlošću, ističući da je na lokalnim institucijama i političarima da preuzmu vodeću ulogu kako bi se taj proces nastavio.

"Pomirenje je trajan proces, a političari u regionu imaju vrlo važnu ulogu u pomaganju ljudima da razumeju što individualna krivična odgovornost zapravo znači", rekao je Bramerc dodajući da je "mnogima još i danas teško prihvatiti da su njihovi ratni heroji zapravo zloupotrebili svoj položaj i počinili teške zločine nad civilima".

On je ocenio i da su političari često propuštali da promovisu pomirenje tako što su politizovali ratne zločine svojim krivim interpretacijama sudskih presuda.

Ocenjujući nasleđe Haškog tribunala, Bramerc je rekao da je sud odigrao ključnu ulogu u izvođenju ratnih zločinaca u regionu pred lice pravde.

"Haški sud je počeo rad u trenutku kada nacionalni sudovi nisu hteli i nisu mogli izvesti ratne zločince pred lice pravde. Da nije bilo Haškog suda, verovatno ne bi bilo ni pravde za žrtve", rekao je Bramerc, a prenela HINA.

"Ne znam kako napreduje istraga o organima"

Ne znam kako napreduje istraga o trgovini ljudskim organima na Kosovu zato što tužilaštvo ne sprovodi istragu o tome, kaže haški tužilac Serž Bramerc.

"Tužilaštvo ne vodi tu istragu, tako da ne mogu dati komentar o tome kako ona napreduje. Vrlo ograničena informacija koju je tužilaštvo o tome imalo predala je nadležnim regionalnim vlastima prethodna tužiteljka Karla del Ponte", kazao je Bramerc u intervjuu hrvatskom "tportal".

Na pitanje kako ocenjuje Zakon o nevaženju određenih pravnih akata pravosudnih tela bivše JNA, bivše SFRJ i Republike Srbije koji je usvojio Hrvatski sabor u prošlom sazivu, Bramerc je odgovorio da zakonodavna inicijativa prethodne vlade predstavlja nesrećan razvoj događaja i prepreku regionalnoj saradnji.

"Međutim, novi predlog vlade da se taj zakon ukine vidimo kao dobar korak prema nastavku saradnje sudskih vlasti Hrvatske i Srbije", istakao je Bramerc.

krajinske gradove proglasi nezakonitim i, kao takvim, elementom udruženog zločinačkog poduhvata sa ciljem proterivanja Srba iz Krajine

Tri sedmice uoči žalbene rasprave u predmetu hrvatskih generala Ante Gotovine i Mladena Markača, drugostepeno veće kojim predsedava sudija Teodor/Theodor Meron dostavilo je stranama listu tema u vezi sa kojima bi trebalo da se izjasne u usmenim izlaganjima. Žalbena rasprava će biti održana na celodnevnom zasedanju 14. maja ove godine.

U današnjem nalogu od strana se traži da se u usmenim izlaganjima drže tema navedenih u žalbenim podnescima odbrana Gotovine i Markača i da se uzdrže od prezentovanja novih argumenata. Pored toga, optužba i odbrane su pozvane da obrade četiri pitanja koja su vezana za nalaz Pretresnog veća o nezakonitom artiljerijskom napadu na Knin i druge krajinske gradove kao jednom od elemenata udruženog zločinačkog poduhvata sa ciljem proterivanja Srba iz Krajine za vreme i nakon operacije "Oluja" u leto 1995. godine. Prvo pitanje o kojem strane treba da se izjasne je da li je Pretresno veće pogrešilo kada je odredilo udaljenost od 200 metara od vojnih ciljeva kao granicu izvan koje se udari računaju kao napadi na civilno stanovništvo. Drugo pitanje je da li se zaključci o udarima granata na civilna područja mogu održati u slučaju da se odbaci nalaz o legitimnoj granici u prečniku od 200 metara od vojnih meta. U slučaju da zaključci o mestima udara budu poništeni, veće postavlja treće pitanje - da li su u tom slučaju održivi nalazi o nezakonitom artiljerijskom napadu. I, konačno, ako bi žalbeno veće eventualno odbacilo zaključak o nezakonitom artiljerijskom napadu, pitanje za strane je da li to obara i deo prvostepene presude o postojanju udruženog zločinačkog poduhvata sa ciljem proterivanja Srba iz Krajine.

Sva ta pitanja u skladu su sa ključnim primedbama navedenim u žalbenom podnesku Gotovinih branilaca. Oni su, naime, naveli da se cela presuda zasniva na "proizvoljnom" zaključku po kojem se nezakonitim smatraju svi udari projektila koji su pali na mesta udaljena više od 200 metara od vojnih meta. Ukoliko žalbeno veće odbaci taj zaključak, prvostepena presuda, po tumačenju odbrane, "ne može opstati" jer je Gotovina osuđen zbog toga što je naredio nezakonit artiljerijski napad koji je bio "glavni i direktan uzrok" odlaska Srba iz Krajine, na osnovu čega je na koncu izvučen i zaključak o njegovom učešću u udruženom zločinačkom poduhvatu. U presudi se, podsetimo, navode i drugi elementi udruženog zločinačkog poduhvata poput planiranja proterivanja Srba na Brionskom sastanku, pljačke i paljenja njihovih kuća i sprečavanja povratka izbeglih.

Bivši zapovednik Zbornog područja Split i vojni vođa operacije "Oluja" Ante Gotovina je u aprilu prošle godine osuđen na 24 godine zatvora, a komandant specijalne policije Mladen Markač na 18-godišnju zatvorsku kaznu, dok je prvi čovek Zbornog mesta Knin Ivan Čermak oslobođen svih optužbi. Na presudu su se žalile odbrane Gotovine i Markača, ali ne i tužilac.

"24.04.2012.

DEFINISANA KLJUČNA PITANJA ZA ŽALBENU RASPRAVU U PREDMETU "OLUJA"

Žalbena veće dostavilo stranama četiri ključna pitanja o kojima bi na raspravi od 14. maja trebalo da se izjasne. Pitanja se odnose na nalaz Pretresnog veća da artiljerijski napad Hrvatske vojske na

13.05.2012.

DAN D ZA GENERALE

Gotovina i Markač obratit će se sudu, komisiju zanima granatiranje Knina; skupovi podrške diljem Hrvatske

Predsjednik Haaškoga suda i predsjednik Žalbenog vijeća Theodor Meron, u ponedjeljak, 14. svibnja, zakazao je žalbenu konferenciju čime će nakon četiri godine i 34 dana završiti suđenje Anti Gotovini i Mladenu Markaču.

Cjelodnevnim zasjedanjem namjerava se dovršiti suđenje i dati priliku optužbi i obrani da se usmjere na četiri ključna pitanja: je li prvostupanjsko vijeće pogriješilo kad je u presudi utvrdilo pravilo od 200 metara od cilja za zakonitost topničkih pogodaka; kako bi se proglašenje toga zaključka pogrešnim odrazilo na druge zaključke o pogocima; može li zaključak o nezakonitosti topničkih napada opstati ako padnu zaključci vezani uz pravilo o 200 metara, te treba li zaključak o postojanju udruženog zločinačkog pothvata ostati ako se utvrdi da nije bilo nezakonitih topničkih napada.

Žalbena konferencija bi trebala početi u devet sati i trajati do navečer, a na kraju bi se članovima Žalbenog vijeća, ukoliko to žele, trebali osobno obratiti osuđeni Gotovina i Markač.

Optužba i obrana bi trebali odgovoriti na ključna pitanja je li granatiranje bilo dijelom vojnih operacija ili je bilo sračunato na protjerivanje Srba iz Hrvatske. U tom kontekstu trebaju pojasniti smisao sastanka Franje Tuđmana i užeg vodstva Hrvatske na Brijunima, kada je zločinački pothvata zamišljen kao topnička akcija i na kraju, koliko su ta dva događaja međusobno uvjetovana.

Ako nije bilo prekomjernog granatiranja Knina nije bilo ni udruženog zločinačkog pothvata, teza je koju će zagovarati obrane generala Gotovine i Markača.

Navode kako nije bilo neselektivnog, dakle protuzakonitog granatiranja, te da razlog odlaska srpske populacije nije takvo granatiranje zbog čega nema niti zločinačkog poduhvata. Smatraju da ova situacija ukazuje na mogućnost da odluka bude bitno bolja i drugačija od onoga u kojem je smjeru do sada išao žalbeni postupak.

Generali Gotovina i Markač proglašeni su krivima zbog sudjelovanja u udruženom zločinačkom pothvatu s ciljem protjerivanja srpskog stanovništva iz tzv. Krajine te osuđeni na 24, odnosno 18 godina zatvora. Nakon 14. svibnja Gotovina i Markač mogu samo čekati. Presuda Žalbenog vijeća bit će konačna, a odluka Suda poznata krajem godine.

Ante Gotovina je uhićen u Španjolskoj 7. prosinca 2005. godine odakle je u Sheveningen prebačen tri dana kasnije. Mladen Markač se sudu predao 11. ožujka 2004. godine. Za obojicu je presuda izrečena 15. travnja 2011. godine.

U PAKOŠTANIMA MOLILA I GOTOVININA TETA

Moj Ante, duša tetkina. Puno je propatio. Nisam se čula s njim, ali ovi koji su bili kod njega prošli tjedan su mi rekli on sve zna što je tko radio. Nije on zaslužio ovo što mu se događa. Težak je život prošao, ja sam ga gojila sve ove godine, a valjda ću ga i živa dočekati, mog Antu... - kroz suze je kazala teta generala Ante Gotovine jučer ispred crkve sv. Mihovila u Pakoštanima gdje je dan uoči početka rasprave Žalbenog vijeća u procesu protiv hrvatskih generala održana globalna akcija Hrvatskog svjetskog kongresa „Plamen slobode“. Unatoč olujnoj buri, uz generalovu tetu Mariju Miočev, bijelu svijeću za generale u Den Haagu, u subotu ujutro u rodnom mjestu generala Gotovine zapalili su brojni mještani koji su prije toga za njih molili i u crkvi Sv. Mihovila gdje je održana misa.

SKUP POTPORE U SPLITU ISPRED SV. FRANE

-Ante, Ante, svi smo za te, i uvijek ćemo biti, ti si heroj rata, Ante, Ante ti si legenda Hrvata - romorilo je između ostalog na sinočnjem splitskom obilježavanju globalne akcije Plamen slobode, koja je pred crkvom sv. Frane okupila 200-ak podmarjanskih Lžitelja. Ni bura nije obeshrabrila okupljeno mnoštvo koje je dugom zajedničkom molitvom,

zapaljenim svijećama i riječma nade dalo potporu hrvatskim generalima Anti Gotovini i Mladenu Markaču.

Splitsku akciju je uz Hrvatske ratne veterane i Braniteljski portal inicirala Hrvatska udruga Benedikt, potvrdio nam je njen predsjednik Vide Popović, pojašnjavajući kako su građani ovim skupom željeli odati počast generalskom dvojcu pred raspravu žalbenog vijeća Haškog suda.

PLAMEN SLOBODE U SINJU

Plamen slobode za hrvatske generale u Den Haagu" naziv je poruke plamenom i svijetlom zapaljenih svijeća kojom su se Sinjani i Cetinjani priključili akciji Hrvatskog svjetskog kongresa uoči početka rasprave žalbenog vijeća suda u Haagu. U crkvi Gospe Sinjske u nedjelju navečer slavljena je svečana sveta misa za sve hrvatske uznike, posebice generale Antu Gotovinu i Mladenu Markača. Svetu misu predvodio je sinjski župnik fra Paviša Norac Kevo. Oko glavnu oltara bili su branitelji koji su držali fotografije Gotovine i Markača, a svi u crkvi okupljeni vjernici u rukama su držali bijelu svijeću.

- Mjesec svibanj najbolje je vrijeme da usporedim moj narod i narod kojega je Bog poveo prema Obećanoj zemlji. I moj je narod odabrani narod. I mi smo kao narod stoljećima čekali slobodu. Bog nam je dao ljude koji su ovaj naš narod povelili prema našoj Obećanoj zemlji. Zato kada o tome budete govorili, kada se toga budete prisjećali, nemojte zaboraviti naše velikane po zatvorima, ma gdje oni bili - rekao je među ostalim u prigodnoj propovijedi fra Paviša Norac Kevo.

Jutarnji **LIST** 13.05.2012.

NOBILO UOČI SJEDNIČE ŽALBENOG VIJEĆA HAAŠKOG SUDA: GOTOVINI I MARKAČU SMANJUJU SE KAZNE!

VALJA OČEKIVATI DA ĆE SUD ODBACITI TEZU O PREKOMJERNOM GRANATIRANJU, KAŽE HRVATSKI ODVJETNIK

U sudnici u Haagu u 9 sati počinje rasprava. Na ulasku u sudnicu viđen je i poznati hrvatski glumac Goran Višnjić.

Je li sudac Alphons Orie pogriješio kad je zaključio da je Knin bio nezakonito granatiran, presudivši da je protuzakonita svaka granata koja je pala više od 200 metara od legitimnog vojnog cilja? Ako je pogriješio, i ako ne može opstati kriterij o 200 metara udaljenosti, treba li onda osloboditi generale Antu Gotovinu i Mladenu Markača? O tome će danas odvjetnici optuženih generala i predstavnici Tužiteljstva Haaškog suda cijeli dan razmjenjivati argumente.

ODLUKA SLJEDEĆE GODINE

Žalbena vijeće, koje čine petorica sudaca Haaškog suda, među kojima sadašnji predsjednik suda Patrick Robinson i dva bivša, Fausto Pocar i Theodor Meron, zasjedat će od 9 sati ujutro do 18.30. Prvo će priliku za iznošenje svojih stavova imati obrana generala Ante Gotovine, na što Tužiteljstvo ima pravo replike, a nakon što Gotovinina obrana odgovori tužiteljima, riječ preuzima obrana Mladena Markača. Svoju odluku tko je u pravu, obrana ili tužitelji, suci će donijeti naknadno, do kolovoza 2013., koji se otprije spominje kao rok za izricanje te presude.

Poznati hrvatski odvjetnik Anto Nobilo, koji je uspio drastično smanjiti kaznu haaškom optuženiku Tihomiru Blaškiću, sa zanimanjem prati i skori žalbeni postupak u slučaju Gotovina-Markač. Nobilo je, gotovo uvjeren, da bi u ovom slučaju trebalo biti određenog smanjenja kazne i za Antu Gotovinu i za Mladena Markača.

- Iz pitanja Sudskog vijeća o 'prekomjernom granatiranju' Knina, što je jedan od glavnih 'krimenâ' u ovom slučaju, zaključujem da su oni u dilemi oko toga, a to znači da su ga spremni odbaciti. Stoga mislim da su zato vrlo ili prilično blizu zaključku da 'prekomjernog granatiranja' nije bilo. Tako da obrana sada ima šansu dokazati i 'isposlovati' da se taj inkriminirajući dokaz, koji je očito na staklenim nogama, odbaci - kaže nam Nobilo.

- Očito je da su u Sudskom vijeću u dilemi, a u tom se slučaju staje na stranu obrane, pa ako Tužiteljstvo ne razuvjeri Vijeće u toj dilemi, ono će 'prekomjerno granatiranje' odbaciti.

Nobilo napominje da je to tek jedan sloj slučaja, jer sve ovisi o tome kako će se Vijeće Haaškog suda ponijeti prema kvalifikaciji "udruženog zločinačkog poduhvata". Naime, kaže Nobilo, optužba o "zločinačkom poduhvatu" temeljila se upravo na "prekomjernom granatiranju".

- Dakle, ako se odbaci teza o 'prekomjernom granatiranju' Knina, time se automatski pokolebala i teza o 'udruženom zločinačkom poduhvatu' - ističe Anto Nobilo. No, teško je sada reći hoće li teza o "zločinačkom poduhvatu" u cijelosti pasti samo na osnovi odbacivanja optužbe o "prekomjernom granatiranju" jer Tužiteljstvo ima i neke druge dokaze na kojima je gradilo svoju optužnicu kad je o tome riječ.

Nobilo nadalje smatra da će svakako doći do određenog smanjenja kazni izrečenih Gotovini i Markaču, ali "za sada ne mogu nagađati koliko jer sve ovisi o tome hoće li i koliko, kako sam kazao, odbacivanje teze o 'prekomjernom granatiranju' utjecati na odbacivanje ili ublažavanje optužbe o 'zločinačkom poduhvatu'". - Prema onome što vidim kako se stvar razvija, gotovo sam siguran da se Gotovina i Markač mogu 'pripremiti' za određeno smanjenje kazne - zaključuje Nobilo. Rasprava, koja danas počinje, treba pomoći petorici sudaca u razmatranju prvostupanjske presude po kojoj je Ivan Čermak oslobođen, a Ante Gotovina i Mladen Markač osuđeni za sudjelovanje u udruženom zločinačkom poduhvatu s ciljem trajnog uklanjanja srpskog stanovništva iz Krajine.

ZAKLJUČAK SUDACA

Po presudi, stanovništvo je većinom napustilo Hrvatsku upravo u strahu izazvanom granatiranjem, zahvaljujući artiljerijskom napadu kojem su 4. i 5. kolovoza bili izloženi Benkovac, Gračac, Knin i Obrovac. Kako su granate u velikom broju padale na područja na kojima po ocjeni suda nije bilo vojnih ciljeva, suci su zaključili da je cilj granatiranja bilo zastrašivanje civila. Za osuđujuću presudu ključno je pitanje je li granatiranje Knina i okolnih gradova prvog i drugog dana Oluje bilo vojno logično i opravdano.

Tužiteljstvo se nije žalilo na prvostupanjsku presudu, dok su obrane zatražile ukidanje osuđujućih kazni, poručujući da je granatiranje bilo dio uobičajene artiljerijske pripreme napada, a da su suci proizvoljno odredili 200 metara kao mjeru udaljenosti od legitimog cilja po kojoj su projektili zakoniti.

Na samom kraju žalbene rasprave suci su predvidjeli vrijeme za obraćanje dvojice optuženih, Gotovine i Markača.

*sense*tribunal 14.05.2012

ODBRANA GOTOVINE NEGIRA NEZAKONITE NAPADE NA CIVILE

U prvom delu današnje žalbene rasprave u predmetu "Oluja", argumente razmenili branioci generala Ante Gotovine i predstavnici tužilaštva. Branioci negiraju zaključak prvostepene presude o udruženom zločinačkom poduhvatu sa ciljem trajnog uklanjanja srpskih civila iz Krajine, ostvarenog uz pomoć nezakonitog napada na civile u Kninu i drugim krajinskim gradovima u avgustu 1995. godine

Nalaz prvostepene presude o udruženom zločinačkom poduhvatu sa ciljem da se srpski civili proteraju iz Krajine zasniva se na pogrešnom zaključku o nelegitimnosti svih artiljerijskih udara koji su pali na više od 200 metara od najbliže vojne mete - tvrdi odbrana generala Ante Gotovine. Na današnjoj žalbenoj raspravi u predmetu "Oluja" branioci su naveli da je Pretresno veće "izmisli" takav standard i onda na osnovu njega donelo zaključak o protivpravnom napadu na Knin, Obrovac, Benkovac i Gračac, a potom i o postojanju udruženog zločinačkog poduhvata. Prvostepenom presudom na koju su se žalile odbrane, generali Ante Gotovina i Mladen Markač osuđeni su na 24 odnosno 18 godina zatvora zbog zločina nad krajinskim Srbima.

Gotovinin branilac Luka Mišetić je rekao da je Pretresno veće u presudi navelo da je samo pet odsto od 1.200 granata - koje su 4. i 5. avgusta 1995. godine ispaljene na Knin i druge krajinske gradove - palo izvan pomenute margine od 200 metara. Osim toga, odbrana smatra da tužilac nije dokazao da su objekti u područjima koja je veće ocenilo civilnim - zaista i korišćeni samo u civilne svrhe.

Svi ti navodi, po odbrani, ukazuju da je general Gotovina izdao naređenje za zakonit napad na legitimne vojne mete za vreme operacije "Oluja" početkom avgusta 1995. godine. Branioci kao dodatni dokaz u prilog zakonitosti napada navode i tvrdnju da tokom suđenja nisu ponuđeni nikakvi dokazi da je tokom granatiranja Knina ijedna osoba ranjena ili poginula, pa čak ni da se nakon 18 godina od tog događaja u javnosti nije pojavila "ni glasina" da je tada neko od civila stradao.

U odgovoru na izlaganje branilaca, tužilac Daglas/Douglas Stringer je naveo da je zaključak veća o legitimnosti margine od 200 metara izveden na osnovu iskaza vojnog veštaka optužbe, ali da, čak ako ga Žalbeno veće odbaci, to ne znači da automatski "pada" i nalaz prvostepene presude o protivpravnom napadu. Optužba, naime, smatra da za to postoje brojni drugi dokazi, poput Gotovininog naređenja od 2. avgusta 1995. godine u kojem navodi da artiljerija treba da gađa neprijateljske linije fronta i druge vojne ciljeve, kao i da se "gradovi Knin, Benkovac, Obrovac i Gračac stave pod topničku paljbu". Osim toga, u izveštajima Hrvatske vojske se navodi da su gradska područja neselektivno gađana. Tako se u jednom dokumentu navodi da je 18 projektila ispaljeno "na opšte područje Knina".

Tužilac osporava tvrdnju odbrane da je 95 odsto granata palo na područje gde su bile vojne mete i podseća da je Pretresno veće utvrdilo tačna mesta udara za samo 10 odsto ispaljenih projektila, a da je polovina od tog broja pala na civilna područja. Optužba smatra da se iz analize udara granata vidi njihova "distribucija po celim gradovima". Tužilac Metju Kros/Matthew Cross se pita da li je zaista bilo potrebno za dan i po ispaliti 900 granata na Knin, grad u kojem se u tom trenutku nalazilo svega 150 vojnika, ali i 15.000 civila.

Na tvrdnju da granatiranje nije rezultiralo ranjavanjem i ubistvom nijednog civila, tužilac odgovara da su svedoci govorili o leševima

na ulicama Knina, ali da njegova obaveza nije bila da o tome ponudi detaljne dokaze, budući da je dokazivao da je cilj napada bio progon civila, a ne njihovo ubistvo. Tužilac kaže da su žrtve granatiranja i oni koji su zbog tog protivpravnog napada morali da napuste Krajinu.

Optužba je danas, takođe, ukazala i da je protivpravni napad na Knin samo jedan od elemenata udruženog zločinačkog poduhvata i pozvalo

Žalbeno veće da dokaze sagleda u celini – od planiranja na Brionskom sastanku da se civili proteraju, do granatiranja tokom operacije "Oluja", potom i ubistava civila, pljačke i razaranja njihovih kuća i drugih zločina koje general Gotovina nije istražio i sprečio, do sprečavanja povratka izbeglih u kojem optuženi nisu direktno učestvovali, ali jesu drugi učesnici udruženog zločinačkog poduhvata na čelu sa predsednikom Franjom Tuđmanom.

NACIONAL
NEOVISNI NEWS MAGAZIN

'GOTOVINA KRIV ZA PROTJERIVANJE SRBA'

14.05.2012.

Na pitanje suca o malom broju žrtava i kako je to moguće ako je granatiranje bilo neselektivno, tužilac odgovara kako izvješća pokazuju da je bilo žrtava, ali da to nije dio njihovog dokaznog postupka jer je njihov stav da je napad protuzakonit jer je bio usmjeren ka protjerivanju civila

Žalbeno ročište započelo je izlaganjem obrane generala Ante Gotovine. Njegov odvjetnik Gregory Kehoe prvo je pročitao zaključak Raspravnog vijeća o odlasku srpskih civila iz Krajine. Upozorio je kako u izvješću Ujedinjenih naroda iz 1995. godine nema niti jedne napomene da je netko od Srba napustio Krajinu zbog prekomjernog granatiranja, kao i da nema dokaza da je netko od civila poginuo zbog prekomjernog granatiranja. Ističe kako se u izvješću navodi da je topničko djelovanje bilo profesionalno izvedeno.

Pojasnio je kako je primjedba Raspravnog vijeća o pravilu od 200 metara oko vojnog cilja njihova izmišljotina koja je iskorištena kako bi se prikrili nedostaci u optužnici.

"Tužiteljstvo nije uspjelo dokazati optužbe o nezakonitom granatiranju, pa je raspravno vijeće proizvoljno odlučilo protumačiti "pravilo 200 metara". Tako se došlo do termina da su civili napadnuti. Stvorili su pretpostavku bez zapravo pravog saznanja da su civili bili napadnuti. U tim gradovima bilo je mnogo vojnih ciljeva.", kazao je Kehoe.

Istaknuo je kako su topnička djelovanja i dnevnicima gađanja pokazali da su vojni ciljevi bili veoma precizno građani.

"Ostaje pitanje zašto je Raspravno vijeće izmislilo i uvelo to pravilo od 200 metara koje nije potkrijepljeno nikakvim dokazima niti se tijekom suđenja o tom pravilu raspravljalo", istaknuo je Kehoe.

"Raspravno vijeće ne drži da ta ubojstva, okrutno i nečovječno postupanje, pljačke i bezobzirno razaranja bili dio jezgre zločinačkog pothvata. Oni drže da su ti zločini bili prirodna posljedica udruženog zločinačkog pothvata. Bez dokaza da su projektili koji su padali 200 metara od vojnih ciljeva bili nezakoniti, osuda Gotovini ne stoji", istaknuo je.

Također je rekao kako se ciljeve gađalo s udaljenosti od 26 kilometara, pa je prema svim vojnim standardima pogreška veća od 200 metara, prihvaćena.

ODVJETNICI OSPORAVAJU PRAVILO 200 METARA

Kahoe je pokušao objasniti nelogičnosti pravila kojima se Raspravno vijeće koristilo. Na nizu karata pokazao je kako je na suđenju određivan civilni cilj ne prema tome da li je zaista bio civilni ili vojni cilj, već prema tome što je Hrvatska vojska gađala.

Riječ je potom preuzeo odvjetnik Luka Mišetić koji se također obrušio na pravilo 200 metara.

Istaknuo je kako nema dokaza da je Hrvatska vojska namjerno gađala civilna područja u Kninu, Benkovcu, Obrovcu i Gračacu. Pozvao se na standard koji je naveo general Leslie, a koji iznosi 400 metara kao prostor za pogrešku prilikom topničkog napada, te je rekao da kada se to pravilo primjeni, vidi se da je samo mali broj granata pao van te granice.

Mišetić je podsjetio na svjedočenje zapovjednika topništva Marka Rajčića koji je rekao kako je Gotovina naredio da se gađaju samo vojni ciljevi.

"Raspravno vijeće poslužilo se svojim zaključkom o granatama koje su navodno pale na civilne ciljeve, a koje su oni sami označili kao civilne ciljeve temeljem pravila o 200 metara. Na taj su način Gotovininu zapovjed o ciljanom gađanju vojnih ciljeva okarakterizirali kao protupravnu", rekao je Mišetić te dodao kako izvješće Hrvatske vojske pokazuje da su gađani ciljevi bili u skladu s Gotovininom zapovjedi o gađanju isključivo vojnih ciljeva.

Rekao je da, ukoliko se zanemare svjedočenja svjedoka o njihovom dojmu da je cijeli Knin bio gađan granatama, karte i podaci pokazuju kako je gađanje bilo selektivno i usmjereno na vojne ciljeve te istaknuo kako je to priznalo i Raspravno vijeće.

BRIJUNSKI TRANSKRIPTI KAO DOKAZ OBRANE

Mišetić se osvrnuo i na susret na Brijunima i ono što je navedeno u Brijunskim transkriptima. Istaknuo je kako i samo Raspravno vijeće i optužba tvrde da se u tim transkriptima nije spominjalo protuzakonito granatiranje niti se spominjalo granatiranje kao jedan od načina da se prisili srpsko stanovništvo na odlazak. Pročitao je dio iz podneska tužiteljstva u kojem oni sami priznaju da nema dokaza da se na Brijunima raspravljalo o progonu civilnog stanovništva niti o topničkom granatiranju civilnih ciljeva. Posljednji u nizu Gotovininine obrane obratio se odvjetnik Payam Akhavan koji je još jednom ponovio kako je pravilo od 200 metara koje je Raspravno vijeće svoje voljno uvelo neprimjenjivo na moderne načine ratovanja.

"Ovaj slučaj je izuzetno važan jer će biti proučavan i među modernim vojnim zapovjednicima koji posjeduju izuzetno precizno oružje. No, niti oni u uvjetima urbanog ratovanja ne mogu garantirati takvu preciznost kao što to Raspravno vijeće nalaže. Vojske koje su opremljene mnogo preciznijim oružjem od onog kakvog su na raspolaganju imali u Hrvatskoj vojsci, ubile su tisuće civila u svojim napadima na vojne ciljeve. Hrvatska vojska nije ubila niti jednog u svojim napadima na vojne ciljeve u Kninu. Molim Vijeće da razmisli o tome i odbaci presudu protiv generala Gotovine za protuzakonito granatiranje", zaključio je Akhavan, nakon čega je sudac Theodor Meron odredio pauzu od 15 minuta.

TUŽITELJSTVO: SVE U PRESUDI JE TOČNO

Rasprava se nakon kratke stanke nastavlja izlaganjem tužitelja Douglasa Stringera. Za razliku od obrane generala Gotovine, on u ime tužiteljstva smatra kako je Raspravno vijeće dobro zaključilo da je Hrvatska vojska pod zapovjedništvom Gotovine i Markača izvela protuzakonite napade na Knin, Gračac, Benkovac i Obrovac. Ističe i da, ukoliko se zanemari pravilo od 200 metara, svjedočenja ljudi iz tih gradova potvrđuju kako su granate padale po cijelim gradovima, ne samo po vojnim ciljevima.

Pozvao se na Brijunski transkript rekavši kako je on dokaz da su generali Gotovina i Markač s tadašnjim predsjednikom Franjom Tuđmanom dogovorili napade na te gradove kao dio proširene akcije udruženog zločinačkog pothvata.

Tužiteljstvo ima svoje tumačenje karata koje je obrana uvela kao dokazni materijal te pokušava opovrgnuti tumačenje da je 95% svih granata palo u krugu od 400 metara od vojnih ciljeva.

Tužitelj nastavlja kako je granatiranje gradova bilo samo dio šire akcije uklanjanja srpskog stanovništva iz Hrvatske. Citirao je izjavu tadašnjeg veleposlanika SAD-a Petera Galbrighta koji je rekao da je Tuđman bio sklon preseljenju civila. Ističe kako je Srpsko stanovništvo bilo strateška prijetnja Hrvatskoj.

Ističe kako ne stoji tvrdnja obrane da je 95 posto granata palo unutar 200 metara jer za to nema realne osnove.

Pozvao se na izvješće sudskog vještaka za granatiranje koji je ustvrdio da je granatiranje kakvo je izvedeno nad Kninom usmjereno ka istjerivanju civila iz grada. Dodaje kako je to bilo rečeno i na sastanku na Brijunima.

Na pitanje suca o malom broju žrtava i kako je to moguće ako je granatiranje bilo neselektivno, tužitelj odgovara kako izvješća pokazuju da je bilo žrtava, ali da to nije dio njihovog dokaznog postupka jer je njihov stav da je napad protuzakonit jer je bio usmjeren ka protjerivanju civila.

Tužiteljstvo ostaje pri svojoj tvrdnji da je sam napad na gradove bio po svojoj namjeri protuzakonit bez obzira na granicu pogreške. Naime, oni smatraju da je zločin počinjen već samom namjerom da se otvara vatra na gradove.

Objašnjava kako je topništvo tijekom gađanja pogodilo i vojne, ali i civilne objekte.

"Ukoliko se prihvati i granica od 400 metara koju je spominjao general Leslie, onda je topništvo koje je gađalo grad bilo izuzetno neprecizno, no ta činjenica ne umanjuje prirodu napada", rekao je tužitelj.

Nastavio je kako žrtve nisu samo ubijeni civili, nego i 14 tisuća Srba koji su napustili grad. Tvrdi kako Hrvatska vojska nije radila razliku između vojnih i civilnih meta, te se poziva na izvještaje UN-a u kojima se navodi da su granate 'padale po cijelom gradu'.

Pojašnjava kako i kada bi se zanemarila granica pogreške, konkretna mjesta udara su samo dio priče.

"Topnička vatra bila je usmjerena na cijeli grad, ne samo na određene ciljeve. Kad se ukloni granica od 200 metara, to ne mijenja činjenicu da je napad, prema dostupnim do-

kazima, bio protuzakonit", razlaže tužitelj.

Tužitelj zaključuje svoje izlaganje tvrdnjom da je šteta u Kninu bila manja od očekivane ne zbog preciznog gađanja, već jer je korišteno oružje manjeg kalibra. To tumači činjenicom da se nije željelo uništiti vojne ciljeve, već zastrašiti stanovništvo i natjerati ga na bijeg.

HTJELI STE PROTJERATI STANOVNIŠTVO

Tužiteljica nastavlja obraćanje sudu ističući kako je glavni cilj Hrvatske vojske i Gotovinih jedinica protjerivanje srbijanskog civilnog stanovništva i čišćenje područja. Dodala je kako je Operacija Oluja bila usmjerena primarno protiv civila, a ne vojske.

Tužiteljica smatra kako zaključak o postojanju udruženog zločinačkog pothvata treba ostati jer, tvrdi, radi se o organiziranoj akciji čiji je cilj bio protjerivanje i nanošenje štete civilnom stanovništvu.

Pozvala se na međunarodne konvencije o ratovanju i humanitarnom pravu prema kojima bi se tijekom ratovanja trebalo posebno obratiti pozornost na to da ratovanje ima što manji utjecaj na civilno stanovništvo.

"Granatiranje je bilo protuzakonito jer su građani cijeli gradovi, bez iznimke, i to kako bi se natjeralo stanovništvo na odlazak. Nakon toga, vlasti su učinile sve što je bilo u njihovoj moći kako bi obeshrabrile povratak tog stanovništva", ističe tužiteljica.

U svom se izlaganju tužiteljica fokusira na protjerivanje Srba te ističe kako je sa kninskog područja otišlo 20 tisuća Srba. Oni Srbi koji su ostali nakon ulaska Hrvatske vojske u Knin, dodaje, bili su prisiljeni otići zbog maltretiranja.

Smatra da je i to Gotoviniina krivnja jer nije poduzeo ništa kako bi spriječio svoje podređene da se iskaljuju na civilnom stanovništvu.

"General Gotovina kriv je za odlazak srpskog stanovništva, čak i ako Vijeće odluči da nije bilo udruživanja u zločinački pothvat", smatra tužiteljica i dodaje kako je stav tužiteljstva da je postojao udruženi zločinački pothvat kako bi se proteralo srpsko stanovništvo, a Gotovinine jedinice tu su namjeru provele na terenu.

OBRANA ODGOVARA NA IZLAGANJE TUŽITELJSTVA

Rasprava se nastavlja odgovorom obrane na navode tužiteljstva. Riječ je preuzeo Luka Mišetić koji odgovara i na pitanja sudaca o opravdanosti tvrdnje da su pojedini civilni ciljevi bili korišteni u vojne svrhe, što je obrana ranije tvrdila.

Mišetić je odgovorio kako je tužiteljstvo odbacilo mogućnost da su pojedini civilni ciljevi, poput željezničkog kolodvora korišteni u vojne svrhe iako su podaci na terenu išli u prilog tome.

Osvrnuo se i na izjavu Petera Galbrighta na koju se tužiteljstvo poziva o samoj akciji Oluje. Pročitao je njegovo svjedočenje prema kojem cilj Oluje nije bio istjerivanje srbijanskog stanovništva.

Također u pitanje je doveo tvrdnju tužiteljstva da je granatiranje dovelo do odlaska stanovništva iz spomenutih gradova. Istaknuo je kako su Srbi napustili i druge gradove koji nisu bili granatirani u Oluji.

"Pustite civile da odu. Jer koja je alternativa? Zarobiti ih? Natjerati vojske da se bore oko toga čiji su civili?", parafrazirao je dio Brijunskih transkripta Mišetić.

Po pitanju mogućih civilnih žrtava Mišetić je istaknuo kako nema nikavih konkretnih materijalnih dokaza, poput medicinske dokumentacije, da je bilo civilnih žrtava. Također, dodao je kako ni 18 godina poslije Oluje nema nikakavih zabilježenih priča da je netko izgubio članove obitelji u granatiranju Knina.

Podsjetio je na svjedočenje jedne od svjedokinja tužiteljstva tijekom suđenja koja je rekla kako je kninska bolnica jedina bila opremljena za izvođenje kirurških zahvata u tom dijelu Krajine. Stoga postavlja pitanje nisu li možda tijela koja su otkrivena u kninskoj bolnici zapravo bila donesena s prvih crta bojišnice.

Ističe i kako nema niti jedne osobe koja je imenovana imenom i prezimenom a koja je tvrdila da je otišla iz Knina zbog granatiranja. Jedina svjedočenja govore kako su ljudi otišli s namjerom da se vrate, odnosno da su otišli nakon što je Martić izdao naredbu za evakuaciju.

Mišetić se osvrnuo i na tvrdnju tužiteljstva da bi Gotovinu trebalo teretiti za protjerivanje stanovništva i ako sud odbaci tvrdnju o udruženom zločinačkom pothvatu. Rekao je kako ne bi bilo pošteno suditi Gotovini za nešto o čemu se tijekom suđenja uopće nije raspravljalo i o čemu se ne može očitovati ili protiv čega se ne može braniti jer je ovo žalbeno saslušanje a ne suđenje.

OČEKUJE SE IZLAGANJE GOTOVINE I MARKAČA

Točno u 9 sati u Haaškoj će sudnici započeti žalbeno ročište u slučaju Gotovina i Markač. Podsjetimo, hrvatski su generali prije nešto više od godinu dana nepravomoćno osuđeni na 24 odnosno 18 godina zatvora.

Žalbeno vijeće očekuje da se tužitelji i obrane fokusiraju na to da li je prvostupanjsko vijeće

pogriješilo kada je utvrdilo pravilo od 200 metara od cilja za zakonitost topničkih podataka. Pravilo koje su osporavali brojni iskusni topnici, ali i koje nigdje nikada nije bilo zapisano. Također, pozvalo ih je i da se opredijele treba li ostaviti zaključak o postojanju udruženog zločinačkog pothvata, ako se utvrdi da nije bilo nezakonitih topničkih napada, odnosno da pravilo o 200 metara od cilja ne stoji.

Poznavatelji rada suda ističu kako ne treba očekivati oslobađajuću presudu jer bi to bilo potpuno odstupanje od dosadašnje prakse suda. No, dodaju kako nije nemoguće da sud donese odluku o smanjenju kazne.

Ante Gotovina osuđen je na 24 godine zatvora. Proglašen je krivim kao sudionik udruženog zločinačkog pothvata po sljedećim optužbama:

1. progon kao zločin protiv čovječnosti
2. deportacija kao zločin protiv čovječnosti
4. pljačka javne i privatne imovine kao kršenje zakona i običaja ratovanja
5. bezobzirno razaranje kao kršenje zakona i običaja ratovanja
6. ubojstvo kao zločin protiv čovječnosti
7. ubojstvo kao kršenje zakona i običaja ratovanja
8. nečovječna djela kao zločin protiv čovječnosti
9. okrutno postupanje kao kršenje zakona i običaja ratovanja

Ivan Čermak proglašen je nevinim po svim točkama optužnice.

Mladen Markač je osuđen na 18 godina zatvora. Proglašen je krivim kao sudionik udruženog zločinačkog pothvata po sljedećim optužbama:

1. progon kao zločin protiv čovječnosti
2. deportacija kao zločin protiv čovječnosti
4. pljačka javne i privatne imovine kao kršenje zakona i običaja ratovanja
5. bezobzirno razaranje kao kršenje zakona i običaja ratovanja
6. ubojstvo kao zločin protiv čovječnosti
7. ubojstvo kao kršenje zakona i običaja ratovanja
8. nečovječna djela kao zločin protiv čovječnosti
9. okrutno postupanje kao kršenje zakona i običaja ratovanja

sense Tribunal

14.05.2012.

MARKAČEVA ODBRANA RUŠI "KULU OD KARATA"

Odbrana bivšeg zapovednika hrvatske specijalne policije smatra će prvostepena presuda pasti kao "kula od karata" a optuženi biti oslobođeni, dok tužilac ukazuje na Markačevu ulogu u planiranju proterivanja Srba u Krajinu, protivpravnom granatiranju Gračaca, kao i ubistvima civila i razaranja njihove imovine. Optuženi se Žalbenom veću obratili na različitim jezicima, ali sa sličnim porukama

U nastavku današnje žalbene rasprave na suđenju za zločine nad Srbima za vreme i nakon operacije "Oluja" branioci bivšeg zapovednika hrvatskih specijalaca Mladena Markača su izneli argumentaciju protiv nalaza prvostepene presude kojom je njihov klijent osuđen na 18, a general Ante Gotovina na 24 godine zatvora. Markačevi branioci su podržali jutrošnje izlaganje Gotovinine odbrane i njihovu argumentaciju dopunili svojim osporavanjima prvostepene presude uz nekoliko slikovitih objašnjenja.

Markačeva odbrana, poput Gotovinine, smatra da je nalaz presude o protivpravnom artiljerijskom napadu na civile u Krajini neodrživ navodeći da je od 150 granata koje su po naređenju zapovednika specijalaca ispaljene na Gračac većina pala u blizini vojnih ciljeva. Ukoliko Žalbeno veće prihvati da nezakonitog granatiranja nije bilo, neminovno će, smatra branilac Džon Džons/John Jones, zaključiti da nije bilo ni udruženog zločinačkog poduhvata sa ciljem da se Srbi proteraju iz Krajine.

"Prvostepena presuda je kao kula od karata koja će se srušiti kada se odbaci zaključak o protivpravnom artiljerijskom napadu", rekao je Džons. Potom je presudu uporedio i sa "štrikanim džemperom" koji će se operati kada se iz njega izvuče "glavna nit" - protivpravno granatiranje. Ukratko - ako nema protivpravno granatiranje, nema udruženog zločinačkog poduhvata, pa ni Markačevog učešća u njemu.

U svom odgovoru optužba navodi da je Markač krajem jula 1995. godine prisustvovao Brionskom sastanku na kojem je donesena odluka o proterivanju srpskih civila, a potom izdao naredbu da se ceo Gračac tretira kao vojna meta, doprinoseći tako ostvarenju cilja udruženog zločinačkog poduhvata. Pored toga, nije učinio ništa da spreči pljačku i razaranja tog ličkog grada od strane specijalne policije 5. i 6. avgusta 1995. godine, iako je u to

vreme bio na licu mesta. Slična argumentacija, po optužbi, važi i za razaranja Donjeg Lapca i Ramljana, kao i za ubistvo civila i spaljivanje sela Grubori, što je zločin koji je, po optužbi ali i prvostepenoj presudi, Markač pokušao da prikrije.

Izlaganje optužbe na kratko je prekinuo predavajući sudija Teodor/Theodor Meron pitanjem o tome koliko je egzodus Srba iz Krajine doprinela odluka krajinskog rukovodstva da pozove stanovništvo na evakuaciju. Tužiteljica Ingrid Eliot/Elliot je odgovorila da uticaja praktično nije bilo jer je odluka o evakuaciji doneta 4. avgusta 1995. godine u 17 časova, dok je većina stanovništva već bila u izbegličkim kolonama od ranog jutra kada je artiljerijski napad počeo. Nešto kasnije, Gotovinin branilac Mišetić je replicirao tvrdnjom da se radi o "fantaziji" optužbe i da nema dokaza o tome da je većina civila napustila svoje domove pre 17 časova tog dana.

Na samom kraju žalbene rasprave veću su se obratili i optuženi. Bivši zapovednik Zbornog područja Split Ante Gotovina je odlučio da to učini na francuskom jeziku, navodeći da kao čovek "žali za izgubljenim životima, ali da ne može biti odgovoran za tuđe zločine i tuđe propuste". Priznaje da je odluka da se godinama skriva od pravde bila pogrešna, ali smatra da se ne može ustanoviti da je "ikad želeo ili pristao da civil ili vojnik bude ubijen samo zato što je Srbin". Tvrdi da je "pošten časnik koji je pokušao dati najbolje od sebe u teškim okolnostima".

Mikrofon je potom preuzeo Mladen Markač koji je rekao da je "iznenađen izrečenim navodima o 'Oluji' koji nemaju veze sa činjenicama". Smatra da nije "nikakav član" udruženog zločinačkog poduhvata za čije postojanje mu, objašnjava, nikad niko ništa nije rekao do dolaska u Hag. Isto tako, nije znao ni za bilo kakvo nezakonito postupanje svojih specijalaca. "Kao čovek i humanista" duboko saoseća sa žrtvama, ali smatra da nije kriv i očekuje pravednu presudu.

Odjavljujući današnju raspravu, predavajući veća je saopštio da će žalbena presuda biti izrečena "u dogledno vreme".

Jutarnji LUST

15.05.2012.

Gotovina: Moji vojnici su radili najbolje što su mogli u vrlo teškim okolnostima; Markač: Izenadio sam se optužbama koje me terete

Žalbeno vijeće Haškog suda u predmetu "Gotovina i Markač" najavilo je u ponedjeljak, nakon cjelodnevne rasprave u sjedištu suda, da će uskoro donijeti presudu, pri čemu će ključna stvar ovisiti o tome kojim će razlozima biti objašnjen odlazak srpskog stanovništva s teritorija koji su kontrolirali do operacije Oluja.

Tekst obraćanja generala Gotovine, donosimo u cjelosti u prijevodu s francuskog jezika:

"Tijekom čitave svoje vojne karijere nastojao sam se ponašati dostojanstveno i časno i uvijek sam činio najbolje što sam mogao kao vojnik i kao časnik da zaštitim civile. Kao časnik ponosan sam na način na koji je provedena operacija Oluja.

Ponosan sam ne samo zato što smo pobijedili, nego zato što je šteta prema civilima i njihovoj imovini bila minimalna. Kao osoba, duboko žalim što su civili izgubili živote ili što su im kuće srušene nakon operacije. Ne mogu međutim odgovarati za ono što su drugi mogli učiniti ili su propustili učiniti dok sam se borio i vodio operacije u Bosni. Tijekom cijelog rata, povjeravani mi su teški zadaci i velika odgovornost. I danas sam uvjeren da sam obavio svoje zadatke najbolje što sam mogao. Kao čovjek, znam da je uvijek moguće gledati u prošlost i misliti da su se stvari mogle drukčije razvijati, ali kao zapovjednik tada nisam mogao to sagledati sa sadašnjeg vremenskog odmaka.

Tijekom operacije Oluja, bili smo u borbi na život i smrt s drugom vojnom silom kako bi oslobodili svoju zemlju, istodobno nastojeći čuvati živote svojih vojnika i civila.

Ne tvrdim da sam bio bezgrešan, ali se nadam da neću biti suđen zato što nisam bio savršen. Ako sam počinio pogreške tijekom svoga života, među kojima je i ona da se ne predam sudu, budite uvjereni da sam ja prvi koji zbog toga žali.

Čak i ako je moguće da pronađete da sam krivo prosudio, nećete kod mene naći nikakvu želju ili pristanak da netko, bio vojnik ili civil, bude ranjen, zlostavljan ili lišen svojih prava zato što je Srbin ili zato što pripada skupini različitoj od moje. Znam i drago mi je što znam da su moja djela tijekom operacije Oluja bila primjerena i da moje zapovjedi o tome svjedoče.

Ne tražim nikakvu uslugu od vas i ništa drugo što moji odvjetnici nisu od vas zatražili. Živim s uvjerenjem da su moji postupci bili konzistentni s

PO PRVI PUT SE OBRATILI SUDU

postupcima časnog i vrijednog časnika koji je nastojao učiniti najbolje u iznimno teškim okolnostima. Ako ovo Vijeće preispita moja djela u tom kontekstu, bit ću u potpunosti zadovoljan i neću tražiti ništa više".

General Mladen Markač obratio se u ponedjeljak na kraju rasprave u žalbenom postupku pred Haškim sudom (ICTY), sucima i javnosti, prvi put od početka suđenja.

Njegovo obraćanje prenosimo u cjelosti:

"Časni sude, uvjeren u pravednost ovoga suda i svoju nevinost dobrovoljno sam pristupio ovom sudu prije devet godina. Tijekom dosadašnjeg postupka iznenađen sam izrečenim navodima o vojno-redarstvenoj operaciji Oluja koji nisu utemeljeni na istinitim činjenicama te u mnogo čemu pogrešno interpretiraju ono što se stvarno događalo na terenu.

Izazvan pokušajima preoblikovanja činjenica iz Domovinskog rata iskreno želim reći: ja nisam nikakav član udruženog zločinačkog pothvata niti sam ratni zločinac! Također, o postojanju bilo kakvog zločinačkog pothvata prvi put sam čuo na ovom suđenju. Ni predstavnici međunarodne zajednice koji su se nalazili u to vrijeme u Hrvatskoj, ni bilo tko iz domaće javnosti ni na koji način nije mi ukazivao na postojanje narečenog poduhvata.

Isto tako, nikada i nitko, prije, tijekom i nakon oslobodilačke operacije Oluja od domaćih institucija i međunarodne zajednice nije mi ukazao na eventualno nezakonito postupanje pripadnika specijalne policije Ministarstva unutarnjih poslova, na čije sam ponašanje ponosan.

Slijedom rečenog, nisam planirao, počinio niti prikrivao bilo kakav zločin jer to nije u skladu s mojim životnim svjetonazorom. Ja sam policijsko-vojni časnik koji je odgovorno i profesionalno, zajedno s potčinjenima izvršavao zadatke koje mi je nalagao načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga i ministar unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

Moj posao bila je borba protiv terorizma, obrana i oslobođenje nelegitimo okupiranog teritorija i na njemu uspostava pravnog poretka Republike Hrvatske. Kao čovjek i humanist duboko suosjećam sa svima koji su pretrpjeli osobne gubitke za vrijeme tih nemilih događaja.

Časni sude, nisam kriv! Očekujem od vas da ćete pomno proučiti dostupne vam materijale i donijeti pravednu presudu. Zahvalan sam što ste mi omogućili da vam se ovom prigodom obratim."

Sudac je nakon Markačevog obraćanja zaključio žalbenu raspravu.

PRVI KORAK MARKAČEVA OBRANA: U TRANSKRIPTU BRIJUNSKOG SASTANKA NEMA ZLOČINAČKOG POTHVATA

Obrana generala Mladena Markača istaknula je u ponedjeljak na žalbenom ročištu pred Haaškim sudom da se iz transkriptata Brijunskog sastanka ne može izvući zaključak o postojanju udruženog zločinačkog pothvata čiji bi cilj bio protjerivanje srpskog stanovništva.

"Ako pročitamo transkript Brijunskog sastanka vidjet ćemo da se tu ne može pronaći zločinački pothvat. Nije li neobično da nitko nije pronašao svjedoka koji bi to potvrdio", rekao je Markačev odvjetnik John Jones.

Markačevi odvjetnici ističu da ako nije bilo nezakonitog napada, onda ni njihov branjenik nije mogao sudjelovati u nezakonitom napadu, što mu se pripisuje.

Jones je rekao da svi zaključci iz prvostupanjske presude o progonu civilnog stanovništva proizlaze iz zaključka o nezakonitom granatiranju te da ako nema nezakonitog granatiranja onda nema ni udruženog zločinačkog pothvata.

"Bez nezakonitog granatiranja raspada se cijela presuda, to je utkano u nju", rekao je Jones.

Branitelji generala Markača su rekli da nema razloga ne vjerovati u iskrenost poziva Srbima tadašnjeg hrvatskog predsjednika Franje Tuđmana da ne napuštaju svoje domove.

Nakon izlaganja Markačeve obrane na redu su predstavnici tužiteljstva koji iznose svoje argumente.

ODGOVOR TUŽITELJSTVA BRADY: BRIJUNI SU BILI KRUNA TUĐMANOVE POLITIKE

U nastavku otvorenog dijela žalbene rasprave, riječ je preuzela tužiteljica Helen Brady u odgovor na izlaganje Markačeve obrane.

Pokušavajući dokazati da je postojao jedinstveni zločinački plan za iseljavanje srpskog civilnog stanovništva, kojeg je Markač bio dio, Brady poziva da se brijunski transkripti razmotre u kontekstudogađaja i prije i poslije Brijuna, ne samo kao slovo na papiru, jer setamošnji govornici govorili o ponovnom zau-

zimanju tog teritorija nakon što budu očišćena od Srba, bilo silom ili prijetnjom sile. Što se tičedijela događaja prije, ustvrdila je da su Brijuni bili kruna Tuđmanovepolitike o nacionalno homogenoj Hrvatskoj.

Sudac pita Brady je li i Markač sudjelovao u razgovorima naBrijunima za koje ona stalno spominje komentare Tuđmana i Gotovine, sobzirom da je ovaj dio rasprave namijenjen Markačevoj žalbi.

Ona navodi kako je važan sam sadržaj razgovora u kojem segovori, između ostaloga, o propagandi koja pokazuje kako je odlazaksrpskog stanovništva smatran direktnim rezultatom akcije Oluja, a nenepovezanim rezultatom.

SUDAC POZIVA BRADY DA SE VIŠE FOKUSIRA NA MARKAČA.

Brady je u ovom kontekstu dodala i da je uđman mjesec danakon operacije izjavio u intervjuu u kojem je upitan o povratku srpskogstanovništva da je povratak cjelokupnog tog stanovništva „nezamisliv“.Brady navodi i kako su kuće i imovina srpskih civila dani na korištenjehrvatskom stanovništvu i kako je Tuđman izjavio da je „Danas Kninhrvatski i nikad se više neće vratiti na staro“ te da se s obzirom nasve navedeno ne može prihvatiti Markačev zahtjev za poništenjem presude.

Sudac je upitao kakvu su ulogu, po mišljenju tužiteljstva, uodlasku stanovništva imale naredbe za evakuaciju koje su izdale srpskevlasti i smatra li tužiteljstvo da su i one doprinijele odlascima. Bradyje odgovorila da te naredbe nisu imale veliki utjecaj tj. da su moždadoprinijele odlasku manjeg broja srpskih civila, ali ne glavnoj masi.

Riječ je preuzeo jedan od tužitelja, tvrdeći da je Markačsudjelovao u i naredio ilegalno granatiranje Gračaca te da nije prijaviozločine svojih podređenih prema srpskom stanovništvu i njihovojimovini. Markač je znao da će samo mali broj ostati, i to onih koji nisuimali prilike pobjeći, te nije spriječio zločine protiv njih, iako muje to trebala biti dužnost kao zapovjedniku posebne policije.

Tužitelj je također izjavio kako se u podnesku Markačeveobrane uopće ne komentira njegovo ponašanje prema tim podređenima kojisu zapalili Gračac u vrijeme dok se on tamo s njima nalazio. Također jeobaviješten o paljenju kuća za koje su bile odgovorne njegove snageposebne policije u Donjem Lapcu i također ništa nije poduzeo protivtoga.

Tužitelj tvrdi da je Markač i poticao počinjenje zločinaprotiv srpskog stanovništva i tvrdi kako njegova obrana nije uspjeladokazati kako su svi zločini rezultat ljudske ili druge pogreške umjestorezultat provođenja planske politike.

Raspravno vijeće znalo je za rupe u pamćenju svjedoka 82 sobzirom na dug protek vremena, kao i na određene nedosljednosti te jeodlučilo da će se na njegove iskaze oslanjati samo u onim dijelovimakoji se poklapaju s ostalim svjedočenjima. Stoga svjedočenje togsvjedoka ne može biti razlog za ukidanje presude Markaču, tvrditutužiteljstvo.

Raspravno vijeće nije pogriješilo primjenjujući pravilo od200 metara, smatra tužiteljstvo, jer se margina pogreške prigranatiranju smanjuje što je oružje smješteno bliže cilju

Tužiteljstvo također tvrdi da nema nedosljednosti uRajčićevom svjedočenju što se tiče dijela o tumačenju Gotovinine naredbete da, ako je njegova naredba bila nezakonita, nezakonita je bila iMarkačeva.

REAKCIJA NA ODGOVOR TUŽITELJSTVA

Markačev odvjetnik John Jones: Zašto stalno citira Tuđmana, sudi se Markaču!

U petminutnom govoru kojim mu je dopušteno reagirati nanavode tužiteljstva, Markačev odvjetnik John Jones odbacio je tezu otome da su svi sudionici sastanka na Brijunima automatski bili sudioniciudruženog zločinačkog pothvata, jer bi takav zaključak bila 'krivnjaasocijacijom'. Također je prigovorio tužiteljstvu što gotovo isključivocitira Tuđmana te kako Markač, o čijoj žalbi je ovdje riječ, nije ničimerekao da se srpsko stanovništvo mora spriječiti od povratka.

Posebno je istaknuo kako je Tuđman Markaču rekao da Gračacne granatira, nego da ga zauzme, jednostavno da ušeće unutra i objavi daje grad sad pod njegovom kontrolom, jer bi to imalo veći psihološkiučinak, a ovakav naputak suprotan je od ujedinjenog zločinačkog pothvata.

Odvjetniku Luki Mišetiću također je dozvoljeno ponovno seobratiti žalbenom vijeću da bi reagirao na podneske tužiteljstva.Prigovorio je na samostalnu interpretaciju Gotovininih citata s Brijunaod strane tužiteljstva te objasnio, "da ne steknete krivi dojam, ovonije bio niti Staljingrad niti Vukovar, koji su sravnjeni sa zemljomnakon dana i dana granatiranja, ovo nije bilo najgore granatiranje u ovom ratu."

15.05.2012.

ZAVRŠENO SUĐENJE GENERALIMA

Cjelodnevnom raspravom Žalbenog vijeća danas je i službeno završeno suđenje generalima Anti Gotovini i Mladenu Markaču. Njihove obrane i Tužiteljstvo iznosili su svoje viđenje o vojnim i pravnim aspektima granatiranja u operaciji Oluja. Odluku će, najavio je sudac Teodor Meron, sudsko vijeće donijeti uskoro. Podsjetimo, generali su nepravomoćno osuđeni na 24 odnosno 18 godina zatvora. Sudu su se, na kraju žalbene rasprave, prvi put, obratili generali Markač i Gotovina.

OBRAČANJE GENERALA: ČASNO SMO SLUŽILI, ŽALIMO ZBOG ŽRTAVA

Obrana generala Gotovine optužila je predstavniketužiteljstva da su u svojem izlaganju iznijeli potpuno novu tezu prema kojoj čak i zakoniti topnički napadi mogu kao posljedicu imati ostvaranje nelegitimnog cilja deportacije civilnog stanovništva. Odvjetnik Luka Mišetić rekao je kako je raspravno vijeće utvrdilo da su tri osobe poginule u Kninu tijekom Oluje i da prema forenzičkim nalazima nije utvrđeno da su stradale u granatiranju. Od Oluje je prošlo 18 godina i do danas nitko ne tvrdi da je izgubio nekoga u Kninu, rekao je Mišetić.

Gotovinin odvjetnik Gregory Kehoe u svojem je izlaganju istaknuo kako promatračka misija EZ-a nije spomenula nikakav protupravni napad za vrijeme za koje su generali osuđeni. Osim toga, nijedan Srbin nije otišao s tog područja zbog granatiranja. Gotovina nije zapovjedio da se stupi u protupravni napad, nego da se provede zakonit napad protiv vojnih ciljeva, naglasio je.

Luka Mišetić i Payam Akhavan u svojim su se istupima vodili pitanjima koje je 15. travnja ove godine Žalbeno vijeće uputilo obrani i tužiteljima: je li prvostupanjsko vijeće pogriješilo kad je u presudi utvrdilo pravilo od 200 metara od cilja za zakonitost topničkih pogodaka; kako bi se proglašenje toga zaključka pogrešnim odrazilo na druge zaključke o pogocima; može li opstati zaključak o nezakonitosti topničkih napada te treba li zaključak o postojanju udruženog zločinačkog pothvata ostati ako se utvrdi da nije bilo nezakonitih topničkih napada. Ako pada pravilo od 200 metara, onda moraju pasti sve točke presude, rekao je odvjetnik Mišetić.

TUŽITELJI IZNIJELI NOVE TEZE

Nakon stanke, rasprava je nastavljena obraćanjem tužitelja Douglasa Stringera. Zločinački plan o kojem se govorilo na Brijunima ne utječe na opći zaključak o protupravnom napadu, ustvrdio je Stringer. Tužitelji su rekli da su prema naredbi generala Gotovine mete topničkih napada bili cijeli gradovi, koji su sami po sebi civilni ciljevi, iako je u njima bilo vojnih ciljeva. Za njih operacija Oluja nije vojni napad koji je doveo do neželjenih posljedica, nego napad s namjerom deportacije civila.

Na pitanje predsjednika Žalbenog vijeća Theodora Merona o argumentu obrane da u granatiranju nije bilo civilnih žrtava, tužitelji su rekli da nije bilo ni potrebe dokazivati da je bilo civilnih žrtava, dodajući da je nekoliko svjedoka tijekom procesa reklo da su na ulicama Knina vidjeli mrtve i ranjene. Tužitelji su istaknuli da se i predsjednik Tuđman nakon Oluje hvalio efikasnošću u ispunjavanju cilja o deportaciji.

MARKAČEVA OBRANA: U TRANSKRIPTU NEMA ZLOČINAČKOG POTHVATA

U nastavku konferencije sudu se obratila obrana generala Markača. Istaknula je kako teza o udruženom zločinačkom pothvatu ne stoji. Odvjetnik John Jones naglasio je da tijekom Oluje nije bilo nezakonitog napada, ako ga nije bilo, onda Markač i nije mogao sudjelovati u njemu. Prvostupanjsko vijeće zaključilo je da je operacija Oluja bila zakonita kao i tužiteljstvo te da je problem bio u zločinačkom pothvatu oko operacije Oluje, rekao je Jones. Dodao je kako nema razloga ne vjerovati u iskrenost Tuđmanova poziva Srbima da ne napuštaju svoje domove.

Tužitelji su ustvrdili da je Markač kao zapovjednik specijalne policije morao štiti preostale Srbe, a on je zataškavao zločine. Kažu da je znao za plan da se što više Srba iseli iz Krajine, da nije kaznio podređene i da je sudjelovao u planiranju Oluje. Tužiteljica je kazala da su sudionici bili svjesni teške situacije Srba u Krajini te su planirali bombardiranjem prisiliti ih na iseljavanje. Podsjetila je na Tuđmanove izjave koje su govorile o preseljavanju Hrvata na ta područja. Prema riječima tužitelja Markača je sudjelovao i u zataškavanju zločina u Gruborima.

B 92 15.05.2012.

GOTOVINA: PONOSAN NA REZULTAT OLUJE

Hag -- Penzionisani hrvatski general Ante Gotovina rekao Tribunalu da je "ponosan na rezultate" operacije Oluja, ali da žali zbog žrtava koje su pale posle te akcije.

Gotovina je sugerisao da za te žrtve on nije odgovoran.

Tribunal je Gotovinu u aprilu prošle godine osudio na 24 godine zatvora zbog progona srpskog stanovništva iz Kninske krajine i drugih zločina tokom i posle operacije Oluja u avgustu 1995.

Na kraju rasprave o žalbi na tu presudu, kojom je zatražio da bude oslobođen, Gotovina se sudu obratio na francuskom jeziku, rekavši:

"Tokom cele vojne karijere, trudio sam se da radim časno i ponosno i uvek sam činio sve što sam mogao, kao komandant i vojnik, da zaštitim civile. Kao vojni komandant, ponosam sam na rezultat operacije Oluja, ne samo zato što smo pobedili, nego i zato što je šteta naneta civilima i njihovim domovima bila minimalna".

Gotovina je izjavio da "kao ljudsko biće" naravno žali "civile koji su izgubili živote ili domove posle te operacije. "Ali, uz dužno poštovanje, ja ne mogu snositi odgovornost da ono što su drugi možda učinili ili propustili da učine dok sam ja ratovao u Bosni".

Hrvatski general rekao je i da je za vreme operacije Oluja "učestvovao u borbi na život i smrt sa drugom vojnom silom" i da je njegov cilj bio "da povratimo našu zemlju". "Trudio sam se da zaštitim živote mojih vojnika i nevinih civila", tvrdio je Gotovina.

Napominjući da ne tvrdi da nije bilo grešaka, ali da kao komandant u to vreme nije mogao da uživa "luksuz naknadne pameti", Gotovina je rekao da je i danas uveren da je sve svoje teške i odgovorne dužnosti obavljao najbolje što je mogao.

Kao jednu od grešaka, zbog kojih žali, naveo je što se do hapšenja 2005. nije predao Tribunalu.

"Ali, ako možete utvrditi da sam grešio u svojim procenama, nećete utvrditi da sam želeo ili prihvatao da čovek, civil ili vojnik, treba da bude povređen, zlostavljan ili lišen svojih prava zato što je Srbin ili pripadnik druge grupe, različite od moje. Znam i živim

zadovoljan da su moji postupci tokom Oluje bili ispravni, a moja naređenja svedočanstva su za to", zaključio je Gotovina.

Žalbeno veće će konačnu presudu Gotovini izreći naknadno. Tužilaštvo je danas zatražilo da njegova žalba bude odbačena, a prvostepena presuda potvrđena.

Gotovina je prvostepenom presudom proglašen krivim za progona, deportaciju, pljačku, ubistva, bezobzirno uništavanje, nehumana dela i okrutni tretman srpskog stanovništva u Krajini, od početka avgusta do kraja septembra 1995.

U sudskom pritvoru u Sheveningenu Ante Gotovina se nalazi od 2005. kada je uhapšen u Španiji.

Poznati hrvatski glumac Goran Višnjić, koji godinama radi u Americi, primećen je danas u publici u Haškom tribunalu na ročištu hrvatskom generalu Anti Gotovini.

15.05.2012.

ŽALBENI POSTUPAK GOTOVINI I MARKAČU: UMJERENI OPTIMIZAM OBRANE

Umjereni optimizam - tako bi se moglo okarakterizirati komentare i očekivanja odvjetničkih timova Ante Gotovine i Mladena Markača, ali i eksperata za hašku problematiku oko ishoda žalbenog ročišta u ponedjeljak.

Goran Mikuličić, odvjetnik Mladena Markača, koji je kao zapovjednik policijskih specijalaca osuđen prvostupanjski na 18 godina, komentirao je očekivanja anketiranih građana po medijima da bi drugostupanjska presuda mogla biti čak i oslobađajuća:

„Oslobađajuća presuda može se dogoditi po meni u situaciji ukoliko sud prihvati naš stav da nije bilo nikakvog zločinačkog poduhvata, a u tom slučaju sud bi jako odstupio od svih dosadašnjih presedanskih presuda koje je donio. Mislim da je realnije očekivati da sud shvati da je eventualna krivnja naših branjenika u mnogo čemu puno manja nego što je to utvrdilo prvostupanjsko vijeće“, kazao je Mikuličić.

Naputak suda da se obrane i tužiteljstvo koncentriraju upravo na odredbu iz prvostu-

panjske presude o tome da je svako granatiranje dalje od 200 metara od vojnog cilja protuzakonito i na mogući utjecaj takve odredbe ili njezinog ukidanja na kvalifikaciju o udruženom zločinačkom poduhvatu ovdje se tumači kao najava ublažavanja presude.

Odvjetnik sa haškim iskustvom Anto Nobilo kazao je jednom hrvatskom dnevniku kako misli da su „suci vrlo ili prilično blizu zaključku da 'prekomjernog granatiranja' nije bilo.

Tako da obrana sada ima šansu dokazati i isposlovati da se taj inkriminirajući dokaz, koji je očito na staklenim nogama, odbaci.“

Slično misli i cijenjeni krivičar Veljko Miljević.

„Po pitanjima koje je zacrtalo žalbeno vijeće meni se čini gotovo sigurnim da će oni u tom pogledu ili ukinuti prvostupanjsku presudu ili će u tom dijelu učiniti značajnu korekciju u odluci o kazni. Jer, ne zaboravimo da sam ja kao obični gledatelj gledao haško svjedočenje tadašnjeg zapovjednika „krajinske“ vojske Mile Mrkšića koji je rekao da bi i on jednako tako gađao i da je to bilo izvršeno sukladno svim vojničkim pravilima i da nije moglo biti preciznijeg gađanja, i da on – sa vojničkog aspekta – čestita Gotovini na tome“, kaže Veljko Miljević.

Voditeljica Centra za suočavanje s prošlošću Documenta Vesna Teršelić u izjavi za naš radio nije željela komentirati očekivanja od rasprave.

„Bez obzira kakva će biti odluka žalbenog vijeća koju ćemo doznati naknadno, činjenica je da će se ovom presudom razriješiti samo dio, pa kakva god ona bila. Naime, pred hrvatskim pravosuđem je i pitanje hoće li se neki od zločina koji su opisani u prvostupanjskoj presudi procesuirati pred hrvatskim sudovima, jer do sada još nemamo nijednu pravomoćnu presudu za ratni zločin nad civilnim stanovništvom u tijeku ili nakon akcije 'Oluja', kazala je Teršelić.

Kako sud još nije odlučio o uvođenju novih dokaza, obrane dopuštaju mogućnost da će biti moguće kao dokaze priložiti i zapisnike srbijanskog Vrhovnog saveta obrane iz 1995. godine, koji u tjednima nakon „Oluje“ raspravlja o odgovornosti za pad samoproglašene „Krajine“ i naređenju „krajinskih“ vlasti za evakuaciju stanovništva.

Obrane su već pribavile izvješća UN-ovih i europskih promatrača iz Knina 95-te, koja nisu bila upotrijebljena u prvostupanjskom postupku, gdje se navode izjave ljudi koji kažu da napuštaju Knin isključivo po naređenju „krajinskih“ vlasti.

15.05.2012.

BOROVIĆ: UZALUD SE ŽALE GOTOVINA I MARKAČ

Hrvatski generali Ante Gotovina i Mladen Markač dobiće decenijske kazne za ratne zločine u "Oluji", a njihovi skupi advokatski timovi neće uspeti da dokažu da oni nisu krivi za ubistva i progon Srba iz Republike Srpske Krajine, smatra poznati beogradski advokat Borivoje Borović.

On je ubjeđen je da će Gotovina i Markač morati da izdrže kaznu za ratne zločine u "Oluji".

Borović smatra i da će Haški sud, preko kazni Gotovini i Markaču, zatvoriti mnoge druge predmete i optužnice za ratne zločine nad Srbima u Hrvatskoj, prenosi "Pres RS".

"Procenili su da je lakše da se žrtvuju dvojica nego da odgovara nekoliko desetina onih koji su vukli konce i činili ratne zločine", ističe Borović.

U Haškom tribunalu juče je održana žalbena rasprava na nepravosnažne presude iz aprila prošle godine kojima su hrvatski generali Ante Gotovina i Mladen Markač osuđeni na 24, odnosno 18 godina zatvora zbog ratnih zločina nad Srbima za vreme i nakon akcije "Oluja".

16.05.2012.

Ante Gotovina sam je izabrao kako nastupiti pred petoricom sudaca koji odlučuju o njegovu životu i sudbini u idućih 10 godina

GOTOVINA ZASTUPAO SEBE, FRANCUSKI JE BIO ODLIČAN PSIHOLOŠKI UČINAK

Barem 90 posto govora napisao je očito sam, izdignuo se izvan fiškalskog rakursa, govor je bio vojnički, manje pravnički, čovjek je čiste savjesti

Toliko dug boravak u ćeliji mijenja svijest i vezu sa stvarnosti, karakter čovjeka, no očito ne i Gotovini

Hrvatski general Ante Gotovina dobro je iskoristio prigodu izravnog obraćanja sucima Žalbenog vijeća Tribunala. Solidno je to proveo i Mladen Markač, no u njegovu obraćanju nije bilo neočekivanih riječi. Gotovina je, pak, iznenadio sve. Na tako čvrst i beskompromisan, a odmjereno i dostojanstven način obratiti se petorici sudaca koji odlučuju o vašoj sudbini za idućih desetak godina, mogu učiniti samo iznimno čvrsti, samouvjereni i iskreni ljudi. I izbor francuskog jezika, na kojemu je održao govor, znakovit

je i kao da poručuje: "General sam odgojen na tradicijama francuske vojske, pred vama nije ubojica Srebrenice i Sarajeva".

GOVOR TIJELA

– Govor mu je bio izvrstan, primarno tzv. govor tijela i izbor jezika, sve je to djelovalo dostojanstveno, pobjednički, impresivno i – najvažnije – iskreno – dojam je političkog analitičara Slavena Letice. Smatra da je Gotovina pametno izabrao što je odlučio govoriti na francuskom jer je time pokazao da pripada etici i tradiciji ratovanja Francuske.

– Barem 90 posto svog govora napisao je očito sam, izdignuo se izvan fiškalskog rakursa, govor mu je bio vojnički, manje pravnički, vidi se da je čovjek čiste savjesti – kaže Letica.

Umirovljeni general Krešimir Čosić kaže da je govor doživio emotivno, a najbitnija je poruka da je Gotovina hrabro, časno i pošteno djelovao, i to u iznimno teškim okolnostima, znači protiv fašista i nacista, kazao je.

– Bio je to govor pravednika, kojega je hrvatska politika uvelike izdala, a svejedno je iskazao samopouzdanje i osjećaj sigurnosti, jer oni koji odlučuju o kaznama našim generalima mijenjaju ploču – misli Čosić.

Ratni premijer Nikica Valentić tumači govor kao kombinaciju vojničkog i dobro izbalansirano pravničkog: – Bio je to dostojanstven, odmjereno, pametan i ponosit istup, Markač

je također bio dobar, no vidi se razlika u mentalitetu. Obrane poentiraju i imat će to utjecaja, optimist sam.

Suborac generala, ministar obrane Ante Kotromanović iz vojničkog govora Gotovine iščitava da je riječ o ponosnom čovjeku i da se vidi kako Gotovina smatra da mu mjesto nije u haaškoj sudnici: – Za časnu osobu poput njega, to je ponižavajući položaj.

FRANCUSKA TRADICIJA

Redatelj Jakov Sedlar tvrdi da Gotovinin govor najbolje simbolizira kako je on postupao u ratu, bio je vrlo iskren i nada se da će sudsko vijeće vjerovati u ono što je Gotovina govorio.

– Time bi pravda bila zadovoljena – rekao je Sedlar i dodao da je pametno bilo istaknuti da, istodobno, Gotovina gradi lik na školi i tradiciji francuske vojske, jedne od najprofesionalnijih vojski svijeta.

Iskrenim i impresivnim govor ocjenjuje i odvjetnik Zvonimir Hodak.

– U govoru nema želje za jeftinim demagoškim porukama, vidi se da je Gotovini dosta svega, no i dalje ima snage i kontrolira svoj istup. Dug boravak u ćeliji mijenja svijest i vezu sa stvarnosti, karakter, no očito ne i Gotovini, impresioniran sam – kazao je Hodak.

– Rekao je sve što treba, od žaljenja zbog stradanja civila do ponosa zbog Oluje bez koje ne bi bilo hrvatske slobode i demokracije – kaže suborac Damir Krstičević.

– Najjači je učinak govora što je Gotovina odstupio od prezentacije koju je njegova obrana često rabila, da se nevinost dokazuje hrvatskoj javnosti, a ne sudu. On govori o sebi i zastupa sebe. Jasno je ustvrdio da ne može odgovarati za propuste i djela drugih – dojam je politologa Davora Gjenera.

PAMETNO ŽALJENJE ZBOG BIJEGA

Lošu startnu poziciju na sudu imao je Gotovina zbog bijega od Haaga. To što je izrazio žaljenje, to pokajanje i pokazivanje odgovornosti pred sudom, znatno mu poboljšava položaj. Govor na francuskom čini psihološki bitnu razliku između njega i ostalih optuženika.

SLOBODNA DALMACIJA

17.05.2012.

LJUBITELJ SHAKESPEAREA OSLOBODIO BLAŠKIĆA, HOĆE LI I GOTOVINU?

Tko je Theodor Meron, sudac koji će dati pečat na ostatak života Ante Gotovine i Mladena Markača? Za jedne je taj predsjednik Haaškog suda i predsjednik Žalbenog vijeća izniman pravnik, diplomat, erudit i beskompromisni sudac koji se ne boji kritizirati kolege i rušiti njihove presude, a za druge je osoba koja je štitila interes Srbije, pomagala da dijelovi srbijanskog arhiva koji dokazuju da je ta zemlja u vrijeme Miloševića bila upletena u srebrenički zločin budu nedostupni javnosti.

O tome je progovorila i bivša glasnogovornica Haaškog tužiteljstva Florence Hartmann, koju je zatim Haaški sud progonio i izrekao joj novčanu kaznu od 7000 eura zbog kršenja povjerljivih informacija. Kontaktirali smo i s Hartmann tražeći njezino mišljenje o "liku i djelu" suca Merona.

– On je sudac koji je sudjelovao u postupku protiv mene, a ja nastavljam pravnu bitku s Haaškim sudom i ne mogu ništa komentirati o Meronu – kratko nam je rekla ta francuska novinarka i bivša savjetnica Carle del Ponte, bivše haaške tužiteljice.

Meron će, kao predsjednik Žalbenog vijeća, imati presudan utjecaj među pet sudaca u predmetu "Gotovina – Markač", a iz prve ruke o njegovu radu i profesionalnosti može svjedočiti Anto Nobile, poznati hrvatski odvjetnik.

– Moja iskustva s njim iznimno su pozitivna, on je bio dovoljno hrabar i stručan da sruši presudu Tihomiru Blaškiću. Dosudio je točno onoliko kaznu koliko je Blaškić bio u pritvoru, samo da se ne osramote do kraja. Sudac je koji postavlja prava pitanja, koncentrira se na bitno, a to je pokazao, koliko vidim u medijskim izvještajima, i u slučaju Gotovine i Markača. On je prije svega profesionalac, ne može se govoriti o tome kome je sklon. Sklon je poštenoj odluci, jer se njegov stav neće odraziti samo na optuženike, nego i na pravnu povijest, a oni žele da budu upamćeni kao suci koji su stručno i pošteno presudili – kaže Nobile.

Odvjetnik Čedo Prodanović, koji je svojedobno branio Ivana Čermaka, također drži da je Meron iskusan pravnik i eminentan profesor, pravni ekspert u Ženevi.

– U Haagu je bilo svakakvih sudaca, ministara koji nikada prije toga nisu bili u sudnici, ali Meron zna posao i ako je obrana upozorila na propuste u prvostupanjskoj odluci, on će to svakako vidjeti – kaže Prodanović.

S njim se slaže i odvjetnik Božo Kovačić, branitelj zapovjednika brigade HVO-a u Vitezu Marija Čerkeza. Kovačić dodaje i da nije čuo da se neki od odvjetnika žali na Meronovu neprofesionalnost.

Zanimljivo, taj je sudac poznat kao rušitelj prvostupanjskih presuda – radikalno je smanjio kaznu Blaškiću, a u slučaju Veselina Šljivančanina drastično ju je povećao. Naime, Šljivančanin je bio nepravomoćno osuđen na sramotno malu kaznu od pet godina zatvora zbog sudjelovanja u zločinima u Vukovaru, ali Meron mu je "odrezao" 17 godina. No, na kraju se Šljivančanin ipak, u reviziji presude, izvukao s 10 godina zatvora, a odluku je opet donio Meron na temelju novog iskaza jednog vjerodostojnog svjedoka.

Iako službena biografija obiluje mnoštvom njegovih stručnih kvalifikacija i poslova koje je obavljao, iskače podatak da je Theodor Meron veliki ljubitelj Shakespearea, čak je i autor brojnih članaka i knjiga o ratu i viteštvu u Shakespeareovim dramama. Odlikovan je i francuskim Ordenom časti.

TINEJDŽERSKE GODINE U NACISTIČKOM LOGORU

Meron je imao doista fascinantant životni put – rodio se 28. travnja 1930. u Kaliszu u Poljskoj, kao Židov je bio žrtva progona i u najosjetljivijim je tinejdžerskim godinama četiri godine proveo u radnom nacističkom logoru, a pritom su ga izbacili iz škole i ostavili bez ičega. Potom je završio u Izraelu, da bi život od 1978. nastavio u Americi, čiji je i državljanin. Radio je i za američku državnu administraciju u vrijeme Clintona, a priznati je profesor međunarodnog prava. Traume u njegovu životu, kažu njegovi prijatelji, samo su ojačale mladog Merona i oblikovale ga u borca za ljudska prava. "Dirljivo je da netko s takvim teškim životom može postati sucem, pa i predsjednikom ovog suda", rekao je za New York Times svojedobno Meron, koji je danas predsjednik Međunarodnog suda, kao i predsjednik tijela koje će voditi žalbene postupke nakon prestanka rada Suda. Funkciju predsjednika obnašao je i od 2003. do 2005. godine.

KOVAČIĆ: PRESUDE GENERALIMA ĆE PASTI

Odvjetnik Božo Kovačić, dobar poznavatelj haaških procesa i branitelj zapovjednika brigade HVO-a u Vitezu Marija Čerkeza, osvrtno se na suca Theodora Merona i moguću presudu.

- Prvostupanjsku presudu generalu Anti Gotovini sam pažljivo pročitao, tu ima nekoliko rupa, a to je vidio i sudac Meron. Zaista je čudno da se drži da je bilo prekomjernog granatiranja u Kninu, a nije bilo civilnih žrtava. Teško je gatati, svašta se može na kraju dogoditi, ali sam nekako uvjeren da će presuda pasti zbog tih šupljih dijelova i manjkavosti obrazloženja. Gotovina i Markač bi onda mogli na slobodu. Postoji još nekoliko scenarija, a u koje nisam uvjeren. Naime, kazna se može smanjiti i prvostupanjska presuda se može potvrditi, izmijeniti ili preinačiti, ali ne mislim da će suci ići u neke nove kvalifikacije. Ponovljeno suđenje isto tako ne dolazi u obzir jer se Haaški sud zatvara. Znači ili sloboda ili zatvor, ali sam nekako uvjeren da će presuda biti ukinuta - kaže Kovačić, kojega smo upitali koliko na Merona mogu utjecati drugi suci.

- On je predsjednik vijeća, a to je njegov predmet. Meron diktira ritam i ukazuje na ono što je bitno i o čemu trebaju vijećati. Moguće da će biti izdvojenih mišljenja, ali smjer udara taj američki sudac - kaže Kovačić.

I odvjetnika Antu Nobila smo pitali kakve su njegove prognoze.

- Teško je to reći kako će presuditi, ali gledajući pitanja Vijeća upućena tužiteljstvu, mogli bismo reći da su na neki način bili skloni obrani i išli su u smjeru teza koje je postavila obrana - kaže Nobilo.

B 92 23.05.2012.

TUŽILAŠTVO ODBACUJE PRIGOVORE

Hag -- Haško tužilaštvo traži od žalbenog veća suda da odbaci prigovore odbrane Ante Gotovine na teze koje je tužilaštvo iznelo 14. maja za vreme žalbene rasprave.

Tužilaštvo tvrdi da se u tim prigovorima ne radi o novim elementima optužbe, kako smatra odbrana. Tužilaštvo tvrdi i da je Gotovina, koji je u aprilu 2011. osuđen na 24 godine zatvora zbog ratnih zločina za vreme i nakon Oluje, od početka postupka bio upoznat sa svim elementima optužbe, objavio je danas Haški sud.

Odbrana generala Ante Gotovine pred Haškim sudom pozvala je prošle sedmice žalbeno veće da odbaci nove argumente koje je na žalbenoj raspravi održanoj 14. maja veću pod predsedavanjem Teodora Meroa iznelo tužilaštvo, a koji nikad ranije nisu bili izrečeni.

SLOBODNA DALMACIJA 18.05.2012.

GOTOVININA OBRANA TRAŽI ODBACIVANJE NOVIH TEZA TUŽITELJSTVA

Obrana generala Ante Gotovine pred Haaškim sudom pozvala je žalbeno vijeće da ne uzme u obzir nove argumente koje je na žalbenoj raspravi održanoj u ponedjeljak pred Međunarodnim sudom za ratne zločine počinjene na području bivše Jugoslavije iznijelo tužiteljstvo, a koji nikad ranije nisu bili izrečeni, objavio je u petak ICTY.

To bi, kako su ocenili advokati, predstavljalo flagrantno kršenje temeljnog prava žalioca na iscrpno i pravovremeno upoznavanje s optužbama i više puta izrečenih naloga žalbenog veća o opsegu argumenata koji se mogu iznositi na žalbenoj raspravi.

Obrana je u svom aktu objasnila da su teze tužilaštva koje se ne mogu prihvatiti one da je zakonitim artiljerijskim napadima počinjeno delo progona, da je korištenje artiljerije u četiri krajinska grada u Oluji predstavljalo nesrazmjerni napad, da je upotreba oružja poput višecevniha bacača raketa u gradovima bila neselektivna i da se zaključak o udruženom zločinačkom poduhvatu s ciljem progona srpskih civila može izvesti iz zapisnika sastanka na Brionima.

Tužilaštvo u svom odgovoru tvrdi da je odbrana od početka postupka bila upoznata sa svim bitnim elementima optužbe da je general bio učesnik udruženog zločinačkog poduhvata čiji je cilj bio trajno uklanjanje srpskih civila iz Krajine i da su artiljerijski napadi bili način izvođenja tih zločina protiv čovečnosti.

Bez obzira na to da li su ti napadi nezakoniti u smislu povreda prava i običaja ratovanja, ako je gađanje imalo za cilj civile, to je bio zločin protiv čovečnosti, navodi tužilaštvo i dodaje da je odbrana od početka upoznata s time da optužbe za zločine protiv čovečnosti ne zavise od dokazivanja nezakonitog napada kao povrede ratnog prava i običaja.

Osim Gotovine, koji je 15. aprila osuđen na 24, general Mladen Markač osuđen je na 18 godina zatvora, a general Ivan Čermak je oslobođen, na šta se tužilaštvo nije žalilo.

Osim njih, za ratne zločine nad Srbima za vreme i nakon Oluje niko nije osuđen, ni u Hagu ni u Hrvatskoj, iako je izrečeno nekoliko presuda za ubistva koja su označena kao obična, a ne ratni zločin.

"Razmatranje tih novih argumenata predstavljalo bi flagrantno kršenje temeljnog prava žalitelja na iscrpno i pravodobno upoznavanje s optužbama i više puta izrečenih naloga Žalbenoga vijeća o opsegu argumenata koji se mogu iznositi na žalbenom ročištu", navodi obrana.

"Te nove argumente stoga treba odbaciti", poručuju Gotovini odvjetnici.

Oni u podnesku pojašnjavaju kako su tužiteljske teze koje su ne mogu prihvatiti one da je zakonitim topničkim napadima počinjeno djelo progona; da je korištenje topništva u četiri grada tijekom Oluje predstavljalo nesrazmjerni napad; da je upotreba oružja poput višecjevniha bacača raketa u gradovima bila neselektivna i da se zaključak o udruženom zločinačkom pothvatu s ciljem progona srpskih civila može izvesti iz brljunskog transkripta.

24.05.2012.

PREDSTAVNICI BRANITELJA KAŽU KAKO JE JEDINA PRIHVATLJIVA PRESUDA GENERALIMA OSLOBAĐAJUĆA

Na danas održanoj konferenciji za medije u Domu Mladena Markača u Đurđevcu, predstavnici branitelja oštro su napali vladajuće zbog odnosa prema braniteljima. Posebno su se osvrnuli na Savu Štrbca zbog zahtjeva za ukidanjem proslave 'Oluje'.

'Svaka ozbiljna politika s toliko dokaza već bi odavno optužila Savu Štrbca za organizaciju zločina,' kaže Renato Šelj, predsjednik HVIDRA-e Črnomerec.

Štrbac je na noge digao branitelje zbog traženja da se ukine proslava Oluje. 'Mi smo u kontratužbi protiv Hrvatske zatražili da sud naredi da se zabrani, odnosno izbriše iz hrvatskih zakona ovaj dvotruki praznik, 5. kolovoz. Kako može jedna država postati članica EU ako slavi dan kada je protjerala, kako oni kažu 'svoje građane', uništila im kompletne domove i sve ono što je podsjećalo na srpstvo?', rekao je Štrbac u intervjuu za 'Akter Online' 2010.

NE MOGU DO INFORMACIJA

Mario Maks Slaviček, koordinator Udruge hrvatskih branitelja, kaže kako Štrbac bez problema dobija informacije koje traži od hrvatskih institucija, dok braniteljima nitko nije odgovorio na njihova pitanja; primjerice, koliko je branitelja u hrvatskim zatvorima pod sumnjom da su počinili ratni zločin temeljem dokumentacije koju je prikupio Štrbac.

Informacije su tražili temeljem Zakona o pravu na pristup informacijama, ali Vlada, Sabor i nekoliko ministarstava proglasili su se nenadležnima.

ZLOČINCI NA VLASTI U SRBIJI

Umirovljeni general Željko Sačić osvrnuo se i na rezultate izbora u Srbiji. 'Ljudi koji su otvoreno provodili planove etničkog čišćenja Hrvata danas su na visokim pozicijama u Srbiji. Njima se klanja Europska unija i svjetska politika i honorira njihov zločinački, agresorski put. Našim generalima i nama se uzima jer smo branili domovinu.', rekao je.

Veća prava od hrvatskih branitelja, kaže, imaju pripadnici organiziranog kriminala, a obitelji optuženih ili osuđenih branitelja doživljavaju neviđena poniženja. Mario Maks Slaviček naveo je primjer ovrhe nad braniteljom zbog štete počinjene srpskoj obitelji u ratu, gdje se osuđenom sjeda na plaću i uzima imovina, a s druge strane Hrvatska ne traži naplatu 35 milijardi eura ratnih šteta.

BOLJE SRPSKIM NEGO HRVATSKIM RATNIM VETERANIMA

'Republika Srbija bitno bolje postupa prema svojim ratnim veteranima koji su izvršili agresiju nego Republika Hrvatska prema svojim, koji su branili svoju domovinu.', zaključuje Sačić.

Predstavnici branitelja poručuju i kako je jedina prihvatljiva presuda generalima Markaču i Gotovini - oslobađajuća.

Autor: Zoran Stupar

"VOZNI RED" TRIBUNALA DO KRAJA 2014.

07.06.2012.

Predsednik Tribunala Teodor Meron predstavio najnoviji raspored rada suda do kraja 2014. godine. Žalbena presuda Gotovini i Markaču u decembru ove a prvostepena Vojislavu Šešelju u martu sledeće godine. Presuda Karadžiću u decembru 2014. i "velika verovatnoća" da postupci protiv Mladića i Hadžića neće biti okončani do tog roka

Predsednik Tribunala sudija Teodor/Theodor Meron je u redovnom polugodišnjem izveštaju Savetu bezbednosti UN izložio najnovije procene rokova za okončanje preostalih haških suđenja. Trenutno su u toku suđenja sedamnaestorici optuženih, isti broj prvostepeno osuđenih je u žalbenom postupku, dok je predmet Gorana Hadžića u predraspravnoj fazi, u očekivanju suđenja zakazanog za 16. oktobar ove godine.

Sudeći po danas objavljenom rasporedu, kraj ove godine biće u znaku presuda. Za novembar i decembar 2012. godine najavljene su prvostepene presude u predmetu šestorice bivših čelnika Herceg Bosne na čelu sa Jadrankom Prlićem, kao i u delimično ponovljenom postupku protiv komandanata OVK Haradinaja, Balaja i Brahimaja. Do kraja godine se, takođe, mogu očekivati i presude u predmetima nekadašnjih šefova Državne bezbednosti Srbije Jovice Stanišića i Franka Simatovića, bivšeg Mladićevog pomoćnika za bezbednost i obaveštajne poslove u Glavnom štabu VRS Zdravka Tolimira, kao i Miće Stanišića i Stojana Župljanina - ratnih čelnika policije bosanskih Srba.

Lider srpskih radikala Vojislav Šešelj će na prvostepenu presudu u "glavnom predmetu" - za zločine protiv čovečnosti u Vojvodini, Hrvatskoj i BIH - morati da čeka najmanje do marta 2013. godine. No dotle će mu, najverovatnije, biti izrečene žalbena presuda po drugoj i prvostepena po trećoj optužnici za nepoštovanje suda, zbog javnog objavljivanja poverljivih informacija o zaštićenim svedocima optužbe.

Sa zakašnjenjem od dva meseca u odnosu na ranija predviđanja Žalbeno veće će u avgustu ove godine izreći konačnu presudu Milanu i Sredoju Lukiću, prvostepeno osuđenim na doživotni zatvor odnosno zatvorsku kaznu u trajanju od 30 godina zbog zločina u Višegradu. Umesto u julu ili avgustu sledeće godine, kako je predviđeno u prethodnom predsedničkom izveštaju Savetu bezbednosti, žalbena presuda generalima Anti Gotovini i Mladenu Markaču, osuđenim na 24 i 18 godina zatvora zbog zločina u toku i nakon operacije "Oluja", biće izrečena već u decembru ove godine.

Sledeće godine Žalbeno veće planira izricanje konačnih presudu u nekoliko predmeta. Prvi bi, u junu 2013. godine, trebalo da bude predmet Momčila Perišića, bivšeg načelnika Generalštaba VJ osuđenog na 27 godina zatvora zbog pomaganja i podržavanja zločina koje su počinili zapovednici i pripadnici vojski bosanskih i hrvatskih Srba. Mesec dana kasnije uslediće žalbena presuda u predmetu "kosovske petorke" srpskih zvaničnika, na čelu sa Nikolom Šainovićem, prvostepeno osuđenih za zločine na Kosovu 1999. godine. Za oktobar 2013. godine predviđena je konačna presuda generalu srpske policije Vlastimiru Đorđeviću, osuđenom na 27 godina zatvora zbog zločina na Kosovu. Konačno, presuda Žalbenog veća u predmetu šestorice oficira VRS osuđenih za genocid i druge zločine u Srebrenici, planirana je za novembar 2014. godine.

Suđenja Radovanu Karadžiću, Ratku Mladiću i Goranu Hadžiću nastaviće se 2013. i 2014. godine. Predsednik Meron navodi da bi prvostepena presuda Karadžiću mogla da bude izrečena u decembru 2014. godine, dok u slučajevima Mladića i Hadžića priznaje da "postoji velika verovatnoća" da sudski postupak neće biti okončan do kraja 2014. godine, kada bi prema Savetu bezbednosti trebalo da se završe svi tribunalovi prvostepeni postupci.

ICJ: HRVATSKA PROTIV SRBIJE

Međunarodni sud pravde

godina 2012

23. januar 2012

Primena konvencije o sprečavanju i
kažnjavanju zločina genocida

(Hrvatska v. Srbija)

Nalog

Prisutni: Predsjednik OWADA; Podpredsednik TOMKA; Sudije KOROMA, SIMMA, ABRAHAM, KEITH, SEPÚLVEDA-AMOR, BENNOUNA, SKOTNIKOV, CANÇADO TRINDADE, YUSUF, GREENWOOD, XUE, DONOGHUE; sekretar COUVREUR

Međunarodni sud pravde,

U gore navedenom sastavu,

nakon zasedanja,

Uzimajući u obzir član 48. Statuta suda i članove 31., 44. i 80. Pravilnika suda,

Uzimajući u obzir Prijavu podnesenu 2. jula 1999., u kojoj je Hrvatska pokrenula postupak protiv Savezne Republike Jugoslavije "zbog kršenja Konvencije o sprečavanju i kažnjavanju genocida",

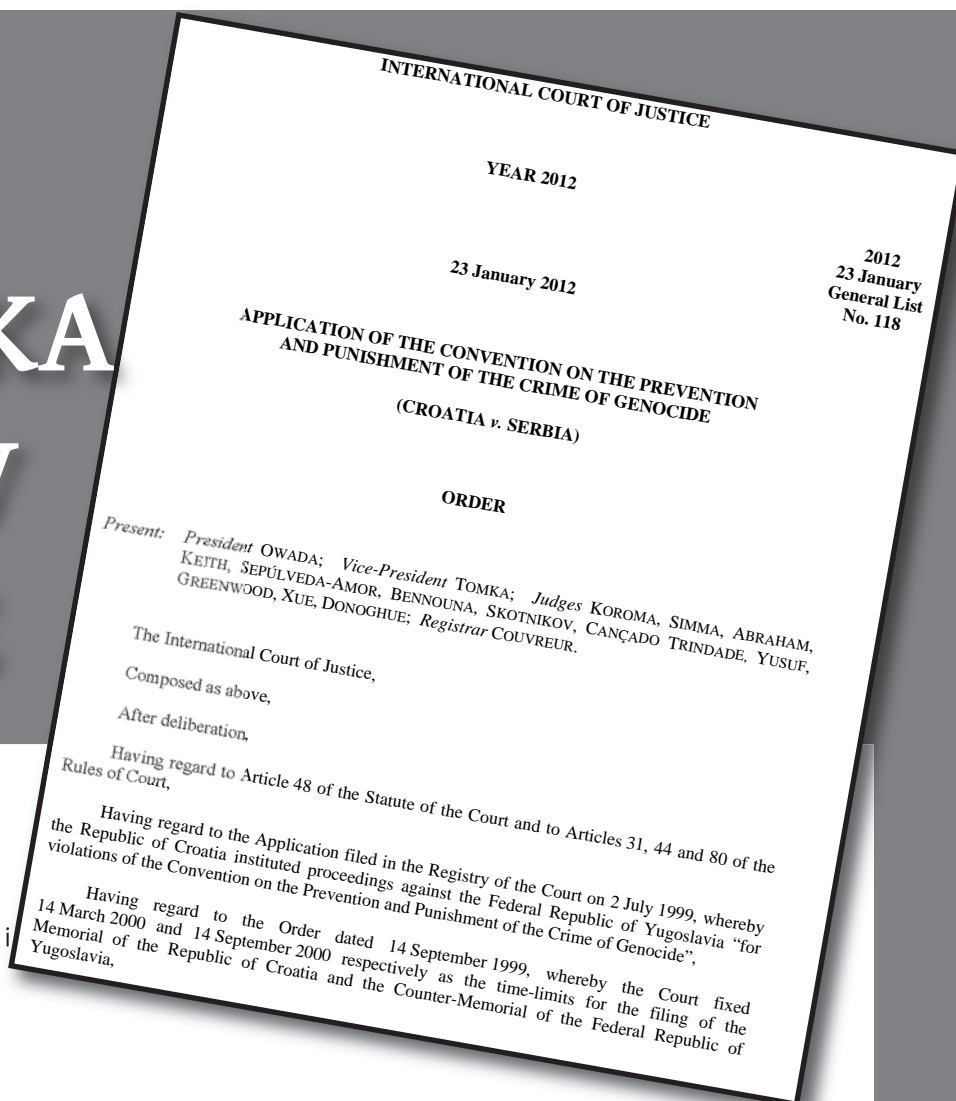
Uzimajući u obzir Nalog od 14. septembra 2000., kojim je Sud odredio fiksne datume 14. mart 2000. i 14. septembar 2000. kao rokove za podnešenje Tužbe Republike Hrvatske i Kontratužbe Savezne Republike Jugoslavije,

Uzimajući u obzir Naredbu od 10. marta 2000., kojom Predjesnik suda na zahtjev Hrvatske produžava zadati rok na 14. septembra 2000., i 14. septembra 2001., kao rokove za predaju Tužbe i Kontratutužbe, kao i nalog od 27. juna 2000. gdje sud, na zahtjev Hrvatske, produžava te rokove na 14. mart 2001. i 16. septembar 2002., odnosno,

Uzimajući u obzir Tužbu Hrvatske, koja je podneta u ovom produženom roku

Uzimajući u obzir preliminarne prigovore o nadležnosti suda i prihvatljivosti podnesaka koje je dostavila Savezna Republika Jugoslavija u produženom roku predviđenom za dostavljenja Kontratužbe,

Uzimajući u obzir presudu od 18. novembra 2008., gdje je sud odlučio o preliminarnom prigovoru koji je podigao Tuženi,

Uzimajući u obzir Odredbu od 20. januara 2009. gdje je sud odredio 22. mart 2010. kao novi rok za podnošenje Kontratužbe

Uzimajući u obzir Kontratužbu Srbije koja je podnesena 04. januara 2010. i kontrazahteva podnesenih u njoj

Uzimajući u obzir nalog od 4. februara 2010. u kojem je sud utvrdio da se u ovim procesima, i uzeo u obzir izostanak prigovora od strane Hrvatske na dopuštenost gore navedenih prigovora, ne smatra da je u ovoj fazi bitan definitivni odgovor na ispunjavanje uslova iz tačke 80. stava 1. Poslovnika suda,

Uzimajući u obzir, iz iste odredbe od 04. februara 2010., gdje sud nalaže Hrvatskoj da dostavi Odgovor i Srbija da dostavi odgovor na odgovor koji se odnose na navedene tvrdnje strana u trenutnom postupku, i izjavio je

"Takođe je potrebno, kako bi se osigurala jednakost strana u procesu, sačuvati pravo Hrvatskoj da izrazi svoje stavove po drugi put pismeno u predviđenom vremenskom roku na tvrdnje iz kontratužbe, o kojoj bi se izjašnjavanju bavili u sledećoj odredbi"

i odredio 20. decembra 2010. i 4. novembar 2011. kao rokove za podnošenje Odgovora i Odgovora na odgovor;

Uzimajući u obzir Odgovor Hrvatske i Odgovor na odgovor dostavljen od strane Srbije u predviđenim rokovima;

S obzirom na sastanak koji je održao Predsjednik suda sa predstavnicima obje strana 16. januara 2012., gospođa Andreja Metelko-Zgombić, ko-Agent Hrvatske, ukazala je da njena Vlada želi da predstavi svoje stavove po drugi put u pismenoj formi na srpsku kontratužbu, na dodatnom iznošenju dokaza, i zatražila je dodatnih 11 meseci od dana predaje Odgovora na odgovor na dodatnom iznošenju dokaza, dok je gospodin Saša Obradović, Agent Srbije, ukazao, između ostalog, da njegova vlada nema prigovor na zahtev Hrvatske da uloži dodatno objašnjenje, ali smatra da bi bio dovoljan rok od 8 meseci.

Uzimajući u obzir stavove obe strane

Dozvoljava se Hrvatskoj da podnese dodatno izjašnjenje koje se tiče Kontratužbe koju je podnela Republika Srbija

Određuje se datum 30. avgust 2012. kao rok za iznošenje dokaza i

Zadržava pravo na donošenje daljnjih odluka.

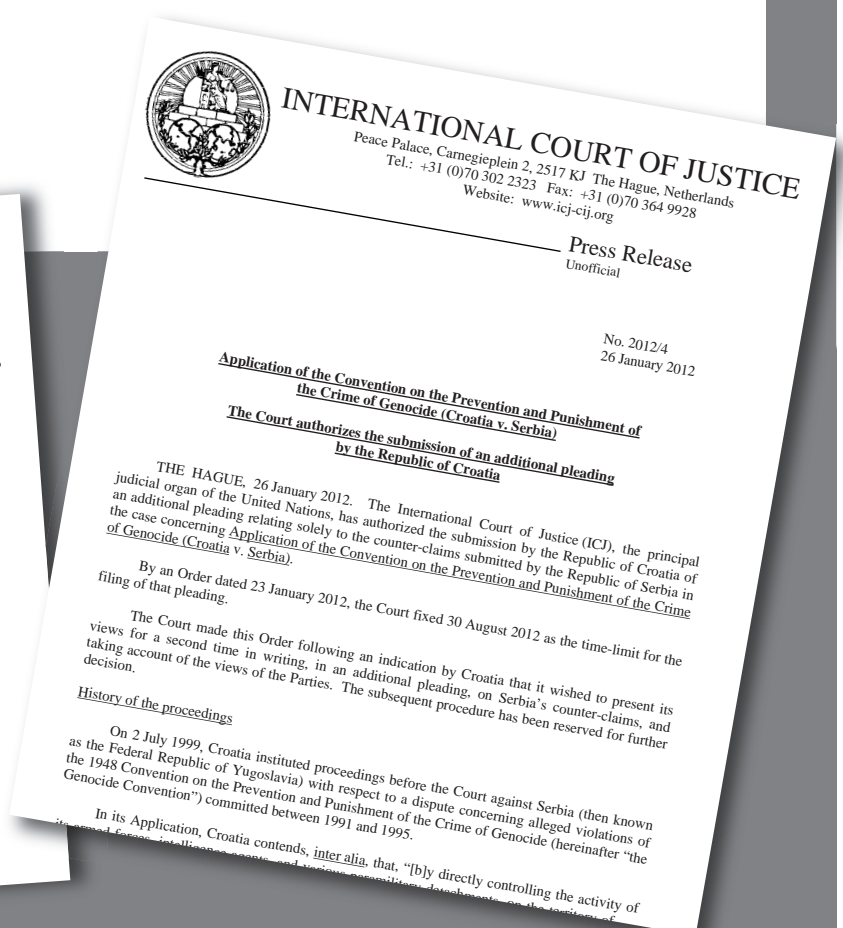
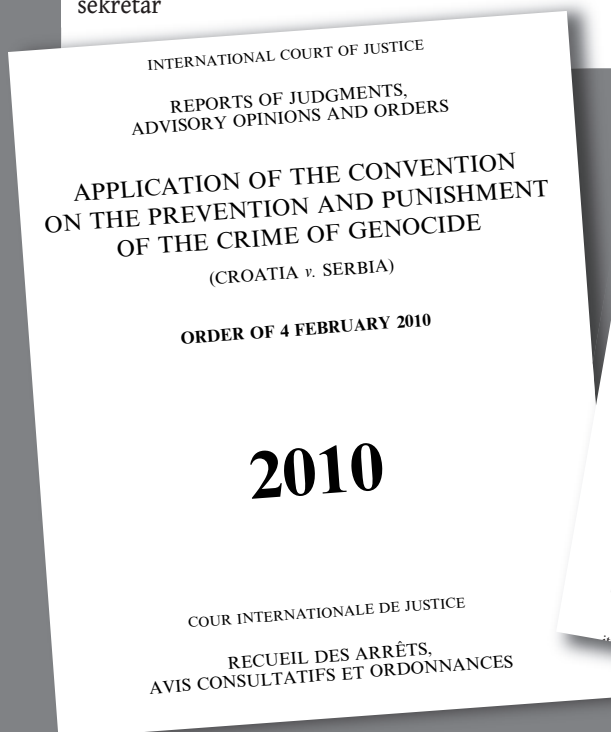
Sastavljeno na francuskom i na engleskom, tekst na francuskom je merodavan, u Palati mira u Hagu, dvadeset i trećeg januara dvehiljadeidveneste, u tri primerka, od kojih će jedan biti ostavljen u arhivu suda, a po jedan predat Valdi RHH i Vladi RS.

(potpisano) Hisashi OWADA,

predsjednik.

(potpisano) Philippe COUVREUR,

sekretar

18.11.2008.

Najviši svetski sud odbacio preliminarne prigovore Beograda na nadležnost i prihvatljivost spora koji je 1999. pokrenula Hrvatska optužujući Srbiju za kršenje Konvencije o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida

Odbacujući preliminarne prigovore Srbije, Međunarodni sud pravde je danas raščistio teren za raspravu o suštini spora koji je u julu 1999. godine pokrenula Hrvatska, zahtevom da se tadašnja SR Jugoslavija proglašava odgovornom za kršenje Konvencije o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida tokom rata u Hrvatskoj od 1991. do 1995. godine.

Srbija je na to odgovorila preliminarim prigovorima na nadležnost suda, prihvatljivost spora kao i na neke od konkretnih zahteva Hrvatske. O tome je u maju ove godine vođena petodnevna usmena rasprava, u kojoj su strane iznosile argumente i protivargumente u prilog, odnosno kontra, navedenih prigovora.

U danas saopštenoj presudi, Međunarodni sud je većinom glasova odbacio prvi i treći prigovor Srbije, dok je za drugi zaključio da "nije samo preliminarne prirode", pa je izjašnjavaње o njemu ostavio za raspravu, odnosno odlučivanje, o suštini spora.

Prvi prigovor Beograda – da u trenutku kada je Hrvatska pokrenula spor Srbija nije bila članica UN, potpisnica Statuta suda i ugovorna strana Konvencije o genocidu, te da samim tim Međunarodni sud pravde nije nadležan da rešava o hrvatskom zahtevu – odbačen je "tesnim" rezultatom: deset prema sedam.

Drugi prigovor odnosio se na "vremensku nadležnost" suda, odnosno stav Beograda da se Srbiji – pošto "nije bila država" – ne mogu pripisati događaji od pre 27. aprila 1992. godine kada je proglašena SR Jugoslavija, kao savezna država sa dve federalne jedinice: Srbijom i Crnom Gorom. Sa 11 glasova "za" i 6 "protiv", sud je zaključio da ovaj prigovor nije isključivo preliminarnog karaktera pa je ostavljen za razmatranje paralelno sa raspravom o suštini spora.

MEĐUNARODNI SUD PRAVDE POTVRDIO NADLEŽNOST U SPORU "HRVATSKA PROTIV SRBIJE"

Treći prigovor Srbije odnosio se na nekoliko konkretnih zahteva iz hrvatske tužbe koji su, po oceni Beograda, neprihvatljivi jer izlaze iz okvira Konvencije o genocidu. Reč je o zahtevima da se Srbija obaveže da krivično goni i kazni počiniocе genocida u Hrvatskoj, dostavi raspoložive informacije o sudbini nestalih lica i vrati kulturna dobra koja su tokom rata odneta, odnosno opljačkana iz Hrvatske. Za odbacivanje ovog prigovora glasalo je 12 a za njegovo prihvatanje 5 sudija.

Na kraju dvočasovnog čitanja sažetka presude, predsednica Međunarodnog suda Rozalin Higin/Rosalyn Higgins je najavila da će stranama uskoro biti određeni rokovi za dostavljanje pisanih podnesaka. Srbija će, kako je nakon izricanja presude najavio njen glavni pravni zastupnik Tibor Varadi, odlučiti da li će, osim odgovora na hrvatsku tužbu, uložiti i svoju protiv-tužbu za hrvatski genocid nad Srbima. Ne krijući zadovoljstvo presudom o nadležnosti, glavni zastupnik Hrvatske Ivo Šimonović je ocenio da bi "četvrta četvrtina" spora pokrenutog pre devet godina mogla da traje još oko tri godine. Pravni tim Hrvatske će, kako je ukazao, morati dobro da pripremi svoje dokaze i argumente, budući da je Međunarodni sud – u prošlogodišnjoj presudi u sporu "BiH protiv Srbije" – postavio "veoma visok prag za dokazivanje genocida".

Spor "Hrvatska protiv Srbije" nije poslednji slučaj proistekao iz raspada bivše Jugoslavije pred najvišim svetskim sudom. Na inicijativu Srbije koju je podržala Generalna skupština UN, Međunarodni sud pravde će dati svoje "savetodavno mišljenje" o tome da li je proglašenje nezavisnosti Kosova u skladu sa međunarodnim pravom, a Makedonija je upravo pokrenula spor protiv Grčke zbog blokiranja prijema ove bivše jugoslovenske republike u NATO. Prethodno je, podsetimo, Međunarodni sud pravde presudio u slučaju "BiH protiv Srbije", dok se u sporu koji je Srbija 1999. godine pokrenula protiv zemalja članica NATO zbog "ilegalne upotrebe sile" sud proglasio nenadležnim.

SAVO ŠTRBAC: KONTRATUŽBA - NOVEMBAR 2008. (HRONIKA 2)

Međunarodni sud pravde (ICJ) se 18.11.2008. godine oglašio nadležnim po tužbi RH protiv Srbije za genocid i agresiju. Odbačeni su svi prigovori Srbije o nenadležnosti, osim onoga koji je osporavao nadležnost toga suda za period do 27. aprila 1992. tj. do konstituisanja SRJ (nedležnost za ovaj period utvrđivati će se u toku glavnog pretresa).

Za nas Krajišnike ovo je više priželjkivana nego očekivana odluka ICJ-a. Mi smo se, barem većina onih u izbeglištvu, javno zalagali za ovakvu odluku iz najmanje dva razloga: da je odluka bila drugačija Hrvatska bi svoju tužbu, kao što je to činila i do sada, tumačila kao presudu (po njima se i bez sudske odluke zna i ko je agresor i ko je počinio genocid) i ne bi nam se pružila prilika da preko Srbije, kao tužene stranke u sporu, kroz eventualnu kontratužbu, pred najvišu pravosudnu ustanovu iznesemo naše argumente o stradanju Srba u Hrvatskoj u istom periodu i na istom prostoru.

Samo dva dana po donošenju odluke ICJ-a o nadležnosti, Vlada Srbije je donijela Zaključak da na tužbu odgovori kontratužbom, te da formira tim za utvrđivanje pune istine o sukobu i zločinima počinjenim na teritoriji Hrvatske od 1991.-1995. godine.

Tako se nama Krajišnicima ispunila i druga želja. Sada je potpuno izvjesno da ćemo kroz kontratužbu Srbije imati šansu da zaista iznesemo dokaze i argumentaciju o stradanju Srba iz Hrvatske, i to ne samo od 1991.-1995., nego i prije i poslije toga vremena.

Odluka ICJ-a, kao rijetko koji događaj u novijoj istoriji, homogenizovala je Srbe, i one u Srbiji i one van Srbije.

Tako je do juče periferan događaj postao "kamen međaš" u istoriji srpskog naroda. Valjda je bilo dosta "posipanja pepelom" kroz priznanja, opraštanja, zaboravljanja, izvinjenja i pružanja ruke pomirenja. Srbima

je dosta i ratova. Oni im nikada nisu donijeli ništa dobro. I kada su ih dobijali, zapravo su ih gubili, pošto su uvijek imali velike ljudske gubitke.

Vrijeme je, dakle, da "nacionalni ponos" branim i povratimo pravnim putem.

ŠANSE?

Po definiciji iz Konvencije UN-a o spriječavanju i kažnjavanju genocida iz 1948., pod genocidom se podrazumjevaju djela (ubistvo; uzrokovanje teških tjelesnih ili mentalnih povreda; namjerno podvrgavanje grupe takvim životnim uslovima koji dovode do njenog potpunog ili djelomičnog fizičkog uništenja; uspostavljanje mjera s namjerom spriječavanja rađanja u okviru grupe i prinudno premještanje djece iz jedne grupe u drugu) počinjena sa namjerom da se potpuno ili djelimično unšti jedna nacionalna, etnička, rasna ili religiozna grupa, s tim da se, pored genocida, kažnjava i plani-

ranje, podsticanje, pokušaj genocida i saučelništvo u genocidu.

Iz dosadašnje prakse ICJ-a u suđenjima u sporovima za genocid (radi se o samo jednoj presudi donesenoj 2007. po tužbi BiH protiv Srbije), može se jedino zaključiti da je sud postavio visoke standarde u tumačenju pojma genocid.

Naš stav je da ako je počinjen genocid nad Hrvatima, onda je još veći genocid počinjen nad Srbima. Hrvatskim argumentima (poginuli, nestali, ranjeni, zarobljeni, prognani, uništena imovina) suprostavićemo naše argumente o tim istim kategorijama, koje ni u relativnim ni u apsolutnim brojkama nisu manje.

Argument na srpskoj strani je i "zločin kontinuiteta" tj. stradanja Srba u toku Drugog svjetskog rata na istom prostoru u Pavelićevoj NDH, čiju je politiku nastavila i Tuđmanova RH. Tačno je da se Konvencija o genocidu formalnopravno ne može primjenjivati retroaktivno što znači ni na Drugi svjetski rat. Međutim, kada se "zločin kontinuiteta" stavi u kontekst kontratužbe zbog boljeg razumijevanja događaja od 1991.-1995. tada ga sud mora uzeti u razmatranje sa ostalim dokazima i argumentacijom i o njemu zauzeti stav.

Daljnji argument na srpskoj strani je i činjenica postojanja države SFRJ, iz koje je Hrvatska krenula u secesiju, što znači da je sve do njenog međunarodnoga priznanja (januar 1992.) ratovala secesionistička vojska RH protiv JNA, kao legitimne vojske SFRJ, koja je bila ovlaštena da brani teritorijalni integritet SFRJ. Kao argumente za kontratužbu treba koristiti i činjenice da je Hrvatski sabor, u decembru 1990., neustavno ukinuo konstitutivnost Srbima, što je dovelo do eskalacije sukoba i do prvog etničkog čišćenja Srba, najprije iz državnih struktura, a zatim i sa teritorije pod kontrolom hrvatskih vlasti, kao i do masovnih ubistava u toku 1991. i 1992. (više je Srba smrtno stradalo 1991. nego 1995.)

Posebno značajan argument na srpskoj strani je i umješanosti međunarodne zajednice u srpsko-hrvatski sukob. Naime, prije međunarodnog priznanja RH, a nakon proglašenja RSK, područje RSK stavljeno je pod zaštitu UN-a po Vensovom planu, koji nije prejudicirao političko rješenje, kao i činjenicu da je Hrvatska izvela pet agresija na zaštićeno područje UN-a iako je i sama bila članica te iste organizacije, uključujući i "Oluju", iako je delegacija RSK, 03.08.1995. u Ženevi, prihvatila sporazum kojeg je predložila međunarodna zajednica, a koji je predviđao primjenu plana Z-4, kojeg je takođe sačinila međunarodna zajednica, po kojem su Srbi u Hrvatskoj trebali dobiti "državu u državi".

Dodatni argument na srpskoj strani će biti i eventualna osuđujuća presuda od strane ICTY-a protiv hrvatskih generala, ali i cjelokupnog političkog i vojnog vraha RH iz ratnog perioda, za etničko čišćenje Srba kroz "udruženi zločinački poduhvat", sa ciljem da se Srbi silom protjeraju sa područja Krajine i u namjeri da se više nikada ne vrata na to područje.

Genocidna namjera (bar kada je u pitanju namjerno podvrgavanje grupe takvim životnim uslovima koji dovode do njenog potpunog ili djelimičnog fizičkog uništenja) proizilazi iz javno proklamovanog cilja Tuđmanove politike s početka sukoba da će srpsko pitanje biti riješeno za sva vremena kada ih ne bude bilo više od 3%, zatim kada je u julu 1995. godine na Brijunima napravio plan po kojem "treba tako udariti da (Srbi) praktički nestanu", što im je, kada je po tom brijunskom scenariju, došlo do egzodusa poželio "sretan put" i što im je, ubijanjem preostalog stanovništva, uništavanjem njihove imovine i diskriminirajućim propisima, onemogućio povratak, a njegovu politiku su nastavili i njegovi nasljednici sve do današnjih dana.

To su samo neki od argumenata koje će srpska strana, nadam se, koristiti u kontratužbi.

Što ako sud pored svih argumenta utvrdi da nema genocida ni na jednoj ni na drugoj strani?

Ugledni hrvatski profesor međunarodnog prava Mirjan Damaška, koji je donedavno predavao i na američkom Jeju i koji je bio najveći protivnik povlačenja tužbe RH protiv Srbije, na isto pitanje je odgovorio: "Valja imati na umu da ICJ može odbiti hrvatsku tužbu za genocid samo tako da prethodno okvalifikuje tužbom opisane događaje kao teške zločine protiv čovječnosti. Pa iako takav nalaz ne dovodi do odštete ni podmirenja sudskih troškova, ne valja ga zanemariti. U sudskim postupcima postoje ne samo Pirove pobjede nego i korisni porazi".

Profesor Damaška očito nije računao da će i srpska strana ustati kontratužbom i razmišljati na isti način. Dakle, neka sud provede dokaze i jedne i druge strane i ako rezultat bude odbijanja tužbe i kontratužbe za genocid, onda će i srpska od "pozitivnog poraza" imati više koristi nego hrvatska strana.

ALTERNATIVA?

Još uvijek je moguće i vansudsko poravnanje. No, s obzirom na dijametralno suprostavljene stavove i jedne i druge strane o osnovnim činjenicama (ko je agresor i genocidan, a ko žrtva) male su šanse da se stavovi približe i da dođe do vansudskog poravnanja.

Zbog toga smatram da je najpravednije i najsvrsishodnije da ocjenu o tim spornim činjenicama donese najviša pravosudna ustanova na svijetu, a to je svakako ICJ.

Priželjkujem, a vjerujem da dijelim mišljenje većine krajiških Srba, i ne samo njih, da tako i bude. Presuda jednog nepristrasnog suda, a vjerujem da će upravo takav i biti ICJ, ma kakva ona bila, omogućila bi stranama u sporu da se lakše i brže suoče sa sopstvenom prošlošću i da se obeštete svi oštećeni, što bi u konačnici moglo dovesti i do pomirenja među Srbima i Hrvatima.

SAVO ŠTRBAC: PREDAJA KONTRATUŽBE - JAN. 2010. (HRONIKA 2)

Zadnjeg dana 2009. godine Vlada Srbije saopštava da će kontratužbu protiv Hrvatske za genocid nad Srbima u periodu od 1991.-1995. godine, koja je inače pripremljena polovinom decembra, odmah i biti predana Međunarodnom sudu pravde (MSP).

Pošto sam ispred Veritas-a učestvovao u pripremi materijala za kontratužbu, znao sam i za stav pravnog tima Srbije da se kontratužba podnese do kraja godine kako neka "viša sila" ne bi spriječila njeno podnošenje.

Ja sam, inače, javno zastupao tezu da je

bolje za Srbiju i Srbe, posebno one iz Hrvatske, da se kontratužba preda MSP, jer će u tom slučaju, sve ako nakon toga i dođe do bilo kakve vansudske nagodbe ili povlačenja tužbe i kontratužbe, šteta biti manja samom činjenicom što će se u arhivi MSP nalaziti kontratužba sa relevantnom dokumentacijom o stradanju Srba u Hrvatskoj i u Drugom svjetskom ratu i u ovom posljednjem od 1991.-1995., koja bi u budućnosti mogla poslužiti svim zainteresovanim kao validan istorijski materijal.

Ono što je na staru godinu od strane Vlade

Srbije najavljeno ispunjeno je prvog radnog dana u Novoj 2010. godini. Predstavnik pravnog tima Srbije gospodin Saša Obradović, 04. januara u 15.00 sati, predaje kontratužbu direktno sudu u Hagu. Bio je to medijski, a rekao bih i pravni, politički i diplomatski događaj dana, vjerovatno i mjeseca, a za Srbe iz Hrvatske i bivše RSK i najznačajniji događaj od avgusta 1995. godine.

Četvrti januar 2010. godine pamtiću i po tome što sam za 16 medija u regionu komentarisao sam čin predaje kontratužbe ali i njen sadržaj. Ovaj dan pamtiću i po tome što me

je jedan poznanik Hrvat pozvao telefonom u toku emitovanja centralnog dnevnika i uzbuđeno mi govorio da je ponosan što je Hrvat, zato što je doživio da televizija njegove države korektno prenosi moje izjave.

KONTRATUŽBENI ZAHTIJEV SASTOJI SE IZ DVA DIJELA.

U prvom se predlaže sudu da odbije sve tužbene zahtjeve iz tužbe RH koji se tiču činjenja ili nečinjenja, bez obzira koja im je pravna kvalifikacija, a odigrali su se prije 27. aprila 1992. godine, tj. prije nego što je Srbija postala država, ili alteranativno, prije 08. oktobra 1991. godine, kad ni Hrvatska ni Srbija nisu postojale kao nezavisne države; odnosno, da se tužbeni zahtjevi iz tužbe RH koji se tiču navodnog kršenja obaveza iz Konvencije o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida (Konvencija), prije i poslije 27. aprila 1992. godine (alterativno prije i poslije 08. oktobra 1991.) odbiju jer nemaju uporišta ni u pravu ni u činjenicama.

U drugom dijelu se predlaže da sud utvrdi da je RH prekršila obaveze iz Konvencije za vrijeme i poslije operacije "Oluja" u avgustu 1995. godine počinivši, u namjeri da uništi etničke Srbe koji su živjeli u regiji Krajina (u UNPA zonama Sjever i Jug) u Hrvatskoj, sljedeća djela: ubijanje pripadnika te grupe; uzrokovanje teških fizičkih i mentalnih povreda pripadnicima te grupe i namjerno ih

podvrgavajući takvim životnim uslovima koji dovode do njihovog uništenja (alterativno - da je RH prekršila obaveze iz Konvencije planiranjem izvršenja genocida nad etničkim Srbima u Krajini), te što je propustila i još uvijek propušta da kazni počinioc zločina genocida nad srpskom etničkom zajednicom koja je živjela u regiji Krajina.

Zatim, da se za kršenje međunarodnog prava utvrdi odgovornost RH tako što će joj se naložiti da: odmah preduzme neophodne mjere za suđenje počinocima krvičnih djela genocida ili bilo kojeg drugog djela iz Konvencije, počinjene prije, za vrijeme i poslije akcije "Oluja" i da snosi posljedice neodgovornog kršenja međunarodnog prava: plaćanjem odštete svim pripadnicima srpske etničke zajednice iz RH za svu pretrpljenu štetu prouzrokovanu činom genocida; da uspostavi sve neophodne mjere i da obezbjedi sigurnost za bezbjedan i slobodan povratak pripadnika srpske etničke grupe iz RH i da osigura uslove za njihov miran i normalan život, uključujući potpuno poštovanje njihovih nacionalnih i ljudskih prava i da izmjeni Zakon o blagdanima, spomenicima i neradnim danima, tako što će ukinuti "Dan pobjede i domovinske zahvalnosti" i "Dan hrvatskih branitelja" kao dan trijumfa u genocidnoj operaciji "Oluja", sa liste praznika.

Odmah po predaji kontratužbe sudu, počele su i špekulacije i sa jedne i sa druge strane o

mogućoj i poželjnoj vansudskoj nagodbi, što podrazumjeva i povlačenje tužbe i kontratužbe, jer bi, navodno, ovaj spor mogao smetati i Hrvatskoj i Srbiji na njihovu putu ka EU.

Ja sam jedan od rijetkih koji smatra da bi povlačenje tužbe "pod pritiskom" bila velika i nepopravljiva greška. Naime, kod dijame-tralno suprotstavljenih stavova o događajima iz devedesetih godina prošlog vijeka sa srpske i hrvatske strane (o tome najbolje svjedoče upravo tužba i kontratužba za genocid) najpoštenije, najpravednije i najlogičnije je da neko treći, kao što je MSP, sud UN-a i najviša pravosuda ustanova na svijetu, da ocjenu o tužbenim zahtjevima jedne i druge strane, čije bi odluke, ma kakve god bile, morale poštovati obe strane kao ozbiljne države, koje bi i svoju državnu vjerodostojnost na taj način upravo i dokazivale. Uvjeren sam da bi upravo odluka MSP-a doprinjela uspješnijem i bržem pomirenju dvaju naroda i boljim diplomatskim i svakim drugim odnosima dviju država.

U protivnom, bilo kakva nagodba pod pritiskom sa strane, samo bi glavni razlog sukoba dvaju naroda privremeno stavila pod tepih, koji bi, vjerovatno, jednog dana izronio i ponovno doveo do žestokog i krvavog sukoba. Na kraju sudovi i postoje da se sporovi pred njima rješavaju na najcivilizovaniji način.

Jutarnji LIST

24.09.2011.

Premijerka Jadranka Kosor otvorila je Spomen-dom poginulim hrvatskim braniteljima Borova naselja i Vukovara danas na Trpinjskoj cesti u Vukovaru povodom 20. obljetnice osnutka 204. vukovarske brigade.

Kosor je u svečanom govoru poručila kako nikome neće dozvoliti da revidira hrvatsku

KOSOR IZ VUKOVARA PORUČILA: NEĆEMO POVUĆI TUŽBU ZA GENOCID PROTIV SRBIJE!

povijest te da Hrvatska neće povući tužbu za genocid koju je podignula protiv Srbije.

- Nećemo povući tužbu za genocid! Mi kao osnovno pitanje u razgovoru sa susjedima uvijek postavljamo pitanje nestalih osoba. To pitanje moramo riješiti - rekla je premijerka.

- Nikome neće dozvoliti da nam govori smijemo li slaviti Dan pobjede i Domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja - odlučna je Kosor.

- Sljedbenici onih koji su razarali Vukovar danas žele suditi hrvatskim braniteljima. To je nedopustivo - završila je premijerka.

26.09.2011.

"NEĆEMO POVUĆI TUŽBU PROTIV SRBIJE"

Vukovar -- Hrvatska neće povući tužbu za genocid protiv Srbije, izjavila u Vukovaru hrvatska premijerka Jadranka Kosor.

na je navela da nikom neće dozvoliti da revidira hrvatsku istoriju, niti da govori da li Hrvatska sme da slavi godišnjicu "Oluje".

"Nema povlačenja tužbe za genocid, jer mi kao nulto pitanje u razgovorima sa susjedima uvek postavljamo pitanje nestalih osoba. Još je na popisu zatvorenih i nestalih lica iz 1991. i 1992. godine 999 hrvatskih branilaca i civila i to pitanje moramo rešiti", izjavila je ona.

Kosorova je govoreći na obeležavanju 20. godišnjice osnivanja 204. brigade koja je ujesen 1991. vodila teške borbe za Vukovar, o optužnicama koje su letos stigle iz Srbije, a koje su ovih dana uzburkale hrvatsku javnost, rekla da je vlada pripremila zakon kojim će označiti odluku o ništavnosti svih pravnih akata i bivše države i bivše JNA.

Ona je kazala da očekuje da će o tom zakonu, koji će vlada doneti naredne sedmice i pred-

ložiti Hrvatskom saboru, u Saboru biti postignuta saglasnost.

Premijerka je, povodom godišnjice osnivanja brigade, otvorila Spomen-dom poginulim hrvatskim braniocima Borovog naselja i Vukovara na Trpinjskom drumu.

Prisutnima se obratio i posljednji komandant odbrane Vukovara i 204. vukovarske brigade Branko Borković, rekavši da je, "pored Srbije, i BiH izvršila agresiju na Hrvatsku".

Obeležavanje se nastavlja koncertom na kome će nastupiti i Marko Perković Tomson, što je pre nekoliko dana izazvalo negativna reagovanja među lokalnim srpskim stanovništvom, pogotovo u Vukovaru i obližnjoj Trpinji.

26.09.2011.

KRAJIŠNICI: NE ODUSTAJTE OD TUŽBE PROTIV HRVATSKE

Srbi Krajišnici u dijaspori protiv su povlačenja tužbe Hrvatske i protivtužbe Srbije za genocid, jer veruju da će uspeti da dokažu da je u Hrvatskoj izvršen genocid nad Srbima, rekao je danas direktor Dokumentaciono informacionog centra "Veritas" Savo Štrbac.

"Imamo puno razloga da verujemo da ćemo uspeti da dokažemo genocid nad nama, a ne obratno. U prilog tome ide i genocid u Drugom svetskom ratu nad Srbima za vreme NDH, kojeg mi dokazujemo u ovoj tužbi, i to će nam biti jako dokazno sredstvo da je period od 1991. do 1995. godine nastavak genocida iz Drugog svjetskog rata", istakao je Štrbac.

On je naglasio da Srbi, Krajišnici, imaju jak "vetar u leđa", kao što je presuda Haškog tribunala hrvatskim generalima za udruženi zločinački poduhvat, čiji je cilj bio prisilno i trajno isterivanje Srba.

"To je etničko čišćenje, a od etničkog čišćenja do genocida je mali korak i mi ćemo tu genocidnu nameru uspeti i da dokažemo i preko onoga što je učinjeno u Drugom svetskom ratu i preko onoga što je učinjeno u poslednjem ratu, posebno u vreme 'Oluje'", naglasio je Štrbac.

Prema njegovim rečima, u prilog tome ide i nedavna odluka Federalnog suda u Čikagu da prihvati tužbu srpskih organizacija protiv američke agencije "MPRI", koja okuplja uglavnom penzionisane američke generale, u kojoj se tvrdi da su oni obučili, naoružali i isplanirali akciju "Oluja".

Štrbac ističe da Srbi, Krajišnici u dijaspori pozdravljaju izjavu premijerke Hrvatske Jadranke Kosor da ta zemlja neće povući tužbu protiv Srbije za genocid.

"Protiv smo povlačenja tužbe i protivtužbe za genocid i bilo kakvih sudskih ili vansudskih nagodbi o ovako preozbiljnoj stvari kao što je genocid", rekao je Štrbac.

Istakavši da bi najbolje bilo da najviša pravosudna ustanova kao što je Međunarodni sud pravde u Hagu otvori glavni pretres i donese odluku o tom pitanju, Štrbac je rekao da ta odluka može biti trojaka - da sud utvrdi da je obostrano počinjen genocid, da je genocid bio jednostran ili da ga uopšte nije bilo.

Komentarišući izjavu Kosorove da će Hrvatska slaviti "Oluju" i kad uđe u EU, Štrbac je rekao bi EU menjala svoj osnovni princip - antifaziizam ako bi dozvolila takvo ponašanje Hrvatske, a primila je u članstvo.

"Haški tribunal je rekao da je 'Oluja' etničko čišćenje. Ne može i jedno i drugo, i EU i slavljenje 'Oluje'", poručio je Štrbac.

On je rekao da bi želio da Hrvatska donese zakon kojim će biti proglašeni ništavnim svi pravni akti i bivše Jugoslavije i bivše JNA, što je Kosorova, takođe, najavila.

"Valjda bi i država Srbija uzvratila istom mjerom, pa ne bi priznala 1.549 što optužnica, istraga, presuda. Mi i to priželjkujemo", poručio je Štrbac.

 24.10.2011.

KONTRATUŽBA: SAVO ŠTRBAC KAŽE DA JE SRBIJA SPREMNA ZA PROCES

NEMA NAGODBE SA HRVATIMA OKO TUŽBE ZA GENOCID

Srbija je pripremila odgovor na hrvatske argumente protiv naše kontratužbe, koji će, ukoliko u međuvremenu ne dođe do poravnjanja, Međunarodnom sudu pravde u Hagu biti predati do 4. novembra, kada za to istiće sudski rok.

Član srpskog pravnog tima pred MSP i šef „Veritasa“ Savo Štrbac smatra da do nagodbe neće doći jer za to u hrvatskoj vladi ne postoji volja, i kaže da će Srbija do 4. novembra sigurno podneti dopunu kontratužbe.

BEZ PORAVNANJA

- Tim se pripremao sve vreme kao da poravnjanja neće ni biti, kako se ne bi propustio rok i da bi se uradilo najbolje što je moguće. Posao je završen još tokom leta i ostala je samo finalna dorada - rekao je Štrbac za Tanjug.

Pogodba nemoguća: Savo Štrbac smatra da stranka Jadranke Kosor tužbu protiv Srbije koristi u predizborne svrhe

On ističe da je presuda Međunarodnog krivičnog suda u Hagu hrvatskim generalima Anti Gotovini i Mladenu Markaču, doneta u aprilu, iako nepravosnažna, jedan od aduta Srbije.

- Haški tribunal je zaključio da je u operaciji „Oluja“ vršeno etničko čišćenje kroz udruženi

zločinački poduhvat. Upravo ta tvrdnja nam olakšava posao jer je od etničkog čišćenja do genocida mali korak, treba utvrditi samo genocidnu nameru - istakao je Štrbac.

On je dodao da srpski tim ima i oko stotina primedbi na hrvatske spiskove poginulih i nestalih jer su njima obuhvaćeni i stradali u Osijeku i Gospiću, za koje su u međuvremenu osuđeni pripadnici hrvatske vojske, ali i u mestima u kojima nije bilo rata.

Takođe, kako je ukazao, postoji opravdana sumnja da je oko 20 stogodišnjaka koji su se našli na hrvatskim listama ekshumiranih i identifikovanih umrlo od starosti i bolesti, a za neke postoje i dokazi. Štrbac, takođe, smatra da do isteka roka koji je odredio sud ne postoji mogućnost da dođe do poravnjanja i podseća da je hrvatska premijerka Jadranka Kosor pre samo mesec dana rekla da Hrvatska neće povući tužbu protiv Srbije.

HRVATI SU POVRATNICI U GENOCIDU

Štrbac je dodao da su u podnesku od nekoliko hiljada strana koji će biti predat MSP, ako do 4. novembra ne dođe do poravnjanja, mesto našli i dokazi o stradanjima Srba tokom Drugog svetskog rata u logorima Jasenovac i Jadovno.

- To da su Hrvati već jednom nad Srbima počinili genocid i da su zapravo povratnici u vršenju istog krivičnog dela može biti povoljna okolnost - ocenio je on.

On je kao razlog nespremnosti Hrvatske da se nagodi naveo predstojeće parlamentarne izbore, zakazane za decembar.

PREDIZBORNI ADUT

- Nema šanse da bilo koji političar, a posebno ne iz HDZ, odustane od tužbe protiv Srbije jer im je to veliki predizborni adut - dodao je Štrbac, ukazavši da je Hrvatska u petak donela i Zakon o ništavnosti pravnih akata JNA, SFRJ i Srbije.

Ukoliko Srbija podnese dopunu kontratužbe, Hrvatska će dobiti mogućnost da na nju odgovori, a očekivano je da u prvoj polovini 2013. godine bude zakazan glavni pretres. Hrvatska je tužbu protiv Srbije za agresiju i genocid podnela 1999. godine. Srbija je prvo osporavala nadležnost MSP, da bi potom 4. januara 2010. podnela kontratužbu zbog zločina počinjenih nad Srbima u Hrvatskoj od 1991. do 1995. godine.

Na kontratužbu Hrvatska je odgovorila 20. decembra 2010. godine, a podnesak koji je srpski tim sada pripremio odgovor je na njihove argumente.

04.11.2011.

DOPUNSKI ARGUMENTI PROTIV HRVATSKE

Hag -- Srbija podnela Međunarodnom sudu u Hagu dopunske pisane argumente protiv Hrvatske u sporu u kojem su dve države međusobno podnele tužbe za genocid.

Tužbe su podnete za genocid tokom sukoba u Hrvatskoj 1991-95.

Ekspert pravnog tima i predsjednik "Veritasa" Savo Štrbac potvrdio je Tanjugu da je uzvratni odgovor Srbije na oko 1.000 stranica dostavljen Sudu i naveo da se sastoji od osnovnog dela na 320 stranica, kojim se osporavaju prigovori Hrvatske, i 76 aneksa sabranih u tri toma.

Dodatna argumentacija sadrži nove dokaze koji osnažuju kontratužbu Srbije, izjave svedoka, tajne zapise razgovora hrvatskog vrha, neke međunarodne dokumente i analize "Veritasa" sa ažuriranim brojem od blizu 7.000 srpskih žrtava, od toga oko 2.000 nestalih.

"Ovo je poslednji podnesak Srbije, a Sud će Hrvatskoj potom odrediti rok u kome ima pravo da na njega odgovori", objasnio je Štrbac.

Sadržina podnesaka ne može biti dostupna javnosti, pre objavljivanja na sajtu MSP, neposredno pred usmenu raspravu koja se, prema rečima Štrbca može očekivati u prvoj polovini 2013. godine.

"Pravni tim Srbije je još u kontratužbi zauzeo stanovište da od svih događaja na području Hrvatske u poslednjem ratu jedino „Oluja“ ima pun kapacitet genocida prema Konvenciji UN o sprečavanju i kažnjavanju genocida, ne samo po broju ubijenih, nego po broju proteranih", objasnio je Štrbac u razgovoru za Tanjug.

"Sada smo imali na umu i ono što je utvrđeno u Haškom tribunalu koji je u presudi hrvatskim generalima zaključio da su Hrvati kroz udruženi zločinački poduhvat, na čijem je čelu bio sam predsednik države Franjo Tuđman, imali za cilj da prisilno i trajno isteraju Srbe s područja Krajine", naveo je Štrbac.

"To je po definiciji etničko čišćenje", rekao je on i ocenio da je sada olakšano dokazivanje genocidne namere jer je "relativno mali korak od etničkog čišćenja, koji je utvrdio Međunarodni krivični sud do genocida, koji treba da utvrdi Međunarodni sud pravde".

25.10.2011.

SRB: ZBOG PROTUTUŽBE ZA GENOCID MORAMO ZAPRIJETITI VIZNIM REŽIMOM

- Protutužba je rezultat strašljive hrvatske politike koja stalno dopušta pritisak Srbije - smatra Srb

Predsjednik HSP-a kritizirao je slabu reakciju Vlade na protutužbu za genocid

Predsjednik HSP-a Daniel Srb u Virovitici u utorak na konferenciji za novinare kritizirao je slabu reakciju Vlade na protutužbu za genocid koju je protiv Republike Hrvatske podnijela Republika Srbija.

- Protutužba je rezultat strašljive hrvatske politike koja stalno dopušta pritisak Srbije, a bez konkretnog protuodgovora. Dosadašnji Vladini protuodgovori više služe političkoj promidžbi u vrijeme izbora nego rješavanju problema - upozorio je Srb. Istaknuo je da je na reakciju Srbije HSP upozoravao mjesecima, ali bezuspješno.

- Mi smatramo da Hrvatska mora osigurati samu sebe, mora odgovoriti na pravi način i zaprijetiti diplomatskim mjerama. Ako se ne povuku ove optužbe protiv Hrvatske, Hrvatska mora zaprijetiti uvođenjem viznog režima za stanovnike Srbije - poručio je predsjednik HSP-a Srb u Virovitici na predstavljanju izbornog programa stranke.

"Na ovom primeru ćemo dokazati da nam se u "Oluji" dogodio genocid po scenariju koji je napravljen na Brionima, gde je pao dogovor Tuđmana s njegovim vojnim i policijskim rukovodstvom, da se Srbi proteraju", rekao je Štrbac.

"U tome su i uspeli", kazao je on i dodao da je to urađeno upravo po onoj čuvenoj Tuđmanovoj rečenici: "Na Srbe treba tako udariti da praktično nestanu."

Branili su se da su to mislili u vojničkom smislu, ali realizacija na terenu govori da im nije bila namera da samo vojnički poraze Srbe nego i da povrate teritorije na kojima su Srbi žveli vekovima "ali bez Srba", rekao je Štrbac.

Podsetivši da se u kontratužbi Srbija poziva na kontinuitet genocida koji su hrvatski fašisti u vreme NDH počinili tokom Drugog svetskog rata, on je ukazao da su "Hrvati zapravo povratnici u vršenju tog istog krivičnog dela što je, takođe, važno u njegovom dokazivanju".

Štrbac je naveo da odgovor koji je Srbija dostavila MSP sadrži i spisak srpskih žrtava koje je ažurirao i dopunio "Veritas" i na kojem je sada oko 7.000 žrtava, od toga više od 2.000 nestalih.

"Hrvatska strana je u svom podnesku dostavila spisak velikog broja identifikovanih od oko 3.500 ekshumiranih posmrtnih ostataka, ali je ostala pri broju od ukupno 12.000 žrtava, koje je navela u odgovoru na kontratužbu Srbije, a među njima je oko 1.000 nestalih", kazao je Štrbac i naglasio da broj žrtava na obe strane još nije konačan.

"Oni su imali desetak primedbi na naš pretходni spisak žrtava. Osporavali su da su ih ubili hrvatski vojnici. I bili su u pravu", rekao je Štrbac i naveo da je srpska strana, pak, imala oko 300 primedbi na hrvatski spisak žrtava.

On je naveo da su se na njihovom spisku našli i stradali u Osijeku i Gospiću, za koje su već osuđeni pripadnici i generali hrvatske vojske, Srbi nestali 1991. u Sisku za šta je istraga otvorena tek ove godine, oni koji su tokom rata stradali u unutrašnjosti Hrvatske, čak i oni stradali po ostrvima, zatim u Puli, Zagrebu.

"Ima tu i Hrvata koji su stradali recimo na području Bosne i Hercegovine, pa i onih Hrvata, pripadnika elitnih oružanih snaga kao što su "Crne mambe", koji su forsirali reku Unu i u Republici Srpskoj pobili više od stotinu stanovnika, a stradali su prilikom povlačenja.

Štrbac je dodao da se na hrvatskim listama ekshumiranih i identifikovanih našlo i dvadesetak osoba u dubokoj starosti od preko 90 godina za koje se opravdano sumnja da su umrli od starosti i bolesti, a za neke od njih postoje i dokazi.

Prema njegovim rečima, ukoliko ne dođe do povlačenja tužbi, usmenu raspravu u ovom sporu treba očekivati u prvoj polovini 2013. godine.

Državni sekretar u Ministarstvu pravde i koordinator Vlade Srbije za saradnju sa medijima Slobodan Homen ponovio je juče da bi najbolje bilo da se međusobne tužbe Srbije i Hrvatske za genocid povuku, ali da će

ukoliko se to ne dogodi, Srbija braniti svoje interese.

"Moje mišljenje razlikuje se od zvaničnog stava, a verujem da tako misli i većina Krajišnika, da je genocid suviše ozbiljna stvar da bi o tome mogle da se dogovaraju političke elite", rekao je Štrbac.

"Genocida ima ili nema i to treba da utvrdi Sud", rekao je on i objasnio da u ovom slučaju Sud može da ustanovi da genocida uopšte nije bilo, da su ga počinile obe ili samo jedna od strana.

Kakva god bila odluka Suda UN, Štrbac smatra da ona mora da se poštuje, a na političkim je elitama da na to pripreme svoje građane.

On je zaključio da bi nagodbom političkih elita problem bio samo "gurnut pod tepih", dok bi odluka najviše sudske instance, ukoliko bi se poštovala, dovela do istinskog pomirenja hrvatskog i srpskog naroda.

HOMEN: NAJBOLJE REŠENJE MEĐUSOBNO POVLAČENJE OPTUŽBI

Državni sekretar u Ministarstvu pravde Slobodan Homen smatra da je najbolje rešenje međusobno povlačenje tužbi za genocid.

"Što se tiče politike Vlade Republike Srbije, više puta smo rekao da je najbolji način povlačenje međusobnih tužbi. Za to je neophodno da postoji politička volja sa obe strane. Mi i dalje smatramo da je to najbolje rešenje, a o konkretnim rešenjima će odlučiti naš tim koji se time bavi. Ne bi licitirao kakva će biti odluka, ali čvrsto stojimo na stavu da je najbolje da se povuku, ako ukoliko ne postoji spremnost sa hrvatske strane, Srbija će braniti svoje interese", kaže Homen.

Hrvatska je tužbu protiv tadašnje SR Jugoslavije podnela najvišem sudu UN u julu 1999, a Srbija je kontra-tužbu sudu dostavila u januaru prošle godine.

Vlasti u Zagrebu su krajem 2010. odgovorile na kontra-tužbu, a zvanični Beograd ima rok do 4. novembra da uzvrat na taj podnesak.

Hrvatska će zatim imati priliku da uloži još jedan pisani odgovor, a ukoliko strane ne budu do tada odustale od tužbi, glavna usmena rasprava mogla bi biti održana 2013. godine.

U obimnom podnesku koji će danas predati Međunarodnom sudu pravde, Srbija će se, kako saznaje Beta, između ostalog pozvati na presudu kojom je Haški tribunal u aprilu ove godine osudio hrvatskog generala Antu Gotovinu na 24 godine zatvora zbog progona srpskog stanovništva iz Kninske krajine tokom i posle operacije Oluja 1995.

Prema toj presudi, tadašnji državni vrh Hrvatske na čelu sa predsednikom Franjom Tuđmanom učestvovao je u udruženom zločinačkom poduhvatu čiji je cilj bilo trajno i nasilno uklanjanje srpskih civila sa hrvatske teritorije.

Vlasti u Beogradu su u poslednje tri godine u nekoliko navrata iskazale spremnost na uzajamno povlačenje tužbi i vansudsko poravnanje spora, ali nisu naišle na pozitivan odgovor hrvatske vlade.

Hrvatska je 2. jula 1999. godine, neposredno posle NATO bombardovanja SRJ, podnela tužbu kojom traži da Sud utvrdi da je Srbija, kao država naslednica, odgovorna za agresiju i genocid nad hrvatskim građanima.

Hrvatska je zatražila i da Srbija plati štetu u iznosu koji utvrdi Sud, kazni sve počinioc zločina, pruži sve informacije o nestalima i vrati odneta kulturna dobra.

Ove zahteve Hrvatska zasniva na tvrdnjama da su vojne, policijske i paravojne snage pod kontrolom SRJ počinile "etničko čišćenje kao oblik genocida" napadajući i proterujući hrvatske građane s područja Knina, istočne i zapadne Slavonije i Dalmacije.

Srbija je najpre pokušala da ospori nadležnost Suda UN u ovom sporu, pošto bivša SRJ, odnosno Srbija u vreme podnošenja tužbe nije bila članica svetske organizacije.

Sud je, međutim, odbacio argumentaciju Srbije koja je potom 4. januara 2010. podnela protivtužbu kojom Hrvatsku tereti za genocidne akcije i etničko čišćenje preko 230.000 Srba u operaciji "Oluja".

Srbija traži da Sud Hrvatsku proglasi krivom za kršenje Konvencije o genocidu zato što je u toku i posle operacije "Oluja" 1995. nameravala da uništi Srbe u sektorima Sever i Jug pod zaštitom UN.

Ova namera sprovedena je, kako se kaže, nanošenjem ozbiljnih fizičkih i mentalnih povreda pripadnicima srpske zajednice i namernim podvrgavanjem takvim životnim uslovima sračunatim na njeno delimično fizičko uništenje.

Srbija je alternativno zatražila da Sud proglasi Hrvatsku odgovornom za zaveru za počinjenje genocida ili zato što je propustila i propušta da genocid spreči i kazni.

U kontratužbi Srbija traži i da Sud hrvatskim vlastima naloži da odgovorne kazni, da krajiškim Srbima plati "puno obeštećenje" za svu štetu i gubitke nastale kao posledica genocida, kao i da ustanovi pravne uslove za bezbedan povratak Srba u njihove domove i normalan život uz poštovanje svih nacionalnih i ljudskih prava.

Srbija, takođe, traži da Hrvatska iz zakona o državnim praznicima ukloni "Dan pobeđe i domovinske zahvalnosti" i "Dan hrvatskih branitelja" koje slavi 5. avgusta "na dan trijumfa genocidne operacija "Oluja".

NACIONAL

NEOVISNI NEWS MAGAZIN

04.11.2011.

DOPUNA SRPSKE TUŽBE PROTIV HRVATSKE

Rok za srbijanski odgovor na hrvatski odgovor dostavljen ICJ-u u prosincu 2010. na srpsku protutužbu ističe danas, a sadržaj podnesaka za sada ostaje nepoznat široj javnosti jer je postupak još uvijek u "pisanofazi"

Srbija je Međunarodnom sudu pravde u Den Haagu (ICJ) u petak podnijela dopunske pisane argumente u postupku pred ICJ-em u povodu međusobnih tužbi Srbije i Hrvatske za genocid, javila je srbijanska agencija Beta pozivajući se na neimenovane izvore u Haagu.

Rok za srbijanski odgovor na hrvatski odgovor dostavljen ICJ-u u prosincu 2010. na srpsku protutužbu ističe danas, a sadržaj podnesaka za sada ostaje nepoznat široj javnosti jer je postupak još uvijek u "pisanofazi" koja podrazumijeva povjerljivost dokumenata koje prilažu strane u postupku.

Pravni zastupnici Srbije 4. siječnja 2010. podnijeli su ICJ-u tužbu protiv Hrvatske za genocid nad Srbima tijekom rata od 1991. do 1995. Srbijanska je vlada time uzvratila na tužbu Hrvatske protiv Srbije za genocid od 1991. do 1995., podnesenu u srpnju 1999., za koju se ICJ 18. studenoga 2008. proglasio nadležnim.

Najnoviji srbijanski podnesak, kako prenosi Beta, sastoji se od 320 stranica i 76 pratećih dokumenata na oko tisuću stranica. Do zakazivanja glavne usmene rasprave u ovom postupku ostaje još da Hrvatska u pisanom podnesku uzvrat na dodatne argumente Srbije, a rok za to sud će odrediti naknadno.

Glavna usmena rasprava mogla bi, navodi se, ne dođe li u međuvremenu do izvan-sudske nagodbe i povlačenja međusobnih tužbi, biti održana 2013. godine.

Srbija se u najnovijem obimnom podnesku između ostalog poziva na presudu kojom je Haški tribunal u travnju osudio hrvatskog generala Antu Gotovinu na 24 godine

zatvora zbog progona srpskog stanovništva iz Kninske krajine, tijekom i poslije operacije "Oluje" 1995. godine.

Državni tajnik srbijanskog ministarstva pravosuđa Slobodan Homen izjavio je u četvrtak kako je stajalište srbijanske vlade da je najbolji način za rješenje problema povlačenje međusobnih tužbi. "Što se tiče politike vlade Republike Srbije, u više navrata smo jasno rekli da smatramo da je najbolji način rješavanja problema povlačenje međusobnih tužbi. Naravno, za to je nužno da postoji politička volja na obe strane. Mi i dalje smatramo da je to najbolje rješenje, a o konkretnim potezima će odlučiti naš tim koji se time bavi", naveo je Homen dodajući da će, ako se tužbe ne povuku i ako ne postoji spremnost hrvatske strane, Srbija braniti svoje interese.

04.11.2011.

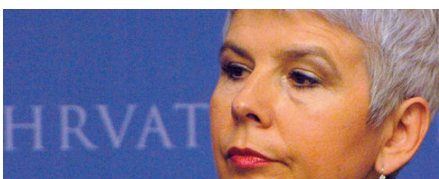
'NEĆEMO POVUĆI TUŽBU PROTIV SRBIJE'

Premijerka Jadranka Kosor izjavila je da hrvatska Vlada nema namjeru povući tužbu Hrvatske protiv Srbije za genocid. Izjava u kojoj premijerka komentira podnesak, kojim Srbija Međunarodnom sudu pravde u Den Haagu daje dopunske argumente u postupku pred ICJ-em u povodu međusobnih tužbi Srbije i Hrvatske za genocid, objavljena je na internetskoj stranici Vlade RH.

SRBIJA PODNIJELA PROTUTUŽBU

Nemamo namjeru povući tužbu i vlada koju će voditi HDZ neće povlačiti tužbu, izjavila je Kosor. Naglasila je da je samo Vlada ovlaštena za povlačenje tužbe, napominjući da o tom pitanju Vlada nikada nije razgovarala niti ga je razmatrala. Ali to ni na koji način ne dovodi u pitanje naše razgovore i pregovore o drugim pitanjima, rekla je Kosor. Kao najvažnije izdvojila je neriješeno pitanje zatočenih i nestalih, a ključ za rješavanje tog pitanja je u, kako je rekla, dokumentaciji JNA.

Državni tajnik srbijanskog ministarstva pravosuđa Slobodan Homen izjavio je jučer kako je stajalište srbijanske vlade da je najbolji način za rješenje problema povlačenje međusobnih tužbi.

B 92 04.11.2011.

"NEĆEMO POVUĆI TUŽBU PROTIV SRBIJE"

Zagreb -- Premijerka Hrvatske Jadranka Kosor ponovila je da hrvatska vlada ne namerava da povuče tužbu za genocid protiv Srbije.

"Nemamo nameru da povučemo tužbu i vlada koju će voditi Hrvatska demokratska zajednica (HDZ) neće povlačiti tužbu", rekla je Kosorova.

Ona je tako komentarisala dopunske pisane argumente koje je Srbija danas podnela Međunarodnom sudu pravde protiv Hrvatske u sporu u kojem su dve države jedna protiv druge podnele tužbe za genocid tokom sukoba u Hrvatskoj 1991-95.

Hrvatska premijerka je ponovila da vlada, koja je ovlašćena za povlačenje tužbe, nikada o tome nije razgovarala.

Kosorova je ocenila da to "ne dovodi u pitanje naše razgovore i pregovore o drugim pitanjima" kao što je nerešeno pitanje zatvorenih i nestalih čije je rešenje u dokumentaciji JNA.

Danas 08.11.2011.

Akademik Tibor Varadi, bivši glavni pravni zastupnik Srbije pred Međunarodnim sudom pravde, o dopuni tužbe Srbije protiv suseda za genocid - Srbija i Hrvatska treba da se dogovore

Beograd - Sporovi nastali iz sukoba u bivšoj Jugoslaviji ne mogu se istinski rešiti pred Međunarodnim sudom pravde, odnosno, MSP se trebao proglasiti nenadležnim u slučaju tužbe Hrvatske protiv Srbije i protivtužbe Srbije. To je i učinjeno u sporu sa NATO državama - bilo bi dosledno da je to učinjeno i u preostalim sporovima.

Mislim da rešenje nije u kolektivnoj odgovornosti, već u doslednom utvrđivanju individualne odgovornosti - a u tom pogledu i Srbija i Hrvatska su učinile značajne korake napred - kaže za Danas akademik Tibor Varadi, bivši glavni pravni zastupnik Srbije pred Međunarodnim sudom pravde, odgovarajući na pitanje da li se njegova ranija ocena da presuda hrvatskim generalima suštinski ne utiče na postupke pred Međunarodnim sudom pravde u tužbi i kontratužbi Hrvatske i Srbije, jer Ante Gotovina nije osuđen za genocid, može primeniti i na dopunu tužbe Srbije protiv Hrvatske.

On objašnjava da je normalno da se u sudskim sporovima suoče oni koji su bili stvarni učesnici sukoba, a „ovde to nije slučaj“.

- Sam sukob nije bio sukob između država. To je bio mnogo više međuetnički sukob. Ljudi uglavnom nisu birali strane po tome koje su republike bili državljani, već kojoj su naciji pripadali. Države koje su sada suočene u Hagu, nisu ni postojale u vreme mnogih nedela koje su predmet spora. Pored toga, Hrvatska je bila tužila SRJ. Od SRJ je postala Srbija i Crna Gora (i tu se zapravo ništa relevantno nije promenilo). Ali su se Srbija i Crna Gora razdvojile, pa se sada tuži samo Srbija, te tužba nema više isti cilj. Zatim, kada je tužba podignuta, ona se, naravno, odnosila i na Kosovo.

Sud se ipak bio proglasio nadležnim, no prihvatio je nadležnost na jednom veoma skućenom manevarskom prostoru. Nadležnost postoji samo za delo genocida. A to je prag koji do sada nije prekoraćen što se sukoba u Hrvatskoj tiče. Niko, ni sa srpske, ni sa hrvatske strane nije osuđen za delo genocida od strane Tribunala - Tribunal nije nikoga čak ni optužio za genocid. (U vezi sa događajima u Bosni i Hercegovini, bilo je i optužbi, pa i osuda za genocid.) U dosadašnjoj praksi, MSP se uglavnom oslanjao na činjenice utvrđene od strane Tribunala. Zbog toga i dalje mislim, da je krajnje malo verovatno da se neka tužba prihvati - ističe profesor Varadi.

Prema njegovim rečima, pomalo je zaboravljeno da u jednom od prigovora Srbije o nadležnosti Međunarodni sud pravde u Hagu nije bio zauzeo stav u presudi o nadležnosti, već je odlučio da o tom prigovoru odluči docnije, zajedno sa meritumom spora.

- Reč je o prigovoru da se ne može državi suditi za dela počinjena pre nego što je ta država nastala. (A značajan broj dela koja su predmet spora počinjena su za vreme postojanja SFRJ, pre nego što su nastale SRJ i Hrvatska). Ako bi se taj prigovor prihvatio, fokus bi bio još više sužen. No i bez toga - pošto je fokus sigurno sužen na genocid - u tom postupku se ne može otkriti cela istina. Za razliku od toga, individualna odgovornost se ne ograničava na genocid, relevantna su i sva druga nedela i zločini - naglašava Varadi.

Na pitanje koje bi bile pravne i finansijske posledice po Srbiju u slučaju da Srbija izgubi ovaj spor pred MSP, Varadi kaže da je njegova procena „bila i ostala“ da je teško zamislivo da MSP prihvati bilo tužbu bilo protivtužbu.

- Ne zato što nisu počinjena teška nedela, već zato što ta nedela nisu dostigla stravični prag genocida - a sporno je i pitanje pripisivosti. Ako bi MSP ipak našao da je neka

strana odgovorna za genocid, moglo bi se postaviti pitanje finansijske odgovornosti. Do sada nijedna strana nije postavila konkretan kvantifikovan odštetni zahtev - ističe Varadi.

On na pitanje kakve posledice će ova dopuna tužbe imati u i ovako klimavim odnosima Srbije i Hrvatske, odgovara da tekst dopune tužbe - kao ni tekst tužbe - nisu dostupne javnosti.

- Ako dođe, međutim, do usmene rasprave, ona bi bila otvorena za javnost. Ta rasprava bi verovatno uskovitlala strasti. Zastupnici bi morali koristiti teške kvalifikacije da bi se približili (pre)visokom pragu genocida. To bi sigurno imalo negativnog efekta na odnose

u regionu. Zato i dalje mislim da bi najcelishodnije bilo ako bi se postigao vansudski sporazum. To verovatno nije realno u vreme kada se očekuju izbori i u Hrvatskoj i u Srbiji. Ali bi nakon izbora takva jedna opcija mogla opet postati realna. Dodao bih i to da bi jedno sporazumno prevazilaženje teškog nasleđa moglo da predstavlja izuzetan podsticaj za razvoj dve susedne zemlje - koje obe teže članstvu u Evropskoj uniji - ističe Varadi.

PRESUDA GOTOVINI SLABI HRVATSKU TUŽBU

Varadi na pitanje koliko će dopuna tužbe ojačati osnovnu tužbu Srbije i derogirati hr-

vatsku tužbu, jer se Srbija poziva na presudu kojom je Haški tribunal u aprilu ove godine osudio hrvatskog generala Antu Gotovinu na 24 godine zatvora zbog progona srpskog stanovništva iz Kninske krajine tokom i posle operacije Oluja 1995, kaže da se on bavio pitanjem nadležnosti, „tako da ne znam dovoljno o meritumu spora“. „Logično je ipak pretpostaviti da bi presuda Gotovini (a i drugi podaci koji su verovatno izneti u novom podnesku Srbije) mogla oslabiti hrvatsku tužbu“, navodi Varadi.

VESTI online

12.12.2011.

Predsednik Hrvatske Ivo Josipović ocenio je kao razumno izjavu Vesne Pusić da sa Srbijom treba postići međudržavni sporazum o rešavanju spornih pitanja.

Pusićeva, najozbiljniji kandidat za budućeg šefa diplomatije, izjavila je da potom na dnevni red treba staviti i mogućnost povlačenja međusobnih tužbi za genocid.

HRVATSKA POVLAČI TUŽBU ZA GENOCID?

“Važna je procena kakvi su izgledi na uspeh, kao i procena da li se to što se želi dobiti može dobiti bez skupog i dugotrajnog suđenja. Načelno uvek je bolje da se stvari reše dogovorom i tada se može možda dobiti više. Ali to je odluka Vlade i naravno stvar procene šta se može dobiti jednim, a što drugim putem. Ovo što je rekla gospođa Pusić, to je razumno”, prokomentarisao je Josipović i izjavu o tužbama za genocid.

T · · Portal · ·

16.12.2011.

TUŽBE ZA GENOCID - PREDIZBORNA SRBIJA NIJE ZRELA ZA HRVATSKE USTUPKE

Buduća ministrica vanjskih i evropskih poslova Vesna Pusić naglašava da je inicijativa o postizanju međudržavnog sporazuma sa Srbijom i potencijalnom povlačenju tužbi za genocid dugoročna, s ciljem oslobađanja budućih generacija tzv. sukoba niskog intenziteta

Uz predstojeći referendum u članstvu Hrvatske u Evropskoj uniji, potencijalno povlačenje tužbi za genocid prometnulo se u jedno od prvih pitanja o kojima Vesna Pusić otvoreno progovara uoči preuzimanja ministarstva na Zrinjvcu. Ističe da je svrha cijelog postupka praktična, jer valja riješiti tri problema: pitanje nestalih, opljačkane imovine i optužbi za ratne zločine.

'Nema razgovora o povlačenju tužbe prije nego što se pozitivno za obje strane riješe sva tri temeljna otvorena pitanja. Ova je tema od izuzetne važnosti, ali zbog komple-

ksnosti i osjetljivosti, mogu proći i godine prije njezinog rješenja. Dugoročno, povlačenje tužbe, uz prethodno zadovoljenje otvorenih pitanja, sljedeće generacije rješava tzv. sukoba niskog intenziteta', napominje Vesna Pusić za tportal.

Inicijativu Vesne Pusić odobrava međunarodna zajednica; podršku je promptno pružio i predsjednik Ivo Josipović. Stav donedavne vlasti jasan je - oni su protiv svakog scenarija povlačenja tužbe za genocid, iako su konačno rješavanje otvorenih pitanja iz rata i unapređenje odnosa sa susjedima, kao jedan od prioriteta vanjske politike nove vlade, inicijative koje teško mogu naići na zdravorazumsku osudu.

Činjenica je, međutim, da Hrvatska inicira pitanje povlačenja tužbi u razdoblju povišenih nacionalnih strasti u predizbornoj Srbiji, koja nije uspjela osigurati ni status kandidata za članstvo u EU.

'Slažem se da predizborna Srbija možda nije partner koja može relaksirano raspravljati o ovoj ozbiljnoj temi. Ali se bojim da će možda situacija nakon srpskih izbora biti još složenija', tumači Tonino Picula, bivši ministar vanjskih poslova u koalicijskoj vladi Ivice Račana.

PICULA: SLOŽENA SITUACIJA U SRBIJI

Picula naglašava da će uvijek biti izbora koji

će opterećivati međudržavne odnose, a imajući u vidu da bi se situacija nakon izbora u Srbiji mogla dodatno zakomplicirati, smatra da bi hrvatska diplomacija trebala sa aktualnim predsjednikom Borisom Tadićem početi rješavati neka otvorena pitanja.

Bivši šef diplomacije inače smatra da tužbe za genocid, zbog povijesnog aspekta, ne smiju služiti u dnevno-političke svrhe, te da hrvatska tužba za genocid ne treba i neće biti prva stvar koju će Beograd i Zagreb rješavati.

'Imamo dosta otvorenih bilateralnih pitanja, pri čemu prethodna vlada u posljednjih godinu dana nije bila osobito učinkovita, a odnosi su čak bili i zategnuti. Otvorena pitanja nisu se rješavala i sigurno je da ima još važnih tema gdje se može napraviti pomak. Za ovo trenutno ne vidim velikih mogućnosti', kaže Picula, podsjećajući da je još u njegovom mandatu osnovana Međudržavna diplomatska komisija, s tim da se u posljednjih deset godina ništa nije napravilo.

CVRTILA: RASKORAK IZMEĐU TUŽBE I SPORAZUMA

Vlatko Cvrtila, profesor na Fakultetu političkih znanosti, savjetnik bivšeg predsjednika Stjepana Mesića i premijerke u odlasku Jadranke Kosor, ističe da je riječ o vrlo ozbiljnoj stvari, pa o budućim koracima treba ozbiljno porazmisliti.

Naglašava da bi tužba za genocid trebala rezultirati određenim pravorijekom i pravomoćnom odlukom, čija težina ne bi bila istovjetna onome što bi donio međudržavni sporazum. Naravno, niz neriješenih pitanja između Hrvatske i Srbije, koja su posljedica rata, mogla bi se rješavati sporazumom, pri čemu bi se preuzele određene obveze i rokovi za njihovo ispunjenje. Nije, međutim, izvjesno da bi se sporazumom mogle riješiti stvari koje su zapravo osnova tužbe – optužba za agresiju na RH i počinjenje genocida.

'Kako ćete to regulirati sporazumom, hoće li Srbija priznati agresiju? Nije mi u potpunosti jasno kako bi se regulirala ta materija u međudržavnom sporazumu. To bi trebalo objasniti', upozorava profesor.

Nije, zaključuje Cvrtila, sporno da bi sporazum trebalo postići, ali imajući u vidu aktualnu perspektivu, teško da bi se za takvu odluku mogla dobiti i podrška hrvatskih građana.

FRED: PRIJETI NEPOVOLJAN ISHOD TUŽBE

Predrag Matić Fred, savjetnik predsjednika Ive Josipovića i izgledni ministar branitelja u vladi Zorana Milanovića, naglašava da valja biti veoma oprezan, uz valjanu prosudbu što Hrvatska dobiva, a što može izgubiti s tužbom za genocid.

'Moje mišljenje je da se pregovaračkim procesom, dakle dogovorom, najprije pokušaju dobiti one stvari koje mi tražimo u tužbi. Za samu tužbu nije nikad kasno', kaže Matić.

Ističe da priča o povlačenju tužbi dolazi u obzir ako Hrvatska ima sugovornika s druge strane, te ako pregovorima načelno dobije ono što traži u tužbi, jer 'nikada nećemo dobiti sve što tražimo'.

Ukratko, Matić drži da nije dobro zatvoriti vrata dogovoru i pregovorima, osobito u situaciji kada je moguće da ishod tužbe ne bi bio onakav kakav Hrvatska očekuje. 'Ishod tužbe može biti iznenađujući i nedovoljno dobar za RH', zaključuje Matić, dodajući da će u tom slučaju 'frustracije u hrvatskom narodu biti još puno veće'.

NACIONAL 31.12.2011.

V. PUSIĆ: POVUĆI ĆEMO TUŽBU ZA GENOCID

Najavila je kako će se u svom mandatu usredotočiti na tri prioriteta - EU, jačanje odnosa sa SAD-om i novo pozicioniranje Hrvatske u regiji

Nova ministrica vanjskih i europskih poslova Vesna Pusić nije imala previše vremena za navikavanje na novi položaj. Tek što je preuzela dužnosti u ministarstvu, već ju je 'pritisnula' rasprava o raspisivanju referenduma o ulasku u EU.

Iako je zagovarala odgađanje referenduma do veljače, pa čak i ožujka, na kraju je pristala na 22. siječnja. U razgovoru za Jutarnji list pojasnila je kako je jedan od razloga za pomicanje datuma u činjenici da treba napraviti projekcije proračuna za 2013. godinu, a da bi se to moglo treba znati hoće li Hrvatska moći računati s europskim milijunima ili ne.

Osim toga, time se ostavlja i više vremena zemljama članicama za ratifikaciju pristupnog ugovora između Hrvatske i EU.

Najavila je kako će se u svom mandatu usredotočiti na tri prioriteta - EU, jačanje odnosa sa SAD-om i novo pozicioniranje Hrvatske u regiji.

To bi, pojašnjava ministrica Pusić, značilo da Hrvatska mora preuzeti vodeću ulogu u stabilizaciji regije i njejoj europskoj integraciji, ali i podijeliti svoje iskustvo ulaska u EU s drugim zemljama u regiji.

Vodeća uloga u regiji nužno znači i bolje odnose sa Srbijom. Uпитana što će ova Vlada napraviti sa tužbom za genocid protiv Srbije, Vesna Pusić odgovorila je kako tužbe pružaju dvije mogućnosti - ili riješiti probleme koji proizlaze iz rata ili na duži rok održati sukob niskog intenziteta.

Smatra kako to šteti 'društvima koja su već platila visoku cijenu' te je 'neodgovorno i nemoralno prema građanima obiju država' te najavila kako će vjerojatno povući tužbu za genocid protiv Srbije.

B 92 03.01.2012.

ŠTRBAC PROTIV POVLAČENJA TUŽBI

Zagreb -- Direktor Dokumentaciono-informativnog centra "Veritas" Savo Štrbac protiv se povlačenju tužbi za genocid koje su međusobno podnele Hrvatska i Srbija.

"Za budućnost i pomirenje hrvatskog i srpskog naroda, čije odnose ništa ne opterećuje kao pitanje genocida, presuda Međunarodnog suda pravde bez obzira kakva, bila bi bolja od izvansudskog dogovora političkih elita u Srbiji i Hrvatskoj", kazao je Štrbac.

On smatra kako bi takva nagodba značila samo privremeno stavljanje "pod tepih" tog

problema, koji bi "dolaskom novih elita na vlast mogao izaći ispod tepiha u najgorem obliku".

Štrbac je rekao da je izjava hrvatske ministarke spoljnih poslova Vesne Pusić, da će Zagreb povući tužbu protiv Srbije, "pomalo izvučena iz konteksta" i dodaje kako je i ranije iz Hrvatske bilo takvih najava, kao i da su hrvatski državni govornici da su za povlačenje tužbi, ako time mogu dobiti sve što su tražili na sudu, ali da nikada nisu rekli šta će napraviti sa zahtevima iz srpske tužbe.

T.A.N.J.U.G.
novinarska agencija

03.01.2012.

O TUŽBAMA ZA GENOCID POSLE OTVORENIH PITANJA

BEOGRAD - Koordinator za medije Vlade Srbije Slobodan Homen izjavio je danas da Vlada smatra da su pregovori najbolji način za rešavanje svih sporova pa i tužbi za genocid, ali da dok Hrvatska ne povuče svoju tužbu protiv Srbije za genocid, Srbija neće razmatrati mogućnost povlačenja kontratužbe.

"Vlada pozdravlja najavu mogućnosti povlačenja hrvatske tužbe za genocid protiv Srbije, ali bilo kakva konkretna reakcija može da nastupi tek kada Hrvatska i zvanično podnese Međunarodnom sudu pravde zahtev za povlačenje tužbe. Tek tada će Srbija moći da konkretno odgovori i kaže koji su naši naredni koraci", rekao je Homen Tanjugu.

Najave Hrvatske o mogućnosti povlačenja tužbe protiv Srbije su veliki napredak u međusobnim odnosima, smatra Homen i dodaje da Vlada Srbije očekuje konkretne poteze Hrvatske u narednom periodu.

Što se tiče niza spornih pitanja koja su se postavila pred dve države posle raspada Jugoslavije, Homen je istakao da je Srbija u više navrata jasno rekla da je najbolji način za rešavanje svih sporova miran način za pregovaračkim stolom.

"Svesni smo da postoji niz problema koji datiraju još iz devedesetih godina. Pored pitanja tužbe i kontratužbe, postoji niz otvorenih pitanja na kojima insistiramo da budu rešena, a to je pre svega pitanje imovine građana Hrvatske koji su srpske nacionalnosti, kao i pitanje stanarskih prava", napomenuo je Homen.

Pored toga, tu su i pitanja brojnih kršenja ljudskih prava, kao i ratnih zločina, dodao je on.

Prema Homenovim rečima, ta pitanja moraju da se rešavaju pod hitno, s obzirom da je rat završen pre više od 15 godina, a građani, kako je naveo, i dalje nemaju pravo na ono što im je zagarantovano prema svim pravilima civilizacijskog sveta i Evropske unije, a to je privatna svojina.

Homen je ukazao da je potrebno pregovorima doći da rešenja za preko 50.000 izbeglica koji su otali bez imovine, stanova, kuća, vikendica i lokala.

HRVATSKA: O TUŽBI POSLE REŠAVANJA OTVORENIH PITANJA

Hrvatska ministarka spoljnih i evropskih poslova Vesna Pusić izjavila je danas da povlačenje tužbe za genocid protiv Srbije nije na dnevnom redu dok se ne reše otvorena pitanja.

"Nisam za povlačenje tužbe, čak ni za stavljanje na dnevni red te mogućnosti, ako nismo u stanju rešiti tri temeljna otvorena pitanja koja su bila na stolu i pre nego što se Srbija pojavila sa svojom kontratužbom, a to su pitanje nestalih, opljačkana imovina i pitanje ratnih zločina", rekla je Pusićeva za Tanjug.

Ona je prokomentarisala i izjavu direktora Informativno-dokumentacionog centra "Veritas" Savo Štrbca da se protivi povlačenju međusobnih tužbi za genocid Hrvatske i Srbije.

"Mene ne čudi da se Štrbac tome protivi; biće mnogo protivljenja s različitih strana da se razreše problemi jer održavanje sukoba niskog intenziteta na koristi ljudima, ali koristi političkim izborima", kazala je šefica hrvatske diplomatije nakon konferencije za medije.

Naš cilj je obrnut, da rešavanje tih pitanja bude na korist za građane, a da bude manje ciničnog odnosa prema problemima koji se koristi za izborne rezultate", dodala je ona.

Hrvatska ministarka spoljnih i evropskih poslova Vesna Pusić izjavila je danas da je referendum o pristupanju Hrvatske EU prioritet hrvatske diplomatije, a da će tek potom doći na red regionalna pitanja.

"Regionalna pitanja doći će na red okvirno krajem januara i početkom februara, to se planira i što se tiče premijera Zorana Milanovića i mene kao šefice diplomatije", rekla je Pusićeva na pitanje Tanjuga o prioritetima hrvatske diplomatije.

Ona je naglasila da je, posle referenduma o pristupanju EU, drugi prioritet arbitražni sporazum Hrvatske sa Slovenijom.

"Što se tiče regiona, to ćemo koordinirati premijer i ja - tamo gde treba da idemo zajedno da idemo zajedno, a ako idemo posebno, da ne idemo u istom momentu", rekla je.

Na pitanje novinara Slobodne Evrope o autoputu za Dubrovnik koji bi prolazio kroz BiH rekla je da je ideja o koridoru auto puta kroz BiH otvorena još 2003. kao jedini logičan pravac, ali kako je došlo do promene vlasti, nije razrađivana.

"Trebalo bi s evropskom stranom dogovoriti da to bude koridor koji će imati i granične prelaze na izlazima, pa bi se videlo da li je to moguće tretirati kao eksteritorijalni pravac zbog olakšavanja uvoza", rekla je Pusićeva.

Ona je podsetila da je Hrvatska u evropskom vrhu po kilometraži autoputeva ali je na dnu po kilometraži železničkih pruga.

"Zato je veća šansa dobiti sredstva za projekat železničke pruge a manja za autoputeve, ali ako bi se radilo o ispunjavanju preduslova za Šengenski sporazum, za to postoje fondovi za prilagođavanje i oni bi se delom mogli koristiti za pravac kroz BiH", rekla je.

hina.hr 03.01.2012.

BEOGRAD ČEKAJU KONKRETNE POTEZE

Srbija pozdravila mogućnost povlačenja hrvatske tužbe za genocid

»Što se tiče vlade Republike Srbije, mi pozdravljamo najavu mogućnosti povlačenja tužbe, ali bilo kakva konkretna reakcija može nastupiti tek kad Hrvatska službeno podnese zahtjev za povlačenje tužbe Međunarodnom sudu pravde«, kazao je Homen srbijanskoj agenciji Tanjug

BEOGRAD - Koordinator srbijanske vlade za odnose s javnošću Slobodan Homen izjavio je u utorak kako Srbija pozdravlja najavu mogućnosti povlačenja hrvatske tužbe protiv Srbije za genocid pred Međunarodnim sudom pravde u Haagu (ICJ) te, uz ocjenu da je to veliki napredak u odnosima dviju zemalja, srbijansku reakciju najavio tek ukoliko Hrvatska službeno nešto poduzme po tom pitanju.

»Što se tiče vlade Republike Srbije, mi pozdravljamo najavu mogućnosti povlačenja tužbe, ali bilo kakva konkretna reakcija može nastupiti tek kad Hrvatska službeno podnese zahtjev za povlačenje tužbe Međunarodnom sudu pravde«, kazao je Homen srbijanskoj agenciji Tanjug.

Pozivajući se na hrvatski tisak, beogradski mediji proteklih su dana javljali da Hrvatska namjerava povući tužbu protiv Srbije za genocid, prenoseći kako je to najavila hrvatska ministrica vanjskih i evropskih poslova (MVEP) Vesna Pusić.

Homen je naveo kako je Srbija višekratno ponavljala da je sve sporove najbolje rješavati na miran način, za pregovaračkim stolom te da je potpuno svjesna toga da postoji niz problema još iz devedesetih godina prošlog stoljeća, među kojima i ona na čijem rješenju i sama inzistira

»Mislim da je to veliki napredak u našim odnosima i očekujem konkretne poteze Hrvatske u budućnosti«, naveo je Homen, koji je i državni tajnik srbijanskog Ministarstva pravosuđa.

No hrvatska je ministrica u utorak izrazila protivljenje povlačenju tužbe za genocid protiv Srbije pred ICJ-em ukoliko se ne riješe pitanja nestalih, opljačkane imovine i ratnih zločina.

Homen je naveo kako je Srbija višekratno ponavljala da je sve sporove najbolje rješavati na miran način, za pregovaračkim stolom te da je potpuno svjesna toga da postoji niz problema još iz devedesetih godina prošlog stoljeća, među kojima i ona na čijem rješenju i sama inzistira.

»To je, prije svega, pitanje imovine građana Hrvatske srpske nacionalnosti, pitanje stanaarskih prava... To su otvorena pitanja koja hitno treba riješiti, prije svega imajući u vidu da je rat završen prije 15 godina, a i dalje građani nemaju pravo na ono što je zajamčeno svim pravilima i civilizacijskog svijeta i Evropske unije, a to je pitanje privatnog vlasništva«, kazao je Homen.

Hrvatska je u srpnju 1999. podnijela tužbu protiv Srbije za genocid tijekom rata od 1991. do 1995., za koju se ICJ 18. studenoga 2008. proglasio nadležnim. Srbijanska je vlada na tu tužbu odgovorila podizanjem protutužbe za genocid protiv Hrvatske pred istim sudom u siječnju 2010.

SLOBODNA DALMACIJA 04.01.2012.

SAVO ŠTRBAC: POVLAČENJE TUŽBI ZA GENOCID BILO BI GURANJE PROBLEMA POD TEPIH

Direktor Informativno-dokumentacijskog centra "Veritas" Savo Štrbac protivi se povlačenju tužbi za genocid koje su međusobno podnijele Hrvatska i Srbija.

“Za budućnost i pomirenje hrvatskog i srpskog naroda, čije odnose ništa ne opterećuje kao pitanje genocida, presuda Međunarodnog suda pravde, bez obzira kakva, bila bi bolja od izvansudskog dogovora političkih elita u Srbiji i Hrvatskoj”, kazao je Štrbac. On smatra kako bi takva nagodba značila samo privremeno stavljanje pod tepih tog problema, koji bi “dolaskom novih elita na vlast mogao izaći ispod tepiha u najgorem obliku”.

Štrbac je rekao da je izjava hrvatske ministrice vanjskih poslova Vesne Pusić, da će Zagreb povući tužbu protiv Srbije, “pomalo izvučena iz konteksta” te dodaje kako je i ranije iz Hrvatske bilo takvih najava te da su hrvatski dužnosnici govorili da su za povlačenje tužbi, ako time mogu dobiti sve što su tražili na sudu, ali da nikada nisu rekli što će napraviti sa zahtjevima iz srpske tužbe.

Večernji list 04.01.2012.

EPILOG DOMOVINSKOG RATA - MILANOVIĆ NE POVLAČI TUŽBU ZA GENOCID, ČEKAJU SE IZBORI U SRBIJI

Nova će Vlada neriješena pitanja pokušati riješiti dogovorom. Namjera je da se sva sporna pitanja sadržana u tužbi riješe, a ne samo da i Srbija istodobno povuče protutužbu.

Premijer Zoran Milanović ne povlači tužbu za genocid protiv Srbije, a to nije ni bio smisao izjava što ih je na tu temu neki dan dala ministrica vanjskih poslova Vesna Pusić.

No, kako doznajemo iz samog vrha Vlade, to ne znači da će Milanović inzistirati na tužbi. Namjera je da se sva sporna pitanja sadržana u tužbi riješe, a ne samo da i Srbija istodobno povuče protutužbu. Ako je to moguće u izravnom dogovoru sa Srbijom, to bolje. U svakom slučaju, Zoran Milanović ne namjerava se tužbom služiti kao sredstvom za ucjenjivanje ili pregovaranje niti mu, primjerice, pada na pamet da bi ulazak Hrvatske u EU koristio kao sredstvo pritiska na Srbiju i eventualno s te pozicije utjecao na rješavanje otvorenih pitanja naznačenih u tužbi za genocid.

No, Milanovićevi stavovi koji polaze od dobre vjere i razvoja dobrosusjedskih i fer odnosa trebaju dobiti potvrdu i na drugoj strani, da bi se potom moglo govoriti o eventualnom povlačenju tužbe.

Praktično to znači da će novi hrvatski premijer najprije obaviti više bilateralnih državnih susreta, da će biti niz takvih kontakata i na nižim razinama državne vlasti te da će se tek nakon preciznog definiranja političkih stavova pristupiti donošenju konačne odluke o sudbini tužbe. Osim toga, napominje se da valja imati na umu i činjenicu da Srbija za nekoliko mjeseci ima izbore, pa bi bilo mudro pričekati da se oni održe i da se nakon njih definira vlast koja će sigurno po pitanjima tužbi za genocid imati svoje stavove.

Iz vrha nove vlasti poručeno nam je da su u vezi s tim pitanjima Milanović i Pusić potpuno suglasni te da između njih nema disonantnih tonova.

Najava V. Pusić o povlačenju tužbe, što je već naišlo na pozitivne reakcije u Srbiji, naprosto je posljedica malo preslobodne interpretacije ministričnih izjava. Pusić je, podsjetimo, rekla da u slučaju tužbi postoje dvije mogućnosti. Jedna je rješavanje problema kao što su nestali, opljačkana imovina, procesi za ratne zločine... Druga je, pak, dugoročno održavanje sukoba niskog intenziteta u regiji i uzburkavanje kolektivnih emocija uvijek pred izbore. Druga je opcija, objasnila je Pusić, štetna, a prva znači rješavanje problema za što je nova Vlada dobila mandat.

Predsjednik države Ivo Josipović, koji je i sam sudjelovao u pripremi tužbe za genocid protiv Srbije, ovakve stavove zastupa od početka svojega mandata.

- Tužba nije sama sebi svrha. Konačno, nakon toliko godina skupog postupka valja vidjeti je li realno da možemo dobiti onakvu presudu kakvu želimo. Valja procijeniti može li se možda pregovorima ostvariti i bolji rezultat nego tužbom - kaže predsjednik.

Ističe da je suđenje radi suđenja dugotrajan i skup postupak, s rezultatom koji može biti nepovoljan za nas, i nije mudra odluka.

- Ali, ako se najvažniji ciljevi, ponajprije podaci o nestalim osobama, povrat kulturnog blaga i odgovornost počinitelja zločina ne mogu ostvariti, onda stvari stoje drukčije - smatra Josipović dodajući da naša javnost ima nerealna očekivanja, posebno o ratnoj odšteti.

Važnim smatra da se građanima jasno kaže što se uopće može ostvariti tužbom i kakvi su izgledi da se s tužbom uspije. I to je, kaže, jedna od zadaća nove Vlade.

PRVA RASPRAVA 2013.

Hrvatska je tužbu podnijela 1999. Međunarodnom sudu pravde u Den Haagu. Srbija je osporavala nadležnost Suda, a nakon što se Sud 2008. proglasio nadležnim, slijedio je njihov odgovor i protutužba. Na to je Hrvatska

odgovorila, a nakon presude Gotovini i Marikaču, Srbija je nadopunila protutužbu. Prva rasprava trebala bi se održati 2013.

GLAVNE TOČKE HRVATSKE TUŽBE IZ 1999.

DEFINIRANJE KRIVNJE SRBIJE ZA RAT

Hrvatska u svojoj tužbi za genocid traži da se posve nedvosmisleno definira kako je politika Slobodana Miloševića uzrok rata.

KAŽNJAVANJE RATNIH ZLOČINACA

Bitna stavka tužbe za genocid ratni su zločini počinjeni tijekom agresije na Hrvatsku. Traži se kažnjavanje zločinaca.

SUDBINA NESTALIH U RATNOM SUKOBU

Sudbina nestalih problem je na kojemu Hrvatska inzistira. Srbija ustupanjem podataka može bitno pridonijeti rješavanju.

PITANJE OPLJAČKANOG BLAGA

Tijekom agresije na Hrvatsku devastirana su i opljačkana kulturna dobra i odnesene arhive. Od Srbije se očekuje da to vrati.

PROBLEM RATNE ODŠTETE

Agresijom Srbije nanesena je golema materijalna šteta državi Hrvatskoj i njezinim građanima. Očekuje se simbolična odšteta

Kurir 04.12.2012.

PUSIĆEVA: NE ČUDI ME ŠTRBAC, BIĆE MNOGI PROTIV

Održavanje sukoba niskog intenziteta ne koristi građanima, ali koristi političkih izborima, rekla je ministarka diplomatije

ZAGREB - Ministarka spoljnih i evropskih poslova Hrvatske Vesna Pusić izjavila je danas da nije za povlačenje tužbe za genocid protiv Srbije ukoliko ne budu rešena osnovna sporna pitanja.

"Nisam za povlačenje tužbe ako nismo u stanju rešiti tri temeljna pitanja: pitanja nestalih, opljačkane imovine i ratnih zločina", rekla je Pusićeva.

Ona je tako odgovorila na pitanje novinara o izjavi direktora Informaciono dokumentacionog centra "Veritas" Save Štrpca da se protivi povlačenju tužbi za genocid koje su međusobno podnele Srbija i Hrvatska pred Međunarodnim sudom pravde u Hagu. Hrvatska ministarka je dodala da je ne čudi protivljenje Save Štrpca jer će, kako je rekla, biti mnogo protivljenja s različitih strana da se problemi reše.

"Održavanje sukoba niskog intenziteta ne koristi građanima, ali koristi političkih izborima. Naš cilj je da bude koristi za građane, a malo manje ciničnog odnosa prema tim problemima koji se koriste za izborne rezultate", ukazala je Vesna Pusić.

Danas 04.01.2012. PUSIĆ PROTIV POVLAČENJA OPTUŽBI

Zagreb, Beograd - Iako je nedavno izjavila da će vlasti u Zagrebu povući tužbu za genocid protiv Srbije, hrvatska ministarka spoljnih i evropskih poslova Vesna Pusić rekla je juče da nije za povlačenje optužbe ukoliko ne budu rešena osnovna sporna pitanja. „Nisam za povlačenje tužbe ako nismo u stanju rešiti tri temeljna pitanja - pitanja nestalih, opljačkane imovine i ratnih zločina“, rekla je Pusićeva novinarima u Zagrebu.

Ona je tako odgovorila na pitanje o izjavi direktora Informaciono-dokumentacionog centra Veritas Save Štrpca da se protivi povlačenju tužbi za genocid koje su međusobno podnele Srbija i Hrvatska pred Međunarodnim sudom pravde u Hagu. Hrvatska ministarka je dodala da je ne čudi protivljenje Save Štrpca jer će, kako je rekla, biti mnogo protivljenja s različitih strana da se problemi reše.

„Održavanje sukoba niskog intenziteta ne koristi građanima, ali koristi političkih izborima. Naš cilj je da bude koristi za građane, a malo manje ciničnog odnosa prema tim problemima koji se koriste za izborne rezultate“, ukazala je Vesna Pusić.

S druge strane, Štrbac smatra da bi povlačenje tužbi za genocid koje su međusobno podnele Srbija i Hrvatska značilo samo privremeno „stavljanje pod tepih“ tog problema, prenose hrvatski mediji. On ističe da je za budućnost i pomirenje hrvatskog i srpskog naroda, čije odnose ništa ne opterećuje kao pitanje genocida, presuda Međunarodnog suda pravde u Hagu, bez obzira kakva, bila bolja od van-sudskog dogovora političkih elita u Srbiji i Hrvatskoj.

Prema njegovim rečima, „takva pogodba bi značila samo privremeno stavljanje pod tepih

tog problema, koji bi dolaskom novih elita na vlast mogao izaći ispod tepiha u najgorem obliku“. On ukazuje da je prethodna izjava Vesne Pusić da će Zagreb povući tužbu protiv Srbije „pomalo izvučena iz konteksta“.

„I ranije je iz Hrvatske bilo takvih najava, a hrvatski zvaničnici su govorili da su za povlačenje tužbi ako time mogu dobiti sve što su tražili na sudu. Ali nikad nisu rekli šta će uraditi sa zahtevima iz srpske tužbe“, navodi Savo Štrbac. Da podsetimo, Vesna Pusić je nedavno izjavila da će vlasti u Zagrebu povući tužbu za genocid protiv Srbije, jer se tom optužbom „dižu niske strasti, a to nije moralno prema narodu“. „U slučaju tužbi imate dve mogućnosti. Jedna je da želite rešiti probleme kao što su nestali, opljačkana imovina i procesi za ratne zločine. Druga je mogućnost da na duži rok u regiji u životu želite održavati sukob niskog intenziteta“, rekla je Pusićeva.

Uz ocenu da to ima svoju funkciju zato što je i jednoj i drugoj strani na raspolaganju mogućnost da uzburka kolektivne emocije neposredno pre izbora, ona je izjavila da to šteti društvima koja su već platila visoku cenu ostvarivanja kratkoročnih ciljeva hranjenjem sukoba niskog intenziteta u regiji.

„To je ne samo neodgovorno prema građanima obe države, nego i nemoralno. Držaćemo se toga da smo dobili poverenje na izborima ne zato da ljude zavaravamo, nego da im rešavamo probleme i činimo život lakšim“, ukazala je tada Vesna Pusić. Ona je rekla da je ne brine protivljenje Hrvatske demokratske zajednice (HDZ) međusobnom povlačenju tužbi za genocid Hrvatske i Srbije i da je za Zagreb stabilnost u regionu egzistencijalno pitanje.

Inače, Koalicija udruženja izbeglica iz Hrvatske zatražila je od Vlade Srbije da ne povlači kontratužbu za genocid protiv Hrvatske, ocenjajući da takav potez neće doprineti rešavanju otvorenih pitanja dve države, uspostavljanju prijateljskih odnosa i stvarnom pomirenju srpskog i hrvatskog naroda. „U slučaju da Vlada Srbije donese odluku o povlačenju kontratužbe, to će značiti nastavak politike puštanja i lažnog pomirenja preko leđa izbeglih i prognanih Srba koji su oštećena strana“, navodi se u saopštenju Koalicije.

KO KOGA I ZAŠTO TUŽI

Hrvatska je 1999. godine Međunarodnom sudu pravde u Hagu podnela tužbu u kojoj se traži da sud Srbiju krivom za kršenje Konvencije o genocidu i naloži Beogradu da kazni sve počinitelje zločina, da Hrvatskoj vrati kulturna dobra i plati ratnu odštetu u iznosu koji bi utvrdio sud. Vlada Srbije je 2008. donela odluku da odgovor na hrvatsku tužbu bude protivtužba. Tužba je podneta prošle godine, i to za genocid nad Srbima od 1991. do 1995. godine.

VESTI online 05.01.2012.

IZGLEDI SRBIJE U TUŽBI U HAGU NISU VEĆI OD HRVATSKIH

Zastupnik Hrvatske pred Međunarodnim sudom pravde u Hagu Mirjan Damaška ne slaže se s ocenama da je prvostepena osuđujuća presuda generalima Anti Gotovini i Mladenu Markaču povećala izgleda za uspeh srpske kontratužbe za genocid.

"Ima ih koji misle da su sad srpski izgledi za uspeh veći od hrvatskih. S tim se ocenama uopšte ne slažem. Neka ključna činjenična utvrđenja iz prvostepene presude zapravo otežavaju uspeh protivtužbe", rekao je Damaška za današnji Večernji list.

On je dodao da je "istina da Međunarodni sud pravde nije vezan za ta utvrđenja, ali se on za njima stvarno povodi".

Damaška nije, međutim, želeo da komentariše najave o mogućem povlačenju tužbi za genocid koje su Srbija i Hrvatska međusobno podnele, rekavši da bi njegove primedbe bile nespojive s odgovornim obavljanjem funkcije koju mu je poverila bivša hrvatska vlada.

"To je posao pravne prirode koji pretpostavlja da će o utemeljenosti tužbe i protivtužbe odlučiti Međunarodni sud pravde, a ne razlozi političkog oportuniteta. To, međutim, nije slučaj s pregovorima koji bi mogli dovesti do povlačenja tužbe. Ti su pregovori stvar visoke politike, a u funkciju vladinog agenta nije uplitanje u tu politiku i u vladine političke poteze", naglasio je Damaška.

On je istakao da bi bilo štetno za parnicu ili za uspeh eventualnih pregovora ako bi bilo šta o tome rekao. Dodao je i da postoji mogućnost da ga nova vlada razreši funkcije agenta, pa će onda možda javno izneti svoj stav o mogućnosti povlačenja tužbe za genocid.

06.01.2012.

Vesna Pusić ocjenjuje i kako stabilnost regije ne postoji bez stabilnosti Bosne i Hercegovine te da su Hrvati u ovome trenutku iz niza povijesnih razloga u BiH u najnezgodnijoj poziciji: najmanje ih je i ekonomski su prilično snažni, ali politički nemaju stvarni temelj utjecaja

Gostujući u emisiji 'Karte na stol' Osječke televizije, ministrica vanjskih i europskih poslova Vesna Pusić kazala je da je svrha budućih odnosa sa Srbijom da ljudi konačno saznaju što je s njihovim u ratu nestalim članovima obitelji, da se Hrvatskoj vrati opljačkano kulturno blago i razriješe sporne optužbe za ratne zločine.

"Ako je to cilj kojem težimo, pokušajmo ga postići. Ako to nismo u stanju riješiti - a ovisi o hrvatskoj i o srpskoj strani - nikomu ništa, idemo na tužbe za genocid bez obzira kako to završilo i što se dogodilo. Ako smo u stanju riješiti ta pitanja dogovorno, na dnevni

BEZ DOGOVORA, TUŽBA ZA GENOCID OSTAJE

red dolazi i razgovor o mogućem povlačenju tužbi za genocid. Bez prethodnog rješavanja tih problema, ta točka ne može doći na dnevni red. Budemo li to u stanju riješiti, napravili smo ozbiljan iskorak. Vremenski okvir za tako nešto je godinu-dvije", ekskluzivno je otkrila nova ministrica vanjskih i europskih poslova.

Vesna Pusić ocjenjuje i kako stabilnost regije ne postoji bez stabilnosti Bosne i Hercegovine te da su Hrvati u ovome trenutku iz niza povijesnih razloga u BiH u najnezgodnijoj poziciji: najmanje ih je i ekonomski su prilično snažni, ali politički nemaju stvarni temelj utjecaja.

"Ja sam zadnja koja bih smatrala da je etnička reprezentacija najmodernija ili najprihvatljivija, ali dok god ona kao takva postoji, mora biti jednaka za sve. Ne može biti drugačija za Hrvate u odnosu na druge entitete. Hrvatska to neće rješavati niti nametati vlastita rješenja, ali smo sposobni i spremni sudjelovati u nekoj vrsti regionalnog razgovora

i drugima prenositi naša iskustva iz europskih procesa", zaključila je Vesna Pusić.

Ministrica se osvrnula na probleme u eurozoni. Prema njezinom mišljenju, neke od članica su u tu zonu ušle prebrzo, neke su frizirale ili čak lažirale podatke prilikom ulaska i sada za to plaćaju visoku cijenu. No, tvrdi da kriza u koju su zapale ne proizlazi iz njihovog članstva u EU ili u euro-zoni, nego iz njihovog relativno neodgovornog ponašanja po principu 'cvrčak i mrav': "U vrijeme ekonomski povoljnih okolnosti, visokih stopa rasta, balona na tržištu nekretnina, buma financijske industrije i njezinih derivata kojima su banke operirale, jeftinih kredita..., nije se razmišljalo o posljedicama i ušlo se u prevelika zaduženja. Nastupom krize eksplodirao je balon tržišta nekretnina i takve države došle su u tešku situaciju. To bi im se, uz takvu politiku, dogodilo i da nisu članice Unije, no tada bi već davno bankrotirale", poručila je.

06.01.2012.

HRVATSKA MINISTARKA PROMENILA PLOČU

VESNA PUSIĆ ZA PRESS: NE POVLAČIMO TUŽBU

Najavljeno povlačenje hrvatske tužbe za genocid protiv Srbije ipak nije moguće u skorijem periodu, smatraju diplomate i analitičari s obe strane. Hrvatska ministarka spoljnih i evropskih poslova Vesna Pusić samo dan nakon najave da će ta zemlja povući tužbu za genocid protiv Srbije izrazila je protivljenje povlačenju te tužbe ukoliko se ne reše pitanja nestalih, opljačkane imovine i ratnih zločina

Pusićka je juče za Press ponovila da povlačenje tužbe protiv Srbije zavisi od nekoliko važnih uslova i da se to neće dogoditi tako brzo.

BIĆE PROTIVLJENJA

- Biće dosta protivljenja s obe strane da se sporna pitanja reše. Održavanje sukoba niskog intenziteta ne koristi građanima, ali zato koristi političkim izborima - ocenila je ministarka Pusić.

U Ministarstvu spoljnih i evropskih poslova Hrvatske juče su za Press potvrdili Pusićkin stav da za sada nema ništa od povlačenja tužbe protiv Srbije.

Ministarka je dala vrlo jasnu političku ocenu, što znači da u ovom trenutku nema govora o povlačenju tužbe - istakli su u ministarstvu.

RATNI ZLOČINI

Prema oceni pojedinih srpskih vojnih analitičara, kada govore o nerešenim slučajevima ratnih zločina, Hrvati misle na slučajeve ge-

nerala JNA Aleksandra Vasiljevića i bivšeg potpukovnika Miroslava Živanovića. Naime, krajem 2011. Hrvatska je ustupila Srbiji optužnicu protiv njih dvojice zbog ratnih zločina u logorima Begejci, Stajicevo, Sremska Mitrovica, Niš i Stara Gradiška.

Analitičari ističu da je za rešavanje spornih pitanja između dve zemlje potrebna odlučna akcija najviših državnih funkcionera, a da Srbija i Hrvatska trenutno imaju druge prioritete.

Hrvatski politički analitičar Žarko Puhovski objašnjava za Press da, sa hrvatskog stanovišta, pitanje nestalih znači da treba da se otvore arhivi tajnih službi koji pokazuju gde su kopani ti ljudi.

- Naravno, ovo važi za obe strane, ali ako pričamo o pitanjima Hrvatske, to su srpski arhivi. Naime, u Hrvatskoj je nestalo oko 1.800 ljudi, od toga oko 1.000 1991. godine i uglavnom su to bili Hrvati, dok je preko 800 ljudi nestalo 1995. To su mahom Srbi iz Hrvatske koji su nestali u „Oluji“. I jedni i drugi treba da se nađu i postoje dobri razlozi za sumnju u to da su države zaista uradile sve što su morale da to pitanje reše - kaže Puhovski.

Kada je opljačkana imovina u pitanju, tu se misli na činjenicu da još uvek nije završen popis uništenih objekata koji su pripadali

Hrvatima, kao što i s druge strane nisu evidentirani svi objekti koje je Hrvatska uzela od Srba i prisvojila ih - ističe Puhovski.

On kaže da se pod, kako je premijerka Pusić navela „ratni zločini“, misli na pozivanje na odgovornost onih koji nisu još procesuirani.

- S hrvatske tačke gledišta, pre svega se misli na odgovornost vodećih funkcionera, odnosno oficira JNA. Naime, u zadnjih nekoliko godina Srbi zaista uzorno rade na ovome, čak bolje nego bilo ko drugi u regionu. Međutim, još uvek niko ko je imao viši čin od poručnika JNA nije bio diran. Isto tako, pogrešno je i što se u Hrvatskoj ljudi kojima je suđeno za ratne zločine tretiraju kao junaci, a ne zločinci. Nažalost, u mnogo čemu ima grešaka sa obe strane - smatra Puhovski.

VAŽNIJA POSLA

On smatra i da su „prijateljskiji“ odnosi Hrvatske i Srbije krenuli prebrzo, „kao da je rešeno mnogo toga što još uvek nije“.

- Tek sada se plaća ratna cena i pokazuje se šta je sve to što je trebalo da bude rešeno. Imajući sve u vidu, u skorije vreme ne bi moglo da dođe do povlačenja tužbe iz prostog razloga što Hrvatska ima glavu u Briselu, a Srbija u Prištini, te nismo jedni drugima prioritet. Zato će ove stvari ići još teže, jer je potrebna odlučna akcija najviših funkcionera, a oni sada imaju važnija posla - zaključuje Puhovski.

VESTI online

06.01.2012.

Premijer Hrvatske Zoran Milanović izjavio je danas da dalji razgovori o sudbini hrvatske tužbe za genocid zavisi o ispunjenju zahteva koji su u njoj navedeni.

"U tužbi su neki zahtevu koje Hrvatska postavlja. O ispunjenju tih zahteva od naših danas partnera iz Beograda zavisi svaki dalji razgovor o sudbini tužbe", rekao je Milanović novinarima na tradicionalnom božićnom prijemu Srpskog narodnog veća.

On je ocenio da su srpsko-hrvatski odnosi trenutno solidni, ali sa velikim prostorom za napredak u obostranom interesu.

"Bio je rat pre 20 godina, bili smo napadnuti. Srbija je prostor gde se govori sličnim, uza-

MILANOVIĆ: SUDBINA TUŽBE ZA GENOCID ZAVISI OD SRBIJE

jamno razumljivim jezikom, i postoji značajan prostor za hrvatske firme. To je naš interes bez velike patetike i emocija - susedi, partneri, možemo raditi, poštovati se i ništa više od toga ne treba. Ako to postignemo, to je velika stvar", istakao je Milanović.

Odgovarajući na pitanje o srpsko-hrvatskim odnosima, predsednik Hrvatske Ivo Josipović rekao je da je u poslednje dve godine napravljen veliki korak napred, ali da ima još otvorenih, važnih pitanja.

"Mislim da je došao trenutak da ih odlučno rešavamo", naglasio je Josipović i dodao da prvenstveno misli na pitanja nestalih, otetog kulturnog blaga, sukcesije i granice.

To su ozbiljna pitanja, ali kad su ljudi dobre volje, mogu naći kompromis i rešenja koja su dobra i prihvatljiva i za jednu i za drugu stranu, poručio je hrvatski predsednik i podsetio da je glavni posao na vladama dve zemlje.

Na pitanje o mogućnosti povlačenja tužbi za genocid, Josipović je rekao da treba proceniti može li se uspeti u sporu, mogu li se interesi ostvariti bolje i lakše tužbom ili bez nje, te nakon toga doneti odluku.

Dodao je i da je važno da se u javnosti, kako je rekao, ne pothranjuju nerealna očekivanja od tužbe, posebno kada je reč o nakadi ratne štete.

Večernji list**SRBIJA ZA DOGOVOR S HRVATSKOM**

07.01.2012.

SRBIJANSKA MINISTRICA POZDRAVILA POVLAČENJE TUŽBE ZA GENOCID

Na pitanje bi li Srbija povukla tužbu ako bi to učinila Hrvatska odgovara da nije važno tko će povući tužbu prvi, to je tehničko pitanje koje nastupa onda kada se rešenje već nađe.

Ministrica Malović drži da je važno postići dogovor u interesu građana Srbije i Hrvatske i tada je povlačenje tužbi samo po sebi realno.

- Nastup hrvatske ministricе vanjskih poslova Vesne Pusić doživljam kao izuzetnu gestu, kao jasnu poruku kako otvorena pitanja moramo riješiti dogovorom, u prijateljskom ozračju, kao pruženu ruku pomirenja. Svaka je izjava koja poziva na dogovor dobronamjerna i Srbija će biti apsolutno konstruktivna u rješavanju problema koji nas tište. Slažem se s njom da određene uvjete s obje strane valja ispuniti, kao i da su razgovori najbolji način - rekla je u intervjuu beogradskom Danasu Snežana Malović, srbijanska ministrica pravosuđa.

Na pitanje bi li Srbija povukla tužbu ako bi to učinila Hrvatska odgovara da nije važno tko će povući tužbu prvi, to je tehničko pitanje koje nastupa onda kada se rešenje već nađe. Ministrica drži da je važno postići dogovor u interesu građana Srbije i Hrvatske i tada je povlačenje tužbi samo po sebi realno.

- Pitanja nestalih, izbjeglih, ratnih zločina, opljačkane imovine i stanarskih prava svakako moraju biti riješena i uvjerena sam da ni Hrvatska kao država koja ulazi u Evropsku uniju, ni Srbija koja njoj teži, ne žele nositi mračnu hipoteku prošlosti. Jedini ispravan put koji će omogućiti pomirenje među narodima i relaksaciju odnosa između dviju zemalja intenziviranje je razgovora, racionalnih i dobronamjernih, koji će, sigurna sam, dovesti do rešenja ovih problema - rekla je ministrica Malović dodajući kako proces pomirenja ne može biti zaokružen dok ne riješimo sva sporna pitanja nastala kao proizvod nerazumne politike vođene 90-ih.

VJESNIK

07.01.2012.

"HAAŠKI SUD ĆE ODLUČITI DA U HRVATSKOJ NIJE BILO GENOCIDA"

Milanović je ocijenio da je tužba Zagreba "u službi hrvatskog narativa da je Hrvatska bila žrtva Srbije", a tužba Beograda "u službi srpskog narativa da su se Srbi samo branili"

Međunarodni sud pravde u Haagu će u sporu Hrvatske i Srbije presuditi kako nije bilo genocida, kao što je to učinio kada je Bosna i Hercegovina tužila Srbiju, drži Marko Milanović profesor međunarodnog prava Pravnog fakulteta u Nottinghamu u Velikoj Britaniji, doznaje agencija Beta, a prenose važniji mediji u Srbiji. Milanović je ocijenio da je tužba Zagreba "u službi hrvatskog narativa da je Hrvatska bila žrtva Srbije", a tužba Beograda "u službi srpskog narativa da su se Srbi samo

branili" i "sve to je zapravo izvan nadležnosti suda". On tvrdi da će se sud isključivo baviti genocidom, a neće odlučivati o agresiji, ratnoj odšteti, pokradenim umjetničkim djelima i sličnom, jer su Srbija i Hrvatska "pristale samo na tu nadležnost Suda putem Konvencije o genocidu".

- Genocida nije bilo u Hrvatskoj i Haaški tribunal ni u jednom predmetu za Hrvatsku nije našao da je u Hrvatskoj počinjen genocid, a u postupku koji je vođen za BiH, gdje su sukobi bili vrlo krvavi, genocid je utvrđen za Srebrenicu, a ne i za cijelu BiH. Ni Vukovar ni Oluja ne mogu se pravno kvalificirati kao genocid -rekao je Milanović dodajući kako

"svi znaju da će Sud reći kako u Hrvatskoj nije bilo genocida ni s jedne ni s druge strane". Pojasnio je da "kada odluči da se neki konkretni zločin ne može okvalificirati kao genocid, Sud gubi nadležnost odlučivanja o odgovornosti za taj zločin", a "problem je što nitko od političara u Srbiji i Hrvatskoj neće to javno priznati, nego dozvoljavaju opstanak zabluda".

- Hrvatska i Srbija plaćaju odvjetnicima milijune dolara za troškove, a svi znaju da je to uzaludan posao. To je novac poreskih obveznika, a tužbe se ne povlače samo zato da bi se oni držali u zabludi, a političari na tome profitirali - zaključio je Marko Milanović.

**SLOBODNA
DALMACIJA**
**SLOBODAN HOMEN, KOORDINATOR ZA MEDIJE VLADE SRBIJE,
OČEKUJE KONKRETNE POTEZE IZ BANSKIH DVORA:**

STRUČNJACI UPOZORAVAJU 'NAMJERU GENOCIDA U SRPSKIM ZLOČINIMA HRVATSKA ĆE TEŠKO DOKAZATI'

09.01.2012.

Stav Vlade Zorana Milanovića o tužbi za genocid koju je Hrvatska podignula 1999. protiv Srbije, odnosno tadašnje Savezne Republike Jugoslavije, promijenio se u kratkoj povijesti te vlade već dva puta. Prvo je, prije desetak dana, ministrica vanjskih poslova Vesna Pusić izrazila potrebu da se tužba povuče, da bi premijer Milanović početkom tekućeg tjedna najavio da se tužba neće povlačiti bezuvjetno, nego u slučaju uspjeha razrješavanja svih otvorenih pitanja sa Srbijom.

I nakon opisanih vrludanja, ostaje pitanje može li ta tužba uopće uspjeti, s obzirom na jednu ne tako davnu odluku nadležnog Međunarodnog suda pravde u Haagu, kojeg ne treba brkati s puno poznatijim Haaškim tribunalom za ratne zločine na području bivše Jugoslavije. Naime, Međunarodni je sud pravde 26. veljače 2007. donio presudu po tužbi Bosne i Hercegovine protiv Srbije za genocid, prema kojoj Srbija za vrijeme rata u BiH nije prekršila Konvenciju o genocidu već je prekršila svoju obvezu da spriječi genocid u Srebrenici.

Sud je za genocid u Srebrenici krivim proglasio Vojnu komandu bosanskih Srba i političke organe Republike Srpske, ali ni njima, prema presudi, nije utvrđeno počinjenje genocida na cijelom području BiH, nego samo u Srebrenici. A što se tiče Srbije, Sud nije naložio čak ni simbolično obeštećenje BiH za kršenje obveze o sprečavanju genocida.

Kakve su, dakle, šanse hrvatske tužbe za uspjeh s obzirom na ishod istovrsne tužbe BiH? Jasno je da postoji dug popis zločina u Domovinskom ratu protiv hrvatskog stanovništva, od Ovcare i Vukovara, preko Vočina i Škabrnje do Dubrovnika. Druga je, međutim, stvar kako će te zločine vrednovati Međunarodni sud pravde u Haagu.

NAMJERA UNIŠTENJA

Stručnjak za međunarodno pravo Vladimir Đuro Degan upozorava kako je Sud u Haagu u slučaju tužbe BiH utvrdio da genocid definiran u članku II. Konvencije o genocidu obuhvaća i djelo i namjeru, što znači, dodaje, da djela moraju biti počinjena s namjerom da u cijelosti ili djelomično uništi neka nacionalna, etnička, rasna ili vjerska skupina.

- U svjetlosti presude iz 2007., ako bi Hrvatska pred Sudom i dokazala actus reus iz članka II. Konvencije o genocidu, teško bi mogla dokazati dolus specialis, tj. namjeru počinitelja svih tih zločina da se u cijelosti ili djelomično uništi neka nacionalna, etnička, rasna ili vjerska sku-

pina. Zločini u Vukovaru, Škabrnji i u drugim mjestima iz tog vremena bili su etničko čišćenje koje se sastojalo u ratnim zločinima i u zločinima protiv čovječnosti, kojima Sud ne bi priznao obilježja genocida iz Konvencije o genocidu.

Zločini koje je počinila de facto vlast tzv. Republike Srpske Krajine s njezinom "milicijom" bili su manjeg opsega od onih u Vukovaru, ali bi se za njih moglo postaviti pitanje dokazivanja pripisivosti Srbiji i Crnoj Gori. Za to stanje stvari nije kriv Međunarodni sud u Haagu, nego oni političari, i po njihovu izboru pravni zastupnici, koji i danas s genocidom miješaju sve zločine počinjene u etničkom čišćenju. Da su oni savjesno čitali presude Međunarodnog suda, nije ni trebalo doći do tužbe Hrvatske protiv SRJ, i to tek u 1999. – komentira Degan.

S obzirom na vrlo striktna pravila Međunarodnog suda pravde u Haagu, procjenjivalo se bi se taj sud čak mogao proglasiti nenadležnim za hrvatsku tužbu protiv SRJ, odnosno Srbije. No, Sud je 18. 11. 2008. prihvatio nadležnost. S druge strane, odbio je, među ostalim, nadležnost po pitanju tužbe Srbije protiv članica NATO-a za bombardiranje susjedne države tijekom 1999. Srbija je 4. siječnja 2010. na istome sudu podnijela tužbu za genocid i protiv Hrvatske, pokušavši na taj način nagovoriti drugu stranu na povlačenje tužbe.

BEOGRAD ĆE PUVUĆI TUŽBU AKO TO UČINI ZAGREB

Vlada Srbije ocjenjuje da su pregovori najbolji način za rješavanje svih sporova između Hrvatske i Srbije, ali svoju protutužbu protiv Hrvatske za genocid, Srbija će povući tek ako to prva uradi Hrvatska - izjavljuje za agencije Slobodan Homen, koordinator za medije srpske vlade.

Vlada pozdravlja najavu mogućnosti povlačenja hrvatske tužbe za genocid protiv Srbije, ali bilo kakva konkretna reakcija može nastupiti tek kada Hrvatska i službeno podnese Međunarodnom sudu pravde zahtjev za povlačenje tužbe. Tek tada će Srbija moći reći koji su naši konkretni koraci - precizira Homen. Govoreći o otvorenom pitanju između dvije države, Homen je ponovno naglasio stav Srbije da je najbolji način njihova rješavanja mirnim putem i za pregovaračkim stolom. Ocjena je Slobodana Homena da se osim pitanja tužbe i protutužbe hitno trebaju rješavati pitanja imovine građana Hrvatske srpske nacionalnosti, kao i pitanja stanaarskih prava. Osim toga, tu su i pitanja brojnih kršenja ljudskih prava, kao i ratnih zločina i rješavanje pitanja 50.000 izbjeglica koji su ostali bez imovine, stanova, kuća, vikendica i lokala - dodao je Slobodan Homen.

ПОЛИТИКА

08.01.2012.

ISTIČE VREME ZA VANSUDSKO PORAVNANJE S HRVATSKOM

Iako su oni koji su ubili Gadafiga bili na pobjedničkoj strani, mislim da će taj slučaj ipak biti procesuiran pred Međunarodnim krivičnim sudom u Hagu. – Možda bi parola „vratiti Kosovo” bila adekvatnija od one „ne damo Kosovo”

Ukoliko Srbija i Hrvatska planiraju da se vansudski nagode trebalo bi što pre da donesu takvu odluku jer nema još mnogo vremena za takvu mogućnost. Javna rasprava bi mogla da bude zakazana za godinu dana. I dalje mislim da taj spor nema mnogo smisla, kaže u razgovoru za „Politiku” dr Tibor Varadi, profesor međunarodnog prava.

ZA SADA JE IPAK KRAJNJE NEIZVESNO POVLAČENJE TUŽBI?

Međunarodni sud pravde bavio bi se samo time da li je bilo genocida s jedne ili druge strane. Sve van genocida za njih bi bilo irelevantno. Time je, međutim, stvarnost znatno sužena. Jer, ako čovek želi da dođe do istine onda su relevantni i ratni zločini kao i zločini protiv čovečnosti. Haški tribunal ne da nikoga nije osudio, već nikoga nije ni optužio za genocid u vezi s događajima u Hrvatskoj. Kada je reč o Bosni bilo je nekoliko optuženih i bila je jedna presuda – za Srebrenicu generalu Radoslavu Krstiću. Pošto se MSP u velikoj meri oslanja na činjenice koje je utvrdio Haški tribunal vrlo je malo verovatno da bi došlo do odluke, bilo po hrvatskoj tužbi, bilo po našoj protivtužbi da je bilo genocida. Istovremeno, i jedna i druga strana će imati veliki tim advokata kojima je posao da iznose žestoke optužbe. To može da utiče na ponovno razvijanje mržnje, a to nam nije u interesu.

Teške optužbe su već iznete u tužbama i odgovorima na njih?

To je tačno, ali one nisu ugledale svetlost dana. Javna rasprava bi izgledala strašno, to bi štetilo odnosima, a ne bi ništa donelo ni-

jednoj strani. I dalje sam uveren da je za dve države bolje da dođe do vansudskog poravnjanja.

Zločina je bilo i tokom Arapskog proleća proteklih meseci. Glavni tužilac Međunarodnog krivičnog suda Luis Moreno Okampo kaže da postoje „ozbiljne sumnje” da je smrt libijskog lidera Muamera Gadafija bila ratni zločin. Da li je po vama realno da se ovaj slučaj nađe u Hagu?

Nadam se da hoće, ali vam time nisam sasvim direktno odgovorio na pitanje. Od kada postoji međunarodno pravo je jedna borba da od ideala postane realnost. To se posebno odnosi na dela koja se vezuju za države. Čak i kod tako očiglednih, grubih i nečovečnih dela, kao što su bila Hitlerova, bilo je nešto kritika na račun „Nirnberga” da je to sud pobjednika. Naravno, tu ne može biti nekog ozbiljnog nezadovoljstva jer je to istoriji jedan od najgorih zločina tako da tu čovek ne može da ima nikakve simpatije čak i ako procesno nije sve bilo savršeno. Da li je međunarodno pravo pravo pobjednika? Ako se gleda kroz istoriju to postaje ozbiljno pitanje.

U javnosti odavno važi da se između međunarodnog prava i „istine” koju zastupaju velike sile može staviti znak jednakosti?

Mislim da je u velikoj meri to tačno. Verujem, međutim, da je tendencija suprotna. Nije bilo mnogo međunarodnih tribunala kao što je ovaj za bivšu Jugoslaviju. Bilo je za trgovinu, ali kada je reč o krivičnom pravu to je još uvek vrlo retko. Za Tribunal za bivšu Jugoslaviju se ne bi moglo reći da je to sud pobjednika nad poraženim. Pre svega zato što ovde nije bilo jasnih pobjednika. Haški tribunal je u dobroj meri dao inspiraciju za Međunarodni krivični sud i to već ima tendenciju da postane svetsko pravo. Još nije, jer se najveći deo najmoćnijih država sveta nije priključio MKS-u. Ali su oni u jednoj vrlo osetnoj manjini. A to znači i da od kada postoji MKS Americi je, u najmanju ruku, nelagodno da tamo ne bude.

ALI IPAK NIJE TAMO?

Nije ni ona, ni Kina, ni Rusija, Izrael. Ali je tamo gotovo ceo ostali svet. I zbog toga je američkoj diplomatiji bilo vrlo teško da dođe u Beograd i ubeđuje ga da treba predati Karadžića i Mladića i istovremeno tražiti da Srbija potpiše ugovor da američke građane neće izručiti MKS-u. To još ne znači da ćemo videti američke građane pred sudom. Stvari, međutim, idu ka tome da i njih možemo tamo videti. Pre nego što je MKS uspostavljen nije postojala čak ni nelagodnost kod Amerike ili Rusije. Džon Bolton, ambasador SAD u UN za vreme administracije Džordža Buša, govorio je da je za Ameriku greška da se drži međunarodnog prava. To je izazvalo žestoke kritike u samoj Americi i ne može se ipak reći da je to američki stav. Čak se i za vreme Staljina SSSR zaklinjao u međunarodno pravo.

Da li bi autoritet MKS-a bio doveden u pitanje ako se ne bi istražio ratni zločin u „slučaju Gadafija”?

Tu međunarodnom pravu pomaže i vaša struka. Stvari u svetu postaju vidljive. Naravno, ima još mnogo stvari koje ne znamo i koje ostaju sakrivene, ali je ipak fantastično koliko je stvari danas vidljivo, a pre 50 godina je bilo nevidljivo. Put ka tome da međunarodno pravo postane realnost postaje stalna tendencija. Time nisam rekao da ono u svemu postaje realnost. U međunarodnoj trgovini jeste, u krivičnim stvarima neuporedivo manje. Bez obzira na mnoge nesavršenosti, Haški tribunal za bivšu Jugoslaviju ipak je doprineo toj slici da ne može neko da ostane nekažnjen time što će ostati u svojoj državi. Ali to još nije doprlo do velikih sila, to je sigurno.

JOŠ MISLE DA SE TO NA NJIH NE ODNOSI?

Sve im je teže da se nose s tim principom. Naravno, pronalaze se rešenja koja su retorička ili demagoška. Na primer, pošto je američkim propisima zabranjeno mučiti zatvorenike onda ih vode u Gvantanamo ili u Bukurešt. Kočnice ponašanja su se ipak množile, ipak se jako menja stepen nelagodnosti i kod tako moćne države kada treba da pronalaze neka rešenja. Iako su oni koji su ubili Gadafija bili na pobjedničkoj strani mislim da će to ipak biti procesuirano.

SPORNO JE BILO I POGUBLJENJE SADAMA HUSEINA?

On je pogubljen pre nego što su iscrpljena pravna sredstva, ali nisam optimista da će se to procesuirati. Kao što verovatno neće biti mnogo pominjano da je Irak kada je napao Iran bio saveznik Amerike, odnosno da je Husein bio saveznik Amerike. A poseban čovek za vezu s Huseinom bio je Donald Ramsfeld koji je posle bio ministar odbrane.

On je napisao memoare koji su izdati prošle godine u SAD u kojima kaže da je sve što je radio bilo vrlo lepo. Ali su kritike njegovih memoara ipak žestoke. Recenzija za njegovu knjigu je jedna od najneobičnijih koje sam pročitao. Napisana je u stihu i glasi: „Knjiga je debela, poruka je tanka, greške su činjene, ali ne od Ramsfelda“.

Kažete da je Haški tribunal donekle ispunio svrhu i da on može poslužiti kao inspiracija Međunarodnom krivičnom sudu. Kako komentarišete slučaj Vojislava Šešelja koji je u pritvoru devet godina?

Ja zaista ne spadam među simpatizere Šešelja, ali to je zaista krajnje dugo. To nije pobjeda prava. Videćemo kakva će biti presuda. Ovo je očigledno nesavršenost tog mehanizma, tu nemam opravdanje. Ali je ipak funkcionisanje Tribunala u celini doprinelo da nema više ne-

kažnjivosti i da to funkcioniše na međunarodnom planu. U svim bivšim državama SFRJ, s razlogom ili bez njega, smatraju da više procesuiraju njihove, ali su na kraju sve države sarađivale. U svim državama, koliko mi se čini, većina ljudi prihvata da su i „naši” ponešto činili. To je slučaj i u Srbiji, Hrvatskoj, pa i u Bosni. To je prilika i da se malo usavrši međunarodno krivično pravosuđe, to bi trebalo da bude lekcija i za MKS.

Kada je reč o Kosovu sve češće se od zvaničnog Beograda čuje da se nipošto nećemo dopustiti promenu Rezolucije 1244 kao što to od nas neki traže?

Ta se rezolucija različito tumači, u poslednje vreme se i albanski lideri na nju pozivaju. Ona kaže da je Kosovo pokrajina unutar Srbije. Ona je na strani Srbije. Činjenica je i da ta rezolucija nije bila nikada ni u kakvom odnosu sa stvarnošću. Srbija nije imala nikakve elemente suverenosti nad Kosovom od 1999. godine. Zbog toga je ta nesrećna sintagma „ne damo Kosovo” čudna jer Kosovo faktički nije naše. Pravno je branljivo. I sada ljudi posle Miloševića treba da daju Kosovo, a ono je u stvari oduzeto od Miloševića. Možda bi parola „vratiti Kosovo” bila adekvatnija.

U dijalogu Beograda i Prištine često ima nepisanih dogovora. Kakva je njihova snaga u međunarodnom pravu?

Ne znam da li su to dogovori i o suštini ili je to neko balansiranje na žici, u dobroj meri na evropsku stranu. Za vreme Miloševića su postojale šanse za prave pregovore, za podelu i za sve, ali je onda parola bila „sve ili ništa” i ispalo je ništa nakon NATO bombardovanja. To su sad pregovori oko pitanja koja nisu suštinska, traže se neke poludiplomatske formulacije koje nikoga ne bi povredile, a ništa ne bi ni rešile. Ovo ne govorim da bih nešto prebacivao srpskim političarima, ni ne hvalim ih, ali u ovoj situaciji ne vidim da se može nešto više.

RIBANJE ILI RIBARANJE

Pred Haškim tribunalom je bilo izuzetno mnogo situacija u kojima je tužilac verovao nekom svedoku za koga se posle utvrdilo da laže. Toga, svakako, ima svuda. Dešavalo se i da zbog prevoda dođe do vrlo bizarnih situacija. U jednom od bosanskih slučajeva svedok Srbin je rekao da je Karadžić rekao da će nekoga poslati kod Jovice Stanišića na „ribanje”. A CIA je prevela da ovaj ide kod Jovice Stanišića na „ribarenje”. I onda su svi bili potpuno šokirani zašto bi taj čovek posle toga bio uplašen kada je s Jovicom Stanišićem išao na ribarenje. I to jedna apsurdna drama koja se odigrava. Kada je uspostavljen Haški tribunal nije bilo čak ni svesti o tome koliko, recimo, prevodi mogu biti problem. Međunarodni sud pravde je tu bio mnogo bolje pripremljen.

Jelena Cerovina

09.12.2011.

Hrvatska šefica diplomatije Vesna Pusić kaže da je pre govora o povlačenju tužbi važno rešiti probleme nestalih, opljačkane imovine i ratnih zločina.

"Ako u tome uspemo uz pomoć međudržavnih sporazuma, onda ćemo napraviti korak napred. To nije proces koji se može rešiti odmah, ali svakako je vredno otvoriti ga. Ako to rešimo, na dnevni red mozemo staviti i mogućnost povlačenja tužbi", rekla je Pusić.

Ona je ocenila da su najveće kočnice za rešavanje problema ratnih zločina, s jedne strane, srpski zakon koji proširuje jurisdikciju pravosuđa Srbije van njenih granica, a sa druge, hrvatski zakon o ništavosti srpskih optužnica.

"I jedan i drugi otežavaju rešavanje problema. Ako smo u stanju vezano za te zakone da donesemo racionalnije odluke, onda imamo šanse da rešimo, ili bar počnemo da rešavamo probleme", rekla je Pusić.

Ona je rekla da su vidljivi pomaci na polju povratka imovine, kao i u slučaju optuženih i osumnjičenih za ratne zločine, ali je ocenila da je to nedovoljno.

"Počela je saradnja državnih tužilaštava, međutim, to je u predizbornoj kampanji prekinuto", rekla je ona. Hrvatska ministarka je najavila da će biti i dodatnog vraćanja imovine, umetničkog i kulturnog blaga.

"U slučaju nestalih, ima još oko 1.000 ljudi za koje se ne zna gde su i to je nešto što treba rešiti, i zbog porodica i zbog činjenica", poručila je Pusić.

09.01.2012.

Hrvatska tužba za genocid protiv Srbije dobrano opterećuje odnose između dviju država izjavio je uoči pravoslavnog Božića predsjednik hrvatske Vlade Zoran Milanović.

Na tradicionalnom božićnom prijemu Srpskog narodnog vijeća Milanović je podsjetio da je tužba podnesena prije 12 godina kada su odnosi između dviju država bili na nuli i kada Srbija nije suradjivala s Haškim sudom.

Trenutačni hrvatsko-srpski odnosi su, prema riječima novog hrvatskog premijera "solidni i s velikim prostorom za napredak u obostranom interesu" i Hrvatska je spremna za povlačenje tužbe, ukoliko Srbija odgovori na otvorena pitanja o nestalima, opljačkanoj imovini i procesuiranju ratnih zločina.

"O ispunjenju tih zahtjeva od strane naših danas partnera u Beogradu ovisi svaki daljnji razgovor o sudbini te tužbe", kaže Milanović

"Mislim da je bitno da procijenimo prvo kako možemo i da li možemo uspjet u sporu, drugo da procijenimo da li možemo lakše i bolje ostvariti naše interese s tužbom ili bez tužbe i da onda donesemo odgovornu odluku", ocijenio je predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović.

"Uvijek je bolje pregovarati, nego li se tužiti, a nova hrvatska vlast očito pokazuje takvu političku volju" - ističe član Hrvatskog pravnog centra i poznati odvjetnik Goran Mikuličić i dodaje:

"Mi ne moramo ulaziti u temelj tužbe. Kompromis i dogovor ne zadire u to pravno pitanje i ne daje odgovor na pitanje je li bilo

HRVATSKA: ZA I PROTIV POVLAČENJA TUŽBE ZA GENOCID

ili nije bilo genocida, nego naprosto na zadovoljavajući način međusobnog kompromisa rješava neki spor između dvaju subjekata, u ovom slučaju država."

POVLAČENJE TUŽBE PROTIV SRBIJE ZA GODINU-DVIJE

Udruga pravnika Vukovar '91. protiv je povlačenja tužbe za genocid protiv Srbije.

Predsjednik udruge Zoran Šangut smatra da Hrvatska treba iznijeti sve svoje činjenice pred stalnim Međunarodnim sudom u Haagu i pod cijenu da izgubi spor, jer nakon Srebrenice i Ruande, svima je jasno da je genocid teško dokazati.

Vukovarski branitelji, podsjeća Šangut, još čekaju odgovor od srbijanskog predsjednika Tadića o obilježavanju logora u Srbiji.

"Podsjetiću javnost da smo mi još od 22.5.2008. godine, skoro sad prije četiri godine, predali krivičnu prijavu za pet logora na teritoriju Srbije i da u Srbiji protiv nikoga još nije pokrenut nikakav kazneni postupak. Mi očekujemo upravo privođenje i procesuiranje tih odgovornih za ratne zločine na čelu sa Aleksandrom Vasiljevićem zapovjednikom Uprave bezbednosti, koja je organizirala te logore", kaže on.

Mario Mažić iz Inicijative mladih za ljudska prava - Hrvatska, naglašava da su obje tužbe i hrvatska i srbijanska podignute, prije svega, iz političkih razloga kao što je, podsjeća Mažić, i sporni 'Zakon o ništavnosti' donesen jesenas, pod krinkom zaštite prava hrvatskih branitelja, a zapravo zbog zaštite osoba koje su počinile ratne zločine ili su za njih odgovorne.

"Prvenstveno tu mislim na sadašnjeg i bivšeg podpredsjednika Sabora Vladimira Šeksa, koji je sam bio na ovoj optužnici, za kojeg je izvjesno da će u jednom trenutku krenuti službena istraga i možda i utvrditi određena uloga njegova ili zapovijedna odgovornost za zločine počinjene 1991. godine u Vukovaru i Osijeku", kaže Mažić.

POTEZI KOJI MOGU POBOLJŠATI ODNOS

Zakonom o ništavnosti ili, službeno, o ništavnosti određenih pravnih akata pravosudnih tijela bivše JNA, bivše SFRJ i Republike Srbije bivša je hrvatska vlada isprovocirala i vrlo negativnu reakciju Evropske komisije, te zaustavila dobro započetu suradnju pravosudnih institucija Hrvatske i Srbije u procesuiranju ratnih zločina i razmjeni dokumentacije.

Samo dva mjeseca nakon usvajanja tog spornog pravnog akta, predsjednik Hrvatske Ivo Josipović uputio ga je, početkom siječnja 2012, Ustavnom sudu Republike Hrvatske na ocjenu ustavnosti.

U svakom slučaju, zaključuje prof. dr Branko Caratan s Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu riječ je o potezima koji samo mogu poboljšati odnose Zagreba i Beograda.

"Mislim da je nesporno da će nakon formiranja nove vlade u Hrvatskoj odnosi u regiji biti poboljšani, a što se tiče povlačenja tužbi stvar je jasna, ukoliko se veći dio ili glavnina zahtjeva iz tužbe može realizirati bez tužbe, tužba nema smisla", ocjenjuje profesor Caratan.

Trenutačni hrvatsko-srpski odnosi su solidni s velikim prostorom za napredak u obostranoj suradnji.

nom interesu, istakao je novi hrvatski premijer Zoran Milanović na božićnom domijenju u Zagrebu kojeg uoči pravoslavnog Božića tradicionalno već organizira Srpsko narodno vijeće.

"Nakon jednogodišnjeg zastoja u odnosima između Zagreba i Beograda, koji su bili posljedica neusuglašenih stavova između Vlade i predsjednika Republike, nakon političkih promjena u Hrvatskoj za očekivati je da će između Zagreba i Beograda biti nastavljena koju su predsjednik Tadić i predsjednik Josipović trasirali", kaže predsjednik Vijeća Milorad Pupovac.

"Ništa novo tu nije, dapače ja sam uvjeren da će ova vlada u narednom razdoblju biti puno više orijentirana na zapad nego li na istočne susjede, a s druge strane nasuprot ovim popularnim pričanjima, moje uvjerenje je da za odnose nije nužno bolje ako se povuče tužba. To je samo jedno veoma površno nacionalističko interpretiranje odnosa, za odnose je dobro jedno i samo jedno, a to je da se raščiste stvari zbog kojih se još uvijek u poraću živi djelom u ratnim uvjetima, a to onda znači da se izade na kraj sa sudbinom nestalih, da se izvrši popis onoga što je uništeno u ratu ili što je opljačkano s jedne i s druge strane, nestali s jedne i s druge strane i da se simboličke geste pogotovo recimo negdje u kolo-vozu-avgustu oko godišnjice akcije 'Oluja' na neki način primire. To znači po mom sudu popravljanje odnosa, a ne ovo, kako se to veoma često interpretira, naprosto povlačenje tužbi", navodi sveučilišni profesor i politički analitičar prof. dr Žarko Puhovski.

11.01.2012.

DC: REFERENDUM O POVLAČENJU TUŽBE PROTIV SRBIJE

Demokratski centar pozvao je Vladu da jasno iznese hrvatske uvjete povlačenja tužbe protiv Srbije za genocid. Kažu da ministrica Vesna Pusić navodi samo tri uvjeta - rješavanje pitanja poginulih i nestalih, ratnih zločina te povrat umjetničkog blaga.

No uporno izostavlja, naglašavaju u DC-u, prva dva uvjeta, koji su temelj tužbe - odgovornost Srbije za agresiju i počinjenje genocida. Zaključuju da mora biti jasno što se u Hrvatskoj dogodilo te da se mora odgovoriti na pitanje tko je bio agresor.

Upravo zbog toga Demokratski centar smatra da ako dođe do povlačenja tužbe za genocid, da bi se u tom smislu trebao organizirati referendum i pitati građane, koji su u prošlosti pretrpjeli izravne štete i strahote od agresije,

10.01.2012.

HOMEN: UZAJAMNO POVLAČENJE TUŽBE

Beograd -- Ukoliko bi Hrvatska povukla tužbu protiv Srbije za genocid odgovor bi bio povlačenje kontratužbe i to je najbolje rešenje, kaže državni sekretar Slobodan Homen.

"Smatramo da je najbolje povući tužbu i da je to moguće učiniti odmah u ovom trenutku... Samim tim bi se napravio osnov za pregovore o svim otvorenim pitanjima (između Srbije i Hrvatske)", kazao je Homen.

Homen je naveo da je tužbu i kontratužbu, po dogovoru, moguće povući i u isto vreme.

Državni sekretar je nagovestio da je Srbija spremna i u ovom trenutku da pregovara o preostalim otvorenim pitanjima između Srbije i Hrvatske, a insistiraće na rešavanju pitanja povratka izbeglih, kao i njihove imovine.

"Povratak imovine je za nas apsolutni prioritet u svim pregovorima. Sporno je negde oko 50.000 stanova koje su građani Hrvatske srpskog porekla izgubili", kazao je Homen.

On je napomenuo da je Srbija svesna da Hrvatska ne može "pritiskom na dugme" da stvori veliki novac potreban za rešavanje tog pitanja.

Prema njegovim rečima za Srbiju je bitno i pitanje i poternica i optužbi za ratne zločine.

"Hrvatska ima više od 1.400 Srba optuženih za ratne zločine. To sprečava povratak, jer se ljudi boje da će odgovarati", kazao je Homen i ukazao da su mnoge od optužnica pokrenute i po političkom osnovu, jer je nemoguće da postoji 1.400 ratnih zločinaca.

treba li povući tužbu protiv Srbije za genocid ili ne, izjavila je predsjednica DC-a Vesna Škare Ožbolt.

10.01.2012.

NE TREBA POVLAČITI TUŽBE ZA GENOCID

Autor: Katarina Živanović

Beograd - Povući danas usporedo obje tužbe opasno bi nas približilo izjednačavanju uloge tadašnje Srbije, odnosno SR Jugoslavije i Hrvatske u ratu, a to je apsolutno neprihvatljivo, kaže ekskluzivno za Danas bivši predsednik Hrvatske Stjepan Mesić, odgovarajući na pitanje koliko je realno da Hrvatska i Srbija povuku međusobne tužbe za genocid pred Međunarodnim sudom pravde u Hagu.

On dodaje da misli da danas ne bi trebalo brzopletu srljati u takve kombinacije i da je „trebalo imati više pameti i političke dalekovidnosti kada se tužba pripremala“.

- Ja sam tada bio za to da se ispitaju sve mogućnosti kako da ostvarimo ono što smo željeli, a da izbjegnemo podizanje tužbe i, naravno, srpsku protutužbu koja je bila izvjesna. Nažalost, tadašnja Vlada nije imala sluha za takvo stanovište, ističe

Mesić za Danas.

Koji su, prema vašem mišljenju, uslovi koji treba da se ispune da bi se tužbe povukle?

- Kao što sam rekao: imam značajne rezerve prema takvome rješenju u sadašnjim prilikama. A inače, smatram kako prije svega moramo osigurati da se ni u jednom trenutku ne ispusti iz vida ono što se zaista dogodilo, da se ne zaboravi tko je koga napao, da se ne zaboravi kako Slobodan Milošević nije prihvaćao ni federaciju, ni konfederaciju, kako je njegova politika bila mijenjanje granica ratom i, što je najvažnije, da je ta politika uključivala i ratni zločin i genocid. Potom, morali bismo u međudržavnim pregovorima utvrditi načine rješavanja pitanja koja su otvorena tužbom. Navodim samo kao primjer razjašnjavanje sudbine nestalih, pri čemu ne zaboravljam da nestalih ima i na srpskoj strani, kao i pitanje ratne štete. No, u današnjim prilikama doista mislim, kada su obje tužbe već pred Sudom, da bi bilo najoportunije prepustiti da stvari idu svojim tokom. Neka Sud odluči i onda ni nama, ni srpskoj strani nema druge nego to prihvatiti. Svako dogovorno rješenje, ponavljam, u današnjim uvjetima, nužno bi izazivalo nezadovoljstvo na drugoj strani.

Kako komentarišete pozitivne najave i sa hrvatske i sa srpske strane da je mogućnost povlačenja tužbi i više nego realna?

- Ne želim komentirati poteze i najave aktualnih vlasti, ni u Hrvatskoj ni u Srbiji. Rekao sam vam kakvo je moje stanovište i na čemu ga zasnivam.

Da li bi, ukoliko dođe do povlačenja tužbi, tenzije u regionu bile smanjene? Postoji li, s druge strane, strah od reakcija nacionalnih ekstremista i s jedne i s druge strane?

- Tenzije u regiji i danas su već znatno smanjene. Radio sam na tome, a imao sam, naravno, i partnere za takvu politiku na drugoj strani, punih deset godina. Druga je stvar što određeni krugovi svako malo iz dnevno-političkih razloga ponovo podižu tenzije. Protiv toga se treba boriti. I protiv još nečega: protiv zaboravljanja i prešućivanja onoga što se dogodilo. Cijelo jedno desetljeće uporno sam ponavljao da je osnovni uvjet za stabiliziranje regije i normaliziranje prilika u njoj, suočavanje s istinom o prošlosti. To je ono što nam treba i tu, mislim, ima još dosta posla, pogotovo na srpskoj strani, jer Srbija nije doživjela katarzu kakvu je Hrvatska doživjela godine 2000. i u godinama što su slijedile. Što se nacionalnih ekstremista tiče, svjestan sam toga da oni postoje na obje strane i mislim da bi i zbog njih bilo najbolje pustiti postupak pred Sudom da se odvija svojim tokom.

Termin za vansudsko poravnanje ističe i mnogi pravници smatraju da bi problem trebalo rešiti pre isteka tog roka. Takođe, navode da se Međunarodni sud pravde u velikoj meri oslanja na činjenice koje je utvrdio Haški tribunal, koji nikog do sada nije osudio za genocid, tako da obe tužbe navodno nemaju smisla. Kakvo je vaše mišljenje o tome?

- Kada smo došli do točke na kojoj smo sada, prepustimo stvar Sudu. Spekuliranje o tome na čemu će on zasnivati svoju odluku ničemu ne vodi. Znamo dobro što se u ratovima na tlu bivše Jugoslavije događalo i, bez obzira na to kakve je presude do sada donosio Haški sud i na koje se činjenice oslanjao, mislim da nitko pametan neće poreći, navodim najeklatantniji primjer, kako je u Srebrenici počinjen genocid.

Koje je najbolje rešenje za obe strane u ovom procesu?

Najbolje je rješenje da nastave putem normaliziranja odnosa, uspostavljanja međusobnog povjerenja i razumijevanja, a sve to, naglašavam još jednom, zasnovano na suočavanju s istinom o prošlosti, s istinom kako o nama, tako i o onim drugima.

T...Portal... 11.01.2012.

ŠKARE OŽBOLT POZIVA NA REFERENDUM

O TUŽBI ZA GENOCID PROTIV SRBIJE MORAJU ODLUČITI GRAĐANI

Predsjednica Demokratskog centra (DC) Vesna Škare Ožbolt danas je rekla da u toj stranci smatraju da bi, dođe li do pitanja povlačenja tužbe protiv Srbije za genocid, trebalo organizirati referendum

'Trebalo pitati građane koji su u prošlosti proživjeli izravne štete i strahote od agresije jesu li suglasni s time da Hrvatska povuče tužbu za genocid protiv Srbije ili ne', rekla je Škare Ožbolt na konferenciji za novinare u sjedištu DC-a u Zagrebu dodajući kako bi to bila dobra prilika da vlast provjeri vodi li dobru politiku i da građani kažu što doista misle.

Predsjednica DC-a također smatra da bi se trebalo pokrenuti i pitanje što s ratnom odštetom koja je između 32,5 i 35 milijarde eura i eventualnoj naknadi za fizičke osobe i simboličnoj naknadi za Hrvatsku.

U DC-u držimo da, kad je riječ o prošlosti, moramo biti jasni što se u Hrvatskoj dogodilo, tko je agresor, a tko žrtva i kakvo će stajalište, po tom pitanju, zauzeti aktualna vlast koja najavljuje povlačenje tužbe za genocid, navela je Škare-Ožbolt.

Podsjetila je da su se polemike o tome treba li Hrvatska odustati do tužbe javile još 2007., a sada, dodaje, pratimo 'intenzivan angažman' ministrice vanjskih i europskih poslova u vezi s povlačenjem te tužbe.

'Pusić neprestano nabraja tri uvjeta: pitanje poginulih i nestalih, suđenja za ratne zločine i povrat umjetnina, ali ni riječi o tome što je glavni predmet tužbe, a to je odgovornost Srbije za agresiju na Hrvatsku i počinjenje genocida', naglašava Škare Ožbolt. Ona smatra da je ključ priče odgovoriti na oba dijela tužbe, no da Vlada zasada govori samo o jednom - rješavanju pitanja potraživanja i obveza koje bi SRJ trebala podmiriti i napraviti. 'Bilo bi nepravедno zatajiti stav Vlade prema dijelu koji se odnosi na kršenje međunarodne konvencije za genocid prema Hrvatskoj i hrvatskim građanima i odnosu agresora i žrtve. Na to pitanje predstavnici Vlade moraju odgovoriti', naglašava Škare Ožbolt.

Također, drži neodgovornim a priori izjavljivati kako Hrvatska nema šanse dobiti taj spor tim više što je, dodaje, Srbija prva država u svijetu koja je osuđena za kršenje konvencije o genocidu, dok tvrdnje koje dolaze iz Srbije poput one - prvo bi povucite tužbu pa ćemo onda mi - ocjenjuje ishitrenim i smatra da samo raspaljuju strasti.

'Povuče li Hrvatska svoju tužbu, može biti gotovo sigurna da će joj se naljepiti još jedna stigma genocidne države', napominje predsjednica DC-a. Dodaje i da bi se prije istupanja u javnosti s tako delikatnim temama, ministrica trebala konzultirati s pravnim stručnjacima.

Da pitanje povlačenja tužbe za genocid nije političko, nego pravno pitanje u funkciji utvrđivanja povijesne istine, tvrdi i politički koordinator DC-a Petar Bašić koji smatra da Hrvatska može dobiti tu tužbu na pojedinačnim slučajevima poput Škabrnje, dok je Ovčara, kako dodaje, potvrđena u presudama kao ratni zločin.

Škare Ožbolt smatra da bi ministrica Pusić trebala objasniti hrvatskim građanima da osuđujuća presuda za genocid nije jedini mogući pozitivan ishod po Hrvatsku. 'Sve i da ne uspijemo, u obrazloženju odbijajuće presude bit će navedeno sve ono čega nema ili što nije dovoljno jasno u optužnicama haškog suda - direktna upletenost Jugoslavije odnosno Srbije, vojna agresija, stotine tisuća deportiranih, etničko čišćenje, koncentracijski logori na njenom teritoriju, kriminalni poduhvat stvaranja 'Velike Srbije!' itd.', navodi predsjednica DC-a i dodaje da će tako ostati jasan trag da je genocidna namjera postojala, pa ako možda i nije provedena do kraja.

11.01.2012.

NAJAVA MEĐUSOBNOG POVLAČENJA TUŽBI ZA GENOCID IZMEĐU SRBIJE I HRVATSKE PODSETILA JE, POKAZUJE VELJKO MILADINOVIĆ, NA ČESTO PREČUTKIVANU ČINJENICU: OVA DVA NARODA SVE DO PRE STO GODINA NISU VODILA NIJEDAN RAT

Vesna Pusić nije faktor mira i stabilnosti na Balkanu. Nova hrvatska ministarka spoljnih poslova samo je pokazala dobru volju za obostrano povlačenje tužbi za genocid Srbije i Hrvatske, kako bi se u 21. vek ušlo zakopanih sekira i da se srpsko-hrvatski odnosi koji su kičma balkanske politike umesto dosadašnjih iracionalnih izliva ljubavi i mržnje konačno postave na zdrave osnove koji se rečnikom moderne politike nazivaju „normalizacija odnosa". Ali, kako u srpsko-hrvatskim odnosima ima uvek neko „ali", tako je i Vesna Pusić morala da „revidira stavove". I da izjavi da povlačenje tužbi nije konačno, već samo poželjno, kako se na „dulji rok u regiji ne bi održavao sukob niskog intenziteta, koji ima svoju funkciju u mogućnosti da se uzburkaju kolektivne emocije neposredno prije izbora".

Prevedeno sa „sve teže razumljivog" hrvatskog jezika, to znači da na Balkanu dominira uverenje da je mržnja između Srba i Hrvata duboko istorijski ukorenjena i da samo čeka pogodne istorijske okolnosti da ispliva na površinu. Istorija Balkana koja vekove ispunjava ratovima i krvoprolivima, međutim, sve do dvadesetog veka ne poznaje ratove Srba i Hrvata. U historiografiji, koju pišu zapadni istoričari, to se naziva fenomenom „milenijumskog prijateljstva" - dva naroda koji su vekovima jedni druge nazivali braćom, a onda se samo u jednom veku ubijali do istrebljenja.

Naravno, kako to biva u ratovima, uvek jedan narod „više istrebi" drugi, zbog čega se odnos Srba i Hrvata u 20. veku svodi na odnos pobednik-gubitnik. A u iščekivanju istorijskog pomirenja koji promovišu zvanične politike, postavlja se pitanje gde zapravo leže koreni mržnje Srba i Hrvata? I kako je moguće da iz 19. veka, gde su se dva naroda zajednički borila za svoje ciljeve, u 20. veku to proizvede zločine takvih razmera kakav je bio ustaški genocid u Drugom svetskom ratu?

Koliko je teško pitanje fenomena srpsko-hrvatske mržnje - u kome leži i objašnjenje fenomena balkanskog lonca - svedoči i odgovor nove potpredsednice hrvatske vlade Milanke Opačić, inače Srkinje po nacionalnosti: „Ne znam, teško je to shvatiti."

Ona je danas personifikacija „normalizacije odnosa". Radi se o potpredsednici vladajućeg SDP-a, a važi za prvu Srkinju koja je posle govora dobila aplauz u Hrvatskoj.

„Ja to posmatram sa svoje razine kao građanke Hrvatske koja u odnosu na većinu različitog dana slavi Božić, svoje blagdane i neguje svoju

tradiciju. Znam samo da svi koji ovde žive imaju iste probleme, uglavnom ekonomske, i problem nezaposlenosti. I pogotovo u sredinama koje su bile zahvaćene ratom. Ljudi imaju iste probleme", kaže za Nedeljnik potpredsednica hrvatske vlade.

Rat je provela u Zagrebu i, kako kaže, „kao i svi u Hrvatskoj teško je proživela strahote rata".

„Teško sam se nosila sa tim, da je jedan deo krenuo protiv svog prvog suseda sa kojim je do tada živeo u miru. Živela sam u uverenju da je to razilaženje moglo proći bez ratova. Moja opcija je od devedesetih godina bila građanska. Teško je shvatiti šta je navelo pojedince da uđu u rat, pogotovo one koji su činili zverstva. Teško je ući u mozak tih ljudi", priča Milanka Opačić.

Kako objašnjava direktor Instituta za savremenu istoriju Momčilo Pavlović, pogrešno je tvrditi da između dva naroda postoji mržnja, ali on ističe da u delu hrvatske javnosti i političke elite postoji antisrpska frustracija, koja u ne-redovnim uslovima proizvodi izlive mržnje. On kaže da je fenomen milenijumskog prijateljstva posledica specifičnih političkih odnosa na Balkanu, gde su se mali narodi zajedno borili protiv velikih sila čiji su se interesi ukrštali na ovom prostoru.

„Srbi i Hrvati nikada nisu ratovali jer Hrvati nisu imali samostalnu državu da bi mogli da ratuju. Hrvatska je postojala kao politički subjekt u okviru jakih evropskih monarhija i u njihovoj vojsci bili egzekutori određene politike. Hrvati i Srbi su 1918. godine imali zajednički interes da sruše Austrougarsku, ali čim su je srušili, tu se zajednički interes završio. Srbi su mislili da su pomogli Hrvatima stvaranjem zajedničke države, a Hrvati su to videli kao stepenik ka osamostaljenju. Treba napomenuti da je Srbija uvek priznavala Hrvatsku posebnost, i tu nema spora. Srbe i Hrvate sem vere ne razdvaja ništa. I tu su generisane sve različitosti. Srbi i Hrvati se ponašaju isto, ne zato što su različiti, nego zato što su isti. Isto se ponašaju u osveti, mržnji, ljubavi", kaže Pavlović.

Kao izvore netrpeljivosti Srba i Hrvata na prostoru današnje Hrvatske istoričari uglavnom navode frustracije u hrvatskom narodu koje su proizašle iz činjenice da su Srbi koji su naseljavali prostore Vojne Krajine imali povlašćen položaj; da su kao vojnici od bečkog dvora dobijali besplatna imanja, nisu plaćali poreze i za razliku od Hrvata, koji su imali status kmetova, nisu odgovarali lokalnim vlastima. S druge strane, Hrvatska je od formiranja Austrougarske bila pod direktnom vlašću Mađara, a u političkoj borbi za svoju samostalnost suočavala se sa mađarskim državnim pravom koje podrazumeva da su Mađari jedini politički narod u Mađarskoj. Po toj analogiji u Hrvatskoj je dominirao stav da Hrvati treba da budu jedini politički narod u Hrvatskoj. To je uverenje koje se održalo do devedesetih, kada je na vlast došao HDZ Franje Tuđmana i iz Ustava Hrvatske izbacio Srbe kao konstitutivni narod.

Dok se u 19. veku formirala ideja o zajedničkom poreklu i jeziku, i kada su hrvatski intelektualci prihvatili jezičku reformu Vuka Karadžića, u periodu pre Prvog svetskog rata očiti su bili i različiti pogledi na pojam Srba i Hrvata kao jednog naroda. Dva najuticajnijih političara tog vremena bili su Svetozar Pribićević i Stjepan Radić (kasnije ubijen u Skupštini Kraljevine SHS 1928). Njih dvojica su često zajedno radili na suzbijanju dominacije Beča i Budimpešte. Ali, Radić je bio za narodno jedinstvo koje će polovinu „našega naroda" ujediniti u Habzburškoj monarhiji, u Kraljevini Hrvatsku, a drugu polovinu u Balkanski savez i to tako „da Habzburška monarhija i Balkanski savez budu najbolji prijatelji".

Pribićević je kao Srbin smatrao da će „Srbi i Hrvati polagati jednako pravo na svaki deo 'naše narodne zajednice', zvao se taj deo Hrvatska i Slavonija, Dalmacija, Istra, Međimurje, Bačka, Banat, Srbija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Stara Srbija ili Makedonija".

Ipak, u nekim hrvatskim krugovima se razvijala mržnja prema Srbima upravo po osnovu koncepcije državnog prava da Hrvati treba da budu jedini politički narod. Jedna od najvažnijih istorijskih ličnosti Hrvatske 19. veka Ante Starčević tako je govorio da Srbe treba staviti van zakona, i da su Slavenoserbi smeće koji su Hrvatsku izdali, i da će je opet izdati, makar na svoju štetu. Zanimljivo da je on, iako rođeni Dalmatinac odrastao na „ikavici", tokom života govorio i pisao na „ekavici". A razlog je bilo suprotstavljanje Vuku Karadžiću u hrvatskim lingvistima koji su „ijekavicu" odabrali kao kompromis zajedničkog jezika.

U hrvatskom nacionalnom korpusu uvek je bila dominantna politička skupina opredeljena za neki oblik saradnje sa Srbima, kaže hrvatski novinar Denis Kuljiš

„Starčević je bio tradicionalista i liberal, a jedina prava nacionalno ekskluzivistička stranka bili su franjevci", kaže za Nedeljnik Denis Kuljiš, jedan od najpoznatijih hrvatskih novinara i publicista. On ističe da su oni koji su bili anti-srpski orijentisani uvek bili marginalizovani na političkoj sceni Hrvatske.

„U hrvatskom nacionalnom korpusu uvek je bila dominantna politička skupina koja je bila opredeljena za neki oblik saradnje i zajedništva sa Srbima", kaže Kuljiš.

Zapravo, prvi ozbiljan sukob Srba i Hrvata koji je iza sebe ostavio zločine dogodio se za vreme Prvog svetskog rata, kada je Austrougarska objavila rat Srbiji, i preko Drine slala jedinice koju su činili Južni Sloveni. Iako je u sastavu Austrougarske vojske bilo čak i Srba, u ratu su se „iskazale" hrvatske jedinice, kao kao što je bila zloglasna austrougarska 42. „vražja" divizije. Ta jedinica je činila stravične zločine u Mačvi, a između ostalih, u njoj je bio i Josip Broz Tito.

12.01.2012.

"TUŽBE POVUĆI ISTOVREMENO"

Novi Sad -- Međusobne tužbe Hrvatske i Srbije za genocid nemaju izgleda na uspeh i trebalo bi naći način kako da se povuku u isto vreme, kaže Vojin Dimitrijević.

Povodom tih tužbi u poslednje vreme pojavila se i politička priča u obe države i zato bi ih trebalo istovremeno povući da ne bi bilo besmislenog trošenja i novca i energije, kao ni opasnosti od novih svađa u eventualnoj raspravi, rekao je direktor beogradskog Centra za ljudska prava u emisiji Radio Televizije Vojvodine "Jedan na jedan".

Dimitrijević je podsetio da je bivši hrvatski predsednik Stjepan Mesić nedavno izjavio da će onaj ko povuče tužbu biti u očima javnosti (patriotske, desničarske) izdajnik i onaj koji je popustio i da bi se ta tužba, prema Mesićevoj proceni "volšebno mogla dobiti na sudu".

Dimitrijević je napomenuo da uvažava tu Mesićevu opomenu, ali da ne razume kako bivši hrvatski predsednik misli da će uspeti da pred Međunarodnim sudom pravde dokaže da je Srbija prva počela (rat), da je (Slobodan) Milošević kriv ili neko drugi, jer "sud u to neće ulaziti".

Čim je ministarka spoljnih poslova Hrvatske Vesna Pusić nagovestila da tužbu treba povući "odmah se i neko iz Srbije oglasio da našu tužbu protiv Hrvatske ne treba povući, jer ćemo je dobiti na sudu", rekao je Dimitrijević.

Genocid je specifičan zločin i jedinstveno krivično delo po tome što se može pripisati ne pojedincu nego državi, objasnio je on i dodao da niko Srbiju ili bivšu SR Jugoslaviju ne bi mogao da tuži ni za jedno drugo krivično delo osim za genocid, jer kako je rekao, to predviđa odgovarajuća konvencija iz 1949. godine.

13.01.2012.

O PITANJU POVLAČENJA TUŽBE ZA GENOCID TREBA RASPISATI REFERENDUM'

Nakon što je prije dva dana Vesna Škare Ožbolt osudila najavu o hrvatskom povlačenju

tužbe protiv Srbije za genocid, danas su čelnici DC-a priopćenjem reagirali na izjave Milorada Pupovca, potpredsjednika SDSS-a i zastupnika u hrvatskom Saboru.

Naime, Pupovac je ocijenio 'više nego realnom' mogućnost povlačenja međusobnih tužbi za genocid Hrvatske i Srbije pred Međunarodnim sudom pravde u Haagu (ICJ), ustvrdivši da bi to donijelo veliku političku korist i finansijsku uštedu i Hrvatskoj i Srbiji. - Milorad Pupovac je u krivu. Ministrica Vesna Pusić argumentira naše najave povlačenja tužbe sa zadnje tri osnove na temelju kojih je podnijeta tužba: pitanje odštete, rješavanja sudbine nestalih i povrata opljačkanog blaga, dok uopće ne spominje prve dvije osnove tužbe - odgovornost Srbije za agresiju i počinjenje genocida u Hrvatskoj. Ne spominje ih, nažalost, ni Pupovac - kazala je Vesna Škare Ožbolt, predsjednica DC-a i saborska zastupnica.

Predsjednica DC-a pri tome naglašava da se o pitanju povlačenja tužbe za genocid treba raspisati referendum, na kojem bi se svi građani Hrvatske trebali izjasniti i istaknula da će DC pokrenuti takvu akciju ukoliko ne dođe do političkog koncenzusa.

- Dobri odnosi sa Srbijom ne mogu se graditi ne temelju trgovanja istinom; trgovanje pravdom nije put u pravednije i iskrenije buduće odnose - izjavio je između ostaloga, dr. Slobodan Lang, predsjednik Glavnog odbora DC-a i nekadašnji savjetnik predsjednika Tuđmana za humanitarna pitanja

Petar Bašić, povjesničar i koordinator za politička pitanja DC-a, naglasio je da ova tužba nema političko, već pravno i uz tu važno povijesno pitanje.

- Hrvatska javnost je senzibilizirana Domo- vinskim ratom i s pravom, logički, zaključuje da će Hrvatska tužbu dobiti. Povlačenjem naše tužbe, Hrvatska bi izgubila priliku i za dobivanje makar moralne satisfakcije - smatra Bašić.

16.01.2011.

DOGOVOROM DO POVLAČENJA TUŽBI ZA GENOCID

Radovan Borović

Stav Beograda je da je međusobno povlačenje tužbi za genocid najbolji način za rješavanje problema. To bi stvorilo osnov za rješavanje bitnih pitanja koji opterećuju odnose Srbije i Hrvatske.

Dve strane poslale su poslednjih dana pozitivne izjave koje ne isključuju mogućnost povlačenja međusobnih tužbi. Pravni timovi Srbije i Hrvatske, kako nezvanično saznajemo, pripremaju razgovore kako bi do kraja godine, kada treba da počne i usmena rasprava mogli da postignu eventualni dogovor o vansudskom poravnanju. Pitanje kvalitetnog dogovora nemoguće je postići bez političke volje, uveren je državni sekretar Ministarstva pravde Slobodan Homen.

"Jeste naravno to pitanje političkog čina, ali čisto ako pričamo o pravosuđu, sudstvu - ako vas je neko tužio pre, taj treba pre da povuče tužbu - mislim da je to najnormalnije. Naravno, to može da se uradi istovremeno, znači samo je pitanje kvalitetnog dogovora", kaže Homen.

Profesor međunarodnog prava Vojin Dimitrijević je uveren da je najbolje rešenje da obe strane postignu sporazum o istovremenom povlačenju tužbi za genocid, jer su vrlo male šanse da presuda Međunarodnog suda bude po volji bilo kojoj od strana, kaže Dimitrijević.

"Jer da bi se utvrdio genocid, Međunarodni sud koji nije kivični sud koji ispituje na terenu, on se oslanja na neke presude. Ni jedne presude za genocid u Hrvatskoj nije bilo, niko nije čak ni optužen pred Haškim tribunalom, tako da, nadati se nekom uspehu ne vredi. Međutim, za laike i za mnoge političare, mnoge agitatore genocid je čarobna reč, a čarobna reč je zato što je to jedino krivično delo za koje možete optužiti državu. Krivična dela vrše pojedinci", ističe Dimitrijević.

Okolnosti su danas drugačije u odnosu na vreme kada je Hrvatska prva, pre više od decenije podnela tužbu za genocid protiv tadašnje SRJ. U međusobnim odnosima Srbije i Hrvatske i danas ima mnogo toga nerešenog. Šta bi mogao biti osnov koji bi rezultirao međusobnim povlačenjem tužbi za genocid koje su Hrvatska i Srbija podnele, odgovara sociološkinja Janja Beč Nojman.

POVLAČENJE TUŽBE PROTIV SRBIJE ZA GODINU, DVIJE

"Ako je cilj povlačenja tužbi, ne poništavanje toga što se desilo, ne zaustavljanje formalne pravde na bilo kom nivou, nego ako je cilj prevencija, da se to ne ponovi i ako je drugi, jednako važan cilj ili možda još važniji, da se prizna bol ljudi koji su to doživeli, da se smanji želja za osvetom, da se smanji mržnja i da se možda ponovo gradi poverenje, i ako je to u sinhronicitetu između ta dva procesa, ti procesi koji idu od dole na gore, to su procesi pre svega rada sa najranjivijim gru-

pacijama koje su uglavnom zapostavljene", kaže ona.

U delu javnosti postoji mišljenje i snažan otpor da Srbija nikako ne bi trebalo da da povuče kontratužbu za genocid protiv Hrvatske. U političkom smislu prevazilaženju međusobnih tužbi svakako će se sprečiti i pitanje ko će prvi povući tužbu.

"Moje mišljenje jeste da pre toga treba postići, da ne bi bilo nikakve podvale zato što ne postoji poverenje, treba postići dogovor o drugim stvarima, ali i o načinu kako će se rešavati druge stvari, pa tako reći u istom trenutku zajedničkom izjavom povući obe tužbe i pri tom se mogu reći ove lepe stvari o pomirenju u regionu, boljim odnosima...", kaže Dimitrijević.

Međutim, ukoliko raprave pred Međunarodnim sudom pravde ipak bude, to može biti delotvorno, kaže Sonja Biserko iz Helsinškog odbora za ljudska prava.

"Nije tragedija i ako se te tužbe budu razmatrale pred Međunarodnim sudom pravde zato što je to jedan od načina da se raščiste stvari oko '90 tih godina, odnosno da se najzad vidi kako je sve to krenulo i šta se dešavalo. Mislim da je to isto jedan način da se pomogne normalizaciji i razumevanju onoga što se dešavalo '90 tih godina", naglašava ona.

Izjave visokih hrvatskih i srpskih zvaničnika poslednjih dana prednost daju šansi da se dođe do obostrano prihvatljivog dogovora, koji je zasigurno treba jaku političku volju.

NACIONAL 27.01.2012.

ICJ: HRVATSKOJ DO 30. KOLOVOZA ROK ZA DODATNI ODGOVOR NA PROTUTUŽBU SRBIJE

Međunarodni sud pravde u Haagu (ICJ) dao je u četvrtak Hrvatskoj rok do 30. kolovoza ove godine za podnošenje dodatnog odgovora na protutužbu Srbije podnesenu nakon što ju je Hrvatska tužila za genocid, objavio je u četvrtak ICJ.

Međunarodni sud pravde u Haagu (ICJ) dao je u četvrtak Hrvatskoj rok do 30. kolovoza ove godine za podnošenje dodatnog odgovora na protutužbu Srbije podnesenu nakon što ju je Hrvatska tužila za genocid, objavio je u četvrtak ICJ.

"Sud je takvu odluku donio nakon što je Hrvatska naznačila da po drugi put želi iznijeti svoja sta-

jališta u pisanoj formi, u dodatnom podnesku, o protutužbama Srbije", navodi se u priopćenju ICJ-a u kojem se dodaje da je ta odluka suda donesena 23. siječnja.

Hrvatska je 2. srpnja 1999. podnijela tužbu za genocid protiv tadašnje Savezne Republike Jugoslavije, čiji je pravni sljednik Srbija i ICJ se 2008. proglasio nadležnim za tu tužbu. Hrvatska je u svojoj tužbi zatražila od najvišeg suda Ujedinjenih naroda da presudi da je Beograd preko svojih snaga počinio genocid u Hrvatskoj i da su građani RH bili žrtve tog genocida. RH traži tužbom od Srbije da kazni sve počinitelje genocida koji se nalaze pod njezinom jurisdikcijom, da se dozna istina o nestalim hrvatskim državljanima, da se vrate kulturna dobra oteta u tom razdoblju te da se u najširem smislu nadoknadi šteta RH i pojedincima.

Nakon toga Srbija je 2010. uzvratila Hrvatskoj protutužbom za genocid tvrdeći da je Hrvatska prekršila Konvenciju o sprečavanju genocida tijekom i nakon operacije Oluje u kolovozu 1995., čineći djela čija je namjera bila da se uništi dio srpske nacionalne i etničke skupine koja živi u regiji tzv. krajine.

Sud je potom odredio rokove za podnošenje odgovora Hrvatske na srpsku protutužbu i protuodgovora Srbije, a sada je odobrio i Hrvatskoj da podnese svoje očitovanje o protuodgovoru Srbije.

Iako je pisana faza postupka tajna beogradski mediji prenijeli su da se Srbija u svom protuodgovoru pozvala i na presudu u predmetu "Gotovina, Čermak i Markač" pred Međunarodnim sudom za ratne zločine počinjene na prostoru bivše Jugoslavije u kojem je nepravomoćno presuđeno da je tijekom i nakon Oluje počinjen progon srpskog stanovništva.

Podnošenjem hrvatskog odgovora završit će pisana faza postupka, koja je tajna, i slijedi zakazivanje usmene javne rasprave te nakon toga 15-člano sudsko vijeće ICJ-a donosi presudu.

ICJ u priopćenju navodi da će sud odluku o daljnjem tijeku postupka donijeti naknadno.

Prema ranijim najavama usmena rasprava bila je planirana za 2013. godinu.

BETA
NOVINSKA AGENCIJA
NEWS AGENCY

27.01.2012.

MSP:HRVATSKA IMA ROK DO 30. AVGUSTA

Hag -- Međunarodni sud pravde dao Hrvatskoj rok do 30. avgusta da drugi put odgovori na kontratužbu Srbije u sporu u kojem su dve

države podnele tužbe za genocid.

Najviši sudski organ Ujedinjenih nacija saopštio je, istovremeno, da će odluku o daljem toku procesa doneti naknadno.

Podnošenjem dodatnog hrvatskog odgovora biće okončana razmena pisanih argumenata, posle čega, po pravilu suda, ostaje da se održi glavna, usmena rasprava.

Ukoliko dve strane ne budu do tada odustale od tužbi, usmena rasprava mogla bi biti održana 2013.

Hrvatska je tužbu protiv tadašnje SR Jugoslavije podnela Međunarodnom sudu pravde u Hagu u julu 1999, a Srbija je kontratužbu sudu dostavila u januaru 2010.

Vlasti u Zagrebu su krajem 2010. odgovorile na kontratužbu, a zvanični Beograd je na taj podnesak uzvratio u novembru prošle godine.

Hrvatska je, potom, zatražila da uloži odgovor, a sud je to danas odobrio.

U tužbi koju je podnela u julu 1999. protiv tadašnje SRJ, Hrvatska je tvrdila da je zvanični Beograd odgovoran za "etničko čišćenje" hrvatskih građana kao "oblik genocida" zato što je direktno kontrolisao aktivnosti svojih oružanih snaga, obavestajnih agenata i raznih paravojnih odreda koji su počinili zločine na teritoriji Hrvatske, u regionu Knina, istočne i zapadne Slavonije i Dalmacije".

Zvanični Zagreb je tužbom zatražio da Međunarodni sud pravde proglasi Srbiju krivom za kršenje Konvencije o genocidu i naloži joj da kazni sve počiniocima i Hrvatskoj vrati kulturna dobra i plati ratnu štetu u iznosu koji bi utvrdio sud.

U prošlogodišnjoj kontratužbi, Srbija je od najvišeg suda UN zatražila da utvrdi da je Hrvatska počinila genocid tokom operacije Oluja, u nameri da potpuno ili delimično uništi krajiške Srbe kao etničku grupu.

Genocid je, po kontratužbi Srbije, počinjen ubistvima i nanošenjem ozbiljnih fizičkih i psihičkih povreda pripadnicima srpske zajednice, te hotimičnim stavljanjem Srba kao nacionalne grupe u situaciju smišljenu na njeno delimično fizičko uništenje.

Alternativno, Srbija je od suda zatražila da Hrvatsku proglasi odgovornom za zaveru za počinjenje genocida ili za to što je propustila i propušta da genocid spreči i kazni.

Hrvatskim vlastima bi sud, prema kontratužbi Srbije, zbog toga trebalo da naloži da, u skladu sa svojom međunarodnom obavezom, kazni genocid počinjen na njoj teritoriji pre, za vreme i posle operacije Oluja.

Srbija tužbom traži i da Hrvatska "plati puno obeštećenje" Srbima iz Krajine za "sve gubitke i štete nanete izazvane delima genocida", kao i da "uspостави neophodne pravne uslove i bezbednu okolinu za siguran i slobodan povratak" članova srpske zajednice u njihove domove u Hrvatskoj i za normalan život uz poštovanje svih nacionalnih i ljudskih prava.

Vlasti u Beogradu tužbom traže i da Hrvatska iz zakona o državnim praznicima ukloni "Dan pobeде i domovinske zahvalnosti" i "Dan hrvatskih branitelja", koji se slave 5. avgusta, "na dan trijumfa genocidne operacije Oluja".

Međunarodni sud pravde se u novembru 2008. oglosio nadležnim za tužbu Hrvatske protiv Srbije, posle rasprave u kojoj je srpski pravni tim tu nadležnost osporavao.

Večernji list

02.02.2012.

REAKCIJA IZ BEOGRADA -

SAVO ŠTRBAC: TUŽBE ZA GENOCID DOVESTI DO KRAJA

Štrbac se pita što će se dogoditi ako sada dvije vlade postignu dogovor o povlačenju tužbi, a sutra na vlast u Hrvatskoj ponovo dođe HDZ, koji već najavljuje da će tražiti referendum o ovom pitanju

Bez obzira na najave iz Beograda i Zagreba o izvansudskom dogovoru u vezi s međusobnim optužbama dviju zemalja za genocid, postupak pred Međunarodnim sudom pravde trebalo bi istjerati do kraja. Ovako ozbiljna stvar ne smije se lomiti "preko koljena" nagodbama političkih elita, koje su promjenjive i u Srbiji i u Hrvatskoj - kaže za Večernje novosti Savo Štrbac iz Veritasa i član srpskog pravnog tima pred MSP.

Štrbac se pita što će se dogoditi ako sada dvije vlade postignu dogovor o povlačenju tužbi, a sutra na vlast u Hrvatskoj ponovo dođe HDZ, koji već najavljuje da će tražiti referendum o ovom pitanju. On drži kako bi najbolje bilo da sud "presiječe" i procijeni je li bilo genocida i s koje strane i odredi visinu naknade koju valja platiti jer, ako je postupak došao u ovu fazu, valja pričekati konačnu odluku suda, a ne prekidati ga.

PTC

27.01.2012.

Загребу је одобрен нови рок до 30. августа да достави додатне доказе у предмету контратужбе Србије против Хрватске за геноцид. После овог рока очекује се почетак расправе о том предмету.

Међународни суд правде у Хагу одобрио је Загребу додатни рок за изношење доказа у предмету контра тужбе за геноцид, који је Србија поднела против Хрватске, објављено је на сајту суда.

На основу одлуке од 23. јануара, Суд је као крајњи датум за изношење доказа означио 30. август 2012. године.

Суд је донео овакву одлуку на основу захтева Хрватске да би желела да по други пут у писаној форми изнесе доказе у случају контратужбе Србије, "узимајући у обзир интересе обе стране у поступку".

Хрватска је почела поступак пред Међународним судом против Србије 2. јула 1999. године (тада против СР Југославије) у вези са наводним кршењем Конвенције о превенцији и кажњавању злочина геноцида из 1948. године, које се десило у периоду 1991 до 1995. године.

У тужби Хрватске наводи се да је „директном контролом над својим оружаним снагама, агентима обавештајних служби и разних паравојних формација, на територији Хрватске, у региону Книна, источне и западне Славоније и Далмације", Србија одговорна за етничко чишћење које је поичињено над хрватским грађанима.

Етничко чишћење је према тврдњи хрватске стране извршено „у форми геноцида који је резултирао тиме да је велики број хрватских грађана расељен, убијен, мучен или незаконито

ХРВАТСКА ОДУГОВЛАЧИ

затваран, као и да им је уништавана имовина".

Хрватска захтева од суда да пресуди и објави „да је Србија прекршила своје законске обавезе према Хрватској на основу Конвенције о геноциду и да треба да плати Хрватској и њеним грађанима надокнаду за причињену штету над лицима и имовином, као и над економијом и животном средином... у износу који одреди суд".

На основу надлежности суда, Хрватска се позива на члан 9 Конвенције о геноциду. На основу наредби суда Хрватска је попунила тужбу, а Србија је попунила контратужбу 11. септембра 2002. године у којој је покушала да оспори надлежност Међународног суда правде и навела неколико примедби у вези са надлежности и прихvatљивости тужбе.

Хрватска је попунила писану изјаву о српским приговорима 25. априла 2003. године. Јавно слушање о прелиминарним примедбама Србије одржано је у мају 2008. године. Суд је 18. новембра исте године донео пресуду о приговору Србије и утврдио да је надлежан за спор. Суд је 2009. године поставио рок Србији да до 22. марта 2010. године попуни контра тужбу, што је Србија и урадила, а цео случај око контратужбе је заострио односе званичног Београда и Загреба.

Суд је одредио и рок за подношење писмених поднесака, које су обе стране доставиле на време. У њима се налази и детаљи обе тужбе, али су сви писмени документи тајна, док их суд не објави као јавне, што ће углавном дешава на јавном слушању које ће бити одржано после истека додатног рока који је тражила Хрватска.

JOSIPOVIĆ: RATNA ODŠTETA NE MOŽE SE RIJEŠITI TUŽBAMA ZA GENOCID

Dosezi tih tužbi možda precijenjeni, u odnosu na ono za što se smatra da se njima može postići, kaže Josipović

BEOGRAD – Predsjednik Ivo Josipović izjavio je za najnovije izdanje beogradskog tjednika »Nin« kako su odnosi između Hrvatske i Srbije zasigurno otvoreniji i vidljivo bolji nego što su to bili prije dvije i više godina, ali da, međutim, među dvjema zemljama ima još mnogo otvorenih pitanja.

Josipović je u razgovoru za taj tjednik rekao kako je riječ o vrlo ozbiljnim problemima, ali da su Hrvatska i Srbija, s onim što su do sada učinile u međusobnim odnosima, stvorile dobru podlogu da se o tim problemima vrlo otvoreno razgovara i da se, jedan po jedan, počnu rješavati.

Upitan ima li na obje strane dovoljno političke volje da se zatvore pitanja poput ratne odštete, uzajamnih tužbi za genocid i suđenja za ratne zločine pred matičnim sudovima, predsjednik je kazao kako su to, zajedno s rješavanjem sudbine nestalih osoba, najvažnija pitanja.

Glede pitanja nestalih koje je, po riječima Josipovića, prvo i najvažnije, ipak se polako utvrđuje broj osoba čija se sudbina ne zna, a još uvijek postoji više od 1.800 ljudi, i Hrvata i Srba, za koje se ne zna gdje su i što se s njima dogodilo i vrlo su male nade da je netko od tih ljudi živ.

»Pitanje tužbi za genocid se, po mojemu sudu, precjenjuje kad je riječ o politici. Javnost je u obje zemlje vrlo osjetljiva na to pitanje, pa time i politika. Uz to su i dosezi tih tužbi možda precijenjeni, u odnosu na ono za što se smatra da se njima može postići. Vi ste spomenuli ratnu odštetu, mnogi pogrešno misle da će se ona riješiti tužbom za genocid«, ustvrdio je Josipović.

Ratna se odšteta, kako je objasnio, ne može riješiti tužbama za genocid. To je, dodao je, pravno, pa i politički neutemeljeno.

»Tužbe su, barem kad je riječ o Hrvatskoj, u nadležnosti vlade. Moja je teza uvijek bila da se problemi mogu bolje i kvalitetnije riješiti bez sudske intervencije. Naravno, za to treba stvarati političke uvjete. Naši se odnosi razvijaju, mnoga su pitanja još otvorena, ali ono što je važno jest da se sve to ipak događa u znatno povoljnijoj političkoj klimi nego što je bilo ranije«, dodao je hrvatski predsjednik.

Na pitanje hoće li Hrvatska, zbog otvorenog graničnog pitanja na Dunavu, kočiti Srbiju na

putu prema EU, Josipović je odgovorio: »Neće!«, te podsjetio kako je Sabor donio i posebnu deklaraciju u kojoj stoji da Hrvatska kao skora članica EU neće zloupotrebljavati taj status da bi riješila bilateralne probleme i sporove sa susjednim zemljama.

NEKI BI DIZALI \ "KINESKI ZID\ "

»Postoji dio političke scene, i u Hrvatskoj i u Srbiji, koji bi među našim zemljama podizao 'kineski zid', ali birači takvu politiku očito nisu izabrali i ona nema posebnu političku težinu. Bez obzira na to što je u Hrvatskoj malo bučna«, ustvrdio je Josipović. Podsjetio je kako je načelo partnerskih odnosa, koje Hrvatska ima i sa Srbijom i sa BiH i s Crnom Gorom, pa i sa širim susjedstvom, bilo jedan od važnih čimbenika da Hrvatska u pregovorima sa Europskom unijom dobije pozitivnu ocjenu.

»Ali kad je riječ o toj granici na Dunavu, pa i granici koju imamo s BiH i Crnom Gorom, ja sam pristaša toga da se pregovara, pregovori su uvijek najbolji način. Upravo je granica na Dunavu tipičan primjer toga. Kod nas to pitanje nema nikakve velike dnevno-političke konotacije, ne izaziva neke probleme, o tome naprosto razgovaramo. No, ako svatko ostane ukopan u svoju poziciju, teško ćemo se dogovoriti«, ustvrdio je.

SMIJEŠNO GOVORITI O JUGONOSTALGIJI

Komentirajući tvrdnju novinara kako mu neki u Hrvatskoj prigovaraju da je »srbofil« i »jugonostalgicar« te da negativno i uvrjedljivo govore o njegovim stajalištima prema partizanskom pokretu i bivšoj Jugoslaviji, Josipović je kazao kako je, nakon svih povijesnih događaja, blago rečeno, smiješno govoriti o jugonostalgiji. Dodao je kako osobno ne zna nikoga tko bi obnovio Jugoslaviju, ali da zna vrlo mnogo ljudi koji hoće prijateljske i dobrosusjedske odnose.

Na primjedbu novinara da mu je u djelu javnosti prigovarano kako čestim susretima sa srbijanskim predsjednikom Borisom Tadićem Hrvatsku vraća na Balkan umjesto u Europu, Josipović je kazao kako mu ni malo ne smeta ocjena da se prečesto sastaje sa Tadićem. Dodao je da se više puta sastajao sa slovenskim predsjednikom Danilom Tuerkom, čak i sa članovima predsjedništva Bosne i Hercegovine.

TUŽBA KRAJJIŠKIH SRBA

Case 1:10-cv-05197 Document 1 Filed 08/17/10 Page 1 of 40

IN THE UNITED STATES DISTRICT COURT
NORTHERN DISTRICT OF ILLINOIS
EASTERN DIVISION

GENOCIDE VICTIMS
OF KRAJINA,

Plaintiffs,

v.

L-3 COMMUNICATIONS
Corp. and
MPRI, Inc.,

Defendants.

Case No.: 1:10-CV-_____

JURY DEMAND
Class Action

COMPLAINT

Plaintiffs Genocide
individually and on behalf
L-3 Communications Corp. (

Case 1:10-cv-05197 Document 1 Filed 08/17/10 Page 40 of 40

WHEREFORE, Plaintiffs request this Court to award them damages against L-3
Communications Corp. in the amount of \$10.4 Billion, plus any other relief as the Court deems
just and proper.

Respectfully submitted,

ROBERT JAMES PAVICH
Attorney At Law
20 South Clark Street – Suite 700
Chicago, Illinois 60603
(312) 782-8500
(312) 853-2187
rpavich@monicopavich.com

/s/
ANTHONY D'AMATO
Leighton Professor of Law
Northwestern University
357 E. Chicago Avenue
Chicago, Illinois 60611
(312) 503-8474
(312) 587-9969 (fax)
a-damato@northwestern.edu

JOHN OSTOJIC
Ostojic & Scudder
332 S. Michigan Ave., Suite 1024
Chicago, Illinois 60604
(312) 913-0860
(312) 913-0868 (FAX)
jostojic@ameritech.net

KEVIN ROGERS
Attorney At Law
307 N. Michigan Ave., Suite 305
Chicago, Illinois 60601
(312) 332-1188
(312) 332-0192 (FAX)
KevinRogersLaw@gmail.com

veritas

Slučaj 1:10-cv-05497 Dokument 1 sačuvano 08/17/10 strane 1-40

FEDERALNI SUDOVI SJEDINJENIH DRŽAVA
SJEVERNI DISTRIKT ILINOJA
ISTOČNA UPRAVA

Slučaj broj: 1:10-CV-_____

Tužioci: Žrtve genocida iz Krajine,

Tuženi: L-3 Communications Corp i
MPRI, Inc., POROTA : ZAHTIJEVA

ZAJEDNIČKA TUŽBA

Tužitelji, žrtve genocida u Krajini, među njima i Milena Jović i Živka Mijić, koje istupaju u svoje i u ime svih njih u sličnoj situaciji, u svojoj tužbi protiv tužene L- Communications Corp. (L-3) i MPRI, izjavljuje sledeće:

Priroda spora

1. Ovo je zajednička tužba koju podižu Srbi iz Krajine, regiona u Hrvatskoj, gde su živeli do avgusta 1995. kada su postali žrtve hrvatskog vojnog napada, poznatog pod nazivom operacija "Oluja" - agresivnog, sistematskog vojnog napada i bombardovanja demilitarizovanog civilnog stanovništva, koje je inače tada bilo pod zaštitom UN-a. Operacija „Oluja“ je organizovana da ubije ili nasilno iseli srpsko stanovništvo sa područja Krajine, odnosno sa hrvatske teritorije, samo zato što su oni bili manjinska, različita etničko-religijska grupa. Tužena MPRI, privatna vojna agencija, kasnije preuzeta od strane Defendat L-3 Communications Inc., obučili su i opremili Hrvatsku vojsku za operaciju i isplanirali operaciju „Oluja“. Operacija „Oluja“ je postala najveća kopnena ofanziva u Evropi od II svjetskog rata, i rezultovala je ubistvima i nehumanim postupcima prema hiljadama Srba, tom prilikom je i oko 200.000 Srba iseljeno iz zemlje njihovih predaka koja se nalazila na sadašnjoj hrvatskoj teritoriji, prilikom nasilnog iseljenja došlo je i do pljačkanja i uništavanja stotine miliona vredne imovine Srba iz Hrvatske. Žrtve „Oluje“ i njihovi nasljednici tvrde da je tuženik saučesnik u genocidu.

Stranke

2. Tužiteljka Milena Jović, je fizičko lice, stranac, i sada stanovnik Srbije.
3. Avgusta 1995, gđa Jović, zajedno sa svojim suprugom i dvoje djece, četverogodišnjim sinom i šestogodišnjom kćerkom, živjela je u blizini centra u Kninu u Krajini, regionu u Hrvatskoj. Rano ujutro u petak, 4. avgusta 1995., oko 2 časa ujutro, počela je operacija „Oluja“ sa jakim intenzivnim bombardovanjem gradskog centra u Kninu. Brojne granate ispaljene tokom ovog bombardovanja padale su u blizini doma Jovićevih, porodica je pokušala da napusti svoj dom i potraži utočište u podrumu majke g-dina Jovića. Dok su pokušali da stignu do podrumske skloništa vidjeli su brojne sugrađane kako u panici i strahu od bombardovanja napuštaju grad.
4. Jovićeva i njena porodica su se vratili u svoju kuću, na brzaka uzeli nešto od stvari i potrpali ih u malu prikolicu, prikačenu za njihov osobni automobil i napustili Knin. Dok su bježali, vidjeli su desetine stradalih po ulicama i putevima koji vode iz Knina, vidjeli su kuće i zgrade koje su u plamenu, a planule su od siline artiljerijskog bombardovanja. Porodica Jović je takođe doživjela artiljerijski napad i žestoku paljbu iz vatrenog nauružanja dok su se kretali u koloni izbjeglica koja je napuštala Knin.
5. Dok su vozili kroz Liku, regija u Krajini, kolonu izbjeglica, u kojoj se nalazila i porodica Jović, bombardovala je hrvatska avijacija. Svuda oko njih bili su ranjeni i umirući ljudi.

veritas

6. Jovićeva je zajedno sa svojom porodicom pobjegla iz Krajine, i putujući kroz Bosnu, stigli su u Srbiju, gdje su se kasnije i nastanili. U operaciji „Oluja“, gđa Jović i njena porodica izgubili su sve svoje lične stvari i nekretnine, ostalo im je samo ono što su strpali u malu prikolicu zakačenu za njihov osobni automobil.
7. Tužiteljka Živka Mijić, je fizičko lice, i stanovnik Sjedinjenih Dražva.
8. U avgustu 1995. godine, gđa Mijić, njen suprug i troje dece, stanovali su u mjestu Titova Korenica, na području Krajine u Hrvatskoj. Rano ujutro u petak, 4 avgusta 1995., oko 2 časa izjutra, otpočela je operacija „Oluja“ intenzivnim granatiranjem Korenice. Kao rezultat toga bombardovanja, Mijićeva i njena porodica napustili su njihov dom i mjesto stanovanja i otišli iz Krajine.
9. Gđa Mijić i njena porodica pobjegli su iz Korenice i pridružili se koloni izbjeglica koja se kretala ka Bosni, nekoliko puta ih je gađala artiljerija, napad na kolonu vršile su i hrvatske vojne motorizovane jedinice. Komšija koji je putovao sa njima ostao je obezglavljen prilikom jednog udara artiljerijskog projektila za vreme jednog od bombardovanja. Porodica Mijić prisustvovala je o ovom, i mnogim drugim napadima hrvatskih snaga u kojima su neke od izbjeglica bile ranjene ili ubijene u toku egzodusa iz Krajine.
10. Mijićeva i njena porodica prvo su prebjegli u Bosnu a nakon toga na Kosovo, gdje su bili smješteni u izbjegličkom kampu, u kojem su ostali do početka neprijateljstava na Kosovu 1999. godine. Odobreno im je državljanstvo u Sjedinjenim državama u julu 2000., i sada su stanovnici Sjedinjenih dražava.
11. Imovinu porodice Mijić su opljačkali i uništili hrvatski vojnici za vreme operacije „Oluja“. Imovina im je ostala napuštena i okružena minama, što je i danas čini nesigurnom za povratak.
12. Tužena L-3 Communications, Inc. je korporacija iz države Delaware, sa svojom glavnom kancelarijom lociranom na broju 600 u Trećoj aveniji u Njujorku, u državi Njujork. L-3 je vodeća agencija u pružanju usluga odbrane, i poslovima obavještanja, nadziranja i izviđanja, ostvarivanju sigurnih komunikacija, treninga i simulacija, avio modernizacije i održavanja sistema. Ime kompanije je izvedeno iz imena njenih osnivača Frenka Lanze, Roberta La Penta i Lehman Brothers, koji su osnovali kompaniju 1997.
13. L-3 su kupile MPRI u junu 2000. godine, za 40 miliona dolara. L-3 posjeduje 100% od MPRI-a i upravlja MPRI-em kao jednim svojim djelom. MPRI nema odvojenih finansijskih poslova izvan L-3 i sve njihove finansije su inkorporirane u L-3 i sve finansijske izvještaje podnose zajedno.
14. Tužena MPRI, što je skraćenica od Military Professional Resources *Inc.*, je korporacija iz Delaware sa sjedištem u ulici 1320 Braddock Place, Aleksandrija, Virginia. Oni su vojno konsultanstka firma i pružaju široku lepezu usluga, kako javnim tako i privatnim licima. MPRI ja osnovan 1988. godine, osnovala ju je grupa visoko rangiranih američkih vojnih oficira, koji su se iznenada suočili sa smanjenjem vojske nakon prestanka Hladnog rata. Bivši oficiri su se organizovali i krenuli da traže posao uz pomoć svojih starih kolega iz Ministarstva odbrane.¹ Sve reference u ovoj tužbi koje se odnose na MPRI odnose sa i na L-3.

Nadležnost i mjesto

15. Ovaj sud u ovom slučaju ima nadležnost po Alien Tort Statutu (ATS), 28 U.S.C paragraf 1350: "Federalni sudovi će imati originalnu nadležnost nad bilo kojom civilnom parnicom koju vodi stranac, kad se ona tiče delikta koji je počinjen kršenjem prava naroda ili ugovora USA"

16. ATS po nadležnosti pokriva ograničen broj slučajeva koji se tiču kršenja međunarodnog prava.² Vidi *Estate of Marocos Human Rights*, 25 F. 3d 1467, 1474 (9. Cir.1994); *Papa v. United States*, 281 F.3d 1004, 1003 (9. Cor.2002). U glavnom slučaju *Sosa v. Alvarez-Machain*, 542 U.S. 692 (2004), se kaže da kada je ATS usvojen 1789. bila su najmanje tri vrste spora koje su se zasnivale direktno na kršenju međunarodnog

¹ Citirano iz Center for Public Integrity, *Windfalls of War*, na projects.publicintegrity.org/wow/bio.aspx?act=pro&ddlC=39

² Ovaj aspect ATS je pitanje "da li leži pod zakonodavnom i sudskom moći" *Sosa* 542 U.S. na 730

veritas

prava, poimence: kršenje tajnosti pisama i drugih sredstava komuniciranja, povreda prava ambasadora i gusarenje.

Sosa, 524 U.S: na 716 Kongres namjenjuje ATS da "uspostavi nadležnost nad relativno malim dijelom sporova koji se tiču kršenja prava naroda." Id. Na 720. „Federalni sud ne bi trebao prihvaćati privatne tužbe... za kršenje nijednog međunarodnog prava koje nema definisan sadržaj i koje nije prihvaćeno među civilizovanim nacijama..." u to spadaju kršenje tajnosti pisama i drugih sredstava komuniciranja, povreda prava ambasadora i gusarenje. Id na 732. „da bi bilo pogodno za zakonsko suđenje, kršenje međunarodnog prava mora biti specifično, univerzalno i obavezujuće.“ Sosa, 524 U.S. na 732 citirano *In re Estate of Marocos Human Rights Litigation*, 25 F 3d 1467, 1475 (9. Cir.1994)

17. Jedan od primjera važnog međunarodnog kriterija sa dovoljnim koncesusom i sa specifičnošću koja zadovoljava Sosa kriteriju i koji je prepoznat od većine je „Genocid koji počine pojedinci kršeći međunarodno pravo“ (Kadic v. Karadzic, 70 F 3d, 239-41 (9. Cir 1995) Sosa 524 U.s. na 733.

18. Genocid je zaista jedan od najvažnijih i jedan od najbolje definisanih zločina po međunarodnom pravu, bez obzira da li su počinioci vlade ili privatna lica. Ako genocid ne zadovoljava kriterij Vrhovnog suda prema ATS, po obrazloženju Sosa, onda ga ništa ne zadovoljava.

19. Uprkos nekim labavim definicijama genocida koje se mogu naći u popularnim novinama i medijima, zapravo međunarodno pravo ga definiše vrlo precizno. Npr. ciljna grupa protiv koje može biti počinjen genocid su "nacionalne, etničke, rasne i religijske". Član II Konvencije o prevenciji i kažnjavanju zločina genocida 78 U.N.T.S. 277 (9 decembra 1948).³ Političke grupe se ne spominju, nije genocid ubiti ili uništiti članove političke partije. Drugi primjer specifičnosti je u tome što namjera da se unište članovi ciljne grupe mora biti "specifična namjera" - to je uža verzija mens rea.

20. Tužitelji tvrde da je MPRI odgovoran za saučesništvo u genocidu.⁴ Ovaj zločin ima iste specifičnosti kao genocid, jedina razlika je što genocid zahtijeva specifičnu namjeru da se ubije ili uništi ciljna grupa, a saučesništvo u genocidu zahtijeva saznanje da počinitelj ima specifičnu namjeru. Ova razlika je elaborirana u Tački I u ovoj tužbi (dole).

21. Tuženik L-3 je tvrdio u jednom ranijem slučaju da se ATS ne može primjeniti na korporacije, vidi *Wissam Abdullateff Sa"eed Al Quraishi v. Adel Nakla*, Civilna No PJM 08-1696 (D.C. Md. Juli 29.2010), u predložio sudu da odbaci optužbe. Sud je odbacio tvrdnju da su korporacije izuzete iz toga u priložio analizu odluke na 5 strana (Id u 67-72.)

22. Čak i ako ATS nije obezbedio nadležnost u ovom slučaju, Američku naciju ili korporaciju može tužiti bilo ko⁵ čije je pravo povređeno kao rezultat ozbiljnog kršenja međunarodnog prava.

³ član II: U ovoj konvenciji pod genocidom se podrazumijeva bilo koje od slijedećih djela, počinjenih s namjerom da se potpuno ili djelimično uništi jedna nacionalna, etnička, rasna ili religiozna grupa:
(a) ubistvo članova grupe (naroda);
(b)uzrokovanje teških tjelesnih ili mentalnih povreda članovima grupe (pripadnika određenog naroda)
(c) namjerno podvrgavanje grupe takvim životnim uslovima koji dovode do njenog potpunog ili djelimičnog fizičkog uništenja;

(d) uspostavljanje mjere s namjerom sprječavanja rađanja u okviru grupe (naroda);
(e) prinudno premeštanje djece iz jedne grupe u drugu.

⁴ član III: Slijedeća djela bit će kažnjiva:

(a) genocid;
(b) planiranje izvršenja genocida;
(c) direktno i javno podsticanje na izvršenje genocida;
(d) pokušaj genocida;
(e) saučesništvo u genocidu.

⁵ Uključujući strance. "Strani dražavljani, po politici i praksi sudova u ovoj zemlji, mogu pristupiti sudovima i ukazati na pogreške u šticeju njihovih prva". *Disconto Gesellschaft v Umbreit*, 208 U.S. 570-578 (1908)

veritas

Jer "međunarodno pravo je dio našeg prava, i mora biti utvrđeno i pokrenuto od strane sudova“

23. Ovaj sud ima personalnu nadležnost nad tuženikom L-3 jer L-3 obavlja dio svojih poslova na području djelovanja ovog suda.

24. Mjesna nadležnost ovog suda je opravdana jer L-3 posluje u ovom okrugu tako da se i MPRI može naći u ovom okrugu. A uz to, brojni tužitelji borave na ovom području.

Činjenice

25. Ukoliko drugačije nije navedeno, slijedeći paragrafi u ovom odjeljku su izvučeni iz informacija i uvjerenja koji se baziraju na objavljenim istraživanjima, žurnalima, knjigama, enciklopedijama, novinama, izvještajima, fotografijama, intervjuima očevidaca, javno objavljenim izjavama, svjedočenjima i izjavama eksperata na raznim suđenjima pred ICTY-em u Hagu.

26. Srbi, preci tužitelja iz ovog slučaja, naselili su se na granična područja u Hrvatskoj sredinom 16 vijeka na poziv ugarskog cara koji im je obezbjedio besplatnu zemlju i garantovao im vjerske slobode. Ugarska namjera je bila da napravi tampon zonu između njih i Otomanskog carstva. Mudro smišljena šema dobro je funkcionisla. Srbi su uspješno branili svoje domove od sporadičnih turskih upada, a u ostalo vreme živjeli su mirno bez da su ikada tražili teritorijalno proširenje.

27. Do 1995. srpska populacija u Krajini u Hrvatskoj porasla je do brojke od oko 200.000. i svi su bili državljani Hrvatske.

28. Hrvatska je postala nezavisna država 1991. Političari i mediji počeli su da pozivaju da se stvori etnički čista država Hrvatska, a taj plan uključivao je istjerivanje Srba i drugih nacionalnih manjina sa hrvatske teritorije.

Uz to oko 600.000 Srba i Jevreja ubijeno je u Jasenovcu za vreme II svj. rata. Ostali su samo oni Srbi koji su se skrili ili uzvratili borbom, te se po završetku rata vratila na svoja ognjišta. I ti Srbi koji su preostali u Krajini bili su glavna meta u hrvatskoj kampanji etničkog čišćenja.

29. U toku 1994. tuženi MPRI ušao je u pregovore sa Hrvatskom (biće objašnjeno dalje u tekstu). MPRI je znao ili je trebao znati činjenice o koncentracionom logoru u Jasenovcu. MPRI je znao ili je trebao znati kako intenzivno Hrvati osjećaju mržnju prema Srbima. MPRI je znao ili trebao znati da su hrvatski lideri, sa kojima su pregovarali, bili ključne figure Ustaškog pokreta koji je podsticao, organizovao i vodio masakre i druga ubijanja u logorima u Hrvatskoj za vreme II sv. rata.

30. Koncentracioni logor Jasenovac, iz vremena II sv. rata, istoričari su nazvali "Aušvic Balkana". Uporedba se ipak ne može napraviti. U Aušvicu su, kao što je opšte poznato, žrtve koje ništa nisu sumnjale odvodili gole pod tuš, a umjesto vode iz tuševa je curio Zyklon-B, otrovni gas koji ih je automatski ubijao. Ali u Jasenovcu nije bilo novca za opremu koja bi olakšala masovna ubistva, jer je sav novac išao na podršku hrvatskog rata protiv saveznika, naročito SSSR. Ipak 600.000 Srba i drugih manjina su ubijene - ekvivalent gomili sa 9 Super Bowls-a. Žrtve su ubijane ručno- tj. štapovima, palicama, maljevima, noževima i konopcima - sistematično i sa ekstremnom surovošću. Načini na koje su izvršavana ubistva, a koji svjedoče o stepenu mržnje prema Srbima, prevazilaze granice ljudske mašte. Neki od načina su⁶:

a) hrvatski civili su nosili koljački nož i održavali takmičenja ko će pobiti više zatvorenika. Jedan od stražara, Petar Brzica, osvojio je nagradu prerezavši vrat 1.360 novih pridošlica u logor u jednom danu;

⁶ Ilija Ivanović, "Svjedok Jasenovačkog pakla" (2002), Barry M. Lituchy, "Jasenovac i Holokaust u Jugoslaviji" (2006); Vladimir Dedijer i Harvy L. Kendall, "Jugoslovenski Aušvic i Vatikan: Hrvatski masakr nad Srbima za vreme II svjetskog rata" (1992).

veritas

- b) srpske majke koje su nosile malu djecu u naručjima odvođene su u ograđeni dio kampa. Hrvati van ograde su gledali, kada bi se vrata otvorila, unutra su puštani izglednjeli policijski psi koji su napadali bebe, rastržući ih pre nego bi se ustremili i na njihove majke;
- c) hrvatski stražari i oni zaduženi za vješanja nosili su palice i maljeve i odvodili bi srpske dječake u šumu gdje bi ih tjerali da iskopaju rupu, onda bi ih mlatili po glavama dok ih ne obezglave. Kada bi vjetar duvao u određenom pravcu, roditelji u kampu Jasenovac mogli su čuti vriske svoje djece;
- d) srpske žene su grupno silovane, a kada bi zadnji Hrvat završio, žrtvi bi iskopao oči, tako da on bude zadnje što će ikada vidjeti;
- e) jedini izvor pijaće vode za zatvorenike bila je zagađena rijeka Sava. Odrasli Srbi vezivani su u parove leđa uz leđa i onda bi im odsjekli stomake pre nego ih bace u rijeku, tako ne samo da bi umrli u najgorim mukama nego bi i njihova creva ispala i dodatno zagađivala rijeku;
- f) mala djeca živjela su na dnevnoj "supi" od trave, korova, insekata i zagađene riječne vode, ubrzano su slana u bolnu smrt kada bi im u obrok umiješali i kaustičnu sodu.
31. O ovim i sličnim zlodjelima teško je i pisati, ipak oni su stalno prožimali svaku priču na ovim prostorima. MPRI nije mogao biti nesvjetan ovih horornih "narodnih predanja" - ispričanih ne sa stidom, nego sa divljenjem u odnosu na inventivnost ubilačkih metoda - kada je MPRI pregovarao o ugovoru 1994.
32. Te 1994 godine, dok se Njemačka pravdala za holokaust i stavljala van zakona korišćenje nacističkih zastava i insignija, Hrvatska nije doživjela slično pročišćenje i denacifikaciju kao Njemačka. Umjesto toga, najveći zlikovci ustaškog režima, sa parama koje su pokrali od Srba za vreme rata i smjestili ga u stranim bankama, postali su vodeći zvaničnici nove Nezavisne države Hrvatske.
33. Prvi hrvatski predsjednik Franjo Tuđman, u svojoj knjizi "Bespuća povijesne zbiljnosti", koja je objavljena 1988., i distribuirana diljem Hrvatske narednih godina, piše:
"Genocidno nasilje je prirodni fenomen u očuvanju humano sociološke i mitološke božanske prirode. Genocid nije samo dozvoljen nego se čak i preporučuje."⁷
34. Jedna od prvih odredbi novog Hrvatskog sabora bila je da ukine legalni status Srbima iz Krajine i izbaci ih iz odrednice "konstitutivnog naroda" u odrednicu "nacionalna manjina", tako je zvanično, iako najvjerovatnije slučajno, označila Srbe iz Krajine kao "nacionalnu, etničku, rasnu ili religijsku grupu" koja se uklapa u definiciju genocida iz Konvencije.⁸
35. Srbi u Krajini bili su u nezavidnom položaju. Odvojeni od svojih hrvatskih sudržavljana etničko religijskom barijerom, a takođe odvojeni i od njihove etno-religijske zajednice u susjednoj Srbiji hrvatskim državljanstvom. Tako ako bi ih napali Hrvati, ne bi bili sigurni da li će u zaštitu njihovog interesa stati Srbija.
36. Savjet bezbjednosti UN je 1991., alarmiran povećanim nasiljem u bivšoj Jugoslaviji, donio Rezoluciju 713, kojom je uspostavljen "potpuni embargo na sve isporuke oružja ili vojne opreme Jugoslaviji". Rezolucija je pozivala na "naročitu" pažnju na "granice susjednih država" tako izražavajući zabrinutost za stanovnike sa područja Krajine.
37. Kako bi sprečila nasilje u bivšoj Jugoslaviji, Savjet bezbjednosti UN-a uspostavio je UNPROFOR, čiji djelovi su formirali UNPA zone u Hrvatskoj. Dvije od četiri UNPA zone bile su smještene u Krajini.

⁷ Gibbs, David, N. First Do No Harm: Humanitarna Intervencija i uništenje Jugoslavije. Nashville: Vanderbilt University Press, 2009 at. P 67

⁸ Član II Konvencije o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida od 12 januara 1951 svrstava ga u zločin protiv međunarodnog prava "sa namjerom da uništi, u cijelosti ili djelomično, nacionalnu, etničku, rasnu ili religijsku grupu, kao takvu.

veritas

38. Zabrinutost Savjeta Bezbjednosti UN-a za srpsko stanovništvo tog regiona je na ovaj način bila transparentna, i to dokazuje da opasnost od neprijateljstava dolazi od strane Hrvata. Ova činjenica je bila ili je morala biti poznata MPRI-u.
39. Krajina se devedesetih sastojala od sela, mjesta i nekoliko gradova koje su nastanjivali većinom Srbi. Dvije jedinice UNPROFORA smjestile su se na malim područjima i nisu se širili okolo po regionu. Srbi su imali nešto svoje policije. Osim samih trupa UNPROFORA, u Krajini nije bilo značajnih vojnih meta.
40. Do oktobra 1994., ubrzana kampanja u Hrvatskoj, ili ubiti ili protjerati Srbina iz te zemlje, fokusirala se na 200.000 Srba koji su živjeli u regionu Krajine. Postojao je određeni pritisak na Hrvatsku vojsku da se treba riješiti ovih ljudi. Ali vojska nije mogla iznaći način da uradi tako nešto. Objektivno govoreći bilo im je gotovo nemoguće preseliti ili ubiti 200.000 ljudi iz sledećih razloga:
41. Prvo, Hrvatska vojska nije bila ni obučena ni opremljena da ubije ili protjera 200.000 Srba nastanjenih u Krajini. Njenom vodstvu nedostajalo je iskustvo u kontrolisanju masa, kao i u planiranju i izvođenju velikih vojnih operacija koje trebaju da budu vrhunski kordinisane između komandi, sa dobrim obavještajnim timom i efektivnom logističkom podrškom. U vojsci su uglavnom bili ljudi sa margine društva koji samo imaju pušku.
42. Drugo, čak i da su uspjeli istjerati stanovnike Krajine iz svojih kuća, to bi trebalo uraditi velikom brzinom. Jer ako bi se to proteglo na i 10-tak dana, Srbija je mogla mobilisati moćnu armiju i poslati je preko granice da zaustavi Hrvatsku vojsku u svom naumu pa čak i da je porazi. UN i svjetska javnost gledali bi Srpsku vojsku kao pravednu jer brani nevini narod. Istjerivanje je trebalo izvesti takvom brzinom da svjetska javnost nema vremena da apsorbuje informacije i da reaguje na njih.
43. Nikako ne bi bilo moguće istjerivanje obaviti sistemom od vrata do vrata. Došlo bi do paničnog otpora. Vojnici bi naletali na noževe i palice, roditelji bi branili svoju djecu po svaku cijenu. Ulice bi bile pretrpane i bilo bi nemoguće ponovo grupisati vojsku.
44. Jedini način koji je preostao, a koji bi proizveo ubrazano napuštanje domova bilo je vazdušno bombardovanje. Ali avioni nisu bili preporučljivi za korišćenje, jer slika kako hrvatski avioni bacaju bombe na domicilno lokalno stanovništvo izazvala bi nasilnu reakciju NATO-a ili drugih zemalja. Tako da je hrvatska vojska svoj ofenzivni stav okrenula ka artiljerijskom granatiranju. Artiljerijsko granatiranje, se čini kao da dolazi niotkud, iznenada sleće i eksplodira, te ne ostavlja prostora za bilježenje i fotografisanje.
45. Znači rješenje je artiljerijska vatra, ali hrvatska armija nije imala modernu artiljeriju dugog dometa. Čak i da su mogli da nabave mobilnu artiljeriju iz inostranstva, mimo Rezolucije 713, Hrvatskoj vojsci su nedostajalai iskusni artiljerci koji bi znali gađati daleke mete. Čak i ako je armija mogla iznajmiti iskusne artiljerce, artiljerija dugog dometa ovisi o satelitskom navođenju. Sjedinjene države su bile jedina zemlja čiji su sateliti letjeli iznad Krajine. Grafikoni i longitudinalne informacije slane su elektronski. Informacije su zatim slate na dekodiranje u kompjuter koji bi stajao pored artiljerskog voda. Hrvatska vojska nije imala čovjeka koji je bio obučen za korišćenje ovih programa, čak i da su ga imali, USA nije mogla zvanično da odobri Hrvatskoj pristup tim informacijama jer bi to bilo kršenje Rezolucije 713.⁹
46. Jednostrano, nasumično granatiranje stanovništva Krajine nije dolazilo u obzir, jer je bilo od iznimne važnosti da se ništa ne desi trupama UNPROFORA koje su se nalazile po Krajini. Jer bi u suprotnom međunarodna intervencija i odmazda mogla da uništi Hrvatsku. Slijedeće države su imale pripadnike u trupama UNPROFOR-a i imale direktnog interesa u čuvanju njihove sigurnosti: Bangladeš, Belgija, Brazil, Kanada, Kolumbija, Češka, Danska, Egipat, Finska, Francuska, Gana, Indija, Indonezija, Irska, Italija, Jordan, Kenija, Litvanija, Malezija, Nepal, Nizozemaska, Novi Zeland, Nigerija, Norveška, Pakistan, Poljska, Portugal, Ruska Federacija, Slovačka, Španija, Švedska, Tunis, Turska, Ukrajina, Britanija i USA.

⁹ "Hrvatske obavještajne službe tvrde da USA dijele sa Hrvatskom satelitske informacije, što USA kategorično negira. US bespilotne letjelice, primjećivane su, čak i obarane, iznad srpskih teritorija u Hrvatskoj i Bosni. US planove leta za ove letjelice otkrio je Asošijeted Press, novinska agencija u februaru ove godine na Braču, otoku u Hrvatskoj, i kada su Hrvati i Bosanci napali Srbe ove godine, uspjeli su da izbjegnu sve glavne srpske odbrambene položaje" Charlotte Eagar, Nevidljiva Us Armija pobjeđuje Srbe, Observer (Guardian Newspaper) 5. novembar, 1995.

veritas

47. Ranih devedestih, nacija sa najviše interesa i posvećenosti u prevenciji velikog oružanog sukoba između balkanskih država imala su Sjedinjene države. Njihov vanjskopolitički cilj je bio uspostavljanje nezavisnih država u bivšoj Jugoslaviji koje bi bile približno vojno podjednake tako da budu jedna drugoj protuteža. U startu je nastao problem sa Hrvatskom. Njena armija je imala malo više naoružanja od običnih pušaka, nisu imali nikakvog iskustva u korištenju modernog oružja, naročito artiljerije sa kompjuterskim navođenjem. Jasno je da su hrvatske vojne snage morale biti obučene da bi došle do nivoa na kojem su se nalazile druge balkanske zemlje. Štaviše, armija mora da ima tenkove, mobilne artiljerijske jedinice i teško naoružane kamione, da bi uopšte znala sve o njihovom korištenju i da bi mogla da ih koristi u borbi. Tako je uvoženje ovih stvari bilo od izuzetne važnosti za Hrvatsku. Ali se ovdje Sjedinjenim državama isprečila Rezolucija 713 u kojoj je Savjet bezbejdnosti izglasao "generalnu i potpunu zabranu na dopremanje oružja i vojne opreme u Jugoslaviju".
48. U drugoj polovini 1994. situacija se može ovako opisati: Hrvatskoj su trebale jedinice koje mogu koristiti satelitsko navođenje kako bi gađali stanovništvo u Krajini i kako bi istovremeno izbjegli gađanje trupa UNPROFOR-a. Hrvatska nije imala ni artiljeriju ni obučene ljude za nju. Sjedinjene države su bile blokirane Rezolucijom Savjeta Bezbejdnosti koja ih je sprečavala da šalju tešku artiljeriju u Hrvatsku. Ali nema šanse da se Srbi mogu natjerati da napuste teritoriju Hrvatske. To bi jedino mogli učiniti u panici koja bi nastala nakon teškog artiljerijskog napada.
49. Rješenje hrvatskog problema našlo se u plaćeničkoj organizaciji sa vrhunskim vezama u ministarstvu odbrane. MPRI-jevo poznavanje i implementacija američke "Vojne doktrine Vazduh - zemlja" trebalo je da pomogne Hrvatskoj da počinu genocid nad Srbima u Krajini.
50. U ili oko oktobra 1994., hrvatsko vodstvo, koje je predvodio Gojko Šušak, zatražilo je pomoć ove plaćeničke organizacije. Susreli su se i pregovarali do potpisivanja sporazuma sa tuženikom MPRI. Po tom sporazumu, MPRI je trebao: a) da poduči pripadnike Hrvatske vojske demokratskim vrednostima kako bi ih oni usvojili; b) da modernizuje hrvatsku armiju tako da može da priđe NATO-u; c) da im putem svojih kontakata obezbedi tešku vojnu opremu, uključujući i artiljerijsku jedinicu, i uveze je u Hrvatsku; d) da organuzuje Hrvatskoj primjenu u pravom vremenu kodiranih i grafičkih informacija sa satelita Sjedinjenih država smještenih iznad Krajine kako bi se podaci mogli koristiti za precizno gađanje. Po ugovoru MPRI-u biće isplaćeno milion dolara.¹⁰
51. Bilo je očigledno da će MPRI djelujući po ugovoru, uvozeći vojnu opremu i obučavajući vojsku, prekršiti Rezoluciju 713. Ali kako MPRI nije država, UN rezolucija ga pravno ne vezuje. Tako da MPRI može da radi stvari koje Sjedinjanje države inače ne bi mogle, kao što je uvoženje oružja u RH.
52. Nešto od oružja je uvezeno teretnim avionima iz USA koje je sletjelo u Bosnu. Hrvatska je dozvolila Bosni da koristi njen vazdušni prostor, a zauzvrat da uzima postotak od tereta, koji Hrvatska neće ubirati u novcu nego u naoružanju.
53. Nema sumnje da je MPRI tačno znao šta Hrvatska namjerava postići sa obukom i naoružanjem koju im je obezbjedio. Za vreme pregovora između MPRI i Hrvatske u oktobru 1994., ministar Šušak je rekao predstavnicima MPRI-a: "Ja želim istjerati Srbe iz moje zemlje"¹¹
54. MPRI je znao da će proći godine pre nego što Hrvatska vojska zadovolji testove NATO-a. (Zapravo trebalo je 15 godina dok je RH primljena u NATO). A ni u kojem slučaju vojna doktrina "Vazduh - Zemlja" nije imala ništa sa pristupom NATO-u, zato jer je to bila isključivo američka doktrina sa kojom ni velika većina tadašnjih članica NATO nije bila upoznata. Kada je Hrvatski sabor odobrio milijardu dolara za hrvatsku vojsku, MPRI je uložio primjedbu da tako veliki budžet nije za dugoročni cilj pristupanja NATO-u, već da je za kratokoročno djelovanje u svrhu koju je naznačio Gojko Šušak u pregovorima (vidi prošli paragraf).

¹⁰ Navode pod a) i b) priznao je MPRI; navodi pod c) i d) su izvedeni na osnovu informacija i vjerovanja, i možda nisu dio pisanog ugovora ali su svakako bili dio sporazuma. MPRI uporno odbija da pokaže ugovor istoričarima i istraživačima.

¹¹ Halberstam, David. "Rat u vreme mira". New York: Touchstone, 2001 at. P.335

veritas

55. Nazivajući nadolazeći genocidni napad na civile Krajine operacija „Oluja“, MPRI je otvoreno priznao da je ovaj napad proizašao iz operacije „Pustinjska Oluja“ iz 1990. godine. Stariji pripadnici MPRI su bili umirovljeni oficiri koji su učestvovali u kreiranju operacije „Pustinjska Oluja“. Tužitelji nisu mogli pronaći nijedan prigovor MPRI-a na naziv Operacija „Oluja“ čak ni iz razloga što taj naziv može da ih vezuje za genocid u Krajini. Godinama nakon toga MPRI je svojim budućim klijentima govorio u uspijehu operacije „Oluja“ ubjeđujući ih, ako MPRI može da učini to, onda može sve. Kada je reporter upitao Ed Soystera, predstavnika MPRI, da opravda njihove akcije rekao je "Mi negdje idemo jer imamo ugovor sa nekom vladom. To radimo za novac, i ne stidim se toga."¹²
56. Sa odobrenih hrvatskih milijardu dolara, MPRI je odmah krenuo da vojne potrebštine krijumčari u Hrvatsku. Sa Sjedinjenim državama, koje su okrenule glavu na drugu stranu, MPRI je intenzivno koristio kontakte u međunarodnom biznisu oružjem kao bi im obezbjedio teško naoružanje, artiljeriju i druga sredstva nephodna hrvatskoj vojsci. Bitna veza za ove tajne kupovine bila je firma Cypress International Inc. firma koja se bavila snabdjevanjem oružjem i ratnim materijalom, firma u kojoj je predsjednik MPRI Vernon Lewis bio izvršni (direktor) i član upravnog odbora.
57. Termin " Vojna doktrina vazduh - Zemlja " skovao je General Donn A, Starry 1980. godine. Armija Sjedinjenih država u to vreme mjenjala je tradicionalni koncept ratovanja na kopnu, od statičnih bojnih polja gdje dvije sukobljene armije stoje jedna nasuprot drugoj na liniji fronta, na koncept proširenog bojnog polja koji uključuje "duboko sagledavanje" neprijateljeve pozadine i koncentrisanje vojne moći ka napadu koji uključuje "duboko sagledavanje" neprijateljeve pozadine i koncentrisanje vojne moći ka napadu naprijateljskog drugog ešalona pre nego stigne na bojno polje. Zapovjednik korpusa, npr., gleda i do 150 km u dubinu neprijateljskog teritorija gdje se nalazi moćni neprijateljski drugi ešalon i čeka da krene ka liniji fronta. Da bi se izvršio napad na drugi ešalon tako duboko, znači da komandir korpusa mora početi sa preduzimanjem akcija 72 sata pre početka napada na liniji fronta. Tako armija Sjedinjenih država mora preduzeti sinhronizovanu i potpuno integrisanu akciju „Vazduh - zemlja“ i voditi bitku simulatano protiv prvog i drugog ešalona.
58. „Vojna doktrina vazduh - zemlja“ se zove "doktrina", a ne plan jer je unijela revoluciju u način na koji komandanti razmišljaju o svojim zadacima. Ranije je vojska stavljala naglasak na obranu i na ratna trvenja. Ali od 1980-tih sa napretkom „Vazduh - zmlja doktrine“, vojska SAD je proširila koncept bojnog polja i on je postao sve više ofanzivno orijentisan.
59. Deset godina kasnije, 1990, „Doktrina vazduh - zemlja“, uz modifikacije zbog specifičnosti terena, postala je poznata kroz "šokiraj i zaplaši" taktiku u uspješnoj operaciji "Pustinjska oluja" u napadu na Irak. Pukovnik Harry Summers, vojni historičar, napisao je da je „Doktrina vazduh - zemlja“ bila „operacioni nacrt za operaciju „Pustinjska oluja““. ¹³ Možda je najčuveniji američki vojni strateg koji je modifikovao „Doktrinu vazduh - zemlja“ za upotrebu u operaciji „Pustinjska oluja“ bio general Karl Vuono, šef osoblja u američkoj vojsci i glavni za vojnu obuku i doktrinu pri američkoj vojsci¹⁴. Godine 1993. General Vuono se penzionisao iz vojne službe i pridružio se MPRI gdje je od 1999. postao njen predsjednik. Njegovo nedvojbeno poznavanje „Vojne doktrine vazduh - zemlja“ bilo je jedna od istaknutih tačaka pregovora između MPRI i Hrvatske 1994.
60. Modifikacije koje su unijete u „Vojnu doktrinu vazduh - zemlja“ i koje su donijele brzu pobjedu u operaciji „Pustinjska oluja“ održale su se i postale dio unapređene „Vojne doktrine vazduh - zemlja“. Prilagođeni plan su Hrvati upotrebili protiv civilnog stanovništva u Krajini 1995. godine. Kampanja je otvoreno nazvana Operacija „Oluja“ (vidi paragraf 55, iznad).
61. Hrvatska je izvela dvije važne modifikacije u primjeni "Doktrine vazduh - zemlja", ili uz pomoć MPRI-a ili uz uputstva koja im je dao MPRI. Prva je bila, zamislite crno bijele mape Krajine gdje su područja nastanjena civilima označena bijelo, a mjesta gdje su se nalazile trupe UNPROFOR označena su crno. Po

¹² Esther Shrader, "US agencije unajmljene da obučavaju strane armije", Los Angeles Times, 14. April 2002. Harry "Ed" Soyster je bio bivši direktor odbrambene obavještajne službe i bivši komandujući INSCOM-a

¹³ Harry G. Summers, Po Strategiji II: Kritička analiza Zalivskog rata 159 (1992)

¹⁴ General Vuono je prepoznato u Vazduh Zemlja vojnoj doktrini šest glavnih imperativa: doktrina, organizacija, trening, stavranje lidera, material, i vojnici. Vidi Benjamin King, Pobjeda počinje ovdje: 35-godišnja istorija američke vojne obuke i doktrine, na 10 (n.d)

veritas

zakonima ratovanja, smiju se bombardovati manja crna područja - mjesta gdje je smještena vojska. Ratni je zločin gađati civile. Sada zamislite fotografiju mape. Stavite film u negativ i dobićete sliku izvrnutih boja. I eto označenog cilja za potrebe Hrvatske, gađati velika crna polja sa slike u negativu a izbjeci gađanje manjih bijelih djelova. Tako je Hrvatska vojska uperila svoju artiljeriju u područja pod civilima i izbjegla gađanje trupa UNPROFOR-a. Sa artiljerijom dugog dometa, ovakvu preciznost je bilo jedino moguće postići upotrebom satelitskog navođenja u realnom vremenu koje se prosljeđuje kompjuteru u artiljeriskoj jedinici. Svaki udarac u crno područje bio je ratni zločin koji nikad nije procesuiran.

62. Druga modifikacija bila je da se iz plana „Pustinjske oluje“ uklone sve defanzivne instrukcije. Nikakava odbrana nije bila potrebna jer su meta bili djeca, mladi, roditelji, bake i djedovi, stariji i nemoćni. Plan je bio skroz koncipiran da isključi mogućnost uzvratne neprijateljske vatre ili neki protunapad i umjesto toga potpuno se zasnivao na ofanzivnoj kampanji.

63. Do oktobra 1994. kada su počeli kontakti MPRI-a sa Hrvatskom, „Vojna doktrina vazduh - zemlja“ bila je detaljno usavršena kroz razne simulacije kao i kroz operaciju „Pustinjska oluja“. Godinu dana kasnije vojni priručnici Hrvatske vojske usvojili su principe "Vojne doktrine vazduh - zemlja". Od završetka operacije „Oluja“ (avgust 1995) hrvatska prisvaja doktrinu i piše o njoj u svojim vojnim publikacijama.

64. Prema priručniku hrvatske vojske, izdatom u oktobru 1995., "Osnove operacija koje je izvela hrvatska vojska", "vazduh - zemlja" se zasniva na "preduzimanju i održavanju inicijative i nametanju svoje volje neprijatelju u cilju postizanja zadatih ciljeva", dodajući i to "to je moguće ostvariti naglim, nepredvidivim, moćnim, zbujujućim, efektivnim i efikasnim vođenjem vojne operacije, pokretanjem napada u neočekivanim pravcima i na takvim mjestima gdje je nemoguće izvesti efektivan kontraudar."

65. Dana 31. Jula 1995., 4 dana pre pokretanja operacije "Oluja", sastanak visokog nivoa održan je na Brijonima.¹⁵ Hrvatski predsjednik Franjo Tuđman pozvao je vojno rukovodstvo da izvede predstojeću operaciju brzo i da zada odlučujući udarac Srbima što je pre moguće, i da se izbjegnju političke štete.¹⁶ Takođe pogledati ekspertski izvještaj Reynaud Theunens-a, "Sudjenje Anti Gotovini", ICTY transkript na Pt. 2, p. 68 (decembar 2007)

66. Dana 2 avgusta 1995, dva dana pre pokretanja akcije "Oluja", general Zvonimir Červenko, načelnik Glavnog stožera, direktno je dao zadatak MPRI-u za izvršenje operacije "Oluja". U dokumentu naređuje sledeće:

"Na osnovu moje odluke instruktori - vođe, kao i zaposleni u glavnom sjedištu MPRI-DTAP, trebaju biti uključeni kao pojačenje kada je to potrebno u Upravi operacionog tima."¹⁷ Daljnje pojednosti govore o određivanju mjesta MPRI vođama visoko u komandnoj i kontrolnoj strukturi u hrvatskoj vojsci u vreme operacije "Oluja". Tužitelji nisu bili u mogućnosti da otkriju da li je i jedan član MPRI- a služio u tom svojstvu, i samim tim suzdržavaju se da to navedu u ovoj tužbi.¹⁸

¹⁵ Postoje snažne indicije da je General Carl Vueno predstavljao MPRI na tom sastanku. Ali zato što Tužitelji ne mogu da potkrepe, u ovoj Žalbi se ne navodi da je General Vueno učestvovao na sastanku na Brijonima. Ipak neki interni dokumenti MPRI-a ukazali su Istražiteljima Tužitelja da se Carl Vueno nalazio u ovom period u Hrvatskoj. Prema pismu od 6. Juna 1995 koje je potpisao Carl Vueno a koje je adresirano na Janka Bobetka se kaže: "Znam da smo intenzivno planirali naš susret u junu u Dubrovniku, ali moje obaveze me ni dopuštaju da se vratim u Hrvatsku u junu, tako da ću doći u julu. Pitao sam MG Griffiths-a da dogovori sa vašom kancelarijom tačno vreme susreta."

Ovo pismo je dodato kao "Dokaz 1", takođe se u njemu spominje četverodnevni seminar koji će MPRI održati u avgustu 1995., za lidere u hrvatskoj vojsci. A ovaj period se poklapa sa vremenom izvršenja "Oluje"

¹⁶ Prema transkriptima sa Briona, koje su iznijeli istražitelji ICTY-a, bivši hrvatski predsjednik Franjo Tuđman govori o operaciji "Oluja" "moramo zadati takav udarac da Srbi praktično nestanu, područja koje ne preuzmemo odmah moraju kapitulirati u par dana"

¹⁷ Naredba načelnik generalnog stožera Zvonimira Červenka, operativnog zapovjednika, od 03. Avgusta 1995 nalazi se kao "Dokaz 2" prevedeno na engleski; DTAP je javno ime za MPRI u Hrvatskom ugovoru, i ono označava skraćenicu od "Program asistencije za demokratsku tranziciju"

¹⁸ Ova Tužba se ne bavi optužbama da su pojedini pripadnici MPRI-a lično učestvovali u genocidnoj kampanji u vreme operacije "Oluja", samo navodi da optužuje MPRI za izradu plana, nabavku oružja i satelitsko navođenje, u cilju sprovođenja operacije "Oluja".

veritas

67. Gore navedene direktive iz "Vojne doktrine vazduh - zemlja" su doslovno izvršene tokom operacije "Oluja". Kratko prije svitanja 4. avgusta 1995, dok je srpsko stanovništvo spavalo, Hrvatske oružane snage pokrenule su operaciju "Oluja". Artiljerijska vatra bombardovala je kuće i stanove civila. Na sve strane su se čule jake eksplozije. Granatiranja je bilo naizgled nasumično, odjednom bi mirno naseljeno mjesto bivalo razoreno, onda bi krenule eksplozije u drugom mjestu udaljenom milju odatle, a onda u mjestu udaljenom 3 milje od prva dva. Nemilosrdni artiljerijski napadi stvarali su paniku i terorizali Srbe, tjerajući ih iz domova na ulice. Mnogi su tračali do svojih auta i malih kamiona noseći djecu i nešto kućnih potreština, što bi uspjeli strpati u kola. Eksplozije projektila izgledalo je kao da dolaze niotkuda bez najave i zbog toga su bile još više zastrašujuće nego što bi bile bombe ispuštene iz aviona. Ljudi su ginuli ili bi bivali teško ranjeni, čak su umirali i od sračnog udara usljed straha nastalog takvim bobardovanjem.
68. Trupe UNPROFOR-a, u svoja dva kampa, su čudom bili pošteđeni ovih artiljerijskih napada. Ali su bili skamnjeni na mjestu, nisu se usuđivali da se pomjere ka naseljenim oblastima i da zaštite građane, jer su mogli vidjeti, a i bili su informisani, da su naseljene oblasti meta napada. Tada nisu znali da se artiljerija koristi informacije sa amerčkih satelita u realnom vremenu za precizno gađanje nevojnih ciljeva.
69. Onda je iznenada drugi ešalon od nekih 100.000 hrvatskih vojnika umarširao u Krajinu simultano i na jugu i na sjeveru. Ni njih nije pogađala artiljerija. Dok su civili u žurbi napuštali Krajinu, hrvatske trupe su preturalale njihove kuće i pljačkale sve vrednosti koje su ostale za njima nakon paničnog bjega. Srbe koji su zaostali i nisu pobjegli dovoljno brzo, hrvatski vojnici bi ubijali na licu mjesta. Oni koji su zaostali u svojim domovima, izgorijeli bi zajedno sa kućom. Ako bi istražali ispred vojske kao vatrena buktinja, bili bi ubijeni.
70. Hrvatska vojna taktika do sada je uspješno sprovodila principe "Vojne doktrine vazduh - zemlja" kako je navedeno u paragrafu 60; "iznenadno, nepredvidivo, snažno, zbunjujuće, efektivno i efikasno voditi operciju"
71. Prema priručniku Hrvatske vojske, artiljerijska vatra je "temelj napadnog sistema u svakoj operaciji". Artiljerijska paljba za vreme operacije Oluja bila je glavna osovina kampanje.
72. Važan princip "Vojne doktrine vazduh - zemlja" je da se uništi neprijatelj korišćenjem psiholoških tehnika i trikova, poznatim kao PSY-OPS (psihološke operacije). PSY-OPS je brutalno korišten za vreme operacije "Oluja". Po priznanju Hrvatske, godinu nakon Oluje, za glasine, pogrešne informacije, propagandu, širenje straha i panike je bio zadužen Odsjek za politička pitanja u Hrvatskoj vojsci, a te metode su korištene protiv Srba u Krajini. Vidi "Osnove operacija koje je izvela Hrvatska vojska", oktobar 1995.
73. Dva do tri dana prije pokretanja operacije "Oluja" u avgustu 1995. zapadnjački sistem PSY-OPS kampanje dezinformisanja pokrenut je protiv srpskih civila u Krajini. Autoritativni komentatori na televiziji širili su vijesti da je napad hrvatskih snaga neizbježan. Njihova svrha je bila da usade strah i paniku u srpski narod. Propaganda se širila radiom, televizijom i drugim sredstvima lažno informišući Srbe da su slobodni da odu i da već veliki konvoji Srba napušta područje. U isto vreme su prikazivane mape "ekskluzivno hrvatskih" teritorija gdje su bile ucrtane "izlazne rute" srpskim civilima. Namejmo su davani kontradiktorni savjeti. Ako bi na radiju ili televiziji rekli da ne koriste sjeverni autoput kao izlaz iz Krajine, jer će biti gađani iz artiljerijskog naoružanja, oni koji bi krenuli južnim putem bili bi uistinu gađani granatama i bombama. Stalne i kontradiktorne glasine širile su se kroz ljude dok su oni napuštali teritoriju sa nešto svojih stvari. Izlazne rute su bile nasumično gađane, civili su ubijani na njihovom putu iz Krajine. Nijedan put nije bio siguran. Hrvatski željeni cilj je bio da se ta regija očisti od Srba, i nije bilo važno da li će biti mrtvih ili će neko biti dovoljno srećan da ostane živ, iako će sve svoje ostaviti za sobom i neće se nikada vratiti.
74. Kao što je "Vojna doktrina vazduh - zemlja" iznjedrila izuzetno uspješnu operaciju "Pustinjska Oluja" u Iraku 1990., tako su one zajedno iznjedrile nelegalnu izuzetno uspješnu akciju "Oluja" u Krajini 1995. Operacija "Oluja" je protjerala srpsko stanovništvo iz Krajine za manje od 72 časa, to je bila najveća i najuspješnija kopnena ofanziva u Evropi od II svjetskog rata.
75. Kasnije je hrvatska vlada izrazila svoju zahvalnost MPRI-u na njenoj pomoći u obuci njihove vojske. MPRI je unajmljen da vježba Bosansku vojsku nakon što je potpisan Dejtonski sporazum i nakon što je okončan rat u Jugoslaviji.

veritas

76. Intenzivna mržnja koju su Hrvati osjećali prema Srbima iskazuje se i u odlomcima iz optužnice protiv Ante Gotovine pred ICTY u Hagu.¹⁹ Mnogi Srbi civili koji su ostali na ognjištima, ne želeći ih napustiti, tu spadaju ljudi koji nemaju nikakav vojni status i koji su bili nenaoružani, stariji ljudi, žene i invalidi, nezakonito su ubijeni u akciji "Oluja" i u operacijama ili akcijama nakon "Oluje". Kao dokaz tog djela imamo masovne grobnice. Vojnici su otvarali vatru na grupe civila. Pojedinci bi bili ubijeni iz bliza na ekzekutorski način, i mnogi su bili prisiljeni gledati kako im ubijaju članove porodice. Neki su sahranjivani živi a neki bacani u bunar. Neke žrtve su umrle nakon što bi ih na smrt izboli noževima. Ljudi su misteriozno nestajali iz svojih kuća i iz susjedstva. Neki bi kasnije bili nađeni mrtvi a neki ni do danas nisu nađeni".
77. Gotovinina optužnica nastavlja "smerom kojim je išla "Oluja", nastavile su sljedeće operacije ili akcije, Hrvatske snage činile su nečovječna djela prema Srbima civilima i osobama koje nisu imale nikave veze sa neprijateljstvima, uključujući i osobe van stroja, prouzrokujući takođe teške fizičke povrede, gađanjima, prebijanjem, šutiranjem i paljenjem ljudi, uključujući i intenzivno bombardovanje civilnih područja i vazdušne napade na civile u bjehu. Članovi porodica su često bili prinuđeni da gledaju dok su im članove porodice tukli i zlostavljali. Nehumani postupci i surov tretman su naročito bili nanošeni najranjivijoj grupi žrtava, a u to spadaju starije žene i civili po bolnicama.
78. Da li su pripadnici MPRI lično učestvovali u ovome genocidu nepozanto je i ne tvrdi se ovdje. Ali definitivno se tvrdi da je MPRI obezbjedio sve što je potrebno da se sprovede genocid. I dobro poznati iz istorije masakr u Jasenovcu trebao je ukazati MPRI-u da će sprovođenje "Vojne doktrine vazduh - zemlja" na miran narod najvjerojatnije za svoju posljedicu imati ubistva u cilju "čišćenja" koja će sprovesti Hrvatska armija kao što je opisano u optužnici u predhodna dva poglavlja.
79. U toku i odmah nakon operacije "Oluja", mine su bile postavljene u područjima visoke gustoće nastanjenosti. Rezultat toga je strah raseljenih Srba da se vrate u svoje domove oko kojih se nalaze minska polja. Godina 1995. nije kraj genocida. Kraj se još ne vidi jer su smrtonosna minska polja i dalje prisutna.
80. Hrvatske snage uništile su oko 25.000 srpskih domova, 13.000 srpskih preduzeća, 56 medicinskih ustanova, 78 pravoslavnih crkava, 29 srpskih kulturnih muzeja, 181 srpsko pravoslavno groblje, 352 male trgovine, velike državne fabrike smještene u Krajini, 920 spomenika, 211 kafića i restorana i 410 zanatskih radnji koji su pripadali stanovnicima srpske nacionalnosti.
81. Bilo je jako malo pojedinačnih gubitaka kod UNPROFORA. Nemilosrdno bombardovanje Krajine tokom operacije "Oluja", uspijele su da izbjegne jedinice UNPROFORA. To im je uspijelo pomoću obučenih artiljeraca, koji su znali da pravilno naciljaju uz pomoć satelitskog navođenja u realnom vremenu.
82. Danas, velika većina krajinskih izbjeglica se nije vratila u Hrvatsku. Desetine hiljada Srba iz Krajine su nastavile da žive u izbjegličkim kampovima u okolici Beograda u Srbiji. Kao rezultat toga, hiljade srpskih sela i zaseoka su ostali u rušavenaama i do danas su nenastanjeni. Neočišćena minska polja i dalje sprečavaju povratak u mnoga područja Krajine.
83. Kanadski oficir UNPROFORA, general Andrew Leslie, svjedočio je pred ICTY na suđenju generalu Gotovini da su artiljerci po Gotovinoj naredbi intenzivno bombardovali srpska mjesta, gađajući uglavnom civilne mete tokom operacije "Oluja". UN snage u Krajini kasnije će utvrditi da je preko 80 % civilnih objekata u sektoru Jug potpuno uništeno ili oštećeno tako da se u njima ne može stanovati. Ova skoro potpuna uništenja stambenih objekata služila su kasnije u sprečavanju Srba da se vrate u Hrvatsku nakon prestanka genocida. Domovi koji nisu bili uništeni odmah su naseljeni hrvatskim porodicama.
84. Nakon 15 godina od operacije "Oluja", MPRI i njeni oficiri i zaposlenici su neprestano negirali da je kompanija umješana u obučavanje hrvatskih oružanih snaga prije "Oluje", i da su pomogli Hrvatskoj da isplanira i sprovede vojni plan za operaciju "Oluja". Uz to, MPRI i njeni oficiri i zaposlenici su uspješno prikrivali sve dokaze koje bi ih povezivali sa ovim aktivnostima.
85. Detalji o dubokoj umješanosti MPRI-a u operaciju "Oluja" su u zadnje vreme počeli da se pojavljuju u brojnim suđenjima za ratne zločine hrvatskim vojnicima i političarima pred ICTY-em. U zadnjih nekoliko

¹⁹ Ante Gotovina je zapovjednik zbornog područja u južnom djelu Krajine za vreme operacije "Oluja", i sad je optužen pred ICTY.

veritas

godina, hrvatski vojni oficiri, poluzvanični časopisi hrvatske vojske i dokumenti Ministarstva odbrane počeli su da ukazuju na MPRI kao glavnog u planiranje i pripremanje Operacije "Oluja".

86. Dana 15. jula 2009., general Slobodan Praljak, bivši visoko rangirani hrvatski oficir i lični savjetnik Franje Tuđana, u operaciji „Oluja“, prilikom unakrsnog ispitivanja na svom suđenju svjedočio je sljedeće : "Zato smo najamili oraganizaciju MPRI, sa vodećim američkim genarlima, koje smo platili i koji su nam pomogli da pripremimo "Bljesak"²⁰ i "Oluju". Oni su predlagali , a Franjo Tuđman je imenovao ljude, ali nije ih za kriviti ako nije sve pošlo po dobru.²¹

87. Godine 2005. u poluzvaničnoj publikaciji Hrvatske vojske "Polemos" osvjetljeno je učešće pripadnika MPRI-a u hrvatskim operativnim centrima u vreme akcije „Oluja“, i u njoj se govori da je MPRI "obezbjedio trening u "borbenoj obuci postrojbi, te su iz operacijskih središta pratili akcije HV-a"²²

88. Dok MPRI nastavlja sa negiranjem svoje umješanosti u Operaciju „Oluja“, privatno MPRI rado iznosi svoju ulogu u Operaciji „Oluja“ kako bi ostvario poslovne ugovore. Tuženik Ed Soysteru, osvrćući se na optužbe o umješanosti MPRI, rekao je: "Ali to je sjajan mit. Dobar je za naš posao."²³ Tako da plaćenici MPRI-a nastavljaju da obe činjenice koriste po potrebi - s jedne strane negiraju svoju odgovornost za operaciju „Oluja“ a sa druge strane uspijeh „Oluje“ koriste kao svoju reklamu da dokažu dokle su spremni da idu da bi zadovoljili svoje klijente.

Optužbe u zajedničkoj tužbi

89. Tužioci žele potvrditi da je ova parnica zajednička tužba pod pravilom, 23(b) (3) i/ili 23(c) (4) u ime grupe ili podgrupe koja se sastoji od svih Srba nastanjenih u regionu Krajine, pre ili u toku izvođenja akcije Oluja (the "Class")

90. Tačan broj pripadnika grupe ili podgrupe nije trenutno poznat, ali se misli da ih ima desetine ili stotine hiljada. Pripadnici ove grupe su tako brojni da je nemoguće udruživanje svih njih.

91. Ali postoje pravna pitanja ili činjenice koji su zajednički svim članovima grupe, to su:

a) Da li je Hrvatska imala namjeru da ubije što je više moguće Srba samo zato što su oni Srbi;

b) Da li je Hrvatska htjela da protjera ostatak Srba van Krajine zauvijek;

c) Da li je MPRI znao da Hrvatska ima specifičnu namjeru da ubije što je više moguće Srba na području Krajine samo zato što su Srbi;

d) Da li je MPRI obezbjedio vojne planove koji su omogućili brzo ubijanje i protjerivanje Srba;

e) Da li je MPRI nabavio iz vana oružje, municiju, artiljeriju, teška transportna vozila što je sve omogućilo da dođe do genocida;

f) Da li je MPRI obezbjedio informacije o vazдушnom navođenju sa satelita nad Krajinom kako bi artiljerija izbjegla gađanje trupa UNPROFORA;

g) Da li bi bilo moguće Hrvatskoj da u roku od 72 sata ubije ili protjera Srbe iz Krajine da nisu imali pomoć MPRI kako je navedeno u gornjim paragrafima.

²⁰ Operacija "Bljesak" je bila direktni napad na Krajinu u Zapadnoj Slavoniji u maju 1995. Napad je prozrokovao stotine ubijenih Srba i preko 30.000 izbjeglica. Praljkovo svjedočenje implicira da su i akciju "Bljesak" osmislili MPRI. Ali tužitelj nema dovoljno dokaza da bi se mogao pozvati na to u ovoj žalbi

²¹ Transkript sa suđenja, strana 43098, 15 juli 2009. Tužilac v. Praljak (IT-04-74). Slobodan Praljak je opisan kao Stariji hrvatski vojni oficir, asistent Ministra odbrane i član vlade Herceg Bosne i kao savjetnik Franje Tuđmana.

²² Marko Buklijaš, "Izobrazba časnika na Časničkoj školi HVU "Petar Zrinski" od 1994. do 1996.", [POLEMOS: časopis za interdisciplinarna istraživanja rata i mira, Vol. VIII No.15-16 Prosinac 2005.](#), na stranama od 85-103

²³ "Plaćenička, Inc." Ken Silverstin, Izvor: Washigton Business Forward Magazine (April, 2001)

veritas

93. Tužitelji traže restituciju od MPRI za njeno učestvovanje u genocidu 1995. koji su počinili Hrvati protiv Srba stanovnika Krajine - a to je oko 200.000 civila

94. Da bi se uspostavilo saučesništvo u genocidu, prvo je potrebno dokazati da se genocid desio, a drugo da su ga počinili Hrvati u Krajini 1995.

95. Definicija genocida je od riječi do riječi ista kao u Konvenciji o genocidu, u statutu USA, u statutu ICTY-a, i u Rimskom statutu na međunarodnom krivičnom sudu.

Genocid znači da je svaka od sledećih radnji učinjena sa namjerom da se u cijelosti ili djelomično uništi, nacionalna, etnička, rasna ili religijska grupa, kao što su:

- a) ubijanje članova grupe
- b) uzrokovanje ozbiljnih tjelesnih ili mentalnih povreda članovima grupe
- c) namjerno podvrgavanje grupe takvim životnim uslovima koji dovode do njenog potpunog ili djelomičnog fizičkog uništenja.

96. Hrvatska je za metu imala srpsku manjinu koju je granatirala za vreme operacije „Oluja“. Njena specifična namjera nije bila samo da proizvede fizičko uništenje te grupe u Krajini, nego i da se ubije što je više moguće pripadnika te grupe - samo zato jer su Srbi. Ako je cilj bio samo protjerivanje zašto su ih gađali i dalje dok su bježali? Ako je cilj bio samo protjerivanje, zašto nisu pokupili one koji su zaostali i transportovali ih gdje je potrebno, a ne ih ubijali i palili im domove? Uništavanje srpskih domova i postavljanje minskih polja ukazuje na namjeru da se zauvijek uništi zajednica Srba. Nema drugog naziva za ono što su učinili Hrvati osim genocida.

97. MPRI je odgovoran za učestvovanje u genocidu. Kao što kod praktično svakog zločina, može postojati tužba za naknadu štete koja se zasniva na tom zločinu: interes države je zastrašivanje, a civilnim žrtvama interes je dobijanje odštete.

98. Saučesništvo u genocidu je zaseban zločin po konvencionalnom međunarodnom pravu. U Konvenciji o prevenciji i kažnjavanju zločina genocida, 78 UNTS 277 (1948), Član III predviđa:

- (a) genocid;
- (b) planiranje izvršenja genocida;
- (c) direktno i javno podsticanje na izvršenje genocida;
- (d) pokušaj genocida;
- (e) saučesništvo u genocidu.

Statut ICTY samo ponavlja Konvenciju o genocidu. Ipak postoji jedna varijacija u ICT za Ruandu. Nakon ponavljanja 5 kažnjivih djela (gore navedenih) u Članu 2, ICTR statut ima novu odredbu nazvanu "Individualna krivična odgovornost".

Član 6 paragraf 1 kaže: "Svaka osoba koja je planirala, podsticala, naređivala, počinila i na drugi način pomagala i podržavala planiranje, pripremu ili izvršenje zločina prema članu 2 do 4 sadašnjeg statuta, biće individualno prozivana za zločin."

Od člana 6 paragraf 1 pomaganje i podržavanje sa posebnim osvrtom na saučesništvo u genocidu (jednim od pet zločina navedenim u članu 2), jasno je da je pomaganje i podržavanje drugačije od saučesništva. Tako bi bilo moguće pomagača i onog koji podržava smatrati samim saučesnikom. U suprotnosti s tim u članu 6 paragraf 1 ICTR statut obezbeđuje formulu za lični doprinos pravnoj odgovornosti za navedeni zločin. Tako da postoji jasna razlika u međunarodnom konvencionalnom pravu između saučesništva u genocidu i pomaganja i podsticanja.

99. Prilikom ratifikovanja konvencije o genocidu, SAD su dodale brojna ograničenja. Vidi SAD "Ograničenja i razumjevanje Ženevske konvencije, 28 ILM 752 (1989)". Nijedna od ovih odredbi ne dotiče se saučesništva u genocidu. U pravnoj implementaciji Konvencije o zločinu genocida ništa se ne odnosi na zločin saučesništvo. Ali SAD nisu nikad ulagale prigovor kada se Saučesništvo pojavljuje stoji kao zaseban zločin po međunarodnom pravu. Na taj način djelo saučesništva u Genocidu ostaje ratifikovano od strane SAD. Dio je vrhovnog zakona zemlje po članu VI Ustava.

veritas

100. Kada bi se ovaj slučaj zasnivao samo na Konevnciji o genocidu koju je SAD ratifikovla i koja je tako postala vrhovnim zakonom u zemlji, onda bi se moglo postaviti pitanje da li je Konvencija samoizvršna u smislu da se privatno pravo može zasnivati na njoj. Kako nema ništa u konvenciji ili u implementaciji ovog prava što postavlja pitanje samoizvršenja, Konvencija se u cijelosti mora interpretirati kao samoizvršna. Često citirano mišljenje okružnog suda nudi funkcionalnu analizu samoizvrešnja u raspravi. Relevantna formula je sljedeća:

Stepen u kome međunarodni sporazumi uspostavljaju afirmativnu i pravno obavezujuću obligaciju bez implemtiranja leigislative mora da se odredi za svaki slučaj na osnovu referenci na brojne kontekstualne faktore: 1) na osnovu svrhe ugovora i ciljeva njegovih tvoraca, 2) na osnovu postojanja domaće procedure i institucija za direknu implementaciju, 3) na osnovu dostupnosti i izvodljivosti sprovođenja alternativnih metoda i 4) i na osnovu trenutnih i dugotrajnih socijalnih posljedica samoizvršivosti ili nesamoizvršivosti. Hendel v. Artukovic, 601 F. Supp. 1471 (D.C.Cal.1985). Kada ugovor koji se interpretira uključuje genocid, sva četiri faktora ukazuju na isti pravac. Genocid može biti počinjen i u vreme rata i u vreme mira. Može ga počiniti više osoba a to može biti i samo jedna osoba.²⁴ Može da bude počinjen unutar granica jedne zemlje ili među dve ili više zemalja. To je jedno od najosuđivanijih djela u cijelom međunarodnom pravu. Ako se primjene sva četiri faktora nema sumnje da je 1) svrha ugovora i cilj njegovih tvoraca u poravnanju u cilju zastrašivanja i kažnjavanja genocida svim pravnim sredstvima, krivičnim i civilnim. 2) Sudovi u SAD su osposobljeni za određivanje odgovornosti za genocid, skoro kao i sudovi bilo koje zemlje koja je "Univrezalni zakon" stavila iznad genocida i zločina protiv čovječnosti. 3) bez obzora da li su alternativne metode sprovodljive ili ne, u određenom slučaju genocida, izgovor su za nadležnost. 4.) odmah stvara dugotrajne socijalne posljedice na samoizvršivosti ili nesamoizvršivost može samo biti povoljna preko granica samoodrživosti. Ne bi trebalo postojati "mjesto za sakriti" za nijednu osobu koja je počinila zločin. Počinioci ne bi trebalo da dobiju azil u SAD čak i ako tužilac ne želi da ih procesuiru (zbog političke zabrinutosti, npr.) . Privatne civilne tužbe protiv počinioca mogu ostaviti pristup tužiocu ako su mu ruke politički vezane. sa sva 4 konsitucionalna faktora pobrojana pred Artukovićevim suđenjem , Konvencija o genocidu koju je SAD ratifikovali trebala bi biti samoodrživa.

101. Čak i kada bi Konvencija o genocidu bila ne samoodrživa, Tužiocu se ne oslanjanju na konvencionalno međunarodno pravo u tački I. Zabrana genocida je jedno od najjasnijih i najvažnijih pravila međunarodnog običajnog prava. Na međunarodnom vojnom sudu u Ninbergu 1947, pre nego je Konvencija o Genocidu stupila na snagu, i pre usvajanja bilo koje druge rezolucije ili konvencije o genocidu, označeni optuženici su optuživani za: "sprovođenje namjernog i sistematskog genocida; to se može vidjeti, u uništenjima rasa i nacionalnih grupa, protiv civilne populacije određenog okupiranog područja u cilju uništenjena određene rase, klase ljudi, nacionalne, rasne ili religijske grupe, naročito Jevreja, Poljaka i Cigana. 2. „Suđenje za ratni zločin pred Međunarodnim vojnim sudom“ 60 (1947) (optužnica)

102. Utoliko koliko je pravo u Ninberškom Vojnom sudu bilo ograničeno izvršenim djelima, ili povezanošću sa njima u Drugom svjetskom ratu, izbjegavali su da vode istrage o počinjenju genocida prije 1939. Kako god, inkrimiranost genocida nije dovođena u pitanje po običajnom međunarodnom pravu nakon 1939. Vidi Suđenje u Ninbergu, 6 F.R.D 69, 131 (1946). Genocid danas spada u jus cogens, normu običajnog međunarodnog prava.²⁵

103. Saučesništvo u genocidu je odvojen zločin od genocida prema konvencionalnom i običajnom međunarodnom pravu. Poštujući rečeno, proizilazi da je to odvojen zločin od planiranja po američkom krivičnom zakonu. Oboje i saučesništvo i planiranje su odvojeni od pomaganja i podstrekavanja. Saučesništvo je poseban zločin čak i kada je djelo genocida osujećeno, dok pomaganje i podstrekavanje mogu biti procesuirani samo ako se genocid zaista dogodio. Dalje, pomaganje i podstrekavanje mogu biti zasnovani na propustu činjenja - npr. čuvar banke koji je mogao sprečiti pljačku banke bez opasnosti po svoj život a nije djelovao nego je samo gledao kako se pljačka odvija, može biti osuđen na osnovu svog nečinjenja. Osoba koja nije djelovala - i nije bila u obavezi da djeluje ne može biti suđena za saučesništvo u genocidu. Vidi presudu Akayesu (ICTR-96-4TO, u paragrafu 548, Pretresno vijeće I, 2. septembar 1998.

²⁴ Vidi Tužilac v. Nikola Jorgić, vrhovni sud, Njemačka, 30 April 1999.

²⁵ Anthea Elizabeth Roberts, Tradicionalni i Moderni pristup Običajnom međunarodnom pravu 757, 783 (2001) (a jus cogens norma je jedan od onih od kojih nema odstupanja)

veritas

104. Iako se osobi optuženoj za genocid mora dokazati specifična namjera da naudi naciji, etničkoj, rasnoj ili religijskoj grupi kao takvoj, taj zahtijev se ne odnosi na saučesništvo u genocidu. Kada bi se to uzelo u obzir onda bi on bio sudionik u zločinu genocida a ne saučesnik. Onda to ne bi bila dva odvojena zločina - već bi to spadalo pod planiranje.

Onda je još tu i univerzalno prepoznata razlika između počinjeinja genocida i saučesništva u njemu. Kako je prikazano u predhodnim primjerima, osoba može biti osuđena za saučesništvo u zločinu kada je prodavala oružje počinioicima iako se možda potajno nadala da ga počinioici neće upotrebiti. Tako da prodavac može da ima samo namjeru da zaradi na prodaji oružja bez namjere da bilo ko bude ubijen.

105. Međunarodni sudovi i tribunali na isti način zahtijevaju mens rea, da je osoba koja je optužena za saučesništvo znala za namjere počinioaca da počinu zločin genocida, drugim riječima, ako osoba obezbjedi sredstva za počinjenje zločina dok je svjesna da će ta dobra najvjerojatnie poslužiti u svrhu počinjenja djela genocida, onda je zahtijev za postojanje mens rea zadovoljen. Vidi slučaj Krstić, Presuda na Žalbu, IT-98-33-A19, na 49-50 (april 2004)

106. Član 30 Rimskog statuta međunarodnog krivičnog suda definiše "znanje" na sledeći način " Znanje znači svjesnot da okolnosti postoje ili da će proizvesti posljedice u siljedu događaja."

107. U globalu, MPRI je odgovoran za saučesništvo u zločinu ako su znali, ili su mogli znati, da su hrvatske oružane snage imale specifičnu namjeru da počine genocid. Sa detaljima iznijetim u ovoj Tužbi uzetih u cijelini i uzimajući u obzir njihov veliki broj, nema alternativnog objašnjenja za zaključak da je MPRI znao da njegov klijent Hrvatska ima namjeru da učini genocid.

108. Bez MPRI, genocid se ne bi mogao odigrati, zbog nevedenih razloga. MPRI je obezbjedio artiljeriju i druga sredstva i obezbudio im uspješan vojni plan zasnovan na operaciji "Pustinska Oluja" koji je upotrebljavao "Vojnu doktrinu vazduh - zemlja". Ukratko uloga MPRI-ja je bila neophodna i dovoljna u omogućavanju genocida u Krajini.

109. Nabavljajući potrebno za počinjenje genocida, sa znanjem da Hrvatska ima specifičnu namjeru da ga počinu, uspostavljena je odgovornost MPRI-a za počinjenje djela saučesništva u genocidu.

Zaključak

110. U svijetlu iznijetih činjenica Tužitelji zahtijevaju kao odštetu sumu od po 25.000 dolara po glavi. Ova suma predstavlja obeštećenje za nanesenu bol za koju je odgovoran MPRI.

111. Naknada od 25.000 po glavi za 200.000 žrtava genocida, kada se pomnoži dovodi do ukupnog iznosa od 5 milijardi. Sada, sa računatom godišnjom inflacijom od 5%, i ako uzmemo u obzir da je od tada prošlo 15 godina, dobijemo konačnu cifru u iznosu od 10.4 milijarde dolara. Zbog toga, Tužitelji zahtijevaju od suda da im L-3 Korporacija isplati obeštećenje u iznosu od 10.4 milijardi dolara, plus bilo koje drugo obeštećenje za koje sud smatra da je pravedno i pošteno.

prijevod sa engleskog na srpski jezik: DIC "Veritas"

Chicago Daily Law Bulletin. FEDERALNI SUDIJA PRESUDIO ČIKAGO "Pravnički bilten", 22.08.2011. NAJBOLJI MJESTO ZA TUŽBU ZA GENOCID

Patricia Manson, za "Pravnički bilten"

Federalni sudija je prokrčio put za tužbu kojom se optužuje privatna vojna agencija za saučesništvo u masovnom ubistvu Srba i dao zeleno svijetlo da se rasprava održi pred federalnim sudom u Čikagu.

U mišljenju koje je izneo u petak, okružni sudija Ruben Castillo, odbacio je argumente da sud sjevernog okruga Ilinoj (NDIL) nema nikavu nadležnost nad tužbom protiv vlasnika MPRI.

Umjesto toga, Kastiljo je rekao da vlasnikova "široko rasprostranjena veza i znatni kontakti" sa državom Ilinoj dovode slučaj pod direktnu jurisdikciju federalnog suda u toj državi.

Kastiljo je takođe odbacio alternativne argumente da bi bilo prikladnije i da bi više služilo javnom interesu da se slučaj prebaci ili u južnu oblast -Njujorka ili u istočnu oblast Virdžinije.

Kastiljo je priznao da su vlasnici MPRI smješteni u Aleksandriji, VA, koja spada pod jurisdikciju Njujorka.

Kastiljo je takođe priznao da se većina izbjeglica iz 1995. iz Hrvatske, nakon progona iz Srpske Krajine nalazi na Balkanu Ali veliki broj Srba koji su preživjeli slom, i operaciju "Oluja", došao je u USA, rekao je Kastiljo, takođe je iznio činjenicu da je najveća grupa krajških izbjeglica koja se nalazi izvan Srbije, živi upravo na području Čikaga.

Kastiljo je takođe rekao da potencijalni svjedoci i narodni predstavnici mogu, relativno lako, doletjeti direktno u Čikago iz bivše Jugoslavije na suđenje: "Imajući u vidu relativno lak način transporta do Čikaga, potrebni svjedoci za tužitelja mogu se osloniti na logističku i diplomatsku asistenciju Srpskog konzulata u Čikagu kao i na pomoć velike mreže koju čini zajednice Srba u Čikagu", napisao je Kastiljo.

Kastiljo je odbio prijedlog MPRI vlasnika da ili da odbaci tužbu ili da je premjesti.

Kastiljo je zakazao saslušanje za 27 septembar.

MPRI je bio korporacija u vreme operacije Oluja, a sada je nekorporativni odjel L-3 servise Inc.

U tužbi predatoj prošle godine, dve preživjele iz akcije Oluja su ustvrdili da MPRI je pomagao Hrvatskoj vojsci da isplanira i iznese vojni napad na region Krajine.

Tužitelji su rekli da su hiljade Srba ubijene ili su bili predmet nehumanog postupanja i da su stotine hiljada iseljene sa tog područja.

Tužitelji su ustvrdili da je MPRI saučesnik u genocidu, i da je potpomagao i podržavao zločine protiv čovječnosti i teško razarnje gradova, mjesta i sela.

Tužitelji su podnijeli tužbu u ime žrtava operacije Oluja i njihovih potomaka i porodica.

Odbijajući prijedlog L-3 da se tužba odbaci ili premjesti zbog nedostaka lične poveznosti, Kastiljo je rekao da je korporacija imala dovoljno kontakata sa državom da može da se održi slučaj u sjevernom okrugu države Ilinoj.

Suđenje van države optuženog sud je opravdao s tim da optuženi ima "stalne i sistematične poslovne kontakte" sa državom Ilinoj, Kastiljo se pozvao na predmet Helicopters Nacionales de Columbia S:A v. Hall. 466 U.S. 408 (1984)

Kastiljo je rekao da L-3 ima kontakte sa Ilinojem jer su prošle godine sa njom imali poslove od oko 19 miliona dolara, a godinu pred toga u vrednosti od 16 mil. dolara. Između 91 i 113 L-3 zaposlenika radilo je u Iliniju u protekle 3 godine i drugi L-3 agenti dolaze u Iliniju da sklapaju poslove.

Takođe L-3 agenti su učestvovali na 5 sajmova u Iliniju u protekle 3 godine.

"Dajući L-3 širok spektar i brojne kontakte sa Ilinojem, sud nalazi da tužitelj ima pravo prima facie da tereti optuženog", napiso je Kastiljo

Kastiljo takođe smatra da je NDIL najbolje mjesto za tužbu.

Kastiljo je priznao da se nijedan od događaja nije odigrao u Iliniju i da je MPRI donosio odluke u Hrvatskoj ili u svom glavnom štabu u Virdžiniji. Ali rekao je Kastiljo ovo je najbolje mjesto za tužitelje." Ovi pojedinci su članovi izbjegličke zajednice koji se bore da ponovo izgrade svoje živote, a velika zajednica Srba u ovom regionu čini NDIL savršenim za ovu tužbu a to je bolje mjesto i za svjedoke koju budu dolazili izvana" napiso je Kastiljo.

Kastiljo je donio svoje mišljenje u predmetu Genocid nad žrtvama u Karjini v. L-3 Services Inc. broj 10c5197.

Tužitelje zastupaju Anthony Damato sa sjeverozapadnog pravnog univerziteta i čikaški odvjetnik Jeffrey A. Leon iz Freed and Weiss LLC.

Takođe tužitelje zastupa odvjetnik iz Čikaga John J. Pavich i Robert J. Pavich, obojica iz Pavich Law Group

L-3 zastupaju advokati uključujući i James E Tyrrell jr iz Patton, Boggs LLP u Newark, N.J.

Ruben Castillo
Federal Judge, U.S. District Court

Ruben Castillo, a native of Chicago, received his Bachelor of Arts in political science from Loyola University, becoming the first member of his family to graduate from college. He graduated from the Northwestern University School of Law.

Castillo began his career as an associate with Jenner & Block LLP, becoming the first Hispanic lawyer at the firm. He litigated both civil and criminal matters before joining the Assistant United States Attorney's Office for the Northern District of Illinois. He was subsequently named the Director and Regional Counsel for the Chicago office of the Mexican American Legal Defense and Educational Fund. In this time Castillo also became an adjunct professor of trial advocacy at Northwestern University School of Law, a commitment that he maintains to the present day. He returned to private practice as a partner at Kirkland & Ellis LLP.

President Clinton nominated Castillo in 1994 to serve on the United States District Court for the Northern District of Illinois. With his appointment, Castillo became the first Hispanic federal judge in Illinois. His many years of experience with the criminal justice system were called upon in 1999, when he was appointed by President Clinton to be the vice-chair of the Federal Sentencing Commission.

In addition to his responsibilities on the bench, Castillo has served on the Board of Overseers for the IIT/Chicago-Kent College of Law, and the Board of Directors for the Illinois Institute for Continuing Legal Education. Currently, he serves on the Board of Directors of the Constitutional Rights Foundation of Chicago and has served on the Board of Trustees for Knox College.

Judge Castillo has been married to Sylvia Mojica-Castillo for more than thirty years. They are the proud parents of Francisca and Roberto.

Правда

26, 08.2011.

ЧИКАГО / БЕОГРАД – По тужби Срба протераних током „Олује“ за геноцид, чикашки Федерални суд прихватио је да суди фирми коју воде пензионисани амерички генерали, тачно годину дана откако је тужба поднета. Извор „Правде“ из Чикага каже да је одлучивање суда овако дуго трајало зато што је америчка агенција „Л-3 МПРИ“, против које је поднета тужба, тражила да се чикашки суд огласи ненадлежним и да се поступак пренесе у Вашингтон, где је и седиште ове организације и где имају велики утицај на државној администрацији и правосуђе.

Крунски доказ је, према речима нашег извора, уговор о сарадњи, који је тадашња хрватска влада потписала са консалтинг кућом „Л-3 МПРИ“, а суд је већ дао рок до краја септембра да се српска и америчка страна међусобно вансудски договоре. Ако се то не догоди, започеће процес у коме Срби потражују десет и по милијарди долара одштете америчкој компанији за помоћ у организовању хрватске акције „Олуја“, у којој је протерано више од 200.000 Срба. Многи су убијени или нестали, а одузета је имовина од више стотина милиона долара.

- У образложењу одлуке суда, којом је прихваћен предмет, судија је навео да сматра да тужба поседује дубину и озбиљност, и зато је наложио суђење пред овим већем. Да је, пак, тужба пренета на вашингтонски суд, вероватно би била одбијена, пошто овај суд избегава да суди организацијама, а „Л-3 МПРИ“ у том случају има велики утицај на одлуке суда – каже извор „Правде“ из Чикага и додаје да ни вансудско поравнање не би било на штету Срба, пошто би тиме тужена страна признала да је учествовала у злочину.

ЧИКАГО: СРБИМА 10 МИЛИЈАРДИ ДОЛАРА

Наш извор додаје да је чикашки суд веома либералан, као и да се пред њим већ води поступак против агенције „Л-3 МПРИ“, за геноцид у Заливском рату.

- Суђење за учествовање у злочинима у Ираку је на самом крају. Ако се може закључити по досадашњем току, „Л-3 МПРИ“ ће бити осуђена, а када би се то догодило, позитивна одлука за српску страну била би само питање времена – истиче наш извор.

Он, такође, каже да је опуномоћеницима српске стране, као и оптуженима, понуђено вансудско поравнање, што довољно говори о томе колико је ова тужба озбиљна.

- У случају да не дође до договора, суд је обема странама дао рок до краја септембра да изнесу аргументацију одбране и оптужбе за почетак судског процеса, односно колико ће сведока позивати, колико ће трајати постављање питања и колико ће трајати изношење комплетне аргументације – закључује извор „Правде“ из Чикага.

Саво Штрбац, председник „Веритаса“, каже да би и у случају нагодбе, као и позитивне судске пресуде, Срби добили задовољење, пошто би се тиме доказало да је почињен геноцид и етничко чишћење.

- Коначно би се доказало да је „победа“ у такозваном „домовинском рату“ добијена уз свесрдну подршку, учешће и помоћ НАТО и Америке као водеће државе у овом савезу. Било би доказано да су их Американци политички подржали, обучили их и опремили наоружањем, чиме су подржали етничко чишћење Срба са простора Крајине – закључује Штрбац.

Још два процеса

Саво Штрбац каже да се нада да политичари неће поништити контра тужбу Србије против Хрватске за геноцид над Србима у Крајини пред

Међународним судом у Хагу, пошто већ постоји прича о некој врсти међудржавне нагодбе.

- За геноцид нема никаквих погађања, и сматрам да ни појединци ни групе не могу да се погађају око тога, већ да суд на основу аргумената треба да донесе одлуку – закључује Штрбац.

Пензионери воде ратове

Америчку агенцију „Л-3 МПРИ“ основала су осморица пензионисаних америчких генерала 1987. године, а бави се саветовањима приликом војних акција. Ова фирма се води као невладина консалтинг организација. Она пре свега саветује америчка министарства одбране, правосућа и спољних послова, а довољна је у везу и са сукобима на Блиском истоку, у Авганистану и Африци.

- Оно што америчка влада не сме да ради легално и званично, препушта овој организацији, која представља својеврсне „извођаче радова“ у изазивању многих ратних сукоба по свету и надгледања тока тих оружаних борби – наглашава извор „Правде“.

Одштета жртвама

Србе, жртве геноцида у Крајини, пред чикашким судом заступају адвокати Роберт Павић, Џон Остојић и Кевин Роџерс, чланови две познате америчке адвокатске канцеларије. Укупна одштета од десет и по милијарди долара, коју жртве траже, настала је као захтев да 200.000 оштећених током „Олује“ добију по 25.000 долара, а урачуната је и камата од пет одсто годишње. По америчком закону, адвокатима би по окончању пресуде припала трећина одштете.

Р. Бербатовић

**SLOBODNA
DALMACIJA**

**SUDAC U CHICAGU, TVRDI BEOGRADSKA 'PRAVDA', PRIHVATIO
JE TUŽBU SRBA IZ TZV. KRAJINE PROTIV TVRTKE KOJA JE
HRVATSKU VOJSKU PRIPREMALA ZA OLUJU**

30.08.2011.

SUD PRIHVATIO TUŽBU SRBA PROTIV AMERIČKE TVRTKE KOJA JE OBUČAVALA HV

Federalni sud u Chicagu oglasio se nadležnim suditi po tužbi Srba iz nekad okupiranoga područja tzv. Republike Srpske Krajine, koju su u ime njih podnijele srpske organizacije u SAD-u optužujući američku tvrtku umirovljenih vojnih časnika Military Professional Resources Incorporated (MPRI), koja je instruirala Hrvatsku vojsku u Oluji i sudjelovala u njoj, tvrdi beogradski dnevni list Pravda.

Po tužbi, za odštetu se traži 10 milijardi dolara, i to 25.000 dolara po svakome od 200.000 izbjeglih i prognanih Srba. MPRI je uložio žalbu na tužbu i tražila da se nadležnim odredi sud u Washingtonu, gdje je i sjedište te organizacije. To je odbijeno, na zadovoljstvo tužitelja, jer su smatrali da bi washingtonski sud bio pristran i sudio u korist MPRI-ja.

Srbi inače optužuju američku tvrtku za sudjelovanje u genocidu i progonu 200.000 Srba iz tzv. Krajine. Kao dokaz o suradnji MPRI-ja

i Hrvatske je potpisani ugovor o instruiranju hrvatskih časnika i vojnika. Prihvaćajući nadležnost za postupanje po ovoj tužbi, Federalni sud u Chicagu pozvao je obje strane da do kraja rujna dogovore izvansudsku nagodbu.

Ako MPRI ne pristane na odštetu, početak će veliki proces. U obrazloženju odluke suda kojom je predmet prihvaćen, sudac je naveo da tužba "ima dubinu i ozbiljnost" pa je odredio suđenje. Peter Singer, stručnjak za privatni vojni sektor, autor knjige "Korporacijski ratnici" koja analizira globalni razvoj privatnog vojnog sektora, u knjizi piše da je službeni angažman MPRI-ja u Hrvatskoj bio - demokratski razvoj vojske.

"Instrukcije MPRI-ja ostavile su traga u Hrvatskoj vojsci", primjećuje Singer, navodeći da su HV-u pomogli i neki britanski vojni časnici. Singer naglašava da su se akcije u Oluji

CLINTON: NAVIJAO SAM ZA HRVATE

MPRI je obučavao Hrvatsku vojsku od jeseni 1994. godine do ljeta 1995. godine. U svojoj knjizi "Moj život" to spominje i bivši američki predsjednik Bill Clinton. "U ljeto 1995. godine navijao sam za Hrvate. Embargo na isporuku oružja nismo striktno provodili. Dopuslili smo jednoj privatnoj tvrtki, u kojoj su radili umirovljeni časnici američke vojske, da poboljša kvalitetu Hrvatske vojske", stoji u knjizi Billa Clintona.

provodile po udžbenicima NATO-a, što je i razumljivo, napominje, jer su neki od umirovljenih časnika MPRI-ja bili autori vojne doktrine NATO-a.

JOVO PARIPOVIĆ

hina.hr

03.09.2011.

**SUD U CHICAGU PROGLASIO SE NADLEŽNIM ZA
TUŽBU**

**TUŽBA ZA SUDJELOVANJE U NAVODNOM
PROGONU SRBA**

HRVATSKI SRBI TUŽILI AMERIČKU VOJNU SAVJETODAVNU TVRTKU MPRI ZBOG OLUJE

Američku tvrtku MPRI Srbi u optužnici terete da je obučavala Hrvatsku vojsku prilikom operacije »Oluja« te sudjelovala u toj operaciji. Srbi su kao dokaz o suradnji navodno priložili ugovor između agencije MPRI i Hrvatske o obuci hrvatskih časnika i vojnika

BEOGRAD - Hrvatski Srbi doseljeni u Sjedinjene Države podnijeli su tužbu protiv američke vojne savjetodavne tvrtke MPRI za sudjelovanje u navodnom progonu Srba iz Hrvatske, a sud u Chicagu proglasio se nadležnim za tu tužbu, prenose u subotu beogradski mediji.

Tužbu su podnijele srpske organizacije »Žrtve genocida u krajini« i »Srpski krajiški sabor« koje djeluju u SAD protiv MPRI-a »za sudjelovanje u genocidu i progonu 200 tisuća Srba iz krajine« u operaciji »Oluja« 1995., prenose mediji.

Mediji navode kako će naknadno biti objavljeno kada će suđenje započeti, pri čemu tužiteljska i tužena strana imaju rok do kraja rujna iznijeti argumentaciju za početak suđenja.

Sudac Ruben Castillo iz federalnog suda u Chicagu proglasio je državu Illinois nadležnom za suđenje umirovljenim visokim časnicima američke vojske koji čine MPRI po tužbi Srba doseljenih iz Hrvatske, navodi se.

Američku tvrtku MPRI Srbi u optužnici terete da je obučavala Hrvatsku vojsku prilikom operacije »Oluja« te sudjelovala u toj operaciji.

Srbi su kao dokaz o suradnji navodno priložili ugovor između agencije MPRI i Hrvatske o obuci hrvatskih časnika i vojnika.

U obrazloženju odluke suca o nadležnosti kaže se kako tvrtka MPRI ima svoje filijale i poslove u državi Illinois, a Srbi koji su tužili agenciju žive u Chicagu, Milwaukeeu, Rockfordu i okolnim mjestima.

Zbog toga što su u blizini Chicaga oni su u mogućnosti redovno dolaziti na suđenja, zbog čega se federalni sud u Chicagu smatra nadležnim u tom predmetu, prenose mediji.

B 92 03.09.2011.
**SAD: PRIHVAĆENA
TUŽBA ZA "OLUJU"**

Čikago -- Sud u Čikagu prihvatio je tužbu srpskih organizacija protiv američke kompanije MPRI optužene "za učešće u genocidu i progону 200.000 Srba iz Krajine".

Tužbu su protiv agencije MPRI prošle godine podnele srpske organizacije "Žrtve genocida u Krajini" i "Srpski krajiški sabor" iz SAD.

Srbi iz Krajine optužuju američku agenciju MPRI da je instruirala Hrvatsku vojsku u "Oluji" i učestvovala u ovoj operaciji i progону 200.000 Srba iz Krajine.

Kao dokaz o saradnji priložen je ugovor MPRI i Hrvatske o obuci hrvatskih oficira i vojnika.

"Reč je o američkoj firmi koja obavlja 'prljave poslove' za američku administraciju. I tamo gde SAD ne mogu legalno da vode ratove, agencija MPRI ih vodi ilegalno uz pomoć penzionisanih generala" kaže Savo Štrbac, predsednik dokumentacionog centra Veritas iz Beograda.

Sudija Federalnog suda u Čikagu Ruben Kastiljo proglasio je državu Illinois nadležnom da sudi penzionisanim američkim generalima po tužbi Srba doseljenih iz Republike Srpske Krajine.

Firma MPRI je uložila žalbu na tužbu i tražila da se suđenje izmesti u Vašington.

"Sud je mišljenja da bi vašingtonski sud bio pristrastan i sudio u korist agencije MPRI", rekao je sudija Kastiljo.

**PROCES VREDAN 10
MILIJARDI DOLARA**

Srbe iz Hrvatske u SAD zastupaju advokati Antoni D'Amato, otac i sin Robert i Majk Pavić, Džon Ostojić i Kevin Rodžers, koji sada sa svojih 70 saradnika prikupljaju punomoćje od 25.000 američkih Srba. Advokati smatraju da su se akcije u "Oluji" sprovodile po udžbenicima NATO-a i da su neki od optuženih penzionisanih oficira MPRI bili autori vojne doktrine Zapadne alijanse.

Do kraja septembra treba da tužitelji i tuženi iznesu argumentaciju za početak sudskog

procesa, kao i podatke o tome koliko će svedoka pozivati, koliko će trajati postavljanje pitanja i koliko će trajati iznošenje kompletne argumentacije. Tačno vreme početka suđenja biće naknadno objavljeno.

Izbegle Srbe iz Hrvatske u SAD zastupaju advokati Robert i Majk Pavić, kao i Džon Ostojić iz Čikaga, koji su otvorili kancelariju u Beogradu da bi preko nje mogli da prikupe nove dokaze i svedoke protiv američkih generala iz MPRI.

"Federalni sud u Čikagu pozvao je obe strane da do kraja septembra ugovore vansudsku nagodbu. Ako MPRI ne pristane na odštetu, počće veliki proces vredan 10 milijardi dolara", izjavila je Slavica Petrović, glavna urednica lista "Ogledalo", koji prati ovaj slučaj.

"I ako se američki Srbe nagode ili ne nagode sa generalima MPRI, ovaj sudski proces će biti veoma značajan, jer će svetu da dokaže da su SAD, NATO i Hrvatska zajedno izvršili genocid nad srpskim narodom u Krajini. I biće od sudbonosnog značaja za ostale procese koje Srbi vode protiv Hrvatske na međunarodnim sudovima", rekao je Štrbac, koji će lično prisustvovati početku suđenja američkim generalima u Čikagu.

INDEXHR 14.09.2011.**PROGNANI SRBI ZA
OLUJU OD
AMERIKANACA
TRAŽE VIŠE OD 10
MILIJARDI DOLARA
ODŠTETE!**

PROGNANI Srbi iz Krajine podigli su tužbu protiv američke tvrtke MPRI zbog sudjelovanja u Oluji i traže od nje 10,4 milijarde dolara odštete.

Sud u Chicagu ovih se dana proglasio nadležnim za taj slučaj, u kojem se kompanija MPRI tereti da je instruirala Hrvatsku vojsku u Oluji i na taj način sudjelovala u protjerivanju 200 tisuća Srba iz Krajine.

Tužbu su podnijele organizacije "Žrtve genocida u Krajini" i "Srpski krajiški sabor", a kao dokaz su priložili ugovor MPRI-a i Hrvatske o obuci hrvatskih časnika i vojnika.

U tužbi su angažirana četiri odvjetnika-Anthony D'Amato, Robert Pavić, John Ostojić i Kevin Rogers-koji traže da svaka žrtva progona u Oluji dobije 25 tisuća dolara, a na konto kamata zahtijevaju astronomskih pet milijardi dolara.

NOVI LIST 04.09.2011.**NAKON HAAGA
DOMOVINSKI RAT NA SUDU
U CHICAGU****SRBI OD
AMERIKANACA
TRAŽE 10,4
MILIJARDI DOLARA
ZA OLUJU**

Srpske organizacije u SAD pokrenule spor protiv vojne tvrtke MPRI zbog »sudjelovanja u genocidu nad Srbima«, a čikaški sud proglasio se nadležnim

CHICAGO - Srpske organizacije u Sjedinjenim Američkim Državama pokrenule su pred sudom u Chicagu spor protiv američke vojne tvrtke Military Professional Resources Inc. (MPRI), zbog »sudjelovanja u genocidu nad Srbima u Oluji«.

Čikaški se sud ovih dana proglasio nadležnim za tužbu dviju srpskih organizacija – Žrtve genocida u Krajini i Srpski krajiški sabor u SAD-u – kojom su još prošle godine MPRI optužile za »sudjelovanje u genocidu i progону 200 tisuća Srba iz Krajine«.

Američku tvrtku tereti se da je sudjelovala u obučavanju Hrvatske vojske za operaciju Oluja, pri čemu se kao dokaz prilaže ugovor MPRI-ja i Hrvatske o obuci hrvatskih časnika i vojnika.

Stranke u sporu mogu se do kraja rujna nagoditi, no ukoliko MPRI ne pristane na nagodbu »tešku« četiri milijarde dolara početak će postupak vrijedan deset milijardi i 400 milijuna dolara, koliko iznosi ukupni odštetni zahtjev.

Iako nije izravno optužena u tom predmetu, Hrvatska bi trebala biti itekako zainteresirana za taj spor. Pa ipak, kako doznajemo od hrvatskih izvora, hrvatska država zasad se ne planira uključivati u postupak protiv MPRI-ja, niti angažirati odvjetnika.

Kako nam je objasnio jedan neimenovani hrvatski dužnosnik, zasad je preuranjeno prognozirati u kojem će pravcu teći buduće suđenje i hoće li imati političke implikacije za Hrvatsku.

Zasad je samo jasno da će se suđenje održati, opravdavaju se naši sugovornici.

14.09.2011.

OLUJA NA SUDU U CHICAGU, SRBI TRAŽE 10 MILIJARDA DOLARA

Piše: Denis Romac

Umirovljeni general Krešimir Čosić siguran je kako će suđenje u Chicagu imati itekako ozbiljne političke štete za Hrvatsku, jer će Domovinski rat biti uspoređivan s Jasenovcem i ustaškim pokretom

Američku tvrtku Military Professional Resources Inc. tereti se da je sudjelovala u obučavanju Hrvatske vojske za operaciju Oluja

Srpske organizacije u Sjedinjenim Američkim Državama pokrenule su pred sudom u Chicagu spor protiv američke vojne tvrtke Military Professional Resources Inc. (MPRI), zbog "sudjelovanja u genocidu nad Srbima u Oluji". Čikaški se sud ovih dana proglasio nadležnim za tužbu dviju srpskih organizacija - Žrtve genocida u Krajini i Srpski krajiški sabor u SAD-u - kojom su još prošle godine MPRI optužile za "sudjelovanje u genocidu i progonu 200 tisuća Srba iz Krajine".

HRVATSKA BEZ ODVJETNIKA

Američku tvrtku tereti se da je sudjelovala u obučavanju Hrvatske vojske za operaciju Oluja, pri čemu se kao dokaz prilaže ugovor MPRI-ja i Hrvatske o obuci hrvatskih časnika i vojnika. Stranke u sporu mogu se do kraja rujna nagoditi, no ukoliko MPRI ne pristane na nagodbu "tešku" četiri milijarde dolara početak će postupak vrijedan deset milijardi i 400 milijuna dolara, koliko iznosi ukupni odštetni zahtjev.

Iako nije izravno optužena u tom predmetu, Hrvatska bi trebala biti itekako zainteresirana za taj spor. Pa ipak, kako doznajemo od hrvatskih izvora, hrvatska država zasad se ne planira uključivati u postupak protiv MPRI-ja, niti angažirati odvjetnika. Kako nam je objasnio jedan neimenovani hrvatski dužnosnik, zasad je preuranjeno prognozirati u kojem će pravcu teći buduće suđenje i hoće li imati političke implikacije za Hrvatsku. Zasad je samo jasno da će se suđenje održati, opravdavaju se naši sugovornici.

No umirovljeni general i donedavni saborski zastupnik HDZ-a Krešimir Čosić prilično je siguran kako će suđenje MPRI-ju u Chicagu imati itekako ozbiljne političke štete za Hrvatsku. Štoviše, Čosić je uvjeren kako pravi cilj tužbe srpskih organizacija u SAD-u i nije MPRI, nego kompromitacija Hrvatske kao države.

OPTUŽBE IZ HAŠKOG PROCESA

Tijekom sudskog procesa, koji bi mogao potrajati godinama, Hrvatska će se spominjati isključivo u najnegativnijem političkom kontekstu, a Domovinski rat bit će uspoređivan s Jasenovcem i ustaškim pokretom. O tome se govori već i u samoj tužbi protiv MPRI-ja, u kojoj se može pročitati kako su optuženi umirovljeni američki generali "morali znati o činjenicama u vezi s genocidom u koncentracijskom logoru Jasenovac", te da bi se nešto slično "moglo ponoviti u Oluji".

U tužbi piše i ovo: "MPRI je znao ili je trebao znati za intenzivnu mržnju Hrvata protiv Srba. MPRI je znao ili je trebao znati da su hrvatski čelnici s kojima je pregovarao ključne ličnosti u Ustaškoj stranci koja je raspirivala, organizirala i predvodila masakre u Jasenovcu i drugim logorima smrti u Hrvatskoj za vrijeme Drugog svjetskog rata".

U tužbi protiv MPRI-ja tužitelji se na mnogo mjesta referiraju na optužbe iz haškog procesa protiv hrvatskih generala, ali ne i iz prvostupanjske presude, koja je objavljena kada je tužba protiv MPRI-ja već bila napisana. Ipak, ne treba sumnjati da će navodima iz presude tužitelji opširno argumentirati svoje teze na budućem suđenju.

"Tijekom tog postupka Hrvatska će biti potpuno kompromitirana i politički ponižena. Hrvati će biti prikazani kao zvijeri kojima su Amerikanci nabavljali avione, tenkove i topove, a Srbi kao njihove žrtve: pitomi, nedužni, nezaštićeni i nenaoružani stanovnici Krajine, koji nisu imali nikakve veze s Beogradom i JNA", upozorava Čosić i dodaje kako je Hrvatska trebala poduzeti sve kako bi tužba bila odbačena "kao neutemeljena".

ZABRANJENA VOJNA POMOĆ

Onaj tko nije upoznat s kronologijom tih događaja, po njegovim riječima, "bit će sklon povjerovati da je to istina". A istina je ipak drukčija, tvrdi Čosić, koji je osobno vodio cijeli posao s MPRI-jem, a s potpredsjednikom MPRI-ja Carlom Vuonom prijateljuje godinama.

MPRI je došao u Hrvatsku 1994. godine, uoči Oluje, ali u njoj nije imao nikakvu ulogu, jer mu je to bilo ugovorom izričito zabranjeno. "Amerikancima je bila zabranjena bilo kakva vojna pomoć borbenog karaktera", tvrdi Čosić i objašnjava da bi, u slučaju kršenja ugovora, američki generali izgubili velike američke penzije, a MPRI poslove.

I to je jedina istina, a ne ono što danas tvrde srpske organizacije u tužbi protiv MPRI-ja, uvjerava čovjek koji je koordinirao aktivnosti

MPRI-ja u Hrvatskoj. "Oluja je djelo hrvatskog vojnika, a ne nekih savezničkih snaga. Uživali smo naklonost Amerike, ali naša sudbina bila je samo u našim rukama", ispričao nam je Čosić.

"JASENOVAC SLAB ARGUMENT ZA PARNICU"

Na tužbu protiv MPRI-ja osvrnuo se i kolumnist najmoćnijeg političkog bloga na svijetu Huffington Post David Isenberg. "Činjenica je da su neki Hrvati za Drugog svjetskog rata nehumano postupali prema Srbima i pripadnicima drugih etničkih grupa te počinili zvjerstva. Međutim, tvrditi da Hrvati i danas, nakon više od 50 godina, misle i osjećaju isto kao i nekad, te da je MPRI toga trebao biti svjestan - e, to je vrlo slab argument za jednu parnicu", zaključuje Isenberg.

15.09.2011.

PROGNANI U „OLUJI“ TRAŽE 10,4 MILIJARDE DOLARA

AMERIČKI SUD PRIHVATIO SRPSKU TUŽBU ZA „OLUJU“

Dobra vest - Federalni sud u Chicagu oglosio se nadležnim da vodi proces protiv američke vojne kompanije L-3 MPRI, koja je obučavala hrvatsku vojsku i omogućila joj nabavku oružja. U obrazloženju konstatovano da tužba ima i dubinu i ozbiljnost

Federalni sud u Chicagu oglosio se nadležnim i prihvatio tužbu Srba proteranih iz Krajine u akciji „Oluja“, kojom od američke vojne kompanije L-3 MPRI traže odštetu od 10,4 milijarde dolara, odnosno po 25.000 za svaku od žrtava progona.

Tužbu su podneli Srbi iz Čikaga, koji terete američku kompaniju za učešće u genocidu i progonu 200.000 Srba, s obzirom na to da su njeni stručnjaci obučavali hrvatske vojnike i omogućili Hrvatskoj nabavku oružja.

VEZE U VAŠINGTONU

Sud u Chicagu obrazložio je svoju odluku na 21 stranici, a potpisao ga je sudija Ruben Kastiljo. Sud je konstatovao da tužba ima i dubinu i ozbiljnost, a navedeno je i da L-3 MPRI ima svoje filijale i poslove u državi Illinois i okolnim mestima i u mogućnosti su da redovno dolaze na suđenja.

- Bivši američki oficiri su hrvatski komandni kadar podučavali u najnovijim trendovima u vođenju rata, a na raspolaganju su im bile i

bespilotne letelice koje su mogle da izvide sve što se događa u Kninu i okolini. Hrvatska je procenila da najmljivijem 25 vrhunskih američkih oficira, među kojima i desetak generala, radi obuke, instruktaze i usmeravanja hrvatske vojske, istovremeno kupuje i veze u Pentagonu, u velikim američkim fabrikama oružja, veze i poznanstva u američkoj obaveštajnoj zajednici, ali i u strukturama NATO-a - navodi za Press detalje ovog ugovora vojni analitičar Miroslav Lazanski.

Kako pojašnjava, hrvatske vojnike podučavali su američki generali i admirali, koji su penzionisani tri do četiri godine ranije, u najboljoj formi i sa svim mogućim vezama u Pentagonu, CIA, DIA, NSA, Stejt departmentu...

- Tužba Srba iz SAD treba da dokaže da hrvatska vojska ne bi mogla u avgustu 1995. da izvede operaciju „Oluja“ bez direktne američke podrške. Na tom putu im kao prepreka stoji zvanični stav Vašingtona da je „Oluja“ bila legitimna operacija. Iako zločine protiv Srba tokom „Oluje“ SAD ne poriču, i te kako poriču bilo kakvu umešanost Amerikanaca - ocenjuje naš sagovornik.

Predsednik Koalicije udruženja izbeglica u Srbiji Miodrag Linta smatra da bi bilo izuzetno značajno da sud u Čikagu potvrdi da je reč o zločinačkom poduhvatu, čiji cilj nije bio uspostavljanje suvereniteta, već proterivanje Srba.

- To bi bila velika moralna i materijalna satisfakcija za sve te ljude. Ukupna odšteta od 10,4 milijarde dolara nastala je kao zahtev da 200.000 žrtava dobije 25.000 dolara i da se isplati pet milijardi dolara kamate od pet odsto godišnje. Advokatima bi pripala trećina odštete - kaže Linta.

MOGUĆA I NAGODBA

Svu potrebnu pomoć krajiškim Srbima koji su podigli tužbu pružio je dokumentaciono-informacioni centar „Veritas“, čiji predsednik Savo Štrbac kaže da je sud ostavio strankama vreme za nagodbu do 27. septembra ove godine, kada će se održati prvo ročište.

- Ukoliko ne bude dogovora, uslediće veliki spor. A ako dođe do nagodbe, što nije isključeno, to bi značilo isplatu manje odštete od tražene. Advokati smatraju da će uspeti ili u nagodbi ili u presudi. Kako su me obavestili, pred Federalnim sudom u Čikagu već se vodi jedan spor protiv L-3 MPRI, koji je u završnoj fazi i kompanija će ga verovatno izgubiti - kaže Štrbac.

TIM ADVOKATA

Srpsku tužbu pred Federalnim sudom u Čikagu zastupa četvoročlani advokatski tim. U njemu su specijalisti za ovakve sporove Entoni D'Amato, Robert Pavić, Ivan Ostojić i Kevin

Rodžers.

On pojašnjava da će od novca koji očekuju izbegli Srbi iz Krajine biti napravljen fond.

- Mnogi će morati da dokažu koga su izgubili tokom rata, šta im je uništeno od nekretnina... i to dokazivanje neće biti nimalo lako. Ipak, u prvom planu ovde je, iako obeštećene nije zanemarivao, istina o ratu. A to bi onda uticalo na mnoge stvari u srpsko-hrvatskim odnosima - procenjuje Štrbac.

SVE O L-3 MPRI

- Privatna kompanija, osnovana 1987. godine, sa sedištem u Aleksandriji, država Virdžinija.

- Bavi se obukom vojnika i oficira, ali i političkih lidera.

- Specijalizovana za poslove komandovanja, kontrole, komunikacija, obaveštajne delatnosti, izviđanja

- Zapošljava penzionisane američke generale, admirale, obaveštajce, političare

- Prvi čovek kompanije je penzionisani general Benc J. Kredok.

- Saraduje sa gotovo svim bitnim američkim institucijama, od Pentagona do Stejt departmenta

- Posle Dejtonskog sporazuma sklopili ugovor vredan 140 miliona dolara o obuci pripadnika armije BiH

- Slične ugovore kompanija je imala i sa Kuvajtom i Južnoafričkom Republikom

kagu oglosio nadležnim da sudi po tužbi Srba iz bivše Republike Srpske Krajine protiv MPRI od koje je zatražena odšteta od 10 milijardi dolara, ili 25.000 dolara po svakom od 200.000 izbeglih i prognanih Srba.

- Suđenju su prisustvovali advokati Srba Robert i Džon Pavić, a na strani optuženih bio je tim od šest advokata.

Mi smo odlukom sudije više nego zadovoljni, imamo utisak da će biti fer u ovom komplikovanom procesu.

U decembru ćemo imati još jedno statutarno ročište, na kome tuženi takođe mogu predložiti nagodbu.

Imajući u vidu napomenu sudije da ovaj slučaj ima dubinu i ozbiljnost, verovatno će sudski postupak biti započet nakon februara 2013. godine - rekao je za "Vesti" advokat Džon Ostojić, koji je uz pomenute advokate i Tonija Demata, takođe član advokatskog tima optužnice.

Ovaj sudski proces na svetlost dana dovešće i višeslojni koncept američkih privatnih vojnih kompanija čiji se vojnici i generali upuštaju u ratne sukobe širom sveta.

Dobićemo proces

- Vreme za pripremu procesa mi ćemo iskoristiti na najbolji način. Do februara 2013. tuženi su dužni da nam dostave sve potrebne dokaze o njihovim akcijama i aktivnostima. Radićemo strpljivo na ovom slučaju, uvereni da će izbeglice iz RSK dobiti makar tu novčanu satisfakciju - rekao je Ostojić.

VESTI online 29.09.2011.

SAD: SUD PRIHVATIO TUŽBU KRAJIŠKIH SRBA

Na prvom ročištu o nagodbi u sudskom procesu Srba iz Hrvatske protiv američkih generala iz kompanije L-3 MPRI koja je instruisala hrvatsku vojsku u Oluji i učestvovala u toj akciji, sudija Ruben Kastiljo prihvatio je optužnicu u celini i naložio obema stranama da do februara 2013. godine prikupe sve materijalne i nematerijalne dokaze. Tada će on odrediti datum početka suđenja u ovom važnom sudskom procesu.

Nagodbe u utorak nije bilo niti su je advokati optuženih generala nudili i sami iznenađeni oštrim nastupom sudije i njegovom tvrdnjom da se ništa iz optužnice za sada neće izbaviti.

Podsećamo, u avgustu se Federalni sud u Či-

PROCESUIRANI U HRVATSKOJ I BIH ZA ZLOČINE POČINJENE U OLUJI I POSTOLUJI

REPUBLIKA HRVATSKA
SLUČAJ VARIVODE
**ISTINA O MASAKRU U VARIVODAMA NIJE
SLUČAJNO SKRIVENA: STARCE NEKON OLUJE
POBILI ROČNI VOJNICI**

6.03.2012.

SLUČAJ Varivode ponovno se ovih dana našao na tapetu. Ne čudi, jer spada u osam slučajeva ratnih zločina koje je Mladen Bajić označio prioriteta. Uz Varivode, koje s masakrom u Gošićima, predstavljaju zaseban slučaj sa 16 likvidiranih starijih civila srpske nacionalnosti, prioriteta su i Sisak, slučaj Atlantis s Merčepom, Glinsko Novo Selo, Borovo Selo, Čelije te pad Vukovara.

Slučajevi su dobili status nacionalnog prioriteta ne samo zbog težine počinjenih zločina, već i zbog dokazne građe koja bi trebala osigurati skoro okončanje postupaka.

Varivode su tu svakako od posebnog značaja jer bi se temeljem dokumentacije kojom Državno odvjetništvo raspolaže već dobrih deset godina, uskoro mogla razotkriti jedna od strože čuvanih tajni Domovinskog rata.

TEHNIČKE POJEDINOSTI

Za brutalno ubojstvo počinjeno koncem rujna 1995. godine sudilo se šestorici pripadnika 113. šibenske brigade. Postupak je obustavljen, slučaj vraćen na početak. Sedamnaest godina nakon krvavog i bezrazložnog masakra u bukovičkim selima i dalje nema osumnjičenih, nema optuženih, a ni osuđenih! A netko je ljude pobio. Ako ovaj status nacionalnog prioriteta ne pomogne, ništa neće.

Tijekom prošle godine u Šibeniku su ispitivani bivši pripadnici brigade, a ovaj je tjedan poziv na razgovor u splitsku policiju dobio i bivši djelatnik MORH-a Ivica Bačić. Zvali su ga po nalogu Ravnateljstva policije. Bačić se odazvao i ponešto rekao o svojim saznanjima o zločinu u Varivodama. Inspektore krvnih delikata koji su s njim razgovarali zanimala su tehničke pojedinosti o kretanju postrojbi, serijskim brojevima naoružanja koje su dužili pojedini pripadnici i slično...

Nejasno je, međutim, kako te podatke nemaju u MORH-u? Gdje su ti papiri nestali, kada se informacije traže od bivšeg djelatnika, koji se, nota bene, prije pola godine našao na meti Državnog odvjetništva, i to zbog prikupljanja

povjerljive građe o visokim dužnosnicima RH. Bačiću je temeljem naloga istražnog suca Slavka Lozine oduzeto računalo iz 1999. godine. Vratili su mu ga u neispravnom stanju. Ne zna se zbog čega i zašto. Kakve li su se tajne krile na hard disku kapaciteta 320 megabajta?

Fluidna sintagma koja se tiče nacionalne sigurnosti

Nije još najjasnije ni u sklopu kakvog je postupka računalo oduzeto jer ni nakon šest mjeseci izvada protiv Bačića nema državnoodvjetničke odluke. Ali zato je čovjek dobio poziv da istom tom Državnom odvjetništvu, koje šalje naloge policiji, pomogne svojim saznanjima o zločinu u Varivodama. Baš čudno.

Bačić zna ponešto i o tome da je još krajem 90-ih šibensko Državno odvjetništvo zaprimilo solidan paket dokumentacije o mnogobrojnim zločinima koji su se dogodili na području Dalmacije tijekom rata. Među inim slučajevima, našle su se tu i Varivode. Papire je zaprimio Željko Žganjer, koji je prije desetak godina o Varivodama ustvrdio kako je to fluidna sintagma koja se tiče nacionalne sigurnosti. Još dok je bio tužitelj novinarima je ponešto govorio o novim saznanjima koje imaju za masakr u Varivodama. U Državnom odvjetništvu, nažalost, nismo mogli provjeriti na što je Žganjer mislio kada je to govorio. Izvidi su u tijeku pa ne žele zasad komentirati što je tko kome dao...

ZA PRIKUPLJANJE DOKAZA OPTUŽNICA U HAAGU?

Ipak, početkom 2011. godine DORH je objavio priopćenje kojim se referiraju na materijale predane šibenskom tužiteljstvu. Tada se spominjala Lora i razno razne teze koje su se provlačile o zataškavanju zločina u splitskom vojno-istražnom centru, Varivode nitko nije spominjao, no kako rekosmo, i one su bile dio dokumentacije. Državno odvjetništvo drži da su materijali upitne vjerodostojnosti, a još su i naveli da su ih sastavile i predale osobe kako bi time otklonile odgovornost za moguća kaznena djela zbog kojih su zainteresirani tužitelji u Haagu. Zbog svega, Vojnoj policiji dan je nalog da se istraži odgovornost tih osoba u sastavljanju dokumentacije i izvješća.

NEMA ODŠTETE ZA OBITELJI ŽRTAVA, NISU UTVRĐENI MOTIVI UBOJSTVA?!

Uz puno razumijevanje svih poteškoća s kojim se tužitelji susreću pri istragama ratnih zločina, nejasno je, dakle, ostalo, kako su Varivode sve do danas ostale otvoren slučaj. Postoje neki papiri koji su u Šibeniku skupljaju prašinu više od 10 godina, a sada se Haagom prijeti osobama koje su prikupile dokaze?! Bivši ministar policije, tada glavni i odgovorni Ivan Jarnjak, bez sustezanja obmanjuje javnost tvrdnjom da su Varivode riješene, a sud odbija odštetni zahtjev obitelji žrtava uz obrazloženje da nisu utvrđeni motivi pod kojima su njihovi najbliži pobijeni, a onda im još puknu i ovrhu na sudske troškove kako bi ostali bez ičega?!

Ako smo sve skupa dobro shvatili, država se izvlači odgovornosti time što krvavi zločin pripadnika vlastitih oružanih snaga nije procesuirala?! Glavno da smo zaključili Poglavlje 23 i utvrdili nacionalne prioritete. Očito, Europi više ništa nije sporno s našim pravosuđem pa tako ni ova eklatantna kršenja Ustava, niza domaćih i međunarodnih zakona i konvencija... Kakve li blamaže.

NIJE SLUČAJNO

Čini se da sva ova shizofrenija oko slučaja Varivode nije bez razloga. Naime, po Indexu raspoloživim informacijama, sumnja u zločin

mogla bi pasti na ročne vojnike šibenske brigade, što bi moglo imati vrlo ozbiljne posljedice po međunarodni ugled Republike Hrvatske, koji i ovako nije preblistav. Je li zbog toga zločin ostao nerasvijetljen tolike godine? Da ne bi netko masakr devet civila srpske nacionalnosti starih između 60 i 85 godina povezo sa službenom državnom politikom? Bio bi to onda dobar razlog da država na otkrivanju počinitelja ne napravi ništa, kao što se zapravo i dogodilo. Sve dok se istina ne utvrdi, država može i dalje prati ruke, kao da se ništa nije dogodilo.

Ubili su ih oni koji su zamislili Hrvatsku bez Srba, a ne hrvatski branitelji

Predstavnici srpskog naroda u Hrvatskoj ukupili su se u Varivodama početkom studenog prošle godine kako bi odali počast žrtvama stradalim nakon Oluje. Bivši potpredsjednik Vlade Slobodan Uzelac tom je prigodom kazao kako je pogrešno govoriti da su ih ubili hrvatski branitelji. Ubili su ih oni koji su zamislili Hrvatsku bez Srba, zaključio je Uzelac.

"Žao mi je što posao nije završen i očekujem da će skoro biti završen. Ja ne znam u kojim okolnostima radi Državno odvjetništvo i policija da bih mogao komentirati njihov rad, samo mogu izraziti žaljenje što dosad to nije urađeno i nadu da će uskoro biti urađeno. Odnosi se to, dakako, na sve slučajeve ratnih zločina, bez obzira na nacionalnost stradalih, a pogotovo u onim predmetima u kojima je postojalo dovoljno dokaza za procesuiranje", kazao nam je Uzelac.

VLASTI NISU KAZNILE KRIVCE JER NIJE BILO VOLJE

Milorad Pupovac na okupljanju u Varivodama istaknuo je kako vlasti još nisu kaznile krivce jer nije bilo volje, niti se to htjelo učiniti. Zamijetio je kako je ipak bilo volje da se spriječi povratak naroda kućama, i to ne samo paljenjem i uništavanjem, nego i administrativno. Čini se kao da je pogodio srž. Nije se htjelo. A sada, eto, znamo i zašto.

"Očekujem da će obnovljena istraga biti okončana privođenjem pravdi onih koji su odgovorni za taj težak ratni zločin, kao i onih koji su sprječavali djelovanje pravde", komentirao je Pupovac za Index revitalizaciju slučaja Varivode. Prvo možda još i prođe, al' ovo drugo teško. To je možda pravo pitanje. Tko je odgovoran što se istina o Varivodama ne zna ni poslije punih 17 godina?

UPRITVORU.

Sva četvorica prvi su put uhićena u rujnu 2001., a na slobodi su se našli nakon nepravomoćne oslobađajuće presude. Bačelićevi suoptuženici ponovno su pritvoreni nakon poništenja presude. Sud u Šibeniku odlučio je 2007. da se mogu braniti sa slobode, no Vrhovni sud prihvatio je žalbu šibenskoga Županijskog državnog odvjetništva i ukinuo tu odluku.

BETA
NOVINSKA AGENCIJA
NEWS AGENCY

14.02.2012.

HRVAT UHAPŠEN ZBOG STRELJANJA SRBA U OLUJI

Božu Bačelića nemačka policija uhapsila zbog streljanja srpskog bračnog para

ZAGREB - U Nemačkoj je uhapšen bivši hrvatski vojnik Božo Bačelić (42) za kojim je raspisana međunarodna poternica zbog ratnog zločina, odnosno ubistva dvoje staraca srpske nacionalnosti u Prokljanu u blizini Skradina posle akcije Oluja avgusta 1995.

Taj bivši komandat voda izviđačke čete 113. brigade Hrvatske vojske bio je u bekstvu četiri i po godine, a uhapšen je 9. februara u Nemačkoj, javila je Hrvatska radio i televizija.

Bačelić je pobjegao uoči ponovljenog suđenja za ubistvo bračnog para Nikole (76) i Milice (74) Damjanić koji su 11. avgusta 1995. u

SLUČAJ PRUKLJAN

akciji tzv. čišćenja terena streljani u Prokljanu, a njihova tela su zapaljena.

Uz Bačelića za taj zločin su optužena i trojica bivših vojnika na odsluženju vojnog roka Ante Mamić, Luka Vuko i Jurica Ravlić.

HRT navodi da svi oni uhapšeni u septembru 2001, da su u istrazi priznali zločin, ali su posle promenili iskaze i negirali krivicu.

Na prvom suđenju 2002. svi su nepravosnažno oslobođeni krivice, ali je Vrhovni sud poništio presudu i postupak vratio na početak.

Sva četvorica optuženih pušteni su iz pritvora posle nepravosnažne oslobađajuće presude.

Uoči početka novog suđenja Bačelić je pobjegao.

Pre tri i po godine na predaju su ga javno pozvale porodice ostalih optuženih, jer bez njega nije moglo da počne suđenje. Trojica suoptuženih nalaze se u pritvoru.

Novosti:

24.02.2012.

SPALITI NAKON UBIJANJA

Po presudbi četveročlane patrole u uniformama HV-a, troje od petero prukljanskih stanovnika bilo je podobno, a starca Nikolu Damjanića i suprugu mu Milicu proglasiše četnicima: ubijeni su 11. kolovoza 1995. varenim oružjem i zatim spaljeni, zajedno sa stoljetnom kućom

Prošao je već tjedan od nezapamćena snijega u Dalmaciji, no put od Bićina, sela poviše Skradina, do Prukljana, zavaljenog na istoimenom jezeru, još je neprohodan: sante leda okovale su neasfaltirani put, pa automobil ostavljamo ispod obližnje visoravni, a koja četiri kilometra do odredišta prelazimo pješice. Pred selom glasanje ovaca, zvuk pente s brodice koja isplivljava s hrpom mreža, vika

djece... vratio se život u Pukljan.

Kuća je dvadesetak: polovica s čistim crvenim crjepovima na krovovima i s novim fasadama, a druge oronule, razorene, neke i spaljene. Nad jednom se umrlom kućom uzdižu goli zidovi kao spomenici, i epitaf je netko postavio: "Hrvat, zauzeto". Djeca se na ulici igraju rata; drže drvene mačeve, bitka je srednjovjekovna...

Zločinačka patrola

Rat je gotov: 11. je kolovoz 1995., posljednji dan u životu 76-godišnjeg slijepog i teško pokretnog Nikole Damjanića i njegove dvije godine mlađe supruge Milice. Proživjeli su cijeli rat u selu između sukobljenih strana: Hrvatska vojska bila je u Bićinama i otuda nadzirala kraj i čuvala Skradin, pa nije bilo razloga da pobunjeni Srbi budu u dvadesetak prukljanskih kuća koje su oni odozgor mogli gađati kad i kako im se prohtije. Pukljan je za rata čuvalo tek petero seljana: uz Nikolu i Milicu, ondje je bio Nikolin prvi rođak Ive sa suprugom i nevjestom, udovicom pokojnog mu sina. Ive i Nikola bili su djeca polubraće koju je rodila ista majka, jednoga s Hrvatom, drugoga sa Srbinom. Prkosnom tvrdoglavošću, poput današnjeg snijega koji se ne otapa usprkos kiši i suncu, petero čuvara odbijalo se iseliti iz kuća u kojima su proživjeli živote, sahranili pretke i podigli djecu.

Nisu željeli otići u rujnu 1991., kad se među ratnim linijama ostajalo samo zbog čvrstih principa, pa ni toga kolovoza 1995., kad su Nikolu i Milicu pozivali da se spase i krenu traktorom nekamo prema istoku. Vjerovali su da je njihova životna muka na brisanom prostoru napokon gotova, unatoč tome što im je sva stoka pomrla, a polja bila zasijana jedino minama. Mislili su da je vrijeme u kojem im se moglo nešto loše dogoditi iza njih, da je rat gotov i da se, uostalom, nemaju čega bojati; ta i rođak Ive je Hrvat i kazat će da oni ništa nisu zgriješili, a i njihov unuk je s vojskom koja se spušta s visoravni i dolazi u selo. Sloboda je dobila puni smisao kad su ih nakon svih ratnih užasa, odmah nakon "Oluje", posjetili sinovi iz Šibenika, koji ih četiri godine nisu vidjeli i za njih čuli. Da je rat iza njih, mislila su i djeca kad su se na kućnom pragu, nakon nekoliko dana provedenih u Pukljanu, poljupcem opraštala od roditelja, ovaj put tek nakratko, vjerovala su...

Posljednjega dana Nikolina i Miličina života u selo je došla patrola u istoj onoj uniformi kakvu je nosio i njihov unuk: trojica golobradih mladića, nijedan još nije navršio dvadesetu, i njihov zapovjednik, 25-godišnji Božo Bačelić. Troje od petero prukljanskih čuvara bilo je po presudbi "osloboditelja" podobno, krvno ili nacionalno, tko bi ga

znao, a njih dvoje, Nikolu i Milicu, proglasiše iz nekog svog razloga četnicima... Ubijeni su vatrenim oružjem, a potom spaljeni, zajedno sa stoljetnom kućom Damjanića. Ubijeni su, a ni zbog čega nisu bili krivi ni oni, ni njihova djeca, ni rođak Ive. Rat je bio gotov.

Bijeg iz zemlje

- Želimo znati tko ga je sve ovo vrijeme skrivao, a viđen je u Bjelovaru, i kako je došao do putovnice - pita se pred nama Živko Damjanić u djelomično obnovljenoj kući u kojoj su mu ubijeni roditelji; nije mu jasno kako je moguće da je Božo Bačelić, koji je osumnjičen da je presudio njegovim roditeljima i koji je prije desetak dana uhićen u Njemačkoj, uspio godinama izbjegavati pravdu i suđenje.

No, puno je nevjerojatnosti i apsurdna vezano uz slučaj dvoje staraca ubijenih u Pukljanu 11. kolovoza 1995. Sve do 2001. Bačelić je nesmetano uživao u svim onim privilegijama kakve su se ovdje davale i ratnim zločincima. Imao je status u društvu i divljenje onih koji su iz prve, druge ili koje već ruke slušali legende o ratnom heroju, među njima valjda i neki novi klinici, poput onih kakve su te 1995. bili i Ante Mamić, Luka Vuko i Jurica Ravlić, koji su u svom zapovjedniku vidjeli idola koji im je, eto, tog poratnoga kolovoškoga dana omogućio da budu kao i on, Božo Bačelić.

Pravda je po grijehu mladosti na vrata pokucala šest godina nakon zločina: pred jasnim dokazima, prvo su priznali zločine, pa u postupku mijenjali iskaze, da bi ih na kraju suđenja, punog različitih pritisaka, prvostupanjski sud u Šibeniku oslobodio krivnje. No, Vrhovni sud je srušio presudu i zatražio novo suđenje, ali Bože Bačelića više nije bilo iza vrata na koja bi policija zakucala - sve do prije desetak dana, kad je uhićen u Njemačkoj, bio je u bijegu. Informacije su govorile da je viđen u Bjelovaru, da je došao do lažne putovnice i pobjegao iz zemlje, no da je cijelo vrijeme bio u kontaktu sa suprugom i djecom koji žive u Grebaštici kraj Šibenika.

Apsurd ovog pravosudnog slučaja jest i to što su suučesnici zločina za vrijeme Bačelićeva bijega bili na slobodi, koliko već slobodni mogu biti oni koji su ubili prije svoje dvadesete... Uhićenje Bože Bačelića na pravosudne će klupe ponovno dovesti i te nekoć golobrade mladiće, Mamića, Vuka i Ravlića, koji su tog 11. kolovoza 1995. u Pukljanu postali muškarci poput svog zapovjednika, uskrativši si sudjelovanjem u ubojstvu zasnogda priliku da postanu neki drugačiji, slobodni ljudi.

PIŠE I SNIMIO: Ivan Živković

**SLOBODNA
DALMACIJA**

05.04.2012.

RATNI ZLOČIN U PROKLJANU 1995.

NJEMAČKA IZRUČILA BIVŠEG HRVATSKOG VOJNIKA OPTUŽENOG ZA UBOJSTVO CIVILA

Bivši hrvatski vojnik Božo Bačelić (42), optužen za ubojstvo dvoje staraca srpske nacionalnosti u Prokljanu u blizini Skradina 1995. sinoć je stigao u pritvor šibenskog zatvora nakon što ga je Njemačka izručila kako bi mu se ponovno sudilo za ratni zločin nad civilima.

Bivši pripadnik 113. šibenske brigade je uz policijsku pratnju sinoć oko 22 sata doveden u šibenski zatvoru u kojemu će ostati nekoliko dana, a potom će ga premjestiti u splitski zatvor jer je Vrhovni sud

nadležnost nad njegovim slučajem prebacio splitskom Županijskom sudu.

Neslužbeno se doznaje da Bačelića u Šibeniku trebao biti ispitan ne samo o zločinu u Prokljanu nego i okolnostima likvidacije srpskih civila u selima Varivode i Gošići u kolovozu i rujnu 1995., budući da policija ima dokaze koji ga povezuju i s tim zločinima.

Bačelić je optužen da je kao zapovjednik voda izviđačke satnije 113. brigade HV-s još trojicom ročnika, 11. kolovoza 1995., u akciji tzv. čišćenja terena mučki ubio, a potom i zapalio tijela starijih supružnika srpske nacionalnosti Nikole (76) i Milice (74) Damjanić, čija su tijela pronađena pored njihove obiteljske kuće u Prokljanu.

Svu četvoricu optuženih šibenski Županijski sud je 2002. oslobodio uz obrazloženje kako se, iako je nesporno da je ratni zločin počinjen, ne može dokazati tko je od optuženih pucao u civile. Takvu presudu ukinuo je Vrhovni sud, vrativši postupak na početak, no prije ponovljenog suđenja 2007. natporučnik Bačelić je pobjegao. Nakon četiri i pol godine bijega uhićen je 9. veljače ove godine pored

Frankfurta na temelju međunarodne Interpolove tjeralice.

Bačelića su na predaju prije tri i pol godine javno pozivale obitelji trojice suoptuženika - Ante Mamića, Luke Vuka i Jurice Ravlića, jer bez njega nije moglo početi ponovljeno suđenje, a njihovi su sinovi i muževi tada bili već dvije godine u pritvoru.

Sva četvorica su prvi put uhićena u rujnu 2001., a na slobodi su se našli nakon nepravomoćne oslobađajuće presude. Bačelićevi suoptuženici ponovno su pritvoreni nakon poništenja presude. Sud u Ši-

beniku odlučio je 2007. da se mogu braniti sa slobode, no Vrhovni sud prihvatio je žalbu šibenskoga Županijskog državnog odvjetništva i ukinuo je tu odluku.

Sva četvorica prvi su put uhapšena u septembru 2001. i na slobodi su se našli nakon nepravomoćne oslobađajuće presude. Trojica optuženih ponovo su pritvoreni nakon poništenja presude. Sud u Šibeniku odlučio je 2007. da se mogu braniti sa slobode, ali je vrhovni sud prihvatio žalbu šibenskog županijskog tužilaštva i ukinuo tu odluku.

SLUČAJ GRUBORI

Novosti:

17.11.2011.

GRUBA IGRA REŽIMA OKO GRUBORA

Priča o Gruborima jedan je od najvećih dokaza da Hrvatska nikada nije imala ozbiljnu namjeru istražiti ratne zločine koje su počinili pripadnici HV-a i MUP-a. Ni sadašnje istrage ne bi bilo bez pritiska sa strane povodom suđenja Markaču, Čermaku i Gotovini.

Hrvatska je nuđala tim Srbima i ovih dana, kada smo oslobađali te krajeve, i ljudska i etnička prava, ako priznaju tu hrvatsku državu. Međutim, oni su se sami odlučili i pred silom naše vojske napustili su Knin i Dalmatinsku zagoru, i Liku, i Kordun, i Baniju, i otišli su - neka im je sretan put! - tako je 26. kolovoza 1995. u Karlovcu, na jednoj od stanica "Vlaka slobode", pred tisućama okupljenih građana, pred očima hrvatske javnosti i cijelog svijeta, zborio Franjo Tuđman, oduševljen činjenicom da je Hrvatska ostala bez "remetilačkog faktora", kako je on nazivao Srbe u Hrvatskoj.

Međutim, na Tuđmanovu žalost, nisu svi Srbi otišli s "Olujom". Neki su, na područjima koja je Tuđman spomenuo, ostali. Tako je u svojoj zemlji ostao i dio seljana Grubora, zaseoka Plavnog pored Knina. Bilo ih je desetak. Većinom se radilo o nepokretnim ili slabo pokretnim starcima, koji se zbog zdravlja nisu mogli priključiti zbjegu. Tuđman, naravno, nije mogao znati što se dan ranije dogodilo u Gruborima, kada su kroz njih prošli Markačevi specijalci, koji su selo spalili, a sve živo u njemu pobili. Tuđman to nije mogao znati, ali je svakako jedan od najodgovornijih za stvaranje atmosfere u društvu koja je dovela do zločina. Atmosfere u kojoj skupina vojnika smatra kako je normalno pobiti starce, atmosfere u kojoj će zapovjednici tih vojnika godinama prikrivati zločin i, naposljetku, atmosfere u kojoj će pravosuđe tijela Republike Hrvatske napraviti sve da se ubojicama ne sudi.

DIM IZNAD SELA

U takvoj atmosferi, kakva je neposredno nakon "Oluje" vladala u Hrvatskoj, u Gruborima se nije dogodilo ništa neobično. Tih dana jedinice Hrvatske vojske i policije dobile su naredbu da pročešljaju teren, kojim je trebao proći "Vlak slobode". Naime, vojni zapovjednici su držali kako je nužno provjeriti ima li u šumama oko pruge ostataka razbijene krajiške vojske, koja bi eventualno mogla nauditi putnicima vlaka, u kojem se vozio kompletan politički vrh Hrvatske i brojni uglednici, pozvani kako bi uveličali proslavu pada Krajine i oslobođenja gotovo cijele Hrvatske.

Nije poznato je li u akciji čišćenja bilo stvarnih borbi, jer je Krajina bila gotovo u potpunosti ispražnjena. Njome su harali psi rata, koji su ubijali ljude, pljačkali i palili privatnu imovinu, ali oni nisu interesirali specijalce. Dok su jedni pljačkali, pripadnici UN-a i malobrojnih organizacija za ljudske prava pokušavali su pomoći starcima koji su ostali u svojim kućama.

Tako su i tog 25. kolovoza pripadnici UN-a u selu pored Grubora organizirali okupljanje staraca iz okolnih sela kako bi im pomogli u prebacivanju u Srbiju ili jednostavno u preživljavanju. Smatrali su i da je dobro ljude popisati kako bi ih zaštitili, jer su informacije o zlostavljanjima i ubojstvima već počele kolati.

U jednom trenutku, pored okupljenog mnoštva, u pravcu Grubora, prošla je kolona vozila puna vojnika. Jedan od unproforaca iz predostrožnosti je zapisao registarske oznake na vozilima: 010 027, 010 319, 00 352, ZG 720 GJ, ZG 721 GJ. Vozila su bila puna specijalaca. Nadomak Grubora specijalci su naišli na dvije bake, koje su išle od Grubora prema UN-ovcima. Uskoro su svi iz pravca Grubora začuli pucnjeve i ugledali stupove dima, koji su se zlokobno nadvili nad selom. Bake Marija i Draginja brzo su se vratile prema Gruborima i one su prve osobe koje su u selo došle nakon što su specijalci iz njega otišli. Uskoro su došli i unproforci. Prizor koji su zatekli bio je strašan. Sve su kuće bile spaljene, ali

pravi su užas doživjeli tek kada su ugledali tijela pobijenih staraca.

LAŽIRANJE OČEVIDA

Miloš Grubor bio je nepokretan. Imao je 80 godina. Ubijen je u krevetu, u pidžami. Jovo Grubor je zaklan dok je čuvao krave. Imao je 65 godina. Vatrenim oružjem je ubijena 90-godišnja Marija Grubor, koja je izgorjela zajedno s kućom. Hicima iz blizine smaknuti su i 51-godišnja Milica Grubor i 41-godišnji Đuro Karanović. Tijelo Jovana Grubora nije pronađeno, pretpostavlja se da je u potpunosti izgorjelo u kući koja je spaljena.

U cijeloj je akciji sudjelovalo 50-ak specijalaca, koji su bili podijeljeni u četiri grupe. Vodili su ih zapovjednici Branko Balunović, Stjepan Zinić, Božo Krajina i Frano Drlje. Upravo je tim Frane Drlje upao u Grubore i, prema optužnici, pobio starce.

Optužnica za ubojstva tereti Drlju i specijalce Igora Benetu i Berislava Garića. Za prikrivanje dokaza optužnicom se tereti pomoćnik zapovjednika specijalaca Željko Sačić i Drljin zapovjednik na terenu Božo Krajina. Spomenuta petorka nalazi se već nekoliko dana u pritvoru.

Priča o zločinu u Gruborima jedan je od najvećih dokaza da Hrvatska nikada nije imala ozbiljnu namjeru istražiti ratne zločine koje su počinili pripadnici HV-a i MUP-a. Važno je naglasiti kako ni ove istrage, koja bi trebala otkriti imena svih vojnih, policijskih, političkih, sudskih i obavještajnih pokrovitelja i zaštitnika ubojica iz Grubora, ne bi bilo da nije bilo pritiska sa strane.

Naime, zločin u Gruborima jedna je od važnijih točaka optužnice protiv generala kojima se sudi u Den Haagu, prvenstveno Markača i Čermaka, ali i Gotovine. Tokom suđenja o Gruborima su govorili predstavnici UN-a koji su svjedočili o svojim saznanjima, ali je pravi interes izazvalo svjedočenje bivšeg zapovjednika specijalaca Zdravka Janića, koji je izjavio kako je za zločin saznao tek 2004. i to dok je haško tužiteljstvo razmišljalo da ga za njega optuži.

Tužiteljstvo je, naravno, tvrdilo suprotno. Sudu je predočilo izvještaj zapovjednika specijalne jedinice Lučko, Josipa Čelića, koji je napisao kako se u Gruborima dogodio sukob s pobunjenicima, pri čemu su stradali civili. U optužnici županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu, između ostalog, stoji kako je Markačev pomoćnik Željko Sačić prikrivao dokaze zločina, sudjelovao u pisanju lažnih izvještaja i u društvu general-pukovnika Čermaka nagovarao dvojicu splitskih kriminalista, koji su došli na uviđaj, da lažiraju poprište ubojstva, kako bi ispalo da su starci pružali oružani otpor.

HTV-OV STAND UP PORED MRTVOG KARANOVIĆA

Za razliku od neinformiranog Zdravka Janića, o Gruborima je još 1995. progovorila Elizabeth Rehn, koja je 7. prosinca te godine o zločinu pisala u Izvještaju o stanju ljudskih prava na području bivše Jugoslavije, koji je podnijela Generalnoj skupštini UN-a, Vijeću sigurnosti i Međunarodnoj konferenciji o bivšoj Jugoslaviji. Amnesty International u izvještaju pod naslovom "Hrvatska nekažnjena za ubojstva nakon Oluje", u kolovozu 1998. piše o Gruborima, koje spominje i HHO 8. travnja 1999. pišući u svom izvještaju, koji se bavio zločinima u sektoru Jug, i o brojnim drugim ratnim zločinima.

Šibensko županijsko državno odvjetništvo još je 2001. prikupilo dokaze o ubojstvima. Na čelu mu je bio Željko Žganjer, kasniji šef USKOK-a. Žganjer je danas odvjetnik i otvoreno govori kako je cijelo vrijeme dok je istraživao slučaj bio pod pritiskom. Da nije došlo do su-

đenja Gotovini, Čermaku i Markaču, svi bi spomenuti izvještaji bili zaboravljeni, kao što bi bili zaboravljeni i nesretni starci iz Grubora.

Posebno treba naglasiti ulogu Hrvatske televizije i novinarkе Nade Šurjak, koja je o "osvajanju" Grubora napravila prilog neposredno nakon odlaska ubojica.

"Specijalne postrojbe MUP-a obavljaju posljednje akcije čišćenja ovdje, 20 kilometara od Knina. Tijekom akcije u selu Grubori došlo je do žestokog okršaja", tako je reporterka HRT-a vidjela situaciju te 1995. godine.

Naravno da je vidjela da Miloš Grubor od 80 ili Marija Grubor od 90 godina nisu bili spremni ni za kakav žestoki okršaj, ali to nije bilo bitno. Uostalom, ona tu nije bila radi istine. Ona je, kao i ostali takozvani reporteri, bila tu kako bi širila laž o nepogrešivoj vojno-redarstvenoj akciji "Oluja", u kojoj nema civilnih žrtava jer u Krajini i "babe od 80 godina imaju puškomitraljez".

Tako je i Nada Šurjak, snimajući stand up pored tijela Đure Karanovića, mogla izjaviti: "Ovom odmetniku nije pomogao ni arsenal oružja, pravda ga je zatekla na rubu šume."

Naravno, vrlo reporterka nije pokazala famozni arsenal oružja o kojem je pričala, to je bilo nešto u što tada nije bilo pametno sumnjati. U istom prilogu general Čermak, prijeraćni obrtnik i poslijeratni milijarder, kojemu je dužnost i vojnička čast nalagala da očuva živote staraca u Gruborima, izjavljuje kako su Grubori bili "jako četničko uporište". Spominje Čermak i nekakvih deset terorista, koje nitko nije vidio, spominje kako je u jed-

nom trenu došlo do "paljenja sela", kao da selo samo može izgorjeti. Likvidirano oko 15 posto civila

U zoni njegove odgovornosti pobijeno je nekoliko stotina građana. Kada se kaže da je to malo, s obzirom na veliko područje koje je trebalo osigurati, zaboravlja se da je na tom području ostalo tek nekoliko tisuća ljudi, tako da je pravilno reći da je pobijeno oko 15 posto onih koji su poslušali Tuđmanov radijski zov i ostali u svojim kućama. Ništa vam se neće dogoditi, tvrdio je Franjo Tuđman, a onda pustio pse s lanca da se malo zabave.

Posebna priča je Frano Drlje, koji je vodio akciju u Gruborima. Radi se o čovjeku koji je i samom Sačiću svojevremeno zabranio da se približi Lučkom, o čovjeku koji je odbio napisati izvještaj o akciji, navodno rekavši Markaču kako mu "ništa ne može", dodavši "ja sam to napravio!" Prema informacijama kojima raspolažemo, radi se o čovjeku koji je strah i trepet MUP-a godinama, o čovjeku s jakim političkim zaledem, kojeg su se bojali i sami vojnici na terenu. Navodno je bio blizak HDP-u Nikole Štedula. Bilo bi interesantno jednom izračunati koliko su članovi HDP-a, posebno aktivni u Gospiću, poput Oreškovića i Norca, pobili nevinih civila i koliko su štete time napravili vlastitoj državi u čije su ime to navodno radili.

Uglavnom, Frano Drlje je, unatoč činjenici da su svi koji su trebali znati što je napravio to i znali, 14 godina bio nedirnut. Uhapšen je kao aktivni policajac. Radio je ni manje ni više nego u Ravnateljstvu MUP-a.

Saša Kosanović

Jutarnji LIST 24.11.2011.

POČELO SUĐENJE HRVATSKIM VOJNICIMA ZA GRUBORE

U Zagrebu je danas počelo suđenje zbog ratnog zločina nad srpskim civilima u selu Grubori. Franjo Drljo i Božidar Krajina pojavili su se pred sucem Županijskog suda, dok je trećeoptuženi Igor Beneta u bijegu i sudi mu se u odsutnosti.

Drljo i Krajina sucu su rekli kako nisu krivi za zločine koji im se stavljaju na teret. Djelomičnu obranu iznosio je prvooptuženi Drljo.

- Zašto bih ubijao nevine starce, ako nisam kapitalce poput Arkana ili Hadžića koje sam uhitio - rekao je Drljo i dodao da je optužnica namještaljka policijsko-obavještajnih službi.

Podsjetimo, uoči dolaska Vlaka slobode s predsjednikom Franjom Tuđmanom u Knin, Specijalna policija MUP-a Hrvatske dobila je zadatak čišćenja terena u dolini Plavnog iznad Knina.

Akcija je trajala dva dana, 25. i 26. kolovoza 1995. Već prvog dana akcije u selu Grubori ubijeno je petero srpskih civila: tri muškarca i dvije žene.

SLOBODNA DALMACIJA 28.11.2011.

OBJESIO SE BIVŠI SPECIJALAC OPTUŽEN ZA RATNI ZLOČIN U GRUBORIMA!

Igor Beneta (38), bivši specijalac ATJ Lučko, objesio se u šumi u okolici Knina. Njegovo tijelo nađeno je prije nekoliko dana, ali se do sada nije moglo potvrditi da je riječ o Beneti. Stopostotna identifikacija potvrđena je DNK analizom.

Odmah po pronalasku tijela u šumi naložena je obdukcija koja je pokazala da se objesio.

Protiv Benete je Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu podiglo optužnicu zbog ratnog zločina nad srpskim civilima u Gruborima. Kada je počelo suđenje, Beneta se nije odazvao na ročište.

Još je ranije sud za njim raspisao tjeralicu jer se Beneta nije vratio u pritvor koji su mu prvotno ukinuli. Osim Beneti, za isti se zločin sudi Franji Drlji i Boži Krajini. Obojica niječu krivnju.

Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu podiglo je optužnicu protiv navedene trojice policajaca iz antiterorističke postrojbe zbog ratnog zločina nad srpskim civilima u selu Grubori.

Optužnica nije podignuta protiv Berislava Garića zbog nedostatka dokaza, a protiv ratnog zapovjednika Specijalne policije Željka Sačića provodi se odvojeni postupak. Sačića sumnjiče da nije poduzeo ništa da spriječi zločin niti da ga kazni. Odvojena istraga zatražena je i za Drlju zbog zločina u Ramljanima.

U selu Grubori kod Knina 25. kolovoza 1995. ubijeno je šest srpskih civila te je zapaljena većina kuća i gospodarskih objekata. Optuženi su pušteni iz pritvora te će suđenje čekati na slobodi.

Krajem 2009. godine, kada je krenuo postupak, Željko Sačić i četvorica bivših specijalaca bili su pritvoreni zbog sumnje u ratni zločin u selu Grubori nakon Oluje 1995. Protiv njih je tada sudac Županijskog suda u Zagrebu Zdenko Posavec otvorio istragu, u kojoj se trebalo ispitati oko 70 svjedoka.

Sačiću, Franji Drlji, Božidaru Krajini, Berislavu Gariću i Igoru Beneti, koje terete za smrt šest civila, pritvor su odredili zbog opasnosti od utjecaja na svjedoke i težine kaznenog djela. Sačićev odvjetnik Zvonimir Hodak je rekao da ga se tereti po zapovjednoj odgovornosti, da nije poduzeo ništa protiv počinitelja zločina, no dodao je kako je on taj dan bio u Zagrebu na pogrebu.

Kaže i kako su na mjestu ubojstva iznad njega u zapovjednom lancu bili i Mladen Markač i Ivan Jarnjak. Postupci su naknadno razdvojeni tako da se odvijaju paralelno.

Večernji list 29.11.2011.

POLICIJA PRIOPĆILA ČUDNE DETALJE O PRONALASKU ODBJEGLOG OPTUŽENIKA

KAD JE POČELO SUĐENJE, BENETA VEĆ SEDAM MJESECI BIO MRTAV!?

Mnogo je čudnih okolnosti u smrti jednog od trojice optuženika u slučaju Grubori. Policija je slučaj proglasila samoubojstvom i tako ga – zaključila

IGOR BENETA NESTAO JE U SIJEČNJU, MRTAV JE OD TRAVNJA...

Kada je 24. studenoga pred vijećem Zdravka Majerovića, suca zagrebačkog Županijskog suda, počelo suđenje Frani Drlji, Boži Krajini i Igoru Beneti (njemu u odsutnosti) za ratni zločin nad civilima u kolovozu 1995., Beneta je već sedam mjeseci bio mrtav!

Proizlazi to iz priopćenja, objavljenog na službenim stranicama MUP-a, u kojem je navedeno da je 11. travnja u šumi kod Otrića nađeno obješeno tijelo tada nepoznatog muškarca. Budući da kod njega nisu nađeni nikakvi dokumenti, a nije ga bilo moguće identificirati, obavljena je obdukcija kojom je utvrđeno da je uzrok smrti vješanje, odnosno da se nepoznati muškarac ubio. Tijekom obdukcije izuzet je uzorak DNK i prosljeđen na vještačenje, da bi 17. svibnja bio utvrđen DNK profil muškarca koji provjerom u policijskim bazama nije nađen. I tu priča o Benetinoj smrti postaje čudna. Naime, policija tvrdi da se "daljnjim operativnim radom došlo do saznanja da bi mogla biti riječ o Igoru Beneti pa je izuzet uzorak krvi obitelji". Koja su to saznanja i kada su do njih došli, policija ne navodi, no svakako je čudno to što je uzorak krvi člana Benetine obitelji izuzet tek 25. studenoga, dakle dan nakon početka suđenja u slučaju Grubori. Samo

dan poslije potvrđeno je da je Beneta neidentificirani mrtvac iz ličke šume. Zašto je priča o Benetinu samoubojstvu postala aktualna baš u trenutku početka suđenja, kad je nesporno da je on već mjesecima bio mrtav, pitanje je s kojim se u policiji očito neće zamarati jer je za njih slučaj – zaključen.

SPECIJALAC, A BEZ TRAGA

No cijela je priča čudna i zato što je Beneta službeno od siječnja bio u bijegu, za njim je bila raspisana međunarodna tjeratica te je bio i bivši specijalac, dakle čovjek iz policijskog sustava, pa je teško vjerovati da nije bilo ničega za identifikacijsku usporedbu. Inače, Benetino obješeno tijelo u nepristupačnom dijelu šume Mala Popina našli su šumari. Kažu da je u trenutku kada su ga našli već neko vrijeme bio mrtav te da im je izgledao kao da stoji na stablu. Kada je točno umro, još je jedna od nepoznanica u ovom slučaju.

Jutarnji list 04.12.2011.

NEDJELJNI DONOSI PRAVU ISTINU O SMRTI IGORA BENETE:

LIKVIDIRAN JE JER ZBOG NJEGA MARKAČ LEŽI U HAAGU

Nedjeljni Jutarnji u posjedu je iskaza pripadnika ATP Lučko Branka Balunovića koji daje naslutiti da se Beneta možda nije objesio, već da je uklonjen jer je s Franom Drljom počinio masakr u Gruborima: trčao je za starcem te ga ubio u šumi.

ZAGREB - Ako vas stvarno zanima zašto je Igor Beneta mrtav, objavite ove dokumente koji pokazuju da je on zajedno s Franom Drljom - ubojica iz Grubora. Izjava Branka Balunovića pokazuje da je Beneta viđen kako goni civila u šumu i ubija ga.

To su naši heroji i osobe zbog kojih Markač sjedi u zatvoru - glasi poruka koju smo zaprimili u redakciju, a potkrepljena je s dva dokumenta - iskazom Igora Benete na obavijesnom razgovoru u Ravnateljstvu policije vođenom 29. listopada 2009., te zapisnikom o ispitivanju svjedoka Branka Balunovića, umirovljenog pripadnika ATJ Lučko, koji je svoja saznanja ispričao 16. prosinca te godine na Županijskom sudu u Zagrebu.

Sučaj Grubori, u kojem je neposredno nakon akcije Oluja pobijeno šest srpskih civila starije životne dobi, jedan je od najtežih ratnih zločina kojeg su počinili pripadnici HV-a.

Taj ratni zločin po zapovjednoj odgovornosti procesuiran je u Haagu, zbog čega je nepravomoćno osuđen tadašnji šef specijalne policije, general Mladen Markač. Tadašnji civilni upravitelj Knina Ivan Čermak oslobođen je svake odgovornosti, dok uloga tadašnjeg ministra unutarnjih poslova Ivana Jarnjaka nije ni obuhvaćena optužnicom.

Dok se Haag bavio zapovjednom odgovornošću, neposredne izvršitelje prepustili su hrvatskom pravosuđu. Na Županijskom sudu u Zagrebu suđenje za Grubore napokon je počelo 24. studenoga ove godine, a uz prvooptuženog Franu Drlju, na optuženičkoj klupi sjedio je još Božidar Krajina, dok se za Beneta tvrdilo kako je nedostupan pravosuđu jer je u bijegu od siječnja, kada se trebao vratiti u pritvor.

SUMNJIVA SMRT?

Nekoliko dana poslije policija je objavila kako se Beneta objesio 15-ak kilometara od Grubora, a policijski glasnogovornik Borovac novi-

narima je govorio da se to dogodilo "prije tri, četiri dana". Dan poslije Borovac je ustvrdio kako se Beneta objesio još u travnju.

To je jedna od indicija da je smrt vješanjem Igora Benete u najmanju ruku sumnjiva, a pobornicima teorije zavjera na ruku ide i što policija nije mogla Benetu identificirati punih sedam mjeseci, iako su u svojim arhivama imali njegove otiske prstiju i zubala, koje je kao pripadnik specijalne policije dao još 1991., radi lakše identifikacije u slučaju pogibije u ratu. No, ono što policija nije mogla otkriti sedam mjeseci, uspjeli su u svega tri dana nakon početka suđenja za slučaj Grubori.

Zbog tih okolnosti, za rasvjetljavanje okolnosti oko slučaja Grubori veoma su vrijedni iskazi Branka Balunovića i Igora Benete koje objavljujemo. Balunović u iskazu otkriva dosad nepoznate detalje slučaja Grubori i tvrdi kako su za masakr u Gruborima najodgovorniji Frano Drlje i Igor Beneta.

Tvrdi kako su 25. kolovoza 1995., neposredno nakon akcije Oluja, upućeni na šire područje Knina radi osiguranja prolaska vlaka s predsjednikom Franjom Tuđmanom, koji je dolazio u oslobođeni Knin. Zapovijedao je jednom od četiri taktičke grupe koje su brojile od osam do 12 pripadnika Antiterorističke jedinice.

U jednom trenutku, kada su došli do "jednog naselja, ali ne znam kako se zove", pripadnik njegove grupe Anto Jurendić radiovecom izvijestio je zapovjednika operacije Josipa Čelića da je pronašao dvije žive osobe, muškarca i ženu starije životne dobi, te ga pitao što da radi s njima, a Čelić mu je odgovorio da će netko doći po njih.

Novosti: 09.12.2011.

ŽRTVA VLASTITOG ZLOČINA

Policija je nekoliko dana nakon 24. studenog ove godine, kada je počelo suđenje za Grubore, objavila kako je identificirano tijelo jednog od optuženih Igora Benete, koje je sedam mjeseci ranije pronađeno obješeno na području južne Like, samo 15 kilometara od Grubora. Naš sugovornik koji je želio ostati anonimn, kao i mnogi drugi Benetini suborci, sumnja u službenu verziju događaja.

Bio sam pripadnik ATJ Lučko u istoj postrojbi kao i Igor Beneta. On je bio odličan vojnik i moj prijatelj. Proganjalo ga je ono što se dogodilo u Gruborima i osobno mislim da on za tako nešto nije bio spreman, ali je bio pod velikim utjecajem čovjeka, koji je najodgovorniji za taj zločin, čovjeka kojeg smo se svi bojali, Frane Drlje. Riječ je o čovjeku koji nije imao milosti ni prema nama, a kamoli prema drugima. Njemu nitko nije mogao ništa i zato su Grubori godinama prešućivani.

To je vašem novinaru izgovorio čovjek koji je dobro poznao bivšeg specijalca Benetu, kojeg je DORH optužio za ratni zločin u Gruborima 1995. Policija je nekoliko dana nakon 24. studenog ove godine, kada je počelo suđenje za Grubore, objavila kako je identificirano Benetino tijelo, koje je sedam mjeseci ranije pronađeno obješeno na području južne Like, samo 15 kilometara od Grubora. Naš sugovornik koji je želio ostati anonimn, kao i mnogi drugi Benetini suborci, sumnja u službenu verziju događaja.

Naime, u prvom obraćanju javnosti nakon objave identiteta Igora Benete, glasnogovornik MUP-a Krunoslav Borovec izjavio je kako je tijelo pronađeno "tri-četiri dana ranije", da bi sutradan izjavio kako je ono već sedam mjeseci na raspolaganju policiji. Zašto ga ona do tada nije identificirala, iako je imala otiske prstiju i zubala, trebala bi pokazati interna istraga, ako je uopće bude. "Jutarnji list" nedavno

je objavio dokumente, koje im je poslao anonimni izvor tvrdeći da je Beneta ubijen jer zbog njega i još jednog bivšeg specijalca, Branka Balunovića, "Markač sjedi u zatvoru". Ti dokumenti pokazuju da je Beneta o Gruborima svjedočio u Ravnateljstvu policije 29. listopada 2009., a Balunović 16. prosinca iste godine. Balunović je iskazom za zločin optužio Drlju i Benetu.

Inače, Benetino tijelo je pronađeno "u atipičnom položaju obješene osobe", što je mnoge navelo na zaključak da je ubijen. Mnogi ne vjeruju policiji, koja je izjavila da je "tijelo bilo totalno neprepoznatljivo za identifikaciju", a u službena izvješća ne vjeruje ni bivši zapovjednik specijalaca Željko Sačić, koji je zbog Grubora bio u pritvoru, ali protiv njega nije podignuta optužnica. Bilo je to svojevrsno iznenađenje jer su DORH-u sve okolnosti zločina godinama dobro poznate. Bivši šef USKOK-a Željko Žganjer još je 2001. kao županijski državni odvjetnik u Šibeniku o zločinu nad šestero staraca u Gruborima prikupio brojne dokumente i to je jedan od najdokumentiranijih i najlakše dokazivih zločina u Domovinskom ratu.

Razlog zbog kojeg su Frano Drlje i Božidar Krajina tek sada završili na optuženičkoj klupi je u tome što su odmah nakon počinjenja za zločin doznali Sačić i njemu pretpostavljeni general Mladen Markač, kao i tadašnji ministar unutarnjih poslova Ivan Jarnjak i general Ivan Čermak, koji su napravili sve da se zločin zataška.

Da nije bilo češke televizije koja je snimila tijela, Amnesty Internationala koji je obavijestio svjetsku javnost, i UN-ovih promatrača koji su na lice mjesta došli vrlo brzo i zapisali registracije MUP-ovih vozila, nitko za Grubore ne bi odgovarao. Što se dogodilo Beneti, je li se ubio zbog osjećaja krivnje ili mu je pomogao netko od bivših kolega, vjerojatno se nikada neće doznati.

Saša Kosanović

SLOBODNA DALMACIJA 20.01.2012.

SUĐENJE ZA GRUBORE "DRLJO JE VIKAO:

POUBIJAO SAM IH I TKO MI ŠTA MOŽE"

To je trebala biti rutinska zadaća pregleda terena, no kada sam prolazio selom, vidio sam zapaljene kuće, a na kraju i dva tijela, starijeg muškarca i žene. Po povratku iz akcije postrojio nas je general Markač i vrlo emotivno reagirao dajući im do znanja da se tako nešto nije smjelo dogoditi.

Drljo mu se tada suprotstavio i uzviknuo: Ja sam to napravio i tko mi šta može - ispričao je na Županijskom sudu u Zagrebu bivši pripadnik Antiterorističke jedinice Lučko Neven Juričić koji je saslušan u postupku protiv Frane Drlje i Bože Krajine optuženima za ratni zločin u zaseoku Grubori nakon Oluje.

Taj ga je događaj, svjedočio je, uvjerio da je upravo Drljo odgovoran za ubojstva civila 25. kolovoza 1995. Za zločin je optužio i trećeoptuženog Igora Benetu čije je mrtvo tijelo obješeno o stablo pronađeno u studenom 2011., no postupak protiv njega još nije obustavljen jer u spis nije pristigao upis u maticu umrlih.

Juričić je napomenuo kako se nadao da će oni koji su počinili zločin u Gruborima imati toliko ljudskosti da to priznaju jer su ubojstva civila sramota za državu i njihovu postrojbu.

- Volio bih da Drlji proradi savjest. Frano, ako si to napravio, reci kako netko drugi ne bi platio račun - obratio se Drlji njegov bivši suborac.

Odgovarajući na pitanja predsjednika sudskog vijeća Zdravka Majerovića, Juričić je još jednom ponovio kako su za zločin odgovorni Drljo i Beneta, no istaknuo je da ih nije vidio kako pucaju po civilima, već je to samo čuo.

- Ovo su jako ozbiljne optužbe. Naša država, vojska i policija, kao i svi mi koji smo sudjelovali u Domovinskom ratu, moramo imati čistu savjest i čistu prošlost. Ne možemo dozvoliti da nam se prigovara da su ovu državu stvarali gadovi. Ti starci su poubijani iz čistog mira. Ne možemo u takvom slučaju baratati pričama ili tračevima - upozorio je sudac svjedoka.

Na pitanje je li ga strah reći istinu, odgovorio je da ga je zbog Drlje strah za djecu te da bi sve već bilo 'zatvoreno' da je samo Beneta u pitanju.

Kada ga je Drljin branitelj upitao zašto nije poduzeo ništa kada je vidio mrtve starce i zapaljene kuće, Juričić je odgovorio da je vjerovao da će institucije napraviti svoj posao.

Napomenuo je i da ga je prije uhićenja trojice optuženih kontaktirao bivši zamjenik ravnatelja MUP-a, Milijan Brkić, rekavši

, 20.01.2012.

SUĐENJE ZA RATNE ZLOČINE

SVEDOK OPTUŽIO SABORCE ZA UBISTVA SRBA U SELU GRUBORI

ZAGREB - Neven Juričić, bivši pripadnik Antiterorističke jedinice "Lučko", optužio je juče na suđenju za ratne zločine nad srpskim civilima u selu Grubori, Igora Beneta i Frana Drlju, navodeći kako ih on lično nije video da to čine.

Svedok je rekao da se nadao da će počinioци ovog zločina imati toliko ljudskosti da to na kraju priznaju, da nevini ne bi bili zbog njih u Hagu.

- To je sramota za ovu državu i za celu jedinicu - rekao je Juričić u nastavku suđenja.

Na pitanje Drljinog branioca Ivana Stanića zašto nije ništa preduzeo nakon akcije u kojoj je video mrtve civile i spaljene kuće, svedok je uzvratilo da nije ni moralno, ni ljudski što nije učinio više da se utvrdi prava istina, ali da je verovao da će institucije uraditi svoj posao.

Juričić je potvrdio da ga je, uoči hapšenja osumnjičenih za zločin u Gruborima, kontaktirao tadašnji zamjenik direktora policije Milijan Brkić koji mu je rekao da ima "još jednu šansu" da kaže istinu o tome.

- To je trebalo da bude rutinski zadatak pregleda terena, ali kad sam prolazio selom video sam zapaljene kuće, a na kraju i dva tela, starijeg muškarca i žene. Povremeno se čula i pucnjava - prisećao se Juričić, dodajući da ih je, po povratku iz akcije, general Mladen Markač postrojio i "vrlo emotivno reagovao dajući im do znanja da se tako nešto nije smelo dogoditi".

Svedok se priseća da je Drljo na to uzviknuo: "Ja sam to napravio i ko mi šta može", navodeći da ga je upravo to uverilo da je Drljo krivac za zločin u Gruborima u avgustu 1995.

On je za zločin nad srpskim civilima optužio i Igora Benetu, čije je telo pronađeno obešeno o stablo u novembru 2011, ali postupak protiv njega još nije obustavljen jer "u spis nije stigao upis u maticu umrlih".

Juričić je ponovio da su za zločin odgovorni Drljo i Beneta, ističući da ih nije video da pucaju po civilima, već je to samo čuo.

U zločinu počinjenom 25. avgusta 1995, nakon akcije "Oluja", u selu Grubori ubijeno je petoro srpskih civila - tri muškarca i dve žene.

Suđenje za ovaj zločin počelo je 24. novembra prošle godine u Zagrebu.

Jutarnji LIST

13.02.2012.

USTRAŠENI SVJEDOK NA SUĐENJU ZA GRUBORE:

BAŠ NIŠTA NISAM ČUO NI VIDIO!

SUDAC: TO JE MALO NEOBIČNO. LJUDI SU UBIJENI, KUĆE ZAPALJENE

Pucnjava automatskog oružja jako se čuje, a palež kuća vidio se čak iz Plavnog - komentirao je sudac Županijskog suda Zdravko Majerović iskaz Krune Mihalinčića koji je svjedočio na suđenju dvojici pripadnika ATJ Lučko, Frani Drlji (49) i Boži Krajini (55), optuženima za ratni zločin nad srpskim civilima u zaseoku Grubori u okolici Knina 25. kolovoza 1995. No, svjedok je uporno tvrdio da toga dana, dok je s ostatkom jedinice pretraživao teren kako bi se osigurao siguran prolazak Vlaka slobode s predsjednikom Tuđmanom, nije vidio nikakve civile, ni žive, ni mrtve.

- Znaite, čovjek ima kabanicu, padala je kiša, ne čuje se. Možda je to bilo sa strane, možda je moja grupa prije tuda prošla - objašnjavao je je Mihalinčić. Za ubojstva civila doznao je kasnije, iz medija, a tvrdi i da je iz medija saznao da je njegova grupa navodno imala borbene kontakte na tom području.

Ni drugi pripadnik ATJ Lučko, koji je danas ispitan, nije vidio, niti čuo pucnjavu iz sela Grubori, a nije vidio ni dim zapaljenih kuća. Kada ga je sudac upitao kako to da nije primijetio ništa neobično, Siniša Kebet odgovorio mu je da je razlog konfiguracija terena. I on je, tvrdi, za počinjeni zločin doznao tek nekoliko godina kasnije iz medija.

SUĐENJE MRTVOME

Zanimljivo je da se postupak službeno još vodi i protiv Igora Benete (38) iako je mrtav već deset mjeseci. Naime, postupak protiv Benete može se obustaviti tek kada u spis stigne njegova smrtovnica, a zadarski patolozi ne mogu napisati datum smrti pa se ne može sastaviti ni smrtovnica.

T...Portal...

23.03.2012.

- ISTRAŽUJE SE SLUČAJ OPTUŽENOG ZA GRUBORE

BENETINO SAMOUBOJSTVO SUMNJIVO I TUŽITELJIMA

Prošlogodišnja misteriozna smrt jednog od trojice optuženih za ratni zločin u Gruborima, Igora Benete, za kojega neki mediji tvrde da je ubijen jer je navodno namjeravao otkriti istinu o pokolju srpskih civila nakon Oluje, još uvijek je predmet istrage Državnog odvjetništva. Premda je u javnosti plasirana teza da se radi o samoubojstvu, DORH postupa po prijavi njegove udovice Emilije Beneta, koja je - u vrijeme dok još uvijek nije znala da je mrtav - protiv nepoznatog počinitelja podnijela kaznenu prijavu zbog otmice

Bivši specijalac pronađen je 11. travnja prošle godine obješen na stablu u šumi u mjestu Otrić, u blizini Gračaca, no neobičnim slijedom okolnosti njegovo tijelo nije identificirano, već je nakon obdukcije u zadarskoj bolnici pokopan na mjesnom groblju pod oznakom NN. Benetina obitelj za smrt je doznala tek u studenome, dan nakon što je započelo ponovljeno suđenje za zločin u Gruborima na kojemu su se pojavili preostali optuženi s kojima se i on, kako tvrdi njegova obitelj, mjesecima ranije otišao skrivati.

Fotografiju obješenog Benete ovih dana objavio je tjednik Aktual, koji sugerira da je po položaju tijela vidljivo da se doista ne radi o samoubojstvu, dok je Jutarnji list za ubojstvo prozvao njegove bivše kolege iz Specijalne policije, a njihove odvjetnike doveo u vezu sa prikrivanjem kaznenog djela.

Ako ni zbog čega drugoga, slučaj je zanimljiv i zbog činjenice da je na njemu bio angažiran policijski i pravosudni aparat iz čak četiri županije, no čini se da se radilo o prebacivanju odgovornosti. Prijavu Benetine supruge zaprimilo je Općinsko državno odvjetništvo u Splitu, no ono ju je 'žurnim postupkom' prosljedilo kolegama u Šibeniku. Ondje je, kako nam je pojasnila županijska državna odvjetnica Živana Beroš Dodig, lokalna policija provela kriminalističku istragu, a nakon otkrića da je tijelo u Zadru upravo Benetino cijeli predmet je prosljeđen u - Karlovac.

Ondje nam je, pak, objašnjeno da je 'provođenje izvida još uvijek u tijeku', što je formulacija kojom se DORH obično koristi kada nema ništa konkretno reći. 'Imamo u radu prijavu koju spominjete, provode se izvidi i konačna odluka još nije donesena', izvijestila je županijska državna odvjetnica Gordana Križarić.

23.02.2012.

SUĐENJE ZA UBISTVO SRPSKIH CIVILA -

UBISTVA SU POČINJENA NEKOLIKO SEDMICA NAKON AKCIJE OLUJA 1995.

Za ovaj zločin su optuženi pripadnici specijalne policije, odnosno antiterorističke jedinice Lučko, Božo Krajina i Frano Drlja.

Optužen je bio i Igor Beneta, koji je u aprilu prošle godine nadjen obešen u šumi kraj sela Otrić između Knina i Gračaca. Tek krajem novembra, kad je suđenje već počelo, pomoću DNK ustanovljen je njegov identitet.

Iako je policija tada saopštila da se radi o samoubistvu, ratni komandant antiterorističke jedinice Lučko Željko Sačić izrazio je sumnju da je Beneta ubijen.

"Jutarnji list" prenosi da je, povodom tog slučaja, ministar unutrašnjih poslova Ranko Ostojić naredio istragu. U selu Grubori kod Knina je 25. avgusta 1995. godine ubijeno šestoro srpskih staraca i zapaljena većina kuća. Jedinicom koja je bila u selu komandovali su Frano Drlja i Božo Krajina. Oni se terete da su pucali na civile i palili kuće, a navodi se da su u masakru učestvovali i drugi pripadnici Drljine jedinice.

T...Portal...

28.03.2012.

'INTERNA ISTRAGA UTVRDILA DA JE BENETA POČINIO SAMOUBOJSTVO'

Nakon što su pojedini mediji počeli nagađati da je jedan od optuženika za ratni zločin u Gruborima ubijen, zbog sumnjivih okolnosti pronalaska i identifikacije njegova tijela, Ministarstvo unutrašnjih poslova pokrenulo je i internu istragu. Ona je, potvrđio je prije sjednice Vlade resorni ministar Ranko Ostojić, završena

Ostojić je novinarima potvrdio da je istraga pokazala da je Beneta počinio samoubojstvo. Podsjetimo, pokretanje interne istrage pozdravio je odvjetnik provooptuženog Franje Drlje Ljubo Pavasović Visković, kojeg su u rekonstrukciji događaja mediji indirektno povezivali s mogućim prikrivanjem kaznenog djela, odnosno ubojstva Benete.

Što se pak tiče istrage o prijetnjama koje dobiva potpredsjednik Sabora Vladimir Šeks, Ostojić je potvrdio da ona još nije završena te da ne zna kada će biti. Potvrdio je da je upoznat s činjenicom da njegov prethodnik Tomislav Karamarko dobiva prijetnje srbijanske mafije, poručivši da se 'i u tom slučaju prijetnje procjenjuju'.

Upitan jesu li te prijetnje ozbiljne, Ostojić je rekao: 'Nemojte me to pitati, znate da vam to nikad neću reći.'

Novinare je zanimalo i u kojoj je fazi Zakon o policiji na koji se, podsjećamo, neslužbeno požalila i Europska komisija. 'Završena je sva procedura do Vlade, ali je na mišljenju kod Europske komisije. EK na to mora dati svoj stav i, dok to ne dobijemo, ne možemo ići na Vladinu sjednicu, odnosno to ne želimo jer smo se tako dogovorili s EK-om. Ako bude nekih primjedbi, vjerujem da ćemo biti u prilici da ih otklonimo i to je trenutna situacija', zaključio je Ostojić.

hina.hr 03.04.2012.

NEVLADINE UDRUGE POBIJAJU TEZU O SAMOUBOJSTVU

ZAGREB - Nevladine udruge Documenta, Građanski odbor za ljudska prava (GOLJP) i Centar za mirovne studije danas su na konferenciji za novinare ishitrenom ocijenile izjavu ministra unutarnjih poslova Ranka Ostojića da je bivši pripadnik specijalne policije Igor Beneta počinio samoubojstvo, istaknuvši kako po njihovim saznanjima postoji niz ozbiljnih indicija koje upućuju na kontradikcije u objavljenom zaključku MUP-a te traže temeljitiju istragu cijelog slučaja.

U posljednje vrijeme sve su glasnija nagađanja da je Beneta ubijen kako ne bi svjedočio protiv suboraca te da se to pokušava zataškati.

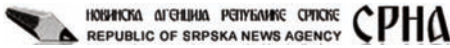
- Mislimo da kontradikcije vezane uz taj slučaj upućuju na potrebu mnogo detaljnije istrage, jer se radi o sumnji da je Beneta ubijen, rekao je predsjednik GOLJP-a Zoran Pusić.

Predsjednica Centra za suočavanje s prošlošću Documenta Vesna Teršelič upozorila je kako do danas u Hrvatskoj nema niti jedne pravomoćne presude zbog ratnog zločina nad civilnim stanovništvom tijekom ili nakon vojno-redarstvene akcije Oluja. Izuzetno važnim

smatra da institucije Republike Hrvatske u ovom slučaju pokažu da imaju snage za vjerodostojnu istragu smrti Igora Benete koja, kako je rekla, neće ostaviti širok prostor sumnje.

Sandra Benčić iz Centra za mirovne studije također je rekla kako bi Državno odvjetništvo RH (DORH) sada moralo, zbog izuzetno značajnog slučaja u kontekstu suđenja za ratne zločine, pokrenuti nepristranu i samostalnu istragu. (Hina)

SLUČAJ DVOR NA UNI

16.01.2012.

- ISTRAGA POVODOM ZLOČINA NAD SRBIMA U DVORU NA UNI

BEOGRAD - Tužilac Srbije za ratne zločine Vladimir Vukčević saslušaće 23. januara danskog novinara i dva vojnika koji su bili stacionirani u Dvoru na Uni, gdje je 1995. godine izvršen ratni zločin nad srpskim civilima, javio je B92.

Saslušanje nekadašnjih pripadnika mirovnih snaga UN biće obavljeno u Kopenhagenu, a prema saznanjima Tužilaštva riječ je o teškom zločinu nad žrtvama koje su bile hendikepirane.

Jedan od bivših pripadnika snaga UN u Hrvatskoj danski vojnik Jan Velendorf, koji je o ubistvu zarobljenih civila već govorio na danskoj televiziji, najavio je da će saradivati sa tužiocima.

Osim srpskog tužioca za ratne zločine u Dansku putuju i predstavnici hrvatskog tužilaštva budući da se i u toj zemlji vodi postupak za isti zločin.

Tužilaštvo za ratne zločine Srbije formiralo je prošle godine predmet o zločinu nad devetoro srpskih civila u Dvoru na Uni iz avgusta 1995. godine.

Danski list "BT" prenio je prošle godine svjedočenje Velendorfa o zločinu u Dvoru na Uni, koja do tada nije bila poznata široj javnosti.

Prema Velendorfovom svjedočenju, danski vojnici iz UN, stacionirani u Hrvatskoj za vrijeme "Oluje", nisu reagovali kad su ljudi u maskirnim uniformama, pred njihovim očima 8. avgusta 1995. godine, ubili devet hendikepiranih osoba srpske nacionalnosti, koji su se sakrili od rata u školi u Dvoru na Uni.

Pogubljenja su se dogodila samo nekoliko metara od danske jedinice koju je činilo 200

dobro naoružanih vojnika, koji su imali na ređenje da samo posmatraju.

Iz Tužilaštva u Sisku ranije je saopšteno da je policija zločin nad civilnim stanovništvom u Dvoru na Uni prijavila 11 godina kasnije, odnosno u septembru 2006. godine, kao i da su prema dosadašnjim saznanjima zločin u Dvoru počinili pripadnici "paravojnih formacija takozvane SAO Krajine, tokom povlačenja, ali da njihov identitet još nije utvrđen".

Predsjednik Dokumentaciono-informacionog centra "Veritas" Savo Štrbac rekao je ranije da je ovaj zločin vjerovatno počinila hrvatska jedinica 17. domobranska pukovnija iz Surnje.

vesti.rs 22.01.2012.

"VERITAS" IMA DOKAZE O ZLOČINU U DVORU NA UNI

Direktor "Veritasa" Savo Štrbac očekuje da će se posle saslušanja danskih vojnika i novinara napokon saznati ko su ubice devetoro hendikepiranih Srba u Dvoru na Uni, dodavši da o tome postoje i snimci, koje poseduju pripadnici tadašnjeg danskog Unprofora koji će biti saslušani.

SAVO ŠTRBAC: HRVATI SU POČINILI ZLOČIN

On veruje da će posle saslušanja, koje će iduće nedelje u Danskoj obaviti srpski i hrvatski tužioc, biti razrešeno ako ne poimenično, onda bar vojna pripadnost ubica iz Dvora na Uni 8. avgusta 1995. godine tokom akcije "Oluja" u Hrvatskoj.

Napominjući da Hrvati tvrde da su ubice Srbi, da su međunarodne snage pominjale čak i muslimane, Štrbac je izjavio da "Veritas" ima argumente da su počinioci pripadnici hrvatske vojske.

On je naveo da su "Veritas" i Dokumentacioni centar Republike Srpske došli do hrvatskih izvora i da nema nikakve sumnje da su u

Dvor već 7. avgusta uveče ušli pripadnici 145. brigade Hrvatske vojske iz Dubrave, iz Zagreba, a sa njima su nastupali i pripadnici 17. domobranske pukovnije.

"Ima knjiga koja je posvećena putu od osnivanja do kraja rata ove jedinice i u toj knjizi lepo piše kada su krenuli iz Zagreba, kada su prešli Savu, kada su bili u Kostajnici, kao i da su 7. avgusta popodne već bili u Dvoru", naveo je Štrbac.

On je naveo da postoje i živi svedoci i snimci tog zločina, koji je posmatralo oko 200 danskih mirovnjaka, a da te snimke poseduju pripadnici tadašnjeg danskog Unprofora, koji će biti saslušani.

"Neke snimke smo videli i očitno da se radilo o uniformisanim licima, koji nisu imali oznake pripadnosti, što je napravilo zabunu kod Danaca. Ja verujem da se pregledom tih video zapisa može utvrditi čiji su to pripadnici. Nama je u interesu da se to utvrdi", rekao je Štrbac.

Na prikazanim snimcima, koje je emitovala danska televizija, danski vojnici su bili udaljeni 50 metara i gledali izvršenje zločina, zbog čega su tražili odobrenje da intervenišu, jer su videli kako te starce, invalide bez nogu, male ljude ubijaju i kolju, ali nisu imali odobrenje da intervenišu.

"Taj komandant koji nije dao odobrenje, ili neko ko njemu nije dao odobrenje, zaista treba da odgovaraju", rekao je Štrbac, navodeći da ceo taj snimak još niko od srpskih predstavnika nije pregledao i da se videlo samo ono što je emitovala danska televizija, koja je prikazala leševe pobijenih.

"Čekalo se, pošto se istraga vodi i u Danskoj i Hrvatskoj i Srbiji, da se svi sastanu i da onda ispituju te očevice. Mi znamo da su i očevici bili nestrpljivi i da će im biti drago, jer mnogi imaju nečistu savest koju žele da očiste na najbolji mogući način", rekao je Štrbac.

On je napomenuo da i srpski general Mile Novaković u jednom javno objavljenom zborniku piše kako su sa druge strane Une, iz Novoga, pripadnici Vojske Republike Srpske pratili nadiranje hrvatskih jedinica od Kostajnice, koji su na svom putu ubijali i pljačkali, a da je u Matijevićima naišao na jednu zaklanu

ženu i jednog preklanog čoveka koji je još kriljkljao.

Srpski tužilac za ratne zločine Vladimir Vukčević će u Danskoj, zajedno sa hrvatskim tužiocima, 24. i 25. januara saslušati bivše danske vojnike mirovnjake i jednog novinara o zločinu nad devetoro hendikepiranih Srba u Dvoru na Uni u avgustu 1995. godine, u vreme hrvatske vojne akcije Oluja.

vesti.rs 22.01.2012. SRPSKI I HRVATSKI TUŽALAC ZAJEDNO ISPITUJU DANŠKE VOJNIKE O ZLOČINU U DVORU NA UNI

Tužilac za ratne zločine Srbije Vladimir Vukčević zajedno sa hrvatskim tužiocima 24. i 25. januara uzeće u Kopenhagenu izjave od danskog novinara i dva vojnika koji su bili stacionirani u Dvoru na Uni, gde je 1995. godine izvršen ratni zločin nad srpskim civilima, izjavio je zamenik srpskog tužioca Bruno Većarić.

DANSKI VOJNICI NEMO POSMATRALI ZLOČIN NAD ZAROBLJENIM SRPSKIM CIVILIMA

"To je veoma važno, jer je to na neki način i zajednički rad na tom predmetu i to je dobar primer regionalne saradnje", rekao je Većarić.

On je istakao da je to prva tužilačka istraga u Srbiji odnosno prvi krivični predmet u kome je Tužilaštvo za ratne zločine počelo da primenjuje odredbe o tužilačkoj istrazi iz novog Zakonika o krivičnom postupku.

Tužilaštvo za ratne zločine Srbije formiralo je prošle godine predmet o zločinu nad devetoro srpskih civila u Dvoru na Uni iz avgusta 1995. godine.

Jedan od bivših pripadnika snaga UN u Hrvatskoj danski vojnik Jan Velendorf, koji je o ubistvu zarobljenih civila već govorio na danskoj televiziji, najavio je da će saradivati i sa tužiocima.

Prema Velendorfovom svedočenju, danski vojnici iz UN koji su bili stacionirani u Hrvatskoj tokom vojne akcije Oluja, nisu reagovali kad su ljudi u maskirnim uniformama, pred njihovim očima 8. avgusta 1995. godine, ubili devet hendikepiranih osoba srpske nacionalnosti koji su se sakrili u školi u Dvoru na Uni.

Pogubljenja su se dogodila samo nekoliko metara od danske jedinice koju je činilo 200 dobro naoružanih vojnika, a koji su imali naređenje da samo posmatraju.

VJESNIK 25.01.2012.

POČELO ISPITIVANJE PRIPADNIKA DANSKOG BATALJUNA O RATNOM ZLOČINU U DVORU

DORH je na svojim internetskim stranicama izvijestio da su u utorak ispitana dva pripadnika Danskog bataljuna, dok će u srijedu biti ispitana još dva svjedoka. Nakon provedenih ispitivanja tih svjedoka nastavit će se istraživanja i ispitivanja svjedoka u Hrvatskoj kako bi se prikupili dokazi o počiniteljima

U Kopenhagenu je, u sudu za Grad Kopenhagen, u utorak počelo ispitivanje pripadnika Danskog bataljuna, iz mirovne misije UN-a (pripadnici snaga Unprofora) koji su 8. kolovoza 1995. bili neposredni očevici ratnog zločina u Dvoru na Uni kada su za sada nepoznate osobe u vojnim odorama u prostorijama škole i ispred škole ubile dvanaest civila, većinom hendikepiranih, izvijestilo je u utorak navečer Državno odvjetništvo Republike Hrvatske.

DORH je na svojim internetskim stranicama izvijestio da su u utorak ispitana dva pripadnika Danskog bataljuna, dok će u srijedu biti ispitana još dva svjedoka. Nakon provedenih ispitivanja tih svjedoka nastavit će se istraživanja i ispitivanja svjedoka u Hrvatskoj kako bi se prikupili dokazi o počiniteljima.

Kako se zločin dogodio na području razdvajanja oružanih snaga Hrvatske vojske i pripadnika srpskih postrojbi tako, uz dopuštenje danskog suda, četvoricu pripadnika Danskog bataljuna ispituju uz predstavnike DORH-a i pripadnici Tužiteljstva za ratne zločine Republike Srbije.

»Nakon dugog čekanja, na zajedničko je traženje dobiveno odobrenje Ujedinjenih naroda za ispitivanjem. Iskazi pripadnika Danskog bataljuna su važni budući da ti svjedoci kao neposredni očevici zločina mogu imati korisna saznanja o mogućim počiniteljima«, navodi DORH.

Sisačko Županijsko državno odvjetništvo izvijestilo je lani u travnju da policija provodi kriminalistička istraživanja teškog ratnog zločina u Dvoru 1995. godine, ali da se još ne zna identitet počinitelja koji su tada ubili

25.01.2012.

-HRVATSKI i srpski tužitelji su danas ispitivali dva vojnika iz Danskog bataljuna koji su vidjeli što se dogodilo 8. kolovoza 1995. godine kada su nepoznati vojnici u prostorijama škole i ispred nje ubili 12, većinom hendikepiranih, srpskih civila.

DORH je izvijestio da su vojnici iz mirovne misije UN-a ispitani na sudu u Kopenhagenu. Zbog toga što se zločin dogodio na području razdvajanja Hrvatske vojske i pripadnika srpskih postrojbi, uz hrvatske istražitelje su vojnike ispitivali i pripadnici Tužiteljstva za ratne zločine Republike Srbije.

DANSKI VOJNICI GLEDALI MASAKR NAD STARIM I HENDIKEPIRANIM CIVILIMA

"Nakon dugog čekanja, na zajedničko je traženje dobiveno odobrenje Ujedinjenih naroda za ispitivanjem. Iskazi pripadnika Danskog bataljuna su važni budući da ti svjedoci kao neposredni očevici zločina mogu imati korisna saznanja o mogućim počiniteljima", napisali su u priopćenju iz DORH-a te najavljuju da će nakon ispitivanja u Danskoj nastaviti sa istraživanjima i ispitivanjem svjedoka u Hrvatskoj kako bi pronašli počinitelje zločina.

Prošle godine je danski list BT objavio svedočenje danskog vojnika Jana Wellendorfa koji je izjavio kako su pripadnici UN-a gledali masakr nad starim i hendikepiranim civilima.

jedan bračni par i deset mentalno oboljelih osoba.

Navelo je pritom da je sisačko-moslavačka policija dostavila 6. rujna 2006. izvješće o ratnom zločinu protiv civila. Zločine su, prema saznanjima, počinili pripadnici paravojskih formacija tzv. SAO Krajine, koji su prilikom povlačenja iz Dvora 8. kolovoza 1995. osim jednog bračnog para ubili i desetero mentalno bolesnih osoba, smještenih u zgradi Osnovne škole u Dvoru, a koji su ranije dovezeni iz Petrinje.

25.01.2012.

ZAPOČETA ISTRAGA O ZLOČINU NA UNI

Kopenhagen, Beograd -- Tužilac za ratne zločine Vladimir Vukčević saslušao je danas u Kopenhagenu prvog svedoka u istrazi zločina u Dvoru na Uni.

Devetoro srpskih civila ubijeno je u avgustu 1995. godine u Dvoru na Uni.

"Nakon saslušanja svedoka i razmene informacija sa hrvatskim državnim tužilaštvom, koje je takođe u Danskoj, biće doneta konačna odluka o krivičnom progonu kako bi se pronašli počinioci tog užasnog zločina", rekao je Tanjugu zamenik tužioca za ratne zločine Bruno Vekarić.

Vukčević je saslušao prvog danskog vojnika, rekao je Vekarić i precizirao da će, osim njega, danas i sutra tužilac uzeti izjave od još tri vojnika i jednog danskog novinara.

Prema njegovim rečima, ovaj predmet je prva tužilačka istraga koja se odvija u skladu sa novim Zakonikom o krivičnom postupku (ZKP).

Izjave od danskih vojnika uzeće i predstavnici hrvatskog Tužilaštva, rekao je zamenik srpskog tužioca za ratne zločine.

Posle toga će, kako je naveo, srpske i hrvatske kolege uporediti izjave i drugih svedoka u Hrvatskoj i Srbiji do kojih su došli, kako bi lakše otkrili počinioce.

Informacije će biti razmenjene u skladu sa sporazumom o saradnji tužilaštava Srbije i Hrvatske, napomenuo je Vekarić.

Danski vojnik Jan Velendorf, jedan od bivših pripadnika snaga UN u Hrvatskoj, koji je već govorio na danskoj televiziji o ubistvu zarobljenih civila, kazao je da će saradivati i sa tužiocima Srbije i Hrvatske.

Kako je Velendorf ranije svedočio, danski vojnici koji su za vreme vojne akcije "Oluja" bili stacionirani u Hrvatskoj nisu reagovali kada su osobe u maskirnim uniformama 8. avgusta 1995. godine pred njima ubili devet srpskih hendikepiranih osoba, koje su bile sakrivene u školi u Dvoru na Uni.

Dansku jedinicu je tada činilo 200 naoružanih vojnika, kojima je bilo naređeno da samo posmatraju, te su se pogubljenja dogodila na samo nekoliko metara od jedinice.

**SLOBODNA
DALMACIJA** 26.01.2012.

HRVATSKA I SRBIJA U DANSKOJ ISPITALI ČETVORICU VOJNIKA UNPROFOR-A:

ŠTO SU VIDJELI SVJEDOCI POKOLJA U DVORU 1995. GODINE

Kako je ranije najavljeno, u Kopenhagenu je utorak i srijedu, 24. i 25. siječnja održano ispitivanje četvorice pripadnika Danskog bataljuna iz mirovne misije UN-a koji su 8. kolovoza 1995. bili neposredni očevici ratnog zločina u Dvoru na Uni kada su za sada nepoznate osobe u vojnim odorama u prostorijama škole i ispred škole ubile dvanaest civila, većinom hendikepiranih.

Kako se zločin dogodio na području razdvajanja oružanih snaga Hrvatske vojske i pripadnika srpskih postrojbi, uz dopuštenje danskog suda, četvoricu pripadnika Danskog bataljuna ispituju uz predstavnike Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i pripadnici Tužiteljstva za ratne zločine Republike Srbije.

Iskazi pripadnika Danskog bataljuna su važni budući da ti svjedoci kao neposredni očevici zločina mogu imati korisna saznanja o mogućim počiniteljima.

Nakon provedenih ispitivanja danskih pripadnika UNPROFOR-a nastaviti će se istraživanja i ispitivanja svjedoka u Hrvatskoj kako bi se prikupili dokazi o počiniteljima. No, još nije jasno hoće li to biti dovoljno da se 17 godina nakon počinjenja zločina dobije odgovor tko je pred očima pripadnika danskog bataljuna UNPROFOR-a ubio 10 mentalnih bolesnika u Dvoru zadnjeg dana Oluje, 8. kolovoza 1995. godine, te još dvoje civila, stanovnika Dvora.

Hrvatska javnost nije znala za monstruozni zločin u holu osnovne škole u Dvoru, sve dok o njemu na danskoj televiziji nije progovorio jedan od pripadnika danskog bataljuna Unprofora koji je vidio zločin. Iz njegovog iskaza, ali i svjedočenja hrvatskih branitelja, osloboditelja Dvora, danski vojnici UNPROFOR-a, da su htjeli, mogli su 8. kolovoza 1995. godine spriječiti pokolj mentalno bolesnih i invalidnih osoba ostavljenih u osnovnoj školi u Dvoru, manje od deset metara od baze UNPROFOR-a.

Njihovo oklopno vozilo bilo je smješteno tik

do škole, oni su kroz prozore gledali bolesnike, oni su vidjeli stravično ubojstvo, oni su svjedoci toga događaja, a ništa nisu poduzeli. Nisu ništa poduzeli ni tjednima kasnije, koliko su još ostali u Dvoru nakon završetka akcije Oluja, a nisu ništa učinili da spriječe pokolj dok je borba trajala, da bolesnike prebace u svoj kamp, ili da oružjem otjeraju ubojice.

Potvrđuje to i svjedočenje Predraga Begića iz Dvora, bivšeg pripadnika 2. gardijske brigade, koji je u oslobođeni Dvor ušao 9. kolovoza kao pripadnik 151. samoborske brigade, kojoj je kao rođeni Dvoranin bio pridodan pred Oluju.

Begić tvrdi kako je 9. kolovoza prijedodne, nakon što su hrvatske snage bez ispaljenog metka ušle u Dvor, zajedno sa zapovjednikom 17. domobranske pukovnije brigadirom Željkom Krapljanom ušao u zgradu škole, jer je obaviješten da je tamo više masakriranih tijela.

- Vidio sam stravičnu sliku - hol je bio prepun mrtvih ljudskih tijela, neki su ležali na podu, neki u invalidskim kolicima, neki na klupi. Bili su pobijeni izbliza, rafalima iz automatskih pušaka. Vidio sam kroz prozor vojnika UNPROFOR-a kako me gleda s oklopnog vozila. Gestama sam ga upitao što je ovo, zašto su to dopustili, a on je samo spusto poklopac oklopnog vozila i sakrio se od mene. Nije ga bilo briga, ili ga je bilo stid, kaže Begić.

T.A.N.J.U.G.
novinska agencija

26.01.2012.

SVEDOK: BILO JE VIŠE OD DEVET ŽRTAVA U DVORU NA UNI

BEOGRAD - Danski vojnik Jan Velendorf, koji je bio očevidac zločina u Dvoru na Uni počinjenog nad hendikepiranim srpskim civilima, tvrdi da je tamo bilo više od devet žrtava.

Velendorf je jedan od četvorice pripadnika danskog kontingenta iz sastava UN koji će tužilac za ratne zločine Vladimir Vukčević saslušati u okviru istrage o zločinu u Dvoru na Uni.

On je za RTS ispričao da je u školi, gde je zločin počinjen, lično video sa 25 metara razdaljine kako je ubijeno četvoro hendikepiranih ljudi.

"Sećam se kako je vojnik jednoj hendikepiranoj ženi pucao u vrat, a zatim šutnuo njena kolica. To sam ja video, a vojnici koji su bili samnom pamte da je najmanje 10 leševa bilo razbacano po školi", kazao je Velendorf.

Prema njegovim rečima, danski vojnici nisu reagovali jer im je rečeno da čekaju i da ne pucaju.

"Sigurno bismo zaustavili ubice da smo dobili dozvolu da to uradimo. Mislim da je naš tadašnji komandant, čovek kome smo javili kada smo videli ubijene, isključivi krivac što nije zaustavljen masakr", istakao je Velendorf.

Na opasku da su hrvatski mediji okrivili srpske vojnike za ovaj masakr, on je izričito naglasio "da nijednog srpskog vojnika nije bilo tamo u to vreme".

"Jako mi je žao zbog toga što nismo reagovali, dugo smo čekali komandu koje nije bilo. Pokušao sam i ranije da javno pričam o tom događaju, ali me niko nije slušao, sve dok nisam kontaktirao medije", naveo je Velendorf.

Srpski tužilac za ratne zločine Vukčević otputovao je 24. januara u Kopenhagen radi saslušanja svedoka masakra u Dvoru na Uni, koji je počinjen u operaciji hrvatskih snaga "Oluja" 1995. godine. Prema istraživanjima Dokumentaciono-informativnog centra "Veritas", najmanje devet hendikepiranih srpskih civila prebačeno je u toku hrvatske operacije "Oluja" iz staračkog doma u Petrinji i smešteno u školu u Dvoru na Uni, gde su pobijeni 8. avgusta 1995. godine.

Danski novinar Kasper Vedsman obelodanio je svedočenje danskih vojnika koji su naveli da je 12 vojnika, u uniformama bez oznaka, ručnim granatama i automatskim puškama hladnokrvno pobilo nemoćne ljude, među kojima i one u invalidskim kolicima i osobu amputirane noge. Pitanje odgovornosti za ovaj zločin pokrenula je 23. aprila danska BT televizija, jer se pokolj dogodio na očigled 200 danskih vojnika iz sastava UN, stacioniranih na nekoliko metara od osnovne škole, ali ga nisu sprečili pošto su imali naređenje da se ne mešaju.

03.02.2012.

DNEVNI
BILTEN

ZLOČIN U DVORU

Počev od 24. januara 2012. godine, i u nekoliko narednih dana, srpsko i hrvatsko tužilaštvo zajednički su saslušavali svjedoke zločina u Dvoru na Uni, koji se dogodio 8. avgusta 1995. godine, četvrtog dana hrvatske agresije pod nazivom „Oluja“ na zapadne dijelove RSK, tj. na UNPA sektore „Jug“ i „Sjever“.

Iako je ovaj zločin registrovan neposredno po nastanku, o njemu se više počelo govoriti i pisati nakon što je, 26. aprila 2011. godine,

danska televizija BT emitovala prilog o ovom zločinu, kojeg su preuzeli i svi mediji u regionu, pa i šire.

Danska televizija se fokusirala na pitanje odgovornosti komadanta danskih pripadnika UN-a, jačine od oko 200 vojnika, koji su sa samo nekoliko metara udaljenosti promatrali kako „dvanaest muškaraca u uniformama“, bez vidljivih oznaka vojne pripadnosti, ručnim granatama i automatskim puškama likvidira psihički i fizički hendikepirane ljude srpske nacionalnosti. (Usput rečeno, srpskim i hrvatskim tužiocima je bilo zabranjeno da svjedoče, pukovnika, kapetana, kaplara i vojnika, ispituju zašto danski vojnici nisu dejstvovali u cilju sprečavanja ovog zločina.)

Dan nakon emitovanja pomenutog priloga, hrvatski portal „Index.hr“, na osnovu „povjerljivih dokumenata UN-a“, objavio je opis devet žrtava, od kojih je 6 identifikovano: Desanka Teodorović (1915), Zorka Marić (1956), Jovan Macut (1931), Terezija Ružak (1933), Darko Krivokuća (1976) i Slobodan Vukšić (oko 70 god).

KO SU ŽRTVE?

Po VERITAS-ovim istraživanjima, žrtve su štićenici Doma penzionera i pacijenti Psihijatrije iz Petrinje. Iako se u svim izvorima navodi da su sve žrtve srpske nacionalnosti, VERITAS je došao do saznanja da je Terezija Ružak po nacionalnosti Hrvatica, rođena Petrinjka, koja je kao hendikepirana osoba, još prije rata, dospjela u Dom penzionera u rodnom gradu. Po naredbi i u organizaciji Civilne zaštite Petrinje, evakuisani su u večernjim satima 4. avgusta 1995. godine, na kraju prvog dana hrvatske agresije, zbog njihove bezbjednosti na „najbezbjednije mjesto“ u tom trenutku u sektoru „Sjever“, a to je upravo Dvor na Uni, kao najudaljenije mjesto od linije fronta, kojeg od Republike Srpske dijeli samo rijeka Una, a u blizini je i most koji vodi u Novi Grad (Bosanski Novi), odnosno u Republiku Srpsku. I objekat u koji su smješteni nalazio se u neposrednoj blizini zaštitnih snaga UN-a (koga će štiti, ako ne hendikepirane civile). U autobusu koji ih je prevezio od Petrinje do Dvora, među 50-ak putnika, u pratnji se nalazilo nekoliko medicinskih sestara sa psihijatrije i nekoliko civila, koji su, za usluge prevoza, pomagali hendikepiranim i nemoćnim.

U Dvor su stigli 5. avgusta oko dva sata iza ponoći. Po dolasku u školu, razmjestili su se po hodnicima i praznim učionicama, i u prizemlju i na spratu, koristeći školske klupe kao ležajeve. Naredna dva-tri dana život se u školi, donekle, normalizovao – pokretni su odlazili na doručak, ručak i večeru u obližnji hotel, a nepokretnima je hrana donošena u školu. Čim su se putnici iz autobusa smjestili u zgradu škole, neko od domaćina omogućio im je da telefoniraju rođacima i prijateljima po Republici Srpskoj i Srbiji i da ih pozovu da

dođu po njih. Do 7. avgusta većina ih je napustila školu, bilo da je neko došao po njih, bilo da su se ubacivali u vozila iz izbjegličke kolone (jedna kolona od Petrinje prolazila je ispred škole), bilo da su pješke preko mosta prelazili u Novi. Ostali su samo oni koji nisu sami mogli otići i po koje nije imao ko doći. Neki od onih koji su napustili školu, pričali su mi, mnogo kasnije, da im je bilo teško otići i ostaviti one bogalje, ali da su vjerovali da im se pored placava, do zuba naoružanih, neće ništa loše desiti. Nažalost, prevarili su se.

A KO SU UBICE?

U već pomenutim UN-ovim dokumentima, na koje se pozvao hrvatski portal „Index.hr“, opisana su, prema kazivanju jednog danskog vojnika, četvorica muškaraca koji su, bez ikakvog razloga likvidirali srpske civile, kao i način na koji su žrtve smaknute. Svjedok je prvog počinioca opisao kao muškarca od 40 godina, 190 cm visokog, vitkog, u tamnoj maskirnoj uniformi i s ruksakom kaki boje, naoružanim najverovatnije automatskim oružjem AK 47, koji je pobio civile u školskom hodniku. Drugi je počinilac opisan kao pedesetogodišnjak, visine od 160-170 cm, odjeven u tamnu maskirnu uniformu, koji je u školski hodnik ubacio ručnu granatu. Preostala dvojica imala su oko 30 godina i bili su odjeveni u svjetle maskirne uniforme, naoružani automatskim oružjem AK 47. Jedan od njih je ušao s protutenkovskom minom u školu, dok je drugi ubacio ručnu bombu u školu.

Odmah po prikazivanju pomenutog priloga na televiziji BT, hrvatski mediji su požurili sa izjavom da su počinioci vjerovatno Srbi, pozivajući se na Žarka Puhovskog, bivšeg predsjednika HHO-a, koji je izjavljivao da su postojale ozbiljnije sumnje kako su zločine na tom području počinili pripadnici vojske tzv. Srpske Krajine, ali i srpska vojska koja im je u tome pomagala, uz istovremeno negiranje da su ubice mogle biti i pripadnici hrvatske vojske, zašto im je kao ključni argument poslužila izjava Željka Krapljana, komadanta 17. domobranske pukovnije iz Sunje, da su hrvatski vojnici u Dvor ušli tek 9. avgusta i to bez ispaljenog metka, kao i da su zatekli prizor u školi.

Naprotiv, VERITAS-ova istraživanja nedvojbeno upućuju na zaključak da su pripadnici 145. brigade i 17. domobranske pukovnije HV već 7. avgusta po podne ušli u Dvor. Ovakav zaključak proizilazi iz više izvora:

Jedan od tih izvora je i knjiga o ratnom putu 145. brigade HV-a, koja je izdata na desetogodišnjicu osnivanja ove jedinice, iz zagrebačke Dubrave, u kojoj se, pod naslovom „Poslastica na kraju 'Oluja'“, između ostalog, navodi: „Sedmi dan vrelog kolovoza (Avgusta) stiže daljnja zapovjed od zapovjednika pravca, brigadira Vinka Štefaneka: 'produžiti napad na smjeru Kostajnica – selo Divuša – selo Zmrača – Dvor na Uni i spojiti se sa snagama Armije

BiH... U sudjelovanju sa satnijom „Dvor“ iz 17. domobranske pukovnije te manjim dijelovima 151. brigade..., te izviđačke satnije ZPZ (Zbornu područje Zagreb), oko 17.00 sati snage 145. brigade presjecaju neprijateljsku kolonu usmjeravajući djelovanja u više raznih smjerala, a u cilju potpunog ovladavanja gradom. Do padanja mraka to se uspijeva i ostvariti.“

I u časopisu „Zrin“ broj 3., od 17. septembra 1995. godine, u članku pod nazivom „Zagrebačke munje u 'Oluji' na Banovini“ posvećenom „hrvatskom junaku“ Matiji Cipriću, komadantu u specijalnoj izviđačko-diverzantskoj satniji ZPZ, inače rođenog u selu Zamlača kod Dvora, navodi se: „... Hrvatske postrojbe su, nakon oslobađanja Petrinje, Kukuruzara i Hrvatske Kostajnice, 7. avgusta 1995. godine u poslijepodnevnom satima već bile u Dvoru na Uni kao kontrolori predaje odmetničkog teškog oružja hrvatskoj vojsci... Uz suradnju s tenkovskom satnijom iz 2. gardijske brigade „Gromovi“ borbom prsa u prsa savladan je otpor četnika na ulasku u Dvor, zaraobljena jedna njegova kolona i cijelu noć uspješno odžavana blokada ceste Dvor – Bosanski Novi.“

I general Mile Novaković, u to vrijeme zamjenik komadanta SVK za Kordun i Baniju, u svojem članku „Crni Kordun“, objavljenom 2011. godine u Zborniku „Faktori odnosa snaga u srpsko – hrvatskom sukobu“ (izdavač Udruženje rezervnih vojnih starješina Srpske Krajine u Srbiji), navodi da je jedna jedinica HV-a, jačine izviđačke čete, 7. avgusta, u popodnevnom satima, nadirala iz pravca Kostajnice prema Dvoru, da je na svom putu pljačkala i palila i da joj se niko nije suprotstavio, već da je samo praćena sa desne strane Une, iz Republike Srpske. Izvještaj o kretanju i ponašanju te hrvatske jedinice podnesen je, oko 14 sati istog dana generalu Milovanoviću u Novom, sa kojim su u društvu bili komadant Novske brigade Dabić i gradonačelnik Novog Grada Radić, a sa njima i generali SVK Mile Novaković i Mile Mrkšić. Čuvši izvještaj o toj hrvatskoj jedinici, gospodin Radić je zahtijevao da se ne poduzimaju nikakve akcije prema njoj, jer bi u slučaju bilo kakvog dejstvovanja, ona uzvratila po civilnim objektima na desnoj strani Une, odnosno po Novom Gradu, kojem se zahtjevu niko od prisutnih nije usprotivio.

Dakle, Hrvati su, i po hrvatskim i po srpskim izvorima, ušli u Dvor u popodnevnom satima 7. avgusta, a zločin se odigrao 8. avgusta oko 14,30 sati.

U već pomenutoj knjizi o ratnom putu 145. brigade spominju se sukobi sa srpskom stranom: „Tokom noći 7/8. kolovoza (avgusta) 1995. godine neprijatelj razvija snage iz pokreta i u više navrata (četiri) do jutarnjih sati vrši proboj sa ciljem izvlačenja glavnine svojih snaga preko rijeke Une u smijeru Bosanskog Novog. U svitanje postrojbe 145. brigade trpe jaku topničku (artiljerijsku) vatru iz svih mogućih oružja i oruđa, jer ne smije se zaboraviti

da se navedenim smjerom pokušao izvući neprijatelj snage veće od korpusa, te se naše snage izvlače na pričuvni (rezervni) položaj oko 300 metara prema rubu grada, gdje stabilizira crtu odbrane...“

I u već pomenutom članku iz časopisa „Zrin“ takođe se spominju žestoki sukobi sa srpskom stranom: „Problemi su nastali u rano jutro 8. avgusta kada je neprijatelju stiglo nadmoćno pojačanje iz Bosanskog Novog s više tenkova i Arkanovih zločinaca. Zahvaljujući prisebnosti komadanta Ciprića i njegovu odličnom poznavanju terena, priča zamjenik zapovjednika Jole, izbjegnuti su veliki gubici i sa samo jednim ranjenim bojovnikom zauzeti su novi položaju u selu Zamlača, dok oko 10 sati nije stigla glavnina naših napadnih kolona i izvršen naš kontraudar.“

I u ratnom dnevniku danskog bataljona UNCRO-a (članak objavljen 6. maja 2011. godine u zagrebačkom nedeljniku „Novosti“) zabilježeno je da su 8. avgusta ispred glavne stražarnice svojeg kampa, odakle su snimali i video kamerom, uočili tog jutra grupu hrvatskih vojnika koji su se sukobili s jednim srpskim vojnikom, koji je na njih pucao sa obližnje cementare. U satima uoči masakra nad civilima, Danci i dalje bilježe kretanje vojnika HV-a u blizini, a pet minuta prije napada na školu i smaknuća srpskih invalida, izvještavaju o borbama zaraćenih strana ispred same škole.

I general Mile Novaković kaže da je 7. avgusta, u popodnevnom satima, izbjeglička kolona blokirana ispred Dvora. U toku noći ljude iz kolone su, prećacem, kroz šumu, preko nekog potoka do mosta i Novog, izveli dobrovoljci, s tim da su prevozna sredstva, bez ljudi, ostala na cesti. Pošto u večernjim satima toga dana niko nije sa vozilima prelazio preko mosta, general Novaković je, oko 22 sata, sa grupom od dvanaest Krajišnika krenuo u izviđanje. Kada su stigli do raskrsnice u Dvoru, dočekala ih je paljba iz automatskog oružja sa svih strana, što ih je natjeralo na povlačenje..

General Novaković je ujutro, 8. avgusta, oko 4 časa, sa jednim pratiocem, ponovo krenuo prema Dvoru, odakle se više ništa nije čulo, kod benzinske pumpe u Matijevićima, naišli su na jednu zaklanu ženu naslonjenu na žutog fiću, a u blizini i na jednog preklanog ali još živog muškarca. Zbog svega toga, a znajući i da je puno ljudi ostalo na cesti od Gline do Dvora, odlučio je da odbaci hrvatske snage od glavne komunikacije, pošto je očekivao i da će sav narod sa vojskom sa Korduna te jednim dijelom i sa Banije i Like, tim putem izaći kroz Dvor i preko mosta na Uni preći u Republiku Srpsku, kako je i bilo dogovoreno sa ostalim komadantima Kordunaškog korpusa, prije nego je, 7. avgusta, oko 01 sat iza ponoći, sa Korduna krenuo prema Novom Gradu na dogovor sa komadantom SVK generalom Mrkšićem i predstavnicima VRS o organizovanju odbrane komunikacije Glina - Dvor.

Ujutro, tog 8. avgustovskog dana, oko 6-7 časova, general Novaković, sa djelovima 13. brigade SVK prikupljenih iz kolone, oklopnim bataljonom SVK, koji je već predhodnog dana stigao do Matijevića, i jednim vodom iz Banjalučke brigade milicije, i bez pomoći dobrovoljaca, koji su u toku noći, „na nečiji poziv“ otišli za Srbiju, uspijeva odbaciti hrvatsku vojsku od komunikacije. A zatim je, sa 8 tenkova iz oklopnog bataljona SVK, izvršio deblokiranje i komunikacije ispred Dvora, kojom prilikom su tenkovi pregazili prazna vozila, koja su ljudi u toku prošle noći napustili i pješke prešli u Novi. Nakon toga je zaustavljena kolona ponovo krenula kroz Dvor i preko mosta za RS, a komunikaciju su štitili taj i naredni dan gore pomenute jedinice, sve dok svi nisu prešli most, kojeg je 10. avgusta u 13 sati, minirala vojska RS,.

Dakle, Hrvati i Srbi su bili u Dvoru toga 8. avgusta, kada su i pobijeni ljudi u školi, kako to proizilazi iz gore pomenutih izvora i UN-a, te hrvatske i srpske strane.

U nekim izvorima se spominjalo da su u Dvoru u to vrijeme bili i muslimanski vojnici. Prema VERITAS-ovim istraživanjima, toga dana su hrvatski i muslimanski vojnici zaista napali izbjegličku kolonu ispred Dvora, kod Žirovca, gdje je i bilo najviše srpskih žrtava, ali muslimana tog 8. avgusta u Dvoru nije ni bilo. Pošto su dolazili sa južne strane komunikacije Glina - Dvor, toga i narednog dana, sve dok su Srbi obezbjeđivali kolonu, nisu ni mogli neopaženo preći u dio grada, sjeverno od te komunikacije, gdje su se nalazili škola i kamp UNCRO-a, što, sa velikom vjerovatnoćom, isključuje mogućnost da su muslimani ubice hendikepiranih i nemoćnih civila u školi.

Motiv za ubistvo tih civila mogao je biti koristoljublje ili mržnja. Pošto ti nesrećni ljudi nisu imali skoro nikakvu imovinu (invalidska kolica i štake i nisu neka imovina za koju bi ih neko ubijao), ostaje kao jedini motiv mržnja prema nacionalnoj pripadnosti žrtava (ubice očito nisu znale da bar jedna žrtva nije srpske nacionalnosti), što, sa velikom vjerovatnoćom, isključuje i pripadnike srpske vojske, sa obe strane Une, kao počinioc ovog monstruoznog zločina.

Poslije saslušanja danskih pripadnika UNCRO-a, očevidaca ovog zločina, od kojih su, prema srpskom tužiocu, dvojica, kaplar i vojnik, dali veoma važne detalje o ubicama, vjerujem da će biti mnogo jasnije, a možda i potpuno izvjesno, ko su ubice.

Ko god da su, zaslužuju svaku osudu, i moralnu i krivičnu i Božiju.

Savo Štrbac

Novosti:

03.02.2012.

POČINITELJI JOŠ NEPOZNATI?

Iz izjave srpskog Tužiteljstva za ratne zločine može se zaključiti da istražitelji još ne raspolažu informacijom o pripadnosti počinitelja, što će morati utvrditi daljnjom istragom. Danski svjedoci mogli su potvrditi ono što je poznato iz ranije objavljenih materijala: da su u trenutku počinjenja zločina u Dvoru bili prisutni pripadnici više zaraćenih strana

Nakon što su predstavnici hrvatskog Državnog odvjetništva zajedno s predstavnicima srpskog Tužiteljstva za ratne zločine prošlog tjedna u Kopenhagenu ispitali četvoricu pripadnika Danskog bataljuna UNPROFOR-a, koji su 8. kolovoza 1995. neposredno svjedočili ubojstvu 12 hendikepiranih civila u Dvoru na Uni, iz Državnog odvjetništva o tome je objavljena vrlo štura informacija, a zbog zaštite postupka gotovo se ništa nije moglo doznati o tome u kolikoj su mjeri danski očevici pomogli istražiteljima.

Državno odvjetništvo objavilo je da su Ujedinjeni narodi nakon dugog čekanja odobrili zajednički zahtjev dvaju tužiteljstava za ispitivanje Danaca, te da će se istraživanja i ispitivanja svjedoka nastaviti u Hrvatskoj, kako bi se prikupili dokazi o počiniteljima. Zločin u školi u Dvoru, na čijem je igralištu bio smješten promatrački kamp sa 200 danskih vojnika, počinile su tijekom operacije "Oluja" za sada nepoznate osobe u vojnim odorama, a kako je toga dana područje Dvora bilo na liniji razdvajanja između snaga Hrvatske vojske i Vojske Republike Srpske Krajine, gdje je aktivna bila i Armija BiH-a, postoje različite spekulacije o pripadnosti počinitelja.

ŠTO SADRŽI RATNI DNEVNIK

Iz Državnog odvjetništva "Novostima" je potvrđeno jedino da su im bila korisna otkrića ovog lista iz svibnja prošle godine, kojima su potkrijepljena određena saznanja istražitelja.

Podsjetimo, o zločinu u Dvoru UN je izvijestio odmah nakon počinjenja, a vijest su u svijet prenijeli ugledni strani mediji kao što su "The New York Times" i "The Independent", koji su, pozivajući se na izvore UN-a, navodili da su masakr nad hendikepiranim srpskim

civilima počinili "bosanski muslimani", odnosno da je "danski vojnik koji je svjedočio incidentu prijavio da su ubojice nosile uniforme s oznakama 5. korpusa Armije BiH-a". Međutim, u skorašnjem službenom izvješću Vijeća sigurnosti UN-a taj podatak nije potvrđen, nego je navedeno kako su Danci svjedočili ubojstvu civila od strane vojne postrojbe čiji je identitet nepoznat.

Istraga zločina u Dvoru lani je aktualizirana nakon što je pripadnik Danskog bataljuna Jan Wellendorf u intervjuu danskoj televiziji B.T. progovorio o tome da Danci po naredbi svog komandanta nisu učinili ništa da spriječe likvidaciju civila. Nakon toga "Novosti" su pronašle dvije internetske stranice koje su pripadnici Danskog bataljuna posvetili svojim iskustvima iz rata u Hrvatskoj, a na kojima su objavili i ratni dnevnik o događajima između 4. i 10. kolovoza 1995., fotografije i videozapise snimljene s glavne stražarnice njihova kampa, na kojima su zabilježene borbe u neposrednoj blizini. Iz ratnog dnevnika Danaca moglo se doznati da su na dan ubojstva civila smješteni u školi trajale intenzivne borbe od kuće do kuće u gradu Dvoru i da su postojale indikacije da su i Vojska Krajine i Hrvatska vojska i Armija BiH-a uključene u borbe. U satima prije ubojstva, dnevnik Danaca zabilježio je prisutnost hrvatskih i srpskih snaga ispred kampa, pa i ranjavanje jednog hrvatskog vojnika. Dnevnik navodi i žestoki obračun blizu škole u Dvoru, no ni u njemu nije spomenuto tko je bacao bombe na školu i čijim je snagama pripadala izviđačka četa koja je likvidirala civile.

Državno odvjetništvo pregledalo je ratni dnevnik i spomenute videosnimke, a "Novostima" je potvrđeno da su ti materijali pomogli da se provjere određena saznanja kojima Odvjetništvo raspolaže. Nepoznato je jesu li danski vojnici prilikom prošlotjednog svjedočenja u Kopenhagenu otkrili nešto više o tome čijim su snagama mogli pripadati počinitelji ubojstva, no po svemu sudeći, malo je vjerojatno da su istražitelji na to pitanje dobili izravan odgovor. Naime, ni Jan Wellendorf u intervjuu danskoj televiziji nije se o tome znao jasno odrediti.

SURADNJA TUŽITELJSTAVA

Srpsko Tužiteljstvo za ratne zločine bilo je nešto rječitije nakon posjeta Kopenhagenu, a cijela je priča u Srbiji dobila i puno veći medijski tretman. Uz više izjava, glavni srpski tužitelj za ratne zločine Vladimir Vukčević dao je i dva televizijska intervjua, u kojima je kazao kako svjedočenja danskih vojnika pridonose rasvjetljavanju slučaja. Od Vukče-

vića se moglo doznati i da su svjedočenja dvojice vojnika bila dragocjena, dok je, kako je rekao, stekao utisak da su druga dvojica, njihov komandant i pukovnik bili "brifirani". Vukčević je kazao da je saslušan i novinar koji je objavio televizijski prilog o ulozi Danaca u događajima u Dvoru, a otkrio je da je hrvatskim i srpskim istražiteljima UN zabranio da svjedoce ispituju o tome što je bila njihova dužnost i što su mogli učiniti da spriječe zločin.

Srpsko Tužiteljstvo za ratne zločine izjavilo je i da je ostvarena vrlo dobra komunikacija s hrvatskim Državnim odvjetništvom te da će srpske i hrvatske kolege u skladu sa sporazumom o suradnji usporediti i izjave drugih svjedoka u Hrvatskoj i Srbiji, s ciljem da se utvrdi jesu li počinitelji bili pripadnici regularne vojske ili paravojnih formacija. Iz te se izjave također može zaključiti da istražitelji još ne raspolažu informacijom o pripadnosti počinitelja te da će se to morati utvrditi daljnjom istragom, pa se čini da su im danski svjedoci mogli potvrditi ono što je poznato iz ranije objavljenih materijala, a to je da su u trenutku počinjenja zločina u Dvoru bili prisutni pripadnici više zaraćenih strana.

Istraga zločina iz kolovoza 1995. u Dvoru značajna je i s aspekta razvoja suradnje tužiteljstava Hrvatske i Srbije, jer je ovo prvi slučaj u kojem su dvije zemlje istovremeno saslušavale svjedoke, a što se tiče srpske strane, to je i prva istraga u predmetima ratnih zločina koja se vodi po novom zakonu, odnosno u kojoj se primjenjuje tužilačka istraga, koju je Hrvatska usvojila nešto ranije.

Civili ubijeni 8. kolovoza 1995. dovedeni su u Dvor iz Petrinje, nakon početka operacije "Oluja". Autobusom je dovezeno 50 ljudi, među kojima bolesnici s psihijatrije i korisnici staračkog doma. Većina ih je uskoro otišla dalje ili je po njih došla rodbina, no u zgradi škole ostavljeni su najteži psihički bolesnici i nepokretni invalidi, po koje nije imao tko doći.

Izvještaji o broju ubijenih civila odmah nakon masakra govorili su o pet, a uskoro o devet osoba, no u podatku hrvatske policije, koji koristi i Državno odvjetništvo, govori se o ukupno 12 ubijenih. Prema tom podatku, uz desetero bolesnika dovedenih u tamošnju školu, ubijen je i bračni par Ivelić iz Dvora, čija je kuća bila u blizini škole. Iako se govori o ubijenim srpskim civilima, nacionalnost svih žrtava nije utvrđena, jer sva tijela do danas nisu identificirana.

PIŠE: Nikola Bajto

25.02.2012.

NOVI DOKAZI ZA ZLOČIN NA UNI

Novi snimci zločina u Dvoru na Uni mogli bi da pomognu u otkrivanju počinitelja jednog od najgorih zločina u ratu na prostorima bivše Jugoslavije - ubistvo najmanje devet hendikepiranih osoba srpske nacionalnosti.

Srpsko tužilaštvo za ratne zločine došlo je do snimaka koji bi mogli da pomognu u otkrivanju počinitelja zločina u Dvoru na Uni, jednog od najgusnijih ratnih zločina koji se desio na prostoru bivše Jugoslavije.

Preprijemio Vladimir Banić

Na snimku se vidi kako vojnici ulaze u Dvor na Uni, a datum snimanja odgovara danu masakra.

Tužilac za ratne zločine Srbije Vladimir Vukčević kaže da se do snimka došlo tokom boravka u Kopenhagenu 24. i 25. januara.

"Snimci su vrlo interesantni jer se poklapaju sa iskazima svedoka, danskih vojnika, koji su u to vreme bili u sastavu danskog bataljona u Dvoru na Uni", ističe je Vukčević.

Kako je istakao tužilac za ratne zločine sada se ispituje autentičnost tih snimaka pošto su poznata imena autora snimaka.

Prema iskazu svedoka, danskih vojnika, ubice su nosile tamno zelenu uniformu bez oznaka.

Savo Štrbac iz Dokumentaciono-informacionog centra "Veritas" tvrdi da je takve uniforme imala hrvatska specijalna policija, i da ima još dokaza koji upućuju na njih.

Savo Štrbac ističe da je, prema srpskim, hrvatskim i izvorima Ujedinjenih nacija, jedna jedinica specijalne policije, iz 145. brigade hrvatske vojske, već 7. avgusta oko 17 sati ušla u Dvor.

"To je sve opisano, put te jedinice, kojom je komandovao domaći čovek, Hrvat iz sela Zamlača kod Dvora, Matija Ciprić. Sve je to objavljeno još septembra 1995. godine u časopisu Zrin", napominje Štrbac.

Očevici zločina tvrde da su ubice imale kalašnikovke i da su školi prišli preko polja sa leve strane, kao što se na snimku i vidi.

O novim detaljima, predstavnici srpskog tužilaštva za ratne zločine razgovaraće i sa hrvatskim tužiocima sa kojima vode zajedničku istragu o zločinu.

HRONIKA ZLOČINA

O zločinu u Dvoru na Uni ponovo je počelo da se govori kada je u aprilu prošle godine danski list BT preneo priču bivšeg pripadnika snaga UN u Hrvatskoj Jana Velendorfa o zločinu, koja do tada nije bila poznata široj javnosti.

Prema Velendorfovom svedočenju, danski vojnici iz Ujedinjenih nacija, stacionirani u Hrvatskoj za vreme "Oluje", nisu reagovali kad su ljudi u maskirnim uniformama (bez oznaka), pred njihovim očima 8. avgusta 1995. godine ubili devet hendikepiranih osoba srpske nacionalnosti, koji su se sakrili od rata u školi u Dvoru na Uni, preneo je BT.

List je pisao da su se pogubljenja dogodila samo nekoliko metara od danske jedinice koju je činilo 200 dobro naoružanih vojnika, koji su imali naređenje da samo osmatraju teren i da ne intervišu u vreme kada se dogodio zločin u Dvoru, tokom ofanzive hrvatskih snaga, koja je imala za cilj da se Srbi primoraju da napuste Hrvatsku.

Mediji u toj zemlji zločin u Dvoru na Uni nazvali su "crnim poglavljem" danske ratne istorije zato što se dogodio pred očima njihovih vojnika iz kontingenta UN.

Prema pisanju lista BT, iz utvrđenja UN na krovu škole dva danska vojnika su videla kako su četvorica muškaraca provalila u školu upotrebom ručnih bombi.

Posle toga, devetoro fizički i psihički hendikepiranih osoba postrojeno je, i jedna po jedna osoba je ubijana. Masakr je trajao čitavih 15 minuta. Pored toga, tri do četiri civila je vezanih ruku izvedeno iz škole, preneo je danski list BT.

27.02.2012.

JOŠ SE UVIJEK NE ZNA TKO JE UBIO ŠTIĆENIKE PSIHIJATRIJSKOG DOMA

SRBIJANSKI TUŽITELJ POSJEDUJE VIDEO SNIMKE MASAKRA IZ DVORA NA UNI?

Cijela priča nanovo se zakotrljala nakon što je danska televizija objavila prilog o tom događaju. Danski vojnici bili su svjedoci masakra

Cijela priča nanovo se zakotrljala nakon što je danska televizija objavila prilog o tom do-

gađaju. Danski vojnici bili su svjedoci masakra

Vladimir Vukčević, srbijanski tužitelj za ratne zločine, izjavio je za Radio televiziju Srbije, kako je tamošnje tužiteljstvo došlo do video-snimke koja bi mogla pomoći u otkrivanju počinitelja zločina nad civilima koji se dogodio u kolovozu 1995. Prema pisanju srbijanskih medija, snimka prikazuje kako vojnici tijekom akcije Oluja ulaze u Dvor na Uni, na dan masakra nad najmanje devet hendikepiranih osoba srpske nacionalnosti u zgradi tamošnje osnovne škole.

DANCI SVJEDOCI

Masakru su svjedočili vojnici danskog bataljuna UNPROFOR-a, koji su istakli da su počinitelji zločina bili vojnici, njih 12, u tamno zelenim uniformama bez ikakvih oznaka, a žrtve su bili šticićenici Psihijatrijskog doma iz Petrinje, koji su u Dvor evakuirani 4. kolovoza 1995. Svi su oni ostavljeni u prostoru Osnovne škole, a po dio njih do 8. kolovoza došla je rodbina, dok su ostali ostavljeni. U popodnevnom satima tog 8. kolovoza, prema svedočenju danskih vojnika, stigla je skupina vojnika naoružanih kalašnikovima i ručnim granatama i sve ih pobili u 15 minuta. Osim za taj masakr, istu skupinu neidentificiranih vojnika hrvatski DORH tereti i za ubojstvo još jednog bračnog para u Dvoru. Srpski Veritas tvrdi da su vojnici sa snimki hrvatski vojnici jer su spomenute uniforme, po tvrdnjama Savo Štrpca, nosili pripadnici specijalne jedinice policije, koji su u Dvor stigli već 7. kolovoza, dan prije masakra. Štrbac ističe da je tu jedinicu vodio Matija Ciprić, s područja Dvora, a riječ je o izviđačkoj jedinici.

ČETIRI RAZLIČITE VOJSKE

- Ciprićevi su bili vojna postrojba i imali su šarene odore, a ne zelene kakve spominju danski vojnici, i oni nikad nisu bili u 145. brigadi što spominje Savo Štrbac. U vrijeme masakra na području Dvora, prema raznim vojnim izvorima, bile su najmanje četiri različite vojske - rekao je Ivica Pandža Orkan, pukovnik u mirovini koji se bavi istraživanjem ratnih zločina.

Hrvatski su izvori napominjali kako je HV u Dvor ušao tek 9. kolovoza, no točno je da su pojedine jedinice na to područje stigle i ranije. Naime, pripadnici 17. domobranske pukovnije uletjeli su na cesti Kostajnica - Dvor, 7. kolovoza navečer, smatrajući ih prijateljskim snagama, u neprijateljsku kolonu te je došlo do sukoba u kojima je bilo dosta žrtava. Pojedini vojnici i danas se smatraju nestalima.

Cijela priča oko masakra u Dvoru aktualizirana je reportažom danske televizije lani u travnju, a ubrzo je reagiralo i ŽDO u Sisku pripočenjem

kako je zbog ovog zločina ispitani veći broj osoba no da identitet počinitelja još uvijek nije utvrđen. Krajem siječnja zamjenici državnog odvjetnika ispitali su u Danskoj pripadnike danskog bataljuna UNPROFOR-a.

Nakon što su u Danskoj ispitani vojnici koji su nazočili maskaru, iz DORH-a se tek kratko može čuti da je istraga još u tijeku.

Iako pojedine braniteljske udruge te javnost počesto prozivaju DORH da je u istraživanju ratnih zločina sukcesivan, iz priopćenja DORH-a, objavljenog na njihovim internet stranicama može se isčitati da su oni do kraja 2010. zbog ratnih zločina kazneno prijavili 3655 osoba.

Vladimir Vukčević, srbijanski tužitelj za ratne zločine, izjavio je za Radio televiziju Srbije, kako je tamošnje tužiteljstvo došlo do video-snimke koja bi mogla pomoći u otkrivanju počinitelja zločina nad civilima koji se dogodio u kolovozu 1995. Prema pisanju srbijanskih medija, snimka prikazuje kako vojnici tijekom akcije Oluja ulaze u Dvor na Uni, na dan masakra nad najmanje devet hendikepiranih osoba srpske nacionalnosti u zgradi tamošnje osnovne škole.

Cijela priča oko masakra u Dvoru aktualizirana je reportažom danske televizije lani u travnju, a ubrzo je reagiralo i ŽDO u Sisku priopćenjem kako je zbog ovog zločina ispitani veći broj osoba no da identitet počinitelja još uvijek nije utvrđen. Krajem siječnja zamjenici državnog odvjetnika ispitali su u Danskoj pripadnike danskog bataljuna UNPROFOR-a.

DO KRAJA 2010. KAZNENO PRIJAVLJENO 3655 OSOBA

Nakon što su u Danskoj ispitani vojnici koji su nazočili maskaru, iz DORH-a se tek kratko može čuti da je istraga još u tijeku.

Iako pojedine braniteljske udruge te javnost počesto prozivaju DORH da je u istraživanju ratnih zločina sukcesivan, iz priopćenja DORH-a, objavljenog na njihovim internet stranicama može se isčitati da su oni do kraja 2010. zbog ratnih zločina kazneno prijavili 3655 osoba.

KURIR 26.02.2012.

Na snimku se vidi kako vojnici ulaze u Dvor na Uni, datum snimanja odgovara danu masakra. Ubice su nosile tamno zelenu uniformu bez oznaka, a takve uniforme imala je hrvatska specijalna policija

BEOGRAD - Srpsko Tužilaštvo za ratne zločine došlo je do snimaka koji bi mogli da pomognu u otkrivanju počinitelja zločina u Dvoru na Uni 8. avgusta 1995. godine, jednog od naj-

gnusnijih ratnih zločina koji se desio na prostoru bivše Jugoslavije.

Kako javlja RTS, na snimku se vidi kako vojnici ulaze u Dvor na Uni, datum snimanja odgovara danu masakra, a ta televizija prenosi i izjavu tužioca za ratne zločine Vladimira Vukčevića, koji kaže da se do snimka došlo tokom boravka u Kopenhagenu 24. i 25. januara.

"Snimci su vrlo interesantni jer se poklapaju sa iskazima svedoka, danskih vojnika, koji su u to vreme bili u sastavu danskog bataljona u Dvoru na Uni", naglasio je Vukčević.

Kako je istakao tužilac Vukčević, sada se ispituje autentičnost tih snimaka pošto su poznata imena autora snimaka.

Prema iskazu svedoka, danskih vojnika, ubice su nosile tamno zelenu uniformu bez oznaka, a RTS prenosi i izjavu Save Štrpca iz Dokumentaciono-informacionog centra "Veritas" u kojoj tvrdi da je takve uniforme imala hrvatska specijalna policija, i da ima još dokaza koji upućuju na njih.

Štrbac ističe da je, prema srpskim, hrvatskim i izvorima Ujedinjenih nacija, jedna jedinica specijalne policije, iz 145. brigade hrvatske vojske, već 7. avgusta oko 17 sati ušla u Dvor.

"To je sve opisano, put te jedinice, kojom je komandovao domaći čovek, Hrvat iz sela Zamlača kod Dvora, Matija Ciprić. Sve je to objavljeno još septembra 1995. godine u časopisu Zrin", napominje Štrbac.

O novim detaljima, kako javlja RTS, predstavnici srpskog Tužilaštva za ratne zločine razgovaraće i sa hrvatskim tužiocima sa kojima vode zajedničku istragu o zločinu.

O zločinu u Dvoru na Uni ponovo je počelo da se govori kada je u aprilu prošle godine danski list BT preneo priču bivšeg pripadnika snaga UN u Hrvatskoj Jana Velendorfa o zločinu, koja do tada nije bila poznata široj javnosti.

Prema Velendorfovom svedočenju, danski vojnici iz UN, stacionirani u Hrvatskoj za vreme "Oluje", nisu reagovali kad su ljudi u maskirnim uniformama (bez oznaka), pred njihovim očima 8. avgusta 1995. godine ubili devet hendikepiranih osoba srpske nacionalnosti, koji su se sakrili od rata u školi u Dvoru na Uni, preneo je BT.

List je pisao da su se pogubljenja dogodila samo nekoliko metara od danske jedinice koju je činilo 200 dobro naoružanih vojnika, koji su imali naređenje da samo osmatraju teren i da ne intervenišu u vreme kada se dogodio zločin u Dvoru, tokom ofanzive hrvatskih snaga, koja je imala za cilj da se Srbi primoraju da napuste Hrvatsku.

hina.hr

27.02.2012.

BEOGRAD: U TIJEKU ISPITIVANJE AUTENTIČNOSTI

VUKČEVIĆ: IMAMO SNIMKU ZLOČINA U DVORU

»Mi smo do ovih snimaka došli tijekom našeg boravka u Kopenhagenu 24. i 25. siječnja ove godine. Snimci su vrlo interesantni jer se poklapaju s iskazima saslušanih svjedoka, danskih vojnika, koji su u to vrijeme bili u sastavu danskog bataljona u Dvoru na Uni«, kazao je Vukčević za srbijansku državnu televiziju RTS

Srbijansko tužiteljstvo za ratne zločine došlo je do video snimaka koji bi mogli pomoći u otkrivanju počinitelja ratnog zločina nad civilima u Dvoru u kolovozu 1995. godine, objavio je u subotu navečer srbijanski tužitelj za ratne zločine Vladimir Vukčević.

»Mi smo do ovih snimaka došli tijekom našeg boravka u Kopenhagenu 24. i 25. siječnja ove godine. Snimci su vrlo interesantni jer se poklapaju s iskazima saslušanih svjedoka, danskih vojnika, koji su u to vrijeme bili u sastavu danskog bataljona u Dvoru na Uni«, kazao je Vukčević za srbijansku državnu televiziju RTS.

Na prikazanoj snimci vidi se kako vojnici u odorama bez oznaka ulaze u Dvor, a datum snimanja, kako navodi RTS, odgovara danu kada je zločin počinjen. Po riječima Vukčevića, u vrijeme je ispitivanje autentičnosti tih snimaka.

Predstavnici srbijanskog tužiteljstva za ratne zločine o ovim novim detaljima razgovarat će sa svojim kolegama iz Hrvatske, s kojima vode zajedničku istragu o zločinu u Dvoru, dodaje RTS.

Srbijanski tužitelj potkraj siječnja boravio je u Danskoj zajedno s predstavnicima Državnog odvjetništva Republike Hrvatske (DORH) radi saslušanja svjedoka u ovom predmetu.

Sisačko Županijsko državno odvjetništvo izvijestilo je lani u travnju da policija provodi kriminalistička istraživanja teškog ratnog zločina u Dvoru 1995., ali da se još ne zna identitet počinitelja koji su tada ubili jedan bračni par i deset mentalno oboljelih osoba.

Navelo je pritom da je sisačko-moslavačka policija dostavila 6. rujna 2006. izvješće o ratnom zločinu protiv civila. Zločine su,

prema saznanjima, počinili pripadnici paravojskih formacija tzv. SAO Krajine, koji su prilikom povlačenja iz Dvora 8. kolovoza 1995. ubili bračni par i deset mentalno bolesnih osoba, smještenih u prostorijama Osnovne škole u Dvoru, a koji su ranije dovezeni iz Petrinje.

Također je zatražena pretraga baze podataka Haškog suda u cilju prikupljanja podataka ili dokumentacije koja bi odvjetništvu pomogla u otkrivanju identiteta žrtava i počinitelja zločina.

Zbog tog zločina lani u travnju istragu je pokrenulo i srbijansko tužiteljstvo za ratne zločine, nakon izjave danskog vojnika o stradanju civila u Dvoru. Danska televizija BT je prošlog proljeća objavila prilog u kojemu je danski vojnik posvjedočio da danski vojnici u sastavu UN-a 1995. nisu reagirali kada je veći broj ljudi »u maskirnim uniformama«, pred njihovim očima ubio mentalno bolesne osobe koje su se skrile od rata u školi u Dvoru. Ni u tekstu ni u video prilogu danske televizije ne govori se o tome tko su počinitelji zločina. [Hina]

Večernji list 02.03.2012.

**UN-OVI DOKUMENTI: TAJNI
IZVJEŠTAJI DANSKOG
BATALJUNA RAZOTKRIVAJU TKO
JE ODGOVORAN ZA JOŠ
NERAZJAŠNJEN ZLOČIN NAD
SRBIMA NAKON OLUJE**

**EKSKLUZIVNO:
OBJAVLJUJEMO
UN-OV SPIS KOJI
RAZOTKRIVA
ZLOČIN U DVORU**

Večernjak je u posjedu dokumenta koji otkriva tko je počinio masakr nad starcima 8. kolovoza 1995.

“Članovi danskog bataljuna vidjeli su egzekuciju pet hendikepiranih i starijih ljudi, što je djelo, kako vjerujemo, 5. korpusa Armije BiH. Uočeno je i da su vojnici 5. korpusa ubili iz vatrenog oružja dvije žene i dijete (...) Dojavljen je slučaj da su vojnici, izgleda 5. korpusa, vezali srpske civile užetom i koristili ih kao živi štit u borbi izvan samoga mjesta”, stoji među ostalim u dokumentu koji jedini objavljujemo.

Trenutak strijeljanja zarobljenika u Kotaranima UN-ov dokument koji sadrži izvještaj danskog bataljuna UNCRO-a koji za zločin sumnjiči vojnike Armije BiH (klikni na sliku

za cijeli prikaz) Dokumenti iz kolovoza 1995. dosad su bili potpuno nepoznati “Članovi danskog bataljuna vidjeli su egzekuciju pet hendikepiranih i starijih ljudi, što je djelo, kako vjerujemo, 5. korpusa Armije BiH. Uočeno je i da su vojnici 5. korpusa ubili iz vatrenog oružja dvije žene i dijete (...) Dojavljen je slučaj da su vojnici, izgleda 5. korpusa, vezali srpske civile užetom i koristili ih kao živi štit u borbi izvan samoga mjesta”, stoji među ostalim u dokumentu koji jedini objavljujemo. Pogledajte video!

Jesu li pripadnici Armije BiH ubili devet hendikepiranih civila u popodnevnim satima 8. kolovoza 1995. godine u Osnovnoj školi Dvor? To se pitanje nameće iz izvještaja koji su pripadnici UNCRO-a tijekom akcije Oluja s terena slali u središnjicu UN-ovih mirovnih snaga u Zagrebu, a koje je Večernji list dobio u posjed.

ŽIVI LJUDSKI ŠTIT

U izvještaju na engleskom jeziku, poslanom dan nakon masakra u Dvoru, pod napomenom “Djelovanja protiv civila u sektoru Sjever”, piše sljedeće:

“Članovi danskog bataljuna vidjeli su egzekuciju pet hendikepiranih i starijih ljudi, što je djelo, kako vjerujemo, 5. korpusa Armije BiH. Petsto metara od UN-ove promatračnice NU-13 uočeno je i da su vojnici 5. korpusa ubili iz vatrenog oružja dvije žene i jedno dijete.

Brojni su izvještaji iz Dvora koji upozoravaju na korištenje civila kao ljudskog štita. Dojavljen je jedan slučaj da su vojnici, izgleda pripadnici 5. korpusa Armije BiH, vezali srpske civile užetom i koristili ih kao živi štit u borbi izvan samoga mjesta”.

Dio ovog izvještaja objavio je i naš poznati gastronomski stručnjak Veljko Barbieri, dragovoljac Domovinskog rata, a sada bojničnik u mirovini. On se tijekom Oluje kao časnik za odnose s UN-om zatekao i na području Dvora. Svoja je ratna iskustva 1996. godine pretočio u knjigu “Tko je sa mnom palio kukuruz? (Pakrački dnevnik)” u kojem se citiraju izvještaji UN-a tijekom akcije Oluja.

– Izvješće UN-a dobio sam tajnim putem i potpuno je vjerodostojno. Riječ je o službenom izvješću danskog bataljuna smještenog u Dvoru na Uni iz kojeg je vidljivo da nije bilo nikakvih problema na tom području s Hrvatskom vojskom. Koliko su danski UN-ovci imali povjerenja u nas govori i podatak da su upravo nas zamolili da pronademo četvoricu njihovih vojnika koje su kao taoce tijekom Oluje koristili vojnici tzv. Krajine – rekao nam je Veljko Barbieri.

Ti izvještaji nisu bili poznati Vijeću sigurnosti UN-a u tjednima nakon Oluje, pa su za te

zločine optužene hrvatske snage. No, nakon nekoliko mjeseci i službena UN-ova izvješća o događajima u sektoru Sjever upotpunjena su ovim dokumentom u kojemu se ističe vjerojatnost, na temelju svjedočenja danskih vojnika, da je Armija BiH odgovorna za masakr u Dvoru. I u nekim srpskim medijima još u rujnu 1995. godine optuženi su muslimanski vojnici za zločine nad Srbima tijekom Oluje.

POZNATE VIDEOSNIMKE

Naime, poznato je da su pripadnici 505. bužimske brigade počinili zločine nad srpskim civilima i vojnim zarobljenicima prilikom napredovanja iz pravca Bužima prema cesti Glina – Dvor. Poznate su također i videosnimke egzekucije zarobljenika na napuštenim UN-ovim kontrolnim točkama kraj sela Kotarana, istočno od Dvora, i kod bosanske granice.

Armija BiH tada je prešla granicu i nastupala prema cesti Glina – Dvor, a hrvatski MUP i dalje traga za najmanje 39 civila koji su tijekom Oluje nestali u selima Komora, Kotarani te Gornji i Donji Žirovac, gdje su napredovali vojnici Bužimske brigade. Iako ista snimka pokazuje i hrvatsku jedinicu Crne mambe pri premetačini izbjegličke kolone, i za koje se govori da su počinili zločine, na snimkama nema traga tome da su hrvatski vojnici počinili ubojstva, a kako je riječ o snimci iz srpskih izvora teško je vjerovati da takvi prizori, da zaista i postoje, ne bi bili uključeni u snimku.

Da nije riječ o hrvatskim vojnicima tvrdi i pukovnik Ivica Pandža Orkan. Kaže da je uz devet hendikepiranih osoba u Dvoru tad ubijen i bračni par Ivelić, hrvatske nacionalnosti, a da mu se, na temelju ovih dana objavljenih snimki vojnika blizu škole u Dvoru na dan masakra čini da je riječ o profesionalnoj jedinici.

– U Dvoru su tih dana bili i pripadnici Legijinih Crvenih beretki, što se jako dobro zna – kazuje Orkan.

ŠTO SU DANCI VIDJELI

“Članovi danskog bataljuna vidjeli su egzekuciju pet hendikepiranih i starijih ljudi, što je djelo, kako vjerujemo, 5. korpusa Armije BiH. Uočeno je i da su vojnici 5. korpusa ubili iz vatrenog oružja dvije žene i dijete (...) Dojavljen je slučaj da su vojnici, izgleda 5. korpusa, vezali srpske civile užetom i koristili ih kao živi štit u borbi izvan samoga mjesta”, stoji među ostalim u dokumentu koji jedini objavljujemo.

Prozvani časnik HV-a Ciprić: Samo ljudsko smeće može ubiti osobu u kolicima

Zgražam se nad tim zločinom! Ubili civila i, k tomu, invalida, to može samo ljudsko smeće. Moja etika to ne dopušta. Ni ja, ni jedan moj

vojnici nismo to učinili, nema šanse... Ne krijući ogorčenje, ovim riječima progovara Matija Ciprić, umirovljeni časnik HV-a, kojeg je ovih dana Savo Štrbac označio odgovornim za zločin nad devet hendikepiranih osoba srpske nacionalnosti te hrvatskog bračnog para, počinjen neposredno poslije Oluje na području Dvora na Uni. Naime, prema svjedočenju vojnika danskog bataljuna, u popodnevnom je satima 8. kolovoza 1995. stigla skupina vojnika naoružanih kalašnjikovima i ručnim bombama i sve ih pobila u 15 minuta, tik do baze UNPROFOR-a. No, kako je jučer Matija Ciprić ispričao novinarima Večernjeg lista, u trenutku zločina hrvatska je vojska bila na ulazu u Dvor, na položaju udaljenom otprilike kilometar od škole gdje se dogodio zločin.

- Mi smo se 8. kolovoza povukli otamo na temelju zapovijedi pa jamčim da kod škole nije bio nitko od mojih ljudi, koje sam ja obučavao i odveo na frontu. Što se mene osobno tiče, te civile nisam vidio ni dok su bili živi, niti sam nakon što su pobijeni vidio njihova tijela. Otišao sam dalje na nove zadatke - govori Matija Ciprić, čiji je ratni put počeo u Zboru narodne garde, a nastavio se u Tigrovima. Bio je zapovjednik vojarne Borongaj, a u mirovinu je otišao kao zapovjednik izviđačko-diverzantske postrojbe.

- Da sam ubio čovjeka u invalidskim kolicima, ne bih noću mogao spavati ni sekunde. Dolazim iz katoličke obitelji, vjernik sam. Ne bih mogao ubiti civila, isto tako ni zarobljenog vojnika, nego sam ih predavao pravdi jer nisam sudac nego vojnik. Slažem se da taj

zločin u Dvoru treba istražiti i onoga tko je to učinio, treba doživotno kazniti da ne vidi slobode, ali nema teoretske šanse da je to učinila Hrvatska vojska - rekao je Ciprić koji vjeruje da su invalide pobili srpski specijalci, ne znajući da su "njihovi". Iako vjeruje da su, kako kaže, istina, vjera i poštenje na njegovoj strani, ovih je dana Ciprić angažirao odvjetnika Krešimira Vilajtovića, koji je ovako komentirao slučaj:

- U pitanju je već viđeno podmetanje udruge Veritas i Save Štrbca, ali uvjeren sam da to neće proći olako. No, zabrinjava to što se neke hrvatske institucije prema sudionicima Domovinskog rata neprimjereno odnose. Jer, ako je DORH ustupio predmet srpskom tužiteljstvu, kako bi se oni bavili našim državljaninom Ciprićem, onda je to izvan pameti.

BOSNA I HERCEGOVINA

21.01.2011.

SUD BIH

ŠEFIK ALIĆ OSUĐEN NA 10 GODINA ZATVORA

Vijeće Apelacionog odjeljenja Odjela I za ratne zločine izreklo je 20. januara 2011. godine drugostepenu presudu kojom je optuženi Šefik Alić oglašen krivim da je počinio krivično djelo ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175 tačka a), u vezi sa članom 21., 29. i 180. st. 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, te osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 10 godina.

Šefik Alić oglašen je krivim što je 5. augusta 1995. godine, u svojstvu pomoćnika komandanta

za bezbjednost bataljona „Hamza“, 505. brigade 5. korpusa Armije BiH, čije su dužnosti i odgovornosti obuhvatale ispitivanje zarobljenika, pružanje zaštite i obezbjeđenje njihovog sigurnog prolaska do Komande brigade, postupao suprotno pravilima međunarodnog prava tako što je zajedno sa Al Harbi Tewfikom, neregularnim vojnikom, tokom vojne operacije „Oluja“, u kojoj su pripadnici bataljona „Hamza“ zarobili četiri pripadnika Vojske Srpske Krajine, lično učestvovao u fizičkom i psihičkom zlostavljanju ratnih zarobljenika, te učestvovao u lišenju njihovih života, na način da je bio obavezan zaštititi ih, a on je to propustio, što uključuje propust da spriječi Al Harbi Tewfik-a da ima dalji kontakt sa zarobljenicima, bez obzira što je bio svjestan realne opasnosti i rizika koji je Al Harbi Tewfik predstavljao po zarobljene.

Prvostepenom presudom od 11. aprila 2008. godine sudeće vijeće je oslobodilo Šefika Alića optužbi da je počinio navedeno krivično djelo.

Protiv navedene presude žalbu je blagovremeno

pripadnika ratnog vazduhoplovstva također te vojske zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva u augustu 1995. godine na području Bosanskog Petrovca. "Izveštaj prijavljene osobe sumnjiči da su u augustu 1995. godine u mjestu Kapljuh, selo Bravsko, općina Bosanski Petrovac, kršeći pravila međunarodnog prava, upotrebom borbenih aviona tipa MIG-21 iz sastava hrvatskog ratnog vazduhoplovstva, pokrenuli, naredili i učinili napad na civilno stanovništvo, granatirali civilnu kolonu izbjeglica, što je za posljedicu imalo smrtno stradanje devet i ranjavanje 50 civila", saopćeno je danas iz MUP-a Republike Srpske.

Podsjeća se da je Centar javne bezbjednosti Banja Luka je u ranijem periodu podnio iz-

SUVA MEĐA

izjavio tužilac Tužilaštva BiH sa prijedlogom da apelaciono vijeće prvostepenu presudu ukine i odredi održavanje pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja. Žalba Tužilaštva BiH je uvažena, presuda Suda BiH od 23. marta 2009. godine je ukinuta, te je određeno održavanje pretresa pred apelacionim vijećem.

Apelaciono vijeće našlo je da je žalba Tužilaštva BiH utemeljena, da je prvostepeno vijeće pogrešno i nepotpuno utvrdilo činjenično stanje, te da pobijana presuda sadrži pogrešne zaključke o odlučnim činjenicama, što je rezultiralo i pogrešnom primjenom materijalnog prava od strane prvostepenog vijeća.

U ponovljenom pretresu apelaciono vijeće je preslušalo audio snimke svjedočenja svjedoka Tužilaštva BiH i odbrane koja su svjedoci dali u prvostepenom postupku, te prihvatilo sve izvedene materijalne dokaze.

Napomena: Po saznanjima VERITAS-a za ovaj događaj, osim osuđenog Šefika Alića, nije niko drugi procesuiran.

vještaje protiv više osoba iz komandne strukture Vojske Republike Hrvatske zbog postojanja osnova sumnje da su, navodno, počinili krivična djela ratnih zločina u toku sprovođenja vojne akcije „Oluja 95“ na području Bosanskog Grahova, Bosanskog/Novog Grada i drugih zapadnokrajiških općina.

Napomena: U maju 2012. godine, predstavnik VERITAS-a obavio je razgovor sa predstavnicima Tužilaštva BiH po pitanju stanja ovog predmeta i tom prilikom je rečeno da je Tužilaštvo BiH prikupilo sve relevantne informacije i dokaze sa područja BiH i Srbije, posebno da su saslušani svi preživjeli oštećeni i članovi porodica poginulih, a da se čeka odgovor nadležnih pravosudnih organa u RH po pitanju učešća hrvatskih aviona i pilota u napadu na izbjegličku kolonu 7. avgusta 1995. godine kod Bravskog.

IslamBosna 02.11.2010.

Granatiranje izbjegličke kolone kod bravskog

IZVJEŠTAJ PROTIV HRVATSKIH VOJNIKA ZBOG GRANATIRANJA IZBJEGLIČKE KOLONE

BANJALUKA - Centar javne bezbjednosti Banja Luka podnio je Tužilaštvu BiH izvještaj protiv tri identifikovana nekadašnja pripadnika Vojske Republike Hrvatske i dva neidentifikovana

BIHAĆ**SUD BIH**

S1 1 K 003368 09 KRI (X-KR-08/522) -
SELIMOVIĆ MEHURA I DR.

OPTUŽENI**MEHURA SELIMOVIĆ****ADIL RUŽNIĆ****EMIR MUSTAFIĆ**

Činjenični osnov optužnice:

U optužnici se, između ostalog, navodi da su optuženi Mehura Selimović, u svojstvu referenta za vojno-policijske poslove i referenta za kontraobavještajne poslove 5. korpusa Armije Republike BiH (ARBiH), Adil Ružnić, u svojstvu oficira bezbjednosti, tj. pomoćnika komandanta za poslove bezbjednosti Štaba 5. korpusa ARBiH i Emir Mustafić pripadnik 5. korpusa ARBiH pomagali i podstrekavali zatvaranje ratnih zarobljenika i civila. Zarobljenici su zatvarani u logorima na lokacijama prostorija Kasarne "Adil Bešić" u Bihaću, zatočeničkog centra u Fabrici plastike u Petrovcu, prostorijama Civilnog zatvora "Luke" u Bihaću i drugim objektima. Zatvorenici su, prema navodima iz optužnice, držani u izuzetno lošim uslovima za život, te su prisiljavani na obavljanje prinudnih radova, koji su se sastojali od teških fizičkih poslova. Dalje se u optužnici navodi da su zatvorenici, također, bili izloženi ispitivanjima i fizičkim maltretiranjima od strane stražara logora, te drugih vojnika koji su nesmetano ulazili u prostorije, te samih optuženih koji su ispitivali ratne zarobljenike.

Tačke optužnice:

Optužnica tereti Mehura Selimovića, Adila Ružnića i Emira Mustafića za slijedeća krivična djela:

Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH) u vezi sa tačkama:

c) namjerno nanošenje osobi snažnog fizičkog ili duševnog bola ili patnje (mučenje) i

e) protivpravno odvođenje u koncentracione logore i druga protivzakonita zatvaranja.

Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. KZ BiH u vezi sa tačkama:

a) namjerna nanošenja osobama snažnog fizičkog ili duševnog bola ili patnje (mučenja) i

c) prisiljavanje na službu u neprijateljskim oružanim snagama,

a sve u vezi sa članom 180. stav 1. i 2. (individualna i komandna krivična odgovornost) KZ BiH.

EKSHUMACIJE, IDENTIFIKACIJE I SAHRANE OD 01. AVGUSTA 2011. DO 31. JULA 2012. GOD.

IDENTIFIKOVANI OD 1. AVGUSTA 2011. DO 1. AVGUSTA 2012. GODINE

1. MILJKA BOROTA kći Nikole, rođena 02.01.1933. u Batino-
voj Kosi, Vrginmost.

*Ubijena prilikom presjecanja izbjegličke kolone kod Dvora
u vrijeme „Oluje“.*

Ekshumirana je sa groblja u Dvoru.

*Identifikovana je 25.11.2011. godine u Zavodu za sudsku me-
dicinu u Zagrebu.*

*Sahranjena je u toku decembra 2011. godine na groblju u
Batinovoj kosi.*

2. JOKA BRADAŠ kći Petra, rođena 1915. u Kninu.

Ubijena na području Knina u vrijeme „Oluje“.

Ekshumirana je sa groblja u Kninu.

*Identifikovana je 19.4.2012. godine u Zavodu za sudsku me-
dicinu u Zagrebu.*

*Sahranjena je u toku maja 2012. godine na groblju u Žagro-
viću.*

3. SLOBODAN DAMJANOVIĆ sin Luke, rođen 07.11.1959. u
Koprivni kod Modriče.

Ubijen na području Bruvna u vrijeme „Oluje“.

Ekshumiran je sa groblja u Korenici.

*Identifikovan je 11.07.2012. godine u Zavodu za sudsku me-
dicinu u Zagrebu.*

Sahranjen je u toku jula 2012. godine na groblju u Koprivni.

4. MIĆO DODOŠ sin Ilije, rođen 28.02.1930. u Hajtiću, Glina.

Ubijen na području Donjeg Selišta u vrijeme „Oluje“.

Ekshumiran je sa groblja u Dvoru.

Identifikovan je 25.11.2011. godine u Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu.

Sahranjen je u toku decembra 2011. godine na groblju u Donje Selište.

5. NIKOLA ĐURIČIĆ sin Pavla, rođen 12.02.1948. u Strmenu, Kostajnica.

Ubijen na području Strmena u vrijeme „Oluje“.

Ekshumiran je sa groblja u Petrinji.

Identifikovan je 11.07.2012. godine u Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu.

Sahranjena će biti u toku septembra 2012. godine na groblju u Petrinji.

6. MARA GOJSAVIĆ kći Mirka, rođena 08.04.1930. u Velikom Krčevu, Kostajnica.

Ubijena na području Komogovine - Kostajnica u vrijeme „Oluje“.

Ekshumirana je sa groblja u Šašu.

Identifikovana je 19.4.2012. godine u Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu.

Sahranjena je u toku maja 2012. godine na groblju u Komogovini.

7. MARIJA KLISURIĆ kći Milana, rođena 17.07.1943. u Baljcima, Drniš.

Ubijena na području Vrbnika u vrijeme „Oluje“.

Ekshumirana je sa lokacije na Vrbniku.

Identifikovana je 19.4.2012. godine u Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu.

Sahranjena je maja 2012. godine na groblju u Veterniku.

8. ANĐELKO KONČALOVIĆ sin Danila, rođen 02.01.1967. Donji Skrad, Duga Resa.

Ubijen na području Donjeg Skrada u vrijeme „Oluje“.

Ekshumiran je sa groblja u Malom Kozincu.

Identifikovan je 11.7.2012. godine u Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu.

Sahranjen je u toku jula 2012. godine na groblju u Donjem Skradu.

9. BRANKO LIČINA sin Luke, rođen 18.02.1951. u Humljanima, Slavonska Orhovica.

Ubijen na području Aerodroma Željava u vrijeme „Oluje“.

Ekshumiran je sa groblja u Korenici.

Identifikovan je 19.4.2012. godine u Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu.

Sahranjena je 19. maja 2012. godine na groblju u Indiji.

10. PETAR MILANKOVIĆ sin Milana, rođen 25.08.1927. u Ličkoj Jasenici, Ogulin.

Umro u izbjegličkoj koloniji kod Dvora u vrijeme „Oluje“.

Ekshumiran je sa groblja u Dvoru.

Identifikovan je 25.11.2011. godine u Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu.

Sahranjen je 10. decembra 2011. godine na groblju Orlovača.

11. SREĆKO MILANKO sin Miloša, rođen 15.02.1956. u Muškovcima, Obrovac.

Ubijen na području Prezid - Velebit u vrijeme „Oluje“.

Ekshumiran je sa groblja u Žitniku.

Identifikovan je 19.4.2012. godine u Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu.

Sahranjena je u toku jula 2012. godine na groblju u Muškovcima

12. MATIJA MIŠČEVIĆ sin Milana, rođen 15.01.1953. u Katinovacu, Vrginmost.

Ubijen prilikom presjecanja izbjegličke kolone kod Žirovca u vrijeme „Oluje“.

Ekshumiran je sa groblja u Dvoru.

Identifikovan je 25.11.2011. godine u Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu.

Sahranjena je u toku decembra 2011. godine na groblju u Katinovcu.

13. ANA MRAOVIĆ kći Stanka, rođena 01.09.1905. u Topuskom, Vrginmost.

Ubijena prilikom presjecanja izbjegličke kolone kod Dvora u vrijeme „Oluje“.

Ekshumirana je sa groblja u Dvoru.

Identifikovana je 25.11.2011. godine u Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu.

Sahranjena je u toku decembra 2011. godine na groblju u Boviću.

14. PREDRAG STAPAR sin Jovana, rođen 01.10.1974. u Sisku.

Ubijen na području Cepeliš - Petrinja u vrijeme „Oluje“.

Ekshumiran je sa groblja u Petrinji.

Identifikovan je 25.11.2011. godine u Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu.

Sahranjen je 9. decembra 2011. godine na groblju u Surduku.

15. MILE TEPAVAC sin Radojice, rođen 20.04.1945. u Mudriću, Slunj.

Ubijen prilikom presjecanja izbjegličke kolone kod Žirovca u vrijeme „Oluje“.

Ekshumiran je sa groblja u Petrinji.

Identifikovan je 19.4.2012. godine u Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu.

Sahranjen je 8. maja 2012. godine na groblju u Indiji.

16. MILAN TESLA sin Nikole, rođen 22.10.1952. u Šašu, Kostajnica.

Ubijen na području Strmena u vrijeme „Oluje“.

Ekshumiran je sa groblja u Petrinji.

Identifikovan je 19.4.2012. godine u Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu.

Sahranjen je u toku maja 2012. godine na groblju u Šašu.

SPOMENICI ŽRTVAMA OLUJE

BRAVSKO
07.08.2011.

JANJILA- OTKRIVEN SPOMEN KRST

Vladika bihačko-petrovački Hrizostom danas je služio parastos u Janjilama, kod Petrovca, gdje je otkriven metalni krst visine 6,5 metara kao znak sjećanja na Srbe koji su u egzodusu iz Republike Srpske Krajine stradali na Petrovačkoj cesti.

- Uprkos brojnim dokazima o zločinima počinjenim nad Srbima tokom i nakon Oluje koje je MUP RS podnio Tužilaštvu BiH, pravosuđe BiH nikog nije procesuiralo, rekao je Direktor Republičkog centra za istraživanje ratnih zločina Janko Velimirović.

On je istakao, da posljednje izjave hrvatskih zvaničnika u kojima se navodi da je Oluja za Hrvatsku bila oslobodilačka akcija ne predstavljaju nikakvu utjehu porodicama srpskih žrtva.

Koordinator Dokumentaciono-informacionog centra "Veritas" za Srpsku Mira Jovanović izjavila je, da su na Petrovačkoj cesti nevino stradali srpski civili od hrvatske avijacije koja je gađala izbjegličku kolonu.

- Najžalosnije je da je ovdje od devetoro poginulih, stradalo četvoro djece uzrasta od pet do 13 godina - istakla je Jovanovićeva.

Vijence kod Spomen-krsta na Petrovačkoj cesti položili su delegacije "Veritasa", Organizacije porodica zarobljenih i poginulih boraca i

nestalih civila RS, Udruženja porodica nestalih "Suza", Ličko-senjske županije i opštine Donji Lapac.

Za zločine u Oluji i poslije te akcije pred Haškim tribunalom osuđeni su hrvatski generali Ante Gotovina na 24, a Mladen Markač na 18 godina zatvora i u toku je žalbeni postupak na prvostepenu presudu.

Akcija Oluja počela 4. avgusta 1995.

godine granatiranjem naseljenih područja sjeverne Dalmacije, Korduna, Like i Banije. Potom su hrvatske snage, uz odobrenje i podršku NATO, a u sadejstvu sa HVO i tzv. Armijom BiH, izvršile agresiju na ta područja koja su bila pod zaštitom UN.

Za samo nekoliko dana sa vijekovnih srpskih ognjišta protjerano je oko 220.000 stanovnika, ubijena su 1.934 lica, od kojih 1.196 civila i pričinjena ogromna materijalna šteta.

Nizom manifestacija od 3. do 7. avgusta obilježava se 16 godina od progona Srba iz Republike Srpske Krajine u hrvatskoj akciji Oluja. Manifestacije organizuje Odbor za njegovanje tradicija oslobodilačkih ratova Vlade RS, a dodatne sadržaje Centar "Veritas".

Novosti:

13.08.2011.

JEDNI SLAVILI POBJEDU, DRUGI ŽALILI ŽRTVE

Piše: Nenad Jovanović

Ovogodišnju godišnjicu Oluje i pripadajuće praznike, Hrvatska i Srbi u Hrvatskoj obilježili su u bitno drugačijim tonovima. Dok su državni vrh, veterani i mediji, slavili tu vojnu operaciju dajući podršku osuđenim hrvatskim generalima u Hagu, prešućujući srpske žrtve i potrebu da se za zločine nad njima ipak nekog procesuiraju, uz časnog izuzetak predsjednika Ive Josipovića koji je podsjetio i da je značajan broj Srba iz Hrvatske 1991. bio među braniocima, a 1995. među oslobođenicima, Srbi su se Oluje prisjetili kroz

čitanje izjave sjećanja, parastose i komemoracije.

Izjava sjećanja pročitana je u SNV-u u Zagrebu, a osim rukovodstva SNV prisustvovali su vicepremijer Slobodan Uzelac, više šefova uprava u ministarstvima, kao i članovi zagrebačkog VSNM. Osim u Zagrebu izjave su pročitane u Vukovaru, Karlovcu i drugim sjedištima županijskih vijeća.

TRAGIČNA KOLONA

Svakako najupečatljiviji događaj vezan uz sjećanja na srpske žrtve zbio se izvan granica Hrvatske - u selu Bravsko između Bosanskog Petrovca i Ključa gdje je 7. avgusta vladika bihačko-petrovački Hrizostom služio parastos stradalima u izbjegličkoj koloni na Petrovačkoj cesti uz otkrivanje novog spomen obilježja, metalnog krsta s imenima žrtava u podnožju.

Tog dana 1995. godine hrvatski avioni MIG 21, 30-40 kilometara u unutrašnjosti BiH gađali su kolonu civila iz južne Like i sjeverne

Dalmacije koji su nakon Oluje bježali za Srbiju. U gađanju raketama poginulo je devetoro ljudi, od toga četvero djece, dok je pedesetak osoba teže ili lakše povrijeđeno.

- Komemoracija se održava više godina, ali su joj ove godine delegacije VSNM Ličko senjske županije i općine Donji Lapac prvi put prisustvovala, rekao je sekretar Vijeća Ilija Obradović.

- Ovo je prvi put da netko organizirano sa prostora otkud su bile žrtve prisustvuje tom obilježavanju jer su do sada to mjesto pohodile samo porodice žrtava, rekao je i dodao da je komemoraciji prisustvovalo je ukupno oko

60 ljudi, od toga petnaestak članova oba vijeća.

- Na tom mjestu je u avgustu 2006. godine postavljen drveni krst koji je više puta uništavan. Prije nekoliko dana u organizaciji beogradskog udruženja "Veritas" završena je izrada krsta od rostfaja, dok su još lani bile postavljene mramorne ploče na kojima su ispisani podaci o žrtvama, kaže Obradović i dodaje da je teško ne osjetiti tugu i bol na bilo kom od takvih mjesta.

- Posebno nam je teško jer su tu pobijeni ili izranjavani naši suputnici u toj bespomoćnoj koloni, među kojima naši sumještani i prijatelji,

rekao je Ilija koji je, kao i ostali iz delegacija, poznavao većinu poginulih.

- Brine nas da ni nakon 16 godina nitko nije procesuiran za ovaj zločin. Zato smo s tog mjesta pozvali pravne institucije obje države da rade svoj posao i ne dozvole da za ovakav gnusni zločin niko ne odgovara. Pozvali smo ljude dobre volje da ne dozvole da se ovakvi događaji zaborave, ali ne radi sijanjanja mržnje ili nečeg goreg, već upravo radi istine i budućnosti, rekao je i dodao da se "Petrovačka cesta" Branka Ćopića u manje od 50 godina dogodila po drugi put.

06.08.2011.

U "VERITASU" RAZOČARANI HRVATSKIM NEGIRANJEM ZLOČINA

U hramu Svetih apostola Petra i Pavla u Novom Gradu danas je služen parastos poginulima prilikom egzodusa Srba iz Republike Srpske Krajine i Hrvatske u hrvatskoj akciji Oluja od 4. do 7. avgusta 1995. godine. Vijenci i cvijeće položeni su kod centralnog spomen-obilježja poginulim borcima odbrambeno-otadžbinskog rata, a potomci ubijenih svijeeće su prislužili na trotoaru od mosta na Uni - mosta spasa tih avgustovskih dana prije 16 godina, prema Novom Gradu.

Predstavnica Dokumentaciono-informacionog centra "Veritas" iz Banjaluke Mira Jovanović izrazila je razočaranje ponašanjem hrvatskih vlasti i tad i sada.

- Mi u "Veritasu" razočarani smo što još nije došlo do samospoznaje u zvaničnoj hrvatskoj vlasti da je bilo ratnih zločina sa hrvatske strane, jer činjenica je da se na našoj evidenciji još uvijek nalazi 1.011 nestalih osoba, a 1.922 je poginulo, od kojih je 1.192 civila. Ovaj most na Uni u Novom Gradu bio je most spasa za više od 100.000 civila, ali i poslije završetka akcije, hrvatske snage nastavile su da granatiraju izbjegličke kolone u dubini teritorije Republike Srpske, kao što je bio slučaj granatiranja kolone u Svodni - rekla je Jovanovićeva.

Nikola Puzigaća, predsjednik Udruženja radnika i invalida rada izbjeglih iz Hrvatske, ističe da je ovo dan tuge, koji traje već 16 godina.

Janko Velimirović, direktor Centra za istraživanje ratnih zločina RS, ističe šokantne izjave hrvatskih čelnika u vezi sa Olujom.

- Poruke da je Oluja bila "briljantna" i "čista" stvarno su šokantne i nismo to očekivali nakon prvostepene presude generalima Gotovini i Markaču, tako da se sve više udaljavamo od istine. Cijeli proces suočavanja sa prošlošću ovaj put je doveden u pitanje i ovakvom retorikom hrvatske politike neće se ništa dobro postići - rekao je Velimirović.

Vijenci i cvijeće položeni su i kod spomenika civilnim žrtvama u prigradskom naselju Tunjica.

U crkvi u Svodni služen je parastos, a kod spomen krsta, na mjestu gdje je hrvatska avijacija granatirala izbjegličku kolonu civila položeni su vijenci i cvijeće.

Prema podacima "Veritasa", 8. avgusta 1995. godine agresorski avioni raketirali su izbjegličku kolonu Kordunaša i Banijaca u Svodni i tom prilikom poginuli su Marija Galogaža, njen sin Rade i rođak Mile Malobačić, svi iz Vrginmosta, dok je ranjeno 15 lica.

Hrvatska vojska je nakon progona Srba iz Krajine, njihovu imovinu opljačkala i zapalila, u septembru je izvršila i agresiju na Republiku Srpsku, na potezu od Dvora do Dubice, a tada je ubijeno stotinjak srpskih civila.

"Veritas", takođe, navodi da su 4. avgusta hrvatske oružane snage, uz odobrenje i podršku NATO-a, u sadejstvu sa snagama HVO i tzv. Armije BiH, izvršile agresiju na Sje-

SVODNA

vernu Dalmaciju, Liku, Kordun i Baniju u sastavu Republike Srpske Krajine, da je agresija izvršena uprkos činjenici da je ova oblast bila pod zaštitom UN, i da je za nekoliko dana neravnopravne borbe slomljen otpor Srpske vojske Krajine, a da je oko 220 hiljada Srba iz Zapadne Krajine krenulo u dotad najveću srpsku seobu na istok braći po vjeri i naciji.

Bilo je to najveće etničko čišćenje u Evropi nakon Drugog svjetskog rata.

Napomena: VERITAS vodi akciju da se ove godine pored postojećeg metalnog krsta postavi i spomen ploča na kojoj će se nalaziti informacije o vremenu događaja, počiniocima i žrtvama.

ПЕРДУОВО ГРОБЉЕ У БАЊОЈ ЛУЦИ

МАЈ, 2004.

СПОМЕНИК

Окупили смо се код овог данас освештаног споменика да одамо пошту деветорици мученика, који, као припадници Српске војске Крајине, изгубише животе на Динари мјесеца јула 1995. године, и да им поручимо да нису заборављени и да њихова смрт није била узалудна.

Локација на којој су, три године након страдања, пронађени њихови посмртни остаци и повреде на пронађеним костима као и трагови на одјећи, обући и опреми, на несумњив начин указују да су убијени и бачени у вртачу с очитом намјером да се затру трагови злочина. Убијени су након заробљавања, чиме су њихове убице прекршиле све законе и обичаје ратовања, што их неоспорно сврстава у прворазредне ратне злочинце.

Окупили смо се на овом мјесту да одајући пошту овим мученицима, одамо пошту и пренесемо исте поруке и свим осталим нашим сународницима - Србима из Хрватске и бивше РСК, који изгубише животе у крвавом грађанском рату '91-'95., војницима и цивилима, и онима чији су гробови обиљежени и онима безименима чије кости леже у познатим гробиштима широм Крајине, и онима чије кости још труну на Динари, Велебиту, Пљешевци, Петровој Гори, Папуку...

Ово је и мјесто и вријеме да се присјетимо и наших сународника који су били или се још налазе у хрватским логорима и казаматима и чији "гријех" је био што су припадали српском роду и православној вјери.

Ово је мјесто и вријеме да се присјетимо и наших сународника из категорије избјеглица и прогнанника, међу које и ми спадамо, а који су се "атомизирали" по цијелом свијету, далеко од свог завичаја.

Ово је мјесто и вријеме да се присјетимо и наших сународника, углавном стараца, који и сада живе у Крајини, тих својеврсних јунака нашега времена и чувара наших огњишта.

Срби су се вјековима окупљали на гробовима својих предака, јунака и мученика, гдје су давали обећања и завјетовали се да ће остварити оно што они нису успјели, стигли или могли. Са овог мјеста испред овог монументалног споменика, у име живих, присутних и одсутних, Крајишника, обећавам сјенима свих наших страдалника

и мученика да ћемо дати све од себе да повратимо оно што је наше и што нам је силом одузето и да ћемо у остварењу тога циља користити памет и мудрост, а не пушке и тенкове;

Да ћемо показати и доказати да нисмо били ни агресорни ни злочинци, већ, напротив, да смо највећи страдалници у протеклом рату;

Да ћемо показати и доказати да Хрвати против нас нису водили ни "одбрамбени" ни "ослободилачки" рат, већ, напротив, да су они испланирали и водили рат против нас "у циљу присилног и трајног уклањања Срба из регије Крајина". Да смо близу остварења овог циља, показатељ су и оптужнице које је већ подигло или ће их ускоро подићи Тижилаштво Хашког трибунала против хрватских генерала са цјелокупним војним и политичким врхом хрватске државе из ратног периода, у чијој основи је управо наведена квалификација.

Оваква квалификација из оптужница уздрмала је темеље хрватске државе, а пресуде Хашког суда, ако се прихвате квалификације из оптужница, могу их лако и урушити, чега се данашњи владари хрватске државе с правом плаше.

У том случају ми Срби, као конститутиван народ у Хрватској до '90 године, имамо пуно право макар на широку аутономију по европским стандардима.

Хрватска држава жели у Европу. Али, без обзира на већ добијено позитивно мишљење Европске комисије, без адекватног рјешавања наших права, неће никада постати дио Европе. То је наша шанса коју морамо искористити. За то нам је потребна памет, мудрост, упорност, стрпљивост и нешто новца. Пошто све то имамо, онда оно што желимо и хоћемо, можемо и да остваримо.

До остварења тих наших жеља и хтења овај споменик на Пердуовом гробљу у Бањој Луци треба да постане мјесто ходочашћа свих Крајишника - Далматинаца, Личана, Кордунаша, Банијаца, Славонаца, Сремаца и Барањаца, мјесто гдје ће се одавати пошта нашим жртвама, мјесто гдје ће се давати обећања и завјетовања, али и мјесто гдје ће се реферисати о оствареним циљевима. Вјерујем да ћемо, ако не сви, а оно неки од нас, посебно они који долазе из нас, једнога дана палити свијеће, и овим мученицима и онима чије ћемо кости тек покупити, на гробовима по Крајини.

Нашим покојницима, ма гдје им се кости налазиле, нека Бог душу прости и нека им је земља лака."

Саво Штрбац

IN MEMORIAM: БОРО МАРТИНОВИЋ

Бања Лука Ново Гробље

20. марта 2003. године

Драги Боро,

Упознао сам те почетком деведесетих година прошлог вијека, у вријеме када смо са разних страна долазили у Книн и када је било сасвим извјесно да је рат неизбежан. Дошао си однекуда, као и многи од нас, да своје људске и стручне потенцијале ставиш у службу свог народа у борби за опстанак.

Из ратног периода памтим те као вјештог дипломату-преговарача и упорног борца за међународну верификацију крајишког питања.

Из прогнаничких времена памтим те као хуманитарца, новинара и народног адвоката.

Много су ми значили, вјерујем и нашим заједничким пријатељима, разговори поред Врбаса у којима смо ковали планове како да помогнемо прогнанима у остваривању изгубљених и задржавању стечених права; како да избавимо заробљенике из хрватских казамата, како да пронађемо нестале и сахранимо погинуле. Много су ми значили наши чести, ноћни телефонски разговори на релацији Бањалука - Београд у свим овим дугим и суморним избјегличким годинама.

Памтићу те као својеврсног бојца - и по изгледу и по понашању, али највише по изузетној скромности. Мало ти је требало простора за рад и још мање за одмор.

Твоји радни столови од Книна, преко Глине до Бањалуке, увијек су били претрпани папирима и новинама. За њима си проводио и дане и ноћи.

Често сам се питао одакле црпиш толику енергију за свеколике активности. Питао сам се и одакле ти уопште жеља да стално помажеш другима, ти којем је помоћ била потребнија него многим којима си је несебично давао. Одговор сам нашао управо у томе што си, помажући другима, проналазио начин да избјегаваш самилост према себи.

Био си пријатељ многим и друг понекима. И никада, баш никада, па ни тада када си доспио у болницу, нисам помишљао на твој овоземаљски крај. Вјеровао сам, али не могу да објасним зашто, да си вјечан, непотрошив и непоновљив. Ваљда и због тога што си увијек био надхват руке.

Када би ми затребала каква информација, идеја или охрабрење, окренуо бих број твога телефона, а ти си једноставно био ту - спреман за разговор и ноћу и дању.

А на питање: "Како си Боро?", одговарао си смијући се гласно и заразно: "Дао Бог дурања."

И, ето драги пријатељу Боро, ти си заиста свој овоземаљски живот јуначки, поносно и достојанствено "издурао" у дословном смислу те ријечи.

Нека ти Бог душу прости! Нека ти је земља лака! Нека ти је вјечна слава!

VARIVODE

Nakon parastosa prisutnima se obratio potpredsjednik Vlade Slobodan Uzelac.

Novosti: 29.09.2011.

APSOLUTNA NEVINOST ŽRTAVA

UBOJICE JOŠ NISU PRONAĐENE

Обраћајући се присутнима на комеморativном скупу у Varivodama, Milorad Pupovac je prvo pročitao imena pobijenih od kojih je najmlađa žrtva, Špiro Berić imala 55 godina, a najstarija, Mirko Pokrajac, 84 godine.- Oni su ubijeni mjesec i pol dana nakon Oluje, ali ni za taj zločin, kao ni za ubojstva u Gošićima, Mokropolju, Biskupiji i Golubiću i brojnim drugim mjestima ni nakon 16 godina nisu utvrđeni i kažnjeni krivci, jer za to nije bilo volje, istakao je Pupovac

Srpsko narodno vijeće i općina Kistanje organizirali su prvog dana oktobra parastose i komemorativne skupove održane u Varivodama i Gošićima, selima između Knina i Šibenika. Pred drvenim krstom postavljenim prije nekoliko godina u gošićkom zaseoku Borak gdje je 27. avgusta divljački pobijeno sedmero staraca okupio se veći broj ljudi. Osim rodbine poginulih i dvadesetak mještana, bili su tu i načelnik općine Slobodan Rončević, zamjenik župana Šibensko-kninske županije Mirko Rašković, kao i potpredsjednik Vlade Slobodan Uzelac, predsjednika SNV Milorada Pupovac i saborski zastupnik Ratko Gajica.

Polaganju vijenaca i parastosu koji su služili parosi đevrsački i benkovački Đorđe Veselinović i Ljubomir Crnokrak pratili su i brojni predstavnici medija.

BRANITELJI KOJI SU SE MORALI DOKAZIVATI ZLOČINIMA

- Životna dob žrtava pokazuje njihovu apsolutnu nevinost. Nisu poznata imena ljudi koji su poubijali srpske civile, ali je poznat njihov profil i tko su oni. Obično se kaže, i to pogrešno, da su to učinili hrvatski branitelji, ali ti ljudi nisu branili Hrvatsku, već su je okaljali i iz političkih i svojih osobnih razloga napravili zločin. Ubojice su se borili za Hrvatsku, ali bez Srba i protiv Srba. Protiv sebe su, kažu, imali pobunjenike, odnosno paradržavu koja je nastala protiv interesa srpskog naroda na koje su se njihovi vođe pozivali. Ti lideri su prije svega provodili teror nad svojim narodom, i onda nad svima oko sebe, a koliko su bili sposobni bilo je vidljivo odmah jer nisu bili u stanju voditi ni zubnu ordinaciju, kamoli državu, rekao je Slobodan Uzelac.

S druge strane, žalostan je i lični i politički profil branitelja koji su se morali dokazivati zločinima, dodao je Uzelac, zaključivši da "pošteni svijet, i srpski i hrvatski, pati u srazu tih dviju patologija, političkih i osobnih".

Među prisutnima bio je i Dušan Borak, od oca Milana, čija je majka ubijena u masakru u selu. - Ubijena u komšijskom dvorištu zajedno s mojim rođakom i imenjekom Dušanom Borakom. Bio sam na prepoznavanju prije pet-šest godina, a sahranio sam je tek lani. Teško je čovjeku pojmiti tu tragediju. Još je teže što ubojice nisu pronađene i sankcionirane niti nakon 16 godina. Valjda nekome nije u interesu da se počinitelji nađu. Sigurno su krivi oni koji vode postupke, a trebalo bi pronaći i kazniti počinitelje zločina bez obzira s koje strane dolaze, rekao je Dušan Borak koji živi u Sutomorama u Crnoj Gori jer ne može dobiti pomoć za obnovu kuće.

ŽIVI SE OD SOCIJALNE POMOĆI

O situaciji u selu govori i Dušan Borak, od oca Mile. - Prije rata u selu je bilo 30 domaćinstava, a danas je svega nas nekoliko. Sa svoje 63 godine ja sam skoro najmlađi. Mlađi od mene je jedan momak od 40-ak godina, a imamo i staraca od preko 90 godina, priče Dušan.

- Ljudi tu žive uglavnom od socijalne pomoći, a za sve moraju ići u Kistanje koje je udaljeno 20-ak kilometara. Spašava nas jedino što navratne pokretne trgovine, jeste da nam naplate kunu-dvije skuplje, ali i oni moraju uračunati gorivo, objašnjava Dušan Mile Borak. Na pitanje kako je riješeno pitanje liječnika s obzirom da su tu stariji ljudi, kaže da je ambulanta u Kistanjama. - Ima i u bližim Đevrskama, ali radi jednom sedmično, pa možeš šest puta umrijeti dok ne dođeš do nje.

Nakon Gošića, komemorativni skup održan je i u Varivodama u koje je pristigao najveći dio onih koji su bili u Gošićima, ali i konzul Srbije u Zagrebu Davor Trkulja.

Komemoracija kod lani postavljenog i otkrivenog spomenika na koje su imena devetoro staraca pobijenih 28. septembra 1995. ispisana latinicom i ćirilicom počela je polaganjem vijenaca od strane SNV, općine, županijskih vijeća i nevladine organizacije "Documenta", nakon čega je održan parastos koji je uz devršačkog i benkovačkog služio i paroh skradinski Saša Milinković.

NIJE BILO VOLJE ZA UTVRĐIVANJEM KRIVACA

Obračajući se prisutnima Milorad Pupovac je prvo pročitao imena pobijenih od kojih je najmlađa žrtva, Špiro Beriće imala 55 godina, a najstarija, Mirko Pokrajac, 84 godine. Oni su ubijeni mjesec i pol dana nakon Oluje, ali ni za taj zločin, kao ni za ubojstva u Gošićima, Mokropolju, Biskupiji i Golubiću i brojnim drugim mjestima ni nakon 16 godina nisu utvrđeni i kažnjeni krivci, jer za to nije bilo volje.

- Istovremeno je bilo volje da se nadležni bave onima koji nisu krivi samo iz razloga da ih se spriječi da se vrate svojim kućama. Nema interesa da se utvrdi tko je i zašto popalio najveći dio srpskih sela u Dalmatinskoj zagori, tko je i zašto godinama onemogućavao ljude da se vrate i naše pravosuđe učinio slijepim na ratne zločine. I to ne samo na zločine ubojstva civilnog stanovništva, već i zločine paljenja i uništavanja zbog kojih se stanovnici nemaju gdje vratiti, kao ni za administrativno onemogućavanje povratka, rekao je Pupovac.

- Mi koji smo sve ovdje okupili, ne izričemo to kako bi ikome sudili, već da podsjetimo one čija je to zadaća da tuže i sude.

Okupili smo se na spomen onih koji su vjerovali da mogu umrijeti u svojoj kući, ali koji sigurno nisu slušali radio i poruke kako će im se jamčiti sva građanska i ljudska prava, već su vjerovali u ono u što se stoljećima vjeruje, ako nisi kriv i ako si u svojoj kući, nemaš se koga bojati, najmanje države, rekao je Pupovac.

- Danas neki vode rasprave da li je na sastanku na Brionima rečeno da će se Srbima "tobože jamčiti prava" ili će se "jamčiti tobožnja prava", rekao je i dodao da se svatko može uvjeriti kakve su u Varivodama i drugim mjestima bile posljedice onog "tobože".

UMJESTO ODŠTETE DOBIO 54 000 KUNA SUDSKIH TROŠKOVA

Rekavši da se godinama sprečavalo Srbe da se okupe na tom i drugim mjestima, Pupovac je poručio i da "nama nitko ne može uzeti pravo na sjećanje niti pravo da se okupimo kako bi se sjetili žrtava rata" i zaključio da se žrtve ne bi smjele dijeliti.

Među okupljenima u Varivodama bio je i Jovan Beriće koji je ostao bez majke i oca, ali koji državi, zato što su mu njeni vojnici pobili roditelje, mora da plati 54.000 kuna.

- Ne znam više šta da kažem, sve je to ružno, gnjusno. Davno su nam obećali da će počinioći biti pronađeni i kažnjeni. Navodno su neki i poznati. Sve umorniji sam od priča, izjava, jer ta saga predugo traje, kaže Beriće koji je ranije pokrenuo postupak protiv države za naknadu za pretrpljenu duševnu bol. Umjesto odštete, zbog odbijene tužbe, dobio je rješenje da mora platiti 54.000 kuna sudskih troškova. - Postupak je na reviziji na Vrhovnom sudu. Ja se neću prestat boriti na pravnom polju, pa makar i izvan granica Hrvatske, rekao je Beriće.

SPOMENIK U GOLUBIĆU

Početak oktobra 2011.god. u žiži javnosti i medija u regionu zapadnog Balkana našao se, ni kriv ni dužan, spomenik stradalim Srbima od 1991. do 1995. u selu Golubić kod Knina.

Izgradnju ovog spomenika, sagrađenog u porti seoske crkve sv. Stefana, finansiralo je 115 porodica koje su u ratu izgubile nekog svog, bilo da su ubijeni ili nestali. Na skromnom spomeniku, pored spomen česme sa likovima svetaca izgrađene prije dvije godine, ispisana su imena 34 ljudi, od kojih je jedan poginuo 1991., a ostali u akcijama hrvatske vojske na zaštićene zone UN-a - dvoje na Miljevačkom platou u junu 1992., a 31 u avgustu 1995. u akciji „Oluja“. Među stradalima ima najviše staraca, među kojima i šest žena, sedmero ih je ubijeno na traktoru, a dvoje ih je bilo mlađe od 25 godina.

Za vrijeme gradnje spomen česme i spomenika niko se nije protivio gradnji ni od vlasti, ni od raznih udruženja a ni pojedinaca.

Spomenik je trebalo otkriti i osveštati 2. oktobra, a Odbor za izgradnju spomenika, na dvadesetak dana prije, odaslao je i pozivnice za ceremoniju otvaranja, među kojima i gradonačelniku i ostalim zvaničnicima Knina.

Međutim do otkrivanja spomenika nije došlo.

Najprije su se pobunili hrvatski branitelji, izrazivši javnu sumnju da su na spomeniku među 34 ispisana i imena onih Srba koji su se borili na strani „agresora“. Predsjednik „koordinacijskih braniteljskih udruga“, isvjesni Ante Anić Krečić, komentarisao je da je svaka žrtva teška i svake se treba sjećati, ali da država ne može dozvoliti podizanje spomenika agresoru tj. „onima koji su joj ugrožavali suverenitet“.

Nakon branitelja reagovala je i Državna inspekcija Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva tako što je naprečac utvrdila da je spomenik u Golubiću izgrađen bez potrebnih dozvola, te na zemljištu koje je uglavnom državno i izdalo nalog da se obustave svi dalji radovi, a ono što je izgrađeno i poruši. A nakon toga, dan uoči zakazanog osveštanja spomenika, reagovao je i ministar Ministarstva unutrašnjih poslova RH Tomislav Karamarko tako što je zabranio održavanje komemorativnog skupa uz obrazloženje „da bi to vjerovatno moglo znatno uznemiriti javnost i da bi moglo doći do narušavanja javnog reda i mira“.

Ministrova se poštuje, pa Golubićani toga 2. oktobra nisu ni održali ceremoniju osveštanja i otkrivanja spomenika, a branitelji su odustali od najavljenog radikalnog protesta, koji je uključivao i rušenje spomenika.

Čedo Marić, predsjednik odbora za izgradnju

spomenika u Golubiću i otac mladića od 21 godinu, čije ime je takođe ispisano na spomeniku, smatra „da svaka žrtva i svaka porodica, kojoj pripadaju te žrtve, imaju pravo na sjećanje. Ovakvim činom države i pretnjom određenih udruženja šalje se poruka da nam se sprečava pravo na sjećanje na naše najmilije“.

Hrvatski ratni veterani, naprotiv, smatraju da je zabrana okupljanja na otkrivanju spomenika i zabrana dalje gradnje spomenika pobjeda pravne države. Izvjesni Mladen Milošević, urednik kninskog braniteljskog portala, kaže: „Ne možemo ravnodušno gledati da se na zemljištu koje nije ni predviđeno za takvu gradnju podiže spomenik i na njemu nalaze imena onih protiv kojih su se hrvatski branitelji borili. To nikako nije dobro i to se može smatrati i kao provokacija.“

Čak imam razumjevanja za stavove i ponašanja hrvatskih ratnih veterana. No, nemama ni malo razumjevanja ni opravdanja za postupke državnih institucija i visokih funkcionera, posebno za ministra unutrašnjih poslova.

Sve da je tačno da spomenik u cijelosti nije izgrađen na crkvenom zemljištu, ne nalazim opravdanje za zabranu dalje gradnje, a posebno ne za rušenje već izgrađenog spomenika. Naime, ovaj spomenik je izgrađen na zemljištu koje odvajkada pripada selu Golubiću, u kojem su do „Oluje“ živjeli isključivo Srbi, a u kojem sada ima malo Srba i nešto više Hrvata. U tradiciji Dalmatinaca, i kod Srba i Hrvata, kada se gradio neki objekat od interesa za cijelo selo, koa što su put, crkva, groblje (a i spomenik mrtvima spada u takvu kategoriju), posebno u mjestima za koja ne postoje nikakvi urbanistički uslovi gradnje, bilo je odlučujuće da se mještani slože, a podrazumjevalo da za takve objekte nisu ni potrebne formalno pravne dozvole. Odluka Državne inspekcije u golubićkom slučaju je zapravo veoma perfidan način da se zabrani podizanje spomenika srpskim žrtvama.

A ministar policije umjesto da se potruži da obezbjedi održavanje takvog skupa, što bi bilo za očekivati od ministra države koja za mjesec-dva treba da potpiše pristupni sporazum za ulazak u EU, izdaje naredbu o zabrani održavanja. Može se pretpostaviti da je to uradio u svrhu predizborne kampanje za parlamentarne izbore kako njegova stranka ne bi ostala bez velikog broja veteranskih glasova.

Smatram da „branitelji“ nisu u pravu kada kao opravdanje za svoje ponašanje nalaze u činjenici da se spomenik podiže „agresorima“. Naime, svi ljudi čija imena su se našla na spornom spomeniku su rođeni u tom selu i kršteni, a oženjeni i vjenčani u seoskoj crkvi ispred koje se i nalazi ovaj spomenik, a svi su

i sahranjeni na seoskom groblju u neposrednoj blizini spomenika.

Pa kakvi su oni onda agresori?

Agresor je onaj ko neizazvan napada na drugu državu s ciljem osvajanja ili nasilnog sprovođenja političkih i drugih planova. A ovi ljudi sa spomenika nisu došli od bilo kuda, oni su jednostavno bili svoji na svome. To su bili za života, to si i sada na vječnom počinu.

Smatram da ni činjenica da li je neko od njih stradao kao vojnik ili civil, ne bi trebala imati nikakve veze sa podobnošću stavljanja njihovih imena na spomenik u njihovom selu. Na kraju krajeva samo onima koji su pravosnažno osuđeni za neka najteža djela, sud u slučaju njihove smrti, bilo da je u pitanju izvršenje smrtno kazne ili prirodna smrt za vrijeme izdržavanja kazne, odlučuje i kako će se postupiti za posmrtnim ostacima. U golubićkom slučaju niko od ljudi sa spomenika nije bio ni osumnjičen za bilo kakvo krivično djelo. Čak i one vojnike SVK koji su preživjeli rat, ukoliko nisu procesuirani za ratne zločine, hrvatska država je još 1996. godine, na osnovu Zakona o oprost, a takvih je preko 21.000, pomilovala za oružanu pobunu.

Pa sve i da su agresori, a ponavljam da nisu, smatram da bi i u tom slučaju imali pravo na obilježje na mjestu stradanja, odnosno sahrane. Primjera radi i poginuli njemački vojnici u Drugom svjetskom ratu, a nesporno je da su bili i fašisti i agresori u pravom smislu te riječi, imaju svoja spomen obilježja i na zagrebačkom Mirogoju, u Rusiji i na nekim drugi mjestima. Pa i pripadnici poraženih vojski u Drugom svjetskom ratu na hrvatskoj strani, uključujući i ustaše, imaju svoja obilježja. I to ne bi trebalo nikom smetati, osim ukoliko se tim obilježjem ne veliča zločin pokreta ili vojske kojoj su pripadali.

Hrvati su ipak originalni u odnosu prema spomenicima neprijateljske vojske. Pa oni su već početkom 90-ih prošlog vijeka porušili sve spomenike, preko 3.000, pobjedničkoj antifašističkoj vojsci iz Drugog svjetskog rata i, umjesto njih, postavljali obilježja i dokazanim (osuđenim) fašistima iz sopstvenog naroda (Pavelić, Budak, Francetić...).

Dakle, protivnici otkrivanja (osveštanja) spomen obilježja u Golubiću, s obzirom da su u pitanju hrvatski ratni veterani, lekciju o rušenju spomenika pripadnicima neprijateljske strane u potpunosti su savladalu u toku njihovog „domovinskog rata“ i naučeno znanje, kao što je i red, doslovno primjenili i u golubićkom slučaju.

Savo Štrbac

NEOČEKIVANA ODLUKA

Karamarko zabranio otkrivanje spomenika srpskim žrtvama u Golubiću zbog opasnosti od incidenata!

Rješenjem ministra unutarnjih poslova Tomislava Karamarka zabranjeno je održavanje za nedjelju najavljenog komemorativnog skupa i otkrivanje spomenika poginulim srpskim žrtvama, Golubićanima, u razdoblju od 1991. do 1995. godine u porti pravoslavne crkve Sv. Stefana u Golubiću.

Procjena je resornog ministra da bi održavanje skupa vjerojatno dovelo do značajnijeg uznemiravanja građana i remećenja javnog reda i mira, pa je tom mjerom otklonjena opasnost od većih incidenata i nemira na tom širem kninskom području.

Osim toga, Državna inspekcija Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva ustanovila je, doznali smo, da je građevina, odnosno prostor na kojem je sagrađen spomenik najvećim dijelom u državnom vlasništvu te nema dozvole i potrebne suglasnosti za postavljanje.

U Golubiću kod Knina postavljen je spomenik srpskim žrtvama, Golubićanima poginulim u ratu od 1991. do 1995. godine. Na spomen-ploči su 34 imena, mahom Srba stradalih u Oluji 1995. godine, ali i nekoliko njih koji su poginuli 1991. i 1992. godine.

Spomenik i spomen-ploča u sjećanje na poginule postavljeni su ispred mjesne pravoslavne crkve sv. Stefana u Golubiću, a na komemorativni čin, u nedjelju, 2. listopada, navodno su pozvani, uz državne uglednike i crkvene velikodostojnike, potpredsjednika Vlade Slobodana Uzelca i episkopa dalmatinskog, vladiku Fotija, i lokalni kninski i županijski dužnosnici.

No, i prije otkrivanja, spomen-obilježje izazvalo je brojne kontroverze, nedoumice, političke i etičke dvojbe, pa i otvoreni revolt, osobito hrvatskih branitelja. Intervenirala je čak i građevinska inspekcija te postavila ploču sa zabranom gradnje objekta zbog niza nepravilnosti i neishodovanih dozvola, piše Slobodna Dalmacija.

Pitanja oko kojih se uoči svetostefanskoga najavljenog otkrivanja kontroverznog spomenika lome koplja jesu: tko su, kako su, kad i gdje ove žrtve pale? Jesu li to civili stradali u vrijeme operacije Oluja 1995. godine i prije nje, ili su među njima i pripadnici krajijske paravojske koji su se tijekom četverogodišnjeg rata borili protiv Hrvatske i njezina suvereniteta i teritorijalnog integriteta?

Na to pitanje zasad nema pouzdanog odgovora, ali i samo saznanje da je baš u Golubiću tijekom rata ratni zločinac Dragan Vasiljković, zvani Kapetan Dragan, vodio obučni centar krajijskih specijalaca, mnogima diže kosu na glavi.

- Svaka žrtva zaslužuje pijetet, svaka smrt je teška i mi poštujemo svačiju tugu - kaže Ante Anić Kremić, predsjednik Koordinacije kninskih (braniteljskih) udruga iz Domovinskog rata.

- Ali - dodaje Anić Kremić - sve govori da 34 poginula Golubićana nisu isključivo civilne žrtve, ako ništa, bar ne oni što su stradali 1991. i 1992. godine, a i takvih je na spomen-ploči nekoliko. Gdje su ti ljudi poginuli 1991. i 1992. godine - u Golubiću ili na teritoriju Republike Hrvatske? Dozvolit ćete, ako se radi o pripadnicima paravojskih krajijskih postrojbi, a neslužbeno imamo takve informacije, to je presedan u svijetu. Zna li primjer da je i u jednoj državi podignut spomenik onima koji su tu istu državu rušili, borili se protiv njezinog

suvereniteta i teritorijalnog integriteta? - govori kninski branitelj Ante Anić Kremić.

Kontroverzni spomenik u Golubiću rezultat je inicijative Udruženja porodica poginulih i nestalih iz "krajine" kojemu je predsjednik Čedomir Marić. Kako smo saznali od njegova brata u Golubiću, 115 obitelji koje su u ratu izgubile nekog svoga, bilo da su ubijeni ili nestali, dobrovoljnim prilozima su financirale izgradnju spomen-obilježja, u skladu sa svojim mogućnostima. Ne vide ništa sporno u tome, uostalom, kaže Marić, bila je tu i policija, pregledala spomenik, nitko nije našao ništa problematično, jer svatko ima pravo odati počast svojim poginulima.

Čedomir Marić je još uvijek u beogradskom izbjeglištvu, gdje uređuje časopis "Suza", namijenjen izbjeglim "krajišnicima". I sam je izgubio sina u ratu, i stalo mu je da se njegova žrtva, zajedno s ostalim, primjereno obilježi. A prema riječima kninskog vijećnika Đure Rusića (DPS), Marićev je sin u Oluji zatečen u Domu tadašnje jugovojske i dugo nitko nije znao što se s njim dogodilo, kakva mu je sudbina. Tek godinama kasnije, među ekshumiranim tijelima, nađeno je i njegovo...

Kninski nezavisni kandidat za dogradonačelnika (izbori su 6. listopada) Boško Kablar drži da je i u ovu komornu priču uključena politika, da je inicijativa za spomenik "uvezena" iz Beograda i da ga je s najvećom donacijom podržao nesuđeni SDSS-ov kandidat za dogradonačelnika Knina Velimir Mišo Bubonja, računajući i na tom spomeniku zaraditi političke bodove, makar kod Golubićana - smatra Kablar.

Tomislav Vrdoljak, zamjenik kninske gradonačelnice Josipe Rimac, poziv ima na stolu, ali nije siguran da će otići u Golubić u nedjelju. O konotacijama spomenika ne želi govoriti, a slično reagira i šibensko-kninski župan Goran Pauk:

- Znam za komemoracije u Varivodama i Gošiću, a o Golubiću ništa, niti sam dobio poziv. To je očito neka privatna inicijativa i, ako je spomenik nelegalno postavljen, to je stvar za komunalne redare, i tako ja na to gledam!

REAKCIJE**ANIĆ KREMIĆ: PREVRŠILI SU MJERU**

Ako je riječ o srpskim civilnim žrtvama, stradalnicima iz Oluje, tada se postavlja pitanje, kaže Ante Anić Kremić, kako je moguće da je u Golubiću čak trideset ljudi poginulo tijekom akcije Hrvatske vojske, a da to dosad nikad nitko nije spomenuo, nego se stalno govori o Varivodama i Gošiću, kao srpskim stratištima u Oluji, gdje je ukupno šesnaest ubijenih. Da su to nedužni civili, da je njih trideset stradalo u jednom "olujnom" danu, ne bi u Haagu sada bili samo Gotovina i Markač, sjedilo bi tamo pola Sedme i Četvrte brigade! Mi poštujemo žrtve, i hrvatske i srpske, ali ovo je čista provokacija s kojom je prevršena svaka mjera - zaključuje Ante Anić Kremić, čelnik Koordinacije kninskih braniteljskih udruga.

UZELAC: NIŠTA O TOME NE ZNAM

Zanimljivo je da ni potpredsjednik Vlade Slobodan Uzelac, kojega smo "uhvatili" na putu u Strmicu, gdje je pošao u Prihvatni centar za prognane i izbjegle običi desetak starčadi, još nezbrinutih srpskih povratnika, o spomeniku srpskim žrtvama iz Golubića nije imao informacije. Iako mu je ovo "kninski vikend", nije siguran da će i do Golubića, a implikacije kontroverznog spomenika ne može komentirati kad još o tome ništa ne zna. - Vjerojatno su to napravili u dogovoru s nekim. Vjerujte, vrlo rado ću vam to komentirati kad vidim o čemu se radi - otklonio je Uzelac svaki naš pokušaj da komentira spomenički "kamen smutnje" među ovdašnjim Srbima i Hrvatima.

JAKOVINA: NIJE DOBRO SAMO 'SVOJE' ŽRTVE NAZIVATI ŽRTVAMA

- Pravila moraju biti jednaka za sve. Nije dobro ako samo "svoje" žrtve nazivamo žrtvama, a kada je o drugima riječ, onda ih tako ne doživljavamo - kaže o podizanju spomenika u Golubiću povjesničar Tvrtko Jakovina sa zagrebačkoga Filozofskog fakulteta. - Ne bih podizao spomenik onome tko nije zaslužio. Svi su stradalnici, ali mnogi stradalnici nisu žrtve - ističe Jakovina. Prema njegovoj ocjeni, u ovom slučaju ne radi se o ništa većoj ili manjoj provokaciji nego što je to slučaj s drugim sličnim spomenicima.

ČAVKA: UZ NEVINE CIVILE ODAJU POČAST I ČETNICIMA

Na spomenik pred crkvom u Golubiću žestoko je, s puno emocija, reagirao Kijevljanin Marinko Čavka, od 1990. godine pripadnik Specijalne policije MUP-a, potom ZNG-a, kasnije Ministarstva obrane RH i poslije vojno-redarstvene operacije Oluja pomoćnik generala Ivana Čermaka za političku djelatnost.

- Žalostan sam da se takve stvari mogu događati danas u Hrvatskoj. Kao sudionik Domovinskog rata i pripadnik obrambenih i oslobodilačkih postrojba HV-a izražavam žaljenje nad svakom kolateralnom žrtvom

kakve se, nažalost, događaju u svim ratnim operacijama. Pritom treba imati u vidu da su Srbi naoružavali civile koji su tako postajali vojnici i da su takvi vojnici bili izmiješani s nedužnim civilima. Unatoč tomu, Oluja je izvedena s najmanjim mogućim žrtvama. I vidite što nam se danas događa. S dijelom nevinih civila, Srbi danas podižu spomenik četnicima. Vidio sam popis te 34 osobe i ostao zgrožen. Na njemu je veliki broj pojedinaca koji su nosili četničke odore i poginuli u borbama s pripadnicima HV-a. Podizati spomenike takvim pojedincima znači prizivanje zloduha iz povijesti - kaže Čavka i nastavlja:

- To nam se događa šesnaest godina nakon Oluje. Ja to doživljam kao sol na otvorenu ranu jer smo mi Hrvati iz Knina i oko njega bili najveće žrtve velikosrpske agresije na Republiku Hrvatsku. Tu provokaciju povezoao bih i s položajem naših generala Ante Gotovine i Mladena Markača. Dok njima traje drugostupanjski sudski proces u Haagu, Srbi ovim spomenikom rade pritisak na sud. Ja mogu shvatiti da ti Srbi nikada nisu prihvatili, niti hoće prihvatiti Hrvatsku kao suverenu i međunarodno priznatu državu, ali ne mogu shvatiti da im se to u Hrvatskoj dopušta ispoljavati i na ovaj način, da podizanjem spomenika odaju svojim sunarodnjacima priznanje zato što su sudjelovali u zločinu protiv te iste Hrvatske - kaže Čavka, zaključujući da se imena pojedinaca poput Rade Žepina, Branko Žepina, Stevo Kesić, Želimir Marić, Stevo Protić Radinović i drugih ne smiju naći niti na jednom spomeniku u Hrvatskoj.

01.10.2011.

ZABRANJEN SKUP U GOLUBIĆU

Ministarstvo unutrašnjih poslova Hrvatske zabranilo održavanje komemorativnog skupa poginulim Srbima iz Golubića u sukobima od 1991. do 1995. godine.

Ministar unutrašnjih poslova Hrvatske Tomislav Karamarko zabranio je održavanje za sutra najavljenog komemorativnog skupa i otkrivanje spomenika poginulim srpskim žrtvama iz Golubića kod Knina od 1991. do 1995. godine.

PROMENJENA ETNIČKA STRUKTURA

Za vreme Rata u Hrvatskoj, Golubić je bio u sastavu Republike Srpske Krajine.

Tokom akcije Oluja 1995. godine, gotovo celokupno stanovništvo je napustilo Golubić.

Nakon pada Republike Srpske Krajine, u Golubić su naseljeni Hrvati iz centralne BiH čime je promenjena etnička struktura naselja.

Prema popisu iz 1991. godine, Golubić je imao 1.424 stanovnika, od čega 1.389 Srba, 17 Hrvata, 1 Jugoslovena, 1 Musliman i 16 ostalih.

U Karamarkovom rešenju se iznosi procena da bi održavanje skupa verovatno dovelo do značajnijeg uznemiravanja građana i remećenja javnog reda i mira.

"Tom merom je otklonjena opasnost od većih incidenata i nemira na tom širem kninskom području", ističe se u rešenju ministra policije.

Za nadležne u Hrvatskoj sporan je i spomenik postavljen u podnožju uzvišenja na kome je srpska pravoslavna crkva "Sv. Stefana", pa je naloženo da bude uklonjen u roku od tri dana.

Državna inspekcija Ministarstva zaštite okoline, prostornog uređenja i graditeljstva ustanovila je da je dve trećine prostora na kome se nalazi spomenik u vlasništvu države, a jedna trećina u vlasništvu Srpske pravoslavne crkve, kao i da nema potrebnih dozvola i saglasnosti za podizanje spomenika.

Na spomeniku su uklesana imena Golubićana poginulih u ratu od 1991. do 1995. godine. Na spomen-ploči su 34 imena, uglavnom stradalih u akciji "Oluja" 1995. godine, ali i nekoliko njih koji su poginuli 1991. i 1992. godine.

Na svečanosti otkrivanja koju je za sutra najavio odbor za podizanje spomenika poginulim Golubićanima trebalo je da budu vicepremier Slobodan Uzelac, županijski i lokalni kninski rukovodioci, i predstavnici srpske manjinske samouprave, dok

bi vladika dalmatinski Fotije sa sveštenstvom eparhije osveštao spomenik.

Najava otkrivanja spomenika izazvala je buru, pogotovo kod hrvatskih veterana, koji su, kako su izjavili lokalni Srbi koji nisu želeli da otkriju svoj identitet, pretili, pa i najavili miniranje spomenika.

Pravljenje spomenika je finansiralo 115 familija koje su u ratu izgubile nekog svog, bilo da su ubijeni ili nestali.

НОВЕ КЊИГЕ

“КОРДУНАШКИ ЦРНИ АВГУСТ”

**АУТОР МІЛЕ НОВАКОВИЋ,
ГЕНЕРАЛ ПОТПУКОВНИК
У ПЕНЗИЈИ**

(извод)

4. Дејства за одбрану избјегличке колоне, од седмог до десетог августа

Око 02. 00, 7. августа, понедјељак у Топуском сам затекао хаос. На раскршћу код ПИМ –а трактори и остала избјегличка возила окренута од Глине, не према Глини. Обилазећи Топуско према порушеном Дому-4 код бензинске пумпе одједампут страховита експлозија, која ми скоро преврне теренски аутомобил. Провјерим и сазнам да је у оклопном батаљону наређено уништавање тенкова. Наредио сам да се са тим прекине. Прикупио сам официре које сам нашао из мјешовите артиљеријске бригаде (мабр), оклопног батаљона, граничног одреда, 19. бригаде и других јединица, који су се ту затекли. Кажу ми да немамо куда јер је Глина заузета. Не одустајем од донијете одлуке и наређујем: Правац Двор, ко има пушку напред, остали за њима, ко погине остаће, ко не погине проћи ће. Тенкови преко Старог Села, остали за њима или преко Хрватског села и Мале Врановине - шума Орлова Обљај - Брубно - (Брубан) - Брезово Поље - Жировац - Двор. Једина опасност која је претила на том правцу је била реална могућност да је 505. бригада 5. корпуса већ изишла на Обљај преко Бојне и ушла дијелом снага у шуму. Да би спријечио упад у засједу у шуми наредио сам да извиђачи из мабр пјешке иду напред а да их моторизована колона прати у скоковима. Непријатеља није било и колона је у Обљају безбједно скренула лијево, према Брубњу и Брезовом пољу. Чело колоне која је кренула из Топуског освануло је на Брубњу, сишла у Брезово Поље и затекла испремјешану колону која стоји.

Са неколико официра (М. Клипа, Борић) и полицајаца формирајући три колоне (запрежна кола десно, трактори средина моторна возила лијево) пјешке излазимо на превој Вратник. На Жировцу налазим дио добровољаца из Србије који исто тако покушавају да среде колону.

Зачудило, ме је да људи у таквој ситуацији, под утиском који доживљавају

савршено слушају упутстав за разврставање у колони, као да је све нормално.

Крећем према Двору и у колони препознајем много људи укључујући своју и породицу генерала Мркшића. У колони која се споро креће и често застаје, попријек се гледа на све који пролазе, као што је пред неким шалтерима у пошти, а камоли овдје где је су животи у опасности. Видим да и према мени има таквих погледа. Ако им ишта могу помоћи, одавде сигурно не могу ништа, али на њиховом мјесту и ја бих имао такав став, без обзира што сам остао на том путу до четвртка 10. августа, кад је та колона била већ у Србији или пред Рачом на Дрини. Око подне се приближавамо Двору и колона све више стоји а све мање се креће.

Није питање да ли ће колона бити нападнута, него само када ће се то десити, због чега се стајањем колоне људи претварају у немоћне мете. Око два сата поподне успио сам се некако пробити до моста на Уни између Матијевића и Новог Града.

Полиција Републике Српске на својој страни моста одузима оружје, врши претрес свих врста возила мирно и темељито, од запрежних возила до аутобуса.

Не могу да вјерујем да је онај ко је то наредио са планете Земље, јер већ сви земљани, а не само Срби, знају што се догађа.

У згради општине, према договору, су генерал Мркшић, генерал Миловановић (умјесто Младића), предсједник новиградске општине Радић и командант новиградске бригаде Дабић. Усвајају захтјев да се прекине претрес возила и тиме убрза покрет колоне, а ако хоће нешто да претресају (не знам зашто) нека то раде негдје у дубини своје територије до Приједора или Бањалуке.

Према захтјеву од синоћ, доведен је батаљон из Бањалучке бригаде милиције. Средства ПВО за одбрану моста нису доведена, нити средства за резервно мостовно мјесто преласка.

Генерал Мркшић је сматрао да треба покушати на нашој лијевој обали Уне, формирати мостобран, величине коју можемо бранити, који би укључивао обавезно Двор и околину, чиме би задржали макар симболично дио наше територије. Незнам како то да се уради ако се нашим борцима на мосту одузима оружје, а истовремено сазнајем да је објављено да избјеглице иду у Србију. Ове двије чињенице онемогућавају да се реорганизацијом створе јаче снаге било за мостобран, било за одбрану колоне избјеглица.

За такав задатак нужно је и ангажовање јачих снага ВРС, од којих је ту само Новиградска бригада и батаљон милиције. Недоумице око ангажовања Новиградске бригаде брзо су распршене јер у једном тренутку команданту бригаде стиже информација, која се саопштава пред свима нама, да једна непријатељска јединица састава из-

виђачке чете, без отпора креће путем Костајница –Двор. Предсједник општине Нови Град одмах се резолутно изјашњава да забрањује дејство по непријатељу „ако ми пуцамо по њима они ће пуцати по нама и нашим кућама“. Нико му се није супростављао и тако новигрдска бригада мирно посматра непријатеља на маршу уз Уну, путем, који је на неким мјестима у домету пиштоља, како улази у Двор и пресеца избјегличку колону прије првог сумрака.

Једна група добровољаца из Србије креће из Матијевића кроз шуму западно од Двора, а сјеверно од Матијевића и преко потока у току ноћи долази до блокиране колоне. Избјеглице на које су наишли и они који су били ближе остављају све на путу и пјешке до јутра кроз шуму излазе на мост.

Генерал Мркшић и ја тражимо помоћ од Војске РС, а за то вријеме пада мрак До пада мрака успио сам скупити дванаест бораца од пуковника Ступара, неколико официра и војника.

Још откад сам се вратио на Кордун у суботу, десно раме ме тако бољело да сам на теренском аутомобилу, којег сам стално сам возио, брзине мијењао лијевом руком. Тражим да ми Милан Коркут донесе моју пушку из возила и не верујем да ћу је моћи узети десном руком, и да ће сви око мене мислити да сам се уплашио, па тобоже не могу узети пушку. Милан ми пружа пушку и у том моменту ме рука више не боли. РАП са резевном муницијом ми носи један официр из мабр. Крећемо у Матијевиће, пребацујемо се преко моста између Матијевића и Двора без јачег отпора непријатеља и полако наступамо према центру Двора, десно од пута тако да нам је лијево крило на путу. Зауоставља нас снажна унакрсна ватра. Непријатељ дејствује са неколико вишеспратних зграда, које су код раскршћа, 100 метара испред нас, десно са аутобуске станице са 150-200 метара и са лијеве стране преко пута из дворишта породичних кућа, са даљине 30 до 50 метара. Препознајем пуцњева калибра 5,56 милиметара, знам да се нисмо у мраку побиле са својима, али не можемо даље.

Извлачимо се у Матијевиће гдје долазе два официра из Војске Републике Српске и кажу ми да ће до поноћи довести један батаљон да избацимо непријатеља из Двора. Командир групе добровољаца из Србије, каже да ће и они учествовати.

До два сата ујутро, осмог августа нема никог. Упутио сам М. Коркута у школу у Новом Граду да види шта је с групом добровољаца из Србије. Он тамо није нашао никог од њих, а људи из Новог Града, кажу му да су они отишли према Баљалуци, и даље за Београд, јер је неко из Београда дошао по њих. Да ли је било тако не знам, али знам да их у Новом Граду више није било.

У свануће, око четири сата ујутро, магла, мир и тишина, нити се ко види нити чује. Не знам ко је у Двору. Узимам теренско возило, М. Коркут држи пушку и полако путем крећемо у Двор. Долазимо до мостића код бензинске пумпе и видимо једно возило зелени фићо, врата отворена,

жена 30-40 година заклана на ауту гдје се леш и сада налази. Десетак метара даље, мушкарац 50-60 година недоклан, других рана ни крварења нема, још кркла, мислим да му нема спаса и да је при крају. Зауостављамо се и осматрамо. Нема никаквих активности ни у Двору ни од наше колоне. Онај несретник сав у крви је изгледа одлучио да неће да умре, убацујемо га у возило и одвозимо у болницу. Никад нисмо сазнали ко је то био, ни да ли је остао жив. Јасно је било да се избацивање непријатеља из Двора најлакше може извршити истовременим нападом из колоне и из Матијевића. Пред Двором је оклопни батаљон, али на уласку у Двор не може да се развије, земљиште ван пута је мочварно или пошумљене стрмине. У наредни сат, два скупамо групу бораца, укључујући и неколико официра и војника из Дворске бригаде. Крећемо у напад када и људи из колоне крећу у пробој и непријатељ се повлачи. У Двору на прилазу раскршћу леже наши погинули. Само су склоњени с пута да живи могу пролазити. Таквих призора сам се нагледао у рату, али најдубљи утисак на мене, који нисам заборавио до данас, ипак праве живи. Не живи људи, зато што су живи, него поглед у њиховим очима. Увијек до тада док сам био заједно с борцима на првој линији, сви смо гледали у правцу непријатеља, а не један у другог. Ако сам кога погледао то је био тренутак, да видим има ли страха у очима, што видиш у дијелићу секунде. Сада, кад се сусрећемо, ја сам наспрам њих, након што су ту ноћ били опкољени, а затим остали живи у блиској борби. Сада док се крећу по простору гдје је до малоприје био непријатељ, док су им прсти на обарачу, а регулатори паљбе на рафалној паљби, поглед им је тврд, укочен. Они не „виде“ ништа што није непријатељ, нити се баве распознавањем у ономе што није опасност. Очи им само траже опасност, оно што није опасност не региструју. Сва пажња је усмјерена на могућег непријатеља, своје не виде.

Цивили су слични, а кад почну наилазити они који нису учествовали у пробоју, они су опуштенији, али неки међу њима су потресени. Мој први комшија Дамјен Новаковић, излази из колоне и пита ме „Те оће има воде“. Не препознаје ме. Кажем да пређе мост па нека онда пије воду. Зауостављам један трактор, који не стаје, да га убацим на трактор. Починем да дижем пушку према задњем точку. Возач одмах стаје, познајемо се, извињава се и тражи да му вјерујем да ништа није видио и ништа није чуо, док није видио да се пушка покреће. Одоше њих двојица на трактору. Оклопни батаљон је формирао борбени распоред у рејону Двор – Матијевићи. У саставу борбеног распореда распоређени су дијелови 13. бригаде из колоне, а у центар Двора један вод из Баљалучке бригаде милиције. Колона је даље несметано ишла. Неки људи из колоне ми кажу да су видјели кад је погинула осамнаестогодишња, ћерка мог брата, код села Маја .

Везе са командом 21. корпуса није било, јер није било средстава везе за рад у покрету, осим једне мотороле,

која је у договору са командантом 21. корпуса, требала бити у вези са З. Гвозденовићем, а он на зачељу колоне према Двору. Међутим још у Брезовом Пољу открио сам да је он у колони на Брубну. Очекивали смо да се сад, у уторак већ осјете дејства наших јединица на Жировцу и од Жировца. Нико из колоне није могао о томе ништа да каже, што ми је било чудно. У току напада на непријатеља у Двору заробљен је један непријатељски војник извиђач. Према личним документима, које је имао код себе, видјело се да је младић око 25 година, Србин по националности, рођен у селу Боројевићи на Банији. Средњу школу је завршио на Новом Београду, запослио се у Загребу и сад предводи непријатеља у нападу на свој народ, своју родбину и фамилију. Наредио сам да га предају Војсци РС. Нажалост није био једини, сви ми познајемо из дјетињстав понеког, такве тужне, несретне, срамотне судбине, коју за свог живота, ничим више не могу исправити нити промјенити.

Борци из 13. бригаде и других јединица, који су имали оружје и били распоређени у борбени распоред оклопног батаљона, почели су сад кад је било мирно, а њима пристигле фамилије у колони, да напуштају положаје, да би даље спашавали фамилије. Тенкови су у једном тренутку остали сами у Двору због чега се тенковска чета из Двора извукла у Матијевиће у састав главнине батаљона. Двор је опет био празан. Генерал Мркшић је наредио генералу Ступару да врати оклопни батаљон у Двор. Два сата послје тога није више било колоне избјеглица на путу. Пут је био празан, нисмо знали ко је у Двору, тенкисти нису извршили Ступарово наређење. Сам без икога, кренуо сам теренским возилом, да видим шта се дешава. Тенкове сам нашао на путу и око пута у Матијевићима а тенкисте у великој незавршеној кући, десно од пута, гдје су се склонили од кише. Приземље, ваљда предвиђено за локал, је све једна просторија и сви су ту.

Прилазим и питам, знају ли ко је у Двору. Не знају. Зашто колона не иде, не знају. Шта они ту раде и ко ће бранити ту сиротињу на путу, ако они неће. Ћуте, неко каже да тенкови без пјешадије не могу ратовати. Већину их лично познајем, све су то Кордунаши и видим да им је непријатно. Свуда су били са мном од Купе до Бенковца и Новиграда један међу њима, кога не познајем, крупан и гојазан, каже ми: "Ми смо се борили, док нас ви официри нисте издали". Видим да нема субординације и чиновна, сад смо само људи, специфичног менталитета, који ја добро познајем, Кордунаши и зато му кажем: Ма ко те је издао ј. . . му ти матер кукавичку, јесам ли ја овдје или у Београду? Нисам убио никог у овом рату, сад ћу теби пукнути у тај дебели трбу". Подижем и откочујем пушку. Командир тенковске чете, храбар и способан официр, поново нагло постаје командир чете, искаче пред оног и каже: "Немојте господине генерале, ми ћемо извршити ваше наређење. Увјек смо извршавали. Наредите шта треба". Спаси ми он душу, без обзира што војна правила, кажу да се у критичним ситуацијама ку-

кавичлук и пребјегавање непријатељу спречавју свим срдствима па и употребом оружја.

Наређујем командиру чете: „Посади твог тенка команду „На своја мјеста „ и „Пали мотор„ ја сам ваша пјешадија. Идем напред у Двор испред тебе. Држи одстојање од мене тако да ме увијек видиш. Ако видиш да сам погођен штити се ватром топа и митраљеза и повлачи се. Не гините да ме извучете„.

У једној руци волан, у другој откочена пушка, полако осматрајући крећем а командир са својим тенком замном. Долазимо до раскршћа у Двору. Видим нема ни наших ни непријатеља. Командиру чете сам наредио да врати чету у Двор, што је одмах извршено, а да са четири тенка идемо према Жировцу да видимо гдје је колона пресјечена. Враћајући се у Нови Град наишао сам на команданта оклопне бригаде, како се то звало у КСЈ и поновио му наређење да са четири тенка идемо назад да нађемо мјесто напада на колону. У том тренутку, тенкисти који нијесу хтјели да буду сами у Двору, не само да се враћају у Двор, него опет без пјешадије, иду петнаест километара назад и то не четири него осам тенкова. Командир чете је одмах чим сам му наредио кренуо са четири тенка, а за њим командант бригаде са још четири тенка. Тада су на излазу из Двора прешли, на дијелу пута који нису могли заобићи, преко неколико путничких возила, па је непријатељ то потпуно преокренуо у својој пропаганди, а ми му помогли својим ћутањем.

Вратио сам се у Нови Град да нађем нешто бораца, колико има, да тенкови нису без пјешадије. Окупља се петнаестак људи на возило ТАМ-150, који су били ту. Никога није требало убјеђивати нити му објашњавати. Мајор Миљкан Ромчевић преузима команду самоиницијативно над групом на возилу, јер је једини официр а самном у возилу су тројица полицајаца СУП-а Војнић које добро познајем. Кажем мајору Ромчевићу да крећемо. "Да крећемо" каже он „ али сад ви нећете напред, сад ћемо ми испред Вас". Не знам откуд већ они у Новом Граду знају како смо с тенковима ушли у Двор. Кажем му да то није важно, убацујем у брзину и крећем. Мајор Ромчевић својим камионом заграђује моје возило и каже „извините господине генерале, сад ми идемо испред Вас".

Тенкови заједно са људима из колоне, који су имали оружје, већ су били ступили у борбу с муцахединима. Мрцварење, убијање, пљачкање и иживљавање над старцима, женама и дјецом било је прекинуто. Пошумљена падина одакле су напали била је претворена у ватру и дим. У једном тренутку док су још били у нашој колони сви смо се нашли у жестокој паљби са свих страна, међутим фронтови ватре су се брзо формирали преживјели муцахедини су бјегали главом без обзира.

У метежу који је настао на путу упадом кољача и убица, многе фамилије су раздвојене, људи су напустили своја возила јер је пут испред њих био закрчен и желећи да изиђу из зоне убијања и пређу Уну, кренули пјешке. Остали смо још неко вријеме да се увјеримо да нема

опасности, а затим сам кренуо према Новом Граду да нађем каква возила да извлачимо жене с дјецом. Крећући се уз колону, одједном видим да колона опет стоји. Долазимо до мјеста прекида и испред докле се види, пут је без пјешака у покрету.

Људи нам кажу да су усташе у кући на око двјеста метара, где је дошла једна група жена, али није изашла. Нас четворица се развијамо за борбу и крећемо према кући. Приземница, десно од пута у равници, двориште ограђено, велика „брајда“ винове лозе на стубовима испред куће. На стотињак смо метара од куће, човјек у униформи са црвеном беретком отворено излази на пут, гледа према нама и дозива. То је Миљковић са Слуња, а својом групом је ту и осматра шуму према Сувој Мећи, да се непријатељ прикривено не приближи. Оне жене и дјеца свратили да пију воде и мало одмарају под „брајдом“ јер су потпуно исцрпљени.

Крећемо даље и међу људима на путу препознајем Владу Коркута из Кирина, вршњака мог оца, некако смо га смјестили у возило и пребацили у Нови. Петнаестак километара до Двора на путу су биле три колоне, остављених напуштених возила свих врста. Пљачкашке хорде су касније све то опљачкале, никад их нико низашта није питао, сва та возила су касније без проблема регистрована. Тај чин данас зову „бриљантна војничка побједа домовинског рата“, како кликће и нови хрватски предсједник, еуропског имица.

Вратио сам се у Нови Град, да нађем било каква возила да извлачимо жене, дјецу и старце, који су били још далеко од Двора, а већ потпуно изнемогли. Некао смо обезбиједили један камион. Са својим теренским возилом враћао сам се до мрака и возио само жене са дјецом која још нису проходила. Три пута ме је, и данас се с муком сјећам, заустављала иста жена с двоје дјеце од 6 до 7 година, да их повезем, нема мјеста, јер су унутра жене с дјецом која још не ходају.

Видим и жену која једва носи двије путне торбе, а са сваке стране поред торбе хода дијете од 5 до 6 година. Џурица која иде с лијеве стране носи лутку већу од себе и не испушта је. Не знам како је било име ни дјевојчици ни лутки, али обадвије су прешле Уну и спасиле се.

Сутрадан у сриједу, од припадника ВРС сазнали смо да се у Топуском воде преговори за излазак аутопутем према Шиду, за Србију. Колона избеглица иде и даље са повременим прекидима, због напада мањих муџахединских група. Поједини борци и официри ми причају о случајевима упада у колону, гдје се прво отимају новац и драгоцјености, а затим мрцвари и убија. Кад се наоружани појединци из колоне организују, у више случајева, четворица, петорица или шесторица злочинаца, ликовидирани су с блиског одстојања, плаћају главом, а остали бјеже. Ни данас о томе браниоци неће да говоре, можда би, какво је вријеме, неко да их прогласи ратним злочинцима зато што су бранили голе животе.

Уосталом, зашто би Србину било дозвољено да се брани? Са генералом Мркшићем сједим у Новом Граду, код моста испред полицијске станице. Налијеће непријатељски

авион, а затим се у првцу Сводне чују детонације. Бука се понавља и празан простор преко пута у облику трга, на коме је око хиљаду људи сачекивало своје чланове породице, који се још нису појавили преко моста, празни се и остаје пуст. Људи су се заклонили. Милан Коркут иде тамо јер му нема четири члана фамилије. Вратио се није нашао никог свог, али носи једногодишњу бебу, која је била остављена сама на том опустјелом простору. Кад су се људи појавили из заклона, он их све обилази, пита чија је беба, али се нико не јавља. Кажем му да је носи у болницу. Након пола сата враћа се поново са бебом на рукама. Каже да на гинекологији не могу да је приме јер примају само труднице, а на одјељењу за мајку и дијете тврде да тако малу бебу не примају без мајке. Упућујем га код директора, али се опет враћа са бебом. Поново га шаљем код директора да му каже да је боље да прими бебу, јер ће је сигурно примити, ако поново дођемо. Коначно примају бебу, о којој никад касније нисам ништа сазнао.

Непријатељ је почео дејствовати артиљеријом по мосту али га није погађао. Батеријски плотуни од по шест пројектила 105 мм и по „један ред“, осам ракета 128. „Пламен“ стално падају узводно од моста, испред хотела у воду. Ватра није осматрана, руковалац ватре не види циљ, али су непријатељска артиљеријска оруђа десетак километара од моста, а пјешадијски дијелови сигурно још ближе мосту. Колона избеглица се утањује у сриједу навече. Стиже информација о постигнутом договору посредством УНПРОФОР-а да наши у Топуском положе оружје и оду аутопутем у Србију.

У четвртак ујутро у Двору наиђе још понека група или појединац, затим нешто касније више нема никога. Мало је људи и у Новом Граду. Већина становника Новог је избјегла и град је скоро без цивила. Идем сам преко моста у Матијевиће пјешке, сједнем поред пута испод дрвета и не видим ни човјека ни животињу. Нема никог.

Око подне долази официр, капетан прве класе, ВРС и каже ми да има наређење да у 13. 00 часова сруши мост. Незнам зашто га руше, али такава им је одлука. У хотелу узводно од моста видим групу бораца СВК. Имају нешто за јести и од запосленог млађег човјека траже тањир. Он им не да а на сталажама израђеним од летава из њега стоје тањирима има их сигурно више од хиљаду. Детонација од рушења моста разбија сва стакла на хотелу а они тањирима су поскочили са сталажа, пали на под и разбили се, сви до једнога.

Отишао сам у Приједор, гдје су власти Републике Српске и народ са тог простора помагали избјеглим Крајишницима до крајњих граница својих могућности. У пружању медицинске помоћи учествовало је и медицинско особље из РСК. Путеви, куће, школе, и воћњаци између Новог Града и Приједора били су пуни. У предаху људи су прикупљали снагу гориво, храну и воду да крену даље. Куда?

Никуда.

НОВЕ КЊИГЕ

STANKO NIŠIĆ HRVATSKA OLUJA DOKUMENTI BEOGRAD, 2012.

PREDGOVOR

Pojava prinudnog, nasilnog iseljavanja stanovništva (raseljavanja, preseljavanja, razmena, istrebljivanja) stara je koliko i ljudska civilizacija. Prve manipulacije ljudskim grupama spominju se još od 8. veka pre n.e. U srednjem veku je započet proces homogenizacija stanovništva unutar država na način da je etničko čišćenje poprimilo religijske konotacije, odnosno vršeno je versko čišćenje stanovništva.

Sekularizacijom društva pojam čišćenja se širi i na ideološku sferu. Selekcija i proterivanje stanovništva se vrši na rasnoj, političkoj i nacionalističkoj osnovi. Fašistički, nacionalistički i verski motivi prednjačili su u razmerama deportacije i zatiranja pojedinih naroda i etničkih grupa. Najčešća meta verskog čišćenja bili su Jevreji. Na toj osnovi oni su proterani iz Engleske (1290), Francuske (1306), Mađarske (1349), Austrije (1421), Litvanije (1445), Ukrajine (1494), Portugalije (1497).

Španija je Jevreje proterala 1492., a zatim i muslimane 1502. Preostale je prekrstila u hrišćane 1526. godine, a potom je i tako prekršćene muslimane proterala u periodu 1609-1614. godine. Prvo etničko-versko čišćenje Englezi su izvršili polovinom 17. veka proterujući većinu katoličkih Iraca nakon epidemije kuge, tako da je 80% njihove zemlje prešlo u ruke protestantskih Engleza i Škota. Time su realizovali strategiju sprečavanja delovanja katoličke Španije i Francuske na Ostrvu.

Doseljenici na američki kontinent vršili su sistematsko istrebljivanje i potiskivanje starosedelaca Indijanaca šireći svoj životni prostor. Tako su danas tamo preostali samo delovi tog drevnog plemenskog naroda, bez izgleda da se konstituišu u organizovanu nerevanšističku snagu. Na mesto tih neprikladnih plemena dovođeni su crnački robovi iz Afrike koji su postepeno utopljeni u američko društvo.

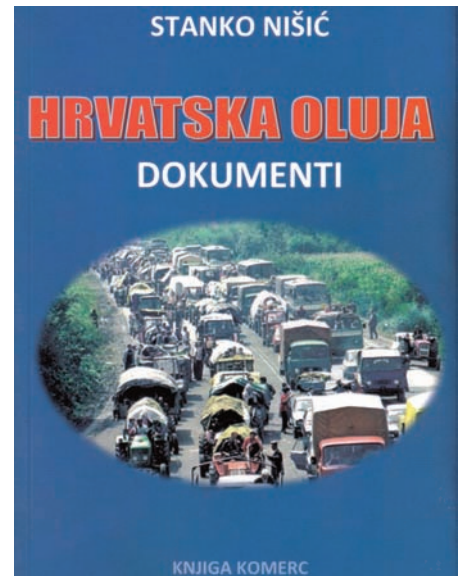
Takva jedna priča koja govori o načinu istrebljenja drevnih naroda i njihovog proterivanja sa njihovih ognjišta, odnosi se i na poreklo imena današnjeg grada Sijetla u SAD. Naime, priča govori o mudrom indijanskom poglavici Sijetlu koji je sa svojim plemenom živeo u zapadnim američkim predelima negde polovinom 19. veka. Kako se u toj priči navodi, 14.

američki predsednik Frenklin Pirs uputio je Sijetlu pis--mo u kojem je, preko predsednika novoosnovane Republikanske partije Abrahama Linkolna, uputio ponudu tom istaknutom indijan--skom poglavici za otkup zemlje njegovih saplemenika. Zauzvrat obećao je indijanskom narodu miran i bezbedan život u rezervatima.

Poglavica Sijetl je Pirsonu odgovorio: „Kako može da se proda ili kupi nebo i toplina zemlje?... Svaki je delić ove zemlje svet mome narodu. Svaka blistava borova iglica, svako zrno peska na rečnom sprudu, svaki pramen izmaglice u tami šume, sveti su u mislima i životu mog naroda... Sokovi u drveću prožeti su sećanjem na crvenog čoveka. Kada mrtvi bledoliki odu u šetnju među zvezde, zaboravljaju zemlju koja im je dala život. Naši mrtvi nikad ne zaboravljaju svoju predivnu zemlju, jer ona je mati crvenog čoveka. Deo smo zemlje i ona je deo nas! Mirisave trave su nam sestre. Jelen, pastuv, veliki orao - braća su nam. Stenoviti vrhovi, sočni pašnjaci, toplo mustangovo telo i čovek - sve pripada istoj porodici.

Kada veliki poglavica iz Vašingtona šalje svoj glas da želi kupiti našu zemlju - previše od nas traži. Veliki poglavica poručuje da će nam naći mesto na kojem ćemo lepo živeti. On će nam biti otac - mi njemu deca. Razmotrićemo tu ponudu da kupite našu zemlju. Ali, to neće biti lako. Ova nam je zemlja sveta. Ova blistava voda što teče našim brzacima i rekama nije samo voda već i krv naših predaka. Ako vam prodamo zemlju morate reći svojoj deci da je ova voda sveta... žubor vode glas je oca moga oca... Prema majci zemlji i bratu nebu ne odnosi se kao prema stvarima koje mogu da se kupe, opljačkaju, prodaju poput stoke ili sjajnog nakita... Takva pohlepa će uništiti zemlju i za sobom ostaviti samu pustoš...

U gradovima belog čoveka nema mirnog kutka. Nema mesta u kojem bi se čulo otvaranje lišća u proleće ili drhtaj krila mušice. Možda zato što sam divlji ne shvatam! Buka mi vredi uši. Što vredi život ako čovek ne može čuti krik kozoroga ili noćnu prepirku žaba u bari. Znam da nas beli čovek ne razume. Njemu je jedan deo zemlje isto kao i bilo koji drugi. On je stranac koji dođe noću i oduzme zemlji sve što mu treba: zemlja mu nije brat već neprijatelj. Kada je pokori, on kreće dalje. Ostavlja za sobom grobove svojih otaca i ne mari zbog toga. Oduzima

zemlju svoj deci i nije ga briga...

Ako vam prodamo zemlju, morate je čuvati kao svetinju. Kao mesto na kojem će i beli čovek moći da udahne vetar zaslađen mirisom poljskog cveća... Video sam po prerijama hiljade bizona koje je beli čovek ubio... Šta je čovek bez životinja? Kada bi životinje nestale, čovek bi umro od velike usamljenosti duha. Što god da zadesi životinje ubrzo snađe i čoveka. Sve je u svetu povezano. Zemlja ne pripada čoveku - čovek pripada zemlji... Nije čovek tvorac života, već je samo vlakno u njemu... Belog će čoveka nestati. Možda i pre ostalih plemena. Prljate sami svoj ležaj i jedne noći udavićete se u sopstvenom izmetu..."

Ipak, u želji da izbegne prolivanje indijanske krvi, jer je znao da ponuda istovremeno znači i pretnju, poglavica Sijetl je 1855. godine potpisao ugovor sa vladom SAD kojim njegovog i okolna plemena prihvataju nove granice lovišta, odnosno život u rezervatima. Međutim, usledila je žestoka pobuna nekih plemena, naročito ratobornih Jukoma. Rat je trajao do 1858. kada su indijanci koji su preživeli ove pokolje takođe smešteni u rezervate. 1865. ubijen je Abraham Linkoln koji je ukinuo ropstvo u SAD, a godinu dana kasnije umire i Sijetl u jednom rezervatu. Žitelji Sijetla podižu mu 1890. spomenik. Program OUN za zaštitu čovekove okoline poslao je Sijetlovo pismo gotovo svim zemljama sveta, povodom 5. juna Svetskog dana čovekove okoline.

Za nas je nešto drugo bitno u tom pismu koje je primio mudri poglavica Sijetl. Naime, sličnu ponudu u Rambujeu preko doglavice Holbruka, uputio je tadašnji veliki poglavica SAD Klinton, Slobodanu Miloševiću, da NATO dođe na Kosmet, koji su SAD odredile kao jedno od svojih lovišta (odnosno oslonih baza u daljem pohodu na Istok). Nije tada shvaćeno da se ta ponuda automatski pretvara u pretnju i njenu realizaciju. Tako je str--dala cela Srbija i Crna Gora od američkih bombi, nakon

čega je NATO ipak zaposeo Kosmet sa pretnjom da ga potpuno istrigne iz nedara majke Srbije, što je potom i učinjeno sa ciljem da Srbijicu još više stegne u rezervat u kojem se nastavlja dalji lov. Tako se stare metode sile primenjuju i u vreme sav-remene „demokracije“ samo još brutalnijim sredstvima.

U 19. veku pravo etničko čišćenje Jermena i Grka izvršila je Turska. To je činjeno pomoću Kurda koji su neprekidno napadali jermenska sela. Njima su se pridružile regularne turske trupe tako da je oko 200.000 Jermena ubijeno (1894. godine). U holokaustu 1915.g. Jermeni su izgubili 1,5 milion stanovnika i oko 90% nacionalne teritorije.

U periodu 1914-1922. godine od 700.000 Grka koji su živeli duž Ponta, 300.000 je pobijeno u skladu sa politikom turskih vlasti. „Turska za Turke“, a ostali su postali izbeglice. Time je započeto i zatiranje helenizma na jugoistočnim obalama Crnog mora, i 2.800 godina doprinosu Ponta helenizmu.

Prekretnica u stavu prema Grcima u Turskoj nastala je sklapanjem saveza između Nemačke i Sultana posle Berlinskog kongresa 1878. godine. Nemačka je ubedila turske vlasti da Grci rade na uništavanju Otomanske imperije. U suštini radilo se o ubeđenju Nemačke da engleska i francuska zaštita hrišćana ugrožava njene interese u regionu.

Posle Balkanskih ratova (da ne bi prošli kao na Balkanu) Mladoturci su odlučili „da Mala Azija mora biti domovina Turaka i nikog više, tako da Grci i Jermeni moraju biti eliminisani“. Nemačka im je u tome pomagala žrtvujući hrišćane na Bliskom istoku da bi postigla svoj cilj u Prvom svetskom ratu. Nemački i austrijski diplomatski izveštaji su potvrđivali da se tu radilo o sistematskom istrebljivanju hrišćanskog stanovništva, dakle o genocidu.

Vršen je teror, proterivanje, silovanje, vešanje, ubistva i sve pla-nira-no i naređivano od turskih vlasti. Pri tome su nastojali da od proteranih uz-mu „pismene izjave da svoj dom napuštaju na sopstvenu inicijativu, kako bi se izbegle političke implikacije njihovog iseljavanja.“ Tako austrijski konzul u Amisosu Kvajtkovski 30. novembra 1916. godine izveštava austrijskog ministra spoljnih poslova barona Burijanu, da mu je Rafet Bej rekao: „Mi moramo da dokrajčimo Grke kao što smo uradili sa Jermenima,“ i dodao: „danas sam poslao vojnike u unutrašnjost da pobiju sve Grke na koje naiđu“. (Tada su ubice bar bile iskrenije u svojim delima, što nije slučaj bio sa nalogodavcima u Hrvatskoj pri proterivanju Srba 1991-1995.)

31. januara 1917. godine u izveštaju austrijskog kancelara Holvega stoji: „...Strategija koju Turci sprovode je preseljavanje ljudi u unutrašnjost bez obezbeđenih uslova za preživ-

javanje, tako da su izloženi umiranju od gladi i bolesti. Napušteni domovi se zatim pljačkaju, pale i uništavaju. Sve što su radili Jermenima, sada rade Grcima“.

Tako je dekretima turske vlasti 1.500.000 Jermena i 300.000 pontskih Grka uništeno: „izgnanstvom, izgladivanjem, smrzavanjem, bolešću, ubistvom, klanjem i vešanjem“. Oni koji su preživeli bežali su da se nikad više ne vrate, tako da su danas rasuti širom sveta, a ovaj zločin je ostao nekažnjen.

Nacifašizam je vršio istrebljenje Jevreja radi rasne čistote Nemaca. Između 1933-1945.g. ubijeno je oko 6 miliona Jevreja, oko 250.000 Cigana. Na kraju II svetskog rata usledilo je najveće etničko čišćenje kada su Rusi iselili 10 miliona Nemaca iz Rusije, a po odluci saveznika iz istočne Evrope: Poljske, Čehoslovačke, Mađarske, Jugoslavije, Rumunije, proterano je oko 12 miliona Nemaca. Krimski Tatari su 1941. g. pobili 70.000 do 120.000 Rusa, a Sovjeti su, za uzvrat, nakon rata masovno prebacivali Tatare u druge oblasti.

U II svetskom ratu hrvatski nacionalisti su masovno vršili etničko čišćenje Srba. Pavelićev ministar vera Mile Budak zauzeo je stav o sudbini Srba u nezavisnoj državi Hrvatskoj (NDH): »Jedan dio Srba ćemo pobiti, drugi dio raseliti, a ostale ćemo prevesti u katoličku vjeru i tako pretopiti u Hrvate«. Na taj način je u ustaškoj NDH uništeno više stotina hiljada Srba (sramota je da se još tačno i ne zna koliko?!), a oko 250.000 ih je prekršteno u katolike. Aprila 1941. godine samo za tri dana u Sanskom Mostu je pobijeno 2.000 Srba. Paljeni su živi u svojim crkvama. Reke su bile pune leševa da su se i Nemci gnušali. Pored čuvenog koncentracionog logora Jasenovac, koji po monstruoznosti nije zaostajao za nacističkim logorima smrti, srpska naselja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini bila su preplavljena masovnim grobnicama, a jame i reke napunjene srpskim leševima.

Zato se čim je počeo sukob u Jugoslaviji već u martu 1991. godine, iz Pakraca i okoline iselilo oko 20.000 Srba, jer je još živ strah od ustaške kame koja je harala u zapadnoj Slavoniji 1941. godine. Drugi su, kao Srbi u Kninskoj krajini, pokušali da se zaštite barikadama, noćnim stražama i drugim oblicima samoorganizovanja, u nadi da će im svet pomoći da ostanu na svojim ognjištima.

Ali, ovog puta bili su lošije sreće nego njihovi preci 1941. godine. Nova hrvatska država je iskoristila, ne samo interese velikih sila na Balkanu, nego i prisustvo UN, da svim sredstvima Srbe potpuno iskoreni sa prostora Srpske krajine, koja je, prema zamišljenim linijama Titove Jugoslavije, pripadala Hrvatskoj. Kako je ona u toj nameri potpuno uspeła, a sve joj je išlo u prilog na unutrašnjem planu i kod spoljnjih činilaca, kojim snagama

i metodama se služila, najbolje se vidi iz opisa diplomatskih, političkih, vojnih i psiholoških radnji u periodu 1991-1995. godine, koje se sabiraju u originalni patent koji se može nazvati „Hrvatska oluja“.

Da bi se shvatile razmere tragedije koja je snašla Srbe u Krajini nakon realizacije »Hrvatske oluje«, u kratkim tezama će se prvo izneti koreni sukoba Hrvata i Srba na prostoru Balkana, istorijat srpsko-hrvatskih odnosa u Jugoslaviji, postojbina Srba u Krajini stara više od 1.000 godina, a zatim i faze definitivnog istrebljenja Srba nizom komponovanih operacija koje smo nazvali »Hrvatska oluja«.

Autor

5. PLAN ZA „OLUJU“

ETAPE OPERACIJE „OLUJA“ (PREMA VIĐENJU JANKA BOBETKA)

Prethodnim manjim operacijama „Maslenica“, „Medački džep“ i „Bljesak“ zauzeta je operativna osnovica za grupisanje i pripremu snaga za završnu operaciju „Oluja“. U akciji „Maslenica“ osigurana je kopnena veza sa hrvatskim snagama na jugu Dalmacije i osujećene su pretnje srpske strane za presecanjem hrvatskog prostora u rejonu Zadra.

Operacijom „Medački džep“ zauzet je praktično Velebit čime je obezbeđena oslonca teritorija za operaciju „Oluja“ u Kninskoj krajini i osujećena mogućnost presecanja Hrvatske na najužem delu njene teritorije. U „Bljesku“ je zauzeta cela zapadna Slavonija čime se Hrvatska osigurala od eventualne vojne intervencije iz Srbije i obezbedila levi bok snagama u „Oluji“.

Probim dejstvima na Dinari i presecanjem komunikacija između Knina i Grahova bez značajnijeg otpora i intervencije srpske strane (bilo iz Republike Srpske bilo iz SRJ) učvrstilo je odluku hrvatskog vođstva da krenu u završnu operaciju lividiranja RSK.

Sama vojna operacija »Oluja« je završna etapa vojnih dejstava Hrvatske na prostoru bivše RSK, ali je čišćenje tog prostora od ostataka srpskog stanovništva nastavljeno i posle olujne vojne akcije. Mnogi zločini i razaranja na prostoru RSK izvršeni su pre i u toku »Oluje« ali su nastavljeni i posle nje što se sve podvodi pod pojam »Hrvatske Oluje« kojom je delom uništen, a u celini proteran srpski narod iz svoje domovine. O zločinima i razaranjima koji su uglavnom i uzrokovali egzodus Srba iz Krajine biće reči u delu koji sledi iza prikaza toka »Oluje«.

državnu granicu, neprijatelj prisili na predaju ili uništi i oslobodi celo područje Banije».

Zadatak u ovom sektoru izvršavale su jedinice ZP Zagreb, ojačane snagama iz Glavnog stožera i specijalnim jedinicama MUP-a. Taktika dejstava je bila iznenađenje silinom udara, ubacivanjem specijalnih snaga u region Petrinje i Kostajnice i njihovim dejstvima u pozadini. Izgleda da ni glavni zapovjednik ZP Zagreb general Basarac nije znao za ubacivanje 81. gard. bojne u rejon Kostajnice pa je, prema Bobetkovom tumačenju, došlo i do nespo razuma i demobilizacije nepotpuno spremnih jedinica za taj zadatak. Time je rizikovano razaranja Siska (zbog sporog dejstva u prvoj etapi) čega se hrvatska strana pribojavala kao reakcije srpske vojske Krajine.

Operacija na ovom sektoru je završena za tri dana izbijanjem na Unu i spajanjem sa 5. korpusom A BiH. Srpska vojska Krajine je bila prinuđena da ostavi naoružanje i napusti prostor Banije. U analizi operacije u tom sektoru Bobetko navodi: »Praksa je pokazala da se isplatio trud u roku od dvije godine u pripremi jedinica nositelja glavnog udara u ovoj operaciji«. To je još jedan dokaz da se Hrvatska neprekidno spremala za vojno rešenje eliminisanja RSK, bez obzira na paralelni proces nalaženja političkog rešenja konflikt.

OLUJA II

Opisujući zadatke snaga i izvođenje operacije u sektoru Korduna, Bobetko u segmentu »Oluja II« decida postojeći plan ofanzive i na području istočne Slavonije i Baranje, precizirajući zadatak ZP Osijek na sledeći način: »snage ZP Osijek da organizuju upornu i odsudnu odbranu i stvore uslove za prelazak u ofanzivu na području istočne Slavonije i Baranje s ciljem oslobađanja cjelokupnog prostora i izbijanja na međunarodno priznatu granicu RH«.

Zadatak u sektoru Korduna izvršavale su snage ZP Karlovac ojačane jedinicama iz ZP Zagreb, Bjelovar i MUP-a Karlovca pod zapovjedništvom generala Grujca. Prema Bobetkovom opisu zadataka i dejstava cilj je ovde bio da se istovremenim dejstvom na tom prostoru onemogući srpskoj strani da pregrupiše snage za protivudar ili da ispolji artiljerijsko-raketna dejstva na Karlovac. Zato je na ovom prostoru vršeno ubacivanje snaga radi okruživanja srpskih jedinica i jako artiljerijsko dejstvo po Vojniću i drugim srpskim naseljima radi sejanja panike i presecanja odstupnica. O tome govore i Bobetkovi komentari tog dela operacije:

»Operacija, oluja II« je istovremeni dio »Oluje I« sa osnovnim zadatkom čišćenje prostora južno od Karlovca ili sprečavanje bilo kakvih iznenađenja ili protivudara«. Tokom dejstava hrvatske snage su brzo izbile u Vojnić i pre-

OLUJA I

Prema autoru knjige »Sve moje bitke« i načelniku Glavnog Stožera HV u vreme pripreme »Oluje« generalu Janku Bobetku, ta operacija je opisana u četiri segmenta, od I do IV. Međutim, u suštini se radi o jedinstvenoj operaciji i istovremeno realizovanoj na sva četiri sektora fronta sa različitim snagama. Prema tome kad se opisuju dejstva u pojedinim sektorima ne može se reći da se tu radi o više etapa same operacije. O etapama »Oluje« može se zaključiti analizom zadataka i ciljeva koje su snage u operaciji dobile i izvršile. Direktiva za napad na sva četiri sektora izdata je 26.juna 1995. godine, a gotovost za napad određena je svim jedinicama za 15. juli 1995. godine.

U tzv. »Oluji I« cilj je bio: »osloboditi Petrinju, Kostajnicu i Glinu, izbiti na državnu granicu RH i spojiti se sa 5. korpusom Armije BiH na prostoru s.Obalj – s.Žirovac«.

U prvoj etapi operacije na ovom sektoru dat je zadatak da glavnim snagama otseku i oslobode grad Petrinju, a pomoćnim da se oslobodi šire područje H.Dubice.

U drugoj etapi »snagama 2.gbr i 20.dp, uz uvođenje 101.br (-1) i 149.br, dejstvima na pravcu petrinja – s.Odalj, osloboditi Glinu i izbiti na liniju s.Obalj – s.Žirovac, gde se spojiti sa snagama 5.korpusa A BiH«.

»Zamisao je bila da se izvrši rasecanje neprijatelja na prostoru Zrinjske gore, izbije na

sekle komunikacije sprečavajući povlačenje srpskih snaga od Vrgin Mosta prema Topuskom. Za to vreme snage levog suseda ZP Zagreb i desnog – ZP Gospić, su već izbile u regione s.Obljaj i spojile se sa 5.korpusom A BiH i na liniji Plitvičkih jezera, tako da su srpske snage bile okružene i nisu imale ni teoretskih mogućnosti za protivudar niti organizovano izvlačenje.

U rejonu Topuskog vršeni su pregovori koje je vodio general Stipetić, posle čega je najveći deo srpskih snaga, ostavljajući naoružanje, prebačen autoputem u pravcu Lipovca, odnosno Srbije. Time je likvidiran i 21. korpus Vojske RSK, što je uz 18. slavovski i 39. banijski, činilo polovinu vojske RSK.

Tim povodom Bobetko ukazuje na prednost operatike i taktike koju je primenila HV u operaciji »Oluja« ističući značaj opredeljenja na haradnu neli-nijsku taktiku koja nije ostavljala mogućnost protivniku za pregru-pisanje snaga i organizovanje protivudara ni snagama iz dubine niti artilje-rijsko-raketnim udarima. Suština je, kako navodi Bobetko, »u koordinaciji istodobnog udara na širem prostoru Like, Korduna i dijela karlovačke bojišnice. Stvari su sinhronizovano išle prema jednom cilju: da se razbije njegova mogućnost zapovjedanja, prebacivanja snaga s jedne na drugu frontu, da mu se suzi manevar udara oklopnih snaga, a ono što je za karlovačko zbornu područje bilo glavni zadatak, da se topničke grupacije... na karlovačkoj bojišnici tuku, i da im se ne dozvoli razaranje samog grada, u čemu se apsolutno uspjelo«.

Još jednom Bobetko zaključuje i kazuje da su segmenti »Oluje I, II, III i IV«, »sinhronizovani po vremenu, strateškim ciljevima, operativnim zadacima i taktičkim postupcima jedinica... Taj je posao bio rađen dvije godine, s ciljem, uvježbavanja i trenaja na razini stožera te na razini zbornih područja, tako da je svaka jedinica imala svoj precizni zadatak, koji nije bio prevelik, ali je tražio krajnju efikasnost i znalačku upotrebu svih onih sredstava ojačanja koja je svaka jedinica u samoj direktivi dobila«.

OLUJA III

Iz zadatka ZP Gospić u kampanji »Oluja III« koju je vodio general Norac, vidi se da je operacija na tom sektoru imala cilj: »rasjeći snage 15. ličnog korpusa sjeverno i južno od Plitvičkih jezera, razbiti neprijatelja i brzo se spojiti sa snagama 5. korpusa A BiH na liniji Korenička Kapela – Tržočka Raštela«.

Za taj zadatak ZP Gospić se ojačava određenim snagama iz GS HV (1.gbr), ZP Zagreb (150.br), specijalnim snagama MUP-a Rijeke i dr.

Za uspeh operacije na ovom sektoru Bobetko naglašava značaj prethodne operacije »Medački džep« kojom je zauzet Velebit

snagama MUP-a čime je ovladano dominantnim kotama, sa kojih se, potom moglo ići »brže i smelije konačnom rješenju naprijed planiranih zadataka«. Ističe da su na »ličkoj bojišnici«, posle toga privučene snage i sredstva, »izvršena vrlo intenzivna obuka prema postavljenim ciljevima, jer zemljište nije svuda isto, a ni snage nisu istih karakteristika i mogućnosti. Iz svih tih razloga svaki je pedalj morao biti podrobno proučen, jer je u toj operaciji bilo pitanje hoćemo li konačno rasjeći »Krajinu« na dva dijela, stvoriti uvjete za spajanje sa snagama 5.korpusa u Bosni, presjeći komunikacije, ovladati i dobiti bitku za Plješevicu«.

Da se glavne snage ne bi »Rano istrošile«, drugim snagama su prvo ušli 7 do 8 km u dubinu prostora, a zatim udarnim klinovima koje su činile 1. i 9.gbr, ojačane domobranskim pukovnijama, se išlo do izvršenja cilja. »Ključ na ličkoj bojišnici bio je prostor Ljubova, čijim se držanjem dominiralo čitavom ličkom visoravni«.

Zadatak 2.ešalona bio je zaštita bokova i preduzimanje energičnog napada prema Drežnik gradu i Ličkom Petrovom Selu, te spajanje sa 5.K A BiH.

U prvoj etapi operacije trebalo je za dva dana »da se ovlada prometnicom Slunj – Plitvička jezera, Homoljski Klanac – Ljubovno, okruže i oteku snage neprijatelja na području Vrhovina i Novog Ličkog Osika«.

U drugoj etapi, uvođenjem 2.ešalona, da se »uz zaštitu bokova od Slunja i Korenice, produži k Drežniku i Ličkom Petrovom Selu, spoji sa snagama 5.korpusa A BiH i dovrši uništenje neprijatelja u području Vrhovina i Novog Ličkog Osika«.

U prvom ešalonu u prvoj etapi angažovane su snage: 1.gbr, 138.dp, 133.dp; na pomoćnom pravcu: 128.br, 154.dp, a na drugom pomoćnom pravcu: 9.gbr, 111.br, 118.dp.

U drugi ešalon u drugoj etapi operacije ulaze: 119.br i 8.dp. Rezerva u prvoj etapi je 150.br a u drugoj etapi rezerva je glavnina 9.gbr i 150.br. »Taj način grupisanja snaga i određivanja ciljeva imao je za svrhu konačno završiti s fazom čišćenja, istjerivanja agresora s ovog dijela Hrvatske, izbijanje na rijeku Unu«. Drugu snažnu grupaciju činile su snage MUP-a koje su, presecajući komunikaciju prema Gračacu, brzo izbile čak do Donjeg Lapca. »Tako su snage MUP-a ne samo ojačale snage hrvatske vojske, nego su otvarale prolaze i put unoseći sigurnost.«

Iz zadataka snagama na pojedinim sektorima vidi se da je, pored potpunog čišćenja terena od lokalnih Srba, jedan od glavnih ciljeva bio da se spajanjem sa koalicionim snagama 5.korpusa BiH njima da podstrek i podrška za produženjem ofanzive i u zapadnoj Bosni.

To se može sagledati i iz Bobetkovog komentara dejstava u ovoj operaciji:

»Izbijanjem na rijeku Unu i deblokadom Bihaca stvorili smo uvjete 5. korpusu da glavnim snagama može ovladati Grmečom, a onda ispred sebe imati otvoren prostor prema Bosanskom Petrovcu, Prijedoru i dalje. Međutim, oni to nijesu iskoristili.«

Ovde se Bobetko zapitao, što je veoma cinično, zašto se sa srpskom vojskom povuklo i civilno stanovništvo konstatujući: »Jedino što je uvijek ostalo neobjašnjeno: odakle i kada su date direktive za masovno izvlačenje njihovog civilnog stanovništva, koje je, kao što znamo, ovdje imalo nešto lakši prostor, jer su preko Lapca, koji je kasnije pao, izvukli veliki dio onoga što su ponijeli, iako je ponešto i ostalo.«

Čak i u ovoj konstataciji se vidi kakav je teror vršen nad civilnim stanovništvom kad se kaže da su izvukli dio onog što su ponijeli sa sobom a da ne govori šta su sve ostavili. Cinična je ta primedba o povlačenju civila i kad se upoređi koje su snage (glavne) određene za čišćenje terena (jer je on zajedno sa Dalmatinskim regionom za Hrvatsku posebno osetljiv), a da se i ne govori o mafiji koja je pustošila i pravila zločine nad preostalim Srbima

OLUJA IV

Zadatak ZP Split u kampanji »Oluje IV« kojim je zapovjedao general Ante Gotovina, je bio, izgleda, najdelikatniji, jer je trebalo likvidirati uporište RSK – Knin. U tom zadatku Bobetko precizira da se glavnim snagama gardijskih brigada omogućiti da na pravcima Dinara – Knin i Velebit – s.Orlić »uporabom HD (helikopterskog desanta) i sinhronizovanim djelovanjem sa snagama MUP-a, zrakoplovstva, topništva i raketa po Kninu i Benkovcu, razbiti neprijatelja na datim smjerovima i zauzeti Knin, a u drugoj etapi operacije pristupiti cjelo-kupnom oslobađanju okupiranih dijelova Dalmacije«.

Za takav zadatak dodeljena su i znatna pojačanja vojske, policije, artiljerije, raketa, avijacije, kao što su: 7.gbr, 145.br, 219.br haubica 203 mm (5), te dva divizionarna artiljerijskih jedinica.

U komentaru izvođenja ove operacije Bobetko navodi značaj prethodne Masleničke akcije HV kojom je deblokiran Zadar, a delom snaga zauzeto i Peručko jezero. Takođe je istaknut presudan značaj postupnog zauzimanja Dinare i pravca Glamoč – Grahovo, pri čemu je precizirano sadejstvo HV i HVO iz BiH. Kakve je ambicije Hrvatska imala na tom pravcu može se zaključiti iz Bobetkove konstatacije: »Može se pretpostaviti da je general Gotovina imao još dvije oklopne bojne u rezervi, sudbina Banja Luke bila bi riješena istodobno sa zauzimanjem Mrkonjić Grada«.

Inače su na pravcu Glamoča djelovale glavne snage 4. i 7. gardijske brigade. Tako je zauzeto i Grahovo i presečena komunikacija Grahovo-Knin, a preostala komunikacija Knin – Donji Lapac je bila pod neprekidnom art.vatrom. Tako su izvršene sve predradnje za napad na Knin.

MUP je zauzeo Alan i presekao komunikaciju prema Gračacu i usmerio dejstva prema Donjem Lapcu. Ipak u toku prve noći Srbi su sa zadarskog prostora preko Knina uspeli da izvuku deo svojih oklopnih snaga. Istovremeno je izvlačeno i civilno stanovništvo iz Knina u pravcu Donjeg Lapca.

Operacija na tom pravcu pripremana je, po Bobetku, godinu dana. Na teškom terenu izgrađeno je više od 300 km puteva »tako da smo oklopnim snagama dolazili gotovo na prvu crtu bojišnice i s nje tukli. Knin nam je bio na dlanu i više nije bilo ni teorijskih mogućnosti da vrate taj dio teritorije.«

Bobetko navodi da je operacija »Oluja« posle Knina »produžila se dalje zauzimanjem Drvara, Mrkonjić Grada i izbijanjem dijelom snaga na samu Manjaču, što znači da smo imali još jednu do dvije oklopne bojne, mogli smo sigurno presjeći put Prijedor – Banja Luka, te Banja Luku staviti u situaciju da izvlači svoje snage. To je mogući propust, ali tu vjerovatno ima i nekih političkih konotacija, koje još nisu posve jasne.«

Bobetko zaključuje da je za ovu operaciju u celini epicentar bio Knin, Dinara i veza Knin – Grahovo. Zauzimanjem Grahova situacija se stra-te-gijski promenila u korist Hrvatske. Čim je Gotovina preko zapovjednika 126.dp pukovnika Kotromanovića, koji je poznao teren i otkrio prazne prostore, u koje su uvučene glavne snage, ovladao Grahovom i Strmicom, sudbina »Krajine«, po Bobetku, je bila zape-čaćena.

Zasužuje pažnju i Bobetkov komentar odnosa Srbije i Amerike prema hrvatskom obračunu sa RSK: »što se tiče Srbije ona je bila pred odlukom ili da ide u rat, ili da ih (Srbe u Krajini) napusti. Prihvatila je, očito, za njih lošiju varijantu, a za nas bolju. Jer, novi bi rat tražio novi odnos snaga, novo reagiranje svijeta, i pozicija im tada ne bi bila bolja od naše.

Mi smo tada bili u prednosti. Da su i počeli neki novi rat, nisu imali dovoljno snaga; trebalo je vremena za novu koncentraciju... Srbija je u ovom trenutku vrlo jasno respektirala Hrvatsku kao državu, hrvatske snage kao oružanu silu, i nije donosila odluke koje su zahtijevali i kojima su se nadali »naši« Srbi koji su se neuredno i neorganizirano izvlačili iz tog prostora; u području Topuskoga predao se gotovo čitav korpus. Sve je to značilo da je strateški odnos snaga bio izmjenjen, da je politički stav onih koji su sumnjali

bio presječen, da je Hrvatska izašla na svetsku pozornicu kao država, kao vojna sila, i kao subjekt, s kojim Europa u strateškim odnosima pregovara, razgovara i mora računati. Amerika je to shvatila prva, i mislim da je ono što danas čini upravo rezultanta naših borbi i naših procjena, koje su materijalizovane u ovoj dobivenoj bici.«

Ipak, koliko je za krah RSK i gubitak srpskog prostora u zapadnoj Bosni kriva politika a koliko vojska, ostaje za neku drugu analizu.

UMESTO ZAKLJUČKA

Iz dokumentovanog prikaza događaja i evidentnih rezultata »hrvatske oluje«, može se zaključiti da je današnja »neovisna« Hrvatska uspela, u onome, o čemu nije mogla ni NDH 1941. Godine, kad je na svojoj strani imala Hitlerovu Nemačku, tj. da izvrši u potpunosti etničko čišćenje Hrvatske koristeći izolovanu poziciju srpskog naroda u Krajini.

Srbi u Krajini su prvo činili bedem protiv prodora Turaka u Austro-Ugarsku i Evropu, zatim je sa njima manipulirala Austrija u borbi protiv revolucionarnih prevrata u Evropi i u Prvom svetskom ratu, da bi ih sustigao genocid u drugom svetskom ratu i prisilni (genocidni) egzodus na zalasku 20. veka.

Ta biblijska tragedija Srba iz Krajine dogodila se u prisustvu snaga UN zaduženih za bezbednost, naročito malih i nezaštićenih zemalja i naroda. Isterivanje Srba iz Krajine realizovano je primenom terora i psiholoških pritisaka, rušilačkim i zločinačkim metodama i na kraju provođenjem dugo pripremanih vojnih operacija praćenih metlom zločinačkog etničkog čišćenja ostataka starog i iznemoglog srpskog stanovništva.

Posle svega što se dogodilo u projektu hrvatske »Oluje« ostalo je nejasno da li su Evropa i svetski moćnici pa i UN, bili u zabludi o Tuđmanovim namerama kad su pomagali Hrvatskoj, da se nasilnim putem osamostali vršeći pri tom etničko čišćenje srpskog stanovništva, ili su taj problem potcenili i prevideli, pa, nemajući hrabrosti da priznaju svoje greške, nastoje da poprave što se može. Dokazi za takvu soluciju su pojačani pritisci na hrvatsku vladu da omogući povratak srpskih »izbeglica« u Hrvatsku i, makar pod pritiskom iz EU, hapšenje i suđenje dela zločinaca nad Srbima u Hrvatskoj.

Međutim, međunarodni arbitri se (još uvek) ne upuštaju u suštinu problema hrvatskog nacionalizma koji se ne može rešiti palijativnim, ad-hok merama pritiska. Taj problem se može samo zamaskirati pristajanjem hrvatskog vrhovništva na delimične ustupke dok se ne postignu ciljevi priključenja Hrvatske evropskim integracijama. To je moguća varijanta, jer je u hrvatskom iskustvu duboko ukorenjeno kameleonstvo i pristanak na tutorstvo jačeg. Postoji, međutim, opasnost da se, zbog naslednog sluganskog mentaliteta, hrvatska valst nije i sama izrodila u monstruma, koji teži da tutoriše slabijeg od sebe. Time se samo potvrđuje narodna mudrost koja glasi: »dobar sluga, zaogospodar«.

Logično bi bilo zaključiti, da je Hrvatskoj, umesto pomoći da postane regionalna vojna sila, za duži period potreban strogi nadzor evropskih demokratskih institucija, dok se ne ohladi njena oholost i ne stekne uverenje da Hrvatska istinski prihvata različitosti kultura drugih nacija u Evropi, pa i srpskog naroda koji poseduje autentičnu kulturu i koji se vekovima borio i živeo na prostoru Krajine.

O stepenu umešanosti spoljnih faktora i mogućim političkim manipulacijama srpskim stanovništvom u Krajini, kao i u zapadnoj Bosni, biće moguće dokumentovano pisati tek kad dokumentacija o tome bude dostupna. Svi su izgledi da će do toga doći tek kad se potpuno slegne prašina podignuta belosvetskim orkanom koji je ponovo naleteo na Balkan. Već u ovom izdanju u prilici smo da priložimo neke autentične dokumente koji svedoče o pogubnosti hrvatskog nacionalizma za odnose sa susednim srodnim narodima.

Ovim proširenim i dokumentovanim izdanjem »Hrvatske oluje« bar unekoliko ublažavamo krizu dostupnosti autentičnih dokumenata o ukupnim srpsko-hrvatskim odnosima tokom njihove balkanske istorije. Naime, pored skraćenog prikaza tekstova iz knjige Veliše Raičevića Psunjskog: »Hrvati u svetlu istorijske istine«, u kojoj se dokumentuju podaci o odnosima Srba i Hrvata do početka II svetskog rata, u ovom izdanju se koriste i autentični dokumenti o pripremanju, realizaciji i posledicama operacije »Oluja« 1995, kao i ranijih postupaka i dejstava vlasti i hrvatskih vojski u proterivanjima, ubistvima i zatiranju srpskih ognjišta na prostoru Srpske Krajine u Hrvatskoj i zapadnoj Bosni.

KAKO SU STRADAVALI SRBI U „OLUJI“ i „POSTOLUJI“

NACIONAL
NEOVISNI NEWS MAGAZIN
**NENAD POPOVIĆ: OLUJA NAD TAJNOM:
A HRVATSKI GENERALI ŠUTE...**
12.08.2011.

I 16 godina nakon Oluje oni koji znaju istinu prave se glupi - skrivaju se po Saboru i vrhovnim sudovima ili se, poput Manolića, prave penzionerima. A ovi koji su dogurali do Haaga izgledaju neviniji od mene; piše: Nenad Popović

Bio je drugi dan nakon svršetka operacija. Rupert Neudeck, šef humanitarne organizacije Cap Anamur, pozvao me je da s njim pođem do Hrvatske Kostajnice. U džipu koji je vozio službenik njemačke ambasade. S plavim tablicama prolazili smo kroz policiju i vojsku kao kroz putar. Zaustavili smo se u Petrinji kraj jednog izgorjelog tenka pogodenog u motor. Pred Kostajnicom smo stali jer smo nakon bezbroj pustih sela u jednom dvorištu zapazili stariju ženu. Prvo smo napojili desetak ožednjelih krava preko puta, zatim navratili gospođi. Pričala nam je kako su već mjesec dana prije Oluje važni i bogatiji ljudi počeli krišom odlaziti, ne govoreći nikom ništa.

Zatim, u danima pred Oluju, histerični pozivi i navaljivanje da se ode. Dolaze ustaše. Ljudi su bezglavo tovarili najnužnije u kola i na traktorske prikolice.

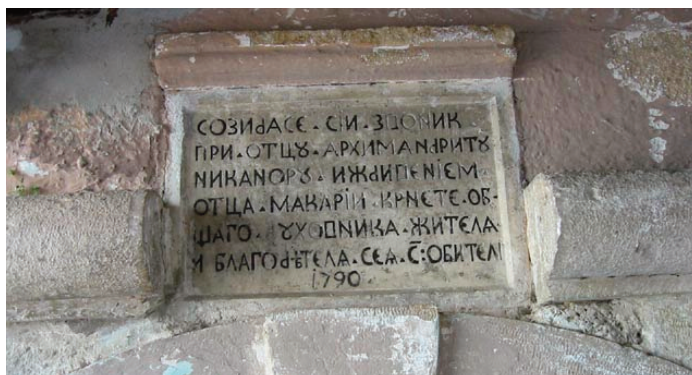
Ona i njen muž htjeli su ostati, makar im jedna kći odavno radi u Beogradu. Muž se ipak uspaničio i počeo pakirati. Posvađala se s njim, i ostala sama. Kad su dolazili vojnici, sakrila se u kukuruz. Od tamo je gledala kako pretražuju kuću. Vidjevši da su mladi i da djeluju normalno, javila im se. Rekli su da traže oružje. Izvrnuli su joj madrace, pootvarali ormare, i rekli da kruh može dobiti u policijskim kolima na križanju. Rupert je sve zapisivao. Na kraju nam je ponosno pokazala što je uspjela sačuvati: u štali je tako zabarikadirala kombi da ga nitko nije vidio. Bit će sretna njena druga kći koja živi u Zagrebu, ima obitelj i sad će sigurno doći. Ne sjećam se dobro, ali mislim da nam je gospođa skuhala kavu. Možda ju je Rupert imao sa sobom, on je stari zec. Unatoč svoj perturbaciji i uzbuđenju, sati provedenih kod te gospođe sjećam se kao nekog ugodnog poslijepodnevnog posjeta. Natrag u Zagreb putovali smo s olakšanjem. Nismo vidjeli leševe, nismo vidjeli vojnike da kundače, po praznim kućama nisu se vukli pljačkaši. Službenik ambasade bio je zadovoljan, kao lovac bio je ponosan što smo dobro napojili ona goveda, a i napravio je mnogo slika uništenih vozila i ostavljenog oružja.

GORI

Nekoliko dana kasnije došla je Ann-Marie Boström iz Švedskog Helsinškog komiteta. Uzrujana, da što se to događa sa srpskom manjinom. Da oko Knina sve gori. Gledala me je s nepovjerenjem dok sam govorio da ništa slično nisam vidio. Odveo sam ju u Bihać, gdje je jedini dramatičan događaj bila kolona zarobljenih Abdićevih vojnika koje su kroz mjesto sprovodili pripadnici 5. korpusa. Promatrali smo ih iz kafića, hodali su pognutih glava. Da, i neki čovjek nas je zaustavio i pitao imamo li kakvih novina sa sobom, godinama nije imao ništa za čitati. Onda je, možda drugog jutra, Ann-Marie objavila da joj je uspjelo dogovoriti Split. Ima tamo jednog mladog novinara sa stajadnom koji zna engleski te joj može prevoditi. I da će je odvesti u Krajinu. Otišla je rano ujutro. Javila se negdje oko devet navečer, slomljenog glasa. Da je pričekam, da ne odem spavati. Oko jedanaest je zazvonilo, sišao sam otvoriti vrata. U mraku ona i dečko koji ju je doveo. Ann-Marie je samo nešto promrmljala i projurila mimo mene. On nije htio ući, da se odmah vraća. U kuhinji sam opazio da je polugola, samo u kombineu i da se trese. Daj mi nekakav kaput, nešto toplo. Onda je sjela preko puta mene, ispričala se za svoje stanje, i rekla mi da je doživjela nešto strašno. Da su se popeli kolima iz Splita prema Kninu, da su vidjeli masu spaljenih kuća i da nema nigdje nikoga. Htjela je provjeriti ima li ljudi podalje od glavne ceste. Pronašli su izolirani zaselak ili kuću. Tamo su zatekli ženu koja se tresla od hladnoće, na rubu snaga, i plakala. Hrvatski vojnici su joj opljačkali kuću i na odlasku je postavili u lavor u s benzinom koji su zapalili. Imala je ispečene noge i trbuh, nije mogla hodati. U toj pustoši, Ann-Marie je skinula svoju odjeću i obukla ženu.

GLUPLJI

Ušli smo u 17. godinu nakon Oluje, a ja sam ostao glup kao i tada. Baratao s nekoliko podataka i ovakve dvije-tri sličice, poput djeteta. Oni koji znaju, prave se još gluplji: skrivaju se po saboru i vrhovnim sudovima ili, poput Manolića, prave penzionerima. A ovi koji su dogurali do Den Haaga izgleda da su još neviniji od mene. Karadžić se krevelji, Mladić se drži rakijaški ozbiljno, Šešelj sucima lupeta predavanja, Šljivančanin pada u nesvijest kad čuje da je bilo tamo nešto na Ovčari. A hrvatski generali šute.

ПОЛИТИКА

STRADANJE POV RATNIKA U HRVATSKOJ

10.06.2012.

U posljednjih sedamnaest godina u Hrvatskoj je ubijeno najmanje sedamdeset Srba povratnika, a da ni jedan jedini ubica nije otkriven

Sedamdesetpetogodišnji Momčilo Španović, prognani Srbin iz Hrvatske koji se vratio u svoje selo Krstinju kod Vojnića na Kordunu, pretučen je i zadavljen na pravoslavni Uskrs ove godine. Pronađen je na kućnom pragu sa vojničkom potkapom u ustima, a na glavi mu se našla kapa sa petokrakom, koju nikad nije nosio.

Ubistvima povratnika ili onih Srba koji nisu napuštali prostor Krajine, ne bave se ni hrvatske nevladine organizacije sa srpskim prefiksom koje deluju u Hrvatskoj. Zbog toga se za grebački nedeljnik „Novosti“, u posljednjem majskom broju, pokušavajući da načini bilans postolujnih zločina, oslobio na jedini srpski dokumentarni izvor: beogradski „Veritas“, kojeg je pre dve decenije, u Kninu, osnovao pravnik i čuveni ktmolog Savo Štrbac.

Štrbac, u izjavi za naš list, kaže da je na području Krajine ili u blizini njenih nekadašnjih granica, od 1. januara 1996. godine do danas, ubijeno osamdeset troje Srba, uglavnom starijih i nemoćnih. Zapravo, toliko zločina registrovao je „Veritas“, a stvarna brojka je sigurno veća. U ovaj krvavi bilas ušla su samo etnički motivisana ubistva, a u njega su uključeni i slučajevi trinaest krajnej sumnjivih „samoubistava“.

„Samoubistvo“, kao službena oznaka hrvatske policije, samo je jedna od nonšalantnih kvalifikacija koje služe kao formalno pokriće pred ionako zaludnim evropskim monitoringom. „Sve je 'lege artis', sve je tobož 'procesuirano', svi slučajevi se provlače kroz papirnatu zakonsku proceduru, ali, rezultat je: nula. Ni jedan jedini slučaj nije rešen, nijedan ubica nije pronađen“, kaže Štrbac.

Glavo sudstvo i nema policija dozlagrdili su čak i jednom ubici koji se, potišten zbog anonimnosti, javno dičio svojim mizernim herojstvima.

Ivica Rožić, autolimar iz Gospića sa ratnim nadimkom Bijeli Vuk, pohvalio se policajcu Stipi Novakoviću da je svojom originalnom, morbidnom metodom postavljanja takozvanih „mina iznenađenja“ u okolini Gospića, ubio oko deset, a teško ranio sedam srpskih civila. Na osnovu tog razgovora, gospički policajac Novaković je, još 1999. godine, sastavio operativni izvještaj i predao ga nadređenima.

Rožić je, posle kraćeg pritvora, pušten na slobodu bez pokretanja sudskog postupka i bez bilo kakvih posledica. Istražni organi okarakterisali su Rožićeve zločine kao „općeopasnu radnju sa smrtonosnim posljedicama“, a kako se Rožićevo priznanje desilo bez prisustva advokata po kreativnoj logici hrvatskog

sudstva, taj čin priznanja nema nikakvo pravno dejstvo.

Na šta je, zapravo, zažmurio hrvatski sudski aparat koji je dobio zeleno svetlo Evropske unije na osnovu 23. pregovaračkog poglavlja, što je bila poslednja stepenica za prijem Hrvatske u odabrano briselsko društvo?

Po Rožićevom iskazu, kojeg je kasnije, do detalja, objavio splitski „Feral tribjun“, on je postavio bombu u stog sijena u Srednjoj Gori, od koje je poginuo Dušan Matijević. U Svrčakovom selu, gde postoje dva pravoslavna groblja, postavio je na grobljanskim ulazima po jednu bombu od kojih su stradala dvojica Srba. Jedan pastir u selu Jošanima izgubo je život od bombe koju je Rožić spakovao u pivsku flašu, a flašu u panj na livadi. U Buniću, dok su orali, poginulo je dvoje Srba od mine koju im je Rožić podmetnuo na njivi.

Jedan Srbin, s prezimenom Glumac, poginuo je od Rožićeve mine postavljene u stajsko đubrište, a isti recept, sa takođe kobnom posledicom, repriziran je i u Mogoriću. Nekoliko Srba je izgubilo glave od mine koju je Rožić posadio u krompirište porodice Stojanović.

Rožić, ubica izopačene mašte, uživa danas u svojoj pozamašnoj pezniji koju mu je lično dodelio tadašnji hrvatski predsednik Franjo Tuđman. Možda i zato što je ubio jednog Tuđmanovog intimusa.

Reč je o penzionisanom generalu JNA Miloradu Mišćeviću, Srbinu iz Zagreba koji je važio za Tuđmanovog „osobnog“ prijatelja. Mišćević je Hrvatskoj vojsci, za vreme hrvatsko-krajinskog rata, dobrovoljno ustupio svoju kuću u Novom Ličkom Osiku.

Kad su tu kuću napustili, hrvatski bojovnici su je minirali. Avgusta 1996. Mišćević je posetio svoju drugu ličku kuću, u selu Vrebac, s namerom da dovede u red zapušteno i opljačkano dvorište. Tu ga je stigla Rožićeva „mina iznenađenja“. Zagrebački nedeljnik „Nacional“ tvrdi da je policija znala da je ovo ubistvo Rožićevo delo, ali da je sve zataškano i da je istražna građa proglašena državnom tajnom.

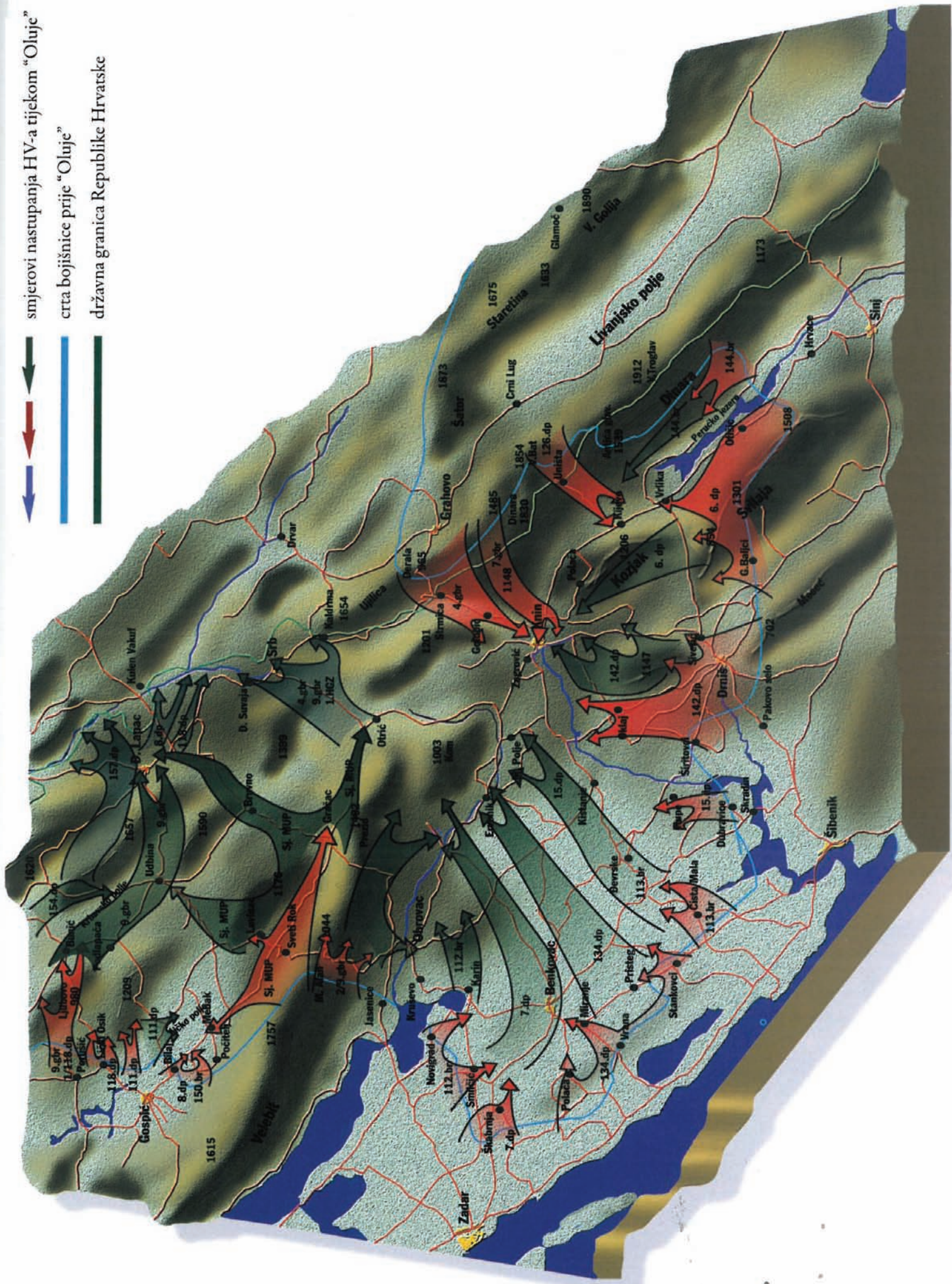
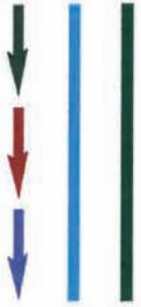
Od mina postavljenim na poljima ginuli su srpski povratnici i po Kordunu, u selima kod Lipika, prebijani su do smrti u okolini Sinja i na ostrvu Viru, a još jedan penzionisani oficir JNA, 81- godišnji Dušan Vidić, zaklan je 18. maja 2005. godine u primorskom selu Karinu, kod Obrovca...

Prema evidencijama „Veritasa“, najviše ubistava Srba bilo je prve poratne, 1996. godine (tridesetosam), a na drugom mestu krvave liste je 2000. (četnaest ubistava), godina u kojoj je počeo brojniji povratak prognanih Srba iz zemlje koju Evropska unija namerava da primi u svoje članstvo sredinom iduće godine.

smjerovi nastupanja HV-a tijekom "Oluje"

crta bojišnice prije "Oluje"

državna granica Republike Hrvatske

VERITAS
DOKUMENTACIONO-INFORMACIONI CENTAR
KNIN - BEOGRAD - BANJA LUKA
CENTRE FOR COLLECTING DOCUMENTS AND INFORMATION

ОДБОР ЗА
ЊЕГОВАЊЕ ТРАДИЦИЈЕ
ОСЛОБОДИЛАЧКИХ РАТОВА

ПРОГРАМ 2012.

БАЊА ЛУКА

ПЕТАК 3. АВГУСТ 2012.

20,30 САБОРНИ ХРАМ ХРИСТА СПАСИТЕЉА

ПАЉЕЊЕ СВИЈЕЋА

ДУХОВНО-УМЈЕТНИЧКИ ПРОГРАМ

СУБОТА 4. АВГУСТ 2012.

11,00 ХРАМ СВЕТЕ ТРОЈИЦЕ

ПАРАСТОС

11,40 ГРОБЉЕ СВЕТИ ПАНТЕЛИЈА

ПОЛАГАЊЕ ЦВИЈЕЋА

12,15 КОЛО СРПСКИХ СЕСТАРА

ДАЋА

НЕДЈЕЉА 5. АВГУСТ 2012.

НОВИ ГРАД

10,00 - ПАРАСТОС - ПОЛАГАЊЕ ВИЈЕНАЦА

10,45 - ПАЉЕЊЕ СВИЈЕЋА ПРЕМА МОСТУ

11,15 - ТУЊИЦЕ - ПОЛАГАЊЕ ВИЈЕНАЦА

11,30 - ПАРАСТОС И ОСВЕШТАВАЊЕ

СПОМЕН ПЛОЧЕ У СВОДНИ

УТОРАК 7. АВГУСТ 2012.

ЈАЊИЛЕ/БРАВСКО (Бос. Петровац)

10,30 - ПАРАСТОС